PULITZER ÖDÜLLÜ *SAKA KUŞU*'NUN YAZARINDAN

GİZLİ TARİH

ROMAN

ULUSLARARASI BESTSELLER

DONNA TARTT

PEGASUS

kıllardan çıkmayacak etkileyici bir roman. Edebiyatın önemli isimlerine yapılan göndermelerle dolu, yirminci yüzyıldan çok on dokuzuncu yüzyılın o asil havasını taşıyor."
The Times

"Harika bir gerilim. *Sineklerin Tanrısı* ile *Çekim Kuralları*'nın birleşimi gibi. Bir Yunan trajedisi kadar güçlü."
New York Newsday

"Bu romanın en harika yanı, yazarın bu karmaşık kurguyu bizlere tüm yeteneğini allanarak aktarmış olması. İnsanı huzursuz den bir hikâyeyi bile sonraki sayfayı merak ederek okutturuyor."
Cosmopolitan

"Donna Tartt gerilimli ama basit bir kurguyu doğru atmosfer ve felsefeden etaylarla süsleyerek benzersiz bir iş haline getirmiş. Harika bir yazar."
The Washington Post Book World

"Donna Tartt döneminin Edgar Allan e'su olmaya aday. *Gizli Tarih*, steroit almış bir kalp gibi gümbür gümbür atıyor."
Glam

"Zekice kurgulanmış ve insanı duygudan duyguya koşturacak bir roman."
Time

Tartt, çağdaşı olan yazarlara hiç benzemiyor. Kullandığı güzel dil, çetrefilli kurgu, büyüleyici karakterler ve entelektüel enerji kitabı diğerlerinin çok çok önüne taşıyor."
The Boston Globe

Gizli Tarih

Pegasus Yayınları: 1853
Bestseller Roman: 778

GİZLİ TARİH
DONNA TARTT
Özgün Adı: The Secret History

Yayın Koordinatörü: Yusuf Tan
Editör: Dilara Anıl Özgen
Düzelti: Halûk Kürşad Kopuzlu
Sayfa Tasarım: Meral Gök

Baskı-Cilt: Alioğlu Matbaacılık
Sertifika No: 11946
Orta Mah. Fatin Rüştü Sok. No: 1/3-A
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: 0212 612 95 59

1. Baskı: İstanbul, Şubat 2018
ISBN: 978-605-299-401-6

Türkçe yayın hakları © PEGASUS YAYINLARI, 2018
Copyright © 1992, Donna Tartt

Tüm hakları saklıdır. Bu kitapta yer alan fotoğraf/resim ve metinler Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.'den izin alınmadan fotokopi dâhil, optik, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla kopyalanamaz, çoğaltılamaz, basılamaz, yayımlanamaz.

Yayıncı Sertifika No: 12177

Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.
Gümüşsuyu Mah. Osmanlı Sk. Alara Han
No: 11/9 Taksim / İSTANBUL
Tel: 0212 244 23 50 (pbx) Faks: 0212 244 23 46
www.pegasusyayinlari.com / info@pegasusyayinlari.com
pegasusyayinlari pegasusyayinevi pegasusyayinlari

DONNA TARTT

Gizli Tarih

İngilizceden çeviren:
Merve Sevtap Ilgın

PEGASUS YAYINLARI

Cömertliğiyle yüreğimi her daim ısıtacak olan Bret Easton Ellis ve bu dünya üzerinde sahip olduğum ve olacağım en değerli dostum, ilham kaynağım ve hamim Paul Edward McGloin'e

Şimdi bir dilbilimcinin doğuşunu sorguluyor ve şu savları öne sürüyorum:

1. Genç bir adam Yunanların ve Romalıların nasıl insanlar olduklarını asla anlayamaz.
2. Onların iç yüzünü anlamaya uygun olup olmadığını bilemez.

– FRIEDRICH NIETZSCHE, *Unzeitgemässe Betrachtungen*

Gelin o halde bir hikâye anlatıp biraz zaman geçirelim ve hikâyemiz kahramanlarımıza ders olsun.

– PLATON, *Devlet*, İkinci Kitap

Giriş

Dağlardaki karlar eriyordu. Bunny'nin ölümünün üzerinden birkaç hafta geçtikten sonra durumumuzun vahametini ancak idrak etmeye başlamıştık. Onu bulduklarında öleli on gün olmuştu. Vermont tarihinin en büyük arama çalışmalarından biri yapılmış, eyalet polisi, FBI, hatta bir ordu helikopteri bile bu çalışmalara dâhil edilmişti. Derslere ara verildi, Hampden'daki boya fabrikası kapatıldı, New Hampshire'dan, New York'un taşra kasabalarından, hatta ta Boston'dan bile insanlar kasabaya akın etti.

Bu beklenmedik olaylara rağmen Henry'nin basit planının böyle tıkır tıkır işlediğine inanmak güçtü. Amacımız cesedi bulunamayacak bir yere saklamak değildi. Aslında onu saklamamıştık bile. Daha Bunny'nin kaybolduğu bile anlaşılmadan, oralardan geçen talihsiz biri tesadüfen görsün diye düştüğü yerde bırakmıştık. Kendini gayet apaçık anlatan bir sahneydi bu: gevşek kayalar, uçurumun hemen dibinde boynundaki kırık apaçık görünen bir ceset ve oradan kayıp yuvarlanırken topuklarının geride bıraktığı çamurlu izler. Bir dağ yürüyüşü kazasıydı işte, ne bir eksik ne bir fazla. Tam da bu noktada kalabilir, küçük bir cenaze töreninde sessiz gözyaşlarıyla uğurlanabilirdi – o gece öyle yoğun bir kar yağışı olmasaydı eğer. Fakat kar hiçbir iz bırakmaksızın cesedin üstünü örtmüştü ve on gün sonra, karlar nihayet eridiğinde eyalet polisi, FBI ve kasabadan gelen araştırmacılar bütün o zaman zarfında cesedin üzerinde dolaşıp durduklarını ve üstüne bastıkça karı âdeta bir buz kalıbına çevirmiş olduklarını gördüler.

Sorumlularından biri olduğum bir eylemin böyle büyük bir yaygara kopardığına inanmak zor. Ama bütün o kameralara, üniformalılara, şekere üşüşen karıncalar gibi Cataract Dağı'na üşüşen o insan kalabalığına rağmen en ufak bir şüphe bile uyandırmadan bu işten sıyrılmış olduğuma inanmak çok daha zor. Ne yazık ki paçayı sıyırmış olmak başka, bu yükten kurtulmaksa bambaşka bir şeydi. Önceleri o uçurumda olanları yıllar önceki bir nisan ayı öğleden sonrasında bıraktığımı düşündüysem de şimdi bundan pek emin değilim. Şimdi, bütün o araştırmacılar gittikten ve hayatım sakinliğe kavuştuktan sonra anladım ki yıllarca bambaşka bir yerde olduğumu sanmış olsam da aslında hep oradaydım, o uçuruma saplanıp kalmıştım: gökyüzü elma ağacının tomurcuklarının ardında kararırken ve aslında o gece yağacak olan karı haber veren ilk soğuk hava hissedilirken ben o uçurumun tepesinde, yeni biten çimlerin üstündeki çamurlu ayak izlerinin yanında duruyordum.

"Siz orada ne yapıyorsunuz?" diye sormuştu Bunny, dördümüzün birden onu beklediğini görünce şaşırmıştı.

"Hiç, yeni çıkan eğrelti otlarını arıyoruz," demişti Henry.

Çalılıkların arasında durup fısıldaşarak cesede dönüp son bir kez daha baktıktan, etrafı kolaçan edip kimsenin anahtarını ya da gözlüğünü falan düşürmediğinden emin olduktan sonra ormanın içinde tek sıra halinde yürümeye başlamıştık ki dönüp arkamdaki yolu kapatan ağaç dallarının arasından son bir kez baktım. O yürüyüşü ve çamların arasından tek tük yere düşen ilk kar tanelerini hatırlıyorum; halimizden memnun, arabaya doluşuşumuzu ve tatile çıkmış bir aile gibi yola koyuluşumuzu hatırlıyorum. Henry dişlerini sıkmış, çukurlu yolda arabayı kullanıyor, diğerlerimizse koltuklarımızda çocuklar gibi konuşup çene çalıyorduk. Önümüzde uzanan o uzun, korkunç geceyi ve onu izleyen başka uzun, korkunç günleri ve geceleri çok ama çok iyi hatırlıyorum. Üstünden yıllar geçmesine rağmen bütün bunları hatırlamam için dönüp omzumun üstünden bakmam yeterli; ağaç

dallarının ardında tüm yeşilliği ve karanlığıyla yükselen o uçurumun görüntüsünü zihnimden asla silip atamayacağım.

Bir zamanlar hayatıma dair anlatacak pek çok hikâyem olabilirdi ama şimdi bakıyorum da bundan başkası yok. Benim anlatabileceğim tek hikâye bu.

1. Kitap

1. Bölüm

Karanlık bir çatlak gibi hayatı tam ortasından yarıp geçen, "ölümcül hata" olarak adlandırılan o şey kitaplar dışında, gerçek hayatta da var mıdır? Eskiden olsa yoktur diye düşünürdüm. Şimdiyse var olduğunu biliyorum. Bence benim ölümcül hatam ne pahasına olursa olsun göze güzel görünen şeylere duyduğum hastalıklı özlem.

A moi. L'histoire d'une de mes folies.[1]

Adım Richard Papen. Yirmi sekiz yaşındayım. On dokuz yaşıma kadar ne New England'ı ne de Hampden Üniversitesi'ni görmüştüm. Doğma büyüme Kaliforniyalıyım; yaradılış itibarıyla da tam bir Kaliforniyalı olduğumu yeni keşfettim. Bunun farkına ancak şimdi, yaşananlardan sonra varabildim. Gerçi pek de bir önemi yok ya.

Kuzeyde, küçük bir Silikon Vadisi kasabası olan Plano'da büyüdüm. Kardeşim yok. Babam bir benzin istasyonunu işletirdi, ben küçükken ev hanımı olan annemse ben büyüyüp de ailemiz paraya sıkışınca San Jose'nin dışındaki, bilgisayar çipi üreten büyük fabrikalardan birinde sekreter olarak çalışmaya başladı.

Plano. Yalnızca bu adı söylemek bile zihnimde arabalı sinemaların, birbirinin tıpatıp aynı evlerin, sıcak yüzünden asfalttan yükselen ısı dalgalarının canlanmasına yetiyor. Orada geçirdiğim yıllar tek kullanımlık plastik bir bardak gibi kolaylıkla gözden çıkarılabilir bir geçmiş yarattı bende. Bu bir bakıma büyük bir armağan da sayılabilirdi. Evden ayrıldıktan sonra basit ama çarpıcı çevresel etkilerle dolu, yeni ve

1 (Fr.) Benimki. Aptallıklarımdan birinin hikâyesi. (ç. n.)

çok daha tatmin edici bir geçmiş uydurabildim; hem de başkalarının gözlerini kolayca boyayabilecek renkli bir geçmiş.

Yüzme havuzlarıyla, portakal bahçeleriyle, eğlence sektöründe çalışan çekici ve uçarı ebeveynlerle süslediğim bu uydurma çocukluğun pırıltısı, gerçek çocukluğumun kasvetini bir nebze de olsa örtebildi. Doğrusu gerçek çocukluğumu düşündüğümde birbirinden alakasız birkaç acıklı eşya dışında pek bir şey hatırlamıyorum: yıl boyunca ayağımdan çıkarmadığım spor ayakkabılar, süpermarketten alınmış boyama kitapları ve çizgi romanlar, komşu çocuklarla oyun oynamak için götürdüğüm eski patlak top gibi ilgi çekmeyen, güzellikten çok uzak bir iki şey. Yaşına göre uzun boylu, yazları çabucak çilleniveren, sessiz bir çocuktum. Çok arkadaşım yoktu ama bu benim tercihim miydi yoksa koşullar mı böyle gerektiriyordu bilmiyorum. İyi bir öğrenciydim sanırım ama öyle olağanüstü derecede başarılı da değildim. *Tom Swift*'i, Tolkien'in kitaplarını falan okumayı severdim ama televizyon seyretmeyi de severdim. O sakız gibi uzayan sıkıcı günlerde okuldan sonra pek eşyası olmayan oturma odamızda halının üstüne uzanıp bol bol televizyon seyrederdim.

O yıllara dair sahiden de başka bir şey hatırlamıyorum. Hatırladığım kadarının içine nüfuz eden, "Disney'in Harika Dünyası"nı seyrettiğim pazar geceleriyle bağdaştırdığım o melankolik ruh hali ise hâlâ belirgin bir yere sahip. Pazar kederli bir gündü; ertesi sabah okul olduğu için erkenden yatar, ödevlerimi yanlış yaptığımı zanneder, endişelenir dururdum. Ama Disneyland'in ışıl ışıl şatolarının tepesindeki gökyüzünde patlayan havai fişekleri izlerken daha büyük bir korku, okul ve ev arasında gidip gelen bu iç karartıcı hayata hapsolma korkusu beni yiyip bitirirdi; bu da bana müthiş bir keder içinde olmam için sağlam bir bahane verirdi. Babam adi herifin tekiydi, evimiz çirkindi, annemse benimle pek ilgilenmezdi. Ucuz giysiler giyiyordum, saçlarım kısacıktı ve okuldaki kimse benden hoşlanmıyor gibiydi. Kendimi bildim bileli bunları yaşadığım için hayatımın bundan sonrasının da böyle acıklı bir şekilde süregideceğini düşünüyordum. Kısacası, adını tam olarak koyamasam da varlığımın kusurlu olduğunu derinden hissediyordum.

Sanırım kendi hayatım ile arkadaşlarımın hayatlarını, daha doğrusu onların benim dışarıdan gördüğüm hayatlarını bağdaştırmakta güçlük çekmem çok da garip olmasa gerek. Charles ve Camilla yetimdi (ah, çocukken ben de yetim olmayı ne kadar çok istemiştim!) ve Virginia'daki bir evde büyükanneleri ve büyük teyzeleri tarafından büyütülmüşlerdi. Onların atlar, nehirler ve sakız ağaçları arasında geçen çocukluklarını hayal etmeye bayılırdım. Ya Francis'e ne demeli... Annesi onu doğurduğunda daha on yedi yaşındaymış. Zengin bir adamın kızıl saçlı, gelgeç gönüllü ve uçarı kızıyken Vance Vane grubunun davulcusuna âşık olunca onunla kaçıp evlenmiş. Üç hafta sonra eve geri dönmüş, altıncı haftada evliliği feshetmişler. Francis, büyükannesi ile büyükbabasının annesiyle onu âdeta iki kardeş gibi yetiştirdiklerini, hatta İngiliz dadılar, özel okullar, yazın İsviçre'de, kışın Fransa'da geçirdikleri tatillerle büyüdükleri bu son derece gösterişli ortamın insanların ağzından düşmediğini anlatmaktan keyif alırdı. Hatta isterseniz Bunny'yi düşünün. Benimki gibi onun çocukluğu da şık kabanlar içinde, dans derslerinde geçmemişti belki ama hiç olmazsa tam bir Amerikalı gibi yaşamıştı çocukluğunu. Sonradan bankacı olan Clemsonlu eski bir futbol yıldızının oğluydu o. Dört erkek kardeşiyle birlikte banliyödeki evlerinde yelkenlilerin, tenis raketlerinin ve golden retriever cinsi köpeklerin arasında büyümüştü. Yazlarını Cape Cod'da geçirmiş, Boston yakınlarında bir yatılı okulda okumuş, futbol sezonunda eşyaları arabaya doldurup pikniklere gitmişti. Bu yetiştirilme tarzı, Bunny'nin el sıkışından espri yapışına kadar her hareketinde kendini belli ederdi.

Yunanca bilgim ve yanlarında geçirdiğim o bir yıl dışında onlarla herhangi bir ortak yanım yoktu, hâlâ da yok. Sevginin de ortak bir özellik olabileceğini varsayarsak paylaştığımız tek şeyin bu olduğunu söyleyebilirim sanırım. Anlatacağım hikâyeyi düşününce sevgiden söz etmek her ne kadar tuhaf gelse de...

Nereden başlasam...

Liseden sonra yaşadığım kasabadaki küçük üniversiteye gittim (annemle babam buna karşı çıkmışlardı çünkü benzincide babama yardım etmem gerektiğini düşünüyorlardı; yanlarından bir an önce

kaçıp gitmek için can atmamın bir nedeni de buydu) ve orada geçirdiğim iki yıl boyunca Eski Yunanca öğrendim. Bunu Yunanca öğrenmeye bayıldığım için yapmamıştım. Tıbba hazırlık dersleri alıyordum (talihimin dönmesinin tek yolu para kazanmaktan geçiyordu, anlarsınız ya, e doktorlar da çok para kazanıyordu, *quod erat demonstrandum*[2]) ve danışmanım sosyal bilimler kredilerimi tamamlamam için bir yabancı dil dersi almamı önermişti. Ben de Yunanca dersleri öğleden sonra diye Yunancayı seçtim, böylece pazartesileri geç saatlere kadar uyuyabilecektim. Bu tamamen rastlantısal seçimin ileride kaderimi nasıl değiştirdiğini göreceksiniz.

Yunancada iyiydim, hatta epey sivrildim ve okulun son yılında Antik Diller bölümünden bir ödül bile kazandım. Yunanca en sevdiğim ders olup çıkmıştı çünkü diğerleri gibi inek yürekleriyle dolu kavanozlar ve çığlık çığlığa bağıran maymunlarla dolu kafeslerle çevrili formaldehit kokan odalar yerine normal bir sınıfta işlenen tek dersim buydu. En başta seçtiğim alana duyduğum isteksizliğin ve tiksintinin üstesinden sıkı çalışmayla gelirim, hatta belki daha da sıkı çalışırsam içimdeki gizli yeteneği ortaya çıkarabilirim diye düşünmüştüm. Ama işler hiç de düşündüğüm gibi gitmedi. Aylar geçip gitse de içimde hiçbir ilgi kırıntısı uyanmıyordu, tam aksine biyoloji eğitiminden aleni bir bıkkınlık duyuyordum. Notlarım kötüydü, hem hocalarım hem de sınıf arkadaşlarım tarafından hor görülüyordum. İçten içe başarısız olmaya mahkûm, talihsiz bir karar olduğunu düşündüğüm şeyi yaptım ve aileme haber vermeden İngiliz Edebiyatı bölümüne geçtim. Aslında ne para işlerinden ne de akademik hayattan anlayan babamın hiçbir kazanç getirmeyeceğini üstüne basa basa söylediği bir bölümde başarılı olmaktansa, çok para kazandırabilecek bir alanda başarısız olmanın daha iyi olacağına kendimi hâlâ inandırmış olduğum için bölüm değiştirerek kendi bindiğim dalı kestiğimi ve bundan büyük pişmanlık duyacağımı düşünüyordum. Babamın da durmadan söylediği gibi, hayatımın sonuna kadar ailemin evinde kalıp ondan harçlık

2 (Lat.) Benim de kanıtlamak istediğim şey buydu. (ç. n.)

isteyecektim, oysa o bana para vermeye hiç mi hiç niyeti olmadığını defalarca kez söylemişti.

Sonuçta edebiyat okumaya başladım ve bu bölümde daha mutlu oldum. Ama evde mutlu olduğum söylenemezdi. Etrafımı kuşatan o dört duvarın içimde uyandırdığı kederi sözcüklerle ifade edebileceğimi hiç sanmıyorum. Şimdi geriye bakıp o zamanki koşulları ve kendi yaradılışımı düşününce ister Biarritz'de ister Karakas'ta ya da Capri Adası'nda yaşayayım, yine de mutsuz olacağımı görebiliyorum ama o zamanlar mutsuzluğumun yaşadığım yerden kaynaklandığına kendimi inandırmıştım. Belki kısmen öyleydi de. Milton insan, cenneti de cehennemi de kendi kafasında yaratır derken bir noktaya kadar haklı olsa da Plano kasabası kurulurken cennetten ziyade acınası bir şehrin örnek alındığı belliydi. Lisedeyken okuldan sonra alışveriş merkezlerinde dolaşmayı huy edinmiştim. Tüketim malları, ürün kodları, yürüyen merdivenler, aynalar, insanları uyuşturup rahatlatmak için kullanılan müzikler, ışıklar ve gürültüler yüzünden serseme dönünceye dek o parlak, serin asma katlarda dolanıp dururdum; beynimdeki sigorta atıp bir anda her şey anlaşılmaz bir hal alıncaya kadar gezinirdim. O anda renkler şekilsizleşir, birbirinden uzak karmakarışık moleküllerine bölünürdü. O zaman tıpkı bir zombi gibi otoparka yürür, arabaya binip beyzbol sahasına giderdim. Sahaya varınca güneş batıp da hava önümü bile göremeyeceğim kadar kararıncaya dek arabadan inmeden ellerim direksiyonda boş boş tel örgülere ve sararmış çimlere bakar dururdum.

Bu hiçbir şeyden mutlu olmayan hallerimin pek bohem olduğunu, temelinde Marksist düşünceler yattığını (ergenlik yıllarımda sırf babamı gıcık etmek için aptal aptal sosyalist geçinirdim) düşünsem de aslında buna hiçbir anlam veremiyordum. O zamanlar biri bana bunun yaradılışımın köklerindeki güçlü bağnazlıktan kaynaklandığını söylese çok öfkelenirdim. Oysa bu doğruydu. Geçenlerde on sekiz yaşlarımdayken eski bir deftere karaladığım şu satırları buldum: "Buradaki her şey çürük kokuyormuş gibi geliyor bana, fazla olgunlaşmış meyvelerdeki gibi bir çürümüşlük kokusu bu. Bu korkunç doğum, çiftleşme ve ölüm düzeneği, Yunanların *miasma*, yani kirlilik dedikleri hayatın bu ür-

kütücü kargaşası başka hiçbir yerde aslında bu denli vahşi olmasına karşın güzel görünsün diye bu kadar allanıp pullanmamıştır herhalde. Ve insanlar başka hiçbir yerde her şeyin değişebileceği yalanına ve ölüme, en çok da ölüme, ne olursa olsun ölüme böylesine inanmamıştır."

Galiba bunlar biraz fazla sert sözlerdi. Görünüşe göre Kaliforniya'da kalsaymışım kendimi ya bir tarikatın ya da en azından anlamsız besin kısıtlamaları içeren tuhaf bir inancın peşinde bulabilirmişim. O sıralar Pisagor okuduğumu ve onun yalnızca beyaz giysiler giymek ya da ruhu olan gıdalardan uzak durmak gibi bazı fikirlerini tuhaf biçimde cazip bulduğumu hatırlıyorum.

Ama ben hepsini geride bırakıp kendimi Doğu Yakası'na attım.

Hampden Üniversitesi'nin adını görmem tam anlamıyla kaderin bir cilvesiydi. Kızılcık konserveleri yiyip televizyondaki sıkıcı maçları izleyerek geçen ve hiç bitmeyecekmiş gibi gelen yağmurlu bir Şükran Günü tatili sırasında bir gece annem ve babamla kavga ettikten sonra odama gitmiştim (o kavganın nedenini tam olarak hatırlayamasam da kavgalarımızın her zaman para ve okul hakkında olduğunu çok iyi anımsıyorum). Ceketimi bulmak için dolabın altını üstüne getirirken önüme bir broşür düştü: Vermont'un Hampden kasabasındaki Hampden Üniversitesi'nin broşürü.

Bu broşür iki yıl öncesine aitti. SAT notlarım yüksek olduğu için lisedeyken bana pek çok üniversiteden böyle broşürler göndermişlerdi ama ne yazık ki bu notlar burs almamı sağlamaya yetecek kadar yüksek değildi. Bu broşürü de lisenin son yılı boyunca geometri kitabımın arasında saklamıştım.

Neden hâlâ dolabımda olduğunu bilmiyorum. Sanırım sırf çok güzel göründüğü için saklamıştım. Okuldaki son yılımda sanki o broşürdeki fotoğraflara yeterince uzun ve özlemle bakarsam bir çeşit dönüşüm geçirip kendimi o fotoğraflardaki tertemiz, saf sessizliğin içinde bulabilirmişim gibi, onu incelemek için saatlerimi harcardım. Çocukken en sevdiğim masal kitabındaki resimleri hatırladığım gibi o resimleri de hâlâ hatırlarım. İnsanın içini ürpertecek kadar uzaklardaki başı dumanlı dağlarla göz alıcı çayırlar, rüzgârlı bir yolu doldurmuş, ayak

bileklerine varan sonbahar yaprakları, geniş vadilerde yakılmış dumanlı kamp ateşleri, çellolar, karanlık pencereler ve kar.

Hampden Üniversitesi, Hampden, Vermont. 1895'te kurulmuş. (Plano'da 1962'den önce kurulan hiçbir şey olmadığını düşünürsek sadece bu gerçek bile ilgimi çekmeye yeterdi.) Öğrenci sayısı beş yüz. Sosyal bilimlerde uzmanlaşmış karma ve ilerici bir okul. Son derece seçici. "Hampden Üniversitesi beşerî bilimlerde kapsamlı bir eğitim sunarken, öğrencilerine seçtikleri alanda sağlam bir eğitim vermekle kalmıyor, aynı zamanda Batı sanatı, uygarlığı ve düşüncesine dair tüm disiplinlere hâkim olmalarını sağlıyor. Bunu yaparken öğrencilerimize hem gerçek bilgileri hem de ilmin ham maddesini sağlamayı umuyoruz."

Hampden Üniversitesi, Hampden, Vermont. Okulun yalnızca adı bile ümitsizce İngiltere'ye özlem duyan küçük misyoner kasabalarının o tatlı, kasvetli ritmini taşıyan vakur bir Anglikan tınısı taşıyordu. En azından bana öyle geliyordu. Ana bina dedikleri binanın resmine uzun uzun bakmıştım. Zayıf, akademik bir ışıkla aydınlatılmıştı. Plano'dan, o zamana kadar bildiğim diğer her şeyden çok farklıydı. O ışık bana tozlu kütüphanelerde, eski kitapların arasında, sessizlik içinde geçirilecek uzun saatleri çağrıştırıyordu.

Annem kapıyı tıklatıp bana seslendi. Cevap vermedim. Broşürün arkasındaki başvuru formunu koparıp doldurmaya başlamıştım bile. *Adı*: John Richard Papen. *Adresi*: 4487 Mimosa Court, Plano, Kaliforniya. *Öğrenim kredisi hakkında bilgi almak ister misiniz?* Evet. Formu hemen ertesi gün postaya verdim.

Sonraki aylar hiç bitmeyecekmiş gibi gelen can sıkıcı evrak işleriyle, herkesin kendi siperinden mücadele verip yine de yenişemediği sonuçsuz bir savaş içinde geçti. Babam öğrenim kredisi belgelerini doldurup imzalamayı reddedince ben de çaresizlikten Toyota'sının torpido gözünde duran vergi iadesi belgelerini çalıp formları kendim doldurdum. Sonra biraz daha bekledim. Derken Öğrenci İşleri'nden bir mektup aldım. Mülakata girmem gerekiyordu, acaba Vermont'a ne zaman gidebilirdim? Vermont'a uçak bileti alacak param yoktu, bir mektup yazıp durumumu bildirdim. Yine bekledim, sonra bir mektup

daha aldım. Teklif ettikleri çalışma bursunu kabul edersem, seyahat masraflarımı okul karşılayacaktı. Bu arada öğrenim kredisi belgeleri de gelmişti. Belgelere göre ailemin ödemesi gereken tutar babamın ödeyebileceğini söylediği miktarın çok üzerindeydi, dolayısıyla bu tutarı ödeyemeyecekti. Bu gerilla savaşı sekiz ay kadar sürdü. Beni Hampden'a götüren olaylar zincirini bugün bile anlamakta güçlük çekiyorum. Anlayışlı hocalar mektuplar gönderiyor, benim durumuma özel istisnalar yapılıyordu. Böylece Plano'daki küçük odamın kaba tüylü altın rengi halısının üstünde otururken bir anda o formu doldurmaya başlamamın üstünden aşağı yukarı bir yıl geçtikten sonra, elimde iki bavulum, cebimde elli dolarla beni Hampden'a getiren otobüsten indim.

Daha önce Santa Fe'den doğuya, Portland'dan kuzeye hiç geçmemiştim. Illinois taraflarında bir yerlerde başlayan uzun ve gergin bir gecenin ardından otobüsten indiğimde daha sabahın altısıydı, dağların, huş ağaçlarının ve inanılmayacak kadar yeşil çayırların ardında güneş doğuyordu. Geceden kalma sersemliğim, uykusuzluğum ve üç gündür yollarda oluşum yüzünden kendimi bir hayal ülkesine ayak basmış gibi hissetmiştim.

Yurtlar da hiç yurt gibi değildi –ya da en azından benim bildiğim, sarımsı bir ışıkla aydınlatılmış iç karartıcı briket duvarlı yurtlara hiç benzemiyordu– ana binanın arka tarafındaki akçaağaç ve dişbudak korusunun içine kurulmuş yeşil panjurlu, dışı beyaz ahşapla kaplı evlerden oluşuyorlardı. Bununla birlikte kendi odamın, artık her nerede ise, hayal kırıklığı yaratacak ölçüde çirkin olabileceği hiç aklıma gelmemişti, bu yüzden de kuzeye bakan kocaman pencereleri, çizik parkeleri ve çatı katı gibi eğik bir tavanı olan, sanki bir rahibe aitmişçesine son derece sade döşenmiş o beyaz badanalı odayı görünce biraz şaşırmıştım. Oradaki ilk gecemde, dışarıdaki alacakaranlık duvarları griden altın rengine, sonra da siyaha boyarken yatağımın üstünde oturdum ve koridorun öbür ucunda bir yerlerden gelen, baş döndürücü biçimde bir yükselip bir alçalan o soprano sesi dinledim. Sonunda dışarıdan gelen ışık tamamen kayboldu ve ta uzaklardaki soprano da bir ölüm meleği gibi o karanlığın içinde dönüp durdu. Havanın o geceki kadar ağır, soğuk

ve katıksız göründüğünü, kendimi tozlu Plano'nun alçakta kalan ufuk çizgisinden o geceki kadar uzakta hissettiğimi hiç hatırlamıyorum.

Dersler başlamadan önceki ilk birkaç günü beyaz badanalı odamda ve Hampden'ın yemyeşil çayırlarında tek başıma geçirdim. O ilk günlerde gerçekten de hayatımda hiç olmadığım kadar mutluydum; etrafındaki güzellikten başı dönmüş, sarhoş olmuş bir uyurgezer gibi dolanıyordum ortalıkta. Atkuyruklarını havada savurarak futbol oynayan kırmızı yanaklı kızların loş sahanın kadifemsi çimlerinden taşan bağırışları ve kahkahaları. Dalları elmalarla dolup taşan ağaçlar, hemen dibindeki çimenlerin üstüne düşmüş kırmızı elmalar, toprağın üstünde çürümeye başlamış elmaların ağır, tatlı kokusu ve etraflarına üşüşmüş eşek arılarının ısrarcı vızıltısı. Puslu uzaklardan bakınca bile insanı büyüleyen ana binanın tuğladan gövdesini ta beyaz tepesine kadar sarmaşıklar bürümüş saat kulesi. Karanlığın içinde tıpkı bir hayalet gibi donuk ve upuzun yükselen bir huş ağacını gecenin bir yarısı ilk kez görmenin yarattığı şok. Ve hayal bile edemeyeceğim kadar engin geceler – kapkara, rüzgârlı ve muazzam; yıldızlarla kaplı karmakarışık, vahşi geceler.

Yeterli sayılabileceğim tek dil o olduğu için yine Yunanca dersi almayı planlıyordum. Ama bunu danışman hocama söylediğimde –uzun ve dar burun delikleri tıpkı bir kaplumbağanınkini andıran, Georges Laforgue isimli kavruk tenli bir Fransızca hocasıydı– bana bakıp gülümsemekle yetindi, sonra parmak uçlarını birbirine bastırıp aksanlı İngilizcesiyle, "Korkarım bu noktada biraz sorun yaşayacağız," dedi.

"Neden?"

"Burada Eski Yunanca dersi veren tek bir hoca var ve dersi alacak öğrencilerin seçimi konusunda çok titiz davranıyor."

"Ama ben iki yıl Yunanca eğitimi aldım zaten."

"Bunun bir işe yarayacağını sanmıyorum. Ayrıca İngiliz Edebiyatı okumaya devam edeceksen çağdaş dillerden birini öğrenmen gerekecek. Başlangıç seviyesi Fransızca sınıfımda hâlâ boş yer var, Almanca ve İtalyanca sınıflarında da öyle. İspanyolca," durup listeye bir göz attı,

"İspanyolca sınıfları hemen hemen dolmuş ama istersen senin için Bay Delgado'yla konuşabilirim."

"Onun yerine Yunanca hocasıyla konuşsanız?"

"Konuşmamın bir yararı olacağını sanmıyorum. O, sınıfına sınırlı sayıda öğrenci kabul ediyor. *Çok* sınırlı sayıda. Hem sanıyorum öğrenci seçimi yaparken akademik başarıdan çok kişisel tercihlerine göre karar veriyor."

Sesinde alaycı bir ton belirmişti ve benim için sakıncası yoksa bu konuşmaya daha fazla devam etmek istemediğini anlatmaya çalışıyordu.

"Ne demek istediğinizi anlayamadım," dedim.

Aslında anladığımı sanıyordum. Ama Laforgue'nin cevabı beni şaşırttı. "Öyle demek istemedim," dedi. "Kendisi elbette çok saygıdeğer bir hoca. Çok da cana yakın biridir. Fakat eğitim konusunda benim biraz tuhaf bulduğum fikirleri var. O ve öğrencileri fakültenin geri kalanıyla neredeyse hiç iletişim kurmazlar. Onun derslerini genel ders kataloğuna koymayı neden sürdürdüklerini hiç anlamıyorum. Öğrencileri yanıltıyor, her yıl bu konuda kargaşa çıkıyor. Çünkü bu sınıf aslında öğrenci seçimine kapalı. Duyduğuma göre ondan ders almak isteyen öğrenci onun doğru bulduğu şeyleri okumalı, onunla aynı görüşlere sahip olmalıymış. Senin gibi daha önce Eski Yunanca eğitimi almış pek çok öğrenciyi geri çevirdiği oldu. Bense," tek kaşını kaldırdı, "eğer öğrenci benim öğrettiklerimi öğrenmek istiyorsa ve ders için yeterli donanıma sahipse dersimi almasına müsaade ederim. Gayet demokratik, değil mi? Bence en iyisi budur."

"Burada böyle şeyler çok sık olur mu?"

"Tabii ki. Kılı kırk yaran hocalar her okulda vardır. Burada," beni oldukça şaşırtarak bu kez sesini alçaltmıştı, "ondan çok daha beterleri var. Sen yine de benden duyduğunu kimseye söyleme."

"Söylemem," dedim, bu ani sırdaşlık ortamı beni biraz tedirgin etmişti.

"Ciddiyim, bunu yapmasan iyi olur." Öne doğru eğilmiş fısıldayarak konuşurken ince dudakları neredeyse hiç kıpırdamıyordu. "Bunu üstüne basa basa söylemek durumundayım. Belki bunun farkında değilsindir

ama Edebiyat Fakültesi'nde azılı düşmanlarım var. Hatta inanmazsın, *burada, kendi bölümümde bile.* Hem zaten," artık daha normal bir ses tonuna bürünmüştü, "onunki özel bir durum. Burada yıllardır hocalık yapıyor ve hatta yaptığı işin karşılığında para almayı reddediyor."

"Neden?"

"Zaten varlıklı bir adam. Bildiğim kadarıyla vergi meseleleri yüzünden yıllık bir dolar almak dışında tüm maaşını okula bağışlıyor."

"Öyle mi?" dedim. Hampden'a geleli daha birkaç gün olmasına rağmen resmî ağızlardan parasal sıkıntılar, kısıtlı gelir kaynakları ve masrafların kısılmasıyla ilgili şeyler duymaya alışmıştım.

"Bana soracak olursan," dedi Laforgue, "hocalık yapmayı ben de seviyorum sevmesine ama benim bir karım ve Fransa'da okuyan bir kızım var. Para lazım yani, anlıyorsun değil mi?"

"Belki yine de onunla konuşmaya giderim."

Laforgue omuzlarını silkti. "İstersen deneyebilirsin. Ama sana tavsiyem, boşuna randevu almaya çalışma çünkü görüşmek istemeyecektir. Adı Julian Morrow."

Yunanca dersi almaya o kadar meraklı değildim aslında ama Laforgue'nin söyledikleri merakımı uyandırmıştı. Alt kata inip gördüğüm ilk ofise girdim. Dağınık sarı saçlı ve aksi görünüşlü zayıf bir kadın ön odadaki masada oturmuş sandviç yiyordu.

"Öğle tatilindeyim," dedi. "Saat ikide gel."

"Kusura bakmayın. Ben sadece bir hocanın ofisini arıyordum da."

"İyi de ben kayıt memuruyum, danışma görevlisi değil. Ama belki biliyorumdur. Kimi arıyorsun?"

"Julian Morrow'u."

"Aa, onu mu?" dedi, şaşırmışa benziyordu. "Onu neden arıyorsun ki? Yukarıdadır herhalde, Lyceum'da."

"Odası hangisi?"

"Üst kattaki tek hoca o. Sükûneti ve sakinliği sever. Onu kolayca bulursun."

Doğrusu, bu Lyceum denen yeri bulmak hiç de kolay değildi. Burası kampüsün kıyısında kalan, baştan aşağı sarmaşıklarla kaplı haliyle

orman dokusundan âdeta ayırt edilemeyen eski, küçük bir binaydı. Alt katta kara tahtaları temizlenmiş, yerleri yeni cilalanmış amfiler ve sınıflar vardı, şu anda hepsi bomboştu. Bir süre çaresizce etrafta dolaştıktan sonra nihayet binanın öteki köşesindeki küçük ve pek ışık almayan merdivenler gözüme ilişti.

Merdivenlerin en üst basamağına ulaştığımda kendimi uzun, tenha bir koridorda buldum. Ayakkabılarımın döşemede çıkardığı ses çok hoşuma gidiyor, bir yandan da bütün o kapalı kapıların üstündeki rakamlara ve isimlere bakarak hızlı hızlı yürüyordum ki pirinç bir levha ve içinde de oymalı harflerle JULIAN MORROW yazan bir kartın durduğu kapıya rastladım. Kapının önünde bir süre dikildikten sonra üç kısa vuruşla kapıyı tıklattım.

Bir iki dakika geçtikten sonra beyaz kapı birazcık aralandı. Bu aralıktan çıkan yüz bana bakıyordu. Ufak tefek, sahibinin zekâsını ele veren bir yüzdü bu; koca bir soru işareti taşırcasına temkinli ve tetikteydi. Kimi yanları –kaşlarının afacan bir çocuğunkiler gibi yukarıya bakışı, burnunun, çenesinin ve ağzının ustalıklı çizgileri– gençliği işaret etse de hiçbir suretle genç bir çehre değildi bu. Saçları da bembeyazdı.

O, gözlerini kırpıştırarak bana bakarken ben orada öylece kalakaldım.

"Sana nasıl yardımcı olabilirim?" Sesi makul ve kibardı, cana yakın yetişkinlerin çocuklarla konuşurken takındığı türden bir tona bürünmüştü.

"Ben... şey, benim adım Richard Papen..."

Başını yana eğdi ve yine gözlerini kırpıştırdı; pırıl pırıl gözleriyle bir serçe kadar sevimli görünüyordu.

"Eski Yunanca dersinize katılmak istiyorum."

Birden yüzü düştü. "Ah. Üzgünüm." Şaşırtıcı ama ses tonuna bakılırsa gerçekten üzgündü, hatta benden daha çok üzülmüştü. "Bunu çok isterdim ama korkarım hiç yer kalmadı. Sınıfım çoktan doldu."

Görünüşteki bu samimi üzüntüsü bana cesaret vermişti. "Bir yolu olduğundan eminim," dedim. "Fazladan bir öğrenci daha..."

"Gerçekten çok üzgünüm, Bay Papen," dedi, sanki yakın bir dostum ölmüş de beni teselli ediyor, bana yardım etmek için elinden hiçbir şey gelmediğini anlamamı sağlamaya çalışıyor gibiydi. "Ama kendimi beş öğrenciyle sınırladım ve bir öğrenci daha almam imkân dâhilinde değil."

"Beş öğrenci çok fazla sayılmaz ki."

Bu ısrarlı ricama katlanmakta güçlük çekiyormuşçasına gözlerini kapatıp kafasını hızlı hızlı iki yana sallıyordu.

"Seni kabul etmeyi gerçekten çok isterdim ama bunun üzerine düşünmem bile mümkün değil," dedi. "Son derece üzgünüm. İzin verirsen artık içeri girmem gerek. Bir öğrencim beni bekliyor."

Bu olayın üzerinden bir haftadan fazla bir süre geçmişti. Dersler başlamıştı ve Dr. Roland adlı bir psikoloji hocasının yanında çalışmaya başlamıştım. (Ne menem bir şey olduğunu asla öğrenemediğim müphem bir "araştırma"da onun asistanlığını yapacaktım; vaktinin çoğunu hocalara ayrılmış dinlenme odasında takılarak geçiren, yaşlı, sersem, aklı beş karış havadaymış gibi görünen bir adam, bir davranış bilimciydi.) Birkaç arkadaş da edindim; çoğu benimle aynı yurtta kalan birinci sınıf öğrencileriydi. Belki de bu ilişkiyi tanımlayacak doğru sözcük arkadaş değildi. Yemekleri birlikte yiyor, binaya girip çıkarken birbirimizi görüyorduk ama bizi asıl bir araya getiren şey hiçbirimizin başka kimseyi tanımıyor oluşuydu ve bu durum o anda çok da can sıkıcı gelmiyordu. Hampden'da benden daha uzun süredir bulunan az sayıdaki tanıdığıma Julian Morrow'u soruyordum.

Neredeyse herkes onun hakkında bir şeyler duymuştu, çelişkili ama aynı zamanda büyüleyici pek çok bilgi edindim: müthiş bir adamdı, sahtekârın tekiydi, üniversite mezunu bile değildi, kırklı yılların parlak entelektüellerinden biriydi, Ezra Pound ve T. S. Eliot'ın arkadaşıydı, ailesinden kalan para köklü bir bankacılık şirketiyle olan ortaklıklarından ya da Büyük Buhran sırasında icraya verilmiş bir mülkü ucuza kapatmaktan elde ettikleri kazançtan geliyordu, savaşların birinde ne yapıp etmiş askere alınmaktan yırtmıştı (ama kronolojik olarak bunun hangi savaşa denk geldiğini hesap etmek imkânsızdı), Vatikan'la, Orta

Doğu'daki tahttan indirilmiş bir kraliyet ailesiyle, İspanya'daki Franco diktatörlüğüyle birtakım bağlantıları vardı. Bütün bunlarda ne kadar doğruluk payı olduğunu bilmek tabii ki imkânsızdı ama hakkında yeni şeyler duydukça ona duyduğum ilgi artıyordu. Böylece onu ve küçük öğrenci grubunu kampüs içinde göz hapsine almaya başladım. Dört erkek ve bir kız; uzaktan bakınca fevkalade bir yanları varmış gibi görünmüyordu. Fakat yakından bakınca oldukça dikkat çekici bir topluluk oluşturuyorlardı – en azından benim gibi, daha önce onlara benzer hiçbir şey görmemiş ve onlarda son derece pitoresk ve hayalî kahramanlara özgü nitelikler bulan biri için.

Erkeklerden ikisi gözlük takıyordu, hatta ilginç şekilde ikisinin de aynı türde, yuvarlak, demir çerçeveli, eski moda, ufacık gözlükleri vardı. Bu ikiliden daha iri yarı olanı –gerçekten de bir doksanı aşkın boyuyla oldukça iriydi– koyu renk saçlıydı, köşeli bir çeneye ve pürüzlü, solgun bir tene sahipti. Yüz hatları bu denli keskin olmasa ya da gözlüklerinin ardındaki gözleri bu kadar ifadesiz bakmasa yakışıklı sayılabilirdi. Koyu renkli İngiliz tarzı takım elbiseler giyiyor, yanında hep bir şemsiye taşıyor (Hampden için tuhaf bir görüntüydü bu) ve bütün o hippi, beatnik, tiki ve punk güruhlarının arasından o iri cüssesinden hiç umulmayacak bir şekilde, yaşlı bir balerinin özgüveniyle dimdik yürüyüp gidiyordu. Uzaktan onu işaret ettiğimde, "Henry Winter," demişti arkadaşlarım; çimlerin üstüne yayılmış bongo çalan tiplerin arasından geçmemek için yolunu uzatmış, etraflarında geniş bir daire çizerek yürüyordu.

Bu gözlüklü ikiliden daha ufak tefek olanı –ama öyle çok da ufak sayılmazdı– pasaklı görünen, kırmızı yanaklı, sarışın bir delikanlıydı; ellerini daima ceplerine soktuğu diz izi olmuş pantolonu ve ağzında sakızıyla dünya yansa umurunda olmayacakmış gibi neşeli bir hali vardı. Her gün aynı ceketi giyiyordu; dirsekleri aşınmış ve kolları kısa gelen o biçimsiz kahverengi tüvit ceketini. Açık kumral saçlarını sola doğru ayırıyor, uzun perçemini gözlüğünün sol camının üstüne düşürüyordu. Adı Bunny Corcoran idi; Bunny, nasıl olduysa, Edmund'un kısaltmasıydı. Sesi korna gibi yüksek çıkıyor, yemekhanede çın çın çınlıyordu.

Grubun en egzotik tipi üçüncü çocuktu. Aşırı derecede zayıf, kemikli ve yine de zarif görünüyordu. Nereye koyacağını bilemiyormuş gibi tedirgin ellere, zekâsını belli eden ve bir albino kadar beyaz görünen bir yüze ve şimdiye kadar gördüğüm en kızıl ve dağınık saçlara sahipti. Onun Alfred Douglas ya da Montesquiou Kontu gibi giyindiğini düşünüyor (ve yanılıyordum): duble kol manşetli, kolalı, nefis gömlekler, göz alıcı kravatlar, yürürken arkasında dalgalanan ve onu öğrencilik yapan bir prensle Karındeşen Jack arasında bir şeye benzeten simsiyah bir pardösü. Hatta bir keresinde onu bir kelebek gözlükle görmüş ve bayılmıştım. (Daha sonra bunun gerçek bir gözlük olmadığını, camlarının numarasız olduğunu ve gözlerinin benimkilerden bile çok daha keskin olduğunu öğrenecektim.) Adı Francis Abernathy idi. Onun hakkında daha fazla soru sormam böyle birine karşı gösterdiğim ilginin sebebini merak eden erkek tanıdıklarımda birtakım şüphelerin uyanmasına yol açıyordu.

Ve aralarında bir de çift vardı, bir kız ve bir erkek. Onları genellikle birlikte görüyordum, hatta başlarda sevgili olduklarını sanmıştım ama sonra bir gün onları yakından gördüm ve aslında kardeş olduklarını fark ettim. Daha sonra ise ikiz olduklarını öğrendim. Bal sarısı gür saçları ve bir çift Flaman meleğinkini andıran aydınlık ve aynı anda hem neşeli hem de ciddi görünen cinsiyetsiz yüzleriyle birbirlerine çok benziyorlardı. Ve sözde entelektüeller ve şımarık ergenlerle dolup taşan, siyah giysilerin âdeta bir zorunluluk kabul edildiği Hampden'da belki de en olağanüstü şeye imza atıyor ve açık renkli, özellikle de beyaz giysiler giyiyorlardı. Sigara dumanı ve karanlık bir çokbilmişlik havasıyla dolu bu yığının arasında bir alegoriden fırlayıp gelmiş karakterler gibi ya da çoktan unutulup gitmiş bir bahçe partisinin çoktan ölüp gitmiş konukları misali orada burada ortaya çıkıveriyorlardı. Kampüsteki yegâne ikizler olma özelliğini taşıdıkları için onların kim olduğunu öğrenmek kolay oldu. Adları Charles ve Camilla Macaulay idi.

Benim için hepsi oldukça ulaşılmaz görünüyordu. Ama onlarla ne zaman karşılaşsam ilgiyle izlemekten kendimi alamıyordum: kapı eşiğinde yere eğilmiş bir kediyle konuşan Francis, yolcu koltuğunda

Julian'ın oturduğu küçük, beyaz bir arabanın direksiyonunda basıp giden Henry, üst kattaki pencerelerin birinden sarkmış, aşağıdaki çimlerde bekleyen ikizlere bağıra çağıra bir şeyler söyleyen Bunny. Gittikçe onlarla ilgili yeni yeni şeyler öğreniyordum. Francis Abernathy Bostonlıydı ve pek çok kaynaktan duyduklarıma bakılırsa oldukça varlıklıydı. Henry'nin de varlıklı olduğu söyleniyordu, dahası o tam bir dil dâhisiydi. Eski veya çağdaş pek çok dili konuşuyordu ve daha on sekiz yaşındayken kendi yorumlarını da içeren Anakreon'un bir şiirine ait çevirisi yayımlanmıştı. (Bunu normalde bu konu açıldığında hırçın ve ketum davranan Georges Laforgue'den duymuştum; daha sonra ise Henry'nin okuldaki ilk yılında Laforgue'nin her yıl olduğu gibi Racine üzerine verdiği dersin soru cevap kısmında onu tüm edebiyat bölümü hocalarının önünde fena şekilde mahcup ettiğini öğrendim.) İkizler kampüs dışında bir apartman dairesinde kalıyorlardı ve aslen güneyde bir yerden geliyorlardı. Bunny Corcoran ise gecenin geç saatlerinde odasında John Philip Sousa marşlarını son ses dinleme alışkanlığına sahipti.

Kendimi bütün bunlara çok da fazla kaptırmış değildim aslında. O sıralar okula alışmaya çalışıyordum, dersler başlamıştı ve ben de kendi işlerimle meşguldüm. Merakım hâlâ dinmemiş olsa da Julian Morrow ve Yunanca dersi öğrencilerine olan ilgim azalmaya başlıyordu ki tuhaf bir rastlantı oldu.

Bu rastlantı, okuldaki ikinci haftamda, saat on birdeki dersimden önce kütüphanede Dr. Roland için fotokopi çektiğim çarşamba sabahı yaşandı. Yaklaşık otuz dakika sonra, gözlerimin önünde ışıktan noktacıklar uçuşurken işimi bitirmiş ve fotokopi makinesinin anahtarını danışma masasında oturan kütüphaneciye teslim edip oradan çıkmak için arkamı dönmüştüm ki Bunny ve ikizleri önlerinde bir dolu kâğıt, kalem ve şişe şişe mürekkeple masalardan birinde otururken gördüm. Hele de o mürekkep şişelerini daha dünmüş gibi hatırlıyorum çünkü inanılmaz derecede arkaik ve zahmetli görünen o şişeler ve uzun, dümdüz siyah dolma kalemler beni fena halde büyülemişti. Charles'ın üstünde beyaz bir tenisçi kazağı vardı, Camilla ise denizci yakalı kolsuz

bir elbise giymiş ve hasır bir şapka takmıştı. Bunny'nin tüvit ceketi sandalyesinin arkasında asılı duruyor ve dikişlerindeki iri sökükler ve lekeler göze çarpıyordu. Saçları yüzüne düşmüş, dirseklerini masaya dayamış, öyle oturuyordu; gömleğinin buruşuk kollarını sıyırıp çizgili kol bağlarıyla yukarıya tutturmuştu. Kafa kafaya vermiş, sessizce bir şeyler konuşuyorlardı.

Bir anda neler konuştuklarını öğrenmeyi istedim. Oturdukları masanın hemen arkasındaki kitap rafına gittim –neyi aradığımdan emin değilmişim gibi yaparak oyalanıyordum– uzansam Bunny'nin koluna dokunabileceğim kadar yanlarına yaklaştım. Sırtım onlara dönük halde rastgele bir kitap seçip aldım –saçma sapan bir sosyoloji kitabı denk gelmişti– ve kitabın indeksini inceliyormuş gibi yapmaya başladım. İkincil analiz. İkincil etki. İkincil grup. İkincil sapma.

"Ben bundan emin değilim," diyordu Camilla. "Eğer Yunanlar gemiyle Kartaca'ya açıldılarsa bu kelimenin –e halinde kullanılması gerekir. Hatırlamıyor musunuz? Nereye sorusu vardı ya hani? Kural böyle."

"Böyle olamaz." Bunu söyleyen Bunny idi. Genizden gelen boğuk sesi kötü bir Long Island aksanıyla konuşan W. C. Fields'i anımsatıyordu. "Nereye değil, nereden sorusunun cevabı olmalı. Yani bu kelime ismin –den halinde, nesine isterseniz bahse girerim."

"Durun bir dakika," dedi Charles. Sesi tıpkı kardeşininkine benziyordu – onunki gibi kısıktı, hafif bir güneyli tınısı taşıyordu. "Şuraya bakın. Gemiyle Kartaca'ya öylesine gitmiyorlar, saldırıp orayı almaya gidiyorlar."

"Delirdin herhalde."

"Hayır, cidden öyle. Sonraki cümleye baksanıza. Belirtme haline ihtiyacımız var."

"Emin misin?"

Kâğıtları hışırdatarak tekrar gözden geçirdiler.

"Kesinlikle. *Epi tō karchidona.*"

"Nasıl olduğunu anlamıyorum," dedi Bunny. Sesi *Gilligan's Island* dizisindeki Thurston Howell karakterinin sesini andırıyordu. "Aradığımız şey ismin –den hali. Böyle sert kelimeler hep ayrılma halinde bulunur."

Kısa bir sessizlik oldu. "Bunny," dedi Charles, "sen karıştırıyorsun. Ayrılma hali Latincede kullanılır."

"Bunu ben de biliyorum *herhalde*," dedi Bunny sinirle ama bunu izleyen sessizlik tam tersini işaret ediyordu. "Ama ne demek istediğimi biliyorsunuz. Geniş zaman kipinde ayrılma hali tıpkı böyle kullanılır, ciddiyim..."

"Charles, baksana," dedi Camilla. "Belirtme hali buraya uymaz."

"Hayır, uyar. Saldırıp ora*yı* almaya gidiyorlar, öyle değil mi?"

"Evet ama Yunanlar denizi aşıp Kartaca'*ya* gidiyorlar."

"Ama ben *epi* takısını kelimenin önüne koyuyorum."

"Tamam, hem saldırma anlamını verip hem de *epi* takısını kullanabiliriz ama ilk bahsettiğim kuraldan ötürü burada ismin yönelme halini kullanmamız gerekir."

İklim. İklimleme. İklimsel. Bir yandan elimdeki indekse bakıyor, bir yandan da aradıkları takıyı bulmak için kafa patlatıyordum. Yunanlar gemiyle denizden Kartaca'ya açılmışlardı. Kartaca'*ya* varmışlardı. Bir yerden. Bir yere. Ama artık Kartaca'*da*ydılar.

Birdenbire aklıma bir şey geldi. Kitabı kapatıp rafa koydum ve arkamı döndüm. "Affedersiniz?" dedim.

Hemen konuşmayı kestiler, şaşırmışlardı, dönüp bana baktılar.

"Özür dilerim ama buraya ismin bulunma hali daha çok uymaz mı?"

Bir süre kimsenin ağzını bıçak açmadı.

Sonra, "Bulunma hali mi?" dedi Charles.

"*Karchido*'ya sadece *zde* takısını ekleyin," dedim. "Bence *zde* olmalı. Savaşmaya gidiyorlarsa *zde*'yi kullandığınızda *epi*'den başka bir takı kullanmanız gerekmez. *Zde* takısı 'Kartaca'*ya doğru*' anlamını verecektir, yani bu durumda ismin hangi halini kullanacağınızı düşünmenize bile gerek kalmaz."

Charles önce elindeki kâğıda, sonra dönüp yeniden bana baktı. "Bulunma hali?" dedi. "Bu oldukça belirsiz bir anlam katar."

Camilla, "Kartaca için kullanılabileceğinden emin misin?" diye sordu.

Bunu hiç düşünmemiştim. "Belki de kullanılmıyordur," dedim. "Ama bu takının Atina için kullanıldığını biliyorum."

Charles uzanıp masanın üstünde duran sözlüğü kendine doğru çekti ve sayfalarını karıştırmaya başladı.

"Of, boş ver, hiç uğraşma," dedi Bunny kulak tırmalayıcı bir sesle. "Eğer kelimeyi çekimlemek zorunda kalmayacaksak ve başka takı kullanmak da gerekmeyecekse bence bu şekilde gayet iyi oldu." Sandalyesinde geriye doğru yaslandı ve kafasını kaldırıp yüzüme baktı. "Seninle el sıkışmak isterim, yabancı." Uzattığım elimi tutup sıkarken az kalsın dirseğiyle mürekkep şişelerinden birini devirecekti. "Seninle tanıştığıma memnun oldum, evet, kesinlikle," dedi boştaki eliyle gözlerinin üstüne düşen saçları geriye doğru savururken.

Aniden üstüme çevrilen bu ilgi dolu gözler yüzünden şaşkına dönmüştüm; en sevdiğim tablodaki kendi dertlerine gömülmüş olan karakterler, tuvalden başlarını çevirip bana bakmaya ve benimle konuşmaya başlamışlardı sanki. Daha bir gün önce Francis siyah kaşmirini hışırdatıp sigara dumanını savurarak koridorda yanımdan geçip gitmişti. Kolu bir an için benimkine değmiş, kanlı canlı bir varlık oluvermişti ama hemen sonra yeniden bir halüsinasyona dönüşmüş, yaşayanların farkında bile olmadıkları söylenen hayaletler misali benim farkımda bile olmayan bir hayal kahramanı gibi koridorda uzaklaşıp gitmişti.

Hâlâ sözlüğü karıştırmaya devam eden Charles da yerinden kalktı ve elini uzattı. "Ben Charles Macaulay."

"Richard Papen."

"Haa, sen osun," dedi Camilla birden.

"Efendim?"

"Yunanca dersine katılmak için gelmiştin."

"Bu benim kız kardeşim," dedi Charles, "ve bu da – Bun, ona adını söylemiş miydin?"

"Hayır, hayır, hiç sanmıyorum. Beni ne kadar mutlu ettiğini anlatamam, bayım. Uğraşmamız gereken bunun gibi on cümle daha var ve bütün bunları beş dakika içinde bitirmek zorundayız. Adım Edmund Corcoran," dedi Bunny, elimi bir kez daha sıktı.

Camilla, "Ne zamandır Yunanca öğreniyorsun?" diye sordu.

"İki yıldır."

"Oldukça iyisin."

"Bizim sınıfta olmaman çok yazık," dedi Bunny.

Gergin bir sessizlik oldu.

"Şey," dedi Charles huzursuzca, "Julian böyle konularda biraz tuhaftır."

"Neden gidip onu bir kez daha görmüyorsun," dedi Bunny. "Ona bir çiçek götür ve Platon'a bayıldığını söyle, onu anında avucunun içine alırsın."

Bir sessizlik daha oldu, bu seferki ilkinden de rahatsız ediciydi. Camilla gülümsedi ama tam olarak bana değil – sevimli ama bir odak noktası olmayan, oldukça mesafeli bir gülümsemeydi bu, sanki bir garsona ya da bir tezgâhtara gülümser gibi. Onun yanında hâlâ ayakta duran Charles da gülümsedi ve kibarca tek kaşını havaya kaldırdı – bunu gerginlikten yapmış olabilirdi ya da herhangi bir anlama geliyor olabilirdi gerçekten ama ben bunu, *ee, söyleyeceklerin bitmedi mi,* olarak yorumladım.

Ağzımda bir şeyler geveledim ve tam arkamı dönüp gidecektim ki Bunny karşı tarafa bakarak kolunu havaya kaldırdı ve beni de bileğimden yakaladı. "Beklesene," dedi.

Şaşkınlıkla dönüp baktım. Henry kapıdan girmişti, her zamanki gibi koyu renkli takım elbisesini giyip şemsiyesini almayı da eksik etmemişti.

Masaya geldiğinde beni hiç görmemiş gibi davrandı. "Merhaba," dedi diğerlerine. "Bitirdiniz mi?"

Bunny başıyla beni işaret etti. "Buraya baksana, Henry, seni biriyle tanıştıracağız," dedi.

Henry kafasını kaldırıp baktı. Yüzündeki ifade değişmedi. Benim gibi birinin onun görüş alanında durmasına inanmakta güçlük çekiyormuş gibi gözlerini kapayıp yeniden açtı.

"Evet, evet," dedi Bunny. "Bu adamın adı Richard – soyadın neydi sahi?"

"Papen."

"Evet, evet. Richard Papen. O da Yunanca öğreniyor."

Henry kafasını kaldırıp suratıma baktı. "Burada değil herhalde," dedi.

"Hayır," dedim ve gözlerinin içine baktım ama bakışları öylesine nezaketsizdi ki gözlerimi kaçırmak zorunda kaldım.

"Şey, Henry, şuna bir bakar mısın lütfen?" dedi Charles telaşla, yine kâğıtlarla uğraşmaya geri dönmüştü. "Biz burada yönelme ya da belirtme halini kullanacaktık ama Richard bulunma halini önerdi."

Henry onun omzunun üzerinden uzanıp kâğıda baktı. "Hım, arkaik dildeki bulunma hali," dedi. "Çok Homerosvari bir kullanım. Dil bilgisi kurallarına göre doğru tabii ki ama bağlamsal olarak biraz tuhaf kaçabilir." Yeniden kafasını kaldırıp beni süzdü. Işık öyle bir açıdan geliyordu ki küçük gözlüklerine vurup parlıyor, camların ardındaki gözlerini görmemi imkânsız hale getiriyordu. "Çok ilginç. Homeros mu çalışıyorsun?"

Buna evet diye cevap verebilirdim ama en ufak hatamı bile kaçırmayacağını ve açığımı kolaylıkla yakalayacağını tahmin ediyordum. "Homeros'u severim," dedim zayıf bir sesle.

Soğuk ve küçümseyici bir tavırla beni süzdü. "Ben Homeros'a bayılırım," dedi. "Gerçi biz Platon ve trajedi yazarları falan gibi nispeten daha çağdaş şeyler çalışıyoruz."

Buna karşılık olarak söyleyecek bir şeyler düşünüyordum ki bana olan ilgisi tükendi ve diğerlerine döndü.

"Gitmemiz lazım," dedi.

Charles kâğıtları toparlayıp yeniden ayağa kalktı, Camilla onun hemen yanında duruyordu ve bu defa o da bana elini uzattı. Yan yana durunca birbirlerine daha da çok benziyorlardı sanki; yüz hatlarından çok hal ve hareketleri benziyordu birbirine, öyle ki biri gözünü kırptığında daha birkaç saniye geçmeden diğerinin göz kapağı da titreşiyordu. Gözleri grinin aynı tonundaydı, bakışları zeki ve sakindi. Çok güzel bir kız, diye geçirdim aklımdan, sıradan bir gözün farkına varamayacağı, âdeta Orta Çağ'ı çağrıştıran sarsıcı bir güzelliği vardı.

Bunny sandalyesini geriye doğru çekip kalktı ve sırtıma bir şaplak indirdi. "Pekâlâ, bayım," dedi, "bir ara seninle oturup Yunancadan konuşalım, olmaz mı?"

"Hoşça kal," dedi Henry başını hafifçe eğerek.

"Güle güle," dedim. Yavaş adımlarla uzaklaştılar, ben de olduğum yerden onların bir falanks birliği[3] gibi yan yana kütüphaneden çıkıp gidişini izledim.

Birkaç dakika sonra fotokopileri teslim etmek için Dr. Roland'ın yanına uğradığımda bana asistanlık maaşımdan biraz avans verip veremeyeceğini sordum.

Sandalyesinde geriye doğru yaslandı ve o sulu, kıpkırmızı gözlerini bana dikti. "Pekâlâ, sana şunu söylemeliyim," dedi, "son on yıldır bunu yapmamayı bir prensip haline getirdim. Bunun nedenini anlatayım."

"Biliyorum, efendim," dedim telaşla. Dr. Roland'ın "prensipleri" üzerine attığı nutuklar bazen yarım saati bile geçebiliyordu. "Anlıyorum. Ancak acil bir durum söz konusu."

Yeniden öne doğru eğildi ve boğazını temizledi. "Peki," dedi, "neymiş bu acil durum?"

Önündeki masanın üstünde kavuşturduğu ellerinin damarları fazlasıyla belirgindi ve parmaklarının boğumları da mavimtırak, sedefli bir renkte parlıyordu. Gözlerimi ellerinden alamıyordum. Bana on on beş dolar lazımdı, buna fena halde ihtiyacım vardı ama önce ne söyleyeceğime karar vermeden konuya dalıvermiştim. "Bilmiyorum," dedim. "Bir durum çıktı da."

Abartılı bir tavırla kaşlarını çattı. Dr. Roland'ın bunak hallerinin bir yanılsama olduğu söylenirdi, oysa bana gayet sahici geliyordu ama bazen, hazırlıksız yakalandığınızda öyle beklenmedik bir parlak zekâ örneği sergiliyordu ki –çoğu zaman söz konusu meseleyle hiçbir alakası olmasa da– zihninin bulanık derinliklerinde bir yerlerde birtakım mantıksal çarkların döndüğünü kanıtlıyordu.

---

3 Eski Yunan'da askerlerin birbirine çok yakın şekilde saf tuttukları savaş düzeni. (yay. n.)

"Arabam sorun çıkardı," dedim, bir anda aklıma gelivermişti. Aslında arabam falan yoktu. "Tamir ettirmem gerekiyor."

Bunun üzerine konuyu daha fazla didiklemeyeceğini düşünüyordum ama o aksine gözle görülür biçimde canlanmıştı. "Sorun neymiş?"

"Şanzımanla ilgili bir şey."

"Çift süspansiyonlu mu? Hava soğutmalı mı?"

"Hava soğutmalı," dedim bir ayağımın üstünde yaylanarak. Sohbetin bu yönde gelişebileceğini hiç tahmin etmemiştim. Arabalardan hiç anlamam, doğru dürüst lastik değiştirmeyi bile bilmem.

"Araban hangisinden, şu V-6 motorlulardan mı?"

"Evet."

"Hiç şaşırmadım. Gençler onlara bayılıyor."

Bunun üzerine ne söyleyebileceğim hakkında hiçbir fikrim yoktu.

Masanın çekmecesini açtı ve içinden bir şeyler çıkarıp tek tek gözlerine yaklaştırmaya ve çekmeceye geri koymaya başladı. "Tecrübelerime göre," dedi, "şanzıman gitti mi araba da gitmiş demektir. Hele de V-6 motorluysa. Sen artık o arabayı hurdalığa götürsen de olur. Bak mesela, bende bir 98 Regency Brougham var, on yaşında. Düzenli servise götürüyorum, iki bin kilometrede bir yeni filtre taktırıyorum, her beş bin kilometrede bir yağını değiştirtiyorum. Hâlâ kız gibi. Kasabadaki tamirhanelere dikkat et," dedi sertçe.

"Efendim?"

Nihayet çek defterini bulmuştu. "Aslında Burs Ofisi'ne gitmen gerek ama bu seferlik böyle olsun," dedi, defteri açtı ve harıl harıl doldurmaya başladı. "Hampden'daki tamirhanelerden bazıları eğer üniversiteli olduğunu anlarlarsa sana iki kat fiyat çekerler. Aralarında iyisi Redeemed Repair adındaki tamirhanedir, buraların azılı dindarlarındandırlar ama gözünü dört açmazsan seni hiç acımadan soyup soğana çeviriverirler."

Çeki defterden yırtıp bana uzattı. Kâğıda şöyle bir baktım ve gözlerim fal taşı gibi açıldı. Tam iki yüz dolar. İmzası falan tamdı, hiçbir şeyi eksik değildi.

"Sana ederinden bir kuruş bile fazla fiyat çıkarmalarına izin verme," dedi.

"Vermem, efendim," dedim, sevincimi saklamakta güçlük çekiyordum. Bütün bu parayla ne yapacaktım? Belki bana para verdiğini bile unuturdu.

Gözlüklerini burnunun ucuna kadar indirip üstünden bana baktı. "Tamirhanenin adı Redeemed Repair," dedi. "6. Otoyol'da. Haç şeklinde bir levhası var."

"Teşekkür ederim," dedim.

Koridoru kanatlanmış gibi uçarcasına geçtim, cebimde tam iki yüz dolar vardı! İlk iş alt kattaki ankesörlü telefona gittim ve beni Hampden kasabasına götürmesi için bir taksi çağırdım. İyi olduğum bir şey varsa o da tek ayak üstünde kırk yalan söylemekti. Benim Tanrı vergisi yeteneğim de buydu.

Peki, Hampden kasabasında ne mi yaptım? İşin doğrusu, talihim beni öylesine şaşırtmıştı ki hiçbir şey yapacak halde değildim. Fevkalade bir gündü; çulsuzluktan bıkmış usanmıştım artık, bu yüzden hiç düşünmeden kendimi meydandaki pahalı erkek butiğine attım ve birkaç gömlek aldım. Sonra Selamet Ordusu'nun ucuzcu dükkânına gittim ve bir süre sandığı altüst ettikten sonra nihayet bir Harris tüvit ceket ve bana uyan bir çift kahverengi *wingtip* ayakkabı buldum. Birkaç kol düğmesiyle, geyik avlayan adam resimleriyle süslü komik ve eski bir kravata da denk gelmiştim. Dükkândan çıkarken hâlâ neredeyse yüz dolarım olduğunu görüp sevindim. Kitapçıya mı gitseydim? Yoksa sinemaya mı? Ya da bir şişe viski mi alsaydım? Sonunda sonsuz sayıda olasılık zihnime öylesine üşüşmüştü ki o aydınlık sonbahar havasında kaldırımdaki kalabalıkların arasından –bir grup fahişenin yanından geçerken heyecandan eli ayağına karışan bir köylü delikanlısı gibi– kendi kendime bir şeyler mırıldanıp gülümseyerek zar zor geçtim ve köşedeki ankesörlü telefona gidip beni okula geri götürmesi için bir taksi çağırdım.

Odama girer girmez aldığım giysileri yatağımın üstüne serdim. Kol düğmeleri yıpranmıştı ve başka birinin adının baş harflerini taşıyorlardı ama yine de gerçek altına benziyor, pencereden içeriye dolan ve yerdeki meşe ağacından döşemenin üstüne yoğun, haz dolu, baş döndürücü sapsarı sular gibi dökülen mahmur sonbahar güneşinde pırıl pırıl parlıyorlardı.

Ertesi gün Julian kapıyı tıpkı ilk seferinde olduğu gibi sadece birazcık aralayarak açıp o ufacık aralıktan temkinli gözlerle bana baktığında dejavu hissine kapıldım, sanki ofisinde koruması gereken olağanüstü bir şeyler, öyle herkesin görmesine müsaade edemeyeceği bir şeyler varmış gibi davranıyordu. İlerleyen aylarda gayet iyi tanıyacağım bir histi bu. Üzerinden yıllar geçtikten ve kilometrelerce uzağa gittikten sonra şimdi bile bazen rüyalarımda o beyaz kapının önünde dikilmiş, onun peri masallarındaki hiç yaşlanmayan, temkinli ve bir çocuk kadar kurnaz muhafız misali kapıya çıkmasını beklerken buluyorum kendimi.

Gelenin ben olduğumu görünce bu defa kapıyı ilk seferkinden birazcık daha fazla araladı. "Bay Pepin idi, değil mi?" dedi.

Onu düzeltmeye çalışmadım hiç. "Korkarım öyle."

Bir an durup gözlerimin içine baktı. "Harikulade bir isminiz var, biliyorsunuz değil mi?" dedi. "Fransa'da Pepin soyadlı krallar vardı."

"Müsait misiniz?"

"Bir Fransız kraliyet ailesi mensubu için her zaman müsaitim," dedi tatlılıkla. "Tabii gerçekten öyleyseniz."

"Ne yazık ki değilim."

Güldü ve dürüstlüğün tehlikeli bir erdem olduğu hakkında Yunanca bir vecizeden kısa bir alıntı yaptı. Sonra beni epey şaşırtarak kapıyı açıp içeriye davet etti.

Çok şık bir odaya girmiştim, ofise benzemiyordu hiç. Dışarıdan göründüğünden çok daha büyüktü – yüksek tavanlı, beyaz badanalı ve havadardı, kolalanmış perdeler esintiyle çırpınıyordu. Köşede, alçak bir kitaplığın yanı başında üstü çaydanlıklar ve Yunanca kitaplarla dolu kocaman, yuvarlak bir masa duruyordu. Her yerde çiçekler vardı; çalışma

masasının ve yuvarlak masanın üstünde, pencere pervazlarının içinde güller, karanfiller ve dağ laleleri. Özellikle güller mis gibi kokuyordu; bergamot, siyah Çin çayı ve belli belirsiz bir kâfur kokusuna karışan o hoş kokuları havada tüm yoğunluğu ve esansıyla asılı duruyordu. Derin bir nefes aldım ve sarhoş olduğumu sandım. Baktığım her yerde güzel bir şeyler vardı – Şark kilimleri, porselenler, mücevherlere benzer minicik tablolar. Sanki dışarıdan bakınca çok sade görünen ama içerisi altın yaldızla boyanmış yumurta kabukları ve mozaiklerle âdeta cennete çevrilmiş o küçük Bizans kiliselerinden birine adım atmışım gibi beni çarpan bir renk cümbüşüydü bu.

Pencere kenarındaki koltuklardan birine oturdu ve bana da oturmam için işaret etti. "Sanıyorum Yunanca dersi için geldin," dedi.

"Evet."

Bakışları nazik ve içtendi, gözleriyse maviden çok griye çalıyordu. "Dönem çoktan başladı," dedi.

"Ben yeniden Yunanca çalışmak istiyorum. İki yıl uğraştıktan sonra bırakmak çok yazık olacak."

Kaşlarını kaldırdı, yüzünde derin, muzip bir ifade vardı. Sonra bir an için önünde kavuşturduğu ellerine baktı. "Kaliforniya'dan geldiğini söylediler bana."

"Evet, öyle," dedim, çok şaşırmıştım. Bunu ona kim söylemiş olabilirdi ki?

"Batılıları pek tanımam," dedi. "Burayı sevecek misin bilemiyorum." Duraksadı, düşünceli ve sanki biraz da tedirgin görünüyordu. "Peki Kaliforniya'da neler yapardın?"

Bir dolu laf kalabalığı yaptım. Portakal bahçelerini, başarısız film yıldızlarını, lambalarla aydınlatılmış havuz başlarında kokteyl içilen keyifli zamanları, sigaraları, can sıkıntısını anlattım. Gözlerini gözlerime dikerek bütün bunları dinledi; bu sahte hatıralarla büyülendiği belli oluyordu. Gayretim daha önce hiç böylesine bir dikkat, böylesine yoğun bir merakla karşılanmamıştı. Bütün bunları hevesle, belki de olması gerekenden daha fazla allayıp pullayarak anlatmam onu büyülemişe benziyordu.

Nihayet neredeyse kendimden geçmişçesine konuşmayı kestiğimde, "Nefes kesici," dedi sıcacık bir sesle. "Ne kadar romantik."

"Yani biz orada böyle şeylere alışkınız işte," dedim telaşımı bastırmaya çalışarak, görkemli başarım beni fena halde heyecanlandırmıştı.

"Peki böylesine romantik bir mizaca sahip biri neden Eski Yunan klasiklerini çalışmak ister?" Bu soruyu hazır benim gibi nadir görülen bir kuşu yakalama şansını bulmuşken ve ben hazır hâlâ onun ofisinde esirken fikrimi almak için can atıyormuş gibi sormuştu.

"Eğer romantikten kastınız yalnız ve içine kapalıysa," dedim, "bence en iyi klasikçiler romantiklerden çıkar."

Güldü. "Genelde en büyük romantikler başarısız klasikçilerdir. Ama bunun bizim konumuzla alakası yok, değil mi? Hampden'ı nasıl buldun? Burada mutlu musun?"

Şu an için okulu yapmayı amaçladıklarım açısından tatmin edici bulduğumu anlatan uzun bir yorumda bulundum, gerçi söylemek istediklerimi daha kısa ve öz ifade edebilirdim.

"Gençler genelde burası gibi kırsal bölgeleri sıkıcı bulurlar," dedi Julian. "Tabii bu, buranın onlar için iyi olmadığı anlamına gelmiyor. Çok yer gezdin mi? Seni buraya çeken şeyin ne olduğunu anlatsana bana. Senin gibi genç bir adamın büyük şehirler dışındaki yerlerde yapacak hiçbir şey bulamayacağını düşünüyorum ama sen zaten belki de şehir hayatından sıkılmışsındır, ne dersin?"

Beni hiç çaktırmadan öyle ustalıkla tava getirmiş, konudan konuya ustaca yönlendirmişti ki bana sadece birkaç dakika gibi gelse de aslında çok daha uzun süren bu sohbet sırasında hakkımda öğrenmek istediği her şeyi söküp aldığından adım gibi eminim.

Bu yoğun ilgisinin benimle sohbet etmekten duyduğu müthiş keyiften başka bir şeyden kaynaklanıyor olabileceği aklımın ucundan bile geçmedi ve kendimi hayret verici şekilde kimileri oldukça kişisel olan konular hakkında normalde olduğumdan çok daha büyük bir içtenlikle konuşurken bulsam da kendi öz irademle hareket ettiğime olan inancım tamdı. Keşke o gün konuştuklarımızı anımsayabilseydim – aslında kendi söylediklerimin çoğunu anımsıyorum ama hatırlamayı pek is-

temeyeceğim kadar saçma sapan şeylerdi bunlar. Ters düştüğümüz tek konu (Picasso'dan söz ettiğimde duyduklarına inanamıyormuş gibi tek kaşını havaya kaldırması haricinde; onu daha iyi tanımaya başladığımda bunu neredeyse hakaret olarak algılamış olabileceğini anlayacaktım) Dr. Roland'la çalıştığım için zihnimde oldukça büyük bir yer tutan psikoloji konusuydu. "Yani sen gerçekten de psikolojiye bir bilim dalı denebileceğini mi söylüyorsun?" dedi kaygıyla.

"Elbette. Başka ne olabilir ki?"

"Fakat Platon bile sınıf ve koşullanma gibi şeylerin birey üzerinde değiştirilemez bir etkisi olduğunu biliyordu. Bana göre psikoloji eskilerin kader dedikleri şey için kullanılabilecek sözcüklerden biri."

"Psikoloji başlı başına korkunç bir sözcük."

Coşkuyla kafasını salladı. "Evet, korkunç, öyle değil mi?" dedi ama yüzünde bu sözcüğü ağzıma almış olmamın daha çok benim zevksizliğimi gösterdiğini söyleyen bir ifade vardı. "Belki bazı açılardan belirli bir tür zihin yapısından söz etmeyi kolaylaştırıyordur. Etrafımdaki taşralı insanlar beni büyülüyor çünkü hayatları kadere öylesine bağlı ki yazgıları gerçekten önceden belirlenmiş gibi. Ama," güldü, "korkarım öğrencilerimi hiçbir zaman öyle çok ilgi çekici bulamıyorum çünkü tam olarak ne yapacaklarını adım gibi biliyorum."

Sohbetine hayran kalmıştım, oldukça çağdaş ve konudan bağımsızmış yanılgısı yaratsa da (bana göre çağdaş kafa yapısının alametifarikası konudan sapmayı bilmesiydi) şimdi düşününce lafı dönüp dolaştırıp beni hep aynı konuya geri dönmeye zorladığını görüyorum. Eğer çağdaş kafa yapısı maymun iştahlı ve hercaiyse, klasik kafa yapısı dar görüşlü, tereddütsüz ve amansızdır. Günümüzde karşınıza kolay kolay çıkmayacak türden bir zekâ bu. Böylelerinin en iyisini bile konudan saptırmayı başarabilsem de içten içe onlara fena halde takıntılı olduğumu söylemeliyim.

Bir süre daha konuştuktan sonra sessizliğe bürünmüştük. Biraz sonra Julian son derece nazik bir tavırla, "Hâlâ istiyorsan seni de öğrencilerimden biri olarak görmeyi çok isterim, Bay Papen," dedi.

Bense, neden orada olduğumu neredeyse unutmuş bir halde pencereden dışarıya bakarken, birden ona doğru dönüp bakakaldım, ağzımı açıp tek kelime edemiyordum.

"Fakat buna evet demeden önce kabul etmen gereken birtakım koşullar var."

"Ne gibi?" dedim, bir anda kendime gelmiştim.

"Yarın Öğrenci İşleri'ne gidip danışmanını değiştirmek istediğine dair bir dilekçe yazar mısın?" Masasının üstündeki kahve kupasında duran kalemlere uzanıp bir tane aldı; bu kupa Montblanc marka dolma kalemlerle doluydu, hem de şu çok pahalı Meisterstück modelinden, en az on on iki tane. Çabucak bir şeyler karaladı ve yazdığı notu bana uzattı. "Bunu sakın kaybetme," dedi, "çünkü Öğrenci İşleri ben talep etmediğim takdirde beni hiçbir öğrenciye danışman olarak atamaz."

Bu not, on dokuzuncu yüzyılı akla getiren ve e'leri Yunanca e'ye benzeyen maskulen bir el yazısıyla yazılmıştı. Mürekkebi hâlâ ıslaktı. "Ama benim bir danışmanım var," dedim.

"Prensip gereği yalnızca danışmanı olduğum öğrencileri dersime kabul ediyorum. Edebiyat fakültesinin diğer üyeleri benim öğretim metotlarımı doğru bulmuyor, bu yüzden başka birisi benim kararlarımı veto etme hakkını elde ederse sorun yaşarsın. Gitmişken birkaç da ekle-sil formu al. Sanırım şu anda almakta olduğun tüm dersleri bırakman gerekecek, Fransızca hariç, onu tutman yararına olur. Çağdaş diller alanında eksik görünüyorsun."

Afallamıştım. "Tüm derslerimi bırakamam."

"Nedenmiş o?"

"Kayıt haftası bitti."

"Hiç önemli değil," dedi Julian son derece sakin bir tavırla. "Almanı isteyeceğim dersler zaten benim derslerim. Buradaki eğitimin süresince muhtemelen dönem başı üç ya da dört ders alacaksın."

Ona bakakaldım. Neden sadece beş öğrencisi olduğunu anlamak hiç de zor değildi. "Ama bunu nasıl yaparım?" dedim.

Güldü. "Sanırım Hampden'da yeterince zaman geçirmedin. Okul yönetimi bundan pek hoşlanmıyor ama yapabilecekleri hiçbir şey yok.

Arada sırada ders çeşitliliği koşulu yüzünden sorun çıkarmaya çalışıyorlar ama bu durum şimdiye kadar hiç ciddi bir sorun yaratmadı. Biz burada sanat, tarih, felsefe, binbir çeşit şey çalışıyoruz. Eğer herhangi bir alanda eksik olduğunu görürsem, sana özel ders vermeye ya da seni başka bir hocaya yönlendirmeye karar verebilirim. Fransızca benim ilk dilim olmadığı için Bay Laforgue ile çalışmaya devam etmen daha akıllıca olacak. Seneye seni Latinceye başlatırım. Zor bir dildir ama Yunanca bilmen işini kolaylaştıracak. Latince, dillerin en doyurucusudur. Bu dili öğrenmekten büyük keyif alacaksın."

Onu dinlerken hakarete uğruyormuş gibi hissetmeme engel olamıyordum. İstediklerini yapmak Hampden Üniversitesi'nden tamamen ayrılıp onun küçük, beş –benimle birlikte altı– kişilik Eski Yunanca akademisine geçiş yapmaktan farksız olacaktı. "Tüm derslerim sizinle mi olacak?" diye sordum.

"Hepsi demeyelim," dedi ciddi bir ifadeyle, sonra yüzümün aldığı hali görünce gülmeye başladı. "Pek çok farklı hocaya sahip olmanın genç bir zihin için zararlı ve kafa karıştırıcı olduğunu düşünüyorum. Aynı şekilde, yüz kitabı öylesine okumaktansa tek bir kitabı derinlemesine öğrenmenin çok daha iyi olacağına inanıyorum," dedi. "Çağdaş dünyanın benimle aynı fikirde olmadığının farkındayım ama sonuçta Platon'un tek bir hocası vardı, İskender'in de öyle."

Usulca kafamı sallıyor, bunu yaparken de kendimi bu işten sıyırmanın bir yolunu arıyordum ki gözlerim onunkilerle buluştu ve ansızın, *neden olmasın ki,* diye düşündüm. Onun o güçlü şahsiyeti beni biraz sersemletmişti ama yaptığı teklifin aşırılığı da oldukça ilgi çekiciydi. Eğer onun eğitiminin göstergesi olacaksa, öğrencileri yeterince etkileyiciydi ve hepsi birbirinden farklı olsalar da hiçbir şekilde çağdaş olmayan, aksine antik zamanların o tuhaf, mesafeli tavrını taşıyan çarpıcı bir havaya, acımasız, yapmacık bir cazibeye sahiptiler: olağanüstü yaratıklardı, o gözler, o eller, o bakışlarla – *sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat.* Onlara imreniyor, onları son derece çekici buluyordum, dahası bu tuhaf halleri doğal olmanın çok ötesinde, ilmek ilmek işlenmiş olduğunu her açıdan belli ediyordu. (Zamanla

aynı durumun Julian için de geçerli olduğunu anlayacaktım: o canlı ve samimi havasıyla başta tam tersi bir izlenim uyandırsa da aslında onu yapmacıksız, olduğu gibi gösteren şey doğallığı değil, böyle görünmekte ustalaşmış olmasıydı.) Öyle ya da böyle, ben de onlar gibi olmak istiyordum. Onların bu hallerinin zamanla edinilmiş şeyler olduğunu ve benim de bunu nasıl yapabileceğimi öğrenmemin bu yoldan geçtiğini düşünmek âdeta başımı döndürüyordu.

Bütün bunlar Plano'dan ve babamın benzin istasyonundan ne kadar uzak kalıyordu. "Peki bütün dersleri sizden alırsam hepsi Yunanca mı olacak?" diye sordum.

Julian güldü. "Tabii ki hayır. Dante, Vergilius ve daha pek çok şey çalışacağız. Ama hemen gidip *Hoşça Kal, Columbus*'un bir kopyasını almanı tavsiye etmem." (Bu kitap İngiliz Edebiyatı birinci sınıfların meşhur baş ucu kitabıydı.) "Umarım bu kabalığımı bağışlarsın."

Yapmayı planladığım şeyi Georges Laforgue'ye anlattığımda biraz bozuldu. "Bu ciddi bir iş," dedi. "Okulun ve fakültenin geri kalanıyla ne kadar sınırlı bir ilişkin olacağının farkındasın, değil mi?"

"Julian iyi bir hoca," dedim.

"Hiçbir hoca bunu yapmanı gerektirecek kadar iyi olamaz. Ve şayet onunla herhangi bir anlaşmazlık yaşarsan ya da herhangi bir açıdan haksızlığa uğrarsan fakültedeki hiç kimse senin için hiçbir şey yapamaz. Kusura bakma ama sırf tek bir hocadan ders almak için yıllık otuz bin dolar ücret ödenmesine hiç anlam veremiyorum."

Bu soruyu Hampden Üniversitesi Burs Ofisi'ne iletmesi gerektiğini düşündüysem de hiç sesimi çıkarmadım.

Sırtını geriye yasladı. "Beni yanlış anlama ama bu adamın elitist değer yargılarının sana uyacağını hiç sanmıyorum," dedi. "Doğrusunu istersen bu kadar büyük miktarda maddi yardım alan bir öğrenciyi kabul ettiğini daha önce hiç duymamıştım. Demokratik bir kurum olan Hampden Üniversitesi onunki gibi elitist prensipler üzerine kurulmamıştır."

"İyi ama beni kabul ettiğine göre pek o kadar da elitist sayılmaz," dedim.

Sözlerimdeki alayı fark etmemişti. "Senin, eğitimin için maddi destek aldığından haberdar olmadığını düşünüyorum," dedi ciddi ciddi.

"Olsun," dedim, "eğer bilmiyorsa, bunu ona söylemeye hiç niyetim yok."

Julian'ın dersleri onun ofisinde yapılıyordu. Bunlar mevcudu oldukça az olan derslerdi, üstelik rahatlık ve mahremiyet anlamında hiçbir sınıf bu ofisin yanına yaklaşamazdı. Julian, öğrencilerin okul havasından uzak, böyle hoş bir ortamda daha iyi öğrendiklerini düşünüyor ve kışın ortasında bile her köşesi çiçeklerle bezeli bir serayı andıran bu lüks odanın bir sınıfın aslında nasıl olması gerektiğini gösteren Platonvari küçük bir evren olduğunu savunuyordu. ("Çalışmak mı?" demişti bana bir keresinde, sınıfta yaptıklarımızı bu şekilde tanımlamama şaşırarak. "Burada yaptıklarımızın çalışmak olduğunu mu düşünüyorsun cidden?"

"Peki ne demeliyim?"

"Ben olsam en görkemlisinden bir *oyun* derdim.")

İlk dersime girmek için yola koyulmuşken Francis Abernathy'nin rüzgârda savrulan simsiyah paltosuyla çimenlerin üstünden bir kara karga gibi geçip gittiğini gördüm. Dalgın dalgın sigara içiyordu ama beni görebileceği düşüncesi içimi tarifsiz bir kaygıyla doldurmuştu. Hemen bir kapı aralığına sığındım ve o geçip gidinceye kadar bekledim.

Tam da Lyceum'a çıkan merdivenlere adım atacakken onun pencere pervazında oturduğunu görünce şaşırdım. Ona kaçamak bir bakış attım, sonra hemen gözlerimi kaçırdım, tam koridora doğru yönelmiştim ki, "Baksana," dedi. Ses tonu oldukça sakindi, neredeyse İngilizlerinkini andıran bir Boston aksanıyla konuşuyordu.

Arkaya döndüm.

"Yeni *neanias* sen misin?" diye sordu alaycı bir tavırla.

Yani yeni *genç adam*. Ben olduğumu söyledim.

"*Cubitum eamus?*"[4]

4 (Lat.) "Yatalım mı?" (ç. n.)

"Efendim?"

"Yok bir şey."

Sigarasını sol eline alıp sağ elini bana uzattı. Eli kemikli ama genç bir kızınki gibi yumuşacıktı.

Kendini tanıtma zahmetine bile girmedi. Kısa, tuhaf bir sessizliğin ardından ona adımı söyledim.

Sigarasından son bir nefes daha çekti ve izmariti açık camdan dışarıya fırlattı. "Kim olduğunu biliyorum," dedi.

Henry ve Bunny çoktan ofise gelmişti bile; Henry kitap okuyordu, Bunny ise dirseklerini masanın üstüne dayamış, ona ısrarla ve yüksek sesle bir şeyler anlatıyordu.

"...zevksiz işte, dostum, nedeni bu. Beni hayal kırıklığına uğrattın. Senin böyle şeylere önem vermeyen biri olduğunu sanıyordum ama kusura bakmazsan eğer..."

"Günaydın," dedi Francis, arkamdan içeriye girip kapıyı kapattı.

Henry kafasını kaldırıp baktı, başını sallayarak selam verdi, sonra kitabına geri döndü.

"Selam," dedi Bunny ve beni görünce, "aaa, merhaba," diye ekledi. Sonra yeniden Francis'e dönüp, "Bil bakalım ne oldu?" diye sordu. "Henry kendine Montblanc marka bir dolma kalem aldı."

Francis, "Ciddi misin?" dedi.

Bunny başıyla Julian'ın masasının üstünde duran siyah renkli dolma kalemlerle dolu kupayı işaret etti. "Ona dikkatli olmasını söyledim, yoksa Julian kendininkilerden birini aşırdığını sanır."

Henry kafasını kitabından kaldırmadan, "Kalemi alırken o da yanımdaydı," dedi.

Bunny, "Bu kalemler ne kadar sahi?" diye sordu.

Cevap alamadı.

"Hadi ama. Ne kadarmış söylesene? Tanesi üç yüz papel falan mı?" Neredeyse tüm ağırlığıyla masanın üstüne abanıyordu. "Ne kadar çirkin olduklarını söylediğin zamanları da hatırlıyorum. Sıradan bir dolma kalemden başka bir şeyle tek kelime bile yazmayacağını söylerdin. Yalan mı?"

Sessizlik.

"Şuna bir kez daha bakayım mı?" dedi Bunny.

Henry kitabı bırakıp elini göğüs cebine uzattı ve dolma kalemi çıkarıp masaya koydu. "Al bakalım," dedi.

Bunny kalemi alıp parmaklarının ucunda döndürerek inceledi. "İlkokul birdeyken kullandığım tombul kurşun kalemleri andırıyor," dedi. "Seni bunu almaya Julian mı ikna etti yoksa?"

"Dolma kalem almak istiyordum zaten."

"Ama bunu o yüzden almadın."

"Aynı şeyi konuşup durmaktan sıkıldım."

"Bence bu çok zevksiz bir şey."

"Sen," dedi Henry sert bir ses tonuyla, "zevkten bahsedecek son insansın."

Uzun bir sessizlik oldu, Bunny sandalyesinde geriye doğru kaykılıyordu. "Burada hepimiz ne tip kalemler kullanıyoruz?" dedi sohbeti sürdürmek istercesine. "François, sen de benim gibi divit uçlu mürekkepli kalemlere düşkünsün, değil mi?"

"Öyle sayılır."

Sanki bir talk show sunucusuymuş gibi bu defa da bana döndü. "Peki ya sen, adın neydi senin, Robert mıydı? Size Kaliforniya'da ne tip kalemler kullanmanızı tavsiye ediyorlar?"

"Bilye uçlu tükenmez kalemler," dedim.

Bunny kafasını ağır ağır salladı. "İşte karşınızda dürüst bir adam, beyler. Basit zevkler. Gizlisi saklısı yok. Bunu sevdim."

Kapı açıldı ve ikizler içeri girdi.

"Böyle bağıra çağıra ne konuşuyorsun, Bun?" dedi Charles gülerek, kapıyı ayağıyla iterek kapattı. "Sesin ta koridorun başından duyuluyor."

Bunny şevkle Montblanc marka dolma kalem hikâyesini bir kez daha anlatmaya koyuldu. Bense huzursuzca bir köşeye çekilmiş, kitaplıktaki kitapları incelemeye başlamıştım.

"Klasikler üzerine kaç yıl çalıştın?" dedi hemen yanı başımda bir ses. Henry'ydi bu, sandalyesini bana doğru çevirmişti.

"İki yıl," dedim.

"Yunanca neler okudun?"

"Yeni Ahit'i."

"Tabii *Koin*'i Yunancasından okumuşsundur," dedi kızmış gibi. "Başka? Homeros tabii. Bir de lirik şairleri kesin."

Bunun Henry'nin özel uzmanlık alanı olduğunu anlamıştım. Yalan söylemeye korkuyordum. "Biraz," demekle yetindim.

"Peki ya Platon?"

"Evet."

"Hepsini mi?"

"Bazılarını."

"Ama hepsinin çevirisini okumuşsundur herhalde."

Uzun bir süre tereddüt edince kuşkulu gözlerle bana baktı. "Okumadın mı?"

Ellerimi yeni ceketimin ceplerine soktum. "Çoğunu okudum," dedim ama bu doğru değildi.

"Neyin çoğunu? *Diyaloglar*'ı mı? Peki ya daha sonrakilerden? Plotinus okudun mu?"

"Evet," diye yalan söyledim. Hayatımda bugüne dek Plotinus'tan tek kelime bile okumamıştım.

"Ne okudun?"

Ne yazık ki beynim durmuştu, Plotinus'un yazdığından emin olduğum tek bir şey bile gelmiyordu aklıma. *Eclogues*? Hayır, kahretsin, o Vergilius'undu. "Aslına bakarsan Plotinus pek ilgimi çekmiyor," dedim.

"Öyle mi? Neden peki?"

Polis gibi ardı ardına sorular sorup duruyordu. Bu ders uğruna bıraktığım eski dersimi düşünüyordum özlemle: fazla neşeli Bay Lanin'in Dramaya Giriş dersi. Bizi yere yatırıp gevşeme egzersizleri yaptırırken etrafımızda gezinerek, "Şimdi bedeninizin portakal rengi soğuk bir sıvıyla dolduğunu hayal edin," gibi şeyler söylerdi.

Plotinus sorusunu Henry'nin istediği kadar çabuk yanıtlamamıştım. Hızlı hızlı Latince bir şeyler söyledi.

"Affedersin, anlamadım?"

Soğuk bir ifadeyle bana baktı. "Boş ver," dedi ve kitabına geri döndü.

Ben de o afallamış halimi saklamaya çalışarak yeniden kitaplığa döndüm.

Bunny'nin, "Yaptığını beğendin mi?" dediğini duydum. "Ona ağzının payını verdiğin için mutlu olmuşsundur eminim."

Charles merhaba demek için yanıma gelince büyük ölçüde rahatladım. Sıcakkanlı ve oldukça sakin biriydi ama daha ancak selamlaşmıştık ki kapı açıldı ve odaya bir sessizlik çöktü çünkü Julian içeri girmiş ve kapıyı usulca kapatmıştı.

"Günaydın," dedi. "Yeni öğrencimizle tanıştınız herhalde?"

"Evet," dedi Francis bana yorgunmuş gibi gelen bir ses tonuyla, Camilla'nın sandalyesini çekip onu oturttuktan sonra kendi sandalyesine oturdu.

"Harika. Charles, çay için biraz su koyar mısın lütfen?"

Charles bir elbise dolabından daha büyük olmayan küçük bir odacığa girdi, az sonra akan suyun sesini işittim. (O ufacık odada tam olarak ne olduğunu ya da Julian'ın zaman zaman nasıl mucizevi bir şekilde oradan dört çeşit yemek çıkardığını asla öğrenemedim.) Sonra Charles odadan çıkıp kapıyı arkasından kapattı ve yerine oturdu.

"Pekâlâ," dedi Julian, masanın etrafındakilere şöyle bir bakarak. "Umarım hepimiz olgusal dünyayı geride bırakıp daha yüce bir âleme girmeye hazırızdır?"

Fevkalade bir konuşmacıydı, büyüleyici bir konuşmacıydı; keşke o günkü sözlerini daha iyi bir şekilde ifade edebilseydim ama sıradan bir zihnin, böylesine üstün bir zekânın sözlerini –hele de üstünden yıllar geçmişse– layıkıyla aktarabilmesi imkânsız. O günkü tartışma benlik kaybıyla, Platon'un sözünü ettiği dört ilahî delilikle, hatta her türden delilikle ilgiliydi; konuşmaya benliğin yükü olarak tanımladığı şeyden ve neden insanların ilk fırsatta benliklerini kaybetmek istediklerinden söz ederek başladı.

"Kafalarımızın içindeki o inatçı küçük ses bize neden bu kadar eziyet ediyor?" dedi masanın etrafına göz gezdirerek. "Bize hayatta olduğumuzu, ölümlülüğümüzü, ruhlarımızı hatırlattığı için olabilir mi

acaba çünkü bunlara teslim olmaktan ölesiye korkarız ama yine de kendimizi hiç olmadık ölçüde sefil hissetmekten kurtulamayız. Fakat çoğu zaman bizi benliğimizin farkına en çok vardıran da yine acı değil midir? Çocukken tüm dünyadan ayrı bir birey olduğunu anlamak, dilini yaktığında, dizini yardığında senden başka hiç kimsenin ve hiçbir şeyin canının yanmayacağını, her bireyin sızısının ve acısının tamamen kendisine ait olduğunu öğrenmek korkunç bir şeydir. Büyüdükçe ne kadar yakınımız olursa olsun hiç kimsenin bizi gerçek anlamda anlayamayacağını öğrenmekse daha da korkunçtur. Bizi en mutsuz eden bizzat kendi benliklerimizdir ve işte tam da bu yüzden benliklerimizi yitirmek için yanıp tutuşuruz, sizce de öyle değil mi? Mitolojideki intikam tanrıçaları Erinyeleri hatırlarsınız?"

"Hiddetliler," dedi Bunny, büyülenmiş gibi bakan gözleri yüzüne düşen perçemlerinin ardında kaybolmuştu.

"Aynen öyle. Peki insanları nasıl delirtirlerdi? İç seslerini yükseltirler, zaten var olan birtakım özelliklerini abartılı seviyelere çıkartırlar, insanları katlanamayacakları ölçüde kendileri olmaya zorlarlardı.

"Bu çıldırtıcı benliği nasıl bütünüyle kaybedebiliriz peki? Aşkla mı? Evet ama ihtiyar Cephalus'un bir defasında Sofokles'in dediğini işittiği gibi, aşkın acımasız, korkunç bir efendi olduğunu pek azımız bilir. İnsan başka birisi uğruna kendini kaybeder ama bunu yaparak tüm tanrıların en hercaisine çaresizce kul köle olur. Savaşla mı? İnsan yüce bir dava uğruna savaşırken mücadelenin coşkusuyla kendini kaybedebilir ama günümüzde uğruna savaşılacak öyle yüce davalar kalmadı." Güldü. "Sizin okuduğunuz Ksenofon ve Thukididis'e rağmen artık etrafta askerî taktikler konusunda bilgili genç insanlar olmadığını da söylemeliyim. İsteseniz Hampden kasabasına yürüyüp orayı bir çırpıda ele geçirebileceğinizden eminim."

Henry güldü. "Artık altı kişi olduğumuza göre bunu hemen bu öğleden sonra bile yapabiliriz," dedi.

Herkes bir ağızdan, "Nasıl?" diye sordu.

"Birimiz telefon ve elektrik hatlarını keser, birimiz Battenkill Köprüsü'ne gider, diğeriyse kuzeye giden ana yolu tutar. Geri kalan-

larımız güneye ve batıya doğru ilerleyebilir. Çok kalabalık değiliz ama düzgün bir şekilde dağılırsak bütün diğer giriş noktalarını da kapatabilir," tam da bu noktada iyice açtığı avucunu havaya kaldırdı, "ve her noktadan merkeze doğru taarruza geçebiliriz." Avucunu kapatıp elini yumruk yaptı. "Hazırlıksız yakalama şansına da sahip olacağız tabii," dedi. Sesindeki soğukluk bir anda içimi ürpertti.

Julian güldü. "Peki tanrılar insanların savaşlarına müdahale etmeye başlayalı ne kadar oldu? Delfi'deki kâhinin Spartalılara söylediği gibi, 'davetli ya da davetsiz', eminim Apollo ve Athena Nike gelip sizin yanınızda savaşacak. Nasıl kahramanlara dönüşeceğinizi bir hayal edin."

"Yarı tanrı oluruz," dedi Francis gülerek. "Kasaba meydanındaki tahtlarımızda otururuz."

"Şehrin tüccarları vergilerini size öderler."

"Altın. Tavus kuşu cevheri ve fil dişi olarak."

"Daha çok Cheddar peyniri ve tuzlu kraker olur bence," dedi Bunny.

Bunun üzerine, "Kan dökmek korkunç bir şeydir," dedi Julian hemen –tuzlu kraker yorumu pek hoşuna gitmemişti– "ama Homeros ve Eshilos'un en kanlı parçaları genelde en muhteşemleridir, mesela Klytemnestra'nın Agamemnon'daki o çok sevdiğim harikulade konuşması, Camilla, Oresteia'yı oynadığımızda Klytemnestra'mız sendin, hatırlıyor musun hiç?"

Pencereden gelen ışık doğrudan Camilla'nın yüzüne vuruyordu; böylesine güçlü bir ışık altında kalınca çoğu insan solgun görünür ama onun keskin, güzel yüz hatları öyle aydınlık görünüyordu ki ona, onun o simsiyah kirpikli, açık renkli ışıl ışıl gözlerine, alnına vurup o yumuşacık bal rengi saçlarına karışan altınsı ışıltılara bakmak bile insanı allak bullak ediyordu. "Biraz hatırlıyorum," dedi.

Duvarda, başımın tam üstündeki bir noktaya bakarak ezberindeki satırları okumaya başladı. Gözlerimi ondan alamıyordum. Sevgilisi var mıydı acaba, Francis miydi yoksa? O ikisi oldukça sıkı fıkı görünüyordu ama öte yandan Francis kızlarla ilgilenecek bir tipe de benzemiyordu hiç. Gerçi etrafı bu şık giysili, zengin ve zeki delikanlılarla çevriliyken

elini ayağını nereye koyacağını bilemeyen taşralı hallerimle Camilla'nın karşısında benim pek bir şansım yoktu.

Yunanca konuşurken sesi boğuk, alçak ve çok hoş çıkıyordu.

Öylece öldü, canı çekiliverdi bedeninden;
Ve ölürken acıyla döktüğü koyu kırmızı,
tadı buruk kanıyla boyadı beni
çiçeklerin tomurcuklandığı vakit
Tanrı'nın rahmetine bürünen bahçeler gibi sevindirdi.

Camilla okumayı bitirdiğinde kısa bir sessizlik oldu; Henry'nin masanın karşısından ona tüm ciddiyetiyle göz kırptığını görmek beni şaşırttı.

Julian gülümsedi. "Ne güzel satırlar," dedi. "Dinlemekten hiç bıkmam. Ama nasıl oluyor da bir kraliçenin kendi kocasını banyosunda bıçakladığı dehşet anlarını anlatan bu satırlar bize böylesine güzel geliyor?"

"Ölçüsü yüzünden," dedi Francis. "Üçlü hece ölçüsü. *Inferno*'daki o korkunç kısımları hatırlayın mesela, Pier da Medicina'nın burnu koparılmış halde, gırtlağında açılmış kanlar içindeki yarıktan konuşmasını..."

"Ondan daha bile kötüleri geliyor aklıma," dedi Charles.

"Benim de öyle. Ama o satırlar çok güzel, bunun nedeni de *terza rima*. Bu ölçünün yarattığı müzik. Üçlü ölçü Klytemnestra'nın sözleri boyunca âdeta çın çın çınlıyor."

"Ama bu üçlü hece ölçüsü Yunan liriğinde oldukça yaygın değil mi?" dedi Julian. "O zaman neden özellikle bu bölüm bu kadar nefes kesici geliyor? Neden daha sakin ya da daha mutlu bir bölümden bu denli etkilenmiyoruz?"

"Aristo, *Poetika*'da der ki," dedi Henry, "ceset gibi gerçekte görmesi rahatsız edici şeyler sanat eserlerinde bakmaya doyulmayacak manzaralara dönüşebilir."

"Ben de Aristo'yla aynı fikirdeyim. Neticede şiirlerden zihnimize kazınan sahneler, en çok sevdiklerimiz hangileridir? Kesinlikle bunun

gibiler. Agamemnon'un katli ve Akhilleus'un gazabı gibi. Kurbanları için yaktığı ateşin başında duran Dido gibi. Hainlerin hançerleri ve Sezar'ın kanı gibi – Suetonius'un Sezar'ın cesedinin tek kolu aşağı sarkar halde bir örtünün içinde taşınıp götürülüşünü nasıl anlattığını hatırlıyor musunuz?"

"Ölüm, güzelliğin anasıdır," dedi Henry.

"Peki ya güzellik nedir?"

"Dehşetin ta kendisi."

"Aynen öyle," dedi Julian. "Güzellikte şefkat ya da teselli aranmaz. Tam aksine. Gerçek güzellik her zaman ürkütücüdür."

Dönüp Camilla'ya, onun güneşte ışıl ışıl parlayan yüzüne baktım ve *İlyada*'dan o çok sevdiğim mısrayı hatırladım, Pallas Athena ve parıl parıl parlayan ürkütücü gözlerini anlatanı.

"Ve eğer güzellik dehşetin ta kendisiyse, o zaman arzu nedir?" dedi Julian. "Pek çok arzumuz olduğunu sanırız ama aslında tek bir arzumuz vardır. Nedir bu?"

"Yaşamak," dedi Camilla.

"Sonsuza dek yaşamak," dedi Bunny, çenesini avucunun içine dayamıştı.

Çaydanlığın düdüğü ötmeye başladı.

Fincanları masaya koyduktan sonra ve Henry demini iyice alan çayları doldurur doldurmaz tanrıların sebep oldukları çılgınlıklardan konuşmaya başladık: ilahî, kehanetvari ve Dionysus tarzı deliliklerden.

"Ki açık ara en gizemlisi de odur," dedi Julian. "Dinsel vect halini yalnızca ilkel toplumlarda görülen bir şey sanırız fakat bu, en kültürlü insan topluluklarında sıkça görülür. Yunanlar bizden çok da farklı değillerdi, biliyorsunuz. Son derece uygar, oldukça bastırılmış, çok resmî insanlardı. Ama yine de kendilerini sık sık kitleler halinde dans gibi, cinnet gibi, katliam gibi, hezeyan gibi insanın aklına hayaline gelmeyecek coşkulara kaptırırlardı, bizim geri dönüşü olmayan klinik akıl hastalığı olarak göreceğimiz birtakım coşku halleriydi bunlar. Fakat Yunanlar –hepsi olmasa da bir kısmı– bu coşku haline istedikleri zaman girip

çıkabiliyorlardı. Anlatılanları mit olarak görüp tamamen es geçemeyiz. Antik hikâye anlatıcıları bütün bunlara tıpkı bizim gibi hayret etseler de oldukça iyi bir şekilde belgelemişler. Kimileri bütün bunların dua ve oruç sonucunda ortaya çıktığını söylerken, diğerleri bunlara içkinin sebep olduğunu iddia ediyor. Histerinin kitlesel doğasının da bunda payı olduğu kesin. Yine de bu aşırılığın nedenini izah etmek bir hayli zor. Belli ki bu tür ayinlere katılanlar aklın tamamen devreden çıktığı, zihinsel gelişim öncesi bir boyuta geçiyorlardı, kişiliklerinin yerine bambaşka bir şeyin geçtiği bir boyuta – burada 'bambaşka' derken görünüşe bakılırsa fani olmayan bir şeyden bahsediyorum. İnsan dışı bir şeyden."

Aklıma Euripides'in *Bakkhalar* adlı oyunu gelmişti, kana susamış tanrısının sadizmi kadar içerdiği şiddet ve vahşetle de beni oldukça rahatsız etmişti. Ne kadar acımasız olursa olsun herkesin aşina olduğu adalet ilkelerinin hâkim olduğu diğer trajedilerin aksine *Bakkhalar* aklın karşısında barbarlığın zaferiydi: karanlık, kaotik, esrarengiz.

"Bunu kabul etmek istemesek de," dedi Julian, "kontrolü kaybetme fikri bizler gibi kontrollü insanları her şeyden çok cezbeder. Gerçek anlamda uygarlaşmış insanlar –ki eski insanlar da bu konuda bizden farklı değillerdi– eski, hayvani benliğin kasten bastırılması yoluyla uygarlaştırmışlardır kendilerini. Bu odadaki bizler Yunanlardan ya da Romalılardan çok farklı mıyız gerçekten? Saygıyı, inancı, sadakati, fedakârlığı saplantı haline getirmiş halimizle? Bütün bunlar çağdaş zevklerimize göre fazla ürkütücü değil mi?"

Masanın etrafını çeviren altı yüze baktım. Çağdaş zevklere göre onlar da bir bakıma ürkütücü sayılırdı. Başka bir hoca olsa, Henry'nin Yunanca sınıfını silahlandırıp Hampden kasabasını işgal etmekle ilgili sözlerinin üstünden daha beş dakika geçmeden Psikolojik Danışmanlık Merkezi'ni aramış olurdu.

"Bu ilkel hissi, arzularının esiri olmuş benliği öldürmeye çalışmak izan sahibi herhangi biri için ve özellikle de eski insanlar ve bizler gibi mükemmeliyetçiler için cezbedicidir. Ama aslında bu bir hata."

"Neden?" dedi Francis biraz öne doğru eğilerek.

Julian tek kaşını kaldırdı; yüzüne zeki bir ifade katan uzun ve kalkık burnu profilini bas rölyefe oyulmuş bir Etrüskünkine benzetiyordu. "Çünkü akıl dışı olanın varlığını görmezden gelmek tehlikelidir. İnsan ne kadar kültürlüyse, ne kadar zeki, ne kadar bastırılmışsa, kontrol altına almak için onca mücadele ettiği ilkel dürtülerini yönlendirmenin bir yolunu bulmaya o kadar ihtiyaç duyar. Aksi takdirde o çok kudretli eski güçler kendilerini serbest bırakacak hale gelinceye dek birikip güçlenirler, görmezden gelindikçe daha da şiddetlenirler ve çoğu zaman iradeyi tamamıyla silip atabilecek kuvveti kazanırlar. Böylesi bir basıncı kontrol edecek bir supabın var olmaması durumunda neler yaşanabileceğini görmek için Romalılara bakabiliriz. Romalı imparatorlara. Üvey babası Augustus'un emirlerine uygun bir şekilde yaşamaya çalışan çirkin üvey oğul Tiberius'u düşünün mesela. Bir kurtarıcının, bir tanrının izinden giderken yaşamış olduğu o katlanılması imkânsız, muazzam acıyı düşünün. İnsanlar ondan nefret ederdi. Ne yaparsa yapsın asla yeterince iyi değildi, o nefret dolu benliğinden asla kurtulamadı ve en sonunda baraj kapakları yıkıldı. Kendi sapkınlıklarının selinde sürüklendi ve Capri'nin zevk bahçelerinde kendini kaybedip yaşlı ve deli bir adam olarak öldü. Yazık ki Capri'de bile mutlu olmayı başaramamış, acınası bir hale gelmişti. Ölmeden önce memleketine, Roma parlamentosuna bir mektup yazmıştı. 'Dilerim ki bütün tanrılar ve tanrıçalar toplanıp her gün çektiğim ızdıraptan katbekat fazlasını çektirsinler bana.' Ondan sonra gelenleri düşünün. Caligula'yı. Neron'u."

Biraz duraksadı. "Romalıların dehası ya da belki de kusuru, düzene olan saplantılarıydı. Bunu –karanlığı, akıl dışılığı, kaosu şiddetle inkâr edişlerini– mimarilerinde, edebiyatlarında, yasalarında görmek mümkün." Güldü. "Başka dinlere karşı oldukça hoşgörülü olan Romalıların Hristiyanları neden acımasızca katlettiklerini anlamak zor değil, herkesin bildiği bir suçlunun öldükten sonra dirildiğini düşünmek ne kadar absürt, havarilerinin bu dirilişi onun kanını içerek kutlaması ne kadar ürkütücü. Bütün bunların mantıksızlığı onları korkuttu ve bunu yok etmek için ellerinden geleni yaptılar. Aslına bakarsanız bence böylesine sert tepkiler vermelerinin ardında yatan neden yalnızca çok

korkmaları değildi, aynı zamanda bütün bunlardan çok da etkilenmişlerdi. Pragmatiklerin genellikle tuhaf batıl inançları olur. Kurdukları akla dayalı düzene rağmen doğaüstü güçlerden ölesiye korkarak yaşayanlar da yine Romalılar değiller miydi?

"Yunanlar farklıydı. Onlar da tıpkı Romalılar gibi düzene ve simetriye tutkuyla bağlıydılar ama öbür dünyayı, eski tanrıları inkâr etmenin, duyguları, karanlığı ve barbarlığı yadsımanın aptallık olduğunun da farkındaydılar." Bir an durup tavana baktı, yüzünde âdeta tedirgin bir ifade vardı. "Biraz önce konuştuklarımızı, kanlı, korkunç şeylerin bazen en güzel şeyler olabildiğine dair söylediklerimizi hatırlıyor musunuz?" dedi. "Bu, eski Yunanlara özgü, çok derin bir düşüncedir. Güzellik dehşetin ta kendisidir. Güzel bulduğumuz şeyin önünde tir tir titreriz. Peki ya Yunanlar ya da bizzat bizler gibilerin ruhları için kontrolü tamamen kaybetmekten daha dehşet verici ve daha güzel ne olabilir ki? Bir anlığına bile olsa varlığımızın zincirlerini kırmaktan, ölümlü benliklerimizi paramparça etmekten daha ürkütücü ve daha güzel ne olabilir? Euripides, Maenadlardan söz ederken şöyle diyor: kafaları koparılmış, gırtlakları arşa kadar yarılmış, 'insandan çok geyiği andıran yaratıklar'. Tümüyle özgür olmak için! Elbette insan bu gibi yıkıcı arzularla daha normal ve daha zararsız yöntemlerle de başa çıkabilir. Ama bu arzuları patlarcasına tek seferde salıvermek gibi olur mu hiç! Gecenin kör karanlığında ormanın içinde şarkı söylemek, çığlık atmak, yalın ayak dans etmek, hem de bir hayvan gibi ölümlülüğün farkında bile olmadan! Bunlar güçlü gizemler. Boğaların böğürmesi. Topraktan fışkıran bal membaları. Ruhlarımız yeterince güçlüyse aradaki perdeyi yırtıp atabilir ve o çıplak, dehşet verici güzelliğe gözlerimizi ayırmadan bakabiliriz, Tanrı'nın bizi bir çırpıda yemesine, yiyip bitirmesine, kemiklerimizden sıyırmasına ve sonra tükürüp yeniden doğurmasına izin verebiliriz."

Hepimiz öne doğru eğilmiş, kıpırdamadan duruyorduk. Ağzım bir karış açık kalmıştı, aldığım her nefesi hissediyordum.

"Bence Dionysiak ayinin insanı baştan çıkaran o korkunç tarafı budur. Bizim için hayal etmesi bile zor. Saf varoluşun o ateşini."

*

Dersten sonra merdivenleri rüyada gibi, başım dönerek indim ama bu güzel günde hayatta ve genç olduğumun acı verici ölçüde fazlasıyla farkındaydım. Gökyüzü derin mi derin, can yakıcı bir mavilikteydi; rüzgâr, kırmızı ve sarı yaprakları bir konfeti yağmuru misali etrafa saçıyordu.

Güzellik dehşetin ta kendisidir. Güzel bulduğumuz şeyin önünde tir tir titreriz.

O gece günlüğüme şu satırları yazdım: "Ağaçlar şizofrenik bir haldeler ve büründükleri bu yeni, parlak renkleriyle coşup kontrolü kaybetmeye başlıyorlar. Turuncu deliliğin rengidir, demişti biri – Van Gogh muydu yoksa? *Güzellik dehşetin ta kendisidir.* Onun tarafından yenip tüketilmeyi, bizi arındıracak o ateşin içine saklanmayı isteriz."

İşine gücüne bakan bezgin öğrencilerle dolu postaneye gittim. Hâlâ anlamsızca başım dönerek bir şeyler karalayıp anneme yollamak için resimli bir kartpostal aldım – kıpkırmızı akçaağaçlar, yabani bir dere. Arkasındaki not şöyle öğütlüyordu: *Seyahatlerinizi Vermont'un sonbahar bitki örtüsünü görmek için en uygun zaman olan 25 Eylül – 15 Ekim tarihlerinde planlayın.*

Kartpostalı şehir dışına giden postalara ait kutuya atarken postanenin diğer ucunda, sırtı bana dönük şekilde duran Bunny'yi gördüm; numaralandırılmış posta kutularını inceliyordu. Bana ait olan posta kutusunun önüne gelince durdu ve eğilip içine bir kâğıt attı. Sonra alelacele doğruldu ve ellerini ceplerine sokup saçlarını savurarak hemen çıkıp gitti.

O gözden kayboluncaya kadar bekledikten sonra posta kutuma gittim. Kutunun içinde krem rengi bir zarf buldum, kalın bir kâğıttan yapılmıştı, oldukça resmî görünüyordu ama üstündeki kurşun kalemle yazılmış kargacık burgacık harfler tıpkı bir ilkokul beşinci sınıf öğrencisinin yazısını andırıyordu. Zarfın içindeki not da kurşun kalemle ve yine o mini minnacık kötü yazıyla yazılmıştı, zor okunuyordu:

Richard, dostum,

Cumartesi günü saat 1 Gibi öğle Yemeği yemeye Ne dersin? Çok Hoş bir Yer biliyorum. Kokteyller falan Filan. Ben ısmarlıyorum. Gelirsen çok Sevinirim.

Sevgiler,

Bun

Not: Gelirken Kravat tak. Ben Uyarmasam da Takacağından eminim zaten Ama takmadan gelirsen sana Tutup zorla iğrenç bir kravat taktırabilirler.

Notu okudum, cebime koydum ve tam dışarı çıkacaktım ki kapıdan girmekte olan Dr. Roland'la burun buruna geldim. İlk önce beni tanımadı. Ama tam o farkına varmadan sıvışabileceğimi düşünürken suratındaki çarklar gıcırtıyla dönmeye ve yüzündeki o ifadesiz perdenin ardından beni tanıdığını belli eden aydınlık bir suret belirmeye başladı.

"Merhaba, Doktor Roland," dedim umudumu yitirerek.

"Seninki ne durumda, evlat?"

Olmayan arabamı kastediyordu. Şu Christine'i. Benim hayalî *Chitty-Chitty-Bang-Bang*'imi. "İyi," dedim.

"Dediğim yere götürdün, değil mi?"

"Evet."

"Manifoltta sıkıntı vardı galiba."

"Evet," dediğim anda daha önce şanzımanda sorun olduğunu söylediğimi hatırladım. Ama Dr. Roland çoktan manifolt contasının bakımı ve işlevi üzerine bilgilendirici bir nutuk atmaya başlamıştı bile.

"Ve bu da yabancı otomobil sahibi olmanın en büyük problemlerinden biridir. Bu yüzden çok fazla benzin harcarsın, doldurduğun benzin bidonlarının haddi hesabı olmaz. Eh, benzin dediğin de ağaçta yetişmiyor herhalde," diyerek sözlerini noktaladı.

Sonra bana manalı bir bakış attı.

"Sana şu contayı kim sattı?" diye sordu.

"Hatırlamıyorum," dedim, sıkıntıdan patlamak üzereydim ama bir yandan da çaktırmadan kapıya doğru yanaşıyordum.

"Bud mıydı?"

"Odur herhalde."

"Bill de olabilir. Bill Hundy bu işte iyidir."

"Sanırım Bud'dı," dedim.

"Peki ya şu ihtiyar alakargaya ne diyorsun?"

Bu dediğiyle Bud'ı mı kastediyordu, gerçek bir alakargadan mı söz ediyordu, yoksa bir tür yaşlılık bunamasına mı tanık oluyordum, emin değildim. Bazen Dr. Roland'ın böylesine seçkin bir üniversitenin sosyal bilimler fakültesinin kadrolu hocalarından biri olduğuna inanmakta güçlük çekiyordum. Bir üniversite hocasından çok otobüste yanınıza oturup cüzdanında sakladığı kâğıt parçalarını göstermeye çalışan çenesi düşük ihtiyarın tekini andırıyordu.

Daha az önce manifolt contalarıyla ilgili verdiği bilgilerden bir kısmının tekrar üstünden geçiyordu ve ben de randevuma geç kaldığımı ansızın hatırlamak için uygun zamanı kolluyordum ki Dr. Roland'ın arkadaşı Dr. Blind yüzünde kocaman bir gülümsemeyle, bastonundan yardım alarak güçlükle bize doğru yürümeye başladı. Dr. Blind ("Blend" diye telaffuz ediliyordu) doksan yaşlarındaydı ve son elli yıldır "Değişimsiz Altuzaylar" adında, sıkıcılığı ve tek kelimeyle anlaşılmazlığıyla ünlü ve final sınavında oldum olası hep aynı evet-hayır cevaplı soruyu sorduğu dersi veriyordu. Sorunun kendisi tam üç sayfa uzunluğundaydı ama cevabı her zaman "evet" idi. Değişimsiz Altuzaylar dersini geçmek için bilmeniz gereken tek şey buydu.

Böyle bir şeyin mümkün olacağına inanmak güç olsa da Dr. Blind, Dr. Roland'dan bile daha gevezeydi. İkisi bir araya geldiğinde çizgi romanlardaki şu süper kahraman ikililerinden biri haline gelip yenilmez bir bıkkınlık ve sersemlik ittifakı oluşturuyorlardı. Hemen bir bahane uydurup yanlarından sıvışarak onları o dayanılmaz çeneleriyle baş başa bıraktım.

2. Bölüm

Bunny'yle öğle yemeğine çıkacağımız gün havanın serin olmasını ummuştum çünkü en düzgün ceketim koyu renkli, kırçıllı bir tüvit ceket idi ama cumartesi günü uyandığımda hava sıcaktı ve daha da ısınıyordu.

"Dışarıda kavurucu bir sıcak var," dedi hademe koridorda yanından geçerken. "Pastırma sıcakları."

İrlanda yününden yapılma, yosun yeşili kırçıllı gri ceketim çok şıktı; yazın San Francisco'da çalıştığım işten kazandığım paranın neredeyse her kuruşunu biriktirerek almıştım onu ama böylesine sıcak ve güneşli bir gün için fazla kalındı. Yine de giydim ve kravatımı düzeltmek için banyoya gittim.

Kimseyle sohbet edecek havamda değildim, bu yüzden Judy Poovey'nin lavaboda dişlerini fırçaladığını görmek pek de hoşuma gitmedi. Judy Poovey'nin odası benimkinden birkaç oda ilerideydi ve görünüşe bakılırsa Los Angeleslı olduğu için pek çok ortak yanımız olduğunu düşünüyordu. Beni koridorda görünce köşeye kıstırıyor, partilerde benimle dans etmeye çalışıyordu, hatta diğer kızlara ne yapıp edip benimle yatacağını söylüyormuş, tabii bundan çok daha kaba sözcüklerle. Açık seçik giysileri, röfleli saçları ve efsanevi JUDY P. adını taşıyan Kaliforniya plakalı kırmızı bir Corvette'i vardı. Her zaman yüksek sesle konuşurdu ve sesi ürkütücü bir tropikal kuşun çığlıklarını andıran bir tizlikte bütün binada çınlardı.

"Selam, Richard," dedi ve ağzındaki diş macununu lavaboya tükürdü. Üstüne keçeli kalemle acayip şekiller çizilmiş yırtık bir kot

ve aerobikle geliştirdiği karın kaslarını gösteren göbeği açık bir bluz giymişti.

"Merhaba," dedim kravatımı düzeltmeye çalışırken.

"Bugün çok hoş görünüyorsun."

"Sağ ol."

"Randevun mu var?"

Gözlerimi aynadan ayırıp ona baktım. "Efendim?"

"Nereye gidiyorsun?"

Onun bu tarz sorgulamalarına alışmıştım artık. "Öğle yemeğine çıkıyorum."

"Kiminle?"

"Bunny Corcoran."

"Sen Bunny'yi tanıyor musun?"

Yine kafamı çevirip ona baktım. "Sayılır. Ya sen?"

"Tabii ki. Sanat tarihi dersinde yan sınıftaydık. Çok komiktir. Onun o ukala arkadaşından nefret ediyorum ama, hani şu gözlüklü olan var ya, neydi adı?"

"Henry mi?"

"Evet, o." Aynaya doğru sokulup başını bir o tarafa bir bu tarafa savurarak saçlarını kabartmaya başladı. Tırnakları Chanel kırmızısına boyalıydı ama aslında ucuz kozmetikçilerden alınan ojelerden biri olmalıydı. "Bence o herif hıyarın teki."

"Onu severim aslında," dedim, nedense sözlerine gücenmiştim.

"Ben hiç hoşlanmıyorum." İşaret parmağını kıvırıp tarak olarak kullanarak saçlarını tam ortadan ikiye ayırdı. "Bana hep bok gibi davranır. O ikizlerden de nefret ederim."

"Neden? İkizler tatlıdır."

"Öyle mi dersin?" dedi, aynaya bakan maskaralı gözlerini devirerek. "O zaman şunu dinle. Geçen dönem bir partideydim, feci sarhoş olmuştum, ortalıkta dans edip duruyordum, tamam mı? Herkes birbirine çarpıyordu ve nedense bu ikizlerden kız olanının tam da dans pistinden geçesi tuttu ve pat diye ona çarptım, hem de bayağı sert bir şekilde. Sonra bu bana kaba saba bir şeyler söyledi, öyle çirkin sözlere hiç gerek yoktu yani, bir baktım elimdeki birayı kızın suratına atıver-

mişim. Öyle saçma sapan bir geceydi. Benim üstüme altı yedi bira atılmıştı, yani öyle çok acayip bir durum değildi, anlıyorsun değil mi?

"Her neyse, kız bana bağırmaya başladı ve ben daha ne olduğunu bile anlayamadan ikiz kardeşiyle o Henry denen herif beni döveceklermiş gibi yanımda bitiverdiler." Saçlarını geriye doğru tarayıp atkuyruğu yaptı ve aynada kendini inceledi. "Her neyse. Ben çok sarhoştum, bu iki herif tehditkâr bir biçimde üstüme yürüdü, Henry'yi biliyorsun, izbandut gibidir. Biraz korkmuştum tabii ama o kadar sarhoştum ki onlara siktirip gitmelerini söyledim." Yüzünü aynadan bana doğru çevirip kocaman gülümsedi. "Bütün gece şu Kamikaze denen kokteyllerden içmiştim. Ne zaman Kamikaze içsem başıma boktan şeyler gelir zaten. Arabamı vururum, kavgaya karışırım..."

"Ne oldu peki?"

Omuzlarını silkti ve yeniden aynaya döndü. "Dediğim gibi, onlara siktirip gitmelerini söyledim. Kızın ikizi bana bağırıp çağırmaya başladı. Sanki beni cidden öldürmek istermiş gibiydi, anlarsın ya? O Henry de öylece tepemde dikiliyordu, bence diğerinden çok daha korkunçtu. Her neyse. Eskiden bu okulda okuyan bir arkadaşım var, bayağı belalı bir tiptir, bir motosiklet çetesine takılırdı, hani motorlar zincirler filan, Spike Romney adını duydun mu hiç?"

Duymuştum, hatta gittiğim ilk cuma gecesi partisinde görmüştüm onu. Doksan küsur kiloluk dev gibi bir herifti, ellerinde yara izleri, motorcu çizmelerinde kelepçeler vardı.

"Yani, neyse işte, Spike yanımıza geldi ve bu tiplerin beni taciz ettiğini görünce o kızın ikizini omzundan dürtüp defolup gitmesini söyledi. Ama ben daha ne olduğunu bile anlayamadan o ikisi Spike'ın üstüne atılmıştı bile. İnsanlar Henry'yi onun üstünden almaya çalışıyorlardı, bir sürü kişi onları ayırmaya çalıştı ama başaramadı. Altı adam onunla baş edemedi. Spike'ın köprücük kemiğini ve iki kaburgasını kırdı, suratını da fena dağıttı. Spike'a polis çağırmasını söyledim ama başı başka bir konuda dertteymiş ve aslında kampüs sınırlarında olmaması gerekiyormuş. Ama korkunç bir sahneydi." Saçlarını açıp yeniden arkasına attı. "Yani Spike belalıdır. Çok da acımasızdır. Takım

elbise ve kravatla gezinen o süt çocuklarının ikisinin birden ağzını yüzünü dağıtabilir sanırdım."

"Hımm," dedim, gülmemek için kendimi zor tutuyordum. O küçük, yuvarlak gözlükleri ve yanında gezdirdiği Pali dilinde yazılmış kitaplarıyla Henry'nin kalkıp Spike Romney'nin köprücük kemiğini kırdığını düşünmek komiğime gitmişti.

"Çok acayip," dedi Judy. "Böyle kıl tipler sinirlendiklerinde cidden şalterleri atıyor galiba. Babam da aynı öyle."

"Evet, galiba," dedim, yeniden aynaya döndüm ve kravatımın düğümünü düzeltmeye çalıştım.

"Sana iyi eğlenceler," dedi keyifsizce ve kapıya doğru yöneldi. Sonra durdu. "Sahi, o ceketle sıcaklamayacak mısın sen?"

"Tek düzgün ceketim bu."

"Elimde bir ceket var, onu denemek ister misin?"

Dönüp ona baktım. Kostüm tasarımı bölümünde okuyordu, bu yüzden odasında bir dolu tuhaf kıyafet vardı. "Senin ceketin mi?" diye sordum.

"Kostüm dükkânındaki gardıroptan yürüttüm. Kesip kendime büstiyer gibi bir şey yapacaktım."

İyiymiş, diye düşündüm ama yine de bozuntuya vermedim.

Ceket hiç ummadığım kadar iyi çıktı –astarsız, ipek, parlak yeşil çizgili, fildişi renginde eski bir Brooks Brothers tasarımıydı– biraz bol sayılırdı ama üstüme yakışmıştı. "Judy," dedim, ceketin kol manşetlerine bakarak. "Bu harika bir şey. Giymemde sakınca olmadığından emin misin?"

"Senin olsun," dedi Judy. "Onunla uğraşacak vaktim yok zaten. Şu boktan *Size Nasıl Geliyorsa* oyununun iğrenç kıyafetlerini dikmekle meşgulüm. Üç hafta içinde sahnelenmeye başlayacak ve ben hâlâ ne yapacağımı bilmez haldeyim. Bu dönem benimle çalışan bir sürü birinci sınıf öğrenci var sözde ama daha dikiş makinesinin ne olduğundan bile haberleri yok."

"Bu arada, ceketine bayıldım, dostum," dedi Bunny birlikte taksiden inerken. "İpek, değil mi?"

"Evet. Büyükbabamdan kalma."

Bunny ceketin kol manşetindeki zengin gösteren sarımsı kumaşı parmaklarıyla tutup okşadı. "Güzel parça," dedi ciddiyetle. "Yılın bu zamanı için pek uygun değil gerçi."

"Öyle mi?" dedim.

"Aynen. Burası Doğu Yakası, dostum. Senin oralardakilerin bırakın herkes nasıl istiyorsa öyle giyinsin kafasında olduklarını biliyorum ama burada yıl boyu ortalıkta mayonla dolaşmana izin vermezler. Siyahlar ve laciler, olay budur, siyahlar ve laciler... Dur, senin için kapıyı açayım. Biliyor musun, bence buraya bayılacaksın. Bir Polo Lounge sayılmaz tabii ama Vermont da bu konuda hiç fena değildir, ne dersin?"

Bembeyaz masa örtüleriyle küçük ama güzel bir restorandı, cumbalı pencereleri taşlı patikasının iki yanı güller ve güngüzelleriyle bezeli ve etrafı çitlerle çevrili bir kır bahçesine açılıyordu. Müşteriler çoğunlukla orta yaşlı ve varlıklı tiplerdi: tam da Vermont modasına uyacak şekilde Hickey Freeman marka takım elbiselerinin altına kauçuk ayakkabılar giymiş al yanaklı taşra avukatları ve bronz tenlerinin üstündeki ışıltılı rujları ve jarse etekleriyle iddiasız ama hoş görünen hanımlar. Biz içeri girerken bir çift kafasını kaldırıp bize baktı; onlarda bıraktığımız izlenimin gayet farkındaydım – zengin babaları sayesinde hayatta hiçbir şeyi umursamayan iki yakışıklı üniversiteli. Kadınların çoğu annem yaşında olmasına rağmen içlerinden bir iki tanesi oldukça çekiciydi. Bir fırsatını bulsam iyi iş aslında, diye düşündüm; kocası iş için sürekli şehir dışında olduğu için kocaman evinde yapacak hiçbir şey bulamayan, hâlâ genç sayılabilecek yaştaki bir kadınla hayal ediyordum kendimi. Şık restoranlarda akşam yemekleri, biraz cep harçlığı, hatta belki daha büyük hediyeler, mesela bir araba...

Bir garson yanımıza geldi. "Rezervasyonunuz var mıydı?"

"Corcoran adına," dedi Bunny, ellerini ceplerine sokmuş, topuklarının üzerinde ileri geri sallanıyordu. "Caspar bugün nerelerde?"

"Tatilde. İki hafta sonra dönecek."

"Oo, aferin ona," dedi Bunny içtenlikle.

"Ona selamınızı iletirim."

"Sakın unutma."

"Caspar harika bir adamdır," dedi Bunny, garsonun peşinden masamıza doğru giderken. "Şef garson. İri yarı, bıyıklı bir adamdır, Avusturyalıydı galiba. Ve inanmazsın ama," sesini pek de alçak olmayan bir fısıltıya dönüştürdü, "ibne falan da değil. Eşcinseller restoranlarda çalışmaya bayılır, bunu fark etmiş miydin? Yani tanıdığım tüm ibneler..."

Garsonumuzun boynundaki kasların hafiften kasıldığını görebiliyordum.

"...yemeğe acayip düşkündür. Çok merak ediyorum, neden acaba? Psikolojik bir şey olabilir mi dersin? Bana öyle geliyor..."

İşaret parmağımı dudaklarıma götürüp önümüzden yürüyen garsonu işaret etmiştim ki adam arkasını dönüp tarif etmesi imkânsız, ürkütücü bakışlarını gözlerimize dikti.

"Bu masa uygun mudur beyler?" diye sordu.

Bunny ışıl ışıl bir gülümsemeyle, "Tabii ki," dedi.

Garson alaycı, yapmacık bir nezaketle menülerimizi getirdikten sonra öfkeyle çekip gitti. Yüzüm utançtan kıpkırmızı kesilmiş bir halde yerime oturup şarap listesini açtım. Bunny sandalyesine iyice yerleşti, bir yudum su içti ve neşeli gözlerle etrafa bakındı. "Burası harika bir yer," dedi.

"Güzelmiş."

"Bir Polo değil tabii." Bir dirseğini masanın üstüne dayayıp gözlerinin önüne düşen saçlarını geriye doğru attı. "Oraya sık sık gider misin? Polo'ya yani."

"Pek değil." Oranın adını bile duymamıştım, benim yaşadığım yerden beş yüz kilometre uzakta olduğuna bakılırsa bu çok normaldi.

"Babayla gidilebilecek türden bir yere benziyor," dedi Bunny dalgın dalgın. "Erkek erkeğe sohbet etmek için falan. Mesela benim babam Plaza'daki Oak Bar'a bayılır. On sekiz yaşına bastığımızda beni ve ağabeylerimi ilk içkimizi içmeye oraya götürmüştü."

Ben tek çocuk olduğum için insanların kardeşlerinin olması hep ilgimi çekmiştir. "Ağabeylerin mi var?" dedim. "Kaç tane?"

"Dört. Teddy, Hugh, Patrick ve Brady." Güldü. "Ben evin en küçüğü olduğum için babam beni oraya götürdüğünde durum feciydi, büyük olay yarattı, 'Al bakalım evlat, bu senin ilk içkin,' 'Bir gün bir bakmışsın benim yerimde sen oturuyorsun.' 'Ben yakında göçüp giderim zaten,' falan gibi laflar edip durdu. Bense bütün gece korkudan altıma yapmak üzereydim. Bir ay kadar önce arkadaşım Cloke'la birlikte kütüphanede tarih ödevimizi yapmak için Saint Jerome'dan kalkıp bizim oraya gitmiş ve sonra da Oak Bar'a yüklü bir hesap kitleyip ödemeden sıvışmıştık. O çocukça cesareti bilirsin ama işte bir anda kendimi yeniden orada buluvermiştim, hem de yanımda babamla."

"Seni tanıdılar mı?"

"Evet," dedi sıkıntılı bir ifadeyle. "Tanıyacaklarını tahmin ediyordum zaten. Ama hiç bozuntuya vermediler. Hatta tek kelime bile etmeden sadece o günkü hesabı babamınkine eklediler."

O sahneyi kafamda canlandırmaya çalıştım: üç parçalı takım elbisesinin içinde, sarhoş, ihtiyar bir baba, viskisini ya da kadehinde her ne içki varsa onu yudumluyor. Bunny ise tam şu mankafa tiplere benziyor; yediklerinin beyni yerine kaslarına gittiğini belli eden şu tiplere. Lisenin Amerikan futbolu takımında oynayan o iri yarı çocuklardan biri o da. Hani şu bütün babaların içten içe sahip olmak istediği erkek evlatlardan: cüsseli, iyi huylu, öyle çok zeki sayılmayan ama her çeşit spora düşkün, yağ çekmekte ve klişe espriler yapmakta üstüne tanınmayan. "Peki baban fark etmedi mi?" diye sordum.

"Yok ya. Zaten zilzurna sarhoştu. Barın diğer tarafına geçip barmenle işi pişirsem bile farkına varmazdı."

Garson bize doğru geliyordu.

"Bak, bizim nonoş geliyor yine," dedi Bunny menüyle ilgileniyormuş gibi yaparak. "Ne yiyeceğini seçtin mi?"

Masanın üzerinden eğilip garsonun ona getirdiği içkiye bakmaya çalışarak, "Onun içinde ne var yahu?" diye sordum Bunny'ye. Kadeh küçük bir akvaryum büyüklüğündeydi, içi parlak, mercan rengi bir içkiyle

doluydu ve her yanından rengârenk pipetler, kâğıttan şemsiyeler ve meyve dilimleri fışkırıyordu.

Bunny şemsiyelerden birini çıkarıp ucunu yaladı. "Bir sürü şey. Rom, kızılcık şurubu, Hindistan cevizi sütü, *triple sec*, şeftalili konyak, *créme de menthe* ve adını çıkaramadığım bir dolu şey daha. Tadına baksana, çok güzel."

"Hayır, sağ ol."

"Bak hadi."

"Yok, almayayım."

"Hadi ama."

"Hayır, teşekkürler, istemiyorum," dedim.

"Bu içkiyi ilk kez iki yaz önce Jamaika'dayken denemiştim," dedi Bunny neredeyse özlemle. "Sam adındaki barmen hazırlamıştı. 'Şundan üç tane iç, bak bakalım kapının yerini bulabilecek misin?' demişti ve cidden bulamadım. Jamaika'ya gittin mi hiç?"

"Yakın zamanlarda gitmedim."

"Tabii sen Kaliforniya'da palmiyelere ve Hindistan cevizlerine alışkınsın. Bense Jamaika'ya gittiğimde resmen büyülenmiştim. Üstü çiçekli, pembe renkli bir mayo bile aldım, düşünsene. Henry'yi de benimle gelmeye ikna etmeye çalıştım ama orada kültürel hiçbir şey olmadığını söyleyip beni reddetti ki ben buna hiç katılmıyorum, küçük bir müzeleri bile vardı."

"Henry'yle iyi anlaşır mısınız?"

"Aa, tabii," dedi Bunny ve sırtını sandalyesine yasladı. "Onunla oda arkadaşıydık. Birinci sınıftayken."

"Onu sever misin?"

"Elbette, elbette. Birlikte yaşaması zor bir heriftir ama. Gürültüden nefret eder, odaya arkadaş getirilmesinden nefret eder, dağınıklıktan nefret eder. Hiçbir kızı odana davet edip bir iki Art Pepper plağı dinletemezsin, hani, anlarsın ya."

"Bence biraz kaba biri."

Bunny omuzlarını silkti. "Onun tarzı öyle. Bak, onun kafası seninki ya da benimki gibi çalışmıyor. O kafayı Platon'la falan bozmuş

durumda. Çok çalışır, kendini fazla ciddiye alır, oturup Sanskritçe, Kıptice ve daha bir sürü deli saçması dil öğrenir. Bazen, Henry, eğer vaktini Yunanca dışında bir şeyler öğrenmeye harcayacaksan –ki ben Kraliyet İngilizcesinin insana hayli hayli yeteceğine inanırım– neden kendine şu Berlitz kasetlerinden alıp Fransızca bilgini tazelemiyorsun, derim ona. Git kendine kankan dansı yapan bir kız bul. *Vuuley-vuğ kuşey avec moi* falan dersin."

"Kaç dil biliyor?"

"Sayısını unuttum. Yedi ya da sekiz olmalı. Hiyeroglifleri bile okuyabiliyor."

"Vay be."

Bunny gururla başını salladı. "O çocuk tam bir dâhidir. İstese Birleşmiş Milletler'de çevirmen olabilir."

"Aslen nereli?"

"Missouri."

Bunu öyle ifadesiz bir biçimde söylemişti ki dalga geçtiğini sanıp güldüm.

Bunny gülerek tek kaşını kaldırdı. "Ne yani? Onun Buckingham Sarayı'ndan geldiğini falan mı sanmıştın?"

Omuzlarımı silktim, hâlâ gülüyordum. Henry o kadar tuhaftı ki onun herhangi bir yere ait olduğunu düşünmek zordu.

"Öyle işte," dedi Bunny. "Dostumuz şu göster bana lakaplı eyaletten. İhtiyar Tom Eliot gibi St. Louis çocuğu. Babası oranın inşaat sektörünün kodamanlarından – St. Lou'daki kuzenlerimden duyduğum kadarıyla pek dürüst bir iş adamı sayılmazmış. Gerçi Henry babasının işleriyle ilgili tek kelime etmez. Hiçbir şey bilmiyormuş ya da umurunda değilmiş gibi davranır."

"Evine gittin mi hiç?"

"Dalga mı geçiyorsun? Bu gibi konularda öylesine kapalı kutudur ki Manhattan Projesi'ni onların evinde hazırlıyorlar falan sanırsın. Ama bir defasında annesiyle tanıştım. O da tesadüf eseri. New York'a giderken Henry'yi görmek için Hampden'a uğramış, ben de Monmouth'a

gitmiş insanlara Henry'nin odasının hangisi olduğunu soruyordum ki annesiyle karşılaştım."

"Nasıl biriydi?"

"Güzel bir kadın. Henry gibi renkli gözlü, siyah saçlı. Üstünde vizon kürk vardı ve bana sorarsan suratına çok fazla ruj muj bir şeyler sürmüştü. Ama inanılmaz gençti. Henry onun biricik yavrusu ve oğluşuna bayılıyor." Bana doğru yaklaşıp sesini alçalttı. "Ailesinin, aklının almayacağı kadar parası var. Milyonlarca. Tabii ne kadar paran olursa o kadar harcarsın ama para paradır işte, anlatabiliyor muyum?" Bana göz kırptı. "Sahi. Sana hiç sormadım. Sizin değirmenin suyu nereden geliyor?"

"Petrol," dedim. Kısmen doğruydu.

Bunny'nin ağzı beş karış açık kaldı. "Petrol kuyularınız mı var?"

"Şey, sadece bir tane," dedim tevazu gösterircesine.

"İyi iş yapıyor mu bari?"

"Öyle diyorlar."

"Dostum," dedi Bunny kafasını sallayarak. "Batı'nın taşı toprağı altın desene."

"Hiç fena sayılmaz," dedim.

"Aman ya," dedi Bunny. "Benim babamsa eski, uyduruk bir bankanın müdürü."

Tehlikeli sularda yüzmeye başladığımız için ne kadar tuhaf da kaçsa konuyu değiştirmem gerektiğini biliyordum. "Henry St. Louisli bir zenginse, nasıl bu kadar zeki biri olabildi?"

Bu gayet masum bir soruydu ama Bunny hiç ummadığım şekilde yüzünü buruşturdu. "Henry daha çocukken feci bir kaza geçirmiş," dedi. "Araba mı çarpmış ne, az kalsın ölüyormuş. Birkaç sene okula devam edememiş, özel öğretmenlerle falan idare etmişler ama çok uzun bir süre yataktan çıkamamış ve bu süre zarfında hep okumuş. Sanırım o da daha iki yaşındayken üniversite kitaplarını okuyabilen şu çocuklardan biriymiş."

"Ona araba mı çarpmış?"

"Sanırım öyleydi. Başka bir şey de olabilir, aklımda öyle kalmış. Bundan bahsetmekten hiç hoşlanmaz." Sesini alçalttı. "Hani saçını sağ gözünün üstüne düşecek şekilde yana doğru ayırıyor ya? Bunun sebebi orada bir yara izi olması. Neredeyse gözünü kaybedecekmiş, o gözü pek iyi görmüyor zaten. Şu kasılarak yürüyüşü de aslında aksamasından kaynaklanıyor. Ama önemli bir şey değil, herif öküz gibi sağlam. Bütün o engellerin üstesinden gelmesiyle falan tam bir Teddy Roosevelt. Ona sırf bunun için bile hayran olunabilir." Saçlarını yeniden geriye doğru attı ve garsona işaret edip bir içki daha istedi. "Demek istediğim, bir de Francis'i düşün. Bana sorarsan o da en az Henry kadar zeki. Sosyete çocuğu, tonla parası var. Ama hayatında hiçbir zorlukla karşılaşmamış. Tembelin teki. Ancak eğlenmekten anlar. Okuldan sonra sünger gibi içki içip partilerde sürtmekten başka bir şey yapmaz. Bir de Henry'ye bak." Tek kaşını kaldırdı. "Onu Yunancanın başından dövsen de kaldıramazsın... Ah, teşekkürler, bayım," dedi mercan renkli içkiyi uzatan garsona dönüp. "Sen de bir tane daha istemez misin?"

"Böyle iyiyim."

"Hadi ama dostum. Bendensin."

"Ben de bir martini alayım o zaman," dedim garsona ama o çoktan arkasını dönmüş gidiyordu. Kafasını çevirip ters ters bana baktı.

"Teşekkürler," dedim alçak sesle ve onun o yüzünden hiç silinmeyen nefret dolu gülümsemesini görmemek için gittiğinden emin olana kadar kafamı başka tarafa çevirdim.

"Biliyor musun, böyle küstah ibnelerden nefret ettiğim kadar hiçbir şeyden nefret etmem," dedi Bunny tüm cana yakınlığıyla. "Bana sorarsan bunların hepsini bir kazığa oturtup yakmalılar."

Sırf kendilerini huzursuz ediyor diye, belki de içten içe böyle eğilimleri olduğu için homoseksüelliği yerden yere vuran erkekler de tanıdım, bu nefretinde gerçekten samimi olan erkekler de. Başta Bunny'yi bu ilk kategoriye sokmuştum. O fazla sıcak halleri, gereksiz samimiyeti falan bana tamamen yabancı geldiği için şüphe çekiyordu; hem sonra, Yunan klasikleri üzerine eğitim görmesi kesinlikle masumane olabilirdi ama belli çevrelerde yalnızca bu bile kuşku uyandırmaya yeterdi. ("Yunan

klasikleri nedir bilmek ister misin?" demişti Kayıt-Kabul Bürosu'nda çalışan sarhoş bir memur daha birkaç yıl önceki bir okul partisinde. "Ben sana klasiklerin ne olduğunu söyleyeyim. Savaşlar ve homolar." Kesinlikle çok manalı ve basbayağı kaba bir ifadeydi ama böylesi veciz kabalıkların pek çoğu gibi bunda da azıcık da olsa doğruluk payı vardı.)

Fakat Bunny'yi dinledikçe yapmacık bir alay ya da gizlemeye çalıştığı bir eğilim olmadığı anlaşılıyordu. Aksine bu konuyu tamamen aykırı ve komik bulan –yıllardır evli olup bir sürü çocuk yapan– yaşlı ve huysuz bir savaş gazisinin umursamaz ve kendini bilmez sözlerine benziyordu onunki.

"Peki arkadaşın Francis?" dedim.

Ona yem atıyordum sanırım ya da belki sadece bundan nasıl sıyrılacağını görmek istiyordum. Francis homoseksüel olsa da olmasa da –ki tam aksine tehlikeli bir zamparanın teki de olabilirdi– o kibar, şık giyimli ve mesafeli halleriyle Bunny gibi bu tarz işaretlerden iyi anladığını iddia eden birinde şüphe uyandırması kaçınılmazdı.

Bunny tek kaşını kaldırdı. "Bu tam bir saçmalık," dedi sertçe. "Sana bunu kim söyledi?"

"Hiç kimse," dedim ama bu cevabı kabul etmeyeceğini anlayınca, "Judy Poovey," diye ekledim.

"Yani, onun neden böyle bir şey söylediğini anlayabiliyorum ama bugünlerde herkes yok şu gey, yok bu gey deyip duruyor. Ama bazı insanlar sadece eski zamanlardaki gibi ana kuzusu olabilirler. Francis'in tek ihtiyacı kendisine bir kız arkadaş bulmak." Sonra o küçük gözlüklerinin üzerinden gözlerini kısarak bana baktı. "Peki ya sen?" dedi biraz agresif bir tavırla.

"Ne olmuş bana?"

"Bekâr bir adam mısın, yoksa Hollywood tepelerinde yolunu gözleyen küçük bir amigo kız var mı?"

"Yok, hayır," dedim. Kendi kız arkadaş sorunlarımı anlatacak halde değildim, özellikle de ona. Kaliforniya'dayken adından kısaca Kathy diye bahsedeceğim bir kızla yaşadığım uzatmalı, klostrofobik ilişkiden kendimi kurtarmayı daha yeni başarmıştım. Onunla üniversitenin ilk

yılında tanışmıştım, zeki ve tıpkı benim gibi müzmin tatminsiz bir tip olduğu için başta oldukça ilgimi çekmişti. Ama bana resmen tutkal gibi yapıştığı ilk bir ayın ardından dehşetle onun kültürsüz bir Sylvia Plath çakmasından başka bir şey olmadığını anlamıştım. Bu ilişki tıpkı bitmek bilmeyen ağlak bir televizyon filmi misali sakız gibi uzamıştı – hiç bırakmamacasına sarılmalar, ağlayıp sızlamalar, "eksiklik" ve "öz saygı yitimi" üzerine itiraflar, bütün o bayağı, kederli haller. Evden ayrılmak için yanıp tutuşmamın başlıca sebeplerinden biri de oydu; bu okuldaki ilk haftamda tanıştığım bir sürü neşeli ve masum görünen kıza temkinle yaklaşmamın sebebi de.

Onu düşünmek moralimi bozmuştu. Bunny masanın üzerinden bana doğru eğildi.

"Kaliforniya'daki hatunların daha güzel olduğu doğru mu?"

Bu sorunun üzerine beni öyle bir gülme tuttu ki içtiğim içki burnumdan fışkıracak sandım.

"Güneşlenen güzel kızlar?" Göz kırptı. "*Beach Blanket Bingo* filmindeki gibi hani?"

"Kesinlikle."

Duydukları hoşuna gitmişti. Çapkınlığın kitabını yazmış ihtiyar amca misali masanın üzerinden bana doğru iyice yaklaştı ve adı Marion olan sevgilisini anlatmaya başladı. "Onu görmüşsündür kesin," dedi. "Ufak tefek bir kızdır. Sarışın, mavi gözlü, şu boylarda."

Anlattığı kız gerçekten de hiç yabancı gelmiyordu. Bunny'yi okulun ilk haftası postanede o tipte bir kızla yılışık yılışık konuşurken görmüştüm.

"Aynen," dedi Bunny gururla, parmağını kadehin ağzında gezdiriyordu. "Benim kız. Beni hizaya getiriyor, sana söyleyeyim."

Bu defa beni tam içkimi yudumlarken yakalamıştı, bir anda öyle bir gülesim geldi ki az daha boğuluyordum.

"Bir de ilkokul öğretmenliği okuyor, çok tatlı değil mi?" dedi. "Diyorum ya, gerçek bir kız." Aralarındaki büyük mesafeyi göstermek istercesine iki elini birbirinden uzaklaştırdı. "Uzun saçlı, biraz etine dolgun, elbise giymekten çekinmez. Ben böyle kızları severim. İster-

sen bana eski kafalı de ama o zeki kızlar hiç bana göre değil. Camilla mesela. Eğlencelidir, iyi kızdır falan ama..."

"Hadi ama," dedim, hâlâ gülüyordum. "Camilla çok güzel bir kız."

"Öyle, öyle tabii," dedi elini havaya kaldırıp benimle aynı fikirde olduğunu göstermek istercesine. "Hoş kız. Bunu hep söylerim. Babamın takıldığı kulüpte bir Diana heykeli var, tıpkı ona benziyor. Tek eksiği bir annenin disiplini ama yine de bana soracak olursan şık bir bahçe gülündense, yabani bir çalı gülü derdim ben ona. Kendine hiç bakmıyor farkındaysan. Çoğu zaman kardeşinin saçma sapan eski giysilerini giyiyor, bunu başka kızlar yapsa belki o kadar göze batmaz ama bence hangi kız olursa olsun böyle bir şey itici görünecektir, Camilla'ya ise hiç yakışmıyor. Fena halde kardeşine benziyor. Yanlış anlama, Charles yakışıklı bir adam ve özgün bir karakter ama onunla evlenmek istemem yani, bilmem anlatabildim mi?"

Kendini kaptırmıştı, belli ki daha başka şeyler de söyleyecekti ama sonra birdenbire durdu, sanki aklına nahoş bir şey gelmiş gibi yüzü düştü. Şaşırmıştım fakat biraz hoşuma da gitmişti doğrusu, çok konuştuğundan mı korkmuştu, aptal göründüğünü mü düşünmüştü? Konuyu değiştirip onu bu zor durumdan kurtarmanın bir yolunu bulmaya çalışıyordum ama o oturuşunu dikleştirdi ve gözlerini kısıp restoranın diğer tarafına baktı.

"Baksana," dedi. "Biraz daha içmeyecek miyiz? Bence bunun vakti geldi de geçiyor bile."

O öğlen yediğimiz onca yemeğin –miktarı ve çeşidiyle insanı dehşete düşürecek tepsi dolusu çorbaların, ıstakozların, patelerin, musların– yanında bir de o kokteyllerin üzerine tam üç şişe Taittinger marka şampanya, onların üzerine de brendi içtik ve gün ilerledikçe masamız diğer tüm nesnelerin baş döndürücü bir süratle etrafında dönerek bulanıklaştığı yegâne çekim noktası haline geldi. Âdeta sihirli bir şekilde ardı adına masada belirlemeyi sürdüren kadehleri bir bir deviriyordum, Bunny, Hampden Üniversitesi'nden Benjamin Jowett'a ve hatta Perikles'in Atina'sına kadar her şeye kadeh kaldırıyordu, za-

man geçtikçe kaldırdığımız kadehlerin rengi koyulaşıyordu ve nihayet kahvelerimiz geldiğinde hava kararmaya başlamıştı bile. Bunny artık zilzurna sarhoş olmuştu, garsondan iki puro istedi, adam küçük bir tepsinin içinde getirdiği puroların yanına hesabı da yüzükoyun bir şekilde bırakmayı ihmal etmemişti.

Loş yemek salonu artık inanılmaz bir süratle etrafımızda dönüyordu, içtiğimiz puro ise bana iyi gelmeyi bırak, kenarları giderek kararan parlak noktacıklar görmeme neden olmuş ve çocukken bir mikroskobun gözünden kafam bulanıncaya kadar bakmak zorunda kaldığım o korkunç tek hücreli canlıları anımsatmıştı. Puroyu kül tablasına söndürdüm ya da daha doğrusu benim kül tablası sandığım ama aslında tatlı tabağı olan şeye. Bunny altın çerçeveli gözlüklerinin saplarını dikkatle, birer birer kulaklarının arkasından çıkarıp elindeki mendille gözlüklerinin camlarını silmeye koyuldu. Gözlükleri yokken gülmekten etrafında kırışıklar oluşmuş ve dumandan sulanmış gözleri küçük, silik ve sevimli görünüyordu.

"Oh. Ne yemekti ama, değil mi dostum?" dedi dişleriyle sıkıştırdığı puronun arasından, bir yandan da gözlüklerini ışığa doğru kaldırmış, toz kalmış mı diye kontrol ediyordu. Teddy Roosevelt'in bıyıksız, çok genç haline benziyordu, sanki az sonra kalkıp süvarilerini San Juan Tepesi'nden aşağıya sürecekmiş ya da çıkıp vahşi bir antilobun peşine düşecekmiş gibi görünüyordu.

"Harikaydı. Teşekkürler."

Ağzından ağır ağır, kötü kokan mavi renkli bir duman üfledi. "Güzel yemek, güzel sohbet, bir sürü içki, daha ne isteyebiliriz ki, değil mi? Bir şarkı vardı ya hani?"

"Hangi şarkı?"

"Güzel bir yemek isterim," diyerek şarkıyı söylemeye başladı, "ve biraz da sohbet... dırı dırı rım."

"Bilmiyorum."

"Ben de tam bilmiyorum. Ethel Merman söylüyor."

Hava gitgide kararıyordu, hemen yakın çevremiz dışındaki nesnelere odaklanmakta zorlansam da restoranda bizden başka kimsenin

kalmadığını görebiliyordum. Uzak bir köşede bizimle ilgilenen garson olduğunu düşündüğüm soluk bir şekil duruyordu, pek çok açıdan muğlak, belli belirsiz doğaüstü bir varlık gibi ama öte yandan gölgelerin sahip olduğunu söyledikleri o dalgın havadan da uzak: onun tek odak noktası bizdik; hayalî nefret dalgalarının arasından sadece ve sadece bize yoğunlaştığını hissedebiliyordum.

"Şey," dedim, oturduğum sandalyede şöyle bir hareket etmek bile dengemi kaybetmeme yetmişti, "artık gitsek iyi olacak."

Bunny cömert bir tavırla elini salladı ve tepsinin içine yüzükoyun bırakılmış hesabın ön yüzünü çevirdi. Bir yandan hesabı incelerken diğer yandan cebini kurcalıyordu. Çok geçmeden yüzüme bakıp gülümsedi. "Sana bir şey söylemem lazım, dostum."

"Ne oldu?"

"Bunu yapmak hiç hoşuma gitmiyor ama bu defalık öğle yemeğini sen ısmarlasan olmaz mı?"

O sarhoş halimle kaşlarımı havaya kaldırıp güldüm. "Üstümde tek bir sent bile yok."

"Benim de öyle," dedi. "Tuhaf şey. Cüzdanımı evde bırakmışım."

"Aa, kes şunu. Dalga geçme."

"Ciddiyim," dedi neşeyle. "Beş param yok. Kalkıp gözünün önünde ceplerimi boşaltırdım ama durumu bizim nonoşa çaktırmak istemem."

Gölgelerin arasına gizlenen kötücül garsonumuzun farkındaydım, aramızda geçen konuşmayı ilgiyle dinlediğinden hiç şüphem yoktu. "Hesap ne kadar gelmiş?" diye sordum.

Titrek parmağını bir sütun boyunca uzanan rakamların üzerinde gezdirdi. "Toplam iki yüz seksen yedi dolar elli dokuz sent ediyor," dedi. "Bahşiş hariç."

Duyduğum rakam beni allak bullak etmişti, onun bu kayıtsızlığınaysa iyice şaşırıyordum. "Çokmuş."

"Ee, o kadar içkiyi düşününce."

"Ne yapacağız?"

"Çek falan yazamaz mısın?" dedi tüm rahatlığıyla.

"Benim çek defterim yok ki."

"O zaman kredi kartınla öde."

"Kredi kartım da yok."

"Hadi ama."

"Cidden yok," dedim, sinirim giderek daha fazla bozuluyordu.

Bunny sandalyesini geriye doğru itti, ayağa kalktı ve otel lobisinde dolaşan bir dedektif misali, yapmacık bir kayıtsızlıkla restoranı inceledi, hatta bir an için fırlayıp kaçacak sandım. Sonra omzuma bir şaplak attı. "Sen yerinden kalkma, dostum," diye fısıldadı. "Ben gidip bir telefon edeceğim." Ellerini ceplerine sokmuş, yanımdan uzaklaşırken çoraplarının beyazı karanlığın içinde parlıyordu.

Uzun bir süre ortalıkta görünmedi. Acaba geri dönecek mi, yoksa pencerelerin birinden sıvışıp hesabı bana mı kilitledi diye düşünürken nihayet bir kapı sesi duyuldu ve sallana sallana yemek salonuna girdi.

"Merak etme, merak etme," dedi sandalyesine geri otururken. "Her şey yolunda."

"Ne yaptın?"

"Henry'yi aradım."

"Geliyor mu?"

"Az sonra geliyor."

"Deli mi bu adam?"

"Yok ya," dedi Bunny, sözlerimi defetmek istercesine elini salladı. "Seve seve gelir o. Aramızda kalsın ama bence o da evden çıkmak için bir bahane bulduğuna seviniyordur."

Buz gibi olmuş kahvelerimizin tortularını yudumluyormuş gibi yaptığımız, hayatımın en huzursuz on dakikası geçtikten sonra Henry kolunun altında bir kitapla içeri girdi.

Bunny, "Gördün mü? Geleceğini biliyordum," diye fısıldadı. "Hey, selam," dedi Henry masaya yaklaşınca. "Ahbap, seni gördüğüme öyle sevindim ki..."

"Hesap nerede?" dedi Henry ölü gibi donuk bir sesle.

"İşte burada, kadim dostum benim," dedi Bunny bütün o kadehlerin ve fincanların arasından hesabı bulmaya çalışarak. "Çok teşekkürler. Sana borçlandım..."

Henry bana dönerek, "Merhaba," dedi soğuk bir ses tonuyla.

"Merhaba."

"Nasılsın?" Bir robottan farksızdı.

"İyi."

"Güzel."

"Al bakalım, eski dostum," dedi Bunny hesabı bulup çıkararak.

Henry, yüzünün tek bir kası bile kıpırdamaksızın toplam tutara baktı.

"Cidden," dedi Bunny gereksiz bir neşeyle, o gergin sessizlikte Bunny'nin sesi çın çın çınlıyordu. "Seni kitabından ayırıp buraya kadar getirdiğim için özür dilerdim ama bakıyorum onu da yanında getirmişsin. Ne okuyorsun? İyi gidiyor mu bari?"

Henry tek kelime bile etmeden kitabı ona uzattı. Ön kapaktaki harfler Doğu dillerinden birine aitti. Bunny bir süre kitaba boş gözlerle baktı, sonra geri uzattı. "Güzelmiş," dedi duyulur duyulmaz bir sesle.

Henry, "Gitmeye hazır mısın?" diye kestirip attı.

"Tabii, tabii," dedi Bunny hemen, bir anda ayağa fırlayınca az kalsın masayı deviriyordu. "Emrin başım üstüne. *Undele, undele.* Sen ne zaman istersen."

Henry hesabı öderken Bunny yaramazlık yapmış bir çocuk gibi onun arkasına saklanıyordu. Eve dönüş yolu ise tam bir işkenceydi. Arka koltukta oturan Bunny bir sohbet konusu açmak için bıkmadan usanmadan çırpınıp duruyor ama bütün bu çabaları boşa çıkıyordu; Henry gözlerini yoldan bir an olsun ayırmıyordu, bense onun hemen yanındaki koltukta oturuyor, bir çıkarıp bir yerine takarak arabanın küllüğüyle oynuyordum, neyse ki en sonunda bunun ne kadar sinir bozucu bir şey olduğunu fark edince zorla da olsa kendime engel oldum.

Henry önce Bunny'yi kendi yurduna bıraktı. Bir dolu abuk sabuk espri yaptıktan sonra Bunny omzuma bir şaplak atıp arabadan indi. "Pekâlâ, evet, Henry, Richard, işte geldik. Harika. Güzel. Çok

teşekkür ederim, güzel bir yemekti, şey, görüşürüz, evet, hadi hoşça kalın..." Kapıyı kapattı ve hızlı adımlarla kaldırıma çıkıp yurda doğru yürümeye başladı.

O içeri girer girmez Henry bana döndü. "Kusura bakma," dedi.

"Aa, yok, olur mu?" dedim, utanmıştım. "Sadece bir karışıklık oldu. Parayı sana geri ödeyeceğim."

Ellerini saçlarının arasından geçirdi, titrediklerini görünce çok şaşırdım. "Böyle bir şey yapacağı hiç aklıma gelmemişti," dedi öfkeyle. "Bu onun hatası."

"Ama..."

"Sana seni yemeğe çıkaracağını söyledi, değil mi?"

Sesinde suçlayıcı bir tını gizliydi. "Şey, evet," dedim.

"Ve nasıl olduysa cüzdanını evde unutuvermiştir."

"Sorun değil."

"Sorun," dedi Henry sertçe. "Bu korkunç bir numara. Nereden bilecektin ki? Yanındaki her kim olursa olsun cebinden anında bir tomar para çıkaracağına gözü kapalı inanıyor. Böyle şeyleri asla önemsemez, yani bunun ne kadar münasebetsiz bir durum olduğunun farkında bile değil. Hem ya ben evde olmasaydım?"

"Cüzdanını gerçekten unuttuğundan eminim."

"Oraya taksiyle gitmişsiniz," dedi Henry sözümü keserek. "Taksi parasını kim ödedi?"

Tam ona itiraz etmek için ağzımı açmıştım ki birden donup kaldım. Taksi parasını Bunny ödemişti. Hatta bunu epey abartılı bir biçimde yapmıştı.

"Bak işte," dedi Henry. "Üstünde düşünmek için uğraşmıyor bile. Bunu tanıdığı herkese yapması zaten yeterince kötüyken bir de şimdi senin gibi daha hiç tanımadığı birine yapmaya cüret etmesini aklım almıyor."

Ne söyleyeceğimi bilemiyordum. Monmouth Yurdu'nun önüne gelinceye kadar başka tek kelime etmedik.

"İşte geldik," dedi. "Olanlar için üzgünüm."

"Sorun değil, gerçekten. Teşekkür ederim, Henry."

"O zaman iyi geceler."

Veranda ışığının altında durdum ve arabayla uzaklaşıp gitmesini izledim. Sonra binadan içeri girip odama çıktım ve sarhoşluğun verdiği sersemlikle kendimi yatağa atıverdim.

"Bunny'yle yediğiniz öğle yemeğinde olanları duyduk," dedi Charles.

Güldüm. Ertesi gün öğleden sonraydı, bir pazar günü, bütün gün masamdan neredeyse hiç kalkmadan Parmenides okumuştum. Yunanca zaten yeterince zordu, üstüne bir de akşamdan kalmalık ve bir türlü geçmek bilmeyen içki sersemliği eklenince harfler sanki harflere değil, çözülmesi imkânsız bir şifreye, bir kuşun kumun üzerinde bıraktığı ayak izlerine benziyordu. Dalgın dalgın pencereden dışarıya, kısacık biçildikleri için parlak yeşil bir kadifeyi andıran çayıra ve bu kadife halıyla kaplanmış gibi ufuk çizgisine doğru dalga dalga uzanan tepelere bakıyordum ki ileride, çimlerin üzerinde bir çift hayalet gibi süzülen ikizleri gördüm.

Pencereden dışarıya uzanıp onlara seslendim. Durup bana doğru döndüler, akşam güneşinin parlak ışıklarına karşı elleriyle siper ettikleri gözlerini kısarak yukarı baktılar. "Selam," diye seslendiler, cılız ve kısık sesleri bana sanki tek bir ağızdan çıkmış gibi ulaşıyordu. "Aşağıya gelsene."

Derken okulun arka tarafındaki koruda dolaşmaya, dağların eteklerindeki küçük, bodur çam ormanına doğru yürümeye başladık; biri bir yanımda, diğeri öbür yanımdaydı.

Rüzgârın savurduğu sarı saçlarıyla, her ikisinin de üstündeki tenisçi kazakları ve ayakkabılarıyla bugün bilhassa birer melek gibi görünüyorlardı. Beni neden aşağıya çağırdıklarına anlam veremiyordum. Her ne kadar kibar davransalar da sanki ben tuhaf gelenekleri olan, hiç tanımadıkları bir ülkeden geliyormuşum da beni ürkütmemek ya da incitmemek için son derece dikkatli davranmaları gerekiyormuşçasına temkinli ve biraz da şaşkın görünüyorlardı.

"Şu öğle yemeği işini nereden duydunuz?" dedim.

"Bu sabah Bun aradı. Zaten Henry de dün akşam anlatmıştı."

"Çok kızdı galiba."

Charles omuzlarını silkti. "Bunny'ye kızmıştır o. Sana değil."

"Birbirlerinden pek hoşlanmıyorlar, değil mi?"

Bunu duyduklarına oldukça şaşırmışlardı.

"Onlar eski dosttur," dedi Camilla.

"Birbirlerinin en iyi dostu hatta," dedi Charles. "Eskiden onları birbirinden ayrı göremezdin."

"Çok kavga ediyorlarmış gibi geldi bana."

"Yani, doğru tabii," dedi Camilla, "ama bu yine de birbirlerinden hoşlanmadıkları anlamına gelmiyor. Henry çok ciddi, Bunny ise biraz... şey, yani ciddi değil diyelim, aslında tam da bu yüzden oldukça iyi anlaşıyorlar."

"Aynen öyle," dedi Charles. "L'Allegro ve Il Penseroso gibi. Birbirini tamamlayan bir çift. Sanırım Bunny dünya üzerinde Henry'yi güldürmeyi başarabilen tek kişidir." Birdenbire durdu ve uzaklarda bir yeri işaret etti. "Oraya gittin mi hiç?" diye sordu. "O tepede bir mezarlık var."

Çamların arasından düzensiz bir şekilde oraya buraya dizilmiş o yassı, kırık dökük mezar taşlarını belli belirsiz görebiliyordum. Öyle eğri büğrü dikilmişlerdi ki telaşlı, esrarengiz bir hareket halindelermiş gibi görünüyorlardı, sanki histerik bir güç, belki de yaramaz bir öcü, onları daha birkaç saniye önce şöyle bir dağıtıvermişti.

"Çok eski," dedi Camilla. "1700'lerden kalma. Orada bir kasaba varmış, bir kilise ve bir değirmen. Bütün bunların temellerinden başka bir şey kalmamış geride ama ekip biçtikleri bahçeleri hâlâ görebilirsin. Eskiden evlerin olduğu yerlerde elma ağaçları, mercanköşkler, ipek çiçekleri bitmiş. Kim bilir orada ne yaşandı. Belki salgın bir hastalık, belki bir yangın."

"Ya da Mohawk Kızılderililerinin saldırısı," dedi Charles. "Bir ara gidip görmelisin. Özellikle mezarlığı."

"Enfes bir yer. Hele de kışın."

Güneş batmaya başlamıştı, ağaçların arasından altın rengi ışıkları saçıyor, önümüzdeki toprağa uzun ve biçimsiz gölgelerimizi yansıtıyordu. Uzun bir süre hiçbir şey söylemeden yürüdük. Hava uzaklarda

bir yerlerde yakılan şenlik ateşleriyle ağır bir kokuya, yaklaşan alacakaranlığın serinliğiyle keskin bir sertliğe bürünmüştü. Yerdeki çakıl taşlarına bastıkça çıkardığımız çıtırtıdan ve çamların arasından esen rüzgârın çaldığı ıslıktan başka tek bir ses yoktu; uykuluydum, başım çatlayacak gibi ağrıyordu, bütün bunların gerçekle hiçbir alakası yoktu, rüya gibi bir şeydi. Her an şöyle bir irkilip başımı masamın üstündeki kitap yığına dayamış bir halde, kararmaya başlamış odamda kendimi tek başıma bulabilirmişim gibi hissediyordum.

Camilla birdenbire durdu ve parmağını dudaklarına götürdü. Düşen bir yıldırımın ortadan ikiye ayırdığı ölü bir ağaca kocaman üç siyah kuş tünemişti, karga olamayacak kadar büyüktüler. Daha önce hiç buna benzer bir şey görmemiştim.

"Kuzgunlar," dedi Charles.

Hiç kımıldamadan durduk, onları izledik. Kuşlardan biri acemilik edip ağacın bir dalının ucuna atladı, dal kuşun ağırlığının altında âdeta gıcırdayarak sallandı ve kuşu ciyak ciyak bağırtarak üstünden atıp havaya savurdu. Diğer iki kuş da kanat çırparak onun peşinden gitti. Onlar havada bir üçgen oluşturup çayırın üzerinde süzülürken karanlık üç gölge de çimlerin üstüne vuruyordu.

Charles güldü. "Üçe karşılık üç. Bunun bir alamet olduğuna bahse girerim."

"Bir kehanet."

"Neyin kehaneti?" dedim.

"Bilmem," dedi Charles. "*Ornithomantist* olanımız Henry. Tam bir kuş kâhini."

"Tıpkı eski Romalılar gibi. O olsa bunun neyin alameti olduğunu anlardı."

Artık okula geri dönüyorduk, tepelerden birine çıkınca Monmouth Yurdu'nun ta uzaklardan göze çarpan kasvetli kalkan duvarlarını gördüm. Gökyüzü soğuk ve açıktı. Tırnakla çizilmiş gibi duran incecik bir hilal şeklindeki ay giderek artan karanlığın içinde yükseliyordu. Bu iç karartıcı sonbahar havalarına, bu serinliğe ve erkenden basan karanlığa alışkın değildim, hemencecik gece oluveriyordu ve geceyle birlikte

çayıra çöken sessizlik içimi tuhaf, tedirgin bir hüzünle dolduruyordu. İçim sıkılarak Monmouth Yurdu'nu düşündüm: o boş koridorları, eskimiş lambalarını, odamın kapısını açmak için kilitte dönen anahtarı.

"O zaman, sonra görüşürüz," dedi Charles, Monmouth'un ön kapısına geldiğimizde, kapı girişindeki lambanın ışığında yüzü solgun görünüyordu.

İleride, ana binanın karşısındaki yemek salonunun ışıklarını görüyordum, pencerelerin ardından geçip giden karanlık siluetleri seçebiliyordum.

"Keyifli bir yürüyüştü," dedim ellerimi ceplerime sokup. "Benimle akşam yemeğine gelmek ister misiniz?"

"Maalesef olmaz. Eve gitmemiz gerek."

"Ha, öyle mi?" dedim, biraz bozulsam da aslında rahatlamıştım. "Bir dahaki sefere o zaman."

"Şey, aslında?.." dedi Camilla, Charles'a dönüp.

Charles kaşlarını çattı. "Hımm," dedi. "Haklısın."

"Yemek için bize gelsene," dedi Camilla birdenbire bana doğru dönerek.

"Ah, hiç gerek yok," dedim hemen.

"Lütfen."

"Yok, sağ olun. Hiç gerek yok, cidden."

"Aa, hadi," dedi Charles cana yakın bir tavırla. "Evde doğru düzgün bir yemek yok ama bizimle gelmeni çok isteriz."

İçimde ona karşı büyük bir minnet duygusunun kabardığını hissettim. Gitmeyi istiyordum, hem de çok. "Eğer zahmet olmayacağından eminseniz," dedim.

"Hiç zahmet olmaz," dedi Camilla. "Hadi gidelim."

Charles ve Camilla Kuzey Hampden'da bir apartmanın üçüncü katında mobilyalı bir daire kiralamışlardı. Evden içeri adımınızı attığınız anda kendinizi eğimli duvarlı ve çatısında pencere bulunan küçük bir oturma odasında buluyordunuz. Taba rengi üzerine gül, yosun yeşili üzerine meşe palamudu ve yaprakları desenli tozlu brokar kumaşla

kaplı koltukların ve yamru yumru olmuş kanepenin kolları fena halde aşınmıştı. Çalışır durumda olmadığını daha sonra öğreneceğim şöminenin rafında kurşunlu camdan bir çift şamdan ve birkaç parça aşınmış gümüş tabak parlıyordu.

Eve tam olarak dağınık denemese de derli toplu da değildi. Mümkün olan her yerde kitaplar yığılıydı; masaların üstü kâğıtlarla, kül tablalarıyla, viski şişeleriyle, çikolata kutularıyla doluydu; daracık koridora konan şemsiyeler ve lastik çizmeler geçmeyi iyice zorlaştırıyordu. Charles'ın odasında kıyafetler yerdeki halının üstünde darmadağın duruyor, bir tomar kravat ise gardırobun kapağından sarkıyordu; Camilla'nın komodininin üstünü boş çay fincanları, mürekkebi akmış kalemler, bir su bardağındaki kurumuş kadife çiçekleri dolduruyor, yatağının ayak ucunda yarım kalmış bir tek taş oyunu göze çarpıyordu. Evin yerleşimi bir acayipti, ummadık yerlerde hiçbir yere açılmayan pencereleri, koridorları ve geçmek için başınızı eğmek zorunda kalacağınız kadar alçak kapıları vardı. Kafamı nereye çevirsem yeni bir tuhaflıkla karşı karşıya kalıyordum: Nice'in palmiyeli tenha bulvarlarının sepya tonlarında çekilmiş resimlerini gösteren eski bir slayt makinesi, tozlu bir kutunun içinde duran ok başları, geyik boynuzu eğreltisi, bir kuş iskeleti.

Charles mutfağa gitti ve dolapları açıp kapatmaya başladı. Camilla bir yığın *National Geographic* dergisinin üstünde duran İrlanda viskisinden bana bir kadeh ikram etti.

"La Brea katran çukurlarına gittin mi hiç?" diye sordu ciddi bir tavırla.

"Hayır." Çaresiz bir şaşkınlıkla gözümü elimdeki içki kadehine diktim.

"Charles, düşünebiliyor musun?" dedi mutfağa doğru seslenerek. "Kaliforniya'da yaşıyor ve La Brea katran çukurlarına hiç gitmemiş."

Charles hemen kapıda belirdi, ellerini bir kurulama bezine siliyordu. "Ciddi misin?" dedi çocuksu bir hayret ifadesiyle. "Neden peki?"

"Bilmem."

"Ama çok ilginçler. Cidden, bir düşünsene."

"Burada senin gibi Kaliforniyalılarla tanıştın mı?" diye sordu Camilla.

"Hayır."

"Judy Poovey'yi tanıyorsun."

Afallamıştım, bunu nereden biliyordu? "Onunla arkadaş değilim," dedim.

"Ben de öyle," dedi. "Geçen sene yüzüme içkisini fırlattı."

"Bunu duymuştum," dedim gülerek ama o gülümsemedi bile.

"Duyduğun her şeye inanma," dedi ve içkisinden bir yudum daha aldı. "Cloke Rayburn'ün kim olduğunu biliyor musun?"

Onu tanıyordum. Hampden'da çoğu San Francisco ve Los Angeles'tan gelme Kaliforniyalılardan oluşan sıkı, havalı bir grup vardı, bu grubun başını da uykulu gözleriyle daima canı sıkılmış gibi gülümseyen ve ağzından sigarasını düşürmeyen Cloke Rayburn çekiyordu. Judy Poovey de dâhil olmak üzere Los Angeleslı kızlar ona âdeta tapıyorlardı. Partilerde erkekler tuvaletinin lavabosunun kenarında kokain çekerken görebileceğiniz tiplerdendi.

"Bunny'yle eski arkadaşlar."

"Nasıl yani?" dedim, şaşırmıştım.

"Pensilvanya'daki Saint Jerome hazırlık okulunda birlikte okumuşlar."

"Hampden'ı biliyorsun," dedi Charles, içkisinden koca bir yudum aldı. "Böyle yenilikçi okullar sorunlu öğrencilere, mazlumlara bayılırlar. Cloke buraya Colorado'daki bir üniversitede bir yıl okuduktan sonra geldi. Orada her gün kayak yapmaya gidiyormuş, bütün derslerinden kalmış. Hampden böyleleri için dünyada kalan son yerlerden biri..."

"Yani dünyanın en berbat öğrencileri için," dedi Camilla gülerek.

"Yok canım," dedim.

"Yani, bir bakıma, bu doğru bence," dedi Charles. "Buradaki insanların çoğu başka hiçbir yere kabul edilmedikleri için buradalar. Hampden iyi bir okul değil demiyorum tabii. Belki de tam da bu yüzden bu kadar iyidir. Henry'yi ele alalım mesela. Eğer Hampden'a kabul edilmeseydi muhtemelen üniversite eğitimi alamayacaktı."

"İşte buna inanmam," dedim.

"Evet, insana imkânsız gibi geliyor ama Henry lisede onuncu sınıfı geçememiş. Yani şunu demek istiyorum, hangi düzgün üniversite

onuncu sınıfta liseyi bırakmış bir öğrenciyi kabul eder? Tabii bir de şu standart sınavlar meselesi var. Henry SAT'ye girmeyi reddetmiş, girseydi rekor bir puan alırdı muhtemelen ama bu gibi sınavlara karşı bir tür itiraz mekanizması geliştirmiş. Bu durumun okulların öğrenci kabul komisyonlarında nasıl bir etki yaratacağını az çok tahmin edersin." İçkisinden bir yudum daha aldı. "Peki ya senin yolun buraya nasıl düştü?"

Gözlerindeki ifadeyi anlamak zordu. "Okul kataloğu hoşuma gitti," dedim.

"Tabii öğrenci kabul komisyonunun bunu seni okula almak için tamamen mantıklı bir sebep olarak gördüğünden eminim."

Keşke bir bardak su olsaydı diye geçirdim içimden. Oda sıcaktı, boğazım kurumuştu ve içtiğim viski ağzımda korkunç bir tat bırakmıştı – viski kötü olduğundan değil, aksine oldukça kaliteli bir viskiydi ama zaten akşamdan kalmaydım ve bütün gün ağzıma tek lokma atmamıştım, bu yüzden bir anda fena halde midem bulanmaya başlamıştı.

O sırada kapı tıklatıldı, sonra üst üste birkaç kez daha çalındı. Charles tek kelime etmeden içkisini son damlasını kadar içti ve Camilla kapıyı açmaya giderken o da mutfağa geri döndü.

Daha kapı tamamen açılmamışken bile küçük, yuvarlak gözlüklerin pırıltısını görebiliyordum. Merhabalar havada uçuştu ve derken Henry, kucağında süpermarketten alınmış bir kese kâğıdıyla Bunny ve siyah eldivenli eliyle şampanya şişesini tutan o heybetli, uzun siyah paltosuyla Francis içeri girdi. İçeriye en son Francis girmişti, uzanıp Camilla'yı öptü – hem de yanağından değil, şap diye ses çıkararak tam da dudağından. "Merhaba, canım," dedi. "Hoş bir hata yapmışız. Ben şampanya almıştım, Bunny de siyah bira getirmiş, anlayacağın, karıştırıp *black and tans* yapabiliriz. Ne yiyoruz peki?"

Ayağa kalktım.

Bir saniyenin onda biri kadar bir süre için hepsi afalladı kaldı. Sonra Bunny kucağındaki kese kâğıdını Henry'ye verip elimi sıkmak için yanıma geldi. "Vay vay vay. Suç ortağım da buradaymış," dedi. "Yemeğe çıkmaktan bıkmadın galiba, ha?"

Sırtıma bir şaplak indirdi ve her zamanki gibi gevezelik etmeye başladı. Yüzüme sıcak bastı, midem daha da bulanmaya başladı. Gözlerim odada geziniyordu. Francis, Camilla'yla konuşuyordu. Kapının kenarında duran Henry beni başıyla selamlayıp neredeyse gözle görülmeyecek bir şekilde gülümsedi.

"Affedersin," dedim Bunny'ye. "Az sonra döneceğim."

Kendimi mutfağa attım. Burası eski püskü kırmızı yer muşambasıyla tam bir ihtiyar evi gibiydi ve bu tuhaf daireye cuk oturacak biçimde, diğer kapısı doğrudan çatıya açılıyordu. Musluktan kendime ağzına kadar dolu bir bardak su doldurup hızla içtim. Charles fırının kapağını açmış, elindeki çatalla fırındaki kuzu pirzolalarının pişip pişmediğini kontrol ediyordu. Altıncı sınıftayken bir et paketleme tesisine yaptığımız yürek parçalayıcı okul gezisinin de büyük etkisiyle et yemeyi pek sevmezdim, bu yüzden en ideal durumda bile mutfaktaki kuzu eti kokusunu pek çekici bulmayacaktım ama o anki halimde bilhassa mide bulandırıcı geliyordu bana. Çatıya açılan kapının önüne bir mutfak sandalyesi konmuştu, kapıdaki paslı sineklikten rüzgâr esiyordu. Bardağımı yeniden doldurup o kapının yanında dikildim; *derin derin nefes alıp ver*, diye düşündüm, *temiz hava al, ihtiyacın olan şey bu...* Charles elini yaktı, bir küfür savurdu ve fırının kapağını çarparak kapadı. Arkasını dönüp beni görünce şaşırdı.

"Aa, selam," dedi. "Ne oldu? Sana bir içki daha vereyim mi?"

"Hayır, teşekkürler."

Elimdeki bardağa baktı. "Ne içiyorsun? Cin mi? Nereden bulup koydun onu?"

Henry kapıda belirdi. Charles'a, "Aspirin var mı?" diye sordu.

"Şurada olacaktı. Bir içki alsana."

Henry avucuna birkaç aspirin doldurdu ve cebinden çıkardığı gizemli bir iki hapla birlikte Charles'ın ona uzattığı bir kadeh viskiyle hepsini mideye indirdi.

Aspirin şişesini tezgâhın üzerinde bırakmıştı, gidip çaktırmadan iki tane de ben aldım ama Henry bunu yaparken görmüştü beni. "Hasta mısın?" diye sordu, bugün pek kaba sayılmazdı.

"Hayır, başım ağrıyor sadece," dedim.

"Bu sık sık olmuyordur umarım?"

"Ne oldu?" dedi Charles. "Herkes hasta galiba?"

"Neden hepiniz buradasınız?" Yaklaşmakta olan Bunny'nin acıklı sesi koridorda gümbür gümbür çınlıyordu. "Ne zaman yemek yiyeceğiz?"

"Sabret, Bun, birazdan hazır olacak."

Mutfağa gelip Charles'ın omzunun üstünden fırından henüz çıkardığı tepsideki pirzolalara baktı. "Bana gayet pişmiş gibi göründüler," dedi ve uzanıp küçük bir pirzolayı kemikli ucundan tutup aldı ve onu kemirmeye başladı.

"Bunny, yapma ama," dedi Charles. "Herkese yetmeyecek sonra."

"Açlıktan ölüyorum," dedi Bunny ağzında kuzu etiyle. "Tansiyonum düştü."

"Kemikleri kemirmen için sana bırakırız o zaman," dedi Henry kaba bir şekilde.

"Öff, kapa çeneni."

"Cidden ama, Bun, keşke birazcık daha beklesen," dedi Charles.

"Tamam," dedi Bunny ama Charles'ın arkası dönükken tepsiye uzanıp bir parça pirzola daha aşırmaktan geri durmadı. Pembemsi bir et suyu damlası incecik bir şerit halinde bileğinden aşağıya doğru kayıp gömleğinin manşetinden girerek gözden kayboldu.

Akşam yemeğinin kötü geçtiğini söylemek abartı olur ama pek iyi geçtiği de söylenemez. Tam olarak aptalca bir şeyler yapmamama ya da söylememem gereken hiçbir şey söylemememe rağmen kendimi keyifsiz ve küskün hissediyordum; çok az konuştum ve çok çok az yemek yedim. Sohbetin büyük bir kısmı benim hiçbir fikrim olmayan konular etrafında dönüyordu, Charles'ın düşüncelilik edip parantez içinde eklediği açıklamalar bile konuyu benim için netleştirmeye yetmiyordu. Henry ve Francis, Roma ordusundaki askerlerin birbirleriyle ne kadar mesafede durdukları konusunda sonu gelmez bir tartışmaya girmişti: (Francis'in dediği gibi) omuz omuza mı duruyorlardı, yoksa (Henry'nin ısrar ettiği gibi) üç dört adım aralık bırakarak mı? Sonra bu tartışma

yerini Hesiodos'un sözünü ettiği Kaos, salt bir boşluktan mı ibaretti, yoksa kelimenin çağdaş manasıyla gerçek bir kaos mu kastediliyordu ekseninde takip etmekte güçlük çektiğim ve oldukça sıkıcı bulduğum çok daha uzun bir başka tartışmaya bıraktı. Camilla bir Josephine Baker plağı koydu, Bunny benim kuzu pirzolamı da yedi.

Gitmek için erkenden kalktım. Francis de Henry de beni yurda bırakmayı teklif etti ve bu nedense kendimi çok daha kötü hissetmeme yol açtı. Onlara biraz yürümek istediğimi söyleyip teşekkür ettim, evden gülümseyerek ama aslında hezeyanlar içinde çıktım, onların sakin ve meraklı endişelerini belli eden ortak bakışlarının altında yüzüm alev alev yanıyordu.

Okul uzakta sayılmazdı, yalnızca on beş dakika yürüme mesafesindeydi ama hava soğumaya başlamıştı, başım çatlayacak gibiydi ve bütün bu akşam, attığım her adımda daha da artan keskin bir yetersizlik ve başarısızlık hissiyle doldurmuştu içimi. Bıkıp usanmadan baştan sona bütün akşamı zihnimde evirip çevirdim, söylenen her şeyi kelimesi kelimesine hatırlamak için beynimi patlattım, ses tonlarının değişmesine anlamlar yükledim, gözden kaçırmış olabileceğim hakaret ya da şefkat içeren sözler olabilir mi diye düşünürken zihnim olup bitenleri –seve seve– çarpıtmayı başardı.

Odama geldiğimde içerisi ay ışığı yüzünden tuhaf, gümüşi bir havaya bürünmüştü, pencere hâlâ açıktı ve Parmenides masanın üstünde, tam da bıraktığım yerde duruyordu, kantinden aldığım yarısı içilmiş kahve, köpük bardağın içinde buz gibi beni bekliyordu. Oda soğuktu ama camı kapatmadım. Bunun yerine ayakkabılarımı bile çıkarmadan, ışığı açmadan yatağıma uzandım.

Yana doğru yatmış ahşap döşemeye vuran bembeyaz ay ışığına bakarken esen rüzgâr hayaletler misali uzun ve solgun perdeleri dışarıya savurdu. Parmenides'in sayfaları görünmez bir el karıştırıyormuşçasına ileri geri açılıp kapanıyordu.

Sadece birkaç saat kestirmek istemiştim ama ancak ertesi sabah odayı güneş ışığı doldurmuşken ve saat sekiz elli beşi gösterirken yerimden

sıçrayarak uyandım. Tıraş olmak, saçlarımı taramak ya da önceki geceden üstümde kalan giysileri değiştirmek için bile durmadan Yunan Şiiri kitabımı ve Liddell and Scott sözlüğümü kaptığım gibi Julian'ın ofisine koştum.

Her zaman birkaç dakika geç gelmeyi ilke edinen Julian dışında herkes oradaydı. Koridorda kapıya doğru giderken konuştuklarını duyuyordum ama ben kapıyı açtığım anda sessizliğe gömülüp gözlerini bana diktiler.

Bir süre hiçbiri tek kelime etmedi. Sonra Henry, "Günaydın," dedi.

"Günaydın," dedim. Kuzeyden vuran berrak ışıkta hepsi taptaze, iyi dinlenmiş ve halime şaşırmış gibi görünüyordu, nasıl göründüğümü az çok tahmin edip elimle karmakarışık saçlarımı düzeltmeye çalışırken gözlerini dikmiş bana bakıyorlardı.

"Anlaşılan bu sabah jiletini bulamamışsın, ahbap," dedi Bunny. "Görünüşe bakılırsa..."

Tam da o anda kapı açıldı ve Julian içeri girdi.

O günkü derste yapacak çok şey vardı, diğerlerinden çok geride olduğumdan ötürü özellikle benim için. Salı ve perşembe günleri masanın etrafında oturup edebiyattan ya da felsefeden konuşmak çok hoş olabilirdi ama haftanın geri kalanı Yunanca dil bilgisi ve nesir kompozisyonla dopdolu geçiyordu ve bu da ekseriyetle oldukça acımasız, insana nefes bile aldırmayan bir işti, bugünkü halim olsa –artık daha yaşlı ve daha az cüretkâr olduğumdan– kendimi yapmaya asla zorlayamayacağım bir çaba gerektiriyordu. Sınıf arkadaşlarımı bir kez daha etkisi altına aldığı aşikâr olan o soğukluk, aralarındaki o sağlam birlik havası ve beni delip geçen mesafeli bakışları dışında endişelenmem gereken başka şeyler de vardı. Aralarında bana da yer açtıklarını sanmıştım ama şimdi o yer kapanmıştı, belli ki başladığım yere geri dönmüştüm.

O gün öğleden sonra kredi transferi işlerini konuşma bahanesini öne sürerek ama aklımda bambaşka bir şeyle Julian'ı görmeye gittim. Çünkü birdenbire Yunanca dışındaki bütün diğer dersleri bırakma kararım

aceleci, aptalca ve tamamen yanlış nedenlerle alınmış bir karar gibi gelmeye başlamıştı. Ne düşünmüştüm ki? Yunancayı seviyordum, Julian'ı seviyordum ama onun diğer öğrencilerini sevdiğimden emin değildim, hem bütün üniversite yıllarımı ve akabinde bütün hayatımı kırık *kouros*ların resimlerine bakarak ve Yunanca edatları irdeleyerek geçirmeyi istiyor muydum hakikaten? İki yıl önce yine düşüncesizce bir karar vermiş ve bu karar sonucunda kloroformla bayıltılmış tavşanların arasında, her gün morga girip çıktığım kâbus gibi bir yıl geçirmiş, kendimi bu kâbustan zor kurtarmıştım. Bu sefer durum kesinlikle o zamanki kadar kötü değildi (sabahın sekizinde bulundukları sıvının içinde hareket eden domuz ceninleriyle dolu kavanozların sıralandığı o eski zooloji laboratuvarını hatırladım ürpertiyle), *kesinlikle* –dedim kendi kendime– *o kadar kötü değil.* Ama yine de bu da büyük bir hata gibi gelmeye başlamıştı ve bıraktığım dersleri geri alıp yeniden danışman değiştirmek için artık çok geçti.

Sanırım Julian'ın yanına beni onu görmeye ilk gittiğim gün olduğum gibi kendinden emin hissettirir umuduyla, sallantıda olan inancımı güçlendirmek için gitmiştim. Ve bunu yapacağından da emindim, tabii onu görmeyi başarabilseydim eğer. Ama işe bakın ki onunla konuşma fırsatını yakalayamadım. Tam ofisine giden merdivenleri çıkarken koridorda birtakım sesler duydum ve olduğum yerde durdum.

Konuşanlar Julian ve Henry idi. Merdivenleri çıktığımı ikisi de duymamıştı. Henry ofisten çıkıyor, Julian ise açık kapıda durmuş onu yolcu ediyordu. Son derece önemli bir şeyler söylüyormuşçasına kaşları çatıktı ve çok ciddi görünüyordu. Benim hakkımda konuşuyor olabilirler gibi boş ya da daha çok paranoyakça bir fikre kapılarak bir adım daha yaklaştım ve cesaret edebildiğimce duvarın köşesinden kafamı sokup onlara baktım.

Julian konuşmasını bitirmişti. Bir an için gözlerini uzaklara çevirdi, sonra alt dudağını ısırdı ve Henry'ye baktı.

Sonra Henry konuşmaya başladı. Alçak sesle konuşuyordu ama sözleri net ve belirgindi. "Gerekeni yapmalı mıyım?"

Julian, Henry'nin her iki elini de tutup kendi ellerinin arasına alarak beni şaşırttı. "Her zaman sadece gerekeni yapmalısın," dedi.

Burada ne haltlar dönüyor böyle, diye düşündüm. Merdivenlerin en üst basamağında durmuş, en ufak bir ses çıkarmamaya çalışıyor ve onlar beni görmeden çekip gitmek istiyor ama yerimden kıpırdamaya da korkuyordum.

Bu defa da Henry beni son derece şaşırtarak uzandı ve Julian'ın yanağına çabucak, küçük, resmî bir öpücük kondurdu. Sonra gidecekmiş gibi arkasını döndü ama neyse ki son bir şey daha söylemek için omzunun üstünden Julian'a bakınca ben de merdivenleri olabildiğince sessiz bir şekilde indim ve sonra ikinci merdiven boşluğuna, beni duyamayacakları bir mesafeye ulaşınca koşarak oradan uzaklaştım.

Bunu izleyen hafta yapayalnız ve gerçeküstüydü. Yaprakların rengi değişiyordu, çok yağmur yağıyor, hava erkenden kararıyordu. Monmouth Yurdu'ndakiler alt kattaki şöminenin başında bir araya gelip fakülte binasından yürüttükleri ağaç kütüklerini yakıyor ve ayaklarında uzun çoraplarıyla sıcak elma şarabı içiyorlardı. Bense doğruca derse gidip yurda dönüyor, bütün bu sıcak şömine başı muhabbetlerini es geçerek, bu samimi yurt eğlencesine katılmam için beni aşağıya çağıran en cana yakın tipler de dâhil olmak üzere neredeyse hiç kimseyle konuşmadan hemen merdivenlere yönelip odama çıkıyordum.

Sanırım bir anda kendimi içinde bulduğum bu yepyeni yerin o ilk heyecanı geçtikten sonra karşı karşıya kaldığım bana son derece yabancı gelen halleri beni biraz bunalıma sokmuştu – tuhaf âdetleri, insanları ve öngörülemez bir havası olan acayip bir memleketti burası. Hasta olduğumu sanıyordum ama gerçekten hasta olduğumu düşünmüyordum, sadece sürekli üşüyordum ve geceleri bir iki saatten fazla uyku uyuyamıyordum.

İnsanı uykusuzluktan daha yalnız hissettiren ya da daha akıl bulandıran başka bir şey olamaz. Geceleri sabahın dördüne, gözlerim yanıp başım dönünceye, Monmouth Yurdu'nda yanan tek ışık benimki kalıncaya kadar Yunanca bir şeyler okuyordum. Yunancaya daha fazla

odaklanamadığımda ve Yunan alfabesi abuk sabuk üçgenlere ve dirgenlere dönüşmeye başladığındaysa açıp *Muhteşem Gatsby*'yi okuyordum. Gatsby benim en sevdiğim kitaplardan biriydi, neşemi biraz yerine getirir umuduyla gidip kütüphaneden almıştım ama tabii ki yalnızca kendimi daha da kötü hissetmeme neden oldu zira içinde bulunduğum keyifsiz ruh halinden ötürü Gatsby ile kendi aramda olduğunu düşündüğüm birtakım trajik benzerlikler dışında hiçbir şey görmeyi başaramadım.

"Ben hayatta kalmayı başaranlardanım," diyordu partideki kız bana. Sarı saçlı, bronz tenli ve çok uzundu –neredeyse benimle aynı boydaydı– ve sormaya gerek bile duymadan Kaliforniyalı olduğundan emindim. Galiba sesindeki bir şey, belirgin köprücük kemiklerinin üzerinde gerilen ve daha da belirgin olan göğüs kemiği ve kaburgalarıyla Gaultier marka büstiyerinden kendilerini gözler önüne seren ve neredeyse yokmuş derecesinde küçük göğüslerini saran kızarık, çilli tenindeki bir şey apaçık belli ediyordu bunu. Büstiyerinin Gaultier olduğunu biliyordum çünkü bu bilgiyi bir şekilde lafın arasına sıkıştırıvermişti. Oysa benim gözümde ön kısmında kaba danteller olan bir mayodan başka bir şeye benzediği yoktu.

Bana sesini duyurmak için müziğin üstünden bağırarak konuşuyordu. "Sakatlığım falan yüzünden epey zor bir hayatım oldu," (bunu daha önce de dinlemiştim; tendonlarının kopması dans dünyasının kaybı, gösteri sanatının kazancı olmuşmuş) "ama sanırım kendime ve ihtiyaç duyduklarıma dair çok güçlü bir farkındalığa sahibim. Benim için diğer insanlar da önemli tabii ki ama ben onlardan istediklerimi her zaman elde ederim, anlarsın ya." Sesinde Kaliforniyalıların New Yorkluymuş gibi yapmaya çabaladıklarında takındıkları o haşin ton vardı ama Altın Eyalet Kaliforniya'nın ışık saçan neşesi de kendini belli etmiyor değildi. Lanet olası bir amigo kızdı işte. Kaliforniya'da olsak bana dünyada yüz vermeyecek olan güzel, sarhoş, alık kızın teki. Ama şu anda beni ayartmaya çalıştığının farkındaydım. Okuldaki ilk haftamda gittiğim bir partide tanıştığım o kızıl saçlı minyon kız dışında Vermont'ta kimseyle yatmamıştım. Daha sonra o kızıl saçlının orta-

batılı bir kâğıt fabrikatörünün kızı olduğunu öğrenmiştim. Şimdiyse nerede karşılaşsak ondan gözlerimi kaçırıyordum. (Sınıf arkadaşlarım bu yaptığımın centilmenliğe sığmadığını söyleyip takılırlardı bana.)

"Bir sigara ister misin?" diye bağırdım bu seferkine.

"Ben sigara içmem."

"Ben de içmem ama partiler hariç."

Güldü. "Peki o zaman, bana da ver bir tane," diye bağırdı kulağıma. "Nereden esrar bulabileceğimi bilmiyorsun değil mi?"

Kızın sigarasını yakarken biri beni sırtımdan dirseğiyle itince öne doğru sendeledim. Müziğin sesi delicesine yüksekti, insanlar dans ediyordu, dökülen biralar yerde küçük bir göl haline gelmişti ve barda birbirine dalaşan kavgacı bir topluluk vardı. Dans pistindeki Dantevari vücut yığınından ve tavana doğru yükselen duman bulutundan başka pek bir şey göremiyordum ama koridordaki ışığın içerideki karanlıkta vurduğu yerlerde devrilmiş bir kadeh, kahkahalar atan rujlu bir ağız görmek mümkündü. Çoğu parti gibi bu da leş bir parti haline gelmişti ve gitgide daha da kötüleşiyordu –tuvaletin önündeki korkunç kuyrukta bekleyen birinci sınıflar oraya buraya kusmaya başlamıştı bile– ama günlerden cumaydı, bütün haftayı kitap okuyarak geçirmiştim ve hiçbir şey umurumda değildi. Yunanca sınıfımdaki sevgili arkadaşlarımdan hiçbirinin burada olmayacağından emindim. Okul başladığından bu yana cuma gecesi yapılan partilerin hepsine gittiğim için onların bu partilerden vebadan kaçar gibi kaçtığını biliyordum.

"Sağ ol," dedi kız. Merdiven boşluğuna doğru çekilmişti, burası biraz daha sessiz sayılırdı. Artık bağırmadan konuşabilirdik ama altı kadeh votka tonik içmiştim ve ona söyleyecek hiçbir şey gelmiyordu aklıma, adını bile hatırlamıyordum ki.

"Şey, sen hangi bölümdeydin?" diyebildim o sarhoş halimle.

Gülümsedi. "Gösteri sanatları. Ama bunu zaten sormuştun."

"Kusura bakma. Unutmuşum."

Yüzünde ciddi bir ifadeyle bana baktı. "Senin biraz gevşemen lazım. Şu ellerinin haline bak. Çok gerginsin."

"Ben ancak bu kadar gevşeyebiliyorum," dedim açık yüreklilikle.

Bana şöyle bir baktı, gözlerinde beni tanıdığını belli eden bir ışık parladı. "Seni tanıyorum ben," dedi, ceketime ve üstünde geyik avlayan adamların resimleri olan kravatıma bakarak. "Judy bana senden söz etmişti. Şu ucubelerle birlikte Yunanca sınıfında okuyan yeni çocuksun sen."

"Judy mi? Nasıl yani, Judy sana benim hakkımda ne anlattı ki?"

Bu sorumu duymazlıktan geldi. "Dikkatli olsan iyi edersin," dedi. "O tiplerle ilgili çok acayip şeyler çalındı kulağıma."

"Ne gibi?"

"Şeytana taptıkları gibi."

"Yunanlarda şeytan kavramı yoktur," dedim ukala bir tavırla.

"Orasını bilmem, ben duyduğumu söylüyorum."

"Ee, ne fark eder. Yanılıyorsun işte."

"Duyduklarım bununla bitmedi ki. Başka şeyler de var."

"Ne gibi şeyler?"

Söylemedi.

"Sana bunları kim anlattı? Judy mi?"

"Hayır."

"Kim o zaman?"

"Seth Gartrell," dedi, sanki bu isim her şeyi aydınlatabilirmiş gibi.

Aslında Gartrell'i tanıyordum. Kötü bir ressam, iflah olmaz bir dedikoducuydu, açık seçik laflar, alçak sesle söylenmiş sırlar ve "postmodernist" sözcüğü ağzından düşmezdi. "O domuz söyledi demek," dedim. "Sen onu tanıyor musun?"

Gözlerinde kin dolu pırıltılarla yüzüme baktı. "Seth Gartrell çok yakın arkadaşımdır."

Gerçekten çok ama çok içmiştim. "Öyle mi?" dedim. "O zaman söyle bakalım. Kız arkadaşı gözlerini nasıl öyle kapkara boyuyor? Bir de Jackson Pollock gibi tablolarının üstüne işiyor mu cidden?

"Seth," dedi kız soğuk bir tavırla, "bir dâhidir."

"Öyle mi diyorsun? Demek ki kendisi insanları kandırma konusunda tam bir uzman."

"O müthiş bir ressam. Kavramsal sanat yapıyor, ondan. Güzel Sanatlar'daki herkes öyle söylüyor."

"Aa, tamam o zaman. Herkes öyle dediğine göre, gerçekten öyle olmalı."

"Seth'ten nefret eden bir sürü insan var." Artık iyice öfkelenmişti. "Bence bu insanlar onu kıskanıyorlar."

Bir el beni dirseğimden tutup çekiştirdi. Görmezden geldim. Kara talihime bakılırsa gelen ancak Judy Poovey olabilirdi, her cuma gecesi aynı vakitlerde kaçınılmaz şekilde yaptığı gibi yine gelip bana asılacaktı. Kolumu çekiştiren kişi şansını yeniden denedi, bu kez daha sert ve daha sabırsızdı, sinirle arkamı döndüm, az kalsın yanımdaki sarışının üstüne düşecektim.

Kolumu çekiştiren Camilla'ydı. İlk gördüğüm şey onun o demir rengi gözleri oldu – bardan vuran loş ışıkta fosforluymuş gibi ışıklar saçıyordu. "Selam," dedi.

Ona bakakalmıştım. "Merhaba," dedim, hiç umursamıyormuş gibi davranmaya çalışıyordum ama aslında çok sevinmiştim, yüzümde güller açmıştı. "Nasılsın? Burada ne arıyorsun? Sana bir içki getireyim mi?"

"Meşgul müsün?" diye sordu.

Düşünmekte güçlük çekiyordum. Minicik altın sarısı saçlar şakaklarında insanın aklını karıştıran buklelere dönüşüyordu. "Hayır, hayır, meşgul falan değilim," dedim, gözlerine değil, alnını çevreleyen o büyüleyici alana bakıyordum.

"Meşgulsen söyle lütfen," dedi sesini alçaltıp omzumun üzerinden bakarak. "Seni işinden alıkoymak istemem."

Tabii ya: Bayan Gaultier. Kendimi iğneleyici bir söz duymaya hazırlayarak arkamı dönüp baktım ama o bana olan ilgisini çoktan yitirmiş, başka biriyle konuşuyordu. "Hayır," dedim. "Hiçbir işim yok."

"Bu hafta sonu kır evine gelmek ister misin?"

"Efendim?"

"Şimdi gidiyoruz. Francis ve ben. Buradan bir saat kadar uzakta bir evi var."

Gerçekten çok sarhoştum, yoksa tek bir sözüyle kafamı sallayıp hemen onun peşinden gitmezdim. Kapıya ulaşabilmek için ter ve vücut sıcaklığıyla, yanıp sönen noel ışıklarıyla ve birbirine çarpıp duran bedenlerle dolu dans pistinden geçmemiz gerekiyordu. Nihayet dışarıya adım attığımızda sanki kendimizi bir havuz dolusu soğuk, durgun suyun içine bırakmış gibiydik. İçerideki çığlıklar ve sağır eden müzik kapalı camlarda güm güm zonkluyordu.

"Tanrım," dedi Camilla. "Burası cehennem gibi. İnsanlar oraya buraya kusuyorlardı."

Çakıl taşlarıyla kaplı garaj yolu ay ışığında gümüş gibi parlıyordu. Francis ağaçların altındaki gölgede dikiliyordu. Geldiğimizi görür görmez bir adım atıp ay ışığının aydınlattığı garaj yoluna çıktı. "Böö!" dedi.

İkimiz de yerimizden sıçradık. Francis hafifçe gülümsedi, o sahte kelebek gözlüklerine ışık vuruyordu. Sigara dumanını burnundan döndüre döndüre çıkardı. "Merhaba," dedi bana, sonra Camilla'ya baktı. "Kaçıp gittin sandım," dedi.

"Sen de benimle birlikte içeri gelmeliydin."

"Gelmediğime memnunum," dedi Francis. "Oradan çıkan çok ilginç şeyler gördüm."

"Ne gibi?"

"Güvenlik görevlilerinin kızın tekini bir sedyenin üstüne atıp götürmesi ve kapkara bir köpeğin hippilere saldırması gibi." Güldü, sonra araba anahtarlarını şıngırdatarak havaya atıp tuttu. "Hazır mısınız?"

Üstü açılır eski model bir Mustang'i vardı; kır evine giden bütün yolu üçümüz birden ön koltukta oturarak ve arabanın üstü açık şekilde gittik. Şaşırtıcı ama daha önce hiç üstü açılır bir arabaya binmemiştim, daha da şaşırtıcısıysa hem arabanın hızı hem de altüst olan sinirlerim normal şartlarda beni uyanık tutacağı yerde mışıl mışıl uyumayı başardım, üstelik yanağımı arabanın yumuşak deri kapısına dayayıp uykusuz geçen bütün hafta ve içtiğim altı votka tonik, uyku ilacı gibi kanıma nüfuz ederken uyudum.

Yolculuğa dair neredeyse hiçbir şey hatırlamıyorum. Francis arabayı makul bir hızla sürüyordu; arabasını çok hızlı ve çoğu zaman dikkatsizce süren ve aynı zamanda gözleri de iyi görmeyen Henry'nin aksine çok dikkatli bir şofördü. Gecenin rüzgârı saçlarımda esiyordu, hayal meyal konuşmalar, radyoda çalan şarkılar, hepsi birbirine karışıp rüyalarıma sızıyordu. Bir anda çöken sessizliğin farkına vardım, oysa daha birkaç dakika önce yola çıkmışız gibi geliyordu. Camilla'nın omzuma dokunan elini hissettim. "Uyan," dedi. "Geldik."

Hâlâ yarı rüyada gibi şaşkın, nerede olduğumu bilmez bir halde kafamı salladım ve koltukta doğruldum. Uyurken salyam yanağıma akmıştı, elimin tersiyle onu sildim.

"Uyandın mı?"

"Evet," dedim ama aslında uyandığım söylenemezdi. Hava karanlıktı, hiçbir şey göremiyordum. Parmaklarım nihayet kapının kolunu kavramıştı ve tam o sırada, tam da arabadan inerken ay bulutların arasından yüzünü gösterdi ve evi gördüm. Şahaneydi. Kulecikleri, sancak direkleri ve terasıyla gökyüzüne doğru yükselen zifiri karanlık bir siluet.

"Yok artık," dedim.

Francis hemen yanımda duruyordu ama konuşmaya başlayıncaya kadar onun yanımda olduğunun farkında bile değildim, sesinin bu denli yakınımdan gelişi beni ürkütmüştü. "Neye benzediği geceleyin pek anlaşılmıyor," dedi.

"Burası senin mi?" diye sordum.

Güldü. "Hayır. Teyzemin. Ona çok büyük geliyor ama satmaya da kıyamıyor. Yazları kuzenlerimle birlikte gelip kalırlar, yılın geri kalan zamanlarındaysa sadece bir kâhya durur."

Girişteki salonda mayhoş, hafif küflü bir koku vardı ve o kadar loştu ki gaz lambasıyla aydınlatılıyormuş gibi geliyordu insana. Saksıların içindeki palmiyelerin gölgeleri yüzünden duvarlarda dev örümcekler geziyormuş gibi görünüyordu, yüksekliğiyle başımı döndüren tavanlara ise kendi şekli bozuk gölgelerimiz vuruyordu. Evin arka taraflarında bir yerde biri piyano çalıyordu. Koridor boyunca fotoğraflar ve altın yaldızlı çerçevelerin içindeki kasvetli portreler asılıydı.

"Burası çok fena kokuyor," dedi Francis. "Yarın hava sıcak olursa evi havalandırırız, yoksa tozdan Bunny'nin astımı tutar... O benim büyük büyükannem," dedi, fotoğrafın dikkatimi çektiğini görünce. "Yanındaki de onun erkek kardeşi, battığında *Titanic*'teymiş, zavallıcık. Kazanın üstünden üç hafta geçtikten sonra tenis raketini Kuzey Atlantik sularında yüzerken bulmuşlar."

"Gel de kütüphaneyi gör," dedi Camilla.

Francis de hemen arkamızdaydı, koridoru yürüyüp birkaç odadan geçtik – yaldızlı aynaların ve şamdanların olduğu limon sarısı bir odadan, koyu renkli maunla döşeli bir yemek odasından, içinde zaman geçirmek istediğim ama yalnızca şöyle bir göz atabildiğim odalardan. Piyano sesine gitgide yaklaşıyorduk, Chopin çalıyordu, prelütlerinden biriydi sanki.

Kütüphaneye adımımı attığım anda âdeta nefesim kesildi ve olduğum yerde kalakaldım: cam kapaklı kitaplıklar ve gotik lambriler fresklerle bezeli alçı kaplama tavana kadar uzanıyordu. Odanın arka tarafında neredeyse bir gömüt büyüklüğünde mermer bir şömine ve etrafından sarkan türlü biçimlerde kristal boncuklarıyla karanlığın içinde ışıl ışıl parlayan küre şeklinde bir gazlı avize duruyordu.

Ve bir de kuyruklu piyano vardı, onu Charles çalıyordu, yanındaki sehpanın üzerindeyse bir kadeh viski duruyordu. Biraz sarhoş gibiydi, Chopin'in onun parmaklarında eriyip neredeyse akışkan bir hale gelen notaları usulca birbirine karışıyordu. Hafif bir rüzgâr güvelerin yediği ağır, kadife perdeleri şöyle bir kıpırdatıp Charles'ın saçlarını dağıttı.

"Aman Tanrım," dedim.

Piyanonun sesi bir anda kesildi ve Charles kafasını kaldırıp baktı. "Eh, sonunda gelebildiniz," dedi. "Çok geciktiniz. Bunny uyudu bile."

Francis, "Henry nerede?" diye sordu.

"Çalışıyor. Yatmadan önce aşağıya iner belki."

Camilla piyanonun yanına gidip Charles'ın kadehinden bir yudum aldı. "Buradaki kitaplara bir göz atman gerek," dedi bana dönerek. "*Ivanhoe*'nun ilk baskısı bile var."

"Aslına bakarsan, onu sattılar galiba," dedi Francis, deri kaplı bir koltuğa oturup bir sigara yaktı. "Bir iki ilginç şey var ama çoğunlukla Marie Corelli ve eski *Rover Boys* baskılarından ibaret."

Kitap raflarına doğru yürüdüm. Pennant bilmemkimin yazdığı *Londra* başlıklı, kırmızı deriden tam altı ciltlik elli altmış santim uzunluğunda devasa kitaplar vardı. Onun hemen yanında sığır derisinden bir ciltle kaplanmış, diğerleriyle aşağı yukarı aynı büyüklükte *Londra'nın Kulüp Tarihi* adında bir dizi duruyordu. *Penzance Korsanları* operasının yazılı metni. Sayısız *Bobbsey Twins* kopyaları. Siyah deri cildinin altın yaldızlı sırtında 1821 tarihi görünen Byron'ın *Marino Faliero*'su.

Charles, "İçmek istiyorsan gidip kendi içkini kendin hazırla," diyordu Camilla'ya.

"Ben kendime içki hazırlamak istemiyorum. Ben seninkinden içmek istiyorum."

Bir eliyle kadehi ona doğru uzatırken diğer elinin parmaklarını piyano tuşlarının üzerinde gezdirerek zor bir ölçü çaldı.

"Bir şeyler çalsana," dedim.

Gözlerini devirdi.

"Aa, hadi ama," dedi Camilla.

"Hayır."

"Üstüne gitmeyin canım, o hiçbir şey çalamaz," dedi Francis sözüm ona anlayışlı bir ses tonuyla.

Charles içkisinden bir yudum aldı ve tonu bir oktav yukarı çıkarak sağ eliyle tuşların üzerinde gezdirip anlamsız bir şeyler çaldı. Sonra kadehi Camilla'ya uzattı ve boşta kalan sol eliyle de tuşlara basıp o anlamsız sesleri bir Scott Joplin parçasının giriş notalarına dönüştürdü.

Gömleğinin kollarını yukarıya doğru kıvırmış, kendi eserine gülümseyerek zevkle çalıyor, pes notalardan tizlere Ziegfeld merdivenlerini çıkan bir *tap* dansçısının şaşırtmacalı senkopuyla çıkıyordu. Onun hemen yanındaki taburede oturan Camilla bana dönüp gülümsedi. Ben de biraz afallamış bir halde bu gülümsemeye karşılık verdim. Yüksek tavanlar ruhani bir yankı yaratıyor, o azgın şamataya daha

onu dinlerken bile geçmişte yaşanmış bir hatıra havası katıyordu; hiç bilmediğim bir şeylerin hatırası.

Havada süzülen çift kanatlı uçakların kanatlarında çarliston dansı. Son bir cesaretle "Auld Lang Syne"i çalıp söyleyen orkestranın beline kadar kabarıp yükselen buz gibi sular arasında, batan gemilerde partiler. Aslında *Titanic*'in battığı gece orkestranın çaldığı şarkı "Auld Lang Syne" değil, ilahilerdi. *Hail Mary* ve diğer bir sürü ilahi okuyan Katolik rahibi ve tıpkı buraya benzeyen birinci mevki salonu: koyu renk ahşap, saksılarda palmiyeler, püsküllleri sallanan gül rengi saten abajurlar. Gerçekten çok ama çok içmiştim. Koltuğa yanlamasına oturmuş, kollarına sıkı sıkı tutunmuştum (*Kutsal Meryem, Tanrı'nın Anası*), ayak bastığım yer bile batan bir geminin güvertesi gibi yan yatıyordu, sanki az sonra histerik çığlıklar atarak hooop diye piyano falan hep birlikte yana doğru savruluverecektik.

Merdivenlerde ayak sesleri duyuldu, Bunny üstünde pijamaları, dimdik olmuş saçları ve kısılmış gözleriyle sallana sallana odaya girdi. "N'oluyor ya," dedi. "Beni uykudan uyandırdınız." Ama kimse ona aldırış etmedi, sonra o da gidip kendine bir içki doldurdu ve içkisini de alıp yalın ayak odasına çıkan merdivenlere doğru yürüdü.

Anıları kronolojik bir sıraya sokmak ilginç bir mesele. Kır evinde geçirdiğim bu ilk hafta sonundan önce, o sonbahara dair hatırladıklarım uzak ve bulanık anılardan ibaretti, o hafta sonundan itibaren ise keskin, hoş bir netliğe kavuştu. İlk tanıştıkları o yapmacık vitrin mankeni burada esneyip gerinmeye ve can bulmaya başlamıştı sanki. Beni onları tarafsız bir gözle görmekten alıkoyan, aralarına yeni girmenin getirdiği o gizem havasının ve göz alıcı cilanın tamamen silinmesi aylar sürmüştü –ki gerçek halleri kafamda yarattığım ideal hallerinin olup olabileceğinden çok daha ilgi çekiciydi– ama şimdi geriye dönüp bakınca tam da burada, bu evde bana tamamen yabancı olmayı bırakıp ilk defa asıl oldukları parlak benlikleriyle görünmeye başlamışlardı.

Bu ilk hatıralarda ben de kendime yabancı biri gibiyim: sürekli tetikte, kindar, son derece sessiz. Hayatım boyunca insanlar çekingenliğimi şu

veya bu şekilde somurtkanlık, küstahlık ve huysuzluk sandılar hep. Ben sadece yemek yerken, televizyon izlerken ya da kendi işime bakarken babam birdenbire, "Kendini bir bok sanmayı kes!" diye bağırırdı bazen. Ama yüzümdeki o ifadenin (ben sorunun bu olduğunu düşünüyorum, cidden, gerçek ruh halim her ne olursa olsun dudaklarımın kenarının hep aşağıya doğru bakmasıydı mesele) aleyhime olduğu kadar lehime çalıştığı da oluyordu. O beşini tanımaya başlamamın üzerinden aylar geçtikten sonra, ilk başta tıpkı benim gibi onların da beni son derece ilgi çekici bulduğunu anlayınca çok şaşırmıştım. Davranışlarımın bir taşralının acayip hareketleri olarak değil de gerçekte olduğu gibi bana özgü esrarengiz tavırlar olarak görülmüş olabileceği aklımın ucundan bile geçmezdi. En sonunda dayanamayıp sormuşlardı: neden kimseye kendi hakkımda hiçbir şey anlatmıyordum? Neden çok uzun bir süre onları görmezden gelmiştim? (Şaşkındım, kapı aralıklarına saklanma numarasının sandığım kadar gizli kapaklı bir iş olmadığını anlıyordum.) Hem neden hiçbir davetlerine geri dönüş yapmamıştım? O zamana kadar beni adam yerine bile koymadıklarını zannederken, şimdi aslında onların evde kalmış kızlar gibi kibar kibar bir sonraki adımı benden beklediklerini anlıyorum.

Her neyse, o hafta sonu bir şeyler değişmeye başlamıştı; sokak lambalarının arasındaki karanlık boşluklar giderek küçülüyor ve kapanıyordu, dostluk treninin tanıdık bir bölgeye yaklaştığının ve çok geçmeden kasabanın en bilinen, en aydınlık yerlerinden geçeceğini gösteren ilk işaretlerdi bunlar. Bu ev onların en büyük kozu, en kıymetli hazineleriydi ve bu hazineyi bana usul usul, azar azar gösteriyorlardı – binanın kuleciklerinde baş döndürücü odalar, yüksek kirişli bir çatı katı, mahzende ise ancak dört atın çekebileceği kadar büyük, çanlarla bezeli eski bir kızak vardı. Eskiden arabaya koşulan atların kaldığı ahır şimdi kâhya kadının eviydi. ("Şu bahçede duran Bayan Hatch. Çok tatlı bir kadındır ama kocası Yedinci Gün Adventist mezhebine mensup, çok tutucu bir adam. Buraya gelirse bütün içki şişelerini saklamamız gerek."

"Yoksa ne olur?"

"Yoksa bunalıma girer ve evin her yerine küçük risaleler bırakmaya başlar.")

Öğleden sonra biraz dolaşıp göle indik, bu göl bitişikteki birkaç mülk tarafından sağduyulu bir şekilde paylaşılıyordu. Oraya doğru giderken bana tenis kortunu, eski yazlık evi ve Pompeii taraflarından gelip Stanford White, D. W. Griffith ve Cecil B. DeMille gibi isimlerin elinden geçtikten sonra (diyordu Francis, Viktorya dönemine özgü bu klasisizm çabasına dudak büküyordu) buraya ulaşan Dorik tarzı bir Yunan sütunu taklidini gösterdiler. Alçıdan yapılma olduğunu ve Sears, Roebuck mağazasından parçalar halinde gönderildiğini söyledi. Sütunun etrafında da yer yer hâlâ ilk formunu koruyan Viktorya tarzında geometrik şekillerden yapılma birtakım şeyler vardı: kurumuş balık havuzları, iskelet gibi kalmış kameriyelerin uzun beyaz bacakları, etrafı taşlarla çevrili ve artık içinde çiçek bitmeyen çiçek bahçeleri. Ama bütün bunlar büyük ölçüde aşınmış ve etraflarını önceden ekilen ayva ve Japon akçaağacı gibi ağaçları sayıca aşan kaygan karaağaç ve karaçam gibi yerel ağaçlar bürümüştü.

Huş ağaçlarıyla çevrili göl ise ışıl ışıl ve durgundu. Sazların arasına gizlenmiş, dışı beyaza, içiyse maviye boyalı küçük tahta bir sandal bile vardı.

"Sandalı suya indirebilir miyiz?" diye sordum hevesle.

"Tabii ki. Ama hepimiz birden binemeyiz, batar yoksa."

Hayatımda hiç sandala binmemiştim. Henry ve Camilla da benimle birlikte geldi; Henry gömleğinin kollarını dirseklerine kadar sıvayıp koyu renkli ceketini hemen yanına yerleştirdikten sonra küreklerin başına geçti. Daha sonra keşfedeceğim tuhaf bir huyu vardı, kendini ortamdan soyutlayarak ondan başka kimsenin ilgisini çekmeyen monologlarına kaptırıp gidebiliyordu. Bu monologlar o sıralar neyle ilgileniyorsa onunla ilgili olurdu: Catuvellauni kabilesi, Bizans'ın son dönem tabloları ya da Solomon Adaları'nda kafatası avcılığı. O gün Elizabeth ve Leicester hakkında konuşuyordu, hatırlıyorum: öldürülen eş, kraliyet mavnası, beyaz atının üzerinde Tilbury Hisarı'ndaki askerî birliğine seslenen kraliçe ve atın dizginlerini tutan Leicester ve Essex

Kontu... Küreklerin sesi ve yusufçukların insanı hipnotize eden vızıltısı Henry'nin o akademik, monoton sesine karışıyordu. Yüzü kızaran ve uykusu gelen Camilla elini suyun içinde gezdiriyordu. Huş ağaçlarının sarı yaprakları rüzgârla birlikte esip suyun yüzüne kadar eğiliyordu. Yıllar sonra, çok uzaklarda bir yerdeyken, T. S. Eliot'ın *Çorak Ülke*'sinde şu mısralara rastlayacaktım:

Elizabeth ile Leicester
    Çekilen kürekler ve
    Sandalın kıçı sanki
    Kırmızı ve altın
    Yaldızlı bir kabuk
İki kıyıya da vuran
Suları kabartan
Sert lodos
Akıntıyı taşıyor
Beyaz kulelerde
Çalınan çanlara
  Weialala leia
  Wallala leialala

Gölün karşı tarafına kadar gidip geri döndük, suya vuran ışık yüzünden âdeta kör olmuştuk. Eve gittiğimizde Bunny ve Charles'ı ön avluda oturmuş, jambonlu sandviç yiyip kâğıt oynarken bulduk.

"Şampanyadan hemen için," dedi Bunny. "Gazı kaçıyor."

"Nerede peki?"

"Çaydanlıkta."

"Bay Hatch avluda içki şişesi görürse hemen tepemizde biter," dedi Charles.

Pişti oynuyorlardı: Bunny'nin bildiği tek kâğıt oyunu buydu.

Pazar sabahı erkenden sessiz bir eve uyandım. Francis giysilerimi yıkaması için Bayan Hatch'e vermişti, bu yüzden üstüme bana ödünç

verdiği sabahlığı giyip diğerleri uyanmadan bir süre tek başıma avluda oturmak için alt kata indim.

Dışarıda hava serin ve durgundu, gökyüzü sonbahar sabahlarına özgü o puslu, beyaz renge bürünmüştü, gece yağan çiy hasır sandalyeleri sırılsıklam etmişti. Çitlerin ve dönümlerce arazinin üstü örümcek ağına benzer bir ağ ile kaplanmıştı, yağan çiy de bu ağın üstünde boncuk gibi dizilmiş, bembeyaz parıldıyordu. Güneye yapacakları seyahate hazırlanan kırlangıçlar kanat çırpıp saçakların altında dinleniyor, gölün üstünü bir yorgan gibi saran sislerin arasından yaban ördeklerinin acı, yalnız çığlıkları kulağıma çalınıyordu.

"Günaydın," dedi hemen arkamdan soğuk bir ses.

Dönüp Henry'nin de avlunun diğer ucunda oturduğunu görünce şaşırdım. Üstünde ceketinin olmaması haricinde sabahın bu kör saati için fazla kusursuzdu: pantolonu jilet gibi ütülenmiş, beyaz gömleği de kolalanmıştı. Önündeki masanın üstünde kitaplar ve kâğıtlar, dumanı tüten bir espresso demliğiyle küçük bir fincan duruyordu ve bir de –bunu gördüğüme çok şaşırmıştım– bir kül tablasının içinde yanan filtresiz bir sigara.

"Erkencisin," dedim.

"Ben hep erken kalkarım. En iyi çalıştığım saatler sabah saatleridir."

Önündeki kitaplara baktım. "Ne çalışıyorsun, Yunanca mı?"

Henry elindeki fincanı tabağına bıraktı. "*Kayıp Cennet*'in çevirisi üzerine çalışıyorum."

"Hangi dile çeviriyorsun?"

"Latinceye," dedi ciddi bir ifadeyle.

"Hımm," dedim. "Neden?"

"Ortaya nasıl bir sonuç çıkacağını görmek istiyorum. Milton bana göre İngiliz dilinin en büyük şairidir, Shakespeare'den bile daha iyidir ama bazı açılardan şiirlerini İngilizce yazmakla kendisine yazık ettiğini düşünüyorum – tabii Latince yazdığı hiç de azımsanamayacak sayıda şiirleri de var ama bunlar ilk zamanlarında, öğrencilik günlerinde yazılmış, ben asıl daha sonra yazdıklarından bahsediyorum. *Kayıp Cennet*'te İngilizcenin tüm sınırlarını zorluyor ama bence ismin hal-

lerini içermeyen hiçbir dil Milton'ın yapmaya uğraştığı yapısal düzeni sağlayamaz." Sigarayı yeniden kül tablasına bıraktı. Gözümü yanan ucundan alamıyordum. "Biraz kahve alır mısın?"

"Hayır, teşekkürler."

"Rahat uyumuşsundur umarım."

"Evet, sağ ol."

"Buraya geldiğimde normalde uyuduğumdan çok daha iyi uyurum," dedi Henry, sonra gözlüklerini burnuna iyice yerleştirdi ve yeniden sözlüğün başına geçti. Düşük omuzlarında yorgunluğun ve müthiş bir baskının belli belirsiz izleri okunuyordu, kendim de uykusuz gecelerden muzdarip olduğumdan bu izleri hemen seçebiliyordum. Üstlendiği bu beyhude görevin muhtemelen sabahın erken saatlerini geçirmek için yaptığı, diğer uykusuzların bulmaca çözmesinden farksız bir iş olduğunu anladım birden.

"Hep böyle erken mi kalkarsın?" diye sordum ona.

"Neredeyse hep," dedi başını kaldırmadan. "Burası çok güzel ama zaten sabahın ilk ışıkları en hoyrat şeyleri bile katlanılır hale getirebilir."

"Seni çok iyi anlıyorum," dedim. Gerçekten de ne demek istediğini çok iyi anlıyordum. Plano'dayken günün hayata tek katlanabildiğim vakti, sokakların bomboş olduğu, kurumuş çimlerin, tel örgülerin ve tek tük meşe ağaçlarının üstüne altın sarısı yumuşacık ışıkların vurduğu sabahın ilk saatleri, hatta neredeyse şafak vaktiydi.

Henry kitaplardan başını kaldırıp âdeta merakla yüzüme baktı. "Geldiğin yerde pek mutlu değildin, değil mi?" dedi.

Bu Sherlock Holmesvari çıkarım beni afallatmıştı. Yüzümdeki apaçık şaşkınlığı görünce gülümsedi.

"Merak etme. Bunu çok iyi saklıyorsun," deyip kitabına geri döndü. Sonra yeniden kafasını kaldırdı. "Diğerleri böyle şeyleri anlamazlar, için rahat olsun."

Bunu herhangi bir kötü niyet ya da empati duymadan söylemişti, hatta belli ki öyle çok fazla ilgilendiği de yoktu. Ne demek istediğinden bile tam emin değildim ama ilk defa, daha önce anlayamadığım bir şeyi anlar gibi olmuştum: diğerlerinin ona neden bu kadar düşkün

olduğunu. Yetişkin çocuklar (bunun bir oksimoron olduğunun farkındayım) içgüdüsel olarak aşırı uçlara yönelirler, genç bir âlim geçkin meslektaşından çok daha fazla bilgiçlik taslar. Ve ben de daha çok genç olduğum için Henry'nin bu gibi beyanlarını fazla ciddiye alırdım. Milton gelse beni onun kadar etkileyebilir miydi bilmiyorum.

Sanıyorum herkesin hayatında karakterinin bir daha değişmemecesine oturduğu son derece önemli bir zaman aralığı vardır, benim için bu Hampden'da geçirdiğim ilk güz dönemiydi. O zamandan bu yana şimdi bile hiç değişmeden kalan çok şey var: o zamanlar –itiraf etmeliyim ki– tıpkı bir ergen gibi büyük ölçüde Yunanca sınıfının diğer üyelerine öykünerek edindiğim giysi, kitap ve hatta yemek zevklerim yıllar boyunca hep aynı şekilde süregeldi. Onların sonradan benim de benimsediğim günlük rutinlerini bugün bile daha dünmüş gibi anımsıyorum. Her ne koşulda olursa olsun bu rutin bir saat gibi tıkır tıkır işlerdi; düzensiz beslenme ve çalışma alışkanlıkları, gecenin birinde çamaşırhane ziyaretleri gibi bana göre üniversite hayatının tabiatında var olan o kaostan şaşırtıcı derecede yoksundu. Henry'yi dünya bile yıkılsa günün ve gecenin belirli saatlerinde kütüphanenin yirmi dört saat açık olan salonunda bulabilirdiniz ya da çarşambaları Marion'la yemeğe gittiği veya pazar günleri yürüyüşe çıktığı için o günlerde Bunny'yi bile ortalarda göremeyebilirdiniz. (Tıpkı geride ülkeyi yönetecek hiç kimse kalmadığında ve düzenin devamlılığını sağlayan bütün sebepler ortadan kalktığında Roma İmparatorluğu'ndaki düzenin gene de kendi kendine işlemeye devam etmesi gibi, bizim düzenimiz de Bunny'nin ölümünden sonraki korkunç günlerde de büyük ölçüde devam etti. Cinayet gecesi kimsenin canı bir şey yemek istemediği için pazartesiye ertelenmesi dışında Charles ve Camilla'nın evindeki pazar gecesi yemekleri son ana kadar hep ama hep sürdü.)

Beni bu döngüsel Bizansvari varoluşa böyle kolayca dâhil edebilmelerine şaşırıyordum. Birbirlerine artık o kadar alışmışlardı ki galiba ben onlara yeni bir nefes gibi geliyordum; en alelade alışkanlıklarım bile onlarda müthiş bir ilgi uyandırıyordu. Gizem romanlarına olan

düşkünlüğüm mesela ya da müzmin sinemaya gitme alışkanlığım, sonra süpermarketten aldığım tek kullanımlık jiletlerle tıraş olmam ve berbere gitmek yerine saçlarımı kendim kesmem, hatta arada sırada gazete okuyup televizyondaki haberleri izlemem bile. (Bu alışkanlık onlara yalnızca bana özgü, son derece tuhaf bir huymuş gibi geliyordu çünkü hiçbiri dünyada neler olup bittiğini zerre kadar umursamıyordu, onların güncel olaylar ve hatta yakın tarih konusundaki cehaletlerine hayret ediyordum. Bir akşam yemeği sırasında Henry benden insanın aya ayak bastığını öğrendiğinde az kalsın küçük dilini yutacaktı. "Yok artık," dedi, elindeki çatalı masanın üstüne bırakarak.

"Doğru söylüyor," dedi diğerleri hep bir ağızdan, nasıl olduysa bundan haberleri olmuştu.

"Buna inanmıyorum."

"Ben de gördüm," dedi Bunny. "Televizyonda çıkmıştı."

"Oraya nasıl gittiler? Ne zaman oldu bu?")

Bir grup olarak hâlâ fazlasıyla göz korkutucuydular, onları ancak bire bir yakınlıklar kurdukça tanıyabiliyordum. Geç saatlere kadar ayakta olduğumu bildiği için Henry arada sırada kütüphaneden evine dönerken gecenin geç vakitlerinde bana uğrardı. Tam bir hastalık hastası olan ve tek başına doktora gitmekten ödü kopan Francis sık sık beni de yanında sürüklerdi ve tuhaf ama birlikte Manchester'daki alerji uzmanına ya da Keene'deki kulak burun boğazcıya gittiğimiz yolculuklar sırasında arkadaş olduk onunla. O sonbahar dört beş hafta boyunca kanal tedavisi görmek zorunda kalmıştı, her çarşamba öğle vakitlerinde korkudan kirece dönmüş suratıyla sessizce odama gelirdi, sonra birlikte çıkıp saat üçteki randevusuna kadar kasabadaki bir barda içki içerdik. Onunla birlikte gitmemin görünürdeki sebebi işi bittiğinde gülme gazı yüzünden sersem gibi olacağı için onu arabayla eve bırakmamdı ama dişçisinin caddenin hemen karşısındaki muayenehanesine gittiğinde barda onu beklerken aslında ben de pek araba kullanacak durumda olmuyordum.

En çok ikizleri severdim. Sanki onları çok önceden beri tanıyormuşum hissini veren neşeli, kaygısız bir tavırla yaklaşırlardı bana. En

çok da Camilla'ya düşkündüm ama onunla vakit geçirmeyi her ne kadar sevsem de varlığı beni biraz tedirgin ediyordu. Bu durumun onunla hiçbir alakası yoktu, bu tamamen benim onu etkilemek için kendimi fazla zorlamamla ilgiliydi. Onu görmek için yanıp tutuşsam da onu aklımdan pek çıkaramasam da kardeşi Charles'ın yanında çok daha rahattım. O da tıpkı kız kardeşi gibi sevecen ve cömertti ama Camilla'ya kıyasla biraz dengesiz bir ruh haline sahipti, arada sırada uzun süren bunalımlara girse de bu dönemleri haricinde oldukça konuşkan biriydi. Ruh hali nasıl olursa olsun onunla hep iyi geçinirdim. Henry'nin arabasını ödünç alır, Maine'e gidip sevdiği bardan birer kulüp sandviç alırdık; bir keresinde Bennington, Manchester'a, Pownal'daki tazı yarışı pistine gittik ve Charles günün sonunda dayanamayıp uyutulmaktan kurtarmak için aldığı yarışamayacak kadar yaşlı köpeklerden birini eve getirdi. Köpeğin adı Frost idi. Camilla'ya bayılır, o nereye gitse peşinden giderdi. Henry, Emma Bovary ve tazısını anlatan uzun alıntılar yapardı: *"Sa pensée, sans but d'abord, vagabondait au hasard, comme sa levrette, qui faisait des cercles dans la campagne..."*[5] Ama köpek zayıftı, çok da hastaydı ve kır evine gittiğimiz ışıl ışıl bir aralık sabahı bir sincabın peşinde neşeyle çitlerden atlarken kalp krizi geçirdi. Bu beklenmedik bir durum değildi aslında; yarış pistindeki adam Charles'ı köpeğin o haftayı bile çıkaramayabileceği konusunda uyarmıştı, yine de ikizler çok üzüldü, o hüzünlü öğleden sonrayı yaşlı köpeği Francis'in kır evinin arka bahçesine, teyzelerinden birinin mezar taşını bile eksik etmediği süslü kedi mezarlığının yanına gömmekle geçirdik.

Köpek, Bunny'yi de çok severdi. Bunny ve benimle birlikte o da her pazar çitlerin ve derelerin üzerinden geçtiğimiz, bataklıkları ve otlakları aştığımız uzun, meşakkatli yürüyüşlere çıkardı. Bunny ihtiyar bir köpek gibi bayılırdı yürümeye; onun yürüyüşleri öyle yorucu olurdu ki benimle o köpekçikten başka ona eşlik edecek kimseyi bulamazdı. Ben de bu yürüyüşler sayesinde Hampden'ın çevresindeki araziyi, ağaç

5 (Fr.) "Başta hiçbir amacı olmayan düşünceleri tıpkı çayırlarda koşturan tazısı gibi oradan oraya dolaşıyordu." (ç. n.)

kesilen yolları ve avcıların rotalarını, bütün gözden uzak çağlayanları ve yüzülebilecek gizli yerleri öğrendim.

Bunny'nin kız arkadaşı Marion şaşılacak kadar az görünüyordu ortalıkta; bence bu kısmen Bunny onu etrafında istemediği için, kısmen de bizi bizim onu umursadığımızdan bile daha az umursadığı içindi. ("O daha çok kendi kız arkadaşlarıyla vakit geçirmeyi seviyor," derdi Bunny, Charles ve bana kibirle. "Giysilerden, erkeklerden, bütün o saçmalıklardan konuşup duruyorlar. Kızları bilirsiniz.") Connecticutlı, ufak tefek, biraz da hırçın bir sarışındı; tıpkı Bunny'nin yakışıklılığı gibi onun da standart, yuvarlak yüzlü bir güzelliği vardı; aynı anda hem genç bir kız gibi hem de şaşırtıcı şekilde yaşlı bir kadın gibi giyinmeyi başarabiliyordu – çiçekli etekler, göğsüne adının baş harfleri işlenmiş süveterler ve ona uygun çantalarla ayakkabılar. Derse giderken arada sırada uzaktan Okul Öncesi Eğitimi Merkezi'nin oyun parkında görürdüm onu. Bu alan Hampden'daki İlkokul Eğitimi bölümüne bağlı dallardan biriydi; kasabadaki çocuklar buradaki çocuk yuvasına ve anaokuluna giderlerdi. Marion da adının baş harflerini işlettiği süveterleriyle düdük çalarak bu çocukları susturup sıraya sokmaya çalışırdı.

Kimse bundan pek söz etmezdi ama anladığım kadarıyla önceleri Marion'u grup etkinliklerine dâhil etmeye çalışmışlar ama bu çabalar felaketle sonuçlanmıştı. Charles'ı seviyordu ki o zaten genelde herkese kibar davranırdı ve ufacık çocuklardan yemekhanede çalışan kadınlara kadar herkesle sohbet edebilme kapasitesine sahipti. Marion da Henry'yi tanıyan diğer herkes gibi ona karşı korkuyla karışık bir saygı duyuyordu. Ama Camilla'dan apaçık nefret ediyordu, Francis'le arasındaysa hiç kimsenin konuşmak bile istemediği kadar korkunç, felaket bir olay yaşanmıştı. Bunny'yle ilişkileri yirmi küsur yıllık evli çiftler dışında hiç görmediğim türden, acıklı mı yoksa sinir bozucu mu olduğuna karar vermediğim bir ilişkiydi. Bunny'ye olan davranışlarında buyurgan ve resmî bir tavır takınıyor, ona tıpkı anaokulundaki öğrencilere davrandığı gibi davranıyordu; Bunny ise ya kibar, tatlı dilli ve sevecen bir sevgili gibi ya da suratını beş karış asarak karşılık veriyordu ona. Çoğu zaman kızın dırdırlarına sabırla katlanıyordu, bunu yapmadığı

zamanlardaysa korkunç kavgalar çıkıyordu. Bazen Bunny gecenin bir yarısı kapımı çalardı, bitkin, gözü dönmüş ve her zamankinden daha da darmaduman bir halde, "Bırak da içeri gireyim dostum, bana yardım et, Marion yine savaş baltalarını kuşanmış durumda..." diye mırıldanırdı. Bunun üstünden daha birkaç dakika geçmeden kapım muntazam bir ritimle tıklatılırdı: *tık-tık-tıkı-tık*. Gelen Marion olurdu, sımsıkı büzdüğü küçük dudaklarıyla tıpkı öfkeden küplere binmiş minik bir oyuncak bebeğe benzerdi.

"Bunny içeride mi?" derdi, parmak uçlarında yükselip arkamdan odayı görmeye çalışarak.

"Burada değil."

"Emin misin?"

"Burada değil dedim, Marion."

"Bunny!" diye seslenirdi uyuz bir sesle.

Yanıt gelmezdi.

"Bunny!"

Ve sonra Bunny beni utançtan yerin dibine sokarak süklüm püklüm kapıda belirirdi.

"Merhaba, hayatım."

"Nereye kayboldun sen?"

Bunny kem küm ederdi.

"Her neyse, konuşmamız gerek."

"Şu anda meşgulüm, bebeğim."

"Pekâlâ..." kolundaki nefis Cartier saatine bakardı, "ben şimdi odama gidiyorum. Yarım saat daha ayaktayım, sonra uyuyacağım."

"İyi."

"Yirmi dakika içinde görüşürüz o halde."

"Hey, bekle bir dakika. Ben sana geleceğimi söyleme..."

Bunny'nin sözlerine aldırmadan, "Birazdan görüşürüz," der ve çekip giderdi.

Bunny, "Gitmeyeceğim ki," derdi.

"Tabii, ben olsam ben de gitmezdim."

"Yani kendini ne sanıyor anlamıyorum ki."

"Gitme o zaman."

"Yani ona dersini vermem lazım artık. Ben meşgul bir adamım. Yerimde durmuyorum. Vaktim sadece bana ait olmalı."

"Kesinlikle."

Derken huzursuz bir sessizlik çökerdi. Bunny en sonunda dayanamayıp ayaklanırdı. "Sanırım gitsem iyi olacak."

"Sen nasıl istersen, Bun."

"Yani Marion'a gitmiyorum ha, yanlış anlama," derdi savunmaya geçerek.

"Gitmiyorsun tabii."

"Evet, evet," derdi Bunny telaşla ve esip gürleyerek çıkar giderdi.

Hemen ertesi gün Marion'la ikisini birlikte öğle yemeği yerken ya da çocuk bahçesinde yürürken görürdüm. Onu yalnız yakaladığımız ilk fırsatta, "Demek Marion'la arayı düzelttiniz, ha?" diye sorardı içimizden biri.

"Şey, evet," derdi Bunny utana sıkıla.

Francis'in evinde geçirdiğimiz hafta sonları en mutlu zamanlarımızdı. O sonbahar ağaçların renkleri hemen dönmüştü ama hava ekim ayının ortalarına kadar ılık kalmıştı; kır evindeyken vaktimizin çoğunu dışarıda geçiriyorduk. Arada sırada isteksizce yaptığımız tenis maçları dışında (topu kortun dışına fırlatınca uzun otları raketlerimizin ucuyla aralayarak oyalana oyalana kaybolan topu arardık) spora dair hiçbir şey yapmazdık; kır evinin havası çocukluğumdan bu yana hiç hissetmediğim o muhteşem atalet duygusunu uyandırıyordu içimde.

Şimdi dönüp bakınca görüyorum ki orada olduğumuz zamanlarda neredeyse durmaksızın içiyorduk – öyle bir oturuşta içmezdik hiç, kahvaltıda Bloody Mary kadehlerini yudumlayarak başlayan içki saati yatana kadar sürerdi, yani o uyuşuk halimiz her şeyden çok bundan kaynaklanıyordu muhtemelen. Okumak için bahçeye bir kitap çıkarsam da neredeyse sandalyeme oturur oturmaz uyuyakalırdım, sandalla göle açıldığımda da çok geçmeden kürek çekmekten yorulur ve kendimi bütün öğleden sonra suyun üstünde sürüklenmeye bırakırdım. (Ah, o

sandal! Bugün bile arada sırada, uyumakta güçlük çektiğimde kendimi kıçtaki tahtayı başıma yastık yapmış o sandalın içinde uyuklarken, sular usulca sandalın gövdesine çarpar ve huş ağacının göle sarkan sarı yaprakları yüzümü süpürüp geçerken hayal ederim.) Bazen biraz daha çaba gerektiren bir şeyler yapmaya kalkışırdık. Bir keresinde Francis, teyzesinin komodininde bir Beretta ve bir mermi kutusu bulduğunda kendimizi atış talimi yapmaya kaptırmış (yıllarca koşmak zorunda kaldığı yarışları hatırlatan silah sesiyle irkildiği için tazıyı mahzene kapatmak zorunda kalmıştık), çekiştire çekiştire avluya çıkardığımız hasır bir kahve sehpasının üstüne dizdiğimiz cam kavanozlara ateş edip durmuştuk. Ama gözleri uzağı hiç görmeyen Henry yanlışlıkla bir ördeği vurup öldürünce bu eğlence kısa sürede sona erdi. Bu olay onu çok sarsmıştı, silahı hemen bir kenara kaldırdı.

Diğerleri kroket oynamayı severdi ama Bunny'yle ben bundan pek hoşlanmazdık; ikimiz de bu oyunu bir türlü kavrayamamıştık, ne zaman oynamaya kalkışsak topa golf oynarmış gibi vurup onu paramparça ediyorduk. Ara sıra kendimizi pikniğe gidecek kadar ayağa kalkmaya zorlardık. Başta her zaman çok hevesli olurduk, detaylı bir menü hazırlar, kendimize uzak ve ücra bir yer seçerdik ama her seferinde günü sıcaktan pişmiş, uykulu ve biraz da sarhoş bir halde, piknik eşyalarını toplayıp eve giden o uzun yolu yürümeye üşenerek bitirirdik. Genelde bütün gün çimlerin üstünde uzanıp termosa doldurduğumuz martinilerimizi içer, karıncaların ipe dizilmiş siyah boncuklar gibi marş marş kirli pasta tabağına yürümelerini izlerdik, ta ki martinilerimiz bitip güneş batıncaya kadar; işte o zaman akşam yemeği için karanlıkta süklüm püklüm eve doğru yürümek zorunda kalırdık.

Julian'ın kır evindeki akşam yemeği davetimizi kabul etmesi her seferinde muazzam bir olay haline gelirdi. Francis marketten bir dolu yiyecek sipariş eder, yemek kitaplarını karıştırır ve günlerce hangi yemeği yapacağına, yanında hangi şarabı ikram edeceğine, hangi tabakları kullanacağına ve olur da sufle sönerse yedekte hangi tatlıyı tutacağına kafa patlatıp dururdu. Smokinler temizlemeye gönderilirdi, çiçekçiden

çiçekler gelirdi, Bunny elindeki *Fu Manchu'nun Gelinleri*'ni bir kenara bırakıp Homeros ciltlerinden birini yanında gezdirmeye başlardı.

Bu yemekleri neden böyle büyük bir olay haline getirmekte ısrar ediyorduk bilmiyorum, zira Julian geldiğinde her defasında korkunç derecede gergin ve yorgun oluyorduk. Bu akşamlar eminim ki misafirimiz de dâhil olmak üzere herkes için büyük bir eziyet halini alıyordu, yine de Julian her zaman neşeli, nazik ve cana yakın davranıyor, her şeyden ve herkesten son derece memnun olduğunu belli ediyordu ama her üç davetten ancak birini kabul ettiği de bir gerçekti. İçinde rahat edemediğim ödünç smokinim ve yemek adabı hususundaki bilgisizliğimle stresli halini saklamakta en başarısız olan bendim. Diğerleri bu konuda rol yapmakta daha tecrübeliydiler. Julian gelmeden daha beş dakika önce akşam yemeği servis tabaklarında beklerken perdeleri çekilmiş loş oturma odasında uykulu gözlerle ütülü yakalarını çekiştirerek koltuklara yayılmış oturur ama kapı zili çaldığı anda dimdik ayağa fırlar, sohbeti canlandırır ve âdeta giysilerindeki kırışıklar bile kendiliğinden düzeliverirdi.

O zamanlar bu akşam yemeklerini bezdirici ve zahmetli bulsam da şimdi onlara dair anılarımda olağanüstü şeyler buluyorum: kubbeli tavanıyla karanlık bir mağarayı andıran o oda, şöminede çıtır çıtır yanan ateş, nedense ışıl ışıl parlayan, hayaletimsi bir aydınlığa bürünen yüzlerimiz. Alev ışığı gölgelerimizi büyütüyor, gümüşlere çarpıp duvarların ta tepesinde titreşiyordu, tupturuncu yansıması yanan bir şehir misali gürül gürül pencerelerin camlarına vuruyordu. Alevlerin ıslığı, kapana sıkışmış ve kanatlarını bir kasırga gibi tavana çarpan bir kuş sürüsünü akla getiriyordu. Üstüne keten bir örtü örtülmüş, porselenler, mumlar, meyveler ve çiçeklerle bezenmiş o uzun, maun ziyafet masası bir peri masalındaki sihirli kutu misali puf diye havaya karışıp ortadan yok olsa bile şaşırmazdım.

O akşam yemeklerinden aklımda kalan ve bir saplantılı rüyanın dip akıntısı gibi tekrar tekrar su yüzüne çıkan bir sahne var zihnimde. Julian, o upuzun masanın başındaki sandalyesinden ayağa kalkar ve şarap kadehini havaya kaldırır, "Ebedî hayata," der.

Ve diğerlerimiz de kılıçlarını kuşanan bir askerî birlik gibi hemen ayağa fırlayıp masanın üzerinden kadehlerimizi tokuştururuz: Henry ve Bunny, Charles ve Francis, Camilla ve ben. "Ebedî hayata," deriz hep bir ağızdan kadehlerimizi ahenkle havaya kaldırarak.

Her defasında, her defasında hep o aynı şeyin şerefine içeriz. *Ebedî hayata.*

Şimdi durup düşününce onların bu kadar yakınındayken dönem sonunda olup bitenlerden nasıl olmuş da neredeyse hiç haberim olmamış diye merak ediyorum. Herhangi bir şey olduğuna dair elle tutulur çok az işaret vardı –bunu belli etmeyecek kadar zekiydiler– ama aldıkları bütün tedbirlere rağmen su yüzüne çıkmayı başaran anlaşmazlıkları bile bile göz ardı etmeyi seçmiştim. Başka bir deyişle, benimle olan ilişkilerinin tamamen açık olduğu, hepimizin dost olduğu ve birbirimizden gizlimiz saklımız olmadığı yanılsamasını sürdürmek istemiştim, oysaki işin aslı bana açmadıkları ve bir süre daha açmayacakları pek çok sır vardı. Bunu her ne kadar görmezden gelmeye çalışsam da aslında gayet farkındaydım. Ne yaptıklarını tam olarak bilmesem de bazen beni çağırmadan, yalnızca beşinin bir şeyler yaptıklarını biliyordum mesela; onlarla yüzleşecek olsam hemen birlik olacaklarını ve gayet doğal ve inandırıcı bir ifadeyle yalan söyleyeceklerini de biliyordum. Öyle inandırıcıydılar ve yalancılıkta öylesine kusursuz bir uyum gösteriyorlardı ki (ikizlerin müthiş umursamazlığı Bunny'nin maskaralığını ya da Henry'nin hiçbir önemi olmayan olayları bir kez daha sayıp dökmekten duyduğu rahatsız ifadesini tamamlıyordu) çoğu zaman bütün işaretler tam aksini gösterse de onlara inanırken buluyordum kendimi.

Tabii geriye dönüp bakınca neler olup bittiğine dair işaretleri –haklarını yemeyeyim, gerçekten küçücük işaretleri– görebiliyorum; bazen gizemli bir şekilde ortadan kaybolduktan saatler sonra nerede olduklarını sorduğumda verdikleri kaçamak cevaplarda, kendi aralarında yaptıkları esprilerde, ben anlamayayım diye söylendiğinin fazlasıyla farkında olduğum Yunanca veya Latince alıntılarda. Bundan hiç hoşlanmıyordum tabii ki ama telaşlandırıcı ya da olağandışı bir

şey varmış gibi de gelmiyordu bana; gerçi daha sonra o rastgele seçilmiş sandığım sözlerin ve esprilerin son derece önem taşıdığı çıkacaktı ortaya. Mesela dönem sonuna doğru Bunny "Vadideki Çiftçi" adındaki çocuk şarkısını söylemek gibi insanı çileden çıkartan bir huy edinmişti, o zamanlar bunu çok sinir bozucu bulmuş ama diğerlerinde yarattığı korkunç gerginliği anlamamıştım. O zamanlar bilmiyordum ama şimdi düşününce kanlarını dondurduğundan eminim.

Bir şeyler sezmiştim elbette. Onlarla birlikte ne kadar çok zaman geçirdiğimi düşünürsek sezmemiş olmam imkânsız olurdu. Ama bunlar çoğunlukla iğneleyici sözler ve ufak tefek anlaşmazlıklardı ve bunların çoğu o kadar önemsiz şeylerdi ki bir şeylerin ters gittiğini düşünmek için hiçbir sebebim olmadığını belki gösterir size. Mesela durup dururken beşine birden tuhaf bir sakarlık peyda olmuştu. Sürekli kediler tarafından tırmalanıyor, tıraş olurken kendilerini kesiyor ya da karanlıkta tabureye takılıp düşüyorlardı – bunlar gayet makul açıklamalardı belki ama bu denli hareketsiz hayatlar süren insanlar için fazla sayıda çürük ve ufak tefek yaraları oluyordu. Bir de tuhaf bir hava durumu takıntısı baş göstermişti; bana tuhaf geliyordu çünkü hiçbirinin hava durumuyla herhangi bir şekilde ilişkili bir şey yaptığı yoktu. Ama gene de hava durumuna takmış durumdaydılar, özellikle de Henry. Bilhassa sıcaklıktaki ani düşmelerle ilgileniyordu, bazen arabada giderken fırtınanın kopmasını bekleyen bir gemi kaptanı misali radyonun kadranını delirmişçesine çevirip duruyor, barometrik değerleri, uzun vadeli hava tahminlerini dinliyor ya da havayla alakalı herhangi bir bilgi edinmeye çalışıyordu. Termometrenin göstergesinin düştüğünün haberini almak onu birdenbire anlaşılmaz bir kedere sürüklüyordu. Kış geldiğinde ne yapacağını içten içe merak ediyordum ama ilk kar yağdığında bu hava durumu takıntısı bir daha geri dönmemecesine kaybolup gitmişti bile.

Küçük şeyler. Kır evindeyken bir keresinde saat altıda, diğer herkes hâlâ uykudayken uyandığımı ve alt kata indiğimde mutfak döşemesinin yeni silinmiş ve hâlâ ıslak olduğunu gördüğümü hatırlıyorum; termosifonla avluya çıkan kapı arasındaki boşluktaki tek bir gizemli ayak izi dışında her yer tertemizdi. Kır evinde kaldığımız bazı geceler

uykudan uyanırdım, bir yanım hâlâ rüyada olsa da diğer yanım hayal meyal olup biten bir şeylerin bilincinde olurdu; boğuk sesler, kıpırtılar, usul usul inleyen ve patileriyle yatak odamın kapısını tırmalayan tazı... Bir defasındaysa ikizlerin alçak sesle yatak çarşafları hakkında konuşmalarını duymuştum. "Salak," diyordu Camilla fısıltıyla, çamur lekeli paramparça olmuş bir bez parçası görmüştüm göz ucuyla, "yanlış çarşafları almışsın. Bunları bu halde geri getiremeyiz."

"Diğerlerinin yerine koyarız."

"O zaman anlarlar. Çamaşırhanenin çarşaflarında damga oluyor. Kaybettiğimizi söylememiz gerekecek."

Bu konuşma öyle uzun bir süre aklımı kurcalamasa da biraz kafamı karıştırmıştı, konuyu sorduğumda ikizlerin tatmin edici bir yanıt verememesiyse bunu biraz daha pekiştirmişti. Bir başka tuhaflıksa bir öğleden sonra ocağın üstünde kaynamakta ve etrafa tuhaf bir koku saçmakta olan kocaman bakır bir tencere görmem olmuştu. Tencerenin kapağını kaldırdığım anda acı, keskin bir buhar yüzüme çarpmıştı. İçi kapkara bir suyun içinde kaynayan badem şeklindeki yumuşamış yapraklarla doluydu. *Tanrı aşkına bu da neyin nesi*, diye düşünmüştüm şaşkınlıkla ve doğrusu biraz da komiğime gitmişti. Francis'e onun ne olduğunu sorduğumda ise, "Banyom için," deyip geçiştirmişti beni.

Şimdi geçmişe bakıp bir şeyleri görmek kolay. Ama o zamanlar kendi mutluluğum dışındaki hiçbir şeyin farkında değildim, o günlerde hayatın gözüme son derece büyülü göründüğü, semboller, tesadüfler, alametler ve kehanetlerle örülü bir örümcek ağı olduğu dışında söyleyecek hiçbir şeyim yok. Her şey, tüm taşlar bir şekilde yerine oturuyordu; muzip ve iyi niyetli bir önsezi kendini yavaş yavaş belli etmeye başlıyordu, bense müthiş bir keşfin eşiğinde tir tir titrediğimi duyumsuyordum, sanki bir sabah her şey –geleceğim, geçmişim, tüm hayatım– yerli yerine oturacaktı ve ben yıldırım çarpmış gibi yatağımda doğrulacaktım: "Yo! yo! yo!"

O sonbahar kır evinde o kadar mutlu günler geçirdik ki şu an bulunduğum noktadan bakınca hepsi birbirine karışıp tatlı ve hayal meyal

bir bulanıklık haline geliyor. Cadılar Bayramı'na doğru inatla yaşama tutunan yabani çiçekler de solup gittiler ve rüzgâr sert, şiddetli bir hal alıp huş ağaçlarının sarı yapraklarını öbek öbek gölün griye dönen buruşuk yüzeyine vurdu. Gökyüzünün kurşun rengine bürünüp bulutların âdeta birbirleriyle yarışa tutuştukları bunun gibi soğuk günlerde kütüphaneden dışarıya çıkmaz, ısınmak için şöminede kocaman ateşler yakardık. Yapraklarını döken söğütler iskelet parmaklar misali pencerelerin camlarını tıklatırdı. İkizler masanın bir ucunda kâğıt oynarken Henry, diğer ucunda bir şeyler çalışırdı, Francis ise kucağında bir tabak dolusu kanepeyle pencerenin kenarına oturur, nedense okuyup anlamaya azmettiği Duc de Saint-Simon'un anılarını Fransızcasından okumaya uğraşırdı. Avrupa'da birkaç okulda okumuştu ve İngilizce konuşurken de kullandığı aynı tembel ve kendini beğenmiş aksanla konuşuyor da olsa Fransızcası müthişti. Bazen Marie ve Jean-Claude'un oraya buraya gittikleri can sıkıcı öykülerden ibaret olan birinci sınıf Fransızca derslerimde bana yardım etmeye ikna ederdim onu, bu öyküleri baygın baygın, ağır ağır okur (*"Marie a apporté des légumes à son frère"*[6]), herkesi gülmekten yerlere yatırırdı. Bunny şöminenin önündeki kilimin üstünde yüzükoyun uzanıp ödevlerini yapar, arada sırada da Francis'in kanepelerinden bir tane kaçırır ya da saçma sapan bir soru sorardı. Yunancayla epey mücadele ediyor olsa da aslında hepimizden çok daha uzun süredir, ta on iki yaşından beri Yunanca öğreniyordu ve bununla da daima övünürdü. Şakayla karışık bunun çocukça bir heves ya da Alexander Pope tarzı dehasının ilk işaretlerinden biri olduğundan dem vururdu ama (Henry'den öğrendiğim kadarıyla) işin aslı, oldukça şiddetli bir disleksiden muzdarip olduğu için Yunanca tedavi sürecinin zorunlu derslerinden biriydi çünkü lise hazırlık okulu disleksik öğrencilerin Yunanca, İbranice ve Rusça gibi Latin alfabesini kullanmayan dilleri öğrenmeye zorlanmalarının onlara iyi geldiğini öne sürmüştü. Ne olursa olsun, bir dilbilimci olarak sahip olduğu yetenek insanları inandırmaya çalıştığından çok daha sınırlıydı, ardı arkası kesilmeyen sorular sormadan, durmadan şikâyet

6 (Fr.) "Marie kardeşine sebze getirdi." (ç. n.)

edip bir dolu yiyecek tüketmeden en basit ödevlerle bile başa çıkamıyordu. Dönemin sonlarına doğru astım krizi patlak vermişti, üstünde pijamaları, sabahlığı ve dimdik olmuş saçlarıyla hırıldayarak ve abartılı hareketlerle astım spreyinden nefesler çekerek evin içinde dolanıp duruyordu. Astım için aldığı ilaçlar (bu bilgiyi onun haberi olmadan diğerlerinden öğrenmiştim) onu asabileştiriyor, geceleri uyutmuyor, kilo aldırıyordu. Bunny'nin dönem sonuna doğru iyiden iyiye artan huysuzlukları için bu açıklamayı yeterli bulmuştum fakat daha sonra bunun bambaşka nedenlerden kaynaklandığını öğrenecektim.

Size hangi birini anlatayım? Aralık ayında bir cumartesi günü saat sabahın beşinde Bunny'nin, "İlk kar!" diye bağırarak yataklarımızın üstünde zıplamasını mı? Ya da Camilla'nın bana birkaç dans numarası öğrettiği zamanı mı, yoksa Bunny'nin bir su yılanı gördüğünü sandığı için içinde Henry ve Francis'le birlikte sandalı tepetaklak edişini mi? Henry'nin doğum günü partisini mi, yoksa Francis'in zümrütler takıp takıştırmış, timsah derisinden sivri topuklu pabuçlar giymiş kıpkızıl saçlı annesinin New York'a geçerken yanında Yorkshire teriyeri ve ikinci kocasıyla iki defa şöyle bir oğluna da uğramasını mı? (Başka hiçbir anneye benzemiyordu Francis'in annesi, yeni kocası Chris ise bir pembe dizide figüranlık yapıyordu, Francis'ten ancak bir iki yaş büyüktü. Francis'in annesinin adı Olivia idi. Onunla ilk tanıştığımda, alkol ve ne olduğunu bilmediğim bir uyuşturucu bağımlılığı tedavisi gördüğü Betty Ford Center'dan yeni çıkmıştı ve yeniden o günah yoluna doğru güle oynaya ilerliyordu. Charles onun bir gece yarısı kapısını tıklattığını ve yatakta Chris'le kendisine eşlik edip edemeyeceğini sorduğunu anlatmıştı bana. Hâlâ Noellerde bana kart atmayı ihmal etmez.)

Fakat bir günü özellikle çok net hatırlıyorum; ekim ayında güzel bir cumartesiydi, o yılın yazdan kalma son günlerinden biriydi. Havanın oldukça serin olduğu bir önceki gece neredeyse şafak sökene kadar içip sohbet etmiştik. Geç bir saatte sıcaktan bunalmış bir halde, belli belirsiz bir mide bulantısıyla uykudan uyandığımda yorganımı yatağın ayak ucuna fırlatıp attığımı ve güneşin pencereden bütün odaya dolduğunu gördüm. Uzun bir süre hiç kıpırdamadan öylece uzandım.

Güneş pasparlak, can yakan bir kırmızı renkte göz kapaklarımdan içeriye sızıyor, sıcaklığıyla terlemiş bacaklarımı karıncalandırıyordu. Alt kattan tek bir ses gelmiyordu, ev gün ışığıyla dolup bunaltıcı bir havaya bürünmüştü.

Merdivenlerden alt kata inerken attığım her adımda basamaklar gacırdıyordu. Ev hareketsizdi, bomboştu. Nihayet Francis ve Bunny'yi avlunun gölgeli bir köşesinde buldum. Bunny'nin üzerinde bir tişört, altında Bermuda şort vardı; yüzü kızarıp pul pul kabarmış albino pembesine dönen ve kapalı göz kapakları âdeta acıyla titreşen Francis ise otelin birinden yürüttüğü havlu kumaştan yırtık pırtık sabahlığı giymişti.

Prairie oyster denen şu kokteylden içiyorlardı. Francis kendi kadehini hiç bakmadan bana doğru itti. "Al, iç şunu," dedi, "bir saniye daha bakarsam kusacağım."

Tek bir yumurta sarısı, ketçap ve Worcestershire sosun oluşturduğu kanlı havuzun içinde usulca kıpırdanıyordu. "İstemiyorum," deyip kadehi yeniden ona doğru ittim.

Bacak bacak üstüne attı ve parmaklarıyla tutup burnunu tıkadı. "Böyle şeyleri neden yapıyorum bilmiyorum," dedi. "İşe yaradıkları yok. Gidip bir Alka-Seltzer almam lazım."

Charles tel kapıyı arkasından kapatıp kırmızı çizgili sabahlığıyla sallana sallana avluya geldi. "Senin ihtiyacın olan şey, bir bardak dolusu dondurmalı kokteyl," dedi.

"Sen ve dondurmalı kokteyllerin yettiniz artık."

"İşe yarıyor ama, demedi deme. Tamamen bilimsel. Soğuk şeyler mide bulantısına iyi gelir ve..."

"Sürekli aynı şeyi söylüyorsun, Charles ama ben bunun işe yaradığına inanmıyorum."

"Bir saniye beni dinler misin lütfen? Dondurma sindirimi yavaşlatıyor. Kola mideni yatıştırıyor ve kafein baş ağrına iyi geliyor. Şeker enerji veriyor. Ayrıca alkolü daha hızlı yakmanı sağlıyor. Mükemmel çözüm."

"Gidip bana bir bardak yapar mısın?" dedi Bunny.

"Git de kendin yap," dedi Charles, bir anda hırçınlaşmıştı.

"Cidden," dedi Francis, "benim sadece bir tablet Alka-Seltzer'a ihtiyacım var."

Tan ağardığından beri ayakta ve giyinik olan Henry az sonra aşağıya indi, peşinden de banyodan sonra teni hâlâ ıslak ve kızarık görünen uyku mahmuru Camilla altın sarısı kasımpatıları andıran karmakarışık kıvırcık saçlarıyla geldi. Saat neredeyse iki olmuştu. Tazı yanlamasına uzanmış uyukluyordu, kestane rengi gözlerinden biri hafiften aralıktı ve göz çukurunda gülünç bir şekilde dönüp duruyordu.

Evde Alka-Seltzer yoktu, bu yüzden Francis içeri gidip bir şişe zencefilli gazoz, birkaç bardak ve biraz buzla geri döndü. Gün daha da canlanıp ısınırken bir süre daha orada oturduk. Hiçbir şey yapmadan oturmaktan hiç hoşlanmayan ve sürekli bir şeyler yapmak, herhangi bir şey yapmak, mesela kâğıt oynamak, pikniğe ya da arabayla gezmeye gitmek yanıp tutuşan Camilla'nın canı sıkılmıştı, huzursuzca kıpırdanıp duruyordu; sıkıntısını kimseden sakladığı yoktu. Elinde bir kitap vardı ama okumuyordu, bacaklarını sandalyesinin kolunun üzerinden uzatmıştı, çıplak topuğuyla inatçı, uyuşuk bir ritim tutturmuş, sandalyenin hasır kısmına vuruyordu. En sonunda Francis sırf onu biraz olsun eğlendirmek için göle kadar yürümeyi teklif etti. Bu, Camilla'nın neşesini hemen yerine getirdi. Yapacak başka bir şey yoktu, bu yüzden Henry ve ben de onların peşine takılmaya karar verdik. Charles ve Bunny ise oturdukları sandalyede uyuyakalmış, horulduyorlardı.

Gökyüzü parlak, yakıcı bir maviye, ağaçlarsa sarı ve kırmızının azgın tonlarına bürünmüştü. Sabahlığını hâlâ üstünden çıkarmayan Francis çıplak ayaklarıyla hiç düşünmeden taşların ve ağaç dallarının üstüne basıyor, elindeki zencefilli gazoz bardağını dengede tutmaya çalışıyordu. Göle varır varmaz hemen dizlerine kadar suya daldı ve Vaftizci Yahya misali dramatik bir edayla parmağını sallayarak bizi de yanına çağırdı.

Ayakkabılarımızı ve çoraplarımızı çıkardık. Kıyıdaki sular berrak, açık yeşil renkteydi, dipteki çakıl taşlarıysa güneş ışığında benek benek görünüyordu. Bileklerime değen suyla serinlemiştim. Ceketiyle kravatını üstünden çıkarmayan Henry, Francis'in durduğu yere kadar

ilerlemişti, dizlerine kadar sıvadığı kumaş pantolonuyla sürrealist bir tablodaki eski moda bir bankacıyı andırıyordu. Huş ağaçlarının arasından bir rüzgâr esti, yaprakların soluk renkli alt kısımlarını havaya savurdu ve Camilla'nın elbisesinin eteklerine yakalanıp onu beyaz bir balon gibi şişirdi. Camilla bir kahkaha atıp hemen eteklerini düzeltti, oysa rüzgâr yeniden esecekti.

İkimiz birlikte kıyıda yürüdük, sular ayaklarımızı zar zor geçiyordu. Güneş gölün üzerinde parlak dalgalar halinde ışıldıyordu – gerçek bir gölden çok insanın karşısına ancak Sahra Çölü'nde çıkacak türden bir seraba benziyordu. Henry ve Francis biraz daha açılmıştı: Francis beyaz sabahlığının içinde ellerini kollarını delirmiş gibi sallaya sallaya bir şeyler anlatıyordu, Henry ise ellerini arkasında kavuşturmuştu; bir çöl peygamberinin palavralarını sabırla dinleyen şeytan.

Bizse gölün kıyısından epeyce yürüdük, Camilla ve ben, sonra aynı yolu geri dönmeye başladık. Bir elini güneşten kamaşan gözlerine siper eden Camilla köpeğin yaptığı bir şey hakkında uzun bir hikâye anlatıyordu bana –köpek ev sahibine ait koyun postundan bir kilimi lime lime etmiş, onlar da önce kanıtları saklamaya sonra da yok etmeye çalışmışlar falan filan– ama ben onu pek dinlemiyordum: erkek kardeşine çok benziyordu ama Charles'ın o apaçık, tavizsiz güzelliği Camilla'da yalnızca ufak tefek değişikliklerle tekrarlandığında âdeta büyülü bir hal almıştı. Benim için bir hayal âleminde yaşıyordu: onu sadece görmek bile içimde Yunan'dan Gotik'e, avamdan ilahîye sonsuz çeşitli bir düş dünyasını canlandırıyordu.

Yüzünün bir tarafına bakıyor, genizden gelen o tatlı sesini dinliyordum ki keskin bir bağırışla içine daldığım hayallerden çıktım. Olduğu yerde kalakalmıştı.

"Ne oldu?"

Başını eğmiş suya bakıyordu. "Bak."

Suyun içinde, ayağının hemen dibinde koyu kırmızı kandan bir çiçek açıyordu; şaşkınlıktan gözlerimi kırpıştırarak bakarken incecik kırmızı bir filiz kıvrıla kıvrıla yükseldi ve bembeyaz ayak parmaklarının arasından sıyrılıp kızıl bir duman halinde sulara karıştı.

"Aman Tanrım, ne yaptın sen?"

"Bilmiyorum. Keskin bir şeye bastım." Bir elini omzuma koydu, ben de onu belinden yakaladım. Ayak kemerinin hemen üstüne batmış yedi sekiz santim uzunluğunda yeşil bir cam parçası vardı. Her kalp atışıyla gürül gürül kan akıyordu, kırmızıya boyanan cam parçası gün ışığında tüm kötücüllüğüyle parlıyordu.

"Ne olmuş?" dedi Camilla, görmek için kafasını uzatmaya çalışıyordu. "Çok mu kötü?"

Atardamarlarından birini kesmişti. Kan yaradan hızla fışkırıyordu.

"Francis?" diye seslendim. "Henry?"

Francis, "Aman Tanrım!" dedi ne olduğunu görecek kadar yaklaştığında, bir eliyle suya girmesin diye sabahlığının eteklerini kaldırarak etrafa sular sıçrata sıçrata yanımıza geliyordu. "Ne yaptın kendine böyle? Yürüyebilecek misin? Hadi bir dene bakalım," dedi nefes nefese.

Camilla kolumu daha sıkı kavradı. Ayağının altı kıpkırmızıydı. Topuğundan dolgun kan damlaları süzülüyor, mürekkep damlaları gibi berrak suyun içine düşüp gözden kayboluyorlardı.

"Ah, Tanrım," dedi Francis gözlerini kapatarak. "Canın yanıyor mu?"

"Hayır," dedi Camilla hemen ama canının yandığını biliyordum. Tir tir titrediğini ve yüzünün bembeyaz kesildiğini görüyordum.

Bir anda Henry de yanımızda bitmiş, Camilla'nın üzerine eğiliyordu. "Kolunu boynuma dola," dedi, onu bir kolunu başının diğerini dizlerinin arkasından geçirerek kuş gibi kaldırıp kucağına aldı. "Francis, hemen koş arabandaki ilkyardım çantasını getir. Seninle yarı yolda buluşuruz."

"Tamam," dedi Francis, ne yapacağının söylenmesinden memnundu, hemen yine su sıçrata sıçrata kıyıya doğru koştu.

"Henry, indir beni. Üstünü başını kana buluyorum."

Henry ona hiç aldırış etmedi. "Richard," dedi, "şu çorabı al ve bileğine bağla."

Turnike yapmak o ana kadar aklıma bile gelmemişti; benden nasıl bir doktor olurdu kim bilir. "Çok mu sıktım?" diye sordum Camilla'ya.

"Böyle iyi. Henry, beni yere bırak lütfen. Senin için çok ağırım."

Henry ona gülümsedi. Ön dişlerinden birinde daha önce fark etmediğim ufacık bir kırık vardı, gülümsemesine çekici bir hava katıyordu. "Tüy gibi hafifsin," dedi.

Bazen, bir kaza olduğunda ve gerçeklik ne olduğunu idrak etmene müsaade etmeden aniden yüzüne çarptığında gerçeküstü devreye girer. Hareketler rüyada gibi usulca, kare kare akmaya başlar; bir el hareketi, söylenen bir cümle, sonsuzluğa dek uzanır. Küçük şeyler –ağaç gövdesindeki çekirge, yaprağın üstündeki damarlar– arka fondan gelip odaklanmana izin vermeyecek kadar büyür, kocaman olur. Çayırdan geçip eve doğru yürürken de tıpkı böyle olmuştu işte. Gerçek olamayacak kadar parlak renkli bir tablo gibiydi – her çakıl tanesi, her ot parçası tüm keskinliğiyle ön plandaydı, gökyüzü öyle maviydi ki bakarken gözlerim acıyordu. Camilla başını ölü gibi arkaya atıp kendini Henry'nin kollarına bırakmıştı, boğazı zarif, cansız bir kavis çiziyordu. Elbisesinin etekleri rüzgârla birlikte uçuşuyordu. Henry'nin pantolonu bozuk para büyüklüğünde kan damlalarıyla lekelenmişti ama kan olmak için fazla kırmızıydılar, sanki bir fırçayla üstüne sıçratılmış boya lekeleriydi bunlar. Yankısız ayak seslerimizin arasını dolduran o ezici sessizlikte nabzı kulaklarımızda usulca ama hızla çınlıyordu.

Charles üstünde hâlâ sabahlığıyla çıplak ayakla tepeden koşarak geldi, Francis de hemen arkasındaydı. Henry yere diz çöküp onu çimlerin üstüne bırakınca Camilla dirseklerinin üzerinde doğrulmaya çalıştı.

"Camilla, öldün mü yoksa?" dedi Charles, kardeşinin yarasına bakmak için nefes nefese yere çökerken.

"Birinin o camı ayağından çıkarması gerekecek," dedi uzun bir parça sargı bezi kesmeye hazırlanan Francis.

"Ben deneyeyim mi?" dedi Charles, kardeşine bakıp.

"Dikkatli ol."

Charles, Camilla'nın topuğunu eline aldı, cam parçasını başparmağı ve işaret parmağıyla sımsıkı kavrayıp usulca çekti. Camilla gözlerini yummuş hızlı hızlı nefes alıp veriyordu.

Charles elini kaynar suya sokmuş gibi bir anda geri çekti. Yeniden Camilla'nın ayağına dokunacakmış gibi öne atılsa da bunu bir türlü yapamadı. Parmak uçları kana bulanmıştı.

"Hadi, yapsana şunu," dedi Camilla, sesi nispeten normal çıkıyordu.

"Yapamam. Canını acıtmaktan korkuyorum."

"Şimdi de acıyor zaten."

Charles, "Yapamam," dedi çaresizce kardeşine bakarak.

"Kenara çekil," dedi Henry sabırsızca ve hemen dizlerinin üstüne çöküp Camilla'nın ayağını ellerinin arasına aldı.

Charles kafasını başka tarafa çevirdi, onun suratı da neredeyse Camilla'nınki gibi bembeyaz kesilmişti, ikizlerden birinin canı yandığında aynı acıyı diğerinin de hissettiği hikâyesi doğru mu acaba diye düşünmeden edemedim.

Gözlerini iri iri açan Camilla belli ki korkuyordu, Henry o kavisli cam parçasını kanlı eliyle tuttu. "*Consummatum est*,"[7] dedi.

Francis tentürdiyot ve sargı beziyle hemen işe koyuldu.

Kırmızıya bulanmış cam kırığını elime alıp ışığa tuttum. "Tanrım."

"Aferin kızıma," diyordu Francis sargı bezlerini Camilla'nın ayağına sararken. Çoğu hastalık hastası gibi o da başka hastaların başındayken tuhaf derecede rahatlatıcı bir ruh haline bürünüveriyordu. "Şuna bak. Ağlamadın bile."

"O kadar acımadı."

"Sen onu benim külahıma anlat," dedi Francis. "Çok cesurdun gerçekten."

Henry ayağa kalktı. "Çok cesurdu," dedi.

Aynı gün öğleden sonra Charles ve ben avluda oturuyorduk. Hava birdenbire soğumuştu, gökyüzü hâlâ pırıl pırıl güneşliydi ama rüzgâr çıkmıştı. Bay Hatch şömineyi yakmak için içeri gelmişti, odun ateşinin o keskin kokusunu duyuyordum. Francis de içerideydi, akşam yemeğini hazırlıyor, bir yandan da şarkılar söylüyordu, akordu hafiften bozuk tiz, berrak sesi mutfak penceresinden dışarıya taşıyordu.

7 (Lat.) "Bitti." (ç. n.)

Camilla'nın ayağındaki kesik çok ciddi bir şey değildi. Francis onu acil servise götürmüştü –bütün o telaş sırasında uyuyor olduğuna kızan Bunny de onlarla gitmişti– Camilla bir saat içinde altı dikiş atılmış bandajlı ayağı ve elinde kodeinli Tylenol şişesiyle geri dönmüştü bile. Bunny ve Henry dışarıda kroket oynamaya başlamıştı, Camilla da onlarla birlikteydi, avluda oturduğum yerden bakınca yaralı ayağının başparmağından destek alıp diğer ayağının üzerinde zıplayarak seke seke gezinen haliyle tuhaf derecede neşeli görünüyordu.

Charles ve bense viski soda içiyorduk. Bana piket oynamayı öğretmeye çalışıyordu ("Çünkü *Gurur Dünyası*'nda Rawdon Crawley'in oynadığı kâğıt oyunu bu") ama ben çok yavaş öğrendiğim için çok geçmeden iskambil kartlarını bir köşeye atıvermiştik.

Charles içkisinden bir yudum aldı. Gün boyu giyinme zahmetine hiç girmemişti. "Keşke yarın Hampden'a dönmek zorunda olmasaydık," dedi.

"Keşke hiçbir zaman dönmek zorunda olmasak," dedim. "Keşke hep burada yaşasak."

"Şey, belki bunu yapabiliriz."

"Nasıl yani?"

"Şimdi demiyorum. Ama belki bir gün yaparız. Okul bittikten sonra."

"Nasıl olacak o?"

Omuzlarını silkti. "Francis'in teyzesi evin ailede kalmasını istediği için burayı başkasına satmıyor. Francis yirmi bir yaşına geldiğinde bu evi ondan yok pahasına satın alabilir. Hem bunu o yapamasa bile Henry'nin ne yapacağını şaşırdığı kadar çok parası var. Paralarını birleştirip bu evi alabilirler. Bu kadar kolay."

Bu pragmatik cevap beni şaşırtmıştı.

"Yani Henry'nin okulu bitirdiği zaman, tabii eğer bitirirse, yapmayı istediği tek şey kendine kitaplarını yazıp on iki büyük kültür üzerinde çalışabileceği bir yer bulmak."

"Eğer bitirirse derken ne demek istiyorsun?"

"Bitirmek istemeyebilir de yani. Sıkılabilir. Daha önce de bırakmaktan söz etmişti. Burada olması için hiçbir sebep yok, kalkıp bir işe girecek de değil."

"Öyle mi dersin?" dedim merakla, Henry'yi ortabatıdaki harap ama müthiş bir üniversitede Yunanca öğretirken hayal etmiştim hep.

Charles bir kahkaha attı. "Tabii ki girmeyecek. Neden girsin ki? Paraya ihtiyacı yok, hem ondan korkunç bir hoca olurdu. Francis de hayatında tek bir gün bile çalışmamış. O belki annesinin yanında yaşabilir ama kadının yeni kocasına katlanamıyor. Burayı tercih edecektir. Julian da çok uzakta olmaz böylelikle."

İçkimden bir yudum alıp çayırdaki uzak figürlere baktım. Saçları gözlerinin önüne düşen Bunny elindeki tokmağı sallayıp profesyonel bir golfçü gibi ayaklarının üzerinde ileri geri sallanarak atış yapmaya hazırlanıyordu.

"Julian'ın ailesi var mı?" diye sordum.

"Hayır," dedi Charles, ağzına bir avuç buz doldurmuştu. "Birkaç tane yeğeni var ama onlardan nefret eder. Şuna bir baksana," dedi birden sandalyesinden neredeyse kalkarak.

Baktım. Çayırın az ilerisinde Bunny nihayet atışını yapmıştı ve top altıncı ve yedinci kaleleri geçip inanılmaz biçimde kazığa çarpmıştı.

"İzle bak," dedim. "Bahse girerim şansını bir kez daha deneyecek."

"Buna fırsat bulamayacak ama," dedi Charles gözlerini çayırdan ayırmadan yerine otururken. "Henry'ye baksana. Buna izin vermeyecek."

Henry topu içlerinden geçirmediği kaleleri işaret ediyordu, bu kadar uzak mesafeden bile oyunun kural kitabından alıntı yaparak konuştuğunu anlayabiliyordum; Bunny'nin şaşkın itirazları çok hafif de olsa kulağımıza geliyordu.

Charles, "Akşamdan kalmalığım büyük ölçüde geçti," dedi biraz sonra.

"Benimki de öyle," dedim. Otların üstüne altın sarısı bir güneş ışığı vuruyor, kadifemsi uzun gölgeler daha da uzuyordu ve o bulutlu, parlak gökyüzü sanki giderek uzaklaşıyordu; kabul etmek istemesem de yarı sarhoş sayılırdım.

Bir süre sessizce diğerlerini izledik. Çayırın o yanında kroket toplarına vuran tokmağın tok sesini duyabiliyordum; Francis'in tencere tava seslerinin ve açılıp kapanan dolap kapaklarının gürültüsünü aşan şarkıları dünyanın en mutlu şarkılarıymışçasına pencereden dışarıya taşıyordu: "*Doğru yoldan sapmış kara kuzularız biz... Mee mee mee...*"

"Peki ya Francis bu evi satın alırsa," dedim sonunda dayanamayıp. "Bizim de burada yaşamamıza izin verir mi sence?"

"Tabii ki. Sadece Henry'yle ikisi olsa can sıkıntısından ölür o. Sanırım Bunny'nin bankada çalışması gerekir ama hafta sonları çıkıp gelebilir, tabii Marion'la çocukları evde bırakabilirse."

Güldüm. Bunny daha bir önceki gece dördü erkek, dördü kız tam sekiz çocuk istediğinden söz etmişti ve bu da Henry'nin üreme döngüsünün tamamlanmasının insan doğası gereği hızlı bir çöküş ve ölüm habercisi olduğuna dair uzun, keyifsiz bir nutuk atmasına neden olmuştu.

"Korkunç," dedi Charles. "Ama cidden onu üstünde aptal bir mutfak önlüğüyle evinin bahçesinde dikilirken hayal edebiliyorum."

"Mangalda köfte pişiriyor."

"Ve yirmi kadar çocuk bağıra çağıra etrafında koşturuyor."

"Kiwanis Kulübü piknikleri."

"La-Z-Boy marka bir televizyon koltuğu."

"Tanrım."

Huş ağaçlarının arasından ani bir rüzgâr esince sapsarı yapraklar etrafa dağıldı. İçkimden bir yudum aldım. Bu evde doğmuş olsam herhalde burayı daha çok sevemez, salıncağının gıcırtısına, çitlerdeki yabanasmalarının çıkardığı desene ya da ufuk çizgisine doğru giderek solup griye bürünen bu kadifemsi çayırlara ve ağaçların ardındaki tepelerde ufacık bir kısmı zar zor seçilebilen ana yola bu denli alışkın olamazdım. Buranın renkleri kanıma karışmıştı: Tıpkı Hampden gibi burası da sonraki yıllarda beyaz, yeşil ve kırmızının birbirine geçtiği karmakarışık bir anafor halinde bir anda hayallerimde beliriverecekti, yani bu kır evi önce fildişi ve lacivert, kestane, yanık turuncu ve altın sarısı renklerde, ancak hatırlanan nesnelerin kenar çizgilerinde birbirinden ayrılan fevkalade bulanık bir suluboya tablo gibi çıkıverecekti

ortaya: ev, gökyüzü, akçaağaçlar. Ama o gün, o avluda Charles'ın yanında otururken, havadaki yanık odun kokusunu duyarken bile bir hatırayı andırıyordu benim için, hemen orada, gözlerimin önündeydi ve yine de inanılmayacak kadar güzeldi.

Hava kararıyordu, çok geçmeden akşam yemeği vakti gelecekti. İçkimin kalanını tek yudumda içtim. Orada yaşama, asfaltla, alışveriş merkezleriyle ve modüler mobilyalarla sarılı dünyaya bir daha hiç dönmek zorunda olmama; orada Charles, Camilla, Henry ve Francis ve hatta belki de Bunny'yle birlikte yaşama, kimsenin evlenmemesi, evine dönmemesi ya da bin kilometre uzakta bir işe girmemesi veya üniversite bitince bütün en yakın dostların yaptığı gibi dostluğumuza ihanet etmemesi, her şeyin tam da o anda olduğu haliyle kalması fikri – yalnızca bu fikir bile öylesine kutsal ve erişilmez geliyordu ki o zaman bile bunun gerçekleşebileceğine inandığımdan emin değilim ama buna inandığımı düşünmek hoşuma gidiyor.

Francis şarkısına büyük bir kapanış yapmaya hazırlanıyordu. "*Şarkıcı beyler, gününü gün eder... Sonsuza kadar, buna mahkûmlar...*"

Charles yan gözle bana baktı. "Peki ya sen?" dedi.

"Ne demek istiyorsun?"

"Senin herhangi bir planın var mı demek istiyorum." Güldü. "Hayatının bundan sonraki kırk elli yılında ne yapıyor olacaksın?"

Çayırın ilerisinde Bunny, Henry'nin topunu oyun alanının elli metre dışına atmıştı. Kesik kesik kahkaha sesleri yükseliyordu, zar zor da olsa duyuluyor, akşam rüzgârıyla havada uçuşuyordu. O kahkahalar hâlâ aklımdan çıkmıyor.

3. Bölüm

Hampden'a ayak bastığım ilk andan itibaren dönem sonunda Plano'ya, bütün o benzincileri ve toz toprağıyla o dümdüz ovaya geri dönmek zorunda kalacağımdan korkmaya başlamıştım bile. Günler geçtikçe ve kar kalınlaşıp sabahlar daha da karanlık bir hale geldikçe ve her geçen gün beni dolabımın içine yapıştırdığım lekeli teksir kâğıdında yazan tarihe (17 Aralık – Final Ödevlerinin Son Teslim Tarihi) biraz daha yaklaştırdıkça hissettiğim hüzün yerini telaşa bırakmaya başladı. Noel'i plastik bir ağaç, sürekli açık bir televizyon ve kar yağmayan bir hava eşliğinde ailemin evinde geçirmeye katlanabileceğimi hiç sanmıyordum. Annemle babam da beni ağırlamak için yanıp tutuşmuyorlardı zaten. Son birkaç yıldır MacNatt soyadlı, onlardan yaşça büyük, çocuksuz ve geveze bir çiftle sıkı fıkı olmuşlardı. Bay MacNatt araba parçası satıcısıydı; tıpkı bir güvercine benzeyen Bayan MacNatt ise Avon ürünleri satıyordu. Annemle babamı otobüsle fabrika outletlerine gitmek, "bunko" adında bir zar oyunu oynamak ve Ramada Inn'in piyano çalınan barında takılmak gibi şeyler yapmaya ikna ediyorlardı. Bu gibi aktiviteler özellikle tatil zamanlarında gerçekleşiyordu ve orada olduğum kısa ve nadir zamanlardaki varlığım onlara ayak bağı olup bana sitem etmelerine yol açıyordu.

Ama tatiller sorunun yalnızca bir kısmıydı. Hampden çok kuzeyde olduğu ve binaları çok eski olduğundan ısıtması pahalıya geldiği için okul ocak ve şubat ayları boyunca kapalı oluyordu. Babamın bira kokan ağzıyla Bay MacNatt'e benden yakındığını, Bay MacNatt'in de beni fazla şımarttıklarını ve böyle bir oğlu olsa kendisini böyle ezip

geçmesine asla müsaade etmeyeceğini ima eden sözlerle onu sinsi sinsi kışkırttığını şimdiden duyar gibiydim. Bu babamı öfkeden kudurturdu, eninde sonunda abartılı hareketlerle odama dalar, gözlerini Othello gibi devirip titreyen işaret parmağını sallaya sallaya bana defolup gitmemi söylerdi. Bunu ben lisedeyken ve Kaliforniya'daki üniversitede okurken birçok kez yapmıştı, hem de ortada annemin ve iş arkadaşlarının önünde otoritesini sergilemek dışında hiçbir sebep yokken. Yarattığı ilgiden sıkılıp annemin "aklını başına getirmek için" onunla konuşmasına müsaade ettiği anda bana yeniden kucak açardı ama ya şimdi ne olacaktı? Artık o evde bir odam bile yoktu; annem ekim ayında bir mektup yazıp odamdaki mobilyaları sattığını ve orayı dikiş odasına çevirdiğini haber vermişti bana.

Henry ve Bunny kış tatilinde İtalya'ya, Roma'ya gidiyorlardı. Bunny'nin aralık ayının başında verdiği bu haberi duyunca çok şaşırmıştım zira son bir aydır ikisi de oldukça keyifsizdi, özellikle de Henry. Bunny'nin birkaç haftadır para almak için onu epey zorladığını biliyordum ama Henry bundan şikâyet etse de tuhaf biçimde onu reddetmeyi bir türlü başaramıyordu. Sorunun para olmadığından emindim, bu Henry için bir prensip meselesiydi ama aralarında her ne gerginlik varsa Bunny'nin bundan tamamen bihaber olduğuna da kalıbımı basabilirdim.

Bunny durmadan bu geziden söz ediyordu. Giysiler, rehber kitapları, dinleyicilerine ("Diğer dil kurslarında şansı yaver gitmeyenlere bile!") iki haftadan az bir sürede İtalyanca öğretmeyi vadeden *Parliamo Italiano* adlı bir plak ve Dante'nin *Cehennem*'inin Dorothy Sayers tarafından çevrilen baskısını satın almıştı. Kış tatilinde gidecek hiçbir yerim olmadığını biliyordu ama yarama tuz basmak hoşuna gidiyordu. "Campari içip gondollara binerken seni düşünüyor olacağım," diyordu bana göz kırparak. Henry ise bu geziden neredeyse hiç bahsetmiyordu. Bunny gevezelik edip dururken o, sigarasından derin, kararlı nefesler çekip Bun'ın bozuk İtalyancasını duymazlıktan geliyordu.

Francis Noel'de beni Boston'da ağırlamaktan ve sonra New York seyahatinde ona eşlik etmemden mutluluk duyacağını söylemişti; ikizler Virginia'daki büyükannelerine telefon etmiş, o da bütün kış tatili

boyunca beni seve seve evinde misafir edebileceğini iletmişti. Ama ortada bir de para meselesi vardı. Okul açılıncaya kadar bir iş bulup çalışmam gerekiyordu. İlkbaharda okula geri dönmek istiyorsam paraya ihtiyacım vardı ve Francis'le birlikte oradan oraya fink atacak olursam çalışma şansım olmayacaktı. İkizler her tatilde yaptıkları gibi avukat amcalarının yanında asistanlık yapacaklardı ama tek kişinin yapacağı bu işi iki kişiye bölüştürmek için yeterince uğraşmışlardı zaten; Charles emlak satışlarına ve içki dükkânına giderken Orman amcanın şoförlüğünü yapıyor, Camilla ise ofiste oturup hiç çalmayan bir telefonun başında pinekliyordu. Bir işe girmek isteyebileceğimin hiçbirinin aklının ucundan bile geçmediğinden emindim, Kaliforniya'daki zenginliğimize dair anlattıklarım sandığımdan çok daha büyük bir etki yaratmıştı. "Siz işteyken ben ne yapacağım?" diye sormuştum onlara, ne demek istediğimi anlayacakları umuduyla ama tabii ki anlamadılar. "Korkarım yapacak pek bir şey yok," demişti Charles özür dilercesine. "Kitap okursun, büyükannemle sohbet edersin, köpeklerle oynarsın."

Tek seçeneğim Hampden kasabasında kalmak gibi görünüyordu. Dr. Roland beni çalıştırmaya devam etmek istiyordu ama vereceği maaş doğru düzgün bir yerin kirasına yetmeyecekti. Charles ve Camilla dairelerini başka birine kiraya vereceklerdi, Francis'in evindeyse ergenlik çağındaki kuzeni kalacaktı, Henry'ninkiyse bildiğim kadarıyla boş olacaktı ama o evini kullanmamı teklif etmemişti, ben de ondan bunu isteyemeyecek kadar gururluydum. Kır evi de boştu ama orası Hampden'a bir saat uzaklıktaydı ve benim arabam yoktu. Derken terk edilmiş bir depoyu müzik aleti atölyesi olarak kullanan yaşlı bir hippinin varlığından haberdar oldum, o da eski bir Hampden mezunuymuş. Bir iki akort mandalı oyup birkaç mandolin zımparalarsan depoda bedavaya kalmana izin veriyormuş.

Biraz da kimsenin acıması ya da küçümsemesiyle uğraşmak istemediğim için kalacağım yerin gerçek koşullarını diğerlerinden saklamıştım. O zengin ama beş para etmez ailem tarafından istenmediğim için tek başıma Hampden'da (neresi olduğunu belirtmediğim bir yerde) kalıp

Yunanca çalışmaya karar vermiş, çok gururlu olduğum için de maddi destekte bulunma tekliflerini elimin tersiyle itmiştim.

Bu kararlılık, bu Henryvari akademik adanmışlık ve zaten genel olarak bu dünyaya ait şeyleri hor görüşüm hepsinde bana karşı hayranlık uyandırdı, özellikle de bizzat Henry'de. "Bu kışı burada geçirmeyi ben de isterdim," demişti kasım ayında kasvetli bir gecenin geç saatlerinde Charles ve Camilla'nın evinden dönerken, ayakkabılarımız ta bileklerimize kadar yolu tamamen kaplamış ıslak yaprakların içine batıyordu. "Okulun kepenkleri indirilmiş, kasabadaki dükkânlar öğleden sonra üçte kapatılmış olacak. Her yer bembeyaz, bomboş olacak, rüzgârdan başka hiçbir şeyin sesi duyulmayacak. Eski zamanlarda kar çatıların saçaklarını bile doldururmuş, insanlar evlerine hapsolup açlıktan ölürlermiş. İlkbahar gelene dek ölüleri bile bulunmazmış." Sesi alçak ve hülyalıydı ama benim içim belirsizlikle dolmuştu, benim yaşadığım yerde kışın kar bile yağmazdı ki.

Okulun son haftası benim haricimdeki herkes için valiz hazırlama, ödevleri temize çekme, uçak rezervasyonu yapma ve evlerini arama telaşıyla geçti. Benim ödevlerimi erken bitirme gibi bir derdim yoktu çünkü gidecek hiçbir yerim yoktu, eşyalarımı da yurt odaları boşaldıktan sonra boş bir vakitte toplayabilirdim. İlk giden Bunny oldu. Üç hafta boyunca aldığı dördüncü ders olan İngiliz Edebiyatının Şaheserleri için yazması gereken makale yüzünden paniğe kapılıp durmuştu. John Donne üzerine yirmi beş sayfalık bir ödev hazırlaması gerekiyordu. Bunu nasıl yapacağını hepimiz merak ediyorduk çünkü Bunny iyi bir yazar sayılmazdı; disleksisi en münasip suçlu gibi görünse de asıl sorun o değil, bir çocuğunki kadar kısa olan dikkat süresiydi. Herhangi bir ders için gereken metinleri ya da ek kaynakları nadiren okurdu. Bunun yerine, herhangi bir konuda sahip olduğu bilgi sınıftaki tartışmalardan aklında kalan ya da bir yerlerde okuduğunu sandığı, çoğu zaman konuyla hiçbir alakası olmayan bölük pörçük gerçeklerden ibaretti. İş makale yazmaya geldiğindeyse doğruluğu su götürür bu bilgileri bir atlas gibi başı her sıkıştığında başvurduğu Henry'yle ya da E. Tipton Chatsford tarafından yazılmış, 1890'lardan kalma *Düşünce ve Eylem Adamları*

başlıklı, aslında çocuklar için yazıldığından, tarihin önemli adamlarının çeşitli yaşlardaki hallerinin karakalem çizimleri ve gravürleriyle bezeli altı ciltlik baş ucu kitabıyla karşılaştırarak hazırlardı ödevlerini.

Bunny'nin yazdığı her şey ürkütücü derecede özgün olmaya mahkûmdu, zira son derece tuhaf malzemelerle yola çıkıp onları o şaşkın bakış açısıyla irdeleyip değiştirmeyi başarıyordu ama şu John Donne ödevi yazdığı tüm yazıların içinde en kötüsü olmalıydı (bu makalenin basılan tek yazısı olduğunu düşünürsek durum oldukça ironik geliyor. Bunny ortadan kaybolduktan sonra bir gazeteci kaybolan bu genç âlimin yazılarından bir alıntı isteyince Marion ona bu yazının bir kopyasını vermiş, böylece bu berbat makalenin titizlikle düzeltilmiş bir paragrafı *People* dergisinde yayınlanıvermişti).

Bunny bir yerlerden John Donne'un Izaak Walton'la tanıştığını duymuş ve zihninin karanlık köşelerinde bu tanışıklığı büyütmüş büyütmüş ve bu iki adamı birbirinden ayırt edilmesi imkânsız bir hale getirmişti. Bu vahim bağlantının başlangıç noktasını hiçbir zaman çıkaramadık: Henry bunun için *Düşünce ve Eylem Adamları*'nı suçluyordu ama bundan kimse emin değildi. Makaleyi teslim etmesine son bir iki hafta kala sabahın saat ikisinde, üçünde bir doğal felaketten kıl payı kurtulmuşçasına kravatı bir tarafa kaymış, gözleri yuvalarından fırlayacakmış gibi bir halde odamın kapısına dayanmaya başlamıştı. "Merhaba, merhaba," derdi içeriye girerken, ellerini darmadağınık saçlarında gezdirirdi. "Umarım seni uyandırmamışımdır, ışığı biraz kısmamda sakınca var mı, hah, işte böyle, evet, evet..." Işığı dilediği gibi ayarlar ve sonra paltosunu bile çıkarmadan ellerini arkasında kavuşturup kafasını iki yana sallaya sallaya bir süre odanın içinde volta atardı. Sonra birdenbire olduğu yerde durur ve gözlerinde çaresiz bir ifadeyle sorardı: "Metahemeralizm. Bana biraz anlatsana. Bildiğin ne varsa. Metahemeralizmle ilgili bir şeyler öğrenmem lazım."

"Üzgünüm ama bunun ne olduğunu bilmiyorum."

"Ben de bilmiyorum," derdi Bunny incinmiş gibi. "Sanatla ya da pastoralizmle falan alakalı bir şey olması lazım. John Donne ile Izaak

Walton'u birbirine böyle bağlayacağım, anlıyor musun?" Volta atmaya devam ederdi. "Donne. Walton. Metahemeralizm. Bence asıl mesele bu."

"Bunny, 'metahemeralizm' diye bir sözcük olduğunu bile sanmıyorum."

"Var tabii ki. Latinceden geliyor. İroniyle ve pastoralle ilgili bir şey. Evet. Aynen öyle. Resim ya da heykel veya onun gibi bir şey, galiba."

"Sözlükte var mı peki?"

"Bilmem. Nasıl yazıldığını bile bilmiyorum ki. Yani," elleriyle havaya bir resim çerçevesi çizdi, "şair ve balıkçı. *Parfait*. Yakın arkadaşlar. Dışarılarda geziyorlar. Güzel bir hayat yaşıyorlar. Onları bir arada tutan şey metahemeralizm olmalı, anlıyor musun?"

Ve bu daha yarım saat, belki daha fazla bile sürerdi, Bunny balıkçılığa ve sonra sonelere güzellemeler yapardı ve ne hikmetse monoloğunun tam ortasında aklına müthiş bir fikir gelirdi ve geldiği gibi yıldırım hızıyla çekip giderdi.

Makaleyi, teslim tarihinden dört gün önce bitirmişti, götürüp vermeden önce etrafta dolaşıp herkese gösteriyordu.

"İyi bir ödev olmuş, Bun," dedi Charles temkinlice.

"Sağ ol, sağ ol."

"Ama sence de John Donne'dan biraz daha fazla söz etmen gerekmez miydi? Ödevin asıl konusu o değil miydi?"

"Ah, Donne," dedi Bunny dudak bükerek. "Onu bu işe karıştırmak istemiyorum."

Henry ise ödevi okumayı reddetmişti. "Benim boyumu kat kat aştığından eminim, Bunny, cidden," dedi ilk sayfasına şöyle bir bakıp. "Sahi, daktilonda bir sıkıntı mı var?"

"Yoo, üç satır aralığı bırakarak yazdım," dedi Bunny gururla.

"Satırların arasında iki parmak mesafe var ama."

"Serbest şiire benzemiş, değil mi?"

Henry dalga geçtiğini belli edecek şekilde burnundan tuhaf bir ses çıkardı. "Bence yemek menüsüne benzemiş," dedi.

O makaleden aklımda kalan tek şey bitiriş cümlesiydi: "Donne ve Walton'ı metahemeralizmin kıyılarında bırakırken, bu iki eski dosta

sevgiyle el sallayıp veda ediyoruz." Dersten kalıp kalmayacağını merak ediyorduk. Ama Bunny hiç endişelenmiyordu: Pisa Kulesi'nin karanlık gölgesi artık geceleri yatağının baş ucuna vuracak kadar yaklaşan İtalya seyahati onu müthiş heyecanlandırıyordu, bu yüzden de İtalya'ya doğru yola çıkmadan önce Hampden'dan bir an önce ayrılıp ailevi yükümlülüklerini aradan çıkarmak için yanıp tutuşuyordu.

Yapacak hiçbir şeyim olmadığı için gidip bavulunu toplamasına yardım edip edemeyeceğimi sormuştu tüm düşüncesizliğiyle, ben de kabul etmiştim. Oraya gittiğimde onu giysilerini dört bir yana saçmış, çekmecelerindeki her şeyi bavullara doldururken bulmuştum. Uzanıp dikkatle duvardaki çerçevelenmiş Japonca yazıyı aldım ve masasının üstüne koydum. Elindeki komodin çekmecesini pat diye yere bırakıp resmi almak için telaşla fırlarken, "Ona sakın dokunma!" diye bağırdı. "Bu şey tam iki yüz yıllık." İşin aslı, bu dediğinin doğru olmadığını gayet iyi biliyordum çünkü onu daha birkaç hafta önce kütüphanedeki kitapların birinden kesip aldığını gözlerimle görmüştüm; tek kelime etmedim ama o kadar bozulmuştum ki gururu el verdiğinde sarf ettiği kaba mazeretlere aldırmadan oradan hemen çıkıp gittim. Sonradan, İtalya'ya doğru yola çıktıktan sonra posta kutumda Rupert Brooke'un şiir kitabıyla bir kutu naneli çikolatanın etrafına sarılmış tuhaf bir özür notu buldum.

Henry apar topar ve sessizce gitmişti. Gece bize gideceğini söylemiş, ertesi gün olunca da gitmişti. (St. Louis'e mi gitmişti, yoksa doğrudan İtalya'ya mı? Hiçbirimiz bilmiyorduk.) Francis ise ondan sonraki gün bitmek bilmeyen bir vedalaşmanın ardından Hampden'dan ayrılmıştı – Francis egzozundan bulut gibi bembeyaz dumanlar çıkaran Mustang'inin camını indirip motoru rölantiye almış, neredeyse kırk beş dakika boyunca bağıra çağıra bizimle konuşurken Charles, Camilla ve ben de kıpkırmızı burunlarımız ve yarı donmuş kulaklarımızla yolun kenarında durup onu dinlemiştik.

Belki de son giden oldukları için ikizlerin gidişini görmek beni diğer hepsinden çok daha fazla üzecekti. Francis'in çaldığı kornalar karlı uzaklara doğru kaybolurken neredeyse hiç konuşmadan ormanın

içindeki yoldan ikizlerin evine yürümüştük. Charles ışığı açtığı anda içerisinin yürek dağlayıcı biçimde düzenli olduğunu görmüştüm – lavabo tertemizdi, yerler cilalanmıştı ve bavullar tek sıra halinde kapının kenarına dizilmişti.

Yemekhaneler o gün öğle saatinde kapanmıştı; hava kararıyor, lapa lapa kar yağıyordu ve arabamız yoktu; çamaşır suyu kokan yeni temizlenmiş buzdolabının içi bomboştu. Mutfak masasına oturup konserve mantar çorbası, tuzlu kraker ve sütsüz şekersiz çaydan oluşan acıklı, iğreti bir akşam yemeği yedik. Ana sohbet konumuz Charles ve Camilla'nın yolculuk hazırlıklarıydı – bavulları nasıl taşıyacakları, altı buçuk trenine yetişmek için taksiyi saat kaçta çağırmaları gerektiği. Bu yolculuk sohbetine ben de katılıyordum ama bir yandan da haftalarca kalkmayacak derin bir hüzün çökmeye başlamıştı üstüme; Francis'in önce biraz geri geri gidip sonra karlı yolda gözden kaybolan arabasının sesi hâlâ kulaklarımdaydı ve okul kapanmış, dize kadar kar yağmış ve herkes gitmişken önümüzdeki iki ayın ne kadar yalnız geçeceğini ilk defa o anda anlamıştım.

Çok erken bir saatte gidecekleri için ertesi sabah onları geçirmeye gelmek için zahmet etmememi söylemişlerdi ama ben yine de onlara veda etmek için sabahın beşinde kapılarına dayandım. Gökyüzü yıldızlarla süslü, zifiri karanlık ama açıktı o sabah, ana binanın avlusundaki termometre sıcaklığın sıfırın altına düştüğünü gösteriyordu. Bir duman bulutunun içindeki taksi gelmiş, dışarıda bekliyordu. Şoför bir bagaj dolusu bavulu arabaya koymuş ve bagaj kapısını kapatmıştı, Charles ve Camilla ise evin kapısını kilitliyordu. Oradaki varlığımın kıymetini anlayamayacak kadar tedirgin ve meşguldüler. İkisi de yolculuğa çıkmadan önce gergin oluyordu, ebeveynleri hafta sonu için Washington'a giderken bir araba kazasında ölmüştü, bu yüzden ikizler bir yere gitmeleri gerektiğinde günler öncesinden huzursuzlanmaya başlıyorlardı.

Ayrıca geç kalmak üzereydiler. Charles elindeki çantayı yere bırakıp elimi sıktı. "Mutlu Noeller, Richard. Bize yazacaksın, değil mi?" dedi, sonra taksiye doğru yürüdü. İki koca heybeyi taşımaya uğraşan

Camilla ikisini de pat diye karların üstüne atıp, "Lanet olsun, bu kadar eşyayı asla trene sokamayacağız," dedi.

Kesik kesik soluk alıp veriyordu, parlak yanakları soğuktan kıpkırmızı kesilmişti, hayatım boyunca onun o anda olduğu gibi insana aklını kaçırtacak kadar güzel hiç kimse görmedim. Öylece durmuş aptal aptal ona bakıyordum, damarlarımdaki kan güm güm vuruyordu, kafamda defalarca kez prova ettiğim veda öpücüğünü bile unutmuştum ki hiç beklemediğim bir anda atılıp kollarını boynuma doladı. Hırıltılı nefesi kulaklarımdaydı ve birkaç saniye sonra yanağıma dayadığı yanağı buz gibiydi. Eldivenli elini tuttuğumda incecik bileğinde hızlı hızlı atan nabzını parmaklarımın arasında duyabiliyordum.

Taksi korna çaldı ve Charles kafasını camdan dışarıya çıkarıp, "Hadisene!" diye bağırdı.

Çantalarını kaldırıma kadar taşıdım ve onlar taksiyle uzaklaşırken sokak lambasının altında öylece kalakaldım. Arka koltukta arka cama doğru dönmüş, bana el sallıyorlardı, ben de dikilip kaldığım yerden onları izliyordum. Taksinin köşeyi dönüp gözden kaybolmasıyla bir hayalet gibi arabanın siyah camına vuran şekli bozuk yansımam da kaybolup gitti.

Motorun sesi işitilmez oluncaya dek o ıssız sokakta dikildim, artık duyulan tek ses rüzgârın yerden girdaplar halinde kaldırıp havaya savurduğu toz karın uğultusuydu. Sonra ellerimi ceplerime sokup ayaklarımı karın içine bastıkça dayanılmaz sesler çıkararak kampüse doğru yürümeye başladım. Yurt binaları kapkaranlık ve sessizdi, tenis kortunun arkasındaki büyük otopark birkaç fakülte hocasının arabası ve bakım onarım şirketinin yeşil kamyoneti dışında bomboştu. Benim kaldığım yurttaysa koridorlar ayakkabı kutuları ve askılıklarla doluydu, kapılar aralıktı, her yer mezar gibi karanlık ve sessizdi. Hayatımda hiç olmadığım kadar mutsuzdum. Perdeleri çektim, dağınık yatağıma uzandım ve yeniden uykuya daldım.

O kadar az eşyam vardı ki hepsini tek seferde taşıyabilecektim. Öğlene doğru tekrar uyandığımda iki bavulumu doldurdum ve anahtarlarımı

güvenlik kulübesine teslim ettikten sonra bavulları alıp kasabaya giden ıssız, karlı yoldan o yaşlı hippinin telefonda verdiği adrese doğru yola çıktım.

Beklediğimden daha uzun bir yürüyüş oluyordu, çok geçmeden beni ana yoldan ayırıp Cataract Dağı yakınlarındaki kırsalda ıpıssız bir patikaya sokmuştu. Yol iki adımda bir köprülerle bölünmüş, hızla akan sığ bir nehre –Battenkill Nehri– paralel gidiyordu. Etrafta sadece birkaç ev vardı, Vermont taşrasında sık sık görülen, kenarında kocaman bir odun yığını duran ve soba borusundan kapkara dumanlar saçan o ürkütücü karavandan bozma evlerden bile ancak bir iki tane görebiliyordum. Nadiren karşıma çıkan bu tek tük evlerden birinin ön bahçesindeki beton briketlerin yanına bırakılmış harap durumdaki araba dışında tek bir araç yoktu.

Yaz olsa zorlu ama güzel bir yürüyüş olabilirdi bu ama aralık ayında, yerde dize kadar kar, elimde taşımam gereken iki ağır bavul varken yolun sonunu görebileceğimden bile şüphe etmeye başlamıştım. Soğuktan parmaklarıma kramp girmişti, dinlenmek için birçok kez durmak zorunda kalmıştım, geçtiğim kırsal gitgide daha da ıssızlaşıyordu ve yol nihayet bana söylenen yere çıkmıştı: Doğu Hampden'daki Prospect Caddesi'ne.

Burası kasabanın hiç görmediğim bir bölgesiydi ve benim tanıdığım, akçaağaçlarıyla, ahşap kaplı dükkân vitrinleriyle, adliye sarayındaki kocaman saati ve tüm yeşilliğiyle ön plana çıkan bölgeden dünyalar kadar farklıydı. Hampden'ın bu bölgesi su kuleleriyle, pas tutmuş tren raylarıyla, çatıları bel vermiş depoları ve kapıları tahtalarla kapatılmış, camları kırık fabrikalarıyla bombalanmış bir şehre benziyordu. Her yer Büyük Bunalım'dan beri terk edilmiş gibi görünüyordu; caddenin sonundaki küçük, köhne bar hariç. Önüne park eden döküntü kamyonlara bakılırsa orası bu öğle saatinde bile oldukça iyi iş yapıyor olmalıydı. Neon ışıklı bira amblemlerinin üzerine Noel ışıkları ve plastik çobanpüskülleri atılmıştı; içeriye şöyle bir bakınca oduncu gömleği giymiş bir dizi adamın, önlerinde bira ya da shot bardaklarıyla barda oturduklarını gördüm, biraz arkada ise bir bilardo masasının etrafında

toplanmış, beyzbol şapkalı, yaşça daha genç ve daha şişman bir grup daha vardı. Kırmızı vinil kaplı kapının dışında durdum ve bir süre daha kapının üstündeki delikten içeri baktım. İçeri girip gideceğim adresi sormalı, belki bir içki içip biraz ısınmalı mıydım? Böyle yapmaya karar verip elimi kapının kaygan, pirinç tokmağına atmıştım ki barın pencerede yazan adını gördüm: Boulder Tap. Yerel haberlerde duyduğum kadarıyla bu Boulder Tap, Hampden'da işlenen ne kadar ufak tefek suç varsa hepsinin merkez üssüydü – tek bir tanığın bile görmediği bıçaklamalarla, tecavüz olaylarıyla ünlüydü. Tepenin diğer yanından gelen yolunu şaşırmış bir üniversiteliysen durup bir içki içmek için uğramak isteyeceğin türden bir yer değildi.

Bizim hippinin yaşadığı yeri bulmak da öyle çok zor olmadı zaten. Nehrin üzerindeki depolardan parlak mor renge boyanmış olanıydı.

Nihayet gelip kapıyı açtığında onu uykudan uyandırmışım gibi öfkeli görünüyordu. "Bir dahaki sefere kapıyı çalmadan gir, ahbap," dedi surat asarak. Kısa boylu, şişman, kızıl sakallı bir adamdı, üstündeki tişörtte ter lekeleri vardı. Geceleri arkadaşlarıyla Boulder Tap'teki bilardo masasının etrafında hoş vakit geçiriyormuş gibi bir tipi vardı. Parmağıyla demir merdivenlerin tepesindeki benim kalacağım odayı gösterdi (merdivenlerin tırabzanları bile yoktu tabii ki) ve tek kelime etmeden ortadan kayboldu.

Yerleri tahta kaplı, yüksek tavanı yer yer açık mağara gibi tozlu bir odada buldum kendimi. Köşede duran kırık bir konsol ve yüksek bir sandalye dışında hiçbir eşya yoktu, tabii çim biçme makinesini, paslı yağ bidonunu ve üstü zımpara kâğıtları, marangoz aletleri ve belki de mandolinlerin dış iskeletleri olan kavisli tahta parçalarıyla kaplı eğreti masayı saymazsak. Yerlerde talaşlar, çiviler, yiyecek ambalajları, sigara izmaritleri ve 1970'lerden kalma *Playboy* dergileri vardı, çok camlı pencereler ise bir buz ve kir tabakasıyla kaplıydı.

Bavullardan önce birini, sonra diğerini uyuşmuş parmaklarımdan yere bıraktım, bir an için beynim de uyuşmuş gibiydi, bütün o gördüklerimi tek kelime etmeden kaderime razı bir şekilde kabulleniyordum. Sonra birdenbire dışarıdan gelen o feci gümbürtünün, o şiddetli akıntı

sesinin farkına vardım. Hemen gidip masanın arkasındaki pencerelerden dışarıya baktım ve yalnızca birkaç metre altımda uzanan nehrin sularını görünce şaşıp kaldım. Nehrin daha ilerideki baraj duvarına çarpıp etrafa sular sıçrattığını da görüyordum. Biraz daha iyi görebilmek için elimle camın bir kısmını temizlemeye çalışırken, nefes alıp verirken artık içeride olduğum halde ağzımdan hâlâ bembeyaz bir buhar çıktığını fark ettim.

Birdenbire ancak bir buz sağanağı olarak tanımlayabileceğim bir şey üstüme dökülüverince kafamı kaldırıp yukarı baktım. Çatıda kocaman bir delik vardı; oradan bir bulutun hızla soldan sağa doğru süzüldüğü mavi gökyüzünü görebiliyordum. Hemen altındaki tahta döşemenin üzerinde, sanki kalıpla çizilmiş gibi tepedeki delikle aynı şekilde birikmiş incecik bir kar birikintisi göze çarpıyordu ve benim yapayalnız ayak izlerim dışında hiç bozulmamıştı.

Yılın en soğuk aylarında yukarı Vermont'taki ısıtması olmayan bir binada yaşamaya kalkışmanın ne kadar tehlikeli bir şey olduğunun farkında olup olmadığımı çok fazla kişi sordu bana daha sonra; doğrusunu söylemem gerekirse, farkında değildim. Donarak ölen sarhoşlara, yaşlı insanlara ve dikkatsiz kayakçılara dair duyduğum hikâyeler aklımın bir köşesindeydi ama nedense bunların benimle hiçbir alakası yokmuş, benim başıma gelmezmiş gibi geliyordu bana. Kaldığım yerin konforsuz olduğu açıktı, korkunç derecede pis ve dehşet soğuk olduğu da ama gerçek anlamda tehlikeli olabileceği hiç aklıma gelmemişti. Orada başka öğrenciler de kalmıştı daha önce, o yaşlı hippi orada tek başına yaşıyordu, Öğrenci Danışma Bürosu'ndaki memurun bizzat kendisi söylemişti bunu. Benim bilmediğim şey, hippinin yaşadığı alanın adamakıllı ısıtıldığı, daha önce orada kalan öğrencilerin ise oraya oda ısıtıcısı ve elektrikli battaniyelerle tam teçhizatlı geldikleriydi. Dahası, çatıdaki delik daha yeni açılmış olmalıydı, Öğrenci Danışma Bürosu'nun bundan haberi yoktu. Herhangi birinin bu durumdan haberi olsa beni uyarırdı diye düşünüyordum ama işin aslı, kimsenin hiçbir şeyden haberi yoktu. Böyle bir yerde kalmak zorunda olmaktan o kadar utanıyordum

ki nerede kaldığımı hiç kimseye, Dr. Roland'a bile söylememiştim; her şeyden haberdar olan tek kişi o yaşlı hippiydi ve o da kendisi dışında hiç kimsenin sıhhatini umursayacak bir tip değildi.

Sabah erkenden, daha hava karanlıkken uyanırdım, yatarken iki üç kat kazak, uzun paçalı bir içlik, yünlü pantolon ve pardösü giyip yattığım için üstümdeki yorganı yere atmış olurdum. Giydiklerimi üstümden çıkarmadan yola koyulup Dr. Roland'ın ofisine kadar yürürdüm. Bu uzun bir yürüyüş olurdu, hele de kar yağıyorsa ya da rüzgâr esiyorsa yol dayanılmaz bir hale gelirdi. Daha hademe binanın kapısının kilidini yeni açarken soğuktan donmuş ve yorgunluktan ölmüş bir halde ana binaya ulaşırdım. Sonra hemen alt kata iner, bodrum kattaki, İkinci Dünya Savaşı sırasında geçici revir işlevi görmüş olsa da artık hiç kullanılmayan ve beyaz fayansları, çıplak boruları ve tam ortasındaki gider boşluğuyla son derece metruk görünen odada duş alıp tıraş olurdum. Hademeler bu odadaki musluklarda kovalarını yıkarlardı, bu yüzden sular hâlâ akıyordu, hatta bir şofben bile vardı. Usturamı, sabunumu ve hiç göze çarpmayacak bir şekilde katladığım havlumu cam kapaklı boş dolaplardan birinin arka tarafına saklıyordum. Sonra gidip Sosyal Bilimler'in ofisindeki elektrikli ocağın üstünde kendime konserve çorba ve hazır kahve ısıtıyordum. Dr. Roland ve bölüm sekreterleri geldiğinde ben güne çoktan müthiş bir başlangıç yapmış oluyordum.

Benim işi asmalarıma, sık sık dile getirdiğim mazeretlerime ve yapmam istenen işleri vaktinde yerine getiremeyişime artık alışmış olan Dr. Roland bu ani çalışkanlığıma şaşkınlık ve şüpheyle yaklaşıyordu. Yaptıklarımdan övgüyle söz ediyor, beni sık sık sorguya çekiyordu, birkaç kez koridorda kış tatili için okulu terk etmeyen diğer tek hoca olan psikoloji bölümü başkanı Dr. Cabrini'ye bendeki bu değişimden bahsettiğini işitmiştim. Başta şüphesiz bunun ona çektiğim numaralardan biri olduğunu düşünmüştü. Ama haftalar geçtikçe ve ben hevesle çalıştığım her geçen gün haneme pırıl pırıl bir altın yıldız daha ekledikçe inanmaya başladı: başta çekinerek ama sonunda zafer kazanmış bir komutan edasıyla. Şubat ayının başlarında ücretime zam bile yapmıştı. Bir davranışbilimci olarak bunun motivasyonumu daha

da üst seviyelere çıkaracağını umuyor olmalıydı. Kış sona erip Monmouth Yurdu'ndaki odama ve o eski, beceriksiz günlerime geri dönünce böyle bir hata yapmış olmaktan ötürü pişman olduğundan eminim.

Mümkün olan en geç saatlere kadar Dr. Roland'ın ofisinde çalışıyor, sonra da akşam yemeği için ana binadaki büfeye gidiyordum. Kimi şanslı gecelerde bundan sonra yapacak başka şeyler de bulabiliyordum; Adsız Alkolikler'in toplantılarına katılmak ve kasabadaki lisenin sahnelediği *Brigadoon* oyununu izlemek için ilan panolarını dikkatle inceliyordum. Ama çoğu zaman yapacak hiçbir şey olmuyordu, ana bina saat yedide kapanıyordu ve o karın, karanlığın içinde uzun uzun yürüyerek kaldığım yere gitmekten başka çarem kalmıyordu.

Deponun içindeki soğuk öncesinde ve sonrasında gördüğüm hiçbir soğuğa benzemiyordu. Sanırım biraz aklımı çalıştırsam gidip kendime bir elektrikli ısıtıcı alırdım ama Amerika'nın en sıcak ikliminden daha dört ay önce çıkıp gelmiş biri olarak böyle bir aletin var olduğundan bile habersizdim. Koskoca Vermont nüfusunun kendimi maruz bıraktığım bu işkenceyi her gece çekiyor olamayacağı aklıma gelmiyordu nedense. Ta kemiklerime kadar işleyen soğuk eklemlerimi sızlatıyordu, öyle insafsız bir soğuktu ki bu, rüyalarıma bile giriyordu: çıktığım yolculukta buz kütlelerinin arasında yolumu kaybetmiştim, Kuzey Kutbu'ndaki denizlerde bir başıma çırpınırken dalgaların üstünden geçip giden arama uçaklarının ışıklarını görüyordum. Sabah olup da uykudan uyandığımda her yanım dayak yemişim gibi tutulmuş oluyordu. Bunun yerde yatmaktan kaynaklandığını sanıyordum. Ama bu illetin esas sebebinin sert ve amansız titreme olduğunu çok daha sonra anlayacaktım, meğer kaslarım her gece, bütün bir gece boyunca elektrik verilmiş gibi kasılıp duruyormuş.

İnanması çok güç ama o hippi –adı Leo'ymuş– depoda fazla zaman geçirmediğim için, mandolin gövdesi oymadığım, tahtaları zımparalamadığım ya da orada kaldığım sürede her ne yapmam gerekiyorsa onu yapmadığım için bana epey kızgındı. Beni ne zaman görse, "İyi niyetimi suistimal ediyorsun, ahbap," diyordu tehditkâr bir ifadeyle. "Hiç kimse Leo'ya böyle kazık atamaz. Hiç kimse."

Nedense müzik enstrümanı yapımı okuduğum ve gerçekten de her türlü karmaşık, teknik işten anladığım gibi bir fikre kapılmıştı, oysa ben ona böyle bir şey söylememiştim. "Evet, söyledin," dedi bunu ona anlatmaya çalıştığımda. "Söyledin. Bir yaz Blue Ridge Dağları'nda yaşadığını ve orada santur yaptığını söyledin. Kentucky'de."

Buna karşılık söyleyecek hiçbir şeyim yoktu. Kendi yalanlarımın dönüp dolaşıp yüzüme vurulmasına alışkındım alışkın olmasına da şimdiye kadar hiçbiri bende bu denli soğuk duş etkisi yaratmamıştı. Yapabileceğim tek şey bunu inkâr etmek ve dürüstçe santurun ne olduğunu bile bilmediğimi söylemekti. "Akort vidası kes," dedi küstahça. "Yerleri süpür." Buna karşılık olarak eldivenlerimi bile çıkaramayacağım kadar soğuk olan odalarda vida kesmemin imkânsız olduğunu anlatmaya çalıştığım pek çok şey söyledim. "O zaman eldivenlerinin parmak uçlarını kes, ahbap," dedi Leo hiç istifini bozmadan. Ön holde yakama yapıştığı bu gibi anlar onunla tek irtibatım olan anlardı. Mandolinlere duyduğu bütün bu sözde aşka rağmen aslında atölyeye hiç ayak basmadığı, hatta ben burada kalmaya gelmeden önce de bunu aylardır pek yapmadığı belli olmuştu. Çatıda bir delik olduğundan bile habersiz olduğunu düşünmeye başlamıştım, bir gün bundan ona bahsetme cüretinde bulundum. "Senin elinden böyle tamirat işleri gelir sanıyordum," dedi. Bir pazar günü etrafta bulduğum birkaç mandolin tahtasını alıp gerçekten bunu yapmaya kalkışmam ve bunu yaparken ölümle burun buruna gelmem, içinde bulunduğum perişan durumun bir başka ispatı sayılabilirdi, çatının eğimi korkunç dikti, dengemi kaybettim, az kalsın baraja düşecektim ki son anda binanın kenarındaki teneke su borusuna tutundum, neyse ki sağlamdı. Paslı tenekenin ellerimi kesmesine, gidip tetanos iğnesi vurulmak zorunda kalmama rağmen zar zor da olsa hayatımı kurtarmayı başarmıştım ama Leo'nun çekici, testeresi ve mandolin tahtaları baraja düşmüştü. Bütün o alet edevat suya batmıştı, Leo muhtemelen bugün bile onların ortadan kaybolduğunun farkında değildir ama ne yazık ki o mandolin parçaları su yüzüne çıkmayı ve hemen Leo'nun yatak odası penceresinin önündeki taşma savağının üstünde toplanmayı başarmıştı. Elbette bunun üzerine bir araba dolusu laf etmiş, başkalarının eşyalarına özen

göstermeyen üniversite öğrencilerinden, onu durmadan kazıklamaya çalışan insanlardan dem vurmuştu.

Noel farkında bile olmadan gelip geçti; yalnız, iş olmadığı ve her yer kapandığı için birkaç saatliğine girebildiğim kilise dışında ısınabileceğim hiçbir yer yoktu. Kiliseden sonra kemiklerime kadar donmuş bir halde kaldığım yere geliyor, yorganıma sarınıyor ve ileri geri sallana sallana çocukluğumdaki güneşli Noelleri düşünüyordum – portakallar, bisikletler, hulahoplar ve sıcakta parlayan yeşil süsler.

Arada bir mektup geliyordu, adresimi kimseye vermediğim için okuldan yönlendiriliyorlardı. Francis ne kadar sıkıldığını, nasıl hasta olduğunu ve onu son görüşümden bu yana yemek zorunda kaldığı neredeyse her şeyi anlattığı altı sayfa uzunluğunda bir mektup yollamıştı. İkizler ise, eksik olmasınlar, büyükannelerinin yaptığı kurabiyelerle dolu kutular ve farklı mürekkeplerle yazılmış mektuplar gönderiyorlardı – yazan Charles ise siyah, Camilla ise kırmızı. Ocağın ikinci haftası dolaylarında Roma'dan bir kartpostal aldım, üstünde gönderici adresi yoktu. Prima Portalı Augustus'un bir fotoğrafıydı; Bunny, Henry ile ikisinin tam bir Romalı gibi giyinmiş (togalı, küçük yuvarlak gözlüklü) bu kral heykelinin ileriye uzattığı kolunun gösterdiği yöne doğru merakla bakan, şaşırtıcı derecede başarılı karikatürlerini çizmişti. (Caesar Augustus, Bunny'nin kahramanıydı, edebiyat bölümünün Noel partisinde İncil'deki Beytüllahim öyküsü okunurken adı geçtiğinde yüksek sesle tezahürat edip hepimizi utandırmıştı. Onu susturmaya çalıştığımızdaysa, "Aman, ne olacak yani," demişti. "Bütün dünya vergiye bağlanmayı hak etmişti.")

Bu kartpostalı hâlâ saklıyorum. Bunny kartın üstünü her zaman olduğu gibi kurşun kalemle yazdığı için yıllar içinde biraz silinmiş ama yine de okunabiliyor. Adını yazıp imzalamamış olsa da bu satırların onun elinden çıktığı gün gibi açık:

Richard, dostum,

sen orada soğuktan donuyor musun? Burası
çok sıcak. Bir Penscione'da kalıyoruz

dün restoranın birinde yanlışlıkla Conche sipariş ettim, tadı korkunçtu ama Henry hepsini yedi. Buradaki herkes sapına kadar Katolik. Arrivaderci, görüşürüz.

Francis ve ikizler bana ısrarla Hampden'daki adresimi sorup duruyorlardı. "Nerede kalıyorsun?" diyordu Charles siyah mürekkeple. "Evet, neredesin?" diye tekrarlıyordu Camilla kırmızı renkle. (Mektuplarında lal rengi bir mürekkep kullanıyordu ve kırmızının bu eşsiz tonuna bürünen zihnim belki de onu korkunç derecede özlediğim için onun o cıvıl cıvıl, kısık sesini bana kadar getiriyordu.) Onlara verecek bir adresim olmadığı için bütün bu soruları göz ardı ediyor, yazdığım mektupları kara, güzelliğe ve yalnızlığa dair sözlerle dolduruyordum. Bu mektupları çok uzaklarda bir yerlerde okuyan biri için hayatım ne kadar tuhaf görünüyordur kim bilir, diye düşünüyordum sık sık. Bu mektuplarda anlatılanlar şahsi hiçbir şey içermeyen kopuk kopuk sözlerden, okuyucuyu her satırda şöyle bir duraksatan boşluklarıyla ne dediği belirsiz ifadelerden ibaretti; birkaç tarihi ve olayı değiştirsem herkesi bu mektupları benim değil, Gotama Buda'nın yazdığına inandırabilirdim.

Bütün bu mektupları sabahları işten önce ofiste, kütüphanede, her akşam hademe tarafından kovalanıncaya kadar kaldığım ana binada oyalanırken yazıyordum. Bütün hayatım bir umumi yerden diğerine geçtiğim bu bölük pörçük zaman dilimlerinden ibaretmiş gibi geliyordu, asla gelmeyen trenleri bekliyordum sanki. Gecenin geç saatlerinde istasyonlarda pinekleyip yolculara yirmi yıl önce raydan çıkan Geceyarısı Ekspresi'nin ne zaman kalkacağını soran o hayaletlerden biri gibi, tüm kapıların kapandığı ve sıcaklığın, insanların ve kulağa çalınan sohbetlerin dünyasından çıkmak zorunda kaldığım o korkunç saate kadar bir ışıktan diğerine dolaşırken o eski, tanıdık soğuğun ta iliklerime kadar işlediğini hissediyordum; sonra hepsi unutuluyordu, o sıcaklık, ışıklar, hepsi; hayatımda hiç ısınmamıştım ki ben, hem de hiç.

Kendimi görünmez kılmakta uzmanlaşmıştım. Garsonların gözüne ilişmeden tek bir fincan kahveyle iki, bir yemekle tam dört saat geçirmeyi başarıyordum. Ana binadaki hademeler her akşam kapanış saatinde beni ite kaka dışarı çıkarsalar da aynı kişiyle ikinci kez konuştuklarının farkında olduklarından bile şüpheliyim. Pazarları öğleden sonra görünmezlik pelerinimi omuzlarıma atıp revire gider, sessiz sessiz *Yankee* dergisinin ("Cuttyhunk Adası'ndaki İstiridyeler") ya da *Reader's Digest*'in ("Sırt Ağrısından Kurtulmanın On Yolu!") eski sayılarını okuyarak bazen tek seferde altı saat geçirirdim ve orada olduğumu ne danışmadaki kız ne doktor ne de benim gibi bekleyen hastalar fark ederdi.

Ama tıpkı H. G. Wells'in Görünmez Adam'ı gibi, bu Tanrı vergisi yeteneğimin de bir bedeli olduğunu ve yine tıpkı Görünmez Adam gibi beni de ruhsal bir karanlığa doğru ittiğini anlamaya başlıyordum. İnsanlar gözlerimin içine bakmıyormuş, içimden geçip gidiyorlarmış gibi geliyordu; batıl inançlarım âdeta cinnet haline dönüşmeye başlamıştı. Kaldığım odaya çıkan o köhne merdivenlerin basamaklarından birinin çöküvermesinin ve düşüp boynumu ya da bacağımı kırmamın an meselesi olduğuna inandırmıştım kendimi, Leo yardıma gelmeden soğuktan donacak ya da açlıktan ölecektim. O merdivenleri başarıyla ve korkusuzca çıktığım bir gün içimden eski bir Brian Eno şarkısını söylediğim için ("Yeni Delhi'de / Ve Hong Kong'da / Sonunun geldiğini biliyor onlar da") artık merdivenleri inerken ya da çıkarken içimden hep bu şarkıyı söylemek zorundaydım.

Ve nehrin üzerindeki yaya köprüsünü her geçişimde –günde iki kez– durup yolun kenarındaki kahverengiye dönmüş karların arasında yeterli büyüklükte bir taş arayıp bulmam gerekiyordu. Sonra köprünün buz tutmuş tırabzanlarının üstünden eğilip bulduğum taşı nehrin dibindeki benekli dinozor yumurtalarını andıran granitlerin üzerinden köpüre köpüre hızla akan suya bırakıyordum – oradan sağ salim geçebilmek için nehir tanrısına verdiğim bir adaktı belki ya da her ne kadar görünmez olsam da aslında var olduğumu kanıtlama çabasıydı. Sular bazı yerlerde öyle sığ ve berraktı ki bazen nehir yatağına çarpan taşın

çıkardığı sesi bile duyabiliyordum. Her iki elimle o buzlu tırabzanlara sımsıkı tutunmuş, kaya parçalarına çarpıp köpüren, parlak taşların üzerinde kayıp giden sulara bakarken oradan düşüp kafamı o parlak kayalara çarpıp kırmanın nasıl olacağını hayal ederdim: korkunç bir çatırtı, aniden gelen gevşeme hissi, sonra o cam gibi suyu kırmızıya boyayan gürül gürül kan.

Kendimi oradan aşağıya atsam, bütün o beyaz sessizliğin içinde beni kim bulacaktı? Nehir beni kayalara çarpa çarpa ta aşağılara kadar taşıyıp boya fabrikasının arkasındaki sığ sulara kadar götürür müydü? Orada akşamüstü saat beşte otoparka arabasını almaya gelen bir kadın farlarının ışığı vurunca beni fark ederdi belki? Yoksa ben de tıpkı Leo'nun mandolin tahtaları gibi bir kayanın ardındaki kuytu bir köşeye sinip giysilerim üstümden dökülürken ilkbaharın gelmesini mi beklerdim?

Bu düşüncelerin ocağın üçüncü haftasına doğru ortaya çıktığını söylemeliyim. Sıcaklıklar daha da düşüyor, zaten hep yapayalnız ve perişan geçen hayatım giderek daha da katlanılmaz bir hal alıyordu. Her gün âdeta bir sarhoşluk hali içinde işe gidip geliyordum; bazen hava sıcaklığı eksi onu, hatta yirmiyi buluyordu, bazen öyle bir kar fırtınası çıkıyordu ki uçsuz bucaksız bir beyazlıktan başka hiçbir şey göremiyordum ve eve gidebilmemin tek yolu, yolun kenarındaki korkuluklara olabildiğince yakın yürümeyi sürdürmekti. Eve varır varmaz o kirli yorganın içine sarıp sarmalanıyor ve ölü gibi yere yığılıveriyordum. Soğuktan kaçmaya çabalamak dışındaki tüm vaktimi kendimi Poevari hastalıklı hayallere kaptırarak geçiriyordum. Bir gece rüyamda kendi cesedimi gördüm, saçlarım buzdan dimdik olmuştu, gözlerim fal taşı gibi açıktı.

Her sabah aynı saatte Dr. Roland'ın ofisinde oluyordum. Sözüm ona bir psikolog olan adam, ruhsal çöküntünün on belirtisinden birini bile fark etmiyor, görmesi için eğitildiği ve öğretmesi için para aldığı her ne haltsa hiçbirini görmüyordu. Bunun yerine benim sessizliğimi fırsat bilip kendi kendine futboldan, çocukken sahip olduğu köpeklerden söz ediyordu. Nadiren beni hedef alan sözleri de zaten gizemli ve

anlaşılmaz oluyordu. Drama bölümünde okuduğum için şimdiye kadar hiç tiyatro oyununda oynayıp oynamadığımı soruyordu mesela. "Sorun ne? Yoksa utanıyor musun, evlat? Onlara kendini göster." Başka bir defasındaysa gayet rahat bir tavırla Brown'da okurken koridorun diğer ucunda kalan çocukla aynı yatağı paylaştığını anlatmıştı bana. Başka bir gün ise, "Arkadaşlarının da kış tatilini Hampden'da geçirdiğinden haberim yoktu," demişti.

"Arkadaşlarımdan hiçbiri kışı burada geçirmiyor ki," dedim ki bu doğruydu.

"Dostlarını böyle kendinden uzaklaştırmamalısın. Hayatın boyunca sahip olacağın en iyi arkadaşlar şu anda edindiğin arkadaşların olacak. Biliyorum, bana inanmıyorsun ama benim yaşıma geldiğinde tüm bağlar kopmaya başlayacak."

O gece eve yürürken birdenbire her şey beyaza büründü ve bir anda geçmişim yokmuş, anılarım yokmuş, bütün hayatımı hep bu insanın gözünü kör eden parlaklıktaki uğultulu yolda yürüyerek geçirmişim gibi bir duyguya kapıldım.

Tam olarak neyim vardı bilmiyorum. Doktorlar bunun kötü beslenme ve hafif bir zatürrenin eşlik ettiği kronik hipotermi olduğunu söylemişti ama bu teşhisin bütün o halüsinasyonları ve zihin bulanıklığını açıkladığından emin değilim. O zamanlar hasta olduğumun bile farkında değildim; bütün belirtiler, bütün o ateş ve ağrılar daha acil dertlerimin arasında kayboluyordu.

Çünkü çok zor bir durumdaydım. Son yirmi beş yılın en soğuk ocak ayını geçiriyorduk. Donarak öleceğim diye ödüm kopuyordu ama gidecek hiçbir yerim de yoktu. Dr. Roland'dan kız arkadaşıyla paylaştığı dairesinde kalmayı rica edebilirdim ama böyle bir şey istemenin utancındansa ölmeyi tercih ederdim. Başka kimseyi tanımıyordum, tek bir kişiyi bile ama tanımadığım insanların kapısını çalmaktan başka çarem kalmamıştı. Soğuğun iliklerime dek işlediği bir gece Boulder Tap'in önündeki ankesörlü telefondan ailemi aramayı denedim, karla karışık yağmur yağıyordu ve bedenim öyle kötü titriyordu ki jetonları deliğe sokmakta bile güçlük çekiyordum. İçimde biraz para ya da bir

uçak bileti gönderecekleri gibi çaresiz, aptalca bir umut olsa da bana ne söylemelerini istediğimden bile emin değildim. Sanırım Prospect Caddesi'nin sert rüzgârında, o sulu sepkenin altında dikilirken uzaklarda, sıcak bir yerde yaşayan insanların seslerini işitmenin bile bana iyi geleceğine inanmıştım. Ama babam ancak altıncı ya da yedinci çalışta telefonu açtığında onun o hırçın ve sarhoş sesini duyunca boğazımda sert, kupkuru bir yumru belirdi ve telefonu pat diye kapattım.

Dr. Roland yine şu hayalî arkadaşımdan söz ediyordu. Bu kez gecenin geç bir saatinde evine giderken kasabanın yukarı yakasındaki meydanda yürüdüğünü görmüştü onun.

"Size arkadaşlarımın burada olmadığını söylemiştim," dedim.

"Kim olduğunu söylesem hemen tanıyacaksın. Şu iri çocuk var ya. Gözlüklü olan."

Birini Henry'ye benzetmişti herhalde? Ya da Bunny'ye? "Yanlış görmüş olmalısınız," dedim.

Sıcaklık artık o kadar düşmüştü ki birkaç geceyi Catamount Motel'de geçirmek zorunda kaldım. Orayı işleten dişleri kırık ihtiyar dışında motelde kalan tek kişi bendim. İhtiyar adam hemen yanımdaki odada kalıyor, bütün gece kuru kuru öksürüp balgam çıkardığından gözüme uyku girmiyordu. Kapımda doğru dürüst bir kilit bile yoktu, tek bir firketeyle açılabilen şu eski, uyduruk kilitlerden birini takıvermişlerdi. Oradaki üçüncü gecemde gördüğüm kötü rüyadan (basamaklarının her biri farklı uzunluk ve genişlikte kâbus gibi bir merdivendeydim, hemen önümde basamakları hızla inen bir adam vardı) belli belirsiz bir tıkırtı duyup uyandım. Hemen yatağın içinde doğruldum ve odaya vuran ay ışığında kapı tokmağının usulca çevrilmeye çalışıldığını görüp dehşete kapıldım. "Kim var orada?" dedim yüksek sesle, kapıdaki her kimse durdu. Uzun bir süre karanlığın içinde öylece yattım, uyku tutmuyordu. Bu yatakta cinayete kurban gitmektense Leo'nun evinde sessiz sedasız ölmeyi yeğleyeceğime karar verip ertesi sabah hemen oradan ayrıldım.

Şubatın ilk günüyle birlikte korkunç bir kar fırtınası geldi, beraberinde de yıkılan elektrik direklerini, yolda mahsur kalan motorcuları

ve benim içinse yeni halüsinasyon nöbetlerini getirmişti. Nehir suyunun gümbürtüsünde, yağan karın uğultusunda benimle konuşan sesler duyuyordum: "Yere uzan," diye fısıldıyorlardı, "sola dön. Yapmazsan pişman olursun." Dr. Roland'ın ofisindeki daktilom hemen pencerenin yanındaydı. Bir öğleden sonra, hava kararırken eğilip aşağıdaki boş avluya baktım ve lambanın altında karanlık, hareketsiz bir figürün durduğunu fark ettim, ellerini kapkara paltosunun ceplerine sokmuş, benim durduğum pencereye bakıyordu. Hava loştu, lapa lapa kar yağıyordu. "Henry?" diye seslendım ve yıldızlar görmeye başlayıncaya dek gözlerimi sımsıkı yumdum. Yeniden açtığımda lambanın altındaki aydınlık boşlukta girdaplar halinde esen kar dışında hiçbir şey görmedim.

Geceleri tir tir titreyerek yerde uzanıyor, ışıl ışıl kar tanelerinin tavandaki delikten tek sıra halinde içeriye sızmalarını izliyordum. Bir bilinçsizlik halinin eşiğindeyken, baygınlığın dik yokuşundan aşağıya doğru kayarken o son anda içimde bir ses uykuya dalacak olursam bir daha asla uyanamayacağımı söylüyordu. Müthiş bir çabayla gözlerimi açık tutmaya zorluyordum kendimi ve birdenbire o karanlık köşede pasparlak, apaydınlık bir sütun halinde içeri yağan kar, gerçek bir fısıltı, güler yüzlü bir tehdit, neşeli bir ölüm meleği gibi görünmeye başlıyordu gözüme. Bunu umursayamayacak kadar yorgundum, daha ona bakarken bile uykusuzluğa tutunan ellerimin gevşediğini hissediyordum ve ne olduğunu bile anlayamadan o dik yokuştan aşağı yuvarlanıp uykunun karanlık uçurumuna düşüveriyordum.

Zaman bulanıklaşmaya başlamıştı. Kendimi zorla ofise sürüklemeye devam ediyordum ama sırf orası sıcak olduğu ve yapmak zorunda olduğum en basit görevleri her nasılsa hâlâ yerine getirebildiğim için yapıyordum bunu; o şaşırtıcı olay yaşanmasaydı, bütün bunları daha ne kadar sürdürebilirdim, doğrusu hiç bilmiyorum.

O geceyi ömrüm boyunca hiç unutmayacağım. Günlerden cumaydı, Dr. Roland önümüzdeki çarşambaya kadar şehir dışında olacaktı. Bu da sonraki dört günü depoda geçireceğim anlamına geliyordu ki o bulanık zihnimle bile bu kez gerçekten donarak ölebileceğimin farkındaydım.

Ana bina kapandığında eve doğru yola çıktım. Yerdeki kar derindi, çok geçmeden bacaklarım dizlerime kadar karıncalanıp uyuşmaya başladı. Doğu Hampden'a giden yola dönerken depoya ulaşıp ulaşamayacağımı ve olur da ulaşırsam orada ne halt edeceğimi ciddi ciddi merak etmeye başlamıştım. Doğu Hampden'daki her yer karanlık ve ıssızdı, Boulder Tap bile; kilometrelerce mesafedeki tek ışık barın önündeki ankesörlü telefonun titrek ışığıydı. Çölde serap görmüş gibi kendimi oraya doğru attım. Cebimde otuz dolar kadar para vardı, beni Catamount Motel'e, kapısı kilitlenmeyen o pis odaya ve orada beni her ne bekliyorsa ona götürmesi için bir taksi çağırmaya yeter de artardı bile.

Sesim zor çıkıyordu; santral bana taksi durağının numarasını vermiyordu. "Bana numarasını öğrenmek istediğiniz durağın adını vermelisiniz," diyordu telefonun diğer ucundaki kadın. "Diğer türlüsünü yapmaya iznimiz yok..."

"Taksi duraklarının adını bilmiyorum ki," dedim boğuk sesimle. "Yanımda telefon rehberi de yok."

"Üzgünüm efendim ama bunu yapamam..."

"Kırmızı Taksi?" dedim çaresizlik içinde, bir isim uydurmaya, herhangi bir şey tutturmaya çalışıyordum. "Sarı Taksi? Çarşı Taksi? Yeni Taksi?"

Nihayet bir tanesini tutturmuştum sanırım ya da kadın halime acımıştı. Bir klik sesi duyuldu, sonra mekanik bir ses bana telefon numarasını verdi. Unutmayayım diye numarayı hemen çevirdim, hatta öyle acele etmiştim ki numarayı yanlış çevirince bir çeyrekliğim boşa gitti.

Cebimde bir çeyreklik daha vardı, son bozuk param buydu. Eldivenimi çıkarıp, uyuşmuş parmaklarımı cebime sokup kurcalamaya başladım. En sonunda o son çeyrekliği bulmuş, avucumun içinde tutuyordum ve tam para yuvasına atacaktım ki parmaklarımın arasından kaydı, paranın peşinden öne doğru atılınca bu kez alnımı telefonun altındaki metal levhanın keskin köşesine vurdum.

Birkaç dakika karın içinde yüzüstü yattım. Kulaklarımda bir çınlama sesi vardı, düşerken can havliyle telefonun ahizesini yakalamış, onu

yerinden çıkarmıştım. Şimdi kablosunun ucunda ileri geri sallanan o ahizeden gelen meşgul tonu sanki çok uzak bir yerlerden geliyor gibiydi.

Dört ayak üstünde yerden kalkmayı başardım. Kafamı kaldırdığım yere bakınca karların üstünde koyu bir leke gördüm. Eldivensiz elimle alnıma dokunduğumda parmaklarıma kan bulaştı. Son çeyrekliğim gitmişti, numarayı da unutmuştum. Daha sonra, Boulder Tap açıldığında geri dönüp para bozdurmam gerekecekti. Güçlükle de olsa bir şekilde ayaklarımın üstünde durmaya çalıştım, o siyah ahizeyiyse sallandığı yerde öylece bıraktım.

Bir yürüyüp, bir ellerimle dizlerimin üstünde emekleyerek merdivenlerin başına kadar geldim. Alnımdan incecik bir kan sızıyordu. Merdiven sahanlığında dinlenmek için biraz durdum ve çevremdeki her şeyin bulanıklaşmaya başladığını fark ettim: kanal değiştiriyormuş gibi parazitleniyordu görüntü, bir an her yer karlar içindeyken az sonra titreşen siyah çizgiler beliriyor ve bir resim ortaya çıkıyordu, çok net değildi ama ne olduğu az çok anlaşılıyordu. Sarsak kamera, kâbus reklam. Leo'nun Mandolin Deposu. Son durak, nehrin hemen kenarında. İndirimli fiyatlar. Et dolabı ihtiyaçlarınız için de bize uğramayı sakın unutmayın.

Atölyenin kapısını omzumla iterek açtım ve el yordamıyla ışık düğmesini aramaya çalışıyordum ki bir anda pencerenin kenarında bir şey gördüm ve şaşkınlıktan donakaldım. Uzun, siyah paltolu bir kişi odanın karşı tarafındaki pencerelerin önünde, ellerini arkasında kavuşturmuş bir halde hiç kıpırdamadan duruyordu, ellerinden birinin ucunda sigarasının ufacık kırmızı ateşini görebiliyordum.

Işıklar bir çatırtı ve vızıltı çıkararak yandı. Artık tamamen gözle görülür hale gelen karanlıklar içindeki o kişi arkasını döndü. Henry'ydi bu. Esprili bir şeyler söylemek için ağzını açmıştı ki beni görünce gözleri fal taşı gibi açıldı ve dudakları büzüldü.

Kısa bir süre odanın o iki ucunda durup sadece birbirimize baktık.

"Henry?" dedim en sonunda, sesim ancak bir fısıltı halinde çıkabiliyordu.

Elindeki sigara parmaklarının arasından kayıp düştü, bana doğru bir adım attı. Bu gerçekten de oydu; ıslanmış, yanakları elma gibi kızarmıştı, paltosunun omuzlarında kar taneleri duruyordu. "Aman Tanrım, Richard," dedi, "ne oldu sana böyle?"

Onun şaşkınlığını hiç bu kadar belli ettiğini görmemiştim. Ayakta dengede durmaya çalışıyor, gözlerimi ondan alamıyordum. Her şey fazla parlaklaşmış, her yer bembeyaz olmuştu. Kapının kenarına tutunmak için elimi uzattım ve son hatırladığım şey düşmeye başladığım ve Henry'nin beni yakalamak için öne atılmasıydı.

Beni yere yatırdı, üstündeki paltoyu çıkarıp battaniye gibi üstüme örttü. Gözlerimi kısıp ona baktım ve elimin tersiyle ağzımın kenarından akan salyayı sildim. "Sen nereden çıktın?" diye sordum.

"İtalya'dan erken döndüm." Yüzüme düşen saçları geriye doğru itip alnımdaki kesiğe bakmaya çalışıyordu. Parmaklarına kan bulaştığını gördüm.

"Ne güzel bir yerde kalıyorum ama ha?" dedim ve güldüm.

Kafasını kaldırıp tavandaki deliğe baktı. "Hiç sorma," dedi ters ters. "Pantheon'dan farksız." Sonra tekrar eğilip kafama baktı.

Henry'nin arabasında olduğumu, üstüme eğilen insanları ve yüzüme vuran ışıkları, hiç istemediğim halde doğrulup oturmaya zorlandığımı hatırlıyorum, birinin kolumdan kan almaya çalıştığını ve güçsüz bir sesle bundan yakındığımı da hatırlıyorum ama net olarak hatırladığım ilk ve tek şey, yerimde doğrulup kendimi loş, beyaz bir odada, kolumda serumla bir hastane yatağında yatarken bulduğum o an.

Henry yatağımın baş ucunda bir sandalyede oturmuş, masa lambasının ışığında kitap okuyordu. Benim kıpırdandığımı görünce kitabı elinden bıraktı. "Alnındaki kesik ciddi bir şey değilmiş," dedi. "Çok derin de değilmiş zaten. Birkaç dikiş attılar sadece."

"Revirde miyim?"

"Montpelier'desin. Seni hastaneye getirdim."

"Bu serumu neden taktılar?"

"Zatürre olduğunu söylüyorlar. Bir şeyler okumak ister misin?" diye sordu nazikçe.

"Hayır, teşekkürler. Saat kaç?"

"Gecenin biri."

"Ama ben senin Roma'da olduğunu sanıyordum."

"İki hafta önce geri döndüm. Biraz daha uyumak istersen hemşireyi çağırayım da sana bir iğne yapsın."

"Hayır, sağ ol. Seni daha önce neden görmedim peki?"

"Çünkü nerede kaldığını bilmiyordum. Elimdeki tek adresin üniversitedekiydi. Bu öğlen ofise gelip seni sordum. Bu arada," dedi, "ailenin yaşadığı kasabanın adı neydi?"

"Plano. Neden sordun ki?"

"Onları aramamı istersin belki diye düşünmüştüm."

"Hiç zahmet etme," dedim yatağıma geri uzanarak. Serum damarlarımda buz gibi dolaşıyordu. "Bana Roma'yı anlat."

"Pekâlâ," dedi ve alçak sesle Villa Giulia'daki Etrüsklerden kalma güzelim terra cottaları, hemen dışındaki nilüfer havuzlarıyla nymphaeum çeşmelerini, Villa Borghese ve Colosseum'u, sabahın ilk ışıklarında Palatino Tepesi'ndeki manzarayı ve Caracalla Hamamları'nın bütün o mermerleri, kütüphaneleri, o daire şeklindeki kocaman *calidarium* ve *frigidarium*'uyla[8] ve şimdi bile hâlâ ayakta duran o devasa boş havuzuyla Roma zamanlarında kim bilir ne güzel olduğunu ve uykuya daldığım için hatırlayamadığım kim bilir daha neler neler anlattı.

Dört gece hastanede kaldım. Henry neredeyse bütün bu süre zarfında yanımda kaldı, istediğimde gidip bana kola getirdi, bir ustura ve bir diş fırçası buldu ve kendi pijamalarından birini verdi – ipekli Mısır pamuğundan, krem rengi, yumuşacık bir pijama takımıydı bu, göğsündeki cebe kırmızı bir iplikle minicik HMW (M harfi göbek adı Marchbanks'i temsil ediyordu) harfleri işlenmişti. Bana bir de sanırım kendisi onlar olmadan asla yaşayamacağı için neredeyse hiç kullanmadığım bir kalemle kâğıt ve yarısı hiç bilmediğim dillerde yazıldıkları

8 Antik Roma hamamlarındaki sıcak ve soğuk bölümler. (ç. n.)

için, diğer yarısıysa öyle olmadığı halde okuyamayacağım bir dolu kitap getirmişti. Bir gece Hegel'den başıma ağrı girdiğinde bana bir dergi bulmasını rica ettim ondan, buna oldukça şaşırmış göründü. Odaya geri döndüğünde elinde hastanenin bekleme salonunda bulduğu bir ticaret gazetesi (*Pharmacology Update*) vardı. Hemen hemen hiç konuşmuyorduk. Çoğu zaman ağzımı açık bırakan bir konsantrasyonla altı saat boyunca hiç ara vermeden, başını bile kaldırmadan kitap okurdu. Benimle neredeyse hiç ilgilenmiyordu. Ama nefes almakta güçlük çektiğim, ciğerlerimin ağrısından uyuyamadığım kötü gecelerde sabaha kadar yanımda otururdu; hatta bir keresinde nöbetçi hemşire ilacımı tam üç saat geciktirdiğinde ifadesiz bir suratla koridorlarda kadının peşine düşüp onu buldu ve o sakin, tekdüze konuşmasıyla öyle sert ve etkili bir azar çekti ki yaşlanmaya başlamış pavyon garsonlarını andıran boyalı saçlarıyla burnundan kıl aldırmayan o kibirli, pişkin hemşire bile nasıl olduysa yumuşayıverdi. Kolumdaki serum iğnesinin etrafındaki bandajları duyarsızca cart diye söküveren, damar arayacağım diye kolumu delik deşik edip mosmor bırakan o kadın benimle ilgilenirken daha hassas davranıyordu artık, hatta bir keresinde ateşimi ölçerken bana "tatlım" bile demişti.

Acil servis doktoru, Henry'nin hayatımı kurtardığını söyledi. Başka insanlara da aktardığım bu sözler her ne kadar dramatik ve sevindirici olsa da içten içe durumun biraz abartıldığını düşünmeden edemiyordum. Fakat üstünden yıllar geçtikten sonra doktorun haklı olabileceğini düşünmeye başladım. Gençken ölümsüz olduğumu sanıyordum. Kısa vadede kendimi çabucak toparladıysam da uzun vadede o kışın vücudumda bıraktığı etkileri hiçbir zaman tam olarak atlatamadım. O zamandan beri ciğerlerimden sıkıntı çekiyorum, en ufak soğukta kemiklerim sızlamaya başlıyor ve eskiden hiç olmazken şimdi hemen nezle oluveriyorum.

Henry'ye doktorun söylediklerini ilettim. Duyduklarından hiç memnun olmamıştı. Kaşlarını çatıp ters bir laf etti –ne dediğini unuttuğuma şaşırıyorum doğrusu, o anda yerin dibine girmiştim– ve bundan bir daha hiç söz etmedi. Ama bence gerçekten de beni kurtarmıştı. Ve

bir yerlerde, eğer böyle listelerin tutulduğu bir yer varsa şayet, onun adının yanına altın bir yıldız eklendiğinden eminim.

Neyse, yine duygusallaşmaya başladım. Bazen, o günler aklıma gelince böyle duygusallaşırım.

Pazartesi sabahı elimde bir şişe dolusu antibiyotik ve kolumda bir sürü iğne deliğiyle de olsa nihayet hastaneden çıkabilmiştim. Yürüyebilecek halde olmama ve bir koli gibi taşınmaktan utanç duymama rağmen beni Henry'nin arabasına kadar tekerlekli sandalyede götürmekte ısrar ettiler.

Arabayla Hampden'a girerken, "Beni Catamount Motel'de bırak," dedim.

"Hayır," dedi. "Benim yanımda kalacaksın."

Henry Kuzey Hampden'da, Water Caddesi üzerindeki eski bir evin birinci katında yaşıyordu; evi Charles ve Camilla'nınkinden sadece bir blok uzaklıktaydı ve nehre daha yakındı. Evinde misafir ağırlamayı sevmezdi, oraya daha önce tek bir kez gitmiştim, o da yalnızca bir iki dakikalığına. Henry'nin evi Charles ve Camilla'nın dairesinden çok daha büyük ve çok daha boştu. Geniş parke döşemeler, perdesiz pencereler ve beyaz badanalı duvarlarıyla kocaman, ruhsuz bir evdi. Ürkütücü derecede boş bir havası vardı, hatta bazı odalarında tek bir eşya bile yoktu. İkizler daha önce Henry'nin elektrik ışığından hoşlanmadığından söz etmişlerdi, işte şimdi pencere pervazlarının içinde duran gaz lambalarını görüyordum.

Henry'nin benim kalmam için hazırladığı yatak odası buraya daha önceki gelişimde bilerek kapatılmıştı. Bu odanın içinde Henry'nin kitapları –sandığınız kadar çok sayıda değildi– tek kişilik bir yatak ve üstüne göze çarpacak büyüklükte bir kilit takılmış bir dolap dışında neredeyse hiçbir şey yoktu. Dolabın kapağına eski bir dergiden kesilmiş siyah beyaz bir resim yapıştırılmıştı – 1945 yılının *Life* dergisinden, Vivien Leigh ve Julian'ın gençliğine ait şaşırtıcı bir fotoğraf. Bir kokteyldeydiler, ellerinde içki kadehleri vardı, Julian, kadının kulağına bir şeyler fısıldıyor, kadınsa ona gülüyordu.

"Nerede çekilmiş bu?" dedim.

"Bilmiyorum. Julian hatırlamadığını söylüyor. Eski dergilerde onun fotoğraflarına rastlayabilirsin."

"Neden?"

"Çok insan tanırmış."

"Kimleri mesela?"

"Çoğu çoktan ölmüş."

"Kim?"

"Gerçekten bilmiyorum, Richard." Sonra biraz yumuşadı. "Sitwell'le fotoğraflarını gördüm. T. S. Eliot'la da. Bir de şu aktrisle çekilmiş çok komik bir fotoğrafları var – kadının adını hatırlamıyorum. O da öldü hatta." Bir süre durup düşündü. "Sarışındı," dedi. "Bir beyzbolcuyla evliydi galiba."

"Marilyn Monroe mu?"

"Olabilir. Çok iyi bir fotoğraf değildi. Eski bir gazetede çıkmış."

Orada kaldığım o üç günde Henry bir ara gidip Leo'nun evindeki eşyalarımı alıp getirmişti. Bavullarım yatağın ayak ucunda duruyordu.

"Senin yatağına el koymak istemiyorum, Henry," dedim. "Sen nerede uyuyacaksın?"

"Arka odalardan birinin duvarında şu katlanan yataklardan var," dedi Henry. "Onlara ne deniyordu unuttum. Daha önce hiç yatmadım."

"O zaman neden orada benim yatmama izin vermiyorsun?"

"Olmaz. Neye benzediğini çok merak ediyorum. Hem insanın arada bir yattığı yeri değiştirmesi iyidir. Farklı rüyalar görür böylece."

Henry'nin evinde yalnızca birkaç gün kalmayı planlıyordum –sonraki pazartesi Dr. Roland'ın ofisindeki işimin başına dönmüştüm– ama neticede okul başlayıncaya kadar orada kaldım. Bunny'nin neden Henry'yle yaşamanın zor olduğunu söylediğine anlam veremiyordum. Gördüğüm en iyi ev arkadaşıydı, sessizdi, düzenliydi ve çoğu zaman evin kendine ait köşesinden çıkmazdı bile. İşten eve geldiğimde çoğunlukla dışarıda olurdu, bana nereye gittiğini söylemezdi hiç, ben de sormazdım. Ama bazen eve geldiğimde akşam yemeğini hazırlamış olurdu, Francis gibi havalı bir aşçı değildi belki, sadece ızgara tavuk ve fırında patates gibi

kolay bekâr evi yemekleri yapardı, muftaktaki oyun masasında oturur, yemek yer, sohbet ederdik.

Onun işlerine burnumu sokmamam gerektiğini artık çoktan öğrenmiştim ama bir gece merakım galip geldi ve dayanamayıp sordum: "Bunny hâlâ Roma'da mı?"

Bana cevap vermeden önce bir süre bekledi. "Oradadır herhalde," dedi çatalını elinden bırakarak. "Ben dönerken oradaydı."

"Neden o da seninle birlikte dönmedi?"

"Oradan ayrılmak istemedi sanırım. Kaldığımız yerin şubat ayı ücretini de ödemiştim."

"Onu da senin üstüne mi yıktı?"

Henry yemeğinden bir lokma daha aldı. "Doğrusunu istersen," dedi ağzındaki lokmayı iyice çiğneyip yuttuktan sonra, "Bunny sana her ne kadar bunun aksini söylerse söylesin, onun da babasının da cebinde beş paraları yok."

"Ailesinin varlıklı olduğunu sanıyordum," dedim üzüntüyle.

"Hiç sanmıyorum," dedi Henry sakince. "Zamanında çok paraları olabilir ama öyleyse bile hepsini çoktan yemişler. O korkunç evleri bir servete mal olmuş olmalı, yat kulüplerinde, şehir kulüplerinde takılarak, oğullarını pahalı okullarda okumaya göndererek gösteriş yapabilirler ama bu gösterişli hayat onları gırtlaklarına kadar borç batağına saplamış durumda. Dışarıdan bakınca zengin görünebilirler ama aslında hiç paraları yok. Bay Corcoran iflasın eşiğine geldiyse hiç şaşırmam."

"Bunny lüks içinde yaşıyora benziyor."

"Ben bildim bileli Bunny'nin ailesi ona tek bir sent harçlık göndermedi," dedi Henry alaycı bir tavırla. "Bir de pahalı zevkleri var ki hiç sorma. Çok yazık."

Yemeğimize sessizlik içinde devam ettik.

"Ben Bay Corcoran'ın yerinde olsam," dedi Henry epey bir sonra, "Bunny'yi liseden sonra hemen bir işe sokar ya da bir zanaat öğrenmeye zorlardım. Bunny'nin üniversitede okumakla ne işi olur? Okumayı bile ta on yaşında sökebilmiş."

"Çizimi iyi ama," dedim.

"Bence de öyle. Yine de burs almasını sağlayacak kadar yetenekli olmadığı kesin. Onu öğrenme güçlüğü çekenlerin gittiği o pahalı özel okullara yoklayacaklarına bir ressamın yanına çırak olarak vermeliydiler."

"İkinizi Caesar Augustus heykelinin yanında dikilirken çizdiği çok başarılı bir karikatür gönderdi bana."

Henry bıkkınlığını anlatan bir ses çıkardı. "Vatikan'daydık," dedi. "Bütün gün bağıra çağıra Dagolar ve Katoliklerle ilgili atıp tuttu."

"İtalyanca konuşamıyor en azından."

"Her restorana gidişimizde menüdeki en pahalı yemeği sipariş edebilecek kadar konuşuyor ama," dedi Henry sertçe. Artık konuyu değiştirmemin iyi olacağını anladım.

Okul başlamadan önceki cumartesi günü Henry'nin yatağında uzanmış kitap okuyordum. Henry daha ben uyanmadan önce çıkıp gitmişti. Birden ön kapının sert bir şekilde vurulduğunu duydum. Henry'nin anahtarını almayı unutmuş olabileceğini düşünerek kapıyı açmaya gittim.

Gelen Bunny idi. Gözünde güneş gözlükleri, üstündeyse her zaman giydiği şekilsiz paçavraların aksine yepyeni jilet gibi bir İtalyan takım elbise vardı. Beş on kilo kadar almış olmalıydı. Beni gördüğüne şaşırmıştı.

"Aa, merhaba, Richard," dedi içtenlikle elimi sıkarken. "*Buenos días.* Seni görmek çok güzel. Arabayı dışarıda göremedim ama hazır kasabaya kadar inmişken yine de bir uğrayayım demiştim. Evin erkeği nerede bakalım?"

"Evde değil."

"O zaman sen burada ne yapıyorsun? Haneye tecavüz?"

"Bir süredir burada kalıyorum. Yolladığın kartı aldım."

"Burada mı kalıyorsun?" diye sordu bana tuhaf tuhaf bakarak. "Neden?"

Haberi olmadığına şaşırmıştım. "Hastalandım," dedim ve ona neler olup bittiğini kısaca anlattım.

Bunny, "Hımm," demekle yetindi.

"Bir kahve içmek ister misin?"

Mutfağa gitmek için yatak odasından geçmemiz gerekiyordu. Komodinin üstündeki eşyalarıma ve yerdeki bavullarıma bakıp, "Bakıyorum da burayı bayağı bayağı kendine ev bellemişsin," dedi ters ters. "Sadece Amerikan kahvesi mi var?"

"Ne demek istiyorsun? Floger's içmez misin?"

"Espresso yok mu demek istiyorum?"

"Ah. Yok. Kusura bakma."

"Ben tam bir espresso insanıyım," dedi kollarını iki yana açarak. "İtalya'dayken hep ondan içerdim. Oturup bir fincan espresso içebileceğin bir sürü ufak tefek mekân var, bilirsin."

"Duymuştum."

Gözlüklerini çıkarıp masanın üstüne koydu. "Orada yiyecek doğru düzgün bir şey de yoktur şimdi, değil mi?" dedi dondurmayı çıkarmak için kapısını açtığım buzdolabından içeri bakarken. "Daha öğle yemeğimi yemedim."

İçini görebilsin diye buzdolabının kapağını ardına kadar açtım.

"Şu peynir güzel gözüküyor," dedi.

Ekmekten birkaç dilim kesip ona peynirli bir sandviç hazırladım, zira ayağa kalkıp kendine bir şey yapmaya hiç niyeti yok gibiydi. Sonra kahvesini de doldurup yerime oturdum. "Roma'yı anlatsana biraz," dedim.

"Muhteşemdi," dedi bir yandan sandviçini yerken. "Ebedî şehir. Her yanı sanat dolu. Kafanı nereye çevirsen bir kilise görüyorsun."

"Nereleri gördün?"

"Bir sürü yeri. Bütün hepsinin adını hatırlamam da zor yani. Oradan ayrılırken İtalyancayı ana dilim gibi konuşmaya başlamıştım artık."

"Bir şeyler söylesene."

Teklifimi ikiletmeden, televizyon reklamındaki Fransız şef gibi başparmağıyla işaret parmağını birleştirip havada sallayarak bir şeyler söyledi.

"Kulağa hoş geliyor," dedim. "Ne anlama geliyor bu dediğin?"

"Garson, bana yerel lezzetlerinizden getir demek," dedi ve sandviçini yemeye devam etti.

Anahtarın kilitte dönme sesini ve ardından da kapının kapandığını duydum. Ayak sesleri usulca dairenin diğer ucuna doğru ilerliyordu.

Bun, "Henry!" diye bağırdı. "Sen mi geldin?"

Ayak sesleri durdu. Sonra hızla mutfağa doğru gelmeye başladı. Henry mutfak kapısına kadar geldi ve orada durup ifadesiz bir yüzle gözlerini Bunny'ye dikti. "Geldiğini anlamıştım," dedi.

"Şey, sana da merhaba," dedi Bunny dolu ağzıyla, sırtını sandalyesine yasladı. "Bizim oğlan nasılmış bakalım?"

"İyiyim," dedi Henry. "Ya sen?"

"Duyduğuma göre hastalara kucak açıyormuşsun," dedi Bunny bana dönüp göz kırparak. "Vicdan azabı mı çekiyorsun yoksa? Bir iki iyilik yapıp puan kazanayım mı dedin?"

Henry tek kelime etmedi, o anda onu tanımayan birinin gözünde son derece umursamaz görünebilirdi ama ben fena halde öfkelendiğinin farkındaydım. Bir sandalye çekip oturdu. Sonra yeniden ayağa kalkıp kendine bir fincan kahve doldurdu.

"Ben de biraz daha alırım, zahmet olmazsa," dedi Bunny. "Açık ızgaralarda cızbız pişen hamburgerlerin memleketi ve Fırsatlar Ülkesi Amerika Birleşik Devletleri'ne geri dönmek çok güzel. Yaşasın Amerika."

"Ne zamandır buradasın?"

"Dün gece geç saatlerde New York'a indim."

"Geldiğinde evde olmadığım için kusura bakma."

"Neredeydin peki?" diye sordu Bunny şüpheyle.

"Markete gitmiştim." Yalan söylüyordu. Nerede olduğunu bilmiyordum ama dört saat boyunca alışveriş yapıyor olamayacağı kesindi.

"Aldıkların nerede?" dedi Bunny. "İçeriye taşımana yardım edeyim."

"Eve kadar getirecekler."

Bunny, "Food King eve servis yapmaya da mı başlamış?" diye sordu şaşkınlıkla.

"Food King'e gitmedim," dedi Henry.

Yatak odasına gitmek için ayağa kalktım, bu ortamdan tedirgin olmuştum.

"Hayır hayır, gitme," dedi Henry, kahvesinden kocaman bir yudum alıp boşalan fincanı lavabonun içine bıraktı. "Bunny, keşke geleceğinden haberim olsaydı. Ama Richard'la benim birazdan çıkmamız lazım."

"Neden?"

"Kasabada bir randevum var."

"Bir avukatla mı?" Bunny kendi yaptığı şakaya kahkahalarla güldü.

"Hayır. Göz doktoruyla. Eve de o yüzden uğradım," dedi bana dönüp. "Umarım senin için bir sakıncası yoktur. Gözlerime damla damlatacakları için araba kullanamayacağım."

"Hayır, sakıncası yok tabii ki," dedim.

"İşimiz uzun sürmez zaten. Hatta senin beklemene de gerek yok, beni bırakır, sonra da gelip alırsın."

Bunny arabaya kadar bize eşlik etti, yerlerdeki kar ayaklarımızın altında gıcırdıyordu. "Ah, Vermont," dedi Bunny, *Green Acres* dizisinin açılış jenerığindeki Oliver Douglas gibi derin bir nefes çekip göğsüne vurarak. "Buranın havası bana iyi geliyor. Ne zaman geri dönmüş olursun peki, Henry?"

"Bilmiyorum," dedi Henry, anahtarları bana verip yolcu tarafına geçti.

"Seninle biraz sohbet etmek istiyorum da."

"Çok hoş ama cidden geç kalıyorum, Bun."

"Bu geceye ne dersin?"

"Öyle olsun," dedi Henry, arabaya bindi ve kapıyı çarparak kapattı.

Henry arabaya biner binmez bir sigara yaktı ve tek kelime bile etmedi. İtalya'dan döndüğünden beri çok fazla sigara içiyor, günde neredeyse bir paketi bitiriyordu; bu hiç normal değildi. Kasabaya girdik ancak göz doktorunun muayenehanesinin önünde arabayı kenarına çektikten sonra şöyle bir silkelenip bana doğru döndü. "Ne var?"

"Seni almaya kaçta geleyim?"

Henry camdan dışarıya, o alçak, gri binaya ve önündeki HAMPDEN OPTOMETRİ MERKEZİ yazan tabelaya baktı.

"Aman Tanrım," dedi şaşkın, acı bir kahkaha atarak. "Sürmeye devam et."

O gece erken yattım, on bir civarında; saat on ikide dış kapının ısrarla yumruklandığını duyup uyandım. Bir süre yatağın içinden çıkmadan durup dinledim, sonra gelenin kim olduğunu görmek için kalktım.

Karanlık koridorda üstünde sabahlığıyla gözüne gözlüklerini takmaya çalışan Henry'yle karşılaştım, elinde gaz lambalarından birini tutuyordu ve bu lamba dar duvarlarda upuzun, tuhaf gölgeler yaratıyordu. Beni görünce parmağını dudaklarına götürdü. Koridorda durup dinledik. Lambanın ışığı ürkütücüydü ve etrafımızda gölgeler titreşirken üstümüzde sabahlıklarımız ve o uykulu halimizle hiç kıpırdamadan orada öylece durunca, rüyanın birinden uyanıp kendimi bilinçaltımdaki savaştan kalma esrarengiz bir sığınakta geçen çok daha uzak bir rüyada bulmuşum gibi hissetmiştim.

Çok uzun bir süre orada öylece bekledik; görünüşe bakılırsa kapıdaki gümbürtü durup ayak seslerinin uzaklaştığını duyduktan sonra bile. Henry yüzüme bakıyordu, bir süre ikimiz de hiç ses çıkarmadık. "Artık geçti," dedi en sonunda ve hemen arkasını dönüp gaz lambasının ışığını deli gibi sallaya sallaya odasına doğru yürüdü. O karanlığın içinde bir iki saniye daha durdum, sonra ben de kendi odama ve yatağıma geri döndüm.

Ertesi gün öğleden sonra saat üç sularında, mutfakta gömleklerimden birini ütülerken kapı bir kez daha çaldı. Koridora çıktığımda Henry'nin de orada dikildiğini gördüm.

"Bunny'nin çalışına benziyor mu sence?" dedi alçak sesle.

"Hayır," dedim. Bu ona kıyasla oldukça hafif bir tıklatmaydı, Bunny kapıyı kıracakmış gibi yumruklayarak çalardı hep.

"Yan camdan baksana, bakalım gelenin kim olduğunu görebilecek misin?"

Ön taraftaki odaya gidip dikkatlice yan cama yaklaştım, pencerede perde yoktu, bu yüzden dışarıdakine görünmeden camın dibine

kadar gitmem zordu. Pencereyle dış kapının açıları biraz tuhaftı, bu yüzden tek görebildiğim siyah bir paltonun omzuyla rüzgârda savrulan ipekli bir fular oldu. Yine çaktırmadan mutfağa, Henry'nin yanına geri döndüm. "Tam olarak göremedim ama Francis olabilir," dedim.

"Ah, onu içeri alabilirsin bence," dedi Henry ve arkasını dönüp evin kendine ait olan kısmına geri döndü.

Ön tarafa gidip kapıyı açtım. Francis arkasını dönmüş, omzunun üstünden sokağa bakıyor, gidip gitmemek arasında karar vermeye çalışıyor gibi duruyordu. "Selam," dedim.

Arkasını dönünce beni gördü. "Merhaba!" dedi. Yüzü onu son gördüğümden bu yana çok daha incelmiş ve hatları daha da keskinleşmişti sanki. "Evde kimse yok sandım. Nasıl oldun?"

"İyiyim."

"Bana pek de iyi görünmedin ama."

"Sen de çok iyi görünüyor sayılmazsın," dedim gülerek.

"Dün gece biraz fazla içmişim, midemi fena bozdum. Kafandaki şu muazzam yarayı bir görmek istedim. İz kalacak mı dersin?"

Onu mutfağa buyur ettim ve oturabilmesi için ütü masasını bir kenara ittim. "Henry nerede?" diye sordu eldivenlerini çıkarırken.

"Arka tarafta."

Fularını çözmeye başlamıştı. "Ona bir merhaba deyip hemen döneceğim," dedi çabucak ve gözden kayboldu.

Uzun bir süre geri dönmedi. Sıkılmış ve neredeyse gömleğimi ütülemeyi bitirmiştim ki bir anda Francis'in sesinin yükselip âdeta histerik bir tona ulaştığını işittim. Ne dediğini daha iyi duyabileyim diye hemen kalkıp yatak odasına gittim.

"...düşünüyor muymuş? Tanrım, aklını kaçırdı herhalde. Onun neler yapabileceğinin farkında olduğunu söyleme bana sakın..."

Sonra fısıltı gibi bir ses duydum, Henry'nin sesiydi bu, ardından Francis'in sesi yine ta kulağıma kadar geldi.

"Umurumda değil," diyordu öfkeyle. "Tanrım, şimdi yaptın işte. Kasabaya daha iki saat önce geldim ve daha şimdiden... umurumda bile

değil," dedi Henry'nin fısıltıyla söylediklerine cevaben. "Hem ayrıca bunun için sence de biraz geç değil mi?"

Sessizlik. Derken Henry benim işitemeyeceğim kadar alçak sesle yeniden konuşmaya başladı.

"Hoşuna gitmiyor mu? Hoşuna gitmiyor demek?" dedi Francis. "Ben nasıl hissediyorum dersin?"

Sesini birdenbire alçalttı ve sonra o da benim duyamayacağım kadar alçak sesle konuşmayı sürdürdü.

Sessizce mutfağa gittim, çay yapmak için ocağa su koydum. Hâlâ az önce kulak misafiri olduklarımı düşünüyordum ki birkaç dakika sonra koridordan gelen ayak seslerini duydum ve Francis mutfağa geldi, ütü masasının etrafından dolaşıp telaşla fularını ve eldivenlerini aldı.

"Kusura bakma ama benim gitmem gerek," dedi. "Arabadaki bavulları boşaltıp evi temizlemeye başlamam lazım. Kuzenim olacak velet her yeri rezil etmiş. Orada kaldığı bütün o süre boyunca çöpü bir kez bile çıkardığını sanmıyorum. Şu yarana bir bakayım."

Alnımdaki saçları geriye çekip kafamı çarptığım yeri gösterdim. Dikişler çoktan alınmıştı, neredeyse izi bile kalmamıştı.

Kelebek gözlükleriyle yakından bakmak için iyice eğildi. "Aman Tanrım, kör oldum galiba, tek bir iz göremiyorum. Dersler ne zaman başlıyor sahi? Çarşamba mı?"

"Perşembe sanırım."

"Perşembe görüşürüz o zaman," dedi ve gitti.

Gömleğimi bir askıya astım, sonra banyoya gidip eşyalarımı toplamaya başladım. Monmouth Yurdu o gün açılmıştı, Henry belki ilerleyen saatlerde beni ve bavullarımı arabayla okula bırakırdı.

Banyodaki işimi neredeyse bitirmiştim ki Henry evin arka tarafından bana seslendi. "Richard?"

"Efendim?"

"Bir saniye buraya gelir misin lütfen?"

Odasına gittim. Katlanır yatağının kenarında oturuyordu, gömleğinin kollarını dirseklerine kadar sıvamıştı ve yatağın ayak ucundaki battaniyenin üzerinde tek kişilik bir iskambil oyununun kâğıtları di-

zilmiş halde duruyordu. Saçları her zaman ayırdığı tarafın aksi yönüne düşmüştü, saç çizgisinden ta kaşına kadar uzanan o uzun, derisi büzüşmüş yara izini görebiliyordum.

Kafasını kaldırıp bana baktı. "Benim için bir iyilik yapar mısın?" diye sordu.

"Tabii ki."

Burnundan derin bir nefes aldı ve gözlüklerini burun kemiğine kadar itti. "Bunny'yi arayıp ona birkaç dakikalığına buraya uğramasını söyler misin?" dedi.

O kadar şaşırmıştım ki bir an için hiçbir şey söyleyemedim. Ancak sonra, "Tabii. Olur. Seve seve," diyebildim.

Gözlerini kapadı ve parmak uçlarıyla şakaklarını ovuşturdu. Sonra gözlerini kırpıştırarak yüzüme baktı. "Teşekkür ederim," dedi.

"Hiç önemli değil."

"Bugün eşyalarını okula bırakmak için arabayı kullanmak istersen bana sormadan dilediğin gibi alabilirsin," dedi sakin bir ses tonuyla.

Ne demek istediğini anlamıştım. "Tabii," dedim. Bavullarımı arabaya yüklememin, onları Monmouth'a götürüp güvenlik görevlilerine odamı açtırmamın üzerinden en az yarım saat geçtikten sonra alt kattaki ankesörlü telefona inip Bunny'yi aradım.

4. Bölüm

Nedense ikizler kasabaya döndüğünde, herkes evlerine, odalarına yeniden yerleştiğinde, Liddell & Scott sözlüklerimizin başına geçip Yunan Nesri dersinin ilk birkaç kompozisyon ödevini hep birlikte atlattığımızda geçen dönemin o keyifli rutinine de geri döneriz ve her şey önceden olduğu gibi sürüp gider sanmıştım. Ama bu konuda yanılmışım.

Charles ve Camilla mektuplarında günün son trenine binip Hampden'a ancak pazar günü gece yarısı varacaklarını yazmışlardı, bu yüzden pazartesi günü öğleden sonra diğer öğrenciler ellerinde kayak takımları, müzik setleri ve eşyalarla dolu kolileriyle Monmouth Yurdu'na doluşurken ikizlerin de beni görmeye gelebileceklerini düşünmüştüm ama gelmediler. Onlardan salı günü de hiç ses çıkmadı, Henry'den ve diğerlerinden de öyle, yalnızca Julian posta kutuma okula yeniden hoş geldin diyen ve ilk dersimiz için Pindar'ın şiirlerinden birini tercüme etmemi isteyen sıcak bir not bırakmıştı.

Çarşamba günü ders kayıt belgelerimi imzalatmak için Julian'ın ofisine uğradım. Beni gördüğüne sevinmiş gibiydi. "Seni iyi gördüm," dedi, "ama olması gerektiği kadar iyi değilsin. Henry iyileşme sürecinden haberdar ediyordu beni."

"Öyle mi?"

"İtalya'dan erken dönmesi iyi olmuş sanırım," dedi Julian, önüne bıraktığım kâğıtlara göz atarken, "ama onu gördüğüme şaşırdığımı da söylemeliyim. Kar fırtınasının olduğu gecenin bir yarısında havaalanına indiği gibi soluğu benim evde almış."

Bu çok ilginçti. "Sende mi kaldı?" diye sordum.

"Evet ama sadece birkaç gün. O da hastalanmıştı, biliyorsun. İtalya'dayken."

"Nesi vardı?"

"Henry göründüğü kadar sağlam değil. Gözleri onu mahvediyor, korkunç baş ağrıları çekiyor, hatta bazen öyle kötü oluyor ki... Seyahate çıkmaya uygun bir durumda olduğunu düşünmüyordum zaten ama neyse ki orada çok uzun kalmadı, yoksa gelip seni o halde bulamazdı. Söylesene, o korkunç yerde ne işin vardı senin? Ailen mi sana para göndermiyor, yoksa sen mi onlardan istemiyorsun?"

"Ben onlardan istemiyorum."

"Demek sen benden bile metanetliymişsin," dedi gülerek. "Ama annenle baban da sana çok bayılmıyor galiba, yanlış mıyım?"

"Benim için deli divane olduklarını söyleyemem, evet."

"Neden peki? Bunu sorarak kabalık mı ediyorum yoksa? Bana sorarsan seninle gurur duymaları gerekirdi ama sen gerçek yetimlerden bile daha yetim gibi duruyorsun. Söylesene," dedi kafasını kaldırıp, "ikizler neden hâlâ beni görmeye gelmedi?"

"Onları daha ben de görmedim."

"Nerede olabilirler ki? Daha Henry'yi bile görmedim. Sadece sen ve Edmund. Francis de sadece bir telefon etti ama bir dakika bile konuşmadı. Acelesi varmış, daha sonra yanıma uğrayacağını söyledi ama daha gelmedi... Edmund'un tek kelime bile İtalyanca öğrendiğini sanmıyorum, ya sen?"

"Ben İtalyanca bilmiyorum."

"Ben de öyle, artık bilmiyorum. Eskiden çok iyi konuşurdum. Bir süre Floransa'da yaşamıştım ama bu neredeyse otuz yıl önceydi. Bugün diğerleriyle görüşecek misin?"

"Bilmem, belki."

"Tabii, bu çok önemli bir şey değil ama kayıt formlarının en geç bugün öğleden sonra dekanın ofisinde olması gerekiyor, eğer vaktinde göndermezsem sinirlenir. Bana göre hava hoş tabii ama canı isterse sizin için işleri yokuşa sürebilecek bir konumda olduğu kesin."

*

Biraz bozulmuştum. İkizler tam üç gündür Hampden'daydı ve beni bir kez bile aramamışlardı. Bu yüzden Julian'ın yanından ayrıldıktan sonra onlara uğradım ama evde değillerdi.

Akşam yemeğine de gelmediler. Hem de hiçbiri. En azından Bunny'yi yemekte görmeyi bekliyordum ama yine de yemekhaneye giderken ona bir uğradım ve Marion'u Bunny'nin odasının kapısını kilitlerken buldum. Bana oldukça küstah bir tavırla bu akşam ikisinin planları olduğunu ve geç saatlere kadar dışarıda olacaklarını söyledi.

Yemeği tek başıma yedim ve o karlı alacakaranlıkta çirkin bir şakanın kurbanıymışım gibi içimde buruk, keyifsiz bir hisle odama geri döndüm. Saat yedide Francis'i aradım ama telefona cevap vermedi. Henry de öyle.

Gece yarısına kadar Yunanca bir şeyler okudum. Dişlerimi fırçalayıp yüzümü yıkadıktan sonra, yatmak için neredeyse hazırken dayanamayıp alt kata indim ve tekrar aradım. Yine hiçbiri cevap vermiyordu. Üçüncü aramadan sonra çeyrekliğimi elime alıp birkaç kez havada döndürdüm. Sonra bir anda aklıma geldi ve Francis'in kır evinin numarasını çevirdim.

Orada da telefona kimse bakmadı ama içimden bir ses hatta olması gerektiğinden daha fazla beklememi söylüyordu ve nihayet, telefon yaklaşık otuz kez çaldıktan sonra klik sesi duyuldu ve Francis boğuk bir sesle telefon ahizesine, "Alloo?" dedi. Kim olduğunu saklamak için sesini değiştiriyordu ama beni kandıramadı, çalan telefona cevap vermeden duramazdı o, hem çıkardığı o aptal sesi daha önce de pek çok kez duymuştum.

"Alloo?" dedi bir kez daha, kalınlaştırmak için kendini zorladığı sahte sesi en sonunda titremeye dönüşüyordu. Alıcının düğmesine bastım ve hattın düşme sesini duydum.

Yorgundum ama uyuyamıyordum, duyduğum öfke ve şaşkınlık gittikçe artıyor ve anbean buna saçma bir huzursuzluk hissi ekleniyordu. Işığı

yaktım ve kitaplarımın arasından Kaliforniya'dan getirdiğim Raymond Chandler romanını bulup çıkardım. Bunu daha önce de okumuş, yalnızca bir iki sayfasını okumanın bile beni uyutmaya yettiğine karar vermiştim ama kitabın konusunu çoktan unuttuğumu fark ettim ve daha ne olduğunu bile anlayamadan önce ilk elli, sonra yüz sayfayı yalayıp yutuvermiştim.

Birkaç saat geçmişti ve hâlâ gözüme uyku girmiyordu. Kaloriferler tam kapasite yanıyordu ve odamın içindeki hava sıcak ve kupkuruydu. Susamaya başlamıştım. Bölüm bitinceye kadar okumaya devam ettim, sonra kalktım, pijamalarımın üstüne paltomu giydim ve bir kola almaya gittim.

Ana bina aydınlıktı ama kimsecikler yoktu. Her yer yeni yapılmış cila kokuyordu. Önceki dönem bütün duvarlarını kaplayan grafitiler olmadan, bu krem rengine boyanmış haliyle bana çok tuhaf gelen aydınlık çamaşırhaneden geçtim ve koridorun sonunda bir uğultuyla çalışan fosforesanslı otomatlardan bir kutu kola aldım.

Binanın diğer tarafından dolaşarak odama giderken ortak salondan belli belirsiz bir müzik sesi geldiğini duyup şaşırdım. Televizyon açıktı, parazitli ekranda görebildiğim kadarıyla Laurel ve Hardy kocaman bir kuyruklu piyanoyu yüzlerce basamaklı bir merdivenden yukarıya taşımaya çalışıyordu. Başta televizyonun boş odada açık unutulduğunu sandım ama sonra televizyonun tam karşısındaki koltuğun arkasına yaslanmış kabarık sarı saçlı kafayı fark ettim.

Yanına gidip oturdum. "Bunny," dedim. "Nasılsın?"

Donuk gözlerle suratıma baktı, kim olduğumu ancak birkaç saniye sonra anlayabildi. Nefesi içki kokuyordu. "Richard, dostum," dedi, ağır ağır konuşuyordu. "Evet."

"Ne yapıyorsun burada?"

Geğirdi. "Doğrusunu söylemem gerekirse feci midem bulanıyor."

"Çok mu içtin?"

"Yok yaa," dedi kaşlarını çatarak. "Midemi bozmuşum."

Zavallı Bunny. Sarhoş olduğunu asla kabullenmezdi, her zaman başının ağrıdığını ya da gözlük numarasının değişmesi gerektiğini

söylerdi. Aslına bakılırsa pek çok konuda aynı şekilde davranıyordu. Marion'la randevulaştığı bir gecenin sabahında kahvaltı tepsisini süt ve şekerli çöreklerle doldurmuştu, masaya oturduğundaysa boynunda kocaman bir morluk olduğunu fark etmiştim. "Bu nasıl oldu bakalım, Bun?" diye sormuştum. Ona takılıyordum sadece ama o feci alınmıştı. "Merdivenlerden düştüm," demişti ters ters ve benimle tek kelime bile etmeden çöreklerini yemişti.

Mide bozma palavrasını yemiş gibi yaptım. "Belki yurt dışındayken virüs falan kapmışsındır," dedim.

"Belki de."

"Revire gittin mi?"

"Yok. Ne yapacaklar ki zaten? Kendi kendine geçer. Çok yakınımda oturmasan iyi edersin, ahbap." Kocaman koltuğun ta diğer ucunda oturmama rağmen biraz daha uzağa kaydım. Bir süre hiçbir şey konuşmadan öylece televizyona baktık. Televizyon doğru dürüst çekmiyordu. Ollie, Stan'in şapkasını ağzına kadar indirmişti, Stan kendi etrafında döne döne etraftaki eşyalara çarpıyor, iki eliyle birden tutmuş, çaresizce şapkayı çıkarmaya çalışıyordu. Ollie'ye çarptı, Ollie de elinin ayasıyla onun kafasına vurdu. Dönüp Bunny'ye bakınca kendini ekrandakilere kaptırdığını gördüm. Gözlerini televizyona dikmiş, ağzı açık izliyordu.

"Bunny," dedim.

"Hı?" dedi kafasını ekrandan çevirmeden.

"Herkes nerede?"

"Uyuyorlardır muhtemelen," dedi tüm huysuzluğuyla.

"İkizler buralarda mıdır?"

"Herhalde."

"Sen onları gördün mü hiç?"

"Hayır."

"Herkesin nesi var? Henry'ye mi kızdın sen, ne oldu?"

Cevap vermedi. Yüzüne yandan bakıyor olsam da ne kadar boş bir ifadeye sahip olduğunu görüyordum. Başta cesaretim kırılmıştı, ben de televizyona döndüm. Sonra dayanamayıp, "Roma'da kavga falan mı ettiniz?" diye sordum.

Birdenbire gürültüyle boğazını temizledi, bana başkalarının işine burnumu sokmamamı söyleyecek sandım ama o bunun yerine parmağıyla işaret edip yeniden boğazını temizledi. "Şu kolayı içecek misin?"

Onu tamamen unutmuştum. Etrafından sular damlatarak, açılmamış bir halde koltuğun üstünde duruyordu. Onu alıp Bunny'ye uzattım, kutunun ağzını tıkırt diye açtı, kana kana kocaman bir yudum içip geğirdi.

"*Ferahlatan serinlik*," dedi reklam sloganındaki gibi, sonra bana döndü. "Sana Henry hakkında küçük bir ipucu vereyim, dostum."

"Neymiş o?"

Koladan bir yudum daha aldı ve televizyona döndü. "O senin sandığın kişi değil."

Uzun bir duraksamanın ardından, "Ne demek oluyor bu?" diye sordum.

"O senin sandığın kişi değil demek oluyor," dedi bu kez daha yüksek bir sesle. "Ya da Julian'ın veya başkalarının." Bir yudum daha içti. "Bir süre için beni bile adamakıllı kandırmayı başardı."

Yine uzun bir duraksamadan sonra, "Hımm," dedim tereddütle. Bunun cinsellikle ilgili, bilmesem daha iyi edeceğim bir mesele olduğuna dair rahatsız edici bir kanı oluşmaya başlamıştı zihnimde. Bunny'nin yüzüne baktım: huysuz, aksi, gözlükleri o küçük burnunun ucuna kadar inmiş, çenesinin altından gıdısı fırlamıştı. Henry Roma'dayken ona asılmış olabilir miydi? Akıl almaz ama mümkün bir hipotezdi bu. Eğer böyle bir şey yaptıysa kızılca kıyamet kopardı tabii ki. Bu kadar fısıldaşmayı ve gizliliği gerektirecek ya da Bunny'yi bu denli fazla etkileyecek başka pek bir şey gelmiyordu aklıma. Aramızda kız arkadaşı olan bir tek o vardı, onunla yattıklarından da emindim ama aynı zamanda inanılmaz derecede muhafazakâr takılıyordu – alıngandı, hemen küsüveriyordu ve sapına kadar riyakâr bir adamdı. Hem Henry'nin ona durmadan bu kadar çok para akıtmasında tartışmasız bir tuhaflık saklıydı: Henry onun yerine hesabı, hatta onun faturalarını ödüyor, savurgan karısına para yetiştirmeye çalışan bir koca gibi durmadan para saçıyordu. Belki de Bunny başta paragözlülüğüne engel

olamamıştı ama sonra Henry'nin bu eli açıklığının bir sebebi olduğunu öğrenince küplere binmişti.

Ama gerçekten öyle miydi? Bütün bu bonkörlüğün bir sebebi olduğu belliydi –bunu daha ilk bakışta anlamak mümkündü– ama bu sebebin patlak verdiği noktanın burası olduğundan emin değildim. Julian'la holdeki o konuşması da vardı tabii ama o bambaşka bir meseleydi. Tam bir ay Henry'yle aynı evde yaşamıştım ve o türden en ufak bir eğilim fark etmemiştim ki şahsen o taraklarda hiç bezim olmamasına rağmen ben böyle şeyleri hemen hissederim. Francis buram buram kokuyor mesela, arada sırada Julian'da da kokusunu alıyorum, hatta kadınlara ilgi duyduğunu bildiğim Charles'ta bile, babam gibilerini telaşa sokacak türden, o tip insanlara özgü o saf, naif utangaçlığı görüyordum – ama Henry'de kesinlikle hayır. "Gey radarım" sıfırı gösteriyordu. Bilakis, onun en düşkün olduğu Camilla'ydı, konuştuğu zaman tüm dikkatini verip dinlediği Camilla'ydı, nadir gülümsemelerinden sıkça nasibini alan da yine Camilla'ydı.

Benim hiç farkına varmadığım (ki bu da imkân dâhilindeydi) bir yanı varsa bile, Bunny'den hoşlanmış olması mümkün müydü? Bu sorunun cevabı, tartışmasız bir "hayır"dı. Bunny'den hoşlanmıyormuş gibi davranmadığı gibi, ona zor tahammül ettiğini de apaçık belli ediyordu. Görünüşe bakılırsa Bunny'den her açıdan bu denli tiksinirken, Bunny'ye hele de böyle bir açıdan ilgi duyması benim onu çekici bulmamdan bile daha düşük bir ihtimaldi. Genel anlamda bakacak olursam Bunny'yi yakışıklı bulabilirdim belki ama merceği yaklaştırıp ona daha cinsel bir bakış açısıyla odaklanırsam görebileceğim tek şey ekşi ter kokulu gömlekler, yağ tutmuş kaslar ve kirli çoraplardan oluşan itici mi itici bir görüntü olurdu. Kızlar böyle şeyleri umursamıyor olsalar da Bunny benim için ancak yaşlı bir futbol antrenörü kadar erotik olabilirdi.

Ansızın kendimi çok yorgun hissettim. Ayağa kalktım. Bunny beş karış açık ağzıyla boş boş suratıma bakıyordu.

"Benim uykum geldi, Bun," dedim. "Yarın görüşürüz belki."

Gözlerini kırpıştırdı. "Umarım sen de bu lanet virüsü kapmamışsındır, dostum," dedi aksi aksi.

"Umarım," dedim, onun için manasızca üzülüyordum. "İyi geceler."

Perşembe sabahı saat altıda uyandım, biraz Yunanca çalışmak istiyordum ama Liddell & Scott sözlüğümü hiçbir yerde bulamadım. Aradım, aradım ve en sonunda sıkıntıyla hatırladım: onu Henry'nin evinde bırakmıştım. Eşyalarımı toplarken ortalıkta olmadığını fark etmiştim; nedense diğer kitaplarımın arasında yoktu. Alelacele etrafa bakındıysam da en sonunda daha sonra gelip bakarım nasılsa diyerek aramayı bırakmıştım. Bu durum beni feci bir çıkmaza sokuyordu. İlk Yunanca dersim önümüzdeki pazartesiydi ama Julian bana epeyce yüklü bir ödev vermişti ve kütüphane de hâlâ kapalıydı çünkü katalogları Dewey sisteminden Kongre Kütüphanesi sistemine taşıyorlardı.

Alt kata indim Henry'nin numarasını çevirdim, tam da beklediğim gibi telefonu açan yoktu. Cereyanlı koridordaki kalorifer petekleri takırdayıp tıslıyordu. Telefonun artık herhalde otuzuncu kez çalışını dinlerken birdenbire aklıma bir fikir geldi: neden bir koşu Kuzey Hampden'a gidip kitabımı almıyordum? Henry evde değildi –en azından ben öyle sanıyordum– ve bende anahtar vardı. Francis'in kır evinden oraya gitmek epey zaman alırdı. Bense biraz acele edersem on beş dakikada orada olabilirdim. Telefonu kapatıp hemen dış kapıya koştum.

Sabahın o soğuk ışığında Henry'nin dairesi terk edilmiş gibi görünüyordu, arabası garajda da evde olduğunu hiç kimsenin anlamasını istemediği zamanlarda sokağın başında ve sonunda koymayı tercih ettiği yerlerin hiçbirinde de yoktu. Ama yine de emin olmak için kapıyı tıklattım. *Pas de réponse.*[9] Onu üstünde sabahlığıyla koridorda dikilmiş, bana bakarken bulmaktan korkarak anahtarı hemen kilide sokup çevirdim ve içeri girdim.

İçeride kimse yoktu ama ev darmaduman bir haldeydi – kitaplar, kâğıtlar, boş kahve fincanları ve şarap kadehleri, her şeyin üzerini incecik bir toz tabakası kaplamıştı, kadehlerin dibinde kalan şarap kuruyup mor renkli, yapış yapış bir leke bırakmıştı. Mutfak da kirli bulaşıklarla doluydu, buzdolabına konmayan süt ekşimiş, leş gibi ko-

9 (Fr.) Cevap yok. (ç. n.)

kuyordu. Henry normalde çok titiz bir adamdı, onun ceketini çıkarıp hemen asmadığını bile bir kez olsun görmüş değildim. Kahve fincanlarından birinin dibinde ölü bir sinek yüzüyordu.

Kendimi bir anda bir suç mahallinde bulmuşum gibi bir tedirginlikle hemen bütün odalara göz attım, ayak seslerim evin sessizliğin içinde yankılanıyordu. Çok geçmeden kitabımı holdeki masanın üstünde, onu bırakabileceğim en aşikâr yerde buldum. Orada durduğunu nasıl görmemiştim? Hayretler içerisindeydim, buradan ayrıldığım gün her tarafa bakmıştım oysa. Acaba onu Henry bulmuş ve almam için oraya bırakmış olabilir miydi? Kitabı kaptığım gibi kapıya yöneldim –çok gerilmiştim, bir an önce çıkıp gitmek istiyordum– ama tam da o anda gözüm masanın üstündeki kâğıt parçasına takıldı.

Üstündeki yazı Henry'nin el yazısıydı:

TWA 219
795 × 4

Bu notun hemen altına da Francis'in el yazısıyla 617 alan koduyla başlayan bir telefon numarası eklenmişti. Kâğıdı elime alıp inceledim. Yalnızca üç gün öncesine ait bir kütüphane gecikme fişinin arkasına karalanmıştı.

Daha ne yaptığımın farkına bile varmadan, elimdeki sözlüğü bir kenara bıraktım ve kâğıdı alıp ön odada telefonun başına geçtim. Alan kodu Massachusetts'e aitti, muhtemelen bir Boston numarasıydı, saatime baktım ve numarayı çevirdim, karşıdan ödemeli arayıp ödemeyi Dr. Roland'ın ofisine yönlendirdim.

Kısa bir sessizlik, iki çalma sesi, bir klik. Çıkan kayıt sesi, "Federal Caddesi'ndeki Robeson Taft Hukuk Bürosunu aradınız," diyerek beni bilgilendirdi. "Santralimiz şu anda kapalı. Lütfen bizi saat dokuz ila..."

Telefonu kapattım, elimdeki kâğıda bakakaldım. Bunny'nin Henry'yle dalga geçerken onun bir avukata ihtiyacı olduğunu söylediği aklıma geldi ve çok huzursuz oldum. Sonra ahizeyi yeniden kaldırdım ve bi-

linmeyen numaraları arayıp TWA Havayolu şirketinin bilgi hattının numarasını aldım.

"Ben Bay Henry Winter," dedim telefona çıkan görevliye. "Rezervasyonumu teyit etmek için aramıştım."

"Bir saniye, Bay Winter. Rezervasyon numaranız neydi?"

"Iıı," dedim, odanın içinde volta atarak hızlı düşünmeye çalışıyordum, "rezervasyon bilgilerim şu anda yanımda değil, acaba sizden rica etsem..." derken kâğıdın sağ üst köşesine yazılmış rakamlar gözüme çarptı. "Bir dakika. Belki de budur. 219?"

Bilgisayar tuşlarının tıkır tıkır seslerini duyuyordum. Beklerken sabırsızca ayağımı yere vuruyor, bir yandan da Henry'nin arabası geliyor mu diye camdan dışarıyı gözlüyordum. Sonra Henry'nin arabasının onda olmadığını hatırladım ve beynimden vurulmuşa döndüm. Pazar günü eşyalarımı taşımak için aldıktan sonra geri getirmemiştim, hâlâ tenis kortlarının orada park ettiğim yerde duruyordu.

Paniğe kapılıp az kalsın telefonu kapatacaktım –Henry'nin arabası yoksa geldiğini duyamazdım, belki tam da o anda kapının önünde bile olabilirdi– ki telefonun diğer ucundaki görevli yeniden konuşmaya başladı. "Her şey hazır, Bay Winter," dedi enerjik bir ses tonuyla. "Biletleri satan görevli seyahate üç günden az kala satın alınan biletleri teyit ettirmeye gerek olmadığını söylemedi mi size?"

"Hayır," dedim telaşla, tam telefonu kadının suratına kapatacaktım ki söylediği şey kafama dank etti. "Üç gün mü?" dedim.

"Şöyle ki genelde rezervasyonlar biletin satın alınma tarihinde onaylanır, özellikle de sizinki gibi geri ödemesiz olanlar. Acentedeki görevli salı günü biletlerinizi alırken sizi bu konuda bilgilendirmeliydi."

Satın alınma tarihi? Geri ödemesiz? Odanın içinde volta atmayı kesmiştim. "Elimdeki bilgileri kontrol edebilir miyiz peki?" dedim.

"Tabii ki Bay Winter," dedi o şen sesiyle. "TWA 401 sefer sayılı uçuşunuz, yarın akşam saat 20.45'te Boston'daki Logan Havalimanı'nın 12 no'lu çıkış kapısından hareket edecek ve sabah 6.01'de Arjantin, Buenos Aires'e varacaktır. Teksas'taki aktarma da bu süreye dâhildir. Tek yön, kişi başı yedi yüz doksan beş dolardan dört bilet ve bu da..."

yine tıkır tıkır klavyenin tuşlarına basıyordu, "toplamda üç bin yüz seksen dolar ediyor, tabii üstüne bir de vergiler eklenecek. Ödemeyi American Express kartınızla yapmışsınız, yanılıyor muyum?"

Başım dönmeye başlamıştı. Buenos Aires? Dört bilet? Tek yön? Yarın?

"Umarım ailenizle birlikte TWA Havayolları'yla güzel bir yolculuk geçirirsiniz, Bay Winter," dedi görevli kadın o neşeli sesiyle ve kapattı. Telefonun diğer ucundan boğuk bir çevir sesi duyuluncaya dek kulağımda ahizeyle öylece kalakaldım.

Birden aklıma bir şey geldi. Ahizeyi yerine koydum, yatak odasına koştum ve kapıyı pat diye açtım. Kitaplıktaki kitaplar gitmişti, kilitli dolabın kapakları ardına kadar açıktı ve dolap bomboştu, açık kilit kapının kulpunda sallanıyordu. Bir süre o kilide, alt tarafında kabarık Roma yazısıyla yazılmış YALE harflerine bakakaldım. Sonra diğer yatak odasına gittim. Oradaki dolapların içi de bomboştu, metal sırığın üstünde tıkırdayan boş askılardan başka hiçbir şey yoktu. Hemen arkamı döndüm, az kalsın kapı girişine bırakılmış o kocaman, siyah deri kemerli bavullara takılıp düşecektim. Bir tanesini tutup kaldırdım, bavulun ağırlığı beni neredeyse yere devirecekti.

Tanrım, dedim içimden, *ne yapıyor bunlar?* Hole döndüm, kâğıdı yerine bıraktım ve kitabımı alıp kapıdan aceleyle çıkıp gittim.

Kuzey Hampden'dan uzaklaşır uzaklaşmaz daha yavaş yürümeye başladım, kafam allak bullak olmuştu, dipten gelen yoğun bir kaygı mantıklı düşünmeme mani oluyordu. Bir şeyler yapmam gerektiğini hissediyor ama ne yapacağımı bilmiyordum. Bunny'nin bütün bunlardan haberi var mıydı? Nedense haberi olmadığını düşündüm, nedense ona sormamamın daha iyi olacağını düşündüm. Arjantin. Arjantin'de ne vardı ki? Otlaklar, atlar, kenarından ponponlar sarkan basık şapkalar takan acayip kovboylar. Borges, şu yazar. Butch Cassidy'nin de oraya kaçıp saklandığını söylüyorlardı, Dr. Mengele, Martin Bormann ve bir grup hoş olmayan film karakteriyle birlikte.

Henry'nin bir gece Francis'in evindeyken bir Güney Amerika ülkesinden söz ettiğini hatırlıyor gibiydim – belki de Arjantin'di, emin değildim. Hatırlamak için beynimi zorluyordum. Babasıyla çıktığı bir seyahatti, iş amaçlı, kıyıdan uzakta bir ada... Ama Henry'nin babası çok seyahat edermiş, hem arada bir bağlantı varsa bile bu nasıl bir bağlantı olabilirdi ki? Dört bilet? Tek yön? Julian'ın bu durumdan haberi varsa eğer –ki Henry hakkında her şeyi biliyormuş gibi görünüyordu, diğerlerinin bildiklerinden katbekat fazlasını hem de– neden daha bir gün önce herkesin nerelerde olduğunu sorup durmuştu?

Kafam çatlayacak gibi ağrıyordu. Hampden'ın kıyısındaki korudan, güneşin ışıklarının altında parıldayan karlarla kaplı bir açıklığa çıktığımda ana binanın iki ucundaki, yılların isiyle kararmış bacalardan incecik dumanların çıktığını gördüm. Her yer soğuk ve sessizdi; yalnızca arka kapının önünde duran bir süt kamyonu vardı, iki sessiz adam uykulu gözlerle kamyonun kasasındaki süt sandıklarını çıkarıp tangır tungur asfaltın üstüne bırakıveriyorlardı.

Yemekhane açılmıştı ama sabahın o saatinde içeride tek bir öğrenci bile yoktu, yalnızca yemekhane çalışanları ve bakım onarım elemanları mesaileri başlamadan önce kahvaltılarını ediyorlardı. Üst kata çıkıp kendime bir fincan kahve ve iki rafadan yumurta aldım ve bunları bomboş yemek salonunda bir pencere kenarına oturup tek başıma yedim.

Dersler bugün, yani perşembe günü başlıyordu ama benim Julian'la olan ilk dersim önümüzdeki pazartesi günüydü. Odama dönüp düzensiz ikinci geniş zamana çalışmaya başladım. Öğleden sonra saat dörtte nihayet kitaplarımı kapattığımda ve penceremden dışarıdaki çayıra bakıp da batıya doğru kaybolan ışığı, uzun gölgeleri karların üstüne vuran dişbudak ve porsuk ağaçlarını görünce, kendimi yataktan daha az önce kalkmış ve uyku mahmurluğuyla havanın kararmaya başladığını ve bütün günü uyuyarak geçirdiğimi şimdi anlamaya başlamış gibi hissettim.

O akşam büyük "okula dönüş" yemeği vardı – biftek, bademli taze fasulye, peynirli sufle ve vejetaryenler için de havalı bir mercimek yemeği çıkacaktı. Sabah kahvaltı ettiğim masada bu defa tek başıma akşam

yemeğimi yedim. Yemek salonları tıklım tıklım doluydu, herkes sigara içiyor, gülüşüyordu, dolan masalara ekstra sandalyeler çekiliyordu, tabakları yemeklerle dolu insanlar bir gruptan diğerine dolaşıp birbirlerine selam veriyordu. Hemen yanımda sanat bölümünden öğrenciler vardı, hiç aldırmadıkları mürekkep bulaşmış tırnakları ve giysilerindeki boya lekeleriyle kendilerini hemen belli ediyorlardı. İçlerinden biri kumaş peçetenin üstüne siyah keçeli kalemle bir şeyler çiziyordu, bir diğeri bir kâse dolusu pilavı ters çevirdiği boya fırçasını yemek çubuğu gibi kullanarak yiyordu. Onları daha önce hiç görmemiştim. Bir yandan kahvemi içip diğer yandan yemek salonuna göz gezdirirken, Georges Laforgue'nin başından beri haklı olduğunu fark ettim: çatal kaşık yerine boya fırçası kullanan tiplerle sıkı fıkı olmayı istediğimden değil ama hakikaten okulun geri kalanından dışlanmıştım.

Yakınımdaki masalardan birindeki iki neandertal, heykel stüdyosunda yapacakları bira âlemine gereken parayı toplamak için bir ölüm kalım mücadelesi veriyordu. Aslında bu ikisini tanıyordum; Hampden'da okuyup da onları tanımamak mümkün değildi. Biri Batı Kıyısı'nın ünlü haraç şebekesinin patronunun, diğeriyse bir film yapımcısının oğluydu. Sırasıyla Öğrenci Birliği başkanı ve başkan yardımcısıydılar, esasen içki içme müsabakaları, ıslak tişört yarışmaları ve çamurda kız güreşleri düzenlemek için üstlenmişlerdi bu görevleri. İkisinin de boyu bir seksenin üzerindeydi, keskin çeneli, kirli sakallı, aptal mı aptal heriflerdi; baharda yaz saati uygulamasına geçildikten sonra asla içeride göremezdiniz bu tipleri, tan ağardıktan gün batıncaya kadar yanlarına küçük bir soğutucuyla kasetçalarlarını alıp üstleri çıplak bir halde çimlerin üzerinde yayılırlardı. Genelde iyi çocuklar olarak görülürlerdi, bira almaya gitmeleri için arabanızı ödünç veriyor ya da onlara ot falan satıyorsanız size düzgün davranabilirlerdi ama ikisinin de o domuz gibi bakan gözlerinde –özellikle de şu film yapımcısının oğlu olanınkilerde– şizofrenik bir parıltı görebiliyordunuz ve ben bu parıltıdan hiç hoşlanmazdım. Parti Domuzu adını takmıştı insanlar ona, bu lakabın tam olarak sevgiden kaynaklandığı söylenemezdi ama o bu adı seviyordu ve bu ada layık olmaktan aptalca bir gurur duyuyordu.

Sürekli sarhoş olur, bir yerleri ateşe verir, birinci sınıf öğrencilerini bacalardan sarkıtır ya da bira fıçılarını camlardan dışarıya fırlatırdı.

Parti Domuzu (namıdiğer Jud) ve Frank benim oturduğum masaya doğru yaklaşıyorlardı. Frank'in elinde içi bozuk paralar ve buruş buruş banknotlarla dolu bir boya kutusu vardı. "Selam, ahbap," dedi. "Bu gece heykel stüdyosunda bira partisi var. Sen de katkıda bulunmaz mısın?"

Elimdeki fincanı masanın üstüne bıraktım ve ceketimin cebini kurcalayıp bir çeyreklikle birkaç sent çıkardım.

"Aa, hadi ama dostum," dedi Jud, bana göre oldukça tehditkâr bir ses tonuyla. "Daha iyisini yapabilirsin."

Hoi polloi. Barbaroi.[10] "Kusura bakmayın," dedim ve sandalyemi geriye doğru iterek ceketimi alıp çıktım.

Odama geri döndüm, masamın başına oturdum ve sözlüğümü açtım ama dönüp bakmadım bile. "Arjantin ha?" dedim boş duvara.

Cuma sabahı Fransızca dersine gittim. Dün geceki eğlencenin etkisinden kurtulamayan bazı öğrenciler arka tarafta uyukluyordu. Dezenfektan ve tahta temizleyici kokusu, titreşen floresan ışıkları ve koşullu fiillerin monoton melodisiyle birleşince beni de bir tür trans haline sokmuştu; can sıkıntısı ve yorgunluktan kaykılmış oturuyor, zamanın nasıl geçtiğinin farkına bile varmıyordum.

Dersten çıkınca alt kattaki ankesörlü telefona gidip Francis'in kır evinin numarasını çevirdim ve telefonu belki elli defa çaldırdım. Cevap yoktu.

Karların arasından yürüyerek Monmouth Yurdu'na döndüm, odama gittim ve düşündüm ya da daha doğrusu hiçbir şey düşünemedim; sadece yatağımın üstüne oturdum ve pencereden dışarıya, aşağıdaki yaprakları buz tutmuş porsuk ağacına baktım. Bir süre sonra kalkıp masamın başına geçtim ama ders de çalışamıyordum. Tek yön bilet demişti telefondaki görevli. Geri ödemesiz.

Kaliforniya'da saat öğlen on birdi. Annem de babam da işte olmalıydı. Alt kattaki kadim dostum ankesörlü telefona gittim, Francis'in

10 (Yun.) Serseriler. Barbarlar. (ç. n.)

annesinin Boston'daki dairesinin numarasını karşıdan ödemeli arayıp ödemeyi bu kez babama yönlendirdim.

"Aa, Richard," dedi Francis'in annesi nihayet kim olduğumu anlayınca. "Tatlım. Bizi araman ne hoş. New York'a gelip Noel'i bizimle geçireceğini sanıyordum. Neredesin, hayatım? Seni alması için birini göndereyim mi?"

"Hayır, teşekkürler. Ben Hampden'dayım," dedim. "Francis orada mı?"

"Tatlım, Francis okulda değil mi?"

"Affedersiniz," dedim, bir anda elim ayağıma dolaşmıştı; onu böyle, ne diyeceğimi önceden planlamadan aramak büyük hataydı. "Üzgünüm. Galiba karıştırdım."

"Pardon, anlayamadım?"

"Bugün Boston'a gideceğini söyledi diye hatırlıyordum da."

"Eğer geldiyse bile ben onu görmedim, tatlım. Sen neredeyim demiştin? Chris'in gelip seni almasını istemediğinden emin misin?"

"Hayır, sağ olun. Ben Boston'da değilim. Ben..."

"Sen beni okuldan mı arıyorsun?" dedi, telaşlanmıştı. "Yoksa bir sorun mu var, canım?"

"Hayır, efendim, tabii ki bir sorun yok," dedim, her zamanki gibi telefonu çat diye kapatma isteği duyuyordum ama artık bunun için çok geçti. "Dün gece ben çok uykuluyken odama uğramıştı, uyku sersemi halimle Boston'a gideceğini söyledi sandım – aa! İşte buradaymış!" dedim aptal aptal, blöfümü görmeyeceğini umuyordum.

"Neredeymiş, tatlım? Orada mı?"

"Bahçenin karşısından bu tarafa doğru geliyor. Çok teşekkür ederim, Bayan, ıı, Abernathy," dedim heyecandan elim ayağım birbirine dolaştığı için bir an şimdi kocasının soyadını hatırlayamamıştım.

"Bana Olivia de tatlım. O yaramaz oğlumu benim yerime öp ve pazar günü beni aramasını söyle."

Onunla çabucak vedalaştım –terden sırılsıklam olmuştum– ve tam arkamı dönüp merdivenlere yönelmiştim ki şu yeni, şık takımlarından birini giymiş, ağzına da kocaman bir sakız atmış Bunny'nin arka kori-

dordan bana doğru geldiğini gördüm. O anda konuşmak isteyeceğim son kişi oydu ama kaçma şansım da yoktu. "Selam, dostum," dedi. "Henry nerelere kayboldu?"

"Bilmem," dedim, bir an tereddüt ettikten sonra.

"Ben de bilmiyorum," dedi kavgacı bir tavırla. "Onu pazartesiden beri hiç görmedim. François ve ikizleri de öyle. Sahi, telefondaki kimdi?"

Ne diyeceğimi bilemedim. "Francis," dedim. "Francis'le konuşuyordum."

"Hımm," dedi, ellerini ceplerine sokup sırtını duvara yasladı. "Nereden arıyormuş?"

"Hampden'dan herhalde."

"Şehirlerarası görüşme değildi yani?"

Boynumun karıncalandığını hissettim. Bunu nereden anlamış olabilirdi ki? "Hayır," dedim. "Yani bildiğim kadarıyla hayır."

"Henry sana şehir dışına çıkacağından bahsetmedi, değil mi?"

"Hayır. Neden ki?"

Bunny sessizliğe büründü. Sonra, "Son birkaç gecedir evinin ışıkları yanmıyor. Arabası da ortalıkta yok. Water Caddesi'nin hiçbir yerinde görmedim."

Nedense dayanamayıp güldüm. Arka kapıya gittim; bu kapının camı tenis kortlarının arkasındaki otoparka bakıyordu. Henry'nin arabası orada, onu park ettiğim yerde duruyordu işte. Onu Bunny'ye gösterdim. "Şurada işte, hemen ileride," dedim. "Gördün mü?"

Bunny'nin çenesi kasıldı, kafasından geçen düşüncelerle yüzü bulutlandı. "Hah, çok komik."

"Neden öyle dedin?"

Ne diyeceğini düşünürken dudaklarının arasında minicik, pembe balon belirdi, yavaş yavaş büyüdü ve pat diye patladı. "Hiiiç," dedi hemen, sakızını çiğnemeyi sürdürerek.

"Neden şehir dışına çıksınlar ki?"

Elini uzatıp yüzüne düşen saçları geriye attı. "Anlatsam dudağın uçuklar," dedi neşeyle. "Ee, şimdi ne yapıyorsun, dostum?"

Birlikte yukarıya, odama çıktık. Odaya giderken yurdun ortak bozdolabının önünde durdu, iyice eğilerek miyop gözleriyle dolabın içine bakıp ne var ne yok görmeye çalıştı. "Burada sana ait bir şeyler var mı, ayyaş herif?" diye sordu.

"Yok."

Uzanıp donmuş bir cheesecake çıkardı. Kutusunun üstünde dokunaklı bir not vardı: "Lütfen çalmayın. Burslu okuyorum. Jenny Derxler."

"Bu var ya ilaç gibi gelecek," dedi koridora göz gezdirip. "Gelen giden var mı?"

"Yok."

Cheesecake kutusunu paltosunun içine sakladı ve ıslık çala çala odamın yolunu tuttu. İçeriye girer girmez görmemi istemiyormuş gibi numara yaparak ağzındaki sakızı tükürdü ve uzaktan fırlatıp çöp tenekemin kenarına yapıştırdı. Sonra oturdu ve dolabın üstünde bulduğu bir kaşıkla keki doğrudan kutunun içinden yemeye başladı. "Üfff," dedi. "Tadı berbatmış. Biraz ister misin?"

"Hayır, sağ ol."

Dalgın dalgın elindeki kaşığı yaladı. "Limonu fazla kaçmış, sorun orada. Yeterince krem peynir de konmamış." Durdu –kekin umduğu gibi çıkmadığını düşünüyor sandım– ama o birdenbire, pat diye, "Sahi, Henry'yle sen geçen ay birlikte epey vakit geçirdiniz, değil mi?" dedi.

Bir anda alarm durumuna geçivermiştim. "Galiba öyle oldu."

"Epey sohbet etmişsinizdir?"

"Biraz."

"Roma'da olanlardan bahsetti mi sana?" dedi, gözlerini üzerime dikmişti.

"Pek bir şey anlatmadı."

"Neden erken döndüğünü anlattı mı peki?"

Nihayet, diye düşündüm rahatlayarak. Nihayet meselenin özüne inecektik. "Hayır. Hayır, bana neredeyse hiçbir şey anlatmadı," dedim ki işin doğrusu da buydu. "Erken döndüğünü bir anda karşıma çıkınca öğrendim. Ama senin hâlâ orada olduğundan haberim yoktu. Sonra bir gece dayanamayıp sordum, senin orada olduğunu söyledi. Hepsi bu."

Bunny cheesecake'ten bir ısırık daha aldı. "Neden döndüğünü söyledi mi peki?"

"Hayır." Sonra Bunny başka bir şey sormayınca dayanamayıp ekledim: "Para meselesiydi, değil mi?"

"Sana öyle mi söyledi?"

"Hayır." Bunun üzerine yeniden sessizliğe gömülünce, "Ama senin nakit sıkıntısı çektiğini, tuttuğunuz evin kirasını falan kendisinin ödediğini söyledi. Doğru mu bu?"

Ağzı dolu olduğu için tek eliyle havayı süpürür gibi *boş versene* anlamına gelen bir hareket yaptı.

"Şu Henry," dedi. "Onu severim, sen de seviyorsun fakat aramızda kalsın, bence onda biraz Yahudi kanı var."

"Nasıl yani?" dedim şaşkınlıkla.

Kekten koca bir çatal daha alıp ağzına attığı için bana cevap vermesi biraz zaman aldı.

"İnsan arkadaşına biraz yardım etti diye bu kadar söylenir mi yahu?" dedi en sonunda. "Sana olayın ne olduğunu söyleyeyim. Henry insanların onun iyi niyetini suistimal edeceklerinden korkuyor."

"Ne demek istiyorsun?"

Ağzındakini yuttu. "Demek istediğim, muhtemelen daha çocukken birisi buna, 'Evlat, senin bir kamyon paran var ve günün birinde insanlar bu parayı elinden almaya çalışacaklar,' demiş." Saçları tek gözünün üstüne düşmüştü; yaşlı, kurnaz bir gemi kaptanı gibi tek gözünü kısmış, bana öyle bakıyordu. "Bu bir para meselesi değil, anlıyor musun?" dedi. "Kendisinin de buna ihtiyacı yok zaten, bu yalnızca bir prensip meselesi. İnsanların onu parası için değil, kendisi için sevdiğini bilmek istiyor."

Bu yorum beni şaşırtmıştı çünkü benim tanıdığım Henry'nin her zamanki –benim standartlarıma göre– ölçüsüz cömertliğiyle hiç alakası yoktu.

"Demek bu bir para meselesi değil," dedim en sonunda.

"I ıh."

"Sorun ne o zaman, eğer sormamın sakıncası yoksa?"

Bunny öne doğru eğildi, yüzünde düşünceli bir ifade belirdi, bir an içini görebileceğim kadar açık ve samimi olduğunu ve konuşmak için ağzını açtığında her şeyi apaçık ortaya sayıp dökeceğini sandım ama bunun yerine boğazını temizledi ve zahmet olmazsa ona bir demlik kahve yapıp yapamayacağımı sordu.

O gece yatağımda yatmış Yunanca bir şeyler okurken bir anda bir şey hatırladım ve yüzüme bir anda spot ışıkları çevrilmiş gibi afalladım. Arjantin. Bu kelimenin kendisi artık beni şaşırtma gücünü biraz yitirmiş ve dünya üzerinde kapladığı fiziksel yerden habersiz olduğumdan kendine ait tuhaf bir hayata bürünmüştü benim için. Önce bana altınları, putları, ormanın içinde kaybolmuş yitik şehirleri çağrıştıran sert bir *Ar* ile başlıyor, derken *Jan*'ın ıssız ve meşum kabrinden çıkıp parlak sorular soran *Tin*'le bitiveriyordu – bunların hepsi saçmalıktı tabii ki ama o anda elimdeki sayılı somut gerçeklerden biri olan bu ismin bizzat kendisi bile karmaşık bir şifre ya da bir ipucu olabilirmiş gibi geliyordu. Ama beni yıldırım çarpmış gibi yerimden fırlatan şey bu değil, ansızın saatin kaç olduğunu fark etmem olmuştu – kol saatime bakınca saatin dokuz yirmi olduğunu gördüm. Demek artık uçağa binmiş, karanlık gökyüzünde son sürat hayallerimdeki o acayip Arjantin'e doğru ilerliyorlardı (mı acaba?)

Elimdeki kitabı bıraktım, pencerenin kenarına bir sandalye çekip oturdum ve gecenin geri kalanında tek satır çalışamadım.

Hafta sonu her zamanki gibi ışık hızıyla geçti, benim içinse Yunancadan, yemekhanede tek başıma yemek yemekten ve odamda kendi kendime bütün bu olanlara şaşmaktan ibaretti. Kalbim kırılmıştı, onları daha şimdiden kendime bile itiraf edemediğim kadar çok özlemiştim. Hem Bunny de iyice tuhaf davranıyordu. Onu o hafta sonu birkaç kez gördüm, Marion ve Bunny dünyanın sırrını veriyormuşçasına ciddi ciddi konuşurken bön bir hayranlıkla onu izleyen arkadaşları vardı yanında (bunlar İlkokul Öğretmenliği bölümünde okuyan kızlardı ve sanıyorum sırf Yunanca okuyor ve tel çerçeveli gözlükler takıyor diye

Bunny'nin son derece bilgili olduğunu düşünüyorlardı). Onu bir kere de eski dostu Cloke Rayburn'le gördüm. Ama Cloke'u pek tanımadığım için yanlarına gidip selam vermekten çekindim.

Pazartesi günkü Yunanca dersini müthiş bir merakla bekliyordum. O sabah saat altıda uyandım. Julian'ın ofisine o kadar da erken gitmek istemediğim için bir süre hazır ve nazır bir şekilde odamda oturup bekledim ama sonra saatime bakıp da biraz daha acele etmezsem derse geç kalacağımı görünce afalladım. Kitaplarımı kaptığım gibi odadan fırladım, resmen koşa koşa gittiğimi ancak Lyceum'a giden yolu yarılamışken fark ettim ve kendimi daha yavaş yürümek için zorladım.

Arka kapıdan binaya girdiğimde nefesim düzelmişti. Merdivenleri yavaş yavaş çıktım, bacaklarım hareket etse de zihnim nedense bomboştu – çocukken de önceki gece heyecandan âdeta aklımı kaçırdıktan sonra Noel sabahı koridordan geçip hediyelerimin beni beklediği, kapısı kapalı odaya doğru yürürken sanki o gün tüm özelliğini kaybeder, bir anda bütün hevesim geçerdi.

Hepsi oradaydı, hepsi birden: ikizler her zamanki temkinli halleriyle pencerenin pervazında oturuyorlardı, Francis'in sırtı bana dönüktü, Henry onun hemen yanındaydı, Bunny ise masanın karşı tarafındaki sandalyesinin tepesine tünemişti. "Bak şunu bir dinleyin," diyordu Henry ve Francis'e, kafasını çevirip ikizlere de bir baktı. Herkesin gözleri onda kenetlenmişti, hiçbiri benim geldiğimi görmedi. "Gardiyan gelip, 'Evlat, Vali Bey özrünü kabul etmedi, vakit geldi de geçiyor bile. Söylemek istediğin son bir şey var mı?' Adam durup bir düşünür ve tam onu idam edecekleri odaya götürürlerken," elindeki kalemi gözlerine yaklaştırıp bir süre dikkatle inceledi, "kafasını çevirip şöyle der: 'İyi o zaman, Vali Bilmem Kim önümüzdeki seçimde bir oy kaybetmiş oldu!'" Kendi anlattığı fıkraya gülerken sandalyesinde iyice geriye kaykılmıştı, derken benim salak gibi kapının eşiğinde dikildiğimi gördü. "Aa, içeri girsene, gel hadi," dedi ve tahta sandalyenin ön bacaklarını pat diye yere indirdi.

İkizler ürkek bir çift geyik gibi irkilerek dönüp bana baktılar. Çenesindeki hafif kasılma dışında Henry tıpkı Buda gibi sakin ve dingindi ama Francis'in beti benzi atmış, yüzü neredeyse yeşile dönmüştü.

"Ders başlamadan bir iki fıkra anlatıp gülüşüyorduk," dedi Bunny neşeyle, sandalyesini yeniden geriye yasladı. Yüzüne düşen saçları geriye itti. "Pekâlâ. Smith ve Jones silahlı soygun yapmış ve ikisi de idama mahkûm edilmiş. Tabii temyiz memyiz hepsiyle uğraşmışlar ama en sonunda Smith'in vakti dolmuş ve idam sandalyesine oturtulmuş." Kaderine boyun eğen birinin kalender havasına büründü, sonra hiç beklemediğim bir anda bana dönüp göz kırptı. "Jones'u da," diyerek fıkrasına devam etti, "idam anını görmesi için getirmişler, kankasını kemerlerle sandalyeye bağlamalarını izliyormuş," Charles'a baktım, ifadesiz, boş gözlerle alt dudağını ısırıyordu, "derken gardiyan çıkıp onun yanına gelmiş. 'Temyizden haber var mı, Jones?' diye sormuş. 'Bir şey çıkmadı, gardiyan,' demiş Jones. 'E, o halde,' demiş gardiyan, kolundaki saate bakıp, 'hücrene geri döndüğüne değmez, değil mi?'" Başını geriye atarak kahkahalara boğuldu, güldükçe gülüyordu ama ondan başka hiç kimse gülümsemiyordu bile.

Bunny yeni bir fıkraya başlayınca ("Bir tane de Vahşi Batı'da geçen var – adamları kasabanın ortasında astıkları zamanlarda...") Camilla pencerenin kenarında oturduğu yerden bana doğru dönüp gülümsedi, gerginliği yüzünden okunuyordu.

Yanlarına gidip onunla Charles'ın arasına oturdum. Yanağıma küçük bir öpücük kondurdu. "Nasılsın?" diye sordu. "Nerede olduğumuzu merak ettin mi?"

"Seni görmeye gelmediğimize inanamıyorum," dedi Charles, bacak bacak üstüne atıp bana doğru dönerek. Ayağı vücudunun geri kalanından bağımsızlığını ilan etmişçesine tir tir titriyordu, bu titremeyi durdurmak için elini ayağının üstüne koydu. "Evde büyük bir talihsizlik yaşadık da."

Onlardan ne duymayı bekliyordum bilmiyorum ama bu olmadığı kesindi. "Ne oldu?"

"Evin anahtarını Virginia'da unutmuşuz."

"Mary-Gray teyze arabayla ta Roanoke'ye gidip hızlı kargoyla göndermek zorunda kaldı."

"Evi siz gelinceye kadar başkasına kiraladınız sanıyordum," dedim şüpheyle.

"O bir hafta önce gitmişti. Salak gibi anahtarı bize postalamasını söylemiştik ona. Ev sahibi de Florida'da. Bugüne kadar hep Francis'in kır evindeydik."

"Sıçan gibi kapana kısıldık."

"Francis bizi arabayla götürüyordu, eve varmamıza beş kilometre kala arabada korkunç bir şey oldu," dedi Charles. "Kapkara dumanlar, gacur gucur sesler çıkmaya başladı."

"Direksiyon hâkimiyetini kaybettik. Bir hendeğe saplanıp kaldık."

İki yandan hızlı hızlı anlatıyorlardı. Birden Bunny'nin sesi onlarınkini bastıracak kadar yükseldi. "...yani bu yargıcın sürdürdüğü bir sistem varmış. Pazartesi günü bir sığır hırsızını, salı günü bir üçkâğıtçıyı, çarşambaysa katilleri asıyormuş..."

"...bunun üzerine," diyordu Charles, "Francis'in evine kadar yürümek zorunda kaldık ve günlerce Henry'nin gelip bizi almasını bekledik. Ama telefonlarına cevap vermiyordu, ona ulaşmanın ne kadar zor olduğunu bilirsin..."

"Francis'in evinde birkaç konserve siyah zeytin ve bir kutu kek ununundan başka yiyecek hiçbir şey yoktu."

Bütün bunlar doğru olabilir mi, diye merak ettim birden. Bir an için keyfim yerine gelmişti –Tanrım, ne büyük aptallık etmiştim– ama sonra Henry'nin dairesinin halini, kapının kenarında bekleyen bavulları hatırladım.

Bunny fıkrasının büyük finalini yapmaya hazırlanıyordu. "Sonra yargıç demiş ki, 'Evlat, bugün günlerden cuma ve seni çıkarıp bugün asmak isterdim ama sanırım önümüzdeki salıya kadar bekleyeceğim çünkü...'"

"Evde süt bile yoktu," dedi Camilla. "Kek ununu suyla karıştırmak zorunda kaldık."

Alçak bir öhöm öhöm sesi duydum ve kafamı kaldırıp baktığımda Julian'ın kapıyı ardından kapattığını gördüm.

"İlahi, sizi laf ebeleri," dedi aniden odaya çöken sessizliği bozarak. "Nerelerdesiniz siz?"

Charles öksürdü, gözlerini odanın karşı tarafındaki bir noktaya dikerek makine gibi evlerinin anahtarlarını unutmaları, hendeğe saplanmaları, bir avuç zeytinle bir kutu kek ununa talim etmeleri hikâyesini sayıp döktü. Penceredeki jaluzilere çarpıp odaya sızan kış güneşi her şeye donuk ama fazla teferruatlı bir görüntü katıyordu, hiçbir şey gerçekmiş gibi görünmüyordu, bütün bunlar yarısından itibaren izlemeye başladığım ve neler olup bittiğine anlam veremediğim karmaşık bir filmmiş gibi hissediyordum. Bunny'nin hapishane fıkraları nedense beni huzursuz etmişti, gerçi o güz döneminde de böyle berbat fıkralar anlatıp duruyordu. Bu kötü fıkralar şimdi olduğu gibi o zaman da gergin bir sessizlikle karşılanıyordu ama sonuçta aptalca şeylerdi işte. Bunları odasındaki kitapların arasında eski ve modası geçmiş bir Avukatın Fıkra Kitabı olduğu için anlatıyor sanıyordum; kitaplığındaki Bob Hope otobiyografisi, Fu Manchu romanları ve *Düşünce ve Eylem Adamları*'nın hemen yanında duruyor olmalıydı. (Ki daha sonradan ortaya çıkacağı üzere, bu tahminim doğruydu.)

Charles öyküsünü anlatmayı bitirdiğinde, "Beni neden aramadınız peki?" dedi Julian, kafası karışmış ve biraz da alınmış görünüyordu.

İkizler boş gözlerle ona baktılar.

"Hiç aklımıza gelmedi," dedi Camilla.

Julian güldü ve Ksenofon'un görünüşte çadırlar, askerler ve hemen yakındaki düşmanlarla ilgili olsa da aslında insanın zor zamanlarda kendi yakınlarından yardım istemelerinin en iyisi olduğunu ima eden bir özlü sözünü alıntıladı.

Dersten sonra şaşkın ve kafam karışmış bir halde tek başıma yurda yürüdüm. Artık düşüncelerim öyle tutarsız ve rahatsız edici bir hal almıştı ki etrafımda olup bitenler hakkında fikir yürütemiyor, yalnızca aptal aptal merak ediyordum. Günün geri kalanında başka dersim yoktu, odama geri dönme düşüncesine bile katlanamıyordum. Ana binaya git-

tim ve pencere kenarındaki bir koltukta belki kırk beş dakika boyunca oturdum. Acaba kütüphaneye mi gitseydim? Yoksa Henry'nin anahtarları hâlâ bende olan arabasını alıp biraz dolaşsa mıydım, kasabadaki sinemanın gündüz seansında bir film varsa onu izlerdim belki? Ya da Judy Poovey'den bir Valium mu isteseydim?

En sonunda bu sonuncusunun başka bir plan yapmama yardımcı olabileceğine karar kıldım ve Montmouth Yurdu'na yürüyüp Judy'nin odasına çıktım ama kapıda altın rengi keçeli kalemle yazılmış not buldum: "*Beth – öğle yemeği için Tracy ve benimle Manchester'a gelmeye ne dersin? Saat on bire kadar kostüm dükkânında olacağım. J.*"

Judy'nin otomobil kazası fotoğraflarıyla, *Weekly World News* gazetesinden kesilmiş dehşet verici manşetlerle ve bir ilmiğin ucunda kapı tokmağına asılmış çıplak bir Barbie bebekle süslenmiş kapısına bir süre bakakaldım. Saat şu anda birdi. Koridorun en sonundaki kendi çıplak kapılı odama yürüdüm; yurt binasındaki, dinî propagandalarla, The Fleshtones posterleriyle ve Artaud'un intihara meyilli sözleriyle bezenmemiş tek kapı benimkisiydi ve bütün bu insanların kapılarını hangi ara bu saçmalıklarla doldurmayı başardıklarını ve her şeyden önce bunu neden yaptıklarını merak etmeden edemedim.

Yatağıma uzanıp gözlerimi tavana diktim, Judy'nin ne zaman geri döneceğini tahmin etmeye, o zamana kadar neler yapabileceğimi düşünmeye çalışıyordum ki kapım tıklatıldı.

Gelen Henry'ydi. Kapıyı birazcık daha araladım, suratına baktım ve tek kelime bile etmedim.

O da aynı sabit, sabırlı ve kayıtsız bakışlarla bana bakıyordu. Temkinli ve sakindi, kolunun altına bir kitap sıkıştırmıştı.

"Merhaba," dedim.

Bir sessizlik daha oldu, bu seferki öncekinden de uzun sürdü. "Selam," dedim en sonunda.

"Nasılsın?"

"İyiyim."

"Buna sevindim."

Yine uzun bir sessizlik oldu.

"Bugün bir işin var mı?" diye sordu kibarca.

"Hayır," dedim, şaşırmıştım.

"Benimle arabaya atlayıp bir gezintiye çıkmak ister misin?"

Uzanıp paltomu aldım.

Hampden'dan çıktıktan sonra önce ana otobana döndük, sonra da daha önce hiç görmediğim çakıl taşlı bir yola saptık. "Nereye gidiyoruz?" dedim, biraz huzursuzlanmıştım.

"Seninle birlikte gidip eski taş ocağı yolundaki bir evde bulunan satılık eşyalara bir bakarız diye düşünmüştüm," dedi Henry hiç istifini bozmadan.

Yol bizi yaklaşık bir saat kadar sonra nihayet önünde SATILIK EŞYA yazan bir tabelanın durduğu kocaman bir eve getirdiğinde hayatımda hiç olmadığım kadar şaşırmıştım.

Evin kendisi muhteşem olmasına karşın, uğrunda o kadar yolu tepip geldiğimiz açık satış o kadar da iyi sayılmazdı: üstü gümüşler ve çatlak cam eşyalarla kaplı bir kuyruklu piyano, ayaklı duvar saati, plaklarla, mutfak eşyalarıyla ve oyuncaklarla dolu kutular, kedilerin tırmalayıp çizdiği kapitone kaplı birkaç mobilya, hepsi garajda alıcılarını bekliyordu.

Bir yandan eski nota kâğıtlarının sayfalarını çeviriyor, diğer yandan göz ucuyla Henry'ye bakıyordum. İlgisizce gümüşleri kurcaladı, piyanonun başına geçip tek elle öylesine "Träumerei"den kısa bir bölüm çaldı, ayaklı duvar saatinin kapağını açıp nasıl çalıştığına baktı, lale soğanlarını dışarıya çıkarmanın vakti geldiğine karar verince büyük evden çıkıp gelen ev sahibinin yeğeniyle uzun uzun sohbet etti. Bense bütün o nota kâğıtlarını iki defa gözden geçirmiş, oradan önce cam eşyalara, sonra da plaklara geçmiştim. Henry en sonunda sadece yirmi beş sent verip bahçe çapası satın aldı.

"Seni ta buralara kadar sürüklediğim için üzgünüm," dedi geri dönüş yolunda.

"Sorun değil," dedim, oturduğum koltukta kaykılmış, kapıya doğru yaslanmıştım.

"Ben biraz acıktım. Sen de aç mısın? Bir şeyler yemek ister misin?"

Hampden'ın dış mahallelerindeki küçük lokantalardan birinde durduk. Akşamın daha bu saatinde bile âdeta bomboştu. Henry kocaman bir akşam yemeği sipariş etti –bezelye çorbası, biftek, salata, soslu patates püresi, kahve, turta– ve düzenli olarak beğenisini dile getirerek sessizce yemeğini yedi. Bense isteksizce omletimi didikliyor, gözlerimi Henry'den ayırmakta güçlük çekiyordum. Sanki bir trenin yemek vagonundaydık ve garson beni yalnız seyahat eden bir başka adamın, hiç tanımadığım bir yabancının yanına oturtmuştu, belki adamla aynı dili bile konuşmuyorduk ama o yine de yemeğini benimle birlikte yemekten memnundu, beni kendini bildi bileli tanıyormuş gibi durgun bir samimiyet havası yayıyordu etrafına.

Yemeğini bitirdikten sonra gömlek cebinden sigarasını çıkardı (Lucky Strike içerdi, ne zaman onu düşünsem kalbinin tam üstünde taşıdığı o küçük, kırmızı daire gelir gözümün önüne), tek kaşını havaya kaldırıp paketi sallayarak bana da bir tane uzattı. Kafamı salladım, istemiyordum.

Bir tane içti, sonra bir tane daha ve ikinci kahvemizden sonra kafasını kaldırıp bana baktı. "Bugün neden bu kadar sessizsin?"

Omuzlarımı silktim.

"Arjantin seyahatimizde ne olduğunu duymak istemez misin?"

Elimdeki fincanı tabağına bırakıp ona baktım. Sonra gülmeye başladım. "Evet," dedim. "Evet, çok isterim. Anlatsana."

"Nereden bildiğimi merak etmiyor musun? Yani senin bildiğini nereden bildiğimi?"

Bunu düşünmek aklımdan bile geçmemişti, sanırım güldüğüm için yüzümden anlamıştı bunu. "Çok da büyük bir sır değil," dedi. "Rezervasyonlarımızı iptal ettirmek için aradığımda, ki geri ödemesiz bilet falan filan diyerek bayağı uğraştırdılar ama sanırım üstesinden geldik,

her neyse, havayolu şirketini aradığımızda çok şaşırdılar çünkü dediklerine bakılırsa daha bir gün önce teyit etmek için onları aramıştım."

"Ben olduğumu nereden anladın?"

"Başka kim olabilirdi ki? Anahtarın vardı. Biliyorum, biliyorum," dedi ben araya girmeye çalışınca. "O anahtarı sana bilerek vermiştim. Daha sonrası için işleri kolaylaştıracaktı, pek çok açıdan, şans eseri eve tam da yanlış zamanda gitmişsin. Evden yalnızca birkaç saatliğine çıkmıştım, gece yarısıyla sabah yedi arasında gelebileceğin hiç aklıma gelmezdi. Seni birkaç dakikayla kaçırmış olmalıyım. Eğer bir saat sonra gelmiş olsaydın, bütün eşyalar, her şey gitmiş olacaktı."

Kahvesinden bir yudum aldı. Kafamda o kadar çok soru vardı ki bunları mantıklı bir sıraya sokmam imkânsızdı. "Bana neden anahtar bıraktın?" dedim en sonunda.

Henry omuzlarını silkti. "Çünkü onu zorunda kalmadıkça kullanmayacağını çok iyi biliyordum," dedi. "Gerçekten gitmiş olsaydık, birinin eninde sonunda ev sahibine kapıyı açması gerekecekti, sana kiminle iletişime geçeceğinin ve bıraktığım eşyalardan nasıl kurtulacağının bilgisini ulaştıracaktım ama o lanet olası Liddell & Scott'ı unutmuşum. Neyse, öyle demeyeyim. Onu evde bıraktığını biliyordum ama çok acelem vardı, nedense sabahın kör saatinde onu almaya gelebileceğini hiç düşünmemiştim. Ama aptallık ettim. Senin de benim gibi uyumakta güçlük çektiğini unutmuşum."

"Şimdi şunu bir açıklığa kavuşturalım. Arjantin'e hiç gitmediniz yani?"

Henry bir kahkaha attı ve hesabı istedi. "Tabii ki gitmedik," dedi. "Gitsek şu anda burada olur muydum?"

Hesabı öder ödemez Francis'e gitmek isteyip istemeyeceğimi sordu. "Evde olduğunu sanmıyorum," dedi.

"O zaman neden oraya gidiyoruz?"

"Çünkü benim ev berbat durumda, temizletecek birini buluncaya kadar Francis'te kalıyorum. İyi bir temizlikçi şirketi biliyor olabilir misin? Francis geçen sefer kasabadaki iş ve işçi bulma kurumundan

birilerini çağırdığını ama iki şişe şarapla komodin çekmecesindeki elli doları çalıp gittiklerini söyledi."

Kuzey Hampden'a doğru ilerlerken Henry'yi soru yağmuruna tutmamak için kendimi zor tutuyordum ama oraya varıncaya kadar ağzımı kapalı tutmayı başardım.

"Evde değil, eminim," dedi kapının kilidi açarken.

"Nerede peki?"

"Bunny'nin yanında. Onu akşam yemeği için Manchester'a götürecekti, sonra da Bunny'nin görmek istediği bir filme gidecekler galiba. Kahve ister misin?"

Francis'in dairesi üniversiteye ait, 1970'lerden kalma, çirkin bir binadaydı. Kampüste kaldığımız eski tahta döşemeli odalara kıyasla daha ferah ve daha kişiseldi, tabii bu yüzden de daha çok rağbet görüyordu, öte yandan yerleri muşamba kaplıydı, koridorlarının aydınlatması kötüydü ve armatürleri Holiday Inn otellerindeki gibi modern ama ucuz malzemedendi. Francis bütün bunlara pek aldırmıyordu. Oraya kır evinden aldığı kendi mobilyalarını götürmüştü ama bu mobilyaları öyle rastgele seçmişti ki şimdi eve bambaşka tarzların, döşemelik kumaşların, açık ve koyu renkli mobilyaların berbat bir karışımı hâkimdi.

Biraz etrafa bakındıktan sonra Francis'in evinde ne kahve ne de çay olduğunu anladık ("Markete uğrama vakti gelmiş," dedi Henry, bomboş dolapların birini daha açıp kapattıktan sonra), yalnızca birkaç şişe viski ve biraz maden suyu vardı. Biraz buz, iki kadeh ve Famous Grouse şişesinin beşte birini de yanımıza alıp adım attıkça yerdeki korkunç beyaz muşambayı gıcırdatarak loş oturma odasına geçtik.

"Demek gitmediniz," dedim, yerlerimize oturduktan ve Henry bize birer kadeh içki doldurduktan sonra.

"Hayır."

"Neden peki?"

Henry derin bir iç çekti ve bir sigara almak için göğüs cebine uzandı. "Para," dedi, kibritinin alevi karanlığı bir an için aydınlatmıştı. "Benim Francis gibi bankada yüklü bir hesabım yok, biliyorsun, sadece aylık

harçlığım var. Tabii bu para bile yaşamak için ihtiyaç duyduğumdan çok daha fazla, bu yüzden yıllardır paranın büyük bir kısmını bir birikim hesabına aktarıyorum. Ama Bunny bu hesabın içini boşaltmak üzere. Arabamı satsam bile otuz bin dolar para bulmamın imkânı yok."

"Otuz bin dolar çok büyük bir para."

"Evet."

"Neden o kadar paraya ihtiyacın olsun ki?"

Henry ağzındaki sigara dumanının yarısını lambanın altındaki sarımsı ışık huzmesine, diğer yarısınıysa etrafını saran karanlığa üfledi. "Çünkü geri dönmeyecektik," dedi. "Hiçbirimizin çalışma vizesi yok. Yanımıza aldığımız paranın dördümüzü birden uzun bir süre idare etmesi gerekiyordu. Yeri gelmişken," dedi, sanki lafını bölmeye kalkışmışım gibi sesini yükselterek – aslında araya girmeye çalışmamış, yalnızca şaşkınlığımı ifade eden bir ses çıkarmayı denemiş, pek başaramamıştım, "yeri gelmişken söyleyeyim, Buenos Aires asıl gideceğimiz yer değildi. Orası yol üstünde uğrayacağımız duraklardan biriydi sadece."

"Nasıl yani?"

"Eğer paramız olsaydı, sanırım önce Paris ya da Londra gibi trafiğin yoğun olduğu geçit şehirlerden birine uçardık, oraya gider gitmez de Amsterdam'a geçip oradan da en sonunda Güney Amerika'ya. Bu şekilde izimizin takip edilmesi çok daha zor olurdu, tahmin edersin ki. Ama elimizde bu kadar para yoktu, bu yüzden diğer alternatif Arjantin'e gitmek, oradan da dolambaçlı yollardan Uruguay'a geçmekti – orası başlı başına tehlikeli ve tutarsız bir yerdi bana sorarsan ama amaçlarımıza uygundu. Babamın orada bir yerlerde gelişmekte olan bir mülkte hissesi var. Yaşayacak bir yer bulmakta zorluk çekmeyecektik."

"Onun bundan haberi var mıydı peki," dedim, "yani babanın?"

"Eninde sonunda olacaktı. Aslına bakarsan oraya varır varmaz senden babamla iletişime geçmeni rica edecektim. Beklenmedik bir durum olursa bize yardım edebilir, hatta gerekirse bizi ülkeden kaçırabilirdi. Orada tanıdıkları var, devlet adamları falan. Onun dışında kimse bilmeyecekti."

"Senin için bunu yapar mıydı?"

"Babamla ben pek yakın değiliz," dedi Henry, "ama ben onun tek evladıyım." Viskisinin geri kalanını kafaya dikti ve kadehin dibindeki buz küplerini şıkırdattı. "Her neyse. Elimde pek nakit para bulunmasa da kredi kartlarım yeter de artardı bile, geriye yalnızca orada bir süre yaşamamızı sağlayacak miktarda para bulmak kalıyordu. İşte bu noktada Francis devreye girecekti. O ve annesi aile büyüklerinden kalan parayla yaşıyorlar, sanıyorum bunu zaten anlamışsındır ama aynı zamanda her yıl ana paranın yüzde üçünü çekme hakkına da sahipler ki bu da aşağı yukarı yüz elli bin dolar ediyor. Genelde bu paraya dokunmuyorlar ama kâğıt üzerinde ikisinden herhangi biri dilediği zaman bu parayı çekebilir. Vekâletleri Boston'daki bir hukuk bürosunda. Perşembe sabahı kır evinden ayrıldık, ikizler ve ben eşyalarımızı alabilelim diye birkaç dakikalığına Hampden'a uğradık ve sonra hep birlikte Boston'a gidip Parker House otelinde oda tuttuk. Orası güzel bir otel, hiç duymuş muydun? Duymadın mı? Dickens Amerika'ya geldiğinde orada kalırmış.

"Her neyse. Francis'in avukatlarıyla randevusu vardı, ikizlerin de pasaport ofisinde halletmeleri gereken birkaç iş kalmıştı. Eşyalarını toplayıp ülkeyi terk etmek düşündüğünden çok daha fazla planlamayı gerektiriyor ama neredeyse her şeyi yoluna koymuştuk; ertesi gece gidiyorduk ve artık ters gidecek hiçbir şey kalmadı sanıyorduk. İkizlerden biraz endişeleniyorduk ama tabii ki on gün daha beklememiz ya da onların daha sonra arkamızdan gelmeleri herhangi bir sorun teşkil etmezdi. Benim de yapmam gereken bazı işlerim vardı ama çok değil. Francis parayı almanın şehir merkezine gidip birkaç kâğıda imza atmaktan ibaret olduğuna inandırmıştı beni. Annesi parayı aldığını öğrenecekti ama Francis buralardan gittikten sonra ne yapabilirdi ki?

"Fakat dönmüş olacağını söylediği vakitte geri dönmedi, üstünden üç saat geçti, dört saat geçti. İkizler işlerini bitirip dönmüşlerdi, üçümüz oda servisini arayıp öğle yemeği sipariş etmiştik ki Francis âdeta delirmiş bir halde kapıdan içeri girdi. O yıl çekebilecekleri para gitmişti yani. Annesi yılın daha ilk gününde parayı son sentine kadar çekmiş ve bunu Francis'e haber bile vermemişti. Bu kötü bir sürprizdi, söz konusu şartlarda korkunç bir sürpriz haline gelmişti. Francis

aklına gelen her yolu denemiş – hesaptaki anaparadan borç almayı, hatta kendi hisselerini devretmeyi bile ki bu gibi hesapların işleyişine hâkimsen bunun bir insanın gelebileceği en çaresiz durum olduğunu biliyorsundur. İkizler çıktığımız yoldan dönmeyip riski göze almamız taraftarıydı. Ama... bu zor bir durumdu işte. Bir kere gittik mi bir daha geri dönemezdik, hem zaten oraya gittiğimizde ne halt edecektik? *Wendy ve Kayıp Çocuklar* gibi bir ağaç evde mi yaşayacaktık?" Derin bir iç çekti. "Hazırladığımız bavullarımız ve pasaportlarımızla öylece kalakalmıştık, beş paramız yoktu. Demek istediğim, cidden yoktu. Dördümüz birleşsek beş bin doları zor toparlıyorduk. Epey bir konuşup tartıştıktan sonra tek seçeneğimizin Hampden'a dönmek olduğuna karar verdik. En azından şimdilik."

Bütün bunları olanca sakinliğiyle anlatıyordu ama ben, yalnızca onu dinlerken bile midemin tam ortasına bir yumrunun oturup büyüdüğünü hissedebiliyordum. Resim hâlâ tamamen muğlaktı ama görebildiğim kadarından bile hiç ama hiç hoşlanmamıştım. Uzun bir süre hiçbir şey söyleyemedim, yalnızca lambaların tavana vuran gölgelerine baktım.

"Henry, aman Tanrım," dedim en sonunda. Sesim donuktu, kendi kulağıma bile yabancı geliyordu.

Tek kaşını havaya kaldırdı ve tek kelime etmedi, elinde boş kadehi duruyordu, yüzünün yarısı karanlıkta kalmıştı.

Ona baktım. "Tanrım," dedim. "Ne yaptınız siz?"

Yüzünde buruk bir gülümseme belirdi, kendine biraz daha viski koymak için öne doğru eğilince tamamen karanlıklara karışmış oldu. "Bence bu konuda az çok bir fikrin var," dedi. "Sana bir şey soracağım. Bizi neden idare ediyordun?"

"Efendim?"

"Ülkeyi terk ettiğimizi biliyordun. Bundan haberin vardı ama bunu tek bir kişiye bile söylemedin. Neden peki?"

Duvarlar sanki geri çekilmiş, oda kapkara kesilmişti. Henry'nin lambanın ışığıyla tamamen aydınlanan yüzü, o zifiri karanlığın içinde tamamen solgun görünüyordu ve serseri ışıklar gözlüklerinin çerçevele-

rinde ışıldıyor, viski kadehinin kehribar rengi derinliklerinde parlıyor, mavi gözlerinde yanıp sönüyordu.

"Bilmiyorum," dedim.

Gülümsedi. "Bilmiyor musun?" dedi.

Konuşmadan gözlerinin içine baktım.

"Sonuçta, sana sırrımızı açmış değildik," dedi. Benimkilere karşılık veren keskin bakışları ısrarcıydı. "Bizi dilediğin zaman durdurabilirdin ama yine de bunu yapmadın. Neden?"

"Henry, Tanrı aşkına ne halt ettiniz siz?"

Gülümsedi. "Sen söyle," dedi.

Ve işin en korkunç yanı, her nasılsa, bunu bilmemdi. "Birini öldürdünüz," dedim, "değil mi?"

Bir süre yüzüme baktı, sonra beni fena halde şaşırtarak koltuğunda arkasına yaslanıp bir kahkaha attı.

"Aferin sana," dedi. "Gerçekten sandığım kadar zekiymişsin. Bunu anlayacağını biliyordum, er ya da geç, diğerlerine başından beri bunu söylüyorum."

Karanlık o minicik lambamızın ışığının etrafında bir perde kadar somut ve ağır bekliyordu. Bir anda içim yol tutmasına benzer bir hisle dolunca hem duvarların üstümüze üstümüze geldiği o klostrofobik duyguyu hem de geriye çekilip sonsuzluğa doğru yitip gittikleri ve bizi uçsuz bucaksız bir karanlığın içinde askıda bıraktıkları o baş döndürücü duyguyu aynı anda hissettim. Güçlükle yutkundum ve Henry'ye baktım. "Kimi peki?" diye sordum.

Omuzlarını silkti. "Önemsiz bir şey, cidden. Bir kaza."

"Kasten yapmadınız yani?"

"Tanrı aşkına, tabii ki kasten yapmadık," dedi hayretle.

"Ne oldu peki?"

"Nereden başlayacağımı bilmiyorum." Durdu, bir yudum içki içti. "Hatırlıyor musun, geçen sonbahar Julian'ın dersinde Platon'un *telestik delilik* dediği şeyden söz etmiştik? *Bakkhalar*'dan? Dionysus'un çılgınlıklarından?"

"Evet," dedim sabırsızca. Böyle bir zamanda böyle bir konuyu açmak tam da Henrylik bir hareketti.

"İşte, biz de bunu denemek istedik."

Bir an için onu yanlış anladığımı sandım. "Efendim?" dedim.

"Biz de bu Baküs şenliğini bir denemek istedik dedim."

"Yok artık."

"Ciddiyim."

Gözlerinin içine baktım. "Dalga geçiyor olmalısın."

"Hayır."

"Bu şimdiye kadar duyduğum en tuhaf şey."

Omuzlarını silkti.

"Neden böyle bir şey yapmak istediniz ki?"

"Çünkü bu fikre kafayı takmıştım."

"Neden?"

"Bildiğim kadarıyla son iki bin yıldır hiç yapılmadı." Beni ikna edemediğini görünce duraksadı. "Her şeyden öte, kısacık bir an için bile olsa kendin olmayı bırakmanın verdiği his hiçbir şeyde yok," dedi. "Bilişsel deneyimleme halinden kurtulmanın, varlığın tesadüfi yanının bir adım ötesine geçmenin. Daha başka getirileri de var ama kelimelerle ifade etmesi zor; antik kaynakların ancak ima ettiği, benimse ancak bizzat yaşadıktan sonra anladığım şeyler."

"Ne gibi mesela?"

"Yani buna boşuna gizem denmiyormuş," dedi Henry yüzünü buruşturarak. "Dediğime güven. Ama insan başlıca amacını yabana atmamalı – benliğini kaybetme, onu tamamen yitirme amacını. Ve onu kaybederek ölümlülük ve zaman hapishanesinin dışında, devamlı bir hayata doğmayı. Bu bana ta en başından beri çekici gelen bir şey, hem de bu konu hakkında hiçbir fikrim yokken ve bu tür gizemleri bir antropologdan bile daha olası bulurken dahi böyle hissediyordum. Antik yorumcular bu konuya oldukça tedbirli yaklaşıyorlar. Çok uğraş vererek kutsal ayinlerin kimilerini çözmek mümkün – ilahileri, kutsal nesneleri, ne diyeceğini, ne yapacağını ve ne söyleyeceğini kestirebilirsin. İşin zor kısmı gizemin ta kendisi: kişi kendini o ruh haline sokuyordu,

o itici güç neydi?" Sesi hülyalı, keyifli çıkıyordu. "Her şeyi denedik. İçki, uyuşturucu, dua, hatta ufak dozlarda zehir bile. Bu işe ilk kalkıştığımız gece, içkiyi fazla kaçırmış ve Francis'in evinin yakınlarındaki ormanda üstümüzde kitonlarımızla[11] sızıp kalmıştık."

"Kiton mu giydiniz?"

"Evet," dedi Henry, bozulmuştu. "Bunların hepsini bilim adına yaptık. Francis'in tavan arasındaki yatak çarşaflarından kesip hazırladık. Her neyse. İlk gece hiçbir şey olmadı, sadece sarhoş olmuştuk ve yerde yatmaktan sırtımız tutulmuştu. Bu yüzden sonraki denememizde o kadar çok içmedik ama hep beraber oradaydık işte, gecenin bir yarısında, Francis'in evinin arkasındaki tepede, kitonlara bürünmüş ve sarhoş bir halde gizli cemiyetlerin kabul törenlerindeki gibi Yunan ilahileri söylüyorduk, sonra birdenbire Bunny gülmeye başladı, öyle kahkahalar atıyordu ki kuka gibi arkaüstü düşüp tepeden aşağıya yuvarlandı.

"İçkinin tek başına işe yaramayacağını artık anlamıştık. Tanrım. Denediğimiz onca şeyi sana anlatmakla bitiremem. Gecelerce uyumadan bekledik. Oruç tuttuk. Tanrılar şerefine toprağı şarapla kutsadık. Şimdi düşününce bile fenalıklar basıyor. Baldıran otlarını yakıp dumanını içimize çektik. Pythia'nin defne yaprağı çiğnediğini okumuştum ama o da işe yaramadı. Francis'in mutfağındaki ocağın üstünde defne yaprakları bulmuştun, bilmem hatırlar mısın?"

Ona bakakalmıştım. "Benim bütün bunlardan neden haberim olmadı?" diye sordum.

Henry bir sigara daha almak için paketine uzandı. "Yani, doğrusu," dedi, "bence bu oldukça açık."

"Ne demek istiyorsun?"

"Sana anlatmayacaktık elbette. Seni doğru dürüst tanımıyorduk ki. Aklımızı kaçırdığımızı düşünebilirdin." Bir süre sustu. "Görüyorsun işte, devam etmek için neredeyse hiçbir sebebimiz kalmamıştı," dedi. "Sanırım Pythia'nın kehanetleri beni bir bakıma yanlış yönlendirmişti, *pneuma enthusiastikon*, zehirli buharlar falan filan. Bütün bu yöntemler Baküs usüllerine kıyasla çok daha iyi belgelenmişlerdi, ben de bir

11 Antik Yunan'a özgü bir kıyafet. (yay. n.)

süre bu ikisinin birbirileriyle alakalı olabileceğini düşündüm. Uzun bir deneme yanılma döneminden sonra aslında öyle olmadıkları, gözden kaçırdığımız şeyin, çok büyük bir ihtimalle aslında çok basit bir şey olduğu ortaya çıktı. Ki öyleydi de."

"Peki neymiş bu?"

"Yalnızca şu. Bu ya da bir başka gizem yoluyla tanrıya ulaşmak için kişinin bir *euphemia*, bir kült saflık halinde bulunması gerekiyor. Baküs gizemin özü budur. Platon bile bahseder bundan. İlahî benlik gücü eline almadan evvel, ölümlü benliğin –topraktan yaratılan, o çürüyen yanımızın– olabildiğince temizlenmesi gerekir."

"Nasıl oluyor bu?"

"Pek çoğu Yunan dünyasında oldukça evrensel olan sembolik eylemler yoluyla. Başın üzerinden dökülen sular, yapılan banyolar, tutulan oruçlar – Bunny ne oruç ne de banyo eylemlerini layıkıyla yerine getirdi bana sorarsan ama diğerlerimiz harfiyen uyguladık. Fakat yaptıkça her şey daha bir anlamsız gelmeye başlamıştı ki bir gün, aslında çok açık olan bir şey kafama dank etti, yani kişi daha derin anlamlarını görmeyi beceremediği sürece bütün dinî törenlerin abes geleceği gerçeği." Durdu. "Julian'ın *İlahi Komedya* hakkında ne söylediğini biliyor musun?"

"Hayır, Henry, bilmiyorum."

"Hristiyan olmayan biri için anlaşılmaz olduğunu, Dante okuyup onu anlamak isteyen bir kişinin yalnızca birkaç saatliğine de olsa Hristiyan olması gerektiğini söyler. Bu da aynı şey. Bunun için de kendi koşullarının yaratılması gerekiyordu, bir röntgencinin ya da hatta bir bilim insanının bakış açısıyla değil. Sanıyorum en başta başka türlü görmek mümkün değildi, yüzyıllarca öteden bakıp ancak bölük pörçük görüyorduk ne de olsa. Eylemin canlılığı tamamen perdelenmişti; o güzelliği, dehşeti, özverisi." Sigarasından son bir nefes çekip söndürdü. "Tek kelimeyle söyleyecek olursam," dedi, "inanmıyorduk. Ve inanç kesinlikle elzem olan tek koşuldu. İnanç ve mutlak teslimiyet."

Devam etmesi için bekledim.

"Anlayacağın üzere, bu noktada artık vazgeçmenin eşiğine gelmiştik," dedi sakince. "İlginç bir girişim olmuştu ama yeterince ilginç değil, ayrıca çok zahmetliydi. Kaç defa az kalsın bizi yakalayacaktın, haberin yok."

"Öyle mi?"

"Aynen." Viskisinden bir yudum aldı. "Kır evinde kaldığımız bir gece saat sabahın üçünde alt kata indiğin zamanı hatırlamıyorsundur herhalde," dedi. "Kitap almak için kütüphaneye inmiştin. Merdivenlerden indiğini duymuştuk. Ben perdelerin arkasına saklanmıştım, istesem kolumu uzatıp sana dokunabilecek kadar yakındım. Başka bir keresindeyse daha biz eve dönmeden uyanmıştın. Eve hırsız gibi arka kapıdan girmek, merdivenlerden görünmeden, gizlice çıkmak zorunda kalmıştık, o karanlıkta çıplak ayaklarla ormanda gizlice dolaşmak çok yorucuydu. Ayrıca hava giderek soğuyordu. *Oreibasia*'nın kışın ortasında gerçekleştiğini söylerler ama Peloponnesos'un yılın o zamanları Vermont'a kıyasla çok daha ılıman bir havaya sahip olduğunu düşünüyorum.

"Ama o kadar çok uğraşmıştık ki yaşadığımız aydınlanmadan sonra, havalar iyice soğumadan bir kez daha denemeden bırakmak mantıksız geliyordu. Birden her şey ciddileşti. Üç gün boyunca oruç tuttuk, daha önce hiç bu kadar uzun süre tutmamıştık. Rüyama bir ulak girdi. Her şey fevkalade yolunda gidiyordu, kanatlanmamıza ramak kalmıştı, daha önce duymadığım bir his vardı içimde, bizzat gerçeklik tehlikeli ve nefis bir şekilde dönüşüyordu gözlerimizin önünde, anlamadığımız bir güç tarafından bilmediğim bir sona doğru sürükleniyorduk." Yeniden uzanıp içkisini tazeledi. "Tek sorun Bunny idi. Çok temel bir şeylerin önemli ölçüde değiştiğini kavrayamıyordu. Hiç olmadığımız kadar yaklaşmıştık, artık günleri sayıyorduk, hava şimdiden çok soğumuştu, eğer kar yağsaydı ki eli kulağındaydı, ta ilkbahara kadar beklemek zorunda kalacaktık. Yaptığımız onca şeyden sonra Bunny'nin son dakikada her şeyi mahvedeceği düşüncesine bile katlanamıyordum. Ve bunu yapacağından adım gibi emindim. En can alıcı noktada aptalca bir espri yapıp her şeyin içine edecekti. Daha ikinci günden içime bir kuşku

düşmüştü bile, sonra Charles onu o gecenin sabahında ana binada ızgara peynirli sandviç yiyip milkshake içerken görmüş. Bu, bardağı taşıran son damla oldu. Onu yanımıza almadan kaçıp gitmeye karar verdik. Bunu hafta sonu yapmak çok riskliydi çünkü bizi en az birkaç defa az kalsın yakalayacaktın, bu yüzden artık perşembe günleri geç saatlerde yola koyulup ertesi sabah saat üçte, dörtte geri dönmeye başlamıştık. Ama bu defa erkenden, akşam yemeğinden bile önce yola çıktık ve Bunny'ye tek kelime bile etmedik."

Bir sigara daha yaktı. Uzun bir sessizlik oldu.

"Ee?" dedim. "Ne oldu peki?"

Güldü. "Ne diyeceğimi bilmiyorum."

"Ne demek istiyorsun?"

"İşe yaradı diyorum."

"İşe yaradı mı?"

"Hem de nasıl."

"Ama nasıl olabilir?"

"İşe yaradı."

"'İşe yaradı' derken ne demek istediğini anladığımı sanmıyorum."

"Gerçek anlamda işe yaradığını söylemeye çalışıyorum."

"Ama nasıl?"

"Yürek titreticiydi. Olağanüstüydü. Meşaleler, baş dönmesi, şarkılar. Etrafımızda uluyan kurtlar ve karanlığın içinde böğüren bir boğa. Nehir bile bembeyaz akıyordu. Hızlı çekime alınmış bir film gibiydi, ay bir büyüyüp bir küçülüyordu, bulutlar gökyüzünde kovalamaca oynuyordu. Sarmaşıklar topraktan öyle hızla çıkıp büyüyor ve ağaçların gövdesini yılan gibi sarıyordu ki. Mevsimler, hatta yıllar göz açıp kapayıncaya dek gelip geçiyordu... Doğadaki değişimlerin zamanın özü olduğunu düşünürüz ya hani, oysa hiç de öyle değil. Zaman, ilkbahara ve kışa, doğuma ve çürümeye, iyiye ve kötüye umarsızca karşı koyan bir şey. Değişmez, neşeli ve kesinlikle yıkılmaz bir şey. İkilik var olmayı bırakıyor; ego yok, 'ben' diye bir şey yok ama yine de Doğu dinlerinde sıkça duyduğumuz, benliğin evren denen okyanusta kaybolan tek bir su damlası olduğuna dair o korkunç benzetmelerle hiç alakası yok

bunun. Daha çok benliğin içini doldurabilmek için evrenin büyüyüp genişlemesi denebilir. Böyle bir vecd halini tattıktan sonra iş güç odaklı sıradan hayatın nasıl renksiz ve sönük geldiğini anlatamam sana. Yeniden bebek olmak gibiydi. Adımı bile hatırlamıyordum. Ayak tabanlarım paramparça olmuştu ve bunu hissetmiyordum bile."

"Ama bunlar temelde seks ayinleri, öyle değil mi?"

Bu, bir soru cümlesinden çok yargı cümlesi gibi çıkmıştı ağzımdan. Gözünü bile kırpmadı, yalnızca konuşmaya devam etmemi bekledi.

"Ee? Öyle değil mi?"

Uzanıp sigara izmaritini kül tablasına koydu. "Elbette," dedi beni onaylayarak, koyu renkli takım elbisesi ve münzevi gözlükleriyle bir papaz kadar soğukkanlıydı. "Bunu sen de çok iyi biliyorsun."

Bir süre durup öylece birbirimize baktık.

"Tam olarak ne yaptınız?" diye sordum.

"Yani cidden bence şu anda bu konuya girmenin âlemi yok," dedi yumuşak bir sesle. "Merasimin şehevi bir yanı da vardı ama bütün hadise temelde ruhani bir deneyimdi."

"Dionysus'u gördünüz herhalde?"

Bunu ciddi bir soru olarak sormamıştım ama ona ödevini yapıp yapmadığını sormuşum gibi doğal bir tavırla kafasını sallayıp onaylayınca şaşırdım.

"Onu maddesel halde gördünüz yani? Keçi postu ve *thyrsus*'uyla?"

"Dionysus'un neye benzediğini nereden biliyorsun?" dedi Henry sanki biraz çıkışarak. "Gördüğümüz şeyin ne olduğunu sanıyorsun? Bir çizgi film sahnesi mi? Vazonun üstündeki bir desen mi?"

"Bana onu gerçekten gördüğünüzü söylediğine inanmakta güçlük..."

"Ya denizi daha önce hiç görmemiş olsaydın? Ya denize dair gördüğün her şey bir çocuğun yaptığı resimden ibaret olsaydı – mavi pastel boyalarla çizilmiş çırpıntılı dalgalardan? Yalnızca bu resimde görmüş olsan gerçek denizi tanır mıydın? Gerçeğini görsen bile o olduğunu anlar mıydın? Dionysus'un neye benzediğini bilmiyorsun. Burada bir tanrıdan söz ediyoruz. Tanrı dediğin ciddi bir meseledir." Arkasına yaslanıp beni inceledi. "Bu anlattıklarımın tek kelimesine bile inanmak

zorunda değilsin, biliyorsun," dedi. "Orada dört kişiydik. Charles'ın kolunda nasıl olduğunu bilmediği kanlı bir ısırık izi beliriverdi ama bu bir insan ısırığı olamazdı. Çok büyüktü. Dişten başka bir şeyin bıraktığı delik izleriydi bunlar. Camilla bir ara kendisini bir geyik olarak gördüğüne yemin edebilirdi, bu da çok tuhaftı çünkü diğerlerimiz bir geyiği ormanın içinde kilometrelerce kovaladığımızı hatırlıyorduk. Cidden, kilometrelerce. Bundan adım gibi eminim. Belli ki koşmuş, koşmuş, koşmuştuk çünkü kendimize geldiğimizde nerede olduğumuz hakkında hiçbir fikrimiz yoktu. Daha sonra en az dört ayrı dikenli teli aştığımızı anladık ama bunu nasıl yaptığımız hakkında en ufak fikrimiz yoktu ve Francis'in kır evinden dokuz on kilometre ileride bir yerdeydik. Hikâyenin talihsiz kısmı da işte burada başlıyor.

"Yalnızca hayal meyal hatırlıyorum. Arkamda bir şeyin ya da birinin sesini duydum ve hemen döndüm, az kalsın dengemi yitirip düşecektim ki o ne idiği belirsiz kocaman, sarı şeye bir yumruk salladım ama sol elimle, güçsüz olanla yani. Parmaklarımda korkunç bir acı hissettim ve tam da o anda bir şey nefesimi kesti. Karanlıktı, anlıyor musun, hiçbir şey göremiyordum. Bu defa sağ elimin yumruğunu salladım, tüm ağırlığımı vererek olabildiğince sert bir yumruk atmaya çalıştım ve bu kez korkunç bir küt sesi ve çığlık duydum.

"Sonrasında neler olduğunu çok net hatırlamıyoruz. Camilla epey ilerideydi ama Charles ve Francis de hemen yakınımda sayılırlardı, çok geçmeden bana yetiştiler. Ayaklarımın üzerinde durduğumu ve onların çalılıkları yara yara ilerlediğini gördüğümü belli belirsiz anımsıyorum – Tanrım. Onları şimdi bile görebiliyorum. Saçlarına çamur ve yapraklar bulaşmıştı, giysileri âdeta paramparça haldeydi. Orada nefes nefese duruyorlardı, perde inmiş gibi donuk görünen gözleri düşman gibi bakıyordu. İkisini de tanımadım ve sanırım ay bulutların ardından kendini göstermemiş olsaydı kavgaya bile tutuşabilirdik. Ay ışığında birbirimize bakakaldık. Bir şeyler anımsamaya başlıyor gibiydik. Dönüp elime baktım ve kana bulanmış olduğunu gördüm, hatta daha da beteri. Sonra Charles birkaç adım yaklaşıp ayaklarımın ucundaki bir şeye doğru diz çöktü, ben de diz çöktüm ve bunun bir adam olduğunu gördüm. Ölmüştü. Kırk yaşlarındaydı, üstünde sarı ekoseli bir gömlek

vardı –buralarda giydikleri o yünlü oduncu gömleklerini bilirsin– boynu kırılmıştı ve bunu söylerken bile kötü oluyorum ama beyni akıp suratına dağılmıştı. Bunun nasıl olduğunu hatırlamıyorum, gerçekten. Korkunç bir manzaraydı. Kana bulanmış haldeydim, gözlüklerim bile kan içindeydi.

"Charles bambaşka bir hikâye anlatıyor. O beni cesedin başında gördüğünü hatırlıyor. Ama bir şeyle boğuştuğunu, ona tüm gücüyle asıldığını ve birdenbire ayağını koltuk altına dayayıp var gücüyle çekiştirdiği o şeyin bir adamın kolu olduğunun farkına vardığını da hatırlıyordu. Francis ise – o konuya hiç girmeyeyim. Onunla ne zaman konuşsan bambaşka bir şey hatırlıyor."

"Peki ya Camilla?"

Henry derin bir iç çekti. "Sanırım gerçekte neler olduğunu asla bilemeyeceğiz," dedi. "Onu uzun bir süre bulamadık. Bir nehir kıyısında ayaklarını suya sarkıtmış öylece sessizce oturuyormuş; üstündeki cüppe bembeyazdı, saçı dışında hiçbir yerinde tek damla kan yoktu. Saçlarını sırılsıklam eden kopkoyu kan âdeta pıhtılaşmıştı. Sanki saçlarını kırmızıya boyamaya kalkışmış gibiydi."

"Bu nasıl olmuş olabilir?"

"Bilmiyoruz." Bir sigara daha yaktı. "Her neyse, adam ölmüştü. Ve biz ormanın derinliklerinde bir yerde, yarı çıplak ve çamura bulanmış bir halde, ayaklarımızın dibinde bir cesetle duruyorduk. Hepimiz sersemlemiş haldeydik. Bilincim bir kayboluyor, bir yerine geliyordu, uyuyakalmak üzereydim ama sonra Francis yakından bakmak için adama doğru eğildi ve korkunç bir öğürme nöbetine kapıldı. Nedense bu beni kendime getirmişti. Charles'a Camilla'yı bulmasını söyledim, sonra yere diz çöküp adamın ceplerini kurcaladım. Pek bir şey çıkmadı, üstünde adının yazdığı bir iki şey buldum ama tabii ki hiçbir işe yaramadı.

"Ne yapacağımızı bilmiyordum. Havanın giderek soğuduğunu, uzun zamandır uyku uyumadığımı, yemek yemediğimi ve zihnimin çok da açık bir durumda olmadığını hatırlatmak isterim. Kısa bir süre –Tanrım, kafam öyle karışmış bir haldeydi ki– bir mezar kazıp adamı oraya gömmeyi düşündüm ama sonra bunun tam bir delilik olacağını

anladım. Bütün gece orada oyalanamazdık. Nerede olduğumuzu, kiminle rastlaşacağımızı, hatta saatin kaç olduğunu bile bilmiyorduk. Ayrıca mezar kazabileceğimiz hiçbir alet yoktu yanımızda. Bir an az kalsın paniğe kapılıyordum –cesedi orada öylece bırakamazdık, değil mi?– ama sonra yapılacak tek şeyin bu olduğunu fark ettim. Tanrım. Arabanın nerede olduğunu bile bilmiyorduk. O cesedi vadiler ve tepeler boyunca kim bilir kaç saat sürüklediğimizi hayal etmek bile istemiyorum; hem arabaya ulaşabilsek bile onu nereye götürecektik?

"Böylece Charles yanında Camilla'yla birlikte döndüğünde oradan hemen uzaklaştık. Şimdi dönüp bakınca bunun yapabileceğimiz en akıllıca şey olduğunu görüyorum. Vermont tepelerinde adli tıp uzmanları geziniyor değildi ya. Yabanıl bir yerdi burası. İnsanlar durmadan ecelleriyle ölüyorlardı. Adamın kim olduğunu bile bilmiyorduk, bizi onunla ilişkilendirecek hiçbir şey yoktu ortada. Tek sıkıntımız arabayı bulmak ve sonra da kimseye görünmeden eve dönmekti." Uzanıp kendine biraz daha viski doldurdu. "Ve aynen öyle de yaptık."

Ben de kadehimi yeniden doldurdum, bir süre hiç konuşmadan öylece oturduk.

"Henry," dedim sonra. "Aman Tanrım."

Tek kaşını havaya kaldırdı. "Cidden, tahmin edebileceğinden çok daha sarsıcıydı," dedi. "Bir keresinde arabamla giderken bir geyiğe çarpmıştım. O kadar güzel bir yaratıktı ki onu öyle bacağı kırılmış, kanlar içinde can çekişirken görmek... Bu çok daha ızdıraplıydı ama en azından bitti diye düşünüyordum. Bir daha bu konuda hiçbir şey duymayacağız diye düşünüyordum." Viskisinden bir yudum aldı. "Ne yazık ki öyle olmadı," dedi. "Bunny bunun da çaresine baktı."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bu sabahki halini gördün. Böyle sürekli üstümüze gelip bizi deliye çevirdi. Artık canıma tak etti."

Kapının kilidinde dönen anahtarın sesini duyduk. Henry elindeki kadehi havaya kaldırıp viskinin geri kalanını tek seferde içti. "Francis gelmiştir," deyip tavan ışığını yaktı.

5. Bölüm

Işık yanınca o karanlık çember bir anda oturma odasının o sıradan, tanıdık şekline bürünüverdi –darmadağınık çalışma masası, alçak, yamru yumru koltuk annesinin evi fazlalıklardan ayırma çılgınlıklarından biri sonucunda Francis'in payına düşen o tozlu, son moda perdeler– sanki bitmek bilmeyen bir kâbusun ardından pat diye lambayı yakıvermişim gibi hissediyordum, gözlerimi kırpıştırarak bakıp kapıların ve pencerelerin olması gerektiği yerde olduklarını ve mobilyaların karanlığın içindeki şeytani bir büyüyle yer değiştirmediklerini görünce rahatlamıştım.

Kilit açıldı. Francis apartmanın karanlık koridorundan evin içine adım attı. Nefes nefeseydi, keyifsizce eldivenin parmak uçlarını çekiştiriyordu.

"Tanrım, Henry," dedi. "Ne geceydi bir bilsen."

Ben görüş alanının dışındaydım. Henry bana bir göz atıp hafifçe öksürdü. Francis hemen bana doğru döndü.

Ona gayet normal bir şekilde baktığımı sanıyordum ama belli ki öyle değilmiş. Her şey yüzümden okunuyormuş.

Francis eldivenin yarısı elinden çıkmış, parmaklarının ucunda sallanır halde uzun bir süre bana bakakaldı.

"Ah, hayır," dedi en sonunda, gözlerini benimkilerden hiç ayırmadan. "Henry. Bunu yapmış olamazsın."

"Korkarım yaptım," dedi Henry.

Francis gözlerini sımsıkı yumdu, sonra yeniden açtı. Cildi kuruyup kirece dönen yüzü iyiden iyiye bembeyaz kesilmişti. Bir an acaba bayılacak mı diye düşünmeden edemedim.

"Sorun yok," dedi Henry.

Francis hiç kıpırdamadı.

"Gerçekten, Francis," dedi Henry birazcık hırçın bir tavırla, "sorun yok. Otur hadi."

Nefes almakta güçlük çeken Francis odanın karşı tarafına geçip kendini koltuklardan birine bıraktı ve oturur oturmaz bir sigara yakmak için ceplerini kurcalamaya başladı.

"Biliyordu zaten," dedi Henry. "Size söylemiştim."

Francis dönüp bana baktı, henüz yakmadığı sigarası parmaklarının ucunda titriyordu. "Biliyor muydun?"

Cevap vermedim. Bir an için bütün bunlar korkunç bir eşek şakası olabilir mi acaba diye düşünürken buldum kendimi. Francis elini yanağına koydu.

"Sanırım artık herkes biliyor," dedi. "Kendimi neden bu kadar kötü hissettiğimi bilmiyorum."

Henry bir kadeh almak için mutfağa gitmişti. Geri döndüğünde kadehi viskiyle doldurup Francis'e uzattı. "*Deprendi miserum est*,"[12] dedi.

Francis beni şaşırtarak keyifsiz bir kahkaha atarak güldü.

"Tanrım," dedi içkisini su gibi lıkır lıkır içtikten sonra. "Ne kâbus ama. Hakkımızda neler düşündüğünü hayal etmek bile istemiyorum, Richard."

"Ne fark eder?" Bunu hiç düşünmeden, öylesine söyleyivermiştim ama ağzımdan çıktığı anda âdeta sarsılarak bunun doğru olduğunu fark ettim; hiçbir şey fark etmezdi, en azından insanın fark etmesini umacağı hiçbir şey.

"Yani tam bir çıkmaza saplandığımızı anlamışsındır," dedi Francis, gözlerini ovuşturarak. "Bunny'yle ne halt edeceğimizi şaşırdık. O lanet film için kuyrukta beklerken suratına bir tokat indirmemek için kendimi zor tuttum."

---

12 (Lat.) "Yakalanmak acıtır." (ç. n.)

"Onu Manchester'a mı götürdün?" diye sordu Henry.

"Evet. Ama insanlar o kadar meraklı ki anlatamam, hem arkanda kimin oturabileceğini asla bilemezsin, öyle değil mi? Film iyi bir şey de değildi zaten."

"Hangi filmdi?"

"Bekârlığa veda partisi konulu saçma sapan bir şey. Film boyunca tek hayalim bir uyku hapı alıp yatağa girmekti." Viskinin geri kalanını kafasına dikip kadehini iki parmak daha doldurdu. "Tanrım," dedi bana dönüp. "Sen o kadar hassas davranıyorsun ki. Kendimi inanılmaz mahcup hissediyorum."

Uzun bir sessizlik oldu.

En sonunda dayanamayıp sordum: "Ne yapacaksınız?"

Francis iç geçirdi. "Biz böyle olsun istemezdik," dedi. "Biliyorum bu söyleyeceğim kulağa korkunç geliyor ama bu saatten sonra ne yapabiliriz ki?"

Sesindeki olup bitenleri kabullenmiş tını beni hem öfkelendirdi hem de huzursuz etti. "Bilmem," dedim. "Tanrı aşkına neden polise gitmediniz ki?"

Henry, "Şaka yapıyorsun herhalde," dedi alaycı bir tavırla.

"Neler olduğunu bilmediğinizi söyleyin. Onu ormanda bulduğunuzu söyleyin. Ya da ne bileyim, ona arabayla çarptığınızı, bir anda arabanın önüne çıkıverdiğini falan söyleyin?"

"Böyle bir şey yapmak büyük aptallık olurdu," dedi Henry. "Bu çok talihsiz bir olaydı, böyle bir şey yaşandığı için çok üzgünüm ama benim Vermont Hapishanesi'nde altmış yetmiş yıl geçirmemin vergisini veren vatandaşlara ya da bana ne gibi bir faydası dokunacak anlamıyorum."

"Ama bu bir kazaydı. Bunu kendin söyledin."

Henry omuzlarını silkti.

"Eğer sıcağı sıcağına gidip anlatsaydınız, küçük bir cezayla paçayı kurtarabilirdiniz. Hatta belki hiçbir ceza almazdınız bile."

"Belki de," dedi Henry söylediğime hak vererek. "Ama unutma, burası Vermont."

"Ne fark eder yani Vermont'sa?"

"Ne yazık ki çok şey fark eder. Olay mahkemeye taşınırsa burada yargılanırdık. Hem de bizimle en ufak alakası olmayan insanlardan oluşan bir jüri tarafından."

"Ne olmuş yani?"

"Sen ne dersen de ama yoksulluk sınırında yaşayan Vermontlulardan ibaret bir jürinin kendi komşularından birini öldürmekle yargılanan dört üniversite öğrencisine merhamet edeceğine beni asla inandıramazsın."

"Hampden'daki insanlar yıllardır böyle bir şeyin olmasını bekliyorlar," dedi Francis, biten sigarasının ardından hemen yenisini yakarken. "Taksirle adam öldürme cezasıyla asla yırtamazdık. Şansımız varsa idama gitmekten belki kurtulurduk."

"Olayın nasıl görüneceğini bir düşünsene," dedi Henry. "Hepimiz genciz, iyi eğitimliyiz, varlıklı sayılırız ve belki de en önemlisi hiçbirimiz Vermontlu değiliz. İnsaflı bir yargıç gençliğimizden ve olayın bir kaza olmasından falan ötürü bize anlayış gösterebilirdi belki ama..."

"Dört zengin üniversite öğrencisi?" dedi Francis. "Sarhoşlar? Uyuşturucu almışlar? Gecenin bir yarısı bu adamın arazisine girmişler?"

"Adamın arazisinde miydiniz?"

"Yani, meğer öyleymiş," dedi Henry. "Cesedi bulunduğunda gazetelerde öyle yazıyordu."

Vermont'ta öyle çok uzun bir süre geçirmemiştim ama meseleyi işiten herhangi bir Vermontlunun bu durumda ne düşüneceğini kolaylıkla kestirebiliyordum. Birinin arazisine izinsiz girmek, evine girmekle eşdeğerdi. "Ah, Tanrım," dedim.

"Bununla da bitmedi," dedi Francis. "Tanrı aşkına, üstümüzde yatak çarşafları vardı. Yalın ayaktık. Kana bulanmıştık. Leş gibi içki kokuyorduk. O halde karakolda gidip olanları açıklamaya çalıştığımızı düşünebiliyor musun?"

"Ki herhangi bir şey anlatacak durumda bile değildik," dedi Henry dalgın bir sesle. "Ciddiyim. Ne halde olduğumuzu anlayabildiğinden emin değilim. Daha bir saatten az bir süre önce, hepimiz gerçekten tamamen bilincimizi yitirmiş durumdaydık. Kişinin kendini böyle

tamamen kaybetmesi insanüstü bir çaba gerektirebilir ama bu çaba yeniden kendine gelmesi için gerekenle kıyaslanamaz bile."

"Parmağımızı şıklatıp hop diye o eski, neşeli halimize dönmüş de değiliz kesinlikle," dedi Francis. "İnan bana. Şok tedavisi görsek daha iyiydi."

"Kimseye görünmeden eve gelmeyi nasıl başardığımızı hiç bilmiyorum," dedi Henry.

"Bütün bu yaşananlardan akla uygun, insanlara anlatılabilecek bir hikâye çıkarmamız mümkün değildi. Tanrım. Kendimi toparlamam haftalar aldı. Camilla üç gün konuşamadı."

Küçük bir ürpertiyle hatırladım: Hiç sesi çıkmayan Camilla boğazına kırmızı bir fular bağlamıştı. Larenjit, demişlerdi.

"Evet, bu çok tuhaftı," dedi Henry. "Aklı gayet yerindeydi ama sözcükler ağzından düzgün bir şekilde çıkmıyordu. Felç geçirmişti sanki. Yeniden konuşmaya başladığında İngilizce ya da Yunancadan önce lisedeyken öğrendiği Fransızcası geri dönmüştü. Anaokulu öğrencilerinin bile söyleyebileceği sözcükler. Yatağının kenarında oturup onun birden ona kadar saymasını, *la fenêtre, la chaise* diyerek pencereyi, sandalyeyi göstermesini daha dün gibi hatırlıyorum..."

Francis güldü. "Çok komikti," dedi. "Ona nasıl hissediyorsun diye sorduğumda, '*Je me sens comme Hélène Keller, mon vieux*,'[13] diye cevap vermişti."

"Doktora gitti mi peki?"

"Dalga mı geçiyorsun?"

"Peki ya düzelmeseydi?"

"E aynı şey hepimizin başına geldi," dedi Henry. "Yalnız bizimki birkaç saat içinde geçmişti."

"Sizin de mi diliniz tutuldu?"

"Isırık içinde bırakılmaya, paramparça edilmeye ne dersin?" dedi Francis. "Dil tutulmasına? Neredeyse aklını kaçırmaya? Eğer polise gitseydik son beş yıldır New England'da yaşanan bütün çözülmemiş ölümleri bizim üstümüze atarlardı." Hayalî bir gazeteyi eline alıp okumaya

13 (Fr.) Kendimi Hélène Keller gibi hissediyorum, ihtiyar. (ç. n.)

başladı. "'Gözü Dönmüş Hippiler Kırsalda Zevk İçin Adam Öldürmekle Suçlanıyor.' 'İhtiyar Bilmem Kim Tarikat Cinayetine Kurban Gitti.'"

"Genç Satanistler Yaşlı Vermont Sakinini Öldürdü," dedi Henry, bir sigara yaktı.

Francis gülmeye başladı.

"Düzgün bir yargılanma sürecinden geçmemiz bile bir mucize olurdu," dedi Henry. "Ama bunu göze alamazdık."

"Şahsen Vermont gezici mahkemesi yargıcı ve santral memurlarından ibaret bir jüri tarafından yargılanmaktan daha kötü bir şey daha düşünemiyorum."

"Her şey güllük gülistanlık değil," dedi Henry, "ama çok daha kötü olabilirdi, orası kesin. Şimdi en büyük derdimiz Bunny."

"Onun nesi var?"

"Onun hiçbir şeyi yok."

"O zaman sorun nedir?"

"Ağzını kapalı tutmayı beceremiyor, hepsi bu."

"Onunla konuşmadınız mı?"

"Binlerce kez konuştuk," dedi Francis.

"Polise gitmeye mi kalkıştı?"

"Eğer böyle gevezelik etmeyi sürdürürse," dedi Henry, "gitmesine gerek kalmayacak. Onlar bizim ayağımıza gelecekler. Onunla insan gibi konuşmanın faydası yok. Meselenin ciddiyetini kavrayamıyor."

"Hapse girdiğinizi görmeyi istemeyeceğinden eminim."

"Eğer oturup bir düşünse ben de bunu istemediğini fark edeceğinden eminim," dedi Henry sakince. "Eminim kendisi de hapse girmeyi istemeyeceğini fark eder böylelikle."

"Bunny mi? Ama o neden?"

"Çünkü kasım ayından beri her şeyi bilmesine rağmen polise gitmedi," dedi Francis.

"Ama zaten konumuz bu değil," dedi Henry. "Bizi ele vermeyecek kadar çalışıyor kafası. Cinayet gecesi nerede olduğuna dair hiçbir kanıtı yok ve biz hapse girecek olursak eğer, en azından benim, onu da yanımızca götürmek için elimden geleni ardıma koymayacağımı çok

iyi biliyor bence." Sigarasını kül tablasına basıp söndürdü. "Sorun, onun aptalın teki olması, er ya da geç yanlış bir insana yanlış bir şey söyleyecek," dedi. "Bunu kasten yapmayacak belki ama bu noktada niyetinin ne olduğuyla pek ilgilenmiyorum açıkçası. Bu sabah onu duydun. Eğer bu iş polise kadar giderse kendisi de topun ağzına gelecek ama bütün o iğrenç şakalarının, fıkralarının son derece üstü kapalı olduğunu, kimsenin bir şey anlamayacağını sanıyor."

"Zekâsı bizi ele vermenin ne menem bir hata olacağını fark etmeye yetiyor yalnızca," dedi Francis, uzanıp kendisine bir içki daha doldurdu. "Ama ortalıkta gezinip böyle aptal aptal konuşmamanın aslında kendi hayrına olduğunu kafasına vura vura söylemenin de faydası yok. Ve cidden, kafası esip günah çıkarası geldiğinde kalkıp birisine anlatmayacağından emin olamıyorum şahsen."

"Birisine mi? Kime mesela?"

"Marion'a. Babasına. Dekana." Omuzlarını silkti. "Düşüncesi bile tüylerimi diken diken ediyor. Hani filmlerde olur ya, davanın son beş dakikasında mahkeme salonunun en arka sırasından ayağa fırlayan tiplerden o da."

"Bunny Corcoran, Dedektif Çocuk," dedi Henry soğuk bir ses tonuyla.

"Nasıl öğrendi peki? Sizin yanınızda değildi, değil mi?"

"Aslına bakarsan," dedi Francis, "o senin yanındaydı." Dönüp Henry'ye baktı ve beni şaşırtarak ikisi birden bir anda gülmeye başladılar.

"Ne oldu? Bu kadar komik olan ne?" dedim, paniğe kapılmıştım.

Bu onları yeni bir kahkaha krizine soktu. "Yok bir şey," dedi Francis en sonunda.

"Gerçekten, önemli bir şey değil," dedi Henry içini çekerek. "Son günlerde en saçma şeylere bile güler oldum." Bir sigara daha yaktı. "O gece senin yanındaydı, en azından akşam saatlerinde öyleydi. Hatırlıyor musun? Sinemaya gitmiştiniz."

"*Otuz Dokuz Basamak*'a," dedi Francis.

Âdeta irkilerek hatırladım: dolunayın fırça darbesi misali bulutların ardına gizlendiği, rüzgârlı bir sonbahar gecesiydi. Geç saatlere kadar kütüphanede çalışmış, akşam yemeğini kaçırmıştım. Yurda giderken

büfeden bir sandviç alıp cebime atmıştım. Kuru yapraklar önümdeki patikada sıçrıyor, Âdeta dans ediyorlardı. Film Topluluğu'nun oditoryumda gösterdiği Hitchcock filmleri serisini izlemeye giden Bunny'yle yolda karşılaşmıştık.

Filme gecikmiştik, oturacak yer kalmamıştı, biz de bu yüzden halı kaplı basamaklara oturuvermiştik. Bunny dirseklerini arkasındaki basamağa dayamış, bacaklarını öndekine kadar uzatmış oturuyor, ağzındaki lolipopu azı dişleriyle kırarak dalgın dalgın yiyordu. Kuvvetli rüzgâr incecik duvarları çatırdatıyordu, kapılardan biri pat diye açılıp kapanmış, biri kalkıp önüne bir tuğla dayamak zorunda kalmıştı. Perdedeyse lokomotifler siyah beyaz kâbus gibi bir kanyondaki demir köprünün üzerinden acı çığlıklar atarak geçiyorlardı.

"Film bitince birer içki içmiştik," dedim. "Sonra da odasına gitti."

Henry derin bir iç çekti. "Keşke öyle olsaydı," dedi.

"Nerede olduğunuzdan haberim olup olmadığını sorup durmuştu bana."

"Oysa kendisi çok iyi biliyordu. Eğer düzgün davranmazsa onu evde bırakacağımızı kaç defa söyledik ona."

"O parlak zekâsıyla Henry'yi korkutmak için evine gitmek gelmiş aklına," dedi Francis, bir içki daha doldururken.

Henry, "Bu konuda o kadar öfkeliyim ki," diyerek araya girdi. "Hiçbir şey olmamış olsaydı bile böyle gizli saklı iş çevrilmez. Yedek anahtarın yerini biliyordu, onu alıp eve girivermiş."

"Bu durumda bile hiçbir şeyi anlamayabilirdi. Bu yalnızca kötü bir tesadüfler silsilesi. Üstümüzdeki giysilerden kurtulmak için kır evine gitmiş olsaydık, buraya ya da ikizlerin evine gitmiş olsaydık, Bunny evde uyuyakalmamış olsaydı..."

"Uyumuş mu?"

"Evet, yoksa canı sıkılınca beklemekten vazgeçip giderdi," dedi Henry. "Hampden'a döndüğümüzde saat sabahın altısıydı. O karanlıkta bütün o tarlaları aşıp arabanın yerini bulmuş olmamız bile bir mucize... Üstümüzde o kanlı giysilerle Kuzey Hampden'a kadar gelmemiz aptalcaydı gerçi. Polis bizi çevirebilirdi, arabayı bir yere vurabilirdik,

her şey olabilirdi. Ama midem bulanıyordu, sağlıklı düşünemiyordum, sanırım tamamen içgüdüsel olarak kendimi evime atmak istemiştim."

"Benim yanımdan gece yarısına doğru ayrılmıştı."

"Demek ki gece on ikiden sabah altıya kadar benim evde yalnızdı. Adli tabip ölüm saatini bir ila dört arasında olarak hesapladı. Bütün el boyunca kaderin bize dağıttığı sayılı düzgün kâğıttan biri. Bunny bizimle olmasa bile yanımızda olmadığını kanıtlamak için epeyce uğraşırdı. Ama ne yazık ki bu, en korkunç koşullar dışında oynayabileceğimiz bir kâğıt değil." Omuzlarını silkti. "Keşke lambayı açık unutmuş, bizi uyaracak herhangi bir iz bırakmış olsaydı."

"Ama büyük bir sürpriz hazırlamıştı işte. Karanlığın içinden üstümüze atlayıverecekti."

"Evden içeri girdik, ışığı yaktık ve artık çok geçti. Anında uyandı. Ve biz karşısındaydık..."

"Edgar Allan Poe öykülerinden çıkmış gibi üstümüzde kanlı, beyaz cüppelerimizle," dedi Francis başını üzüntüyle eğip.

"Tanrım, ne yaptı peki?"

"Sence? Korkudan ödü koptu tabii ki."

"Hak ettiğini buldu," dedi Henry.

"Dondurma olayını anlatsana."

"Cidden, bardağı taşıran son damla da bu oldu," dedi Henry ters ters. "Beklerken yemek için dondurucumdan bir kova dondurma çıkarmış –dondurmayı alıp bir kâseye koyma zahmetine de girmemiş tabii, ne de olsa bütün kovayı yiyecek ya– sonra elinde kovayla uyuyakalınca bütün dondurma eriyip üstüne başına, koltuğuma ve o güzelim Şark işi kilimime akmış. Ya. Çok güzel, antika bir kilimdi ama kuru temizlemeci yapabilecekleri hiçbir şey olmadığını söyledi. Makineden paramparça çıktı. Koltuğum da mahvoldu." Uzanıp bir sigara aldı. "Bizi görünce öcü görmüş gibi çığlığı bastı..."

"...ve susmak bilmedi," dedi Francis. "Hatırlıyor musun, saat sabahın altısıydı, komşular uyuyordu..." Kafasını salladı. "Charles'ın ona doğru yaklaşıp onunla konuşmaya çalıştığını, Bunny'nin ise ortalığı velveleye verdiğini hatırlıyorum. Bir iki dakika sonra..."

"Aslında sadece birkaç saniye sonra," dedi Henry.

"...az sonra Camilla cam küllüklerden birini alıp ona doğru fırlattı ve onu tam göğsünün ortasından vurdu."

"Sert bir vuruş değildi," dedi Henry, düşüncelere dalmıştı, "ama zamanlaması müthişti. Anında sesi kesildi ve Camilla'ya bakakaldı. 'Bunny, kapa çeneni. Komşuları uyandıracaksın. Eve gelirken yolda bir geyiğe çarptık,' dedim ona."

"Bunun üzerine," dedi Francis, "elinin tersiyle alnındaki teri sildi ve gözlerini devirip her zamanki Bunny moduna geçti – Tanrım, ödümü kopardınız benim, burada uyuyakalmışım, falan filan..."

"Bu arada," dedi Henry, "biz dördümüz üstümüzde kanlı çarşaflarla orada öylece dikiliyorduk, ışıklar açıktı, camlarda perde yoktu, yoldan gelip geçen olsa bizi apaçık görecekti. Bunny öyle yüksek sesle konuşuyor, ışıklar öyle parlak geliyor, yorgunluktan ve yaşadığım şoktan kendimi öyle halsiz hissediyordum ki ona bön bön bakmaktan başka hiçbir şey yapamadım. Tanrım – adamın kanına bulanmış haldeydik, peşimizden ta eve kadar getirmiştik, güneş doğuyordu ve üstüne üstlük karşımızda Bunny duruyordu. Ne yapmam gerektiğini düşünmeye bile takatim yoktu. Derken Camilla aklını kullanıp ışıkları tek hamlede söndürdü ve o anda durum her nasıl görünürse görünsün, evde başka kim olursa olsun üstümüzdekilerden bir an önce kurtulmamız ve yıkanıp temizlenmemiz gerektiğini fark ettim."

"Çarşafı üstümden resmen koparmak zorunda kaldım," dedi Francis. "Kan kurumuş, çarşaf üstüme yapışmıştı. Ben o çarşaftan kurtulmaya çalışırken Henry ve diğerleri banyodaydı. Deterjan spreyleri havada uçuşuyordu, küvetin içindeki su kıpkırmızıydı, fayansların üstünde kızıl lekeler oluşmuştu. Kâbus gibiydi."

"Bunny'nin orada olmasının ne büyük bir talihsizlik olduğunu sana anlatmakla bitiremem," dedi Henry kafasını sallayarak. "Ama Tanrı aşkına, orada durup onun gitmesini bekleyemezdik. Her yer kan içindeydi, komşular çok geçmeden uyanacaktı, polis de her an gelip kapımı yumruklayabilirdi..."

"Bu paniğe onu da dâhil etmemiz çok kötü oldu tabii ama sonuçta kendimizi bütün bunları asayiş büro amirinin önünde yapıyormuş gibi de hissetmedik," dedi Francis.

"Kesinlikle," dedi Henry. "Bunny'nin varlığının o anda müthiş bir tehdit oluşturduğu izlenimini yaratmak istemem. Sadece diğerleri yetmezmiş gibi bir sıkıntı daha yaratacaktı çünkü neler olup bittiğini merak ettiğinin farkındaydım ama o anda başımızdaki en büyük dert o değildi. Vaktimiz olsaydı, eve girdiğimiz anda onu koltuğa oturtur, yaşananları bir bir anlatırdık. Ama vakit yoktu."

"Tanrım," dedi Francis şöyle bir titreyerek. "Hâlâ Henry'nin banyosuna giremiyorum. Fayansların üzerindeki kan lekeleri. Henry'nin duvardaki çividen sarkan usturası. Her yanımız mosmordu, sıyrık içinde kalmıştık."

"En kötü durumda olanımız da Charles'tı."

"Ah, Tanrım. Her yerine dikenler batmıştı."

"Ya ısırığa ne demeli?"

"Hiç böyle bir şey görmemişsindir," dedi Francis. "On santim uzunluğunda, diş oyukları tek tek sayılan bir ısırık. Bunny'nin ne dediğini hatırlıyor musun?"

Henry güldü. "Evet," dedi. "Anlatsana."

"İşte, hepimiz oradaydık, Charles sabun bulmaya çalışıyordu – Bunny'nin orada olduğunu bile bilmiyordum, herhalde kapıdan gizlice bize bakıyordu– derken bir anda o yapmacık, ciddi sesiyle, 'Görünüşe bakılırsa sizin şu geyik kolundan bir ısırık almış, Charles,' dedi."

"Bir süre orada durup saçma sapan yorumlarda bulundu zaten," dedi Henry, "ama sonra bir de baktım ortadan kaybolmuş. Bir anda kaybolup gittiğini anlayınca biraz huzursuz olmuştum ama ayakaltından çekildiğine de memnundum. Yapacak çok iş ama az zaman vardı."

"Birine söyleyeceğinden korkmadınız mı?"

Henry boş boş suratıma bakıyordu. "Kime?"

"Bana. Marion'a. Herhangi birine."

"Hayır. O aşamada böyle bir şey yapacağını düşünmek için hiçbir sebep yoktu. Daha önceki denemelerimizde o da yanımızdaydı, anlı-

yor musun, bu yüzden o anki görüntümüz sana geleceği gibi sıradışı gelmiyordu ona. Bütün bunlar ölene kadar bizim sırrımızdı. Aylardır o da bizimle birlikte bu işin içindeydi. Bütün her şeyi açıklayıp kendini aptal yerine koymadan başkalarına nasıl anlatabilirdi ki bunu? Julian ne yapmaya çalıştığımızdan haberdardı ama yine de Bunny'nin bize danışmadan gidip onunla konuşmayacağından emindim. Ki gerçekten de haklı çıktım." Durup bir sigara yaktı. "Neredeyse gün ağarıyordu ama her yer hâlâ korkunç bir haldeydi – verandada kanlı ayak izlerimiz vardı, *chiton*larımız bıraktığımız yerde duruyordu. İkizler üstlerine eski kıyafetlerimden geçirip verandayı ve arabanın içini temizlemeye gittiler. O *chiton*ların yakılması gerekiyordu, biliyorum, yine de arka bahçede kocaman bir ateş yakmak istemiyordum ama onları evin içinde yakıp yangın alarmını çalıştırma riskine de giremezdim. Ev sahibim şömineyi kullanmamam konusunda beni durmadan uyarıyordu ama aslında hiçbir sorunu olmadığından, çalıştığından şüpheleniyordum hep. Şansımı denedim ve neyse ki işe yaradı."

"Bense hiçbir işe yaramadım," dedi Francis.

"Evet, gerçekten de öyle," dedi Henry ters ters.

"Elimden bir şey gelmiyordu ki. Sürekli kusacağım sanıyordum. Ben de Henry'nin odasına gidip yattım."

"O anda hepimizin yatıp uyumayı tercih edeceğinden eminim ama birilerinin ortalığı temizlemesi gerekiyordu," dedi Henry. "İkizler saat yedi civarında döndüler. Ben hâlâ banyoyla uğraşıyordum. Charles'ın sırtı iğne yastığı misali dikenlerle doluydu. Camilla'yla birlikte elimize birer cımbız alıp bir süre onları çıkarmakla uğraştık, sonra ben başladığım işi bitirmek için banyoya döndüm. İşin en kötü kısmı bitmişti ama o kadar yorgundum ki gözlerimi açık tutamıyordum. Havlular çok kötü durumda sayılmazdı –onları kullanmaktan büyük ölçüde kaçınmıştık– ama yine de bazılarında lekeler oluşmuştu, bu yüzden onları çamaşır makinesine atıp üstüne sabunu boca ettim. İkizler arka odadaki katlanır yatakta uyuyorlardı, Charles'ı biraz itekleyip kendime biraz yer açtım ve bayılırcasına uykuya daldım."

"On dört saat," dedi Francis. "Hayatımda hiç o kadar uzun süre uyumamıştım."

"Ben de öyle. Ölü gibiydim. Rüya bile görmedim."

"Bunun ne kadar kafa karıştıcı olduğunu anlatmakla bitiremem," dedi Francis. "Ben uykuya dalarken güneş doğuyordu, sanki yalnızca gözümü bir kapatıp açmışım gibi gelmişti ve bir de baktım hava kararmış, telefon çalıyor, nerede olduğumu bile bilmiyordum. Telefon çaldı, çaldı, en sonunda dayanamayıp kalktım ve zar zor da olsa hole çıkabildim. Birisi açma sakın dedi ama..."

"Telefona cevap verme konusunda senin kadar takıntılı başka kimseyi tanımıyorum," dedi Henry. "Başkasının evinde olsan bile hiç sektirmiyorsun."

"İyi de ne yapmam gerekiyor? Bırakayım da öyle çalıp dursun mu? Her neyse, telefonu açtım, arayan Bunny'ydi, keyfi yerindeydi. 'Dostum, dördünüz ne berbat bir haldeydiniz öyle, nüdist olmaya falan mı karar verdiniz yoksa, bir restorana gidip güzel bir yemek mi yesek?' dedi."

Oturduğum yerde şöyle bir doğruldum. "Bir dakika," dedim. "Yoksa o gece?.."

Henry başını sallayarak onayladı. "Sen de gelmiştin," dedi. "Hatırlıyor musun?"

"Tabii ki," dedim, hikâyenin nihayet benim de tanık olduğum bir yere bağlanması beni nedense çok heyecanlandırmıştı. "Elbette. Sizin yanınıza gelirken Bunny'yle yolda karşılaşmıştık."

"Bu diyeceğimi yanlış anlama ama Bunny'nin yanında seni de getirdiğini görünce biraz şaşırmıştık," dedi Francis.

"Yani sanırım eninde sonunda bizi yalnız yakalayıp neler olduğunu öğrenmeye çalışacaktı ama bunun için biraz daha bekleyebilirdi," dedi Henry. "Zaten o geceki halimizi onun pek yadırgamadığını hatırlarsın. Dedik ya, bizimle birlikte daha önce pek çok kez bunun gibi – şey, aradığım doğru kelimeyi bulamıyorum."

"...üstümüzün başımızın içine ettiğimiz," dedi Francis, "çamura battığımız ve şafak sökünceye kadar dışarılarda kaldığımız geceler

geçirmişti. Ama bu kez kan revan içindeydik, o geyiği tam olarak nasıl öldürdüğümüzü öğrenmek isteyecekti ama yine de."

Âdeta irkilerek o Bakkha ayinlerini düşündüm: toynaklar ve kanlı kaburgalar, köknar ağaçlarından sarkan et parçaları. Yunancada çiğ et yemek için kullanılan bir sözcük vardı: *omophagia*. Birdenbire zihnimde canlandı: Henry'nin dairesine girerken bizi karşılayan o yorgun yüzleri görünce Bunny'nin onları alaycı bir tavırla, "Khairei, geyik katilleri sizi!" diyerek selamlamıştı.

O akşam hepsi çok sessizdi, yüzlerinin kanı çekilmiş gibiydi, gerçi akşamdan kalmış insanların o alışkın olduğumuz halinden öyle çok da farklı sayılmazlardı. Sadece Camilla'nın larenjiti olağandışıydı. Önceki gece çok içmişler, fıçı gibi sarhoş olmuşlar, bana öyle demişlerdi. Camilla kazağını evde bırakmış, Kuzey Hampden'a dönmek için yürürken de soğuk almış. Dışarısı karanlıktı, deli gibi yağmur yağıyordu. Henry arabasının anahtarlarını bana uzatıp benim kullanmamı rica etmişti.

Bir cuma gecesiydi ama hava o kadar kötüydü ki restoran neredeyse ıssızdı. Gal tavşanı yemiş, çatıdaki olukları döven yağmurun sesini dinlemiştik. Bunny'yle ben viski ve sıcak su içmiştik, diğerleriyse çayı tercih etmişti.

Garson içki siparişlerimizi alıp gittikten sonra Bunny, "Mideniz mi bulanıyor yoksa, bakkhacılar?" diye takılmıştı.

Camilla ona bakıp yüzünü buruşturmuştu.

Yemekten sonra arabaya doğru yürürken Bunny hemen koşup arabanın çevresini dolaşmış, farlarını incelemiş ve tekerleklerine vurmuştu. "Dün gece bu arabada mıydınız?" dedi, yüzüne vuran yağmura karşı gözlerini kırpıştırarak.

"Evet."

Yüzüne düşen ıslak saçlarını geriye itip eğilmiş ve çamurluğu kontrol etmişti. "Alman arabaları," demişti. "Bunu söylemek istemezdim ama bence bu Almanlar metal işinden iyi anlıyorlar. Tek bir çizik bile yok."

Ona ne demek istediğini sormuştum.

"Şey ya, sarhoş araba kullanırken otoyolda bir sıkıntı yaşamışlar da. Geyiğin tekine çarpmışlar. Öldürdünüz mü onu?" diye sormuştu Henry'ye dönüp.

Yolcu koltuğuna doğru yürüyen Henry kafasını kaldırıp bakmıştı. "Ne dedin?"

"Geyiği diyorum. Öldürdünüz mü?"

Henry kapıyı açmış, "Ölmüşe benziyordu," demişti.

Uzun bir sessizlik oldu. İçtikleri onca sigaranın dumanından gözlerim yanıyordu. Kalın bir duman tabakası tavanda asılı kalmıştı.

"Peki sorun ne?" diye sordum.

"Ne demek istiyorsun?"

"Ne oldu yani? Ona olanları anlattın mı, anlatmadın mı?"

Henry derin bir nefes aldı. "Hayır," dedi. "Anlatabilirdik aslında ama ne kadar az insan bilse o kadar iyiydi sonuçta. Onu tek başına ilk yakaladığımda dikkatlice konuya girdim ama o geyik hikâyesiyle yetinmiş görünüyordu, ben de hiç üstelemedim. Kendi kendine anlamadığı sürece ona herhangi bir şey söylemenin bir manası yoktu. Adamın cesedi bulundu, *Hampden Examiner* gazetesinde bir yazı bile çıktı, hiçbir sorun olmadı. Derken, iki hafta kadar sonra –sanırım Hampden'da böyle can alıcı haberlere pek rastlamadıklarından– büyük bir şanssızlık eseri, olayla ilgili bir devam haberi yayınladılar. 'Battenkill Beldesinde Esrarengiz Ölüm.' İşte Bunny bunu gördü."

"O kadar saçma bir durumdu ki," dedi Francis. "Bunny asla gazete falan okumaz. O lanet Marion olmasa bunların hiçbiri yaşanmayacaktı."

"Meğer gazeteye aboneliği varmış, Okul Öncesi Eğitimi Merkezi'nden dolayı mı nedir," dedi Henry gözlerini ovuşturarak. "Bunny öğle yemeğinden önce ana binada onunla birlikteymiş. Marion arkadaşlarından biriyle konuşuyormuş, bunun üzerine Bunny'nin canı sıkılınca Marion'un gazetesini okumaya başlamış. İkizlerle birlikte selam vermek için onların yanına gidiyorduk, bizi gördüğü anda ta salonun karşı tarafından, 'Şuna baksanıza millet, tavuk çiftçisinin teki Francis'in kır evinin orada öldürülmüş,' diye seslendi. Sonra haberin bir kısmını

yüksek sesle okudu. Adamın kafatası kırılmış, cinayet silahı ortada yokmuş, ne bir sebep ne de bir ipucu bulabilmişler. Konuyu değiştirmenin bir yolunu bulmaya çalışıyordum ki, 'Hey, burada 10 Kasım diyor? Bu sizin Francis'in evine gittiğiniz gece değil mi? Hani şu geyiği ezdiğiniz gece?' dedi.

"'Yok ya,' dedim, 'sanmıyorum.'

"'Ayın onuydu. Çok net hatırlıyorum çünkü annemin doğum gününden bir önceki gündü. Tesadüfe baksana yahu.'

"'Evet cidden büyük tesadüf,' falan dedik.

"'Eğer ben de senin gibi şüpheci biri olsaydım Henry,' dedi, 'o gece kan revan içinde Battenkill beldesinden döndüğünüzü düşünürdüm.'"

Bir sigara daha yaktı. "Bu konuşmanın tam da öğle yemeği saatinde yapıldığını, ana binanın tıklım tıklım olduğunu, Marion'la arkadaşının da kulak kesilmiş, bizi dinlediğini de hatırlatayım, hem Bunny'nin nasıl yüksek sesle konuştuğunu iyi biliyorsun... Gülüp geçtik doğal olarak, Charles komik bir şeyler söyledi falan, tam konuyu değiştirmeyi başardık derken o gazeteyi yeniden eline aldı. 'Buna inanamıyorum çocuklar,' dedi. 'Gerçek bir cinayet bu, hem de ormanın içinde, sizin olduğunuz yerden beş kilometre ötede işlenmiş. Polisler o gece sizi kenara çekseydi şu anda muhtemelen hapiste olurdunuz, biliyorsunuz değil mi? Konuyla ilgili bilgisi olanların araması için bir telefon numarası vermişler. Canım isterse sizin başınızı büyük belaya sokabilirim...' falan filan.

"Ne düşüneceğimi bilemedim tabii. Şaka mı yapıyordu, yoksa cidden şüpheleniyor muydu? Allem ettik kallem ettik konuyu değiştirmeyi başardık ama beni ne kadar huzursuz ettiğinin farkında olduğuna dair kötü bir his doğdu içimde. Beni çok iyi tanır – böyle konularda altıncı hissi gelişmiştir. Gerçekten de huzursuz olmuştum. Tanrım. Öğle yemeği başlamak üzereydi, güvenlik görevlileri köşelerinde bekliyordu, yarısının Hampden polisiyle bağlantısı vardı... Anlatacağımız hikâye daha ilk soruşturmayı bile geçemeyecekti, bundan emindim. Bir geyiğe çarpmadığımız belliydi. Arabaların ikisinde de en ufak çizik bile yoktu. Ve birisi çıkıp o ölen adamla aramızda herhangi bir bağlantı kuracak olursa... Yani, dediğim gibi, konuyu kapattığına sevinmiştim.

Ama daha o zaman bile bu konuyu orada bırakmayacağını biliyordum. Dönemin sonuna kadar bize takıldı durdu – tamamen masumane şakalar yapıyordu tabii, hem yalnızken hem insan içindeyken. Onu sen de tanıyorsun. Bir şeyi ağzına bir kez doladı mı bundan asla vazgeçmez."

Onu iyi tanıyordum. Bunny'nin karşısındakini rahatsız eden konuları bulup didiklemek ve böyle bir konuyu bir kez yakalamayagörsün, aynı konuyu hiç bıkmadan tekrar tekrar açıp deşmek gibi korkunç bir yeteneği vardı. Tanıştım tanışalı, onunla ilk öğle yemeğine giderken giydiğim o ceket yüzünden benimle ve o uyduruk zevksiz Kaliforniyalı giyim tarzımla dalga geçmekten aylardır vazgeçmemişti. Tarafsız bir gözle bakılacak olursa, onun giysilerinin de benimkilerden pek farkı yoktu ama bu konuyu bıkmadan yorulmadan ağzına dolamayı huy edinmişti çünkü bütün bu şakalara gülüp geçsem de aslında bam telime bastığının, giyim kuşam, tutum ve davranış anlamında diğerleriyle aramdaki belki gözle görülmeyecek kadar küçük farklılıklara aslında fena halde kafayı takıyor olduğumun farkındaydı bence. Herhangi bir sosyal çevreye ayak uydurmakta doğuştan yetenekliyimdir –benim kadar tipik bir Kaliforniyalı ergen, benim kadar hovarda ve vurdumduymaz bir tıp öğrencisi görmemişsinizdir– ama nedense, ne kadar uğraşırsam uğraşayım bulunduğum çevreye tamamıyla uyum sağlamayı asla beceremem, tıpkı üstünde durduğu yaprağın yeşiline en ufak renk tonu farklılıklarına kadar bürünse bile o yeşil yaprağın üstünde bambaşka bir varlık olduğunu belli eden bir bukalemun gibi, ben de kimi açılardan diğerlerinden bariz bir şekilde farklı olduğumu belli ederim. Bunny polyester karışımlı bir gömlek giydiğim için başkalarının yanında beni olanca kabalığıyla yerin dibine sokmaktan ya da kendisininkinin tıpatıp aynısı olan gayet sıradan pantolonumun "kovboy kesimi" olmasına dudak bükmekten büyük bir zevk alırdı çünkü tıpkı kan kokusu almış bir tazı gibi, bunun bütün diğer her şey içinde beni çok rahatsız eden konu olduğunu anlamıştı bir kere. Bu cinayetten söz edip durmakla Henry'nin bam teline bastığını fark etmemiş olması imkânsızdı ve yarattığı rahatsızlığın farkına bir kere vardıktan sonra bunun üstüne üstüne gitmekten alıkoyamazdı kendini.

"Hiçbir şey bildiği yoktu tabii," dedi Francis. "Cidden bilmiyordu. Her şey koca bir şakadan ibaretti onun için. Sırf yerimden sıçradığımı görmek için o çiftçiyi gidip katlettiğimizden bahsedip duruyordu. Bir gün evimin önünde bir polis gördüğünü, polisin ev sahibime sorular sorduğunu söyledi."

"Aynısını bana da yaptı," dedi Henry. "Gazetede verdikleri telefon numarasını arayacağı ve verecekleri ödül parasını beşimizin paylaşacağımız hakkında şakalaşıyor, telefonu eline alıp numarayı çeviriyormuş gibi yapıyordu."

"Bir süre sonra sabrımızın iyiden iyiye zorlandığını tahmin edersin. Tanrım. Senin yanındayken söylediği bazı şeyleri düşünüyorum da – işin en kötü yanı, ne zaman ne yapacağını bilemiyorsun. Okul kapanmadan önce arabamın sileceğine o gazete küpürünü sıkıştırmıştı. 'Battenkill Beldesinde Esrarengiz Ölüm.' O gazeteyi onca zaman sakladığını düşünmek bile içimi ürpertiyor."

"Hepsinden kötüsü," dedi Henry, "yapabileceğimiz hiçbir şey yoktu. Bir ara ona her şeyi olduğu gibi anlatmayı, tabiri caizse kendimizi onun merhametine bırakmayı bile düşündük ama olayın üstünden o kadar zaman geçmişken nasıl bir tepki vereceğini öngöremedik. Çok huysuzdu, sinirleri bozuktu, kafayı notlarına takmıştı. Hem dönem de neredeyse bitmek üzereydi. En iyisinin Noel tatiline kadar onun suyuna gitmek, onu oraya buraya götürüp hediyeler almak, bol bol onunla ilgilenmek olduğuna karar verdik. Kış tatilinden dönüşte her şeyi unutmuş olacağını umuyorduk." Derin bir iç çekti. "Bunny'yle birlikte okuduğum bütün yıllar boyunca neredeyse her dönem sonunda birlikte bir geziye çıkmayı teklif etmiştir, tabii bu, gidilecek yeri onun seçeceği ve tüm masrafları benim karşılayacağım anlamına geliyordu. Onun cebinde tek başına Manchester'a gidecek kadar bile para yok. Tam tahmin ettiğim gibi, okulun kapanmasına bir iki hafta kala yine bu konuyu açtığında neden olmasın diye düşündüm. Böylelikle hiç olmazsa tatil boyunca ona göz kulak olmuş olurdum, hem belki hava değişimi iyi gelirdi. Kendini bana biraz olsun borçlu hissetmesinin hiç de fena olmayacağını düşündüğümü de söylemeliyim. Ya İtalya'ya ya

da Jamaika'ya gitmek istiyordu. Jamaika'ya katlanamayacağımı bildiğimden, Roma'ya iki bilet aldım ve Piazza di Spagna yakınlarında iki oda ayarladım."

"Ve ona kıyafet ve bütün o gereksiz İtalyanca kitaplarını almak için para verdin."

"Evet. Toplamda epey bir masraf yaptım ama o zamanlar iyi bir yatırım yaptığımı sanıyordum. Hatta az da olsa eğlenebileceğimi bile sanmıştım. Ama böyle olacağı aklımın ucundan bile geçmezdi... Cidden, nereden başlayacağımı bile bilemiyorum. Kiraladığım odaları gördüğünde –ki aslında fresklerle kaplı tavanları, eski güzel bir balkonu ve o harikulade manzarasıyla oldukça etkileyici bir yerdi, orayı bulduğum için kendimle gurur duyuyordum– deliye döndü ve oranın eski püskü göründüğünden, çok soğuk olduğundan, su tesisatının döküldüğünden şikâyet etmeye başladı ve uzun lafın kısası, kiraladığım odaların içinde yaşanacak gibi olmadığını ve burayı tutmam için beni nasıl kandırdıklarını merak ettiğini söyledi. Benim böyle dandik bir turist tuzağına düşebileceğimi hiç düşünmediğini ama belli ki hakkımda çok yanıldığını bile söyledi. Gece yarısı boğazımızı keseceklerini bile ima etti. O sırada hâlâ kaprislerine katlanabilir durumdaydım. Orayı beğenmediyse nerede kalmak isteyeceğini sordum. Bunun üzerine neden şehir merkezine inip Grand Hotel'de bir süit tutmuyoruz demesin mi? Dikkatini çekerim, bir oda bile değil, bir süit.

"Bu tarz şeyler söyleyip durdu, en sonunda ona böyle bir şey yapmayacağımızı söyledim. Bir kere döviz kuru yüksekti, ücretini kendi paramla peşin ödediğim bu odalara bile gücümün yettiğinden çok daha fazlasını vermiştim zaten. Günlerce surat astı, astım krizi geçiyormuş numaraları yaptı, etrafta mutsuz mutsuz dolaşıp astım spreyine abanıp durdu ve beni ucuz olmakla falan suçladı, o seyahate çıktığında bunu layıkıyla yaparmış. Ben de en sonunda çileden çıktım. Bu odaları ben beğeniyorsam, onun alışkın olduğundan çok daha iyi olduğunun kesin olduğunu söyledim – yani, Tanrım, o, ev bir saraymış, bir kontese aitmiş, oraya resmen bir servet ödemiştim. Kısacası, Amerikalı turistlerle bir

arada kalıp otel logolu çarşafların üstüne yatmak için gecelik 500.000 liret vermeye hiç niyetim yoktu.

"Böylece Piazza di Spagna yakınlarındaki odalarımızda kaldık ama orada kaldığımız zamanı resmen cehenneme çevirdi. Sürekli beni iğneleyip durdu – halıdan, borulardan, hiç yetmediğini düşündüğü cep harçlığından şikâyet etti. Roma'nın en pahalı mağazalarının olduğu cadde Via Condotti'den birkaç adım uzaklıktaydık. Ben çok şanslıymışım, öyle diyordu. Orada o kadar iyi vakit geçirmeme şaşmamalıymış, sonuçta ben dilediğimi alabilirmişim, oysa onun tek yapabildiği zavallı bir üvey evlat gibi tavan arasında ağlamakmış. Gönlünü almak için elimden gelen her şeyi yaptım ama ona bir şeyler aldıkça daha fazlasını istiyordu. Üstüne üstlük beni bir dakika bile gözünün önünden ayırmıyordu. Onu birazcık yalnız bıraksam hemen sızlanmaya başlıyordu ama Tanrı aşkına, Roma'daydık – benimle birlikte bir müzeye ya da bir kiliseye gelmesini istesem orada ölesiye sıkılıyor, yeter artık dönelim diye tutturuyordu. Durum öyle bir hal aldı ki gelip dikkatimi dağıtmadan rahatça bir kitap bile okuyamıyordum. Tanrım. Banyo yaparken bile kapının dışında durup bir şeyler konuşuyordu. Onu bavulumu karıştırırken yakaladım. Demek istediğim," bir an için durdu, "o kadar ufak bir yerde her işine burnunu sokmayan biriyle yaşamak bile insanın sinirini bozar. Birinci sınıfta birlikte yaşadığımız zamanları unutmuşumdur belki de ya da belki yalnız yaşamaya daha çok alıştığım içindir ama daha bir iki hafta geçmeden sinirlerim harap olmuş bir haldeydim. Onu görmeye bile katlanamıyordum. Başka dertlerim de vardı zaten. Bazen başımın ağrıdığını, oldukça korkunç ağrılar çektiğimi biliyorsun, değil mi?" dedi bir anda bana. Biliyordum. Kendisinin ve diğerlerinin hastalıklarından söz etmeye bayılan Bunny dehşet dolu bir fısıltıyla Henry'nin gözlerine sımsıkı bir mendil bağlayıp kafasına buz torbası koyarak karanlık bir odada sırtüstü yattığından bahsetmişti.

"Eskisi kadar sık ağrım olmuyor. On üç on dört yaşlarındayken sürekli başım ağrırdı. Ama şimdi bazen yılda bir kez bile olsa başıma o ağrı bir saplandı mı eskisinden de beter oluyor. İtalya'da bir iki hafta geçirdikten sonra korkunç bir ağrı nöbetinin yaklaştığını hissetmeye

başladım. Hiç yanıltmaz. Sesler daha yüksek çıkmaya, nesneler parlamaya başlar, çevresel görüşüm kararır ve kenarlarda tuhaf tuhaf şeyler görürüm. Havada korkunç bir basınç hissederim. Sokak tabelalarına bakar, ne olduklarını çıkaramam, bana söylenen en basit bir cümleyi bile anlayamaz hale gelirim. Bu raddeye geldiğinde yapabileceğim pek bir şey olmaz ama ben yine de elimden geleni yaptım – panjurları kapatıp odamda yattım, ilaç aldım, sessizlik sağlamaya çalıştım. En sonunda Amerika'daki doktoruma telgraf çekmem gerektiğini anladım. Bana verdikleri ilaçlar reçeteyle satılmayacak kadar güçlü şeyler olduğu için genelde iğne vurdurmaya acil servise gitmek zorunda kalırım. İtalyan bir doktorun nefes nefese muayenehanesine girip fenobarbital iğnesi vurulmak isteyen Amerikalı bir turiste ne cevap vereceğinden emin değildim.

"Ama artık çok geçti. Birkaç saat içinde ağrı başıma saplandı ve o noktadan sonra ne bir doktora gidebilecek ne de gitsem bile derdimi anlatabilecek haldeydim. Bunny bir doktor bulup getirmeyi denedi mi onu bile bilmiyorum. İtalyancası o kadar kötü ki birileriyle konuşmaya çalıştığında genelde insanlara hakaretvari sözler etmiş oluyor. American Express ofisi kaldığımız yere çok uzak değildi aslında, oraya gitse ona İngilizce konuşabilen bir doktorun ismini verirlerdi, bundan eminim ama tabii böyle bir şey yapmak Bunny'nin asla aklına gelmez.

"Sonraki birkaç gün ne olduğunu bile bilmiyorum. Panjurları kapatıp üstüne bir de gazete yapraklarını bantladığım odamda yattım. Odaya buz istemek bile mümkün değildi orada, tek getirecekleri ılık *acqua semplice* dolu bir sürahi olurdu ancak ki zaten İtalyancayı bırak, İngilizce konuşmakta bile güçlük çekiyordum. Kim bilir Bunny nerelerdeydi. Onu gördüğümü hiç hatırlamıyorum, çok da bir şey hatırlayamıyorum zaten.

"Her neyse. Birkaç gün boyunca sırtüstü öylece yattım, gözümü kırptığım anda alnımı yarıp açıyorlarmış gibi hissediyordum. Baktığım her şey midemi bulandırıyordu, her şeyi simsiyah görüyordum. Bilincim bir gidip bir yerine geliyordu, derken panjurların kenarında hafif bir ışığın belirdiğini fark ettim. Ne kadar zamandır oraya bakıyordum

bilmiyorum ama yavaş yavaş sabah olduğunu, ağrının bir nebze de olsa hafiflediğini ve müthiş bir acı çekmeden hareket edebildiğimi anladım. Bir de feci şekilde susadığımı. Baş ucumdaki sürahide hiç su kalmamıştı, bu yüzden ayağa kalkıp sabahlığımı giydim ve içecek bir şeyler bulmaya gittim.

"Benim odamın kapısıyla Bunny'ninki karşılıklı olarak oldukça geniş bir oturma odasına açılıyordu – Caracci'yi andıran fresklerle bezeli neredeyse beş metrelik tavanı olan, çerçeveleri de oymalı, kakmalı, Fransız işi kapıları bir balkona açılan fevkalade bir odaydı burası. Sabah güneşi beni neredeyse kör etmişti ama yine de masamın üstündeki kitaplarımla kâğıtlarımın üstüne eğilmiş, Bunny olduğunu sandığım figürü görebiliyordum. Kendimi toparlamak için kapı tokmağına dayanıp bir süre gözlerimin netleşmesini bekledim ve sonra, 'Günaydın, Bun,' diye seslendim.

"Üstüne kaynar su dökülmüş gibi yerinden sıçradı ve bir şeyleri saklamak istercesine kâğıtları birbirine karıştırdı. Birdenbire neyi saklamaya çalıştığını anladım. Hemen gidip elinden aldım. Sakladığı şey günlüğümdü. Zaten kurcalamak için hep fırsat kolluyordu, bu yüzden onu radyatörlerden birinin arkasına saklamıştım ama sanırım ben hastayken odama girip etrafı karıştırmış. Onu daha önce de bir kez bulmuştu ama Latince yazdığım için pek bir şey anlayabildiğini sanmıyorum. Onun gerçek adını bile kullanmıyordum. Defterde yazdığım *cuniculus molestus*[14] tabirinin onu çok iyi tanımladığını düşünüyordum. Bunu bir sözlük kullanmadan asla anlayamazdı.

"Ne yazık ki ben hasta yatarken bol bol sözlük karıştırma fırsatı bulmuş. Latincesi berbat olduğu için Bunny'yle dalga geçtiğimizi biliyorum ama zor da olsa günlüğe son zamanlarda yazdıklarımın az çok yeterli bir çevirisini yapmayı başarmış. Onun böyle bir şey yapabileceği hiç aklıma gelmezdi, bunu itiraf etmeliyim. Bunun için günlerce uğraşmış olmalı.

"Ona kızamadım bile. O kadar şaşkındım ki. Yaptığı çeviriye bakakaldım –önümde, oracıkta duruyordu işte– sonra kafamı kaldırıp

14 (Lat.) Sinir bozucu tavşan. (ç. n.)

Bunny'ye baktım. Birdenbire sandalyesini geriye doğru çekti ve bana bağırmaya başladı. O adamı öldürdüğümüzü söyledi, o adamı gözümüzü bile kırpmadan öldürdüğümüzü ve bunu ona söyleme zahmetine bile girmediğimizi söyledi ama başından beri bu işin içinde bir bityeniği olduğunu biliyormuş zaten, ona ne hakla Tavşan adını takarmışım, içinden kalkıp Amerikan Konsolosluğu'na gitmek ve polislerin gelip beni tutuklaması için onlara her şeyi anlatmak geçiyormuş... O anda bir aptallık ettim ve var gücümle suratına tokatı indirdim." İç geçirdi. "Bunu yapmamalıydım. Öfkeden yapmamıştım zaten, tamamen bıkkınlıktan. Hasta ve yorgundum, birilerinin onu duymasından korkuyordum, söylediklerine bir saniye daha katlanamayacağımı düşündüm.

"Ona istediğimden daha sert bir tokat atmıştım. Ağzı açık kaldı. Elim yanağında kocaman, bembeyaz bir iz bıraktı. Sonra birden yüzüne tekrar kan hücum etti ve bu kez kıpkırmızı oldu. Bana bağırmaya, küfürler etmeye başladı, kendini kaybetmiş gibiydi, bana deli gibi yumruklar savuruyordu. Derken merdivenlerde önce hızlı hızlı ayak sesleri duyuldu, arkasından biri heyecanlı heyecanlı İtalyanca bir şeyler söyleyerek kapıyı yumrukladı. Günlüğü ve çeviriyi alıp hemen sobanın içine attım. Bunny onları kurtarmak için öne atıldıysa da onu tuttum, hepsi yanıp kül olana kadar bırakmadım, sonra da kapıdaki her kimse ona seslenip içeri girmesini söyledim. Gelen kat hizmetlisiydi. Bir anda inanılmaz bir hızla İtalyanca bir şeyler söyleyerek odaya daldı, kadının söylediklerinin tek kelimesini bile anlayamadım. Başta çıkardığımız gürültüye kızdığını sanmıştım. Sonra öyle olmadığını anladım. Hasta olduğumu biliyormuş, günlerce bizim odadan hiç ses çıkmamış, sonra bütün o çığlıkları duyunca gece uykumda öldüğümü, diğer sinyorun da beni ölü bulduğunu sanmış. Heyecanlı heyecanlı bunları anlatıyordu. Ama şimdi karşısında sapasağlam durduğuma göre böyle bir şey olmamıştı, doktor çağırsın mıydı? Ambulans lazım mıydı? *Bicarbonato di soda?*

"Ona teşekkür edip hiçbir şey istemediğimi, çok iyi olduğumu söyledim. Odanın içinde oradan oraya dolaşıyor, çıkardığımız gürültüyü açıklamanın bir yolunu bulmaya çalışıyordum ama anlaşılan hayatta

olduğumu görmek ona yetmişti, kahvaltımızı getirmek için odadan çıkıp gitti. Bunny oldukça şaşkın görünüyordu. Neler konuştuğumuz hakkında hiçbir fikri yoktu tabii. Sanırım durum ona oldukça esrarengiz ve kötü görünmüştü. Kadının nereye gittiğini ve neler söylediğini sordu bana ama ona cevap vermeyecek kadar hasta ve öfkeliydim. Odama gidip kapımı kapattım ve kadın kahvaltıyı getirinceye kadar oradan hiç çıkmadım. Masayı terasa kurmuştu, kahvaltımızı dışarıda ettik.

"İlginçtir, Bunny'nin ağzını bıçak açmıyordu. Gergin bir sessizliğin ardından sağlığımın nasıl olduğunu sordu, ben hastayken neler yaptığını anlattı ama daha az önce yaşananlar hakkında tek kelime etmedi. Bense kahvaltımı ettim ve yapacağım tek şeyin kendime hâkim olmak olduğuna karar verdim. Onu kırmıştım, bunu biliyorum –cidden, günlükte onun hakkında yazılmış çok çirkin şeyler vardı– bu yüzden o andan itibaren ona olabildiğince iyi davranmaya kararlıydım, daha fazla sorun çıkmayacağını umuyordum."

Viskisinden bir yudum almak için durdu. Ona baktım.

"Gerçekten de daha fazla sorun çıkmayacağını mı düşünüyordun?" dedim.

"Bunny'yi senden daha iyi tanıyorum," dedi Henry ters ters.

"Peki ya söylediği onca şey? Polis çağıracağım falan demiş?"

"Polise gidecek durumda olmadığını biliyordum, Richard."

"Bu basit bir adam öldürme vakası olsaydı işler farklı olurdu, anlamıyor musun?" dedi Francis oturduğu yerde doğrularak. "Bütün bunları vicdan yaptığı ya da herhangi bir ahlaki zorunluluk hissettiği için kurcalamıyor. Onun tek derdi onu kandırdığımızı, arkasından iş çevirdiğimizi düşünmesi."

"Yani açık konuşmak gerekirse bütün bunlardan bahsetmeyerek ona iyilik yaptığımı sanıyordum," dedi Henry. "Ama o her şeyi ondan sakladığımız için çok öfkeliydi – daha doğrusu, hâlâ çok öfkeli demeliyim. Kendini yaralanmış, dışlanmış gibi hissediyor. Bu yüzden tek şansım kendimi affettirmeye çalışmaktı. Onunla ben, biz eski dostuz."

"Bunny'nin sen hastayken kredi kartlarınla aldığı şeyleri de anlatsana."

"Benim bundan çok sonra haberim oldu," dedi Henry üzgün bir suratla. "Hem zaten artık pek bir önemi yok." Bir sigara daha yaktı. "Sanırım neler olduğunu öğrendiğinde şoka girmiş," dedi. "Ve tabii o anda hiç tanımadığı, dilini konuşamadığı bir ülkedeydi, cebinde tek bir senti yoktu. Bir süre hiç sorun çıkarmadı. Ama sonra, bütün her şeyin kendi lehine olduğunu idrak ettikten sonra –ki bunu yapması çok uzun sürmedi– gerçek anlamda onun eline düşmüştüm, bana nasıl bir eziyet çektirdiğini hayal bile edemezsin. Sürekli o olaydan bahsetti. Restoranlarda, dükkânlarda, taksilerde. Tabii turistik sezonda değildik, ortalıkta İngilizce bilen çok insan yoktu ama Ohio'dan gelen Amerikalı ailelerin meraklı gözlerle etrafta dolaştıklarını biliyordum... Ah, Tanrım. Hostaria dell'Orso'da hiç bıkmadan usanmadan konuştu. Via dei Cestari'de tartıştık. Grand Otel'in lobisinde bu gereksiz tartışma yeniden alevlendi.

"Bir öğleden sonra kafenin birinde oturuyorduk, Bunny yine aynı meseleden söz edip duruyordu. Birden yan masadaki adamın kulak kesilmiş bizi dinlediğini fark ettim. Oradan gitmek için ayaklandık. O da kalktı. Ne düşüneceğimi şaşırmıştım. Adamın Alman olduğunu biliyordum, garsonla konuşurken duymuştum ama İngilizce bilip bilmediği ya da Bunny'yi söylediklerini anlayacak kadar duyup duymadığı konusunda hiçbir fikrim yoktu. Belki de yalnızca birimizden birini gözüne kestirmiş bir homoseksüeldi ama işimi şansa bırakmaya hiç niyetim yoktu. Kaldığımız yere giderken ara sokaklardan geçtim, alakasız yollardan dolaşarak gittim. İzimizi kaybettirdiğimden oldukça emindim ama belli ki bunu başaramamıştım çünkü ertesi sabah uyanıp camdan dışarı baktığımda adamın karşıdaki çeşmenin başında durduğunu gördüm. Bunny heyecanlanmıştı. Kendini bir casus filminde sanıyordu. Hemen dışarı çıkmak ve adamın bizi yine takip edip etmeyeceğini görmek istiyordu. Onu bunu yapmaktan resmen zorla alıkoymam gerekti. Bütün sabah pencereden o Alman'ı izledim. Adam birkaç sigara içip oralarda biraz oyalandı, birkaç saat sonra ise ortadan kayboldu. Öğlenden beri sızlanıp duran Bunny saat dört civarında artık öyle bir kıyamet koparmaya başladı ki en sonunda bir şeyler yemek için dışarı

çıkmak zorunda kaldık. Ama *piazza*'dan henüz birkaç blok uzaklaşmışken Alman adamın uzaktan bizi takip ettiğini gördüm sandım. Hemen arkamı dönüp onun olduğu tarafa doğru yürümeye başladım, adamla yüzleşmek istiyordum ama o ortadan kayboluverdi, birkaç dakika sonra arkamı döndüğümdeyse yine peşimizdeydi.

"Daha önce de endişelenmiştim ama o andan itibaren gerçekten korkmaya başladım. Hemen yan yollardan birine saptık ve dolambaçlı yollardan geçerek kaldığımız yere geldik. Bunny o gün öğle yemeğini yiyememişti, bu yüzden resmen başımın etini yedi. Bense hava kararıncaya kadar pencerenin önünde oturdum, Bunny'ye çenesini kapatmasını söyleyip ne yapmam gerektiğini düşünmeye çalıştım. Tam olarak nerede kaldığımızı bildiğini düşünmüyordum, yoksa söyleyecek bir şeyi varsa eğer doğrudan odamıza çıkmak yerine neden o meydanda dolaşıp dursun? Her neyse. Neredeyse gece yarısı kaldığımız odaları boşaltıp Excelsior Otel'e geçtik. Oda servisi falan da olduğu için Bunny'nin keyfi yerindeydi. Roma'da kaldığım sürece endişeyle etrafı kolaçan edip o Alman'a bakındım –Tanrım, adam hâlâ rüyalarıma giriyor– ama onu bir daha hiç görmedim."

"Derdi neydi sence? Para mı isteyecekti?"

Henry omuzlarını silkti. "Kim bilir? Maalesef o noktada ona verecek pek param kalmamıştı. Bunny'nin terzilere yaptığı ziyaretler falan bütün paramı silip süpürmüştü, sonra bir de şu yeni otele geçmek zorunda kaldık. Para umurumda bile değil aslında, gerçekten ama Bunny beni delirtmek üzereydi. Bir an bile yalnız kalamıyordum. Ne bir mektup yazabiliyor ne de Bunny bir yerlerde pusuya yatmış, *arrectis auribus*[15], beni dinlemeden birilerine telefon edebiliyordum. Ben banyo yaparken odama girip eşyalarımı kurcalıyordu, banyodan çıktığımda çekmecedeki giysilerimi darmadağınık, defterlerimin sayfalarını kırış kırış buluyordum. Yaptığım her şeyden kuşkulanıyordu.

"Bütün bunlara dayanabildiğim kadar dayandım ama artık kendimi çok çaresiz hissediyordum ve doğrusu sağlığım da hiç iyi değildi. Onu Roma'da tek başına bırakmanın tehlikeli olabileceğinin farkındaydım

15 (Lat.) Kulak kesilmiş. (ç. n.)

ama işlerin her geçen gün daha kötüye gittiğini görüyordum, onun yanında olmamın hiçbir yararı olmadığı belliydi. Bu şartlar altında dördümüzün bahar döneminde her zamanki gibi okula dönmemizin imkânsız olduğunu anlamıştım artık – gerçi bir de şu anki halimize bak. Bundan sonra bir plan yapmamız gerekiyordu, bu yetersiz plan bize her ne kadar pahalıya mal olacak olsa da. Ama böyle bir şey yapacaksam eğer, bunun için zamana, sessizliğe ve Amerika'ya dönüp birkaç hafta inzivaya çekilmeye ihtiyacım vardı. Böylece bir gece Bunny sarhoş olmuş, otelde horul horul uyurken ben eşyalarımı topladım, ona eve dönüş bileti ve iki bin Amerikan doları dışında tek bir not bile bırakmadan bir taksiye binip havaalanına gittim, oradan da ilk uçağa atlayıp buraya döndüm."

"Ona iki bin dolar mı bıraktın?" dedim, şaşkınlıktan küçük dilimi yutmuştum.

Henry omuzlarını silkti. Francis kafasını salladı, "Bu ne ki?" diye homurdandı.

Onlara bakakaldım.

"Gerçekten, bu ne ki?" dedi Henry yumuşak bir sesle. "Bu İtalya seyahatinin bana ne kadara mal olduğunu söylesem dudağın uçuklar. Ailem para konusunda cömerttir evet ama o kadar da değil. Birkaç ay öncesine kadar onlardan hiç para istemek zorunda kalmamıştım. An itibarıyla birikimlerim neredeyse suyunu çekmiş durumda ve onları pahalı araba tamirleriyle falan daha ne kadar oyalayabilirim bilmiyorum. Tamam, Bunny'ye makul bir miktarda para sağlamaya hazırlamıştım kendimi ama sonuçta benim de ailemden aldığım parayla yaşamaya çalışan bir öğrenci olduğumu, dipsiz bir para kuyusuna sahip olmadığımı anlamıyor bir türlü... Ve işin en kötü yanı, bu işin sonunu göremiyorum. Annemle babam sürekli para istememden bıkıp benimle bağlarını koparırsa ne olur hiç bilmiyorum ki böyle giderse yakın gelecekte böyle bir durum yaşanması çok olası."

"Size şantaj mı yapıyor?"

Henry ve Francis birbirlerine baktılar.

"Şey, tam olarak öyle denemez," dedi Francis.

Henry kafasını salladı. "Bunny bunu şantaj olarak düşünmüyor," dedi bıkkınlıkla. "Bunu anlayabilmen için onun ailesini tanıman gerek. Corcoranlar oğullarının hepsini ellerinden gelen en pahalı okullara sokmuşlar ama çocuklar okula girdikten sonra kendi başlarının çaresine bakmak zorunda kalmışlar. Annesiyle babası Bunny'ye tek bir sent bile göndermez. Belli ki bugüne dek hiç göndermemişler. Onu Saint Jerome yatılı okuluna gönderdiklerinde okul kitaplarını alacak parayı bile vermediklerini anlatmıştı bana. Oldukça tuhaf bir çocuk yetiştirme biçimi bana sorarsan – hani bazı sürüngenler yavruları yumurtadan çıktıktan sonra onları doğaya terk ederler ya, tıpkı onun gibi. Tabii bu şartlar altında çalışmaktansa başkalarının sırtından geçinmenin çok daha onurlu bir hareket olduğu düşüncesinin Bunny'nin aklına yerleşmesine şaşırmamak gerek."

"Ama ben onun ailesinin asilzadelerden olduğunu sanıyordum," dedim.

"Corcoranların kendilerini olduklarından büyük görme gibi bir huyları var. Sorun şu ki bu sanrılarını destekleyecek paraya sahip değiller. Oğullarını başka insanları sömürmeye göndermenin çok asil ve yüce bir hareket olduğunu düşündüklerine hiç şüphem yok."

"Bunny bu konuda o kadar arsız ki," dedi Francis. "İkizlerin de en az kendisi kadar parasız olduğunu bilmesine rağmen onlardan bile para koparmaya çalışıyor."

"Ne kadar büyük paralar koparırsa o kadar iyi. Geri ödemeyi aklından bile geçirmiyor. Tabii bir işe girmektense ölmeyi tercih eder."

"Asıl ailesi onun çalıştığını görmektense ölüsünü görmeyi tercih eder," dedi Francis yüzünü ekşiterek, sonra sigarasını yaktı ve dumanını dışarıya verirken öksürdü. "Ama oğullarının bir işe girip çalışması konusundaki gösterdikleri bu hassasiyeti onların bakımını başkalarının üstüne yıktıklarında göstermiyorlar."

"Benim aklım almıyor," dedi Henry. "Ben olsam başkalarından para dileneceğime ne iş olsa yaparım, hatta altı işte birden çalışırım. Kendi halini düşün," dedi bana. "Senin ailen de sana pek cömert dav-

ranmıyor, öyle değil mi? Ama sen başkalarından borç bile almamak konusunda aptallık derecesinde dikkatlisin."

Hiçbir şey söyleyemedim, utanmıştım.

"Tanrım. Birimize telgraf çekip birkaç yüz dolar istemektense o depoda ölmeyi göze alırdın, bundan eminim." Bir sigara daha yakıp dumanını uzun uzun üfledi. "Oysa bu ona verdiklerimizin yanında devede kulak kalırdı. Eminim yalnızca bu hafta bile bunun iki ya da üç katını Bunny için harcamış olacağız."

Yüzüne boş boş bakakaldım. "Şaka yapıyorsun," dedim.

"Keşke şaka yapıyor olsaydım."

"Ona borç vermek benim için de sorun değil," dedi Francis, "tabii eğer param varsa. Ama Bunny sebepsiz yere para isteyip duruyor. Önceden de ortada hiçbir sebep yokken ha deyince yüz dolar istemekte hiçbir sakınca görmezdi."

"Ağzından bir teşekkürler lafını duyamazsın," dedi Henry öfkeyle. "Bu kadar parayı neye harcayabilir ki? Kendine en ufak saygısı olsaydı eğer, iş bulma kurumuna gidip bir iş bulurdu."

"Peşimizi bırakmazsa oraya giden asıl seninle ben olacağız," dedi Francis yüzünü ekşiterek, kendine bir kadeh viski daha koymuş ama koyduğundan fazlasını masaya dökmüştü. "Ona binlerce dolar harcadım. *Binlerce*," dedi bana bakıp, titreyen kadehinin ağzından dikkatlice bir yudum aldı. "Bunun çoğu da restoranda ödediğim hesaplar, pis domuz. O kadar tatlı ve samimi ki gelip, *neden dışarı çıkıp bir yerlerde yemek yemiyoruz* falan diyor, durum böyleyken ona nasıl hayır diyebilirim? Annem uyuşturucu kullanıyorum sanıyor. Zaten başka ne düşünebilir ki? Büyükbabama bana para göndermemesini tembihlemiş, ocak ayından beri kâr payı için verilen çek dışında tek bir sent alamadım. Normal şartlarda bununla idare ederim ama insanları her gece her gece yüz dolarlık yemeklere çıkaracak gücüm kalmadı."

Henry omuzlarını silkti. "O hep böyleydi," dedi. "Hep. Eğlencelidir, onu severdim, biraz da acırdım. Okul kitaplarını alması için ona para vermek benim işim miydi, hem de geri ödemeyeceğini bile bile?"

"Tabii şimdi durum farklı," dedi Francis, "sadece okul kitaplarını alacak kadar para istemiyor. Ve artık ona hayır da diyemiyoruz."

"Bunu daha ne kadar sürdürebilirsiniz ki?"

"Sonsuza dek gitmeyeceği kesin."

"Peki paranız suyunu çekince ne olacak?"

"Bilmiyorum," dedi Henry, elini gözlüklerinin arkasına sokup gözlerini ovuşturdu.

"Belki ben onunla konuşabilirim."

"Hayır," dedi Henry ve Francis aynı anda, bu ani coşkuları beni şaşırtmıştı.

"Neden ki?"

Bu soruyu izleyen tuhaf sessizliği en sonunda Francis bozdu.

"Şey, bunun farkında mısın, değil misin bilmiyorum ama," dedi, "Bunny seni biraz kıskanıyor. Zaten ona karşı birlik olduğumuzu düşünüyor. Eğer senin de bizim tarafımızda olduğu izlenimine kapılırsa..."

"Bildiğini ona çaktırmamalısın," dedi Henry. "Sakın. Tabii işlerin daha da kötü bir hal almasını istemiyorsan."

Bir süre hiçbirimiz konuşmadık. Evin içi sigara dumanından masmavi görünüyordu ve bu mavi duman yerde upuzun uzanan o beyaz muşamba döşemeye buz gibi soğuk, gerçeküstü bir hava katıyordu. Yan komşunun teybinde çalan müzik duvarlardan süzülüp içeri doluyordu. The Grateful Dead grubundan bir parça çalıyordu. Yüce Tanrım.

"Yaptığımız şey korkunç," dedi Francis birdenbire. "Yani öldürdüğümüz adam da Voltaire değildi sonuçta. Ama yine de çok yazık oldu. Kendimi kötü hissediyorum."

"Yani tabii ki ben de kötü hissediyorum," dedi Henry duygusuz bir sesle. "Ama bunun için hapse girecek kadar da değil."

Francis şöyle bir güldü ve kendine bir kadeh daha viski koyup hepsini bir dikişte içti. "Hayır," dedi. "O kadar da değil."

Bir süre kimseden hiç ses çıkmadı. Kendimi uykulu, hasta gibi hissediyordum, sanki uzadıkça uzayan, bitmek bilmeyen, karnıma ağrılar sokan bir rüyanın içindeydim. Bunu daha önce de sormuştum

ama tekrar sordum, o sessiz odanın içinde kendi sesimi duymak beni şaşırtıyordu. "Ne yapacaksınız peki?"

"Ne yapacağımızı bilmiyorum," dedi Henry, bunu söylerken sanki ona ertesi günkü planını sormuşum gibi sakindi.

"Ben ne yapacağımı biliyorum," dedi Francis. Sendeleyerek ayağa kalktı, başparmağıyla gömleğinin yakasını düzeltti. Şaşkın şaşkın suratına bakıyordum, bu şaşkınlığımı görünce dayanamayıp güldü. "Uyumak istiyorum," dedi abartılı bir tavırla gözlerini devirerek, "'*dormir plutôt que vivre!*'"[16]

"'*Dans un sommeil aussi doux que la mort...*'"[17] dedi Henry yüzünde bir gülümsemeyle.

"Aman Henry, sen de her şeyi biliyorsun," dedi Francis, "beni deli ediyorsun." Yine sendeleyerek arkasını döndü, kravatını gevşeterek sallana sallana odadan çıkıp gitti.

"Galiba çok sarhoş oldu," dedi Henry, içeride bir yerlerde bir kapının pat diye kapandığını ve banyo musluklarının sonuna kadar açıldığını duyduk. "Saat daha erken. Birkaç el kâğıt oynamak ister misin?"

Afallamıştım.

Uzanıp sehpanın üstündeki kutunun içinden bir deste iskambil kâğıdı çıkardı – bunlar mavi renkli sırtlarına altın yaldızla Francis'in adının baş harfleri işlenmiş Tiffany marka kartlardı. Henry kartları ustalıkla karıştırmaya başladı. "Bezik ya da istersen *euchre* oynayabiliriz," dedi, kartların mavi ve altın renkleri ellerinde bulanıklaşıp kayboluyordu. "Ben şahsen poker oynamayı severim, tabii bu oldukça sıradan bir oyun, iki kişi oynayınca pek zevki de çıkmaz ama yine de içindeki tesadüf unsuru benim hoşuma gidiyor."

Kartları özenle karıştıran kararlı ellerine bakarken birdenbire aklıma çok tuhaf bir şey geldi: Tōjō savaşın en şiddetli geçtiği anlarda en iyi yaverlerini bütün gece oturup kendisiyle kâğıt oynamaya zorlarmış.

16 "Yaşamaktansa uyumayı yeğlerim." Charles Baudelaire'in "Le Léthé" adlı şiirinden alıntı. (ç. n.)

17 "Ölüm kadar belirsiz bir uykuda..." Aynı mısraların devamı. (ç. n.)

Desteyi bana doğru itti. "Kesmek ister misin?" diye sorup bir sigara yaktı.

Önce kartlara, sonra dönüp parmaklarının arasında hiç kıpırdamadan yanan kibrit alevine baktım.

"Bu mesele seni pek endişelendirmiyor, değil mi?" dedim.

Henry sigarasından derin bir nefes çekip dumanını üfledi, sonra kibriti şöyle bir sallayıp söndürdü. "Hayır," dedi, kibriti yanık ucundan kıvrılarak havaya karışan dumana dalgın dalgın bakıyordu. "Bizi bu işten sıyırabileceğimi düşünüyorum. Ama bu, gereken fırsatın ayağımıza gelmesine bağlı ve bunun için de beklememiz lazım. Tabii ayrıca bunu yapmayı ne kadar istediğimize göre de değişir sanırım. Ben dağıtayım mı?" dedi ve uzanıp kartları önümden aldı.

Hiç rüya görmediğim ağır bir uykudan uyanıp kendimi Francis'in koltuğunda çok rahatsız bir şekilde yatarken buldum; sabah güneşi arka taraftaki pencerelerden içeriye süzülüyordu. Bir süre hiç kıpırdamadan olduğum yerde yatmaya devam ettim, nerede olduğumu ve oraya nasıl geldiğimi hatırlamaya çalıştım; o ana kadar kendimi gayet iyi hissederken önceki gece olanları hatırlayınca bütün neşem söndü. Doğrulup oturdum ve koltuğun yastığının yüzümde bıraktığı tırtıklı izi ovuşturdum. Yalnızca bu hareketi yapmak bile başımı ağrıtmaya yetmişti. Masanın üstündeki taşan kül tablasına, dörtte üçü boşalmış viski şişesine, sehpanın üstünde açık duran tek kişilik poker oyununa boş gözlerle baktım. Demek hepsi gerçekti; hiçbiri rüya değildi.

Susamıştım. Mutfağa gittim. Adımlarım evin içindeki sessizlikte yankılanıyordu. Musluktan bir bardak su doldurup içtim. Mutfak saatine göre saat sabahın yedisiydi.

Bardağımı yeniden doldurup oturma odasına götürdüm ve koltuğa oturdum. Bir yandan yavaş yavaş suyumu içerken –ilk bardağı nefes almadan içmek biraz midemi bulandırmıştı– diğer yandan Henry'nin tek kişilik poker oyununa baktım. Kartları ben uyurken dizmiş olmalıydı. Bu oyunda yapılması en mantıklı olan şeyi yapıp sütunları renklerle, sıraları ise fuller ve dörtlülerle doldurmamış, bunun yerine

sıraları birkaç sıralı renkle doldurmaya çalışıp kaybetmişti. Neden böyle yapmıştı acaba? Bu şekilde zoru başaracağını mı düşünmüştü? Yoksa yorgunluktan mı böyle bir hata yapmıştı?

Kartları toplayıp iyice karıştırdım ve bana bizzat Henry'nin öğrettiği stratejik kurallara göre hepsini tek tek yeniden dizdim ve onun skorunu elli puanla geçtim. O soğuk, halinden memnun yüzler gözlerini dikmiş bana bakıyorlardı: siyahlı kırmızılı valeler, sinsi bakışlı maça kızı. Birden feci bir mide bulantısı ve yorgunluk çöktü üstüme; dolaptan paltomu aldım ve evden çıkıp kapıyı arkamdan sessizce kapattım.

Binanın koridoru sabah ışığında bir hastane koridorunu andırıyordu. Merdivenlere gelince tırabzanlara tutunup durdum; arkamı dönüp upuzun, ruhsuz bir sıra halinde dizilmiş kapıların arasında diğerlerinden farksız görünen Francis'in kapısına baktım.

Eğer içime bir kuşku düştüyse o da tam o anda, o soğuk, ürkütücü merdiven boşluğunda durmuş daha az önce kapısından çıktığım daireye bakarken düşmüştür. Kimdi bu insanlar? Onları ne kadar iyi tanıyordum? Onlardan herhangi birine gerçekten güvenebilir miydim? Olanları anlatabilecekleri o kadar insanın varken neden beni seçmişlerdi?

Çok tuhaf ama şimdi geriye dönüp düşününce farkına varıyorum; tam da o ıssız koridorda durmuş şaşkın şaşkın o kapıya baktığım anda, gerçekte yaptığımdan bambaşka bir şey yapmayı seçebilirdim. Ama tabii ki o zaman o anın ne kadar kritik olduğunu göremiyordum, hep böyle olmaz mı zaten? Sadece esnedim, kendimi şöyle bir sarsıp üstüme çöken o sersemlikten sıyrılmaya çalıştım ve merdivenlerden aşağıya indim.

Odama döndüğümde başım dönüyor, yorgunluktan ölüyordum, tek yapmak istediğim perdeleri çekip yatağıma uzanmaktı, kirli çarşafları ve küf kokulu yastığına rağmen bir anda dünyanın en çekici yatağı gibi görünmeye başlamıştı gözüme. Ama yatıp uyumam imkânsızdı. İki saat sonra Yunanca kompozisyon dersim vardı ve ödevimi hâlâ yapmamıştım.

Ödev Callimachus'un seçtiğimiz herhangi bir sözünün üzerine iki sayfalık Yunanca bir kompozisyon yazmaktı. Daha yalnızca bir sayfasını

bitirebilmiştim, geri kalanını biraz hileye başvurarak önce İngilizcesini yazıp sonra kelime kelime tercüme ederek sabırsızca, alelacele yazmaya başladım. Julian bunu kesinlikle yapmamamızı istemişti. Yunanca kompozisyonun önemi kişiye diğer metotlarla da kolayca edinebileceği dil becerisini kazandırmak değildi; olması gerektiği gibi yapıldığı takdirde kişiye Yunanca düşünmeyi öğrettiği için önemliydi. *İnsan kendini böylesine esnek olmayan ve yabancı bir dilin sınırlarına girmeye zorladığında düşünme şekli bile değişir*, derdi. Kimi alelade fikirler ifade edilemez hale gelirken, daha önce söze döküldüğünü hayal bile edemeyeceğiniz fikirler kendilerine mucizevi bir ifade aracı bulup hayata gelirler. Sanırım, anlatmaya çalıştığım şeyi İngilizce açıklamam çok zor. Latincede ateş sözcüğü için kullanılan *incendium*'un doğası gereği bir Fransız'ın sigarasını yakmak için kullandığı *feu*'dan tamamen farklı olduğunu ve bunların her ikisinin de Yunanların kullandığı o sert, acımasız *pur* sözcüğüyle hiç alakası olmadığını söyleyebilirim sadece. Yunancadaki *pur* Ilion şehrinin kulelerinden ya da o ıssız, rüzgârlı sahilde yakılan Patroklos'un cenazesinden gümbür gümbür yükselen ateştir.

Pur: bu kısacık sözcük eski Yunancanın tüm sırlarını, tüm şaşaasını ve o müthiş duruluğunu taşıyor bana göre. Bizim dilimizde ifade edilmesi imkânsız olsa da Homeros'un anlata anlata bitiremediği bütün o manzaralara akın eden, Platon'un diyaloglarını aydınlatan o göz kamaştırıcı tuhaf ışığı görebilmenizi nasıl sağlayabilirim? Bizim dilimiz balkabağını, kül tablasını, ayak bağını aynı sesle söyleyebildiğiniz çetrefilli, tuhaf bir dil; Melville'in Kaptan Ahab'ının, Shakespeare'in Falstaff'ının, Dickens'ın Bayan Gamp'inin dili. Bu gibi çağrışımları aktarmaya tamamen elverişli olduğunu düşünsem de süsten püsten tamamen yoksun bir dil olan Yunancanın nesini sevdiğimi ifade etmeye çalıştığımda ana dilim beni yarı yolda bırakıyor. Oysa Yunan dili eylem odaklıdır; Yunancada bir eylemin başka bir eylemi doğurduğunu, sonra marş marş yoluna devam ettiğini, bu yolda peşine sağdan soldan daha başka eylemlerin de takıldığını ve hepsinin uzun ve dümdüz bir

sebep-sonuç ilişkisi halinde kaçınılmaz ve olası tek sona ulaştığını görmenin tadını başka hiçbir dil veremez.

Sanırım bir bakıma kendimi Yunanca sınıfındakilere bu kadar yakın hissetmemin bir sebebi de buydu. Yüzyıllar önce ölüp giden bu nefis, yürek parçalayıcı manzarayı onlar da biliyordu; beşinci yüzyılı görmeye alışkın gözlerini kitaplarından kaldırdıklarında gördükleri dünyayı rahatsız edici derecede cansız ve yabancı bulma ve kendilerini memleketlerinden koparılmış gibi hissetme deneyimini onlar da yaşıyordu. Julian'a ve özellikle de Henry'ye bu yüzden bu kadar hayranlık duyuyordum. Onların zihinleri, hatta gözleri ve kulakları geri döndürülemez biçimde o amansız, antik ritimlere hapsolmuştu; onlar bu dünyaya, en azından benim tanıdığım dünyaya ait değillerdi. Ama aynı zamanda kendimi bile yalnızca hayranlıkla etrafını izleyen bir turist olarak gördüğüm bu topraklarda sıradan ziyaretçiler olmaktan da çok uzaklardı; bu toprakların da yerlileriydiler, burada da olabildiğince kalıcıydılar. Eski Yunanca zor bir dildir, hem de çok zor bir dil; hayatın boyunca bu dil üzerine çalışıp tek kelime konuşamamak da oldukça mümkündür. Ama Henry'nin iyi eğitimli bir yabancı gibi, cümlelerini özenle hesaplayarak kurduğu fazlasıyla resmî İngilizcesine karşın Yunancadaki müthiş akıcılığını ve özgüvenini, o hızlı, belagatli, son derece nüktedan halini düşününce bugün bile kendimi gülümsemekten alıkoyamam. Julian'la ikisinin Yunanca sohbet ettiklerine, tartışıp şakalaştıklarına kulak mısafiri olduğumda aynı şeyi İngilizce yaptıklarına hiç tanık olmadığım için her seferinde hayret ederdim. Henry'nin çalan telefonu asabi ve dikkatli bir "Alo," ile açtığını kaç kez gördüysem de telefonun öbür ucundaki kişi Julian ise, "*Khairei!*" diyen sesinden okunan o karşı koyamadığı hazzı asla unutamam.

Daha birkaç saat önce duyduğum hikâyenin ardından, Callimachus'un kızaran yanaklardan, şaraptan ve meşalelerin ışığında öpüşen endamlı gençlerden söz eden vecizeleri beni biraz rahatsız etmişti. Onların yerine seçtiğim oldukça hüzünlü sözlerin tercümesi şu şekildeydi: "Sabah Melanippus'u gömdük; güneş batarken ise bakire Basilo, kardeşinin cenazesini alevlerin koynuna teslim ettikten sonra hayata devam et-

menin acısına katlanamadığı için kendi elleriyle yaşamına son verdi; evdeki keder ikiye katlandı ve o mutlu çocukların yuvasının böyle bir kedere boğulduğunu gören Cyrene başını öne eğdi."

Kompozisyon ödevimi bir saatten az bir sürede bitirdim. Kâğıda son bir kez göz gezdirip sonuç kısmını kontrol ettikten sonra yüzümü yıkadım, gömleğimi değiştirdim ve kitaplarımı da alıp Bunny'nin odasına gittim.

İçimizde bir tek Bunny ile ben kampüste kalıyorduk, onun yurdu çayırın karşı tarafında, ana binanın diğer ucundaydı. Bunny'nin odası zemin kattaydı, vaktinin çoğunu yurdun üst kattaki mutfağında pantolonunu ütüleyerek, buzdolabını kurcalayarak ve pencereden dışarıya bakıp gelene geçene laf atarak geçirdiği için odasının zemin katta olmasının ona epey zahmetli geldiğine eminim. Odasının kapısını tıklattığımda içeriden hiç ses gelmeyince mutfağa gittim ve onu üstünde fanilasıyla pencere eşiğinde oturmuş bir yandan kahvesini içip diğer yandan bir derginin sayfalarını karıştırırken buldum. Camilla da Bunny'nin gömleklerinden birini ütülüyordu – bu beni çok şaşırttı çünkü Camilla ev işlerinden anlayan biri değildi.

"Aa, merhaba, dostum," dedi Bunny. "İçeri girsene. Biz de *kaffeeklatsch*[18] ediyorduk. Evet, kadınlar bir iki işe yarıyor doğrusu," diye ekledi, ütü masasının başındaki Camilla'ya baktığımı görünce, "ama tam bir beyefendi olduğum için," göstere göstere göz kırptı, "etrafımızda bu kadar insan varken başka ne işe yaradıklarını söylemeyeceğim. Charles, Richard'a da bir fincan kahve verir misin lütfen?" Charles lavabonun içindeki kirli fincanlardan birini yıkamak için eline alıp musluğu açınca, "Onu yıkamana gerek yok, temiz zaten," dedi o tiz sesini yükselterek. "Kompozisyon ödevini yaptın mı?"

"Evet."

"Hangi vecizeyi seçtin?"

"Yirmi ikiyi."

18 (Alm.) Kahve eşliğinde sohbet. (ç. n.)

"Hımm. Belli ki herkes acıklıları seçmiş. Charles kız ölünce bütün arkadaşlarının onun özlediği yeri seçmiş, ya sen Camilla, sen hangisini seçmiştin?"

Camilla kafasını yaptığı işten kaldırmadan, "On dördü," dedi ve ütünün ucunu bastıra bastıra gömleğin yakasında gezdirdi.

"Hah. Bense şu müstehcen olanlardan birini seçtim. Fransa'ya hiç gittin mi, Richard?"

"Hayır, gitmedim," dedim.

"O zaman bu yaz bizimle birlikte gelsen iyi edersin."

"Bizimle derken?"

"Henry ve ben."

Öyle şaşırmıştım ki yüzüne bön bön bakakaldım.

"Fransa mı?" dedim.

"Aynen öyle. İki aylık bir tur. Müthiş bir gezi olacak. Baksana şuna." Benim sıradan bir dergi sandığım ama şimdi aslında gıcır gıcır bir broşür olduğunu anladığım dergiyi uzattı.

Sayfalarına şöyle bir göz gezdirdim. Gerçekten de olağanüstü bir turdu, bu konuda haklıydı – broşürde Champagne kenti kırsalında başlayacak ve sıcak hava balonuyla Beaujolais üzerinden geçip önce Burgundy'ye, oradan da Fransız Rivierası'na, Cannes'a ve Monte Carlo'ya gidecek olan "lüks bir otel rahatlığında gemi seyahati" olacağı yazıyordu. Broşür bol bol resimlerle süslenmişti; gurme işi sofraların, güvertesi çiçeklerle bezeli mavnaların, şampanya patlatan ve bindikleri balondan aşağıdaki hoşnutsuz köylülere el sallayan mutlu turistlerin olduğu renkli fotoğraflarla doluydu.

"Harika görünüyor, değil mi?" dedi Bunny.

"Muhteşem."

"Roma da idare ederdi ama tabii içine girince o kadar da matah bir yer olmadığını gördüm. Hem ben şahsen biraz başıboş dolaşmayı severim. Sürekli hareket halinde olmayı, yerel âdetleri görmeyi falan. Aramızda kalsın ama Henry'nin de müthiş eğleneceğinden eminim."

Bir kadının upuzun bir Fransız ekmeğini kameraya doğru tutmuş manyak gibi sırıttığı resme bakarken, "Bundan ben de eminim," dedim içimden.

İkizler benimle göz göze gelmekten bilhassa kaçınıyorlardı; Camilla eğilmiş Bunny'nin gömleğiyle ilgileniyor, Charles da bana arkası dönük bir biçimde dirseklerini büfeye dayamış, pencereden dışarı bakıyordu.

"Bu balon işi harika tabii ama," dedi Bunny, yine çenesi düşmüştü, "düşünmeden edemiyorum, acaba tuvaletini nereye yapıyorsun? Bir kenara falan mı?"

Camilla, "Buraya baksana," diye araya girdi birden. "Bu iş biraz daha zaman alacak. Ama saat neredeyse dokuz oldu. Charles, Richard'la birlikte gidip Julian'a beni beklememesini söylesene."

"O kadar uzun sürmez herhalde, değil mi?" dedi Bunny ters ters, boynunu uzatıp baktı. "Bu kadar sorun ettiğin şey ne? Sahi sen ütü yapmayı nerede öğrendin?"

"Öğrenmedim ki. Biz gömleklerimizi yıkayıp ütülensin diye çamaşırhaneye göndeririz."

Charles benimle birlikte kapıdan çıktı; beni birkaç adım arkamdan takip ediyordu. Tek kelime konuşmadan koridordan geçip merdivenlerden indik ama alt kata indiğimiz anda hemen yanıma geldi, kolumdan tutup beni boş bir oyun salonuna soktu. Yirmili ve otuzlu yıllarda Hampden'da briç moda olmuş; bu heves geçtikten sonra briç oynamak için ayrılmış oyun odalarına herhangi bir işlev kazandıramamışlar, böylece bu odalar artık uyuşturucu alım satımı, yazarlık ya da gayrimeşru aşk ilişkileri dışında pek kullanılmaz olmuş.

Kapıyı kapattı. Kendimi antika bir oyun masasına bakarken buldum – dört köşesinde kakmalı karo, kupa, sinek ve maça sembolleri işlenmişti.

"Henry bizi aradı," dedi Charles. Başını özellikle yere eğmiş, tırnağının ucuyla karo sembolünün kabarık kenarını kazıyordu.

"Ne zaman?"

"Bu sabah erken saatlerde."

Bir süre ikimiz de hiçbir şey söylemedik.

Sonra Charles kafasını kaldırıp, "Çok üzgünüm," dedi.

"Ne için üzgünsün?"

"Sana anlattığı için üzgünüm. Her şey için üzgünüm. Camilla da allak bullak oldu."

Oldukça sakin görünüyordu, yorgun ama sakindi ve o gözlerimin ta içine bakan o zeki gözlerindeki hüzün dolu samimiyeti görebiliyordum. Birdenbire büyük bir üzüntü duydum. Francis ve Henry'yi de severdim ama böyle bir şeyin ikizlerin başına gelmiş olmasını aklım almıyordu. Onların her zaman ne kadar iyi olduklarını, onlarla tanıştığım ilk haftalarda Camilla'nın bana gösterdiği yakınlığı, Charles'ın sık sık bir bahane uydurup odama uğramasını ya da bir kalabalığın içindeyken aramızdaki dostluğun özel olduğunu sessizce ifade edercesine dönüp bakmasını ve bunun her seferinde içimi ısıtmasını, çıktığımız yürüyüşleri, araba gezintilerini, evlerinde beraber yediğimiz akşam yemeklerini, o hiç bitmeyecekmiş gibi gelen kış aylarında ben cevap yazmasam bile hiç aksatmadan gönderdikleri mektuplarını düşününce içim sızladı.

Yukarıda bir yerlerde su borularının gacırdayıp uğuldadığını duyduk. Birbirimize baktık.

"Ne yapacaksınız peki?" diye sordum. Son yirmi dört saattir sorduğum tek soru buydu ve henüz kimseden tatmin edici bir yanıt alamamıştım.

Omzunu silkti; tek omzunu silkerek yaptığı bu tuhaf, gülünç hareket kız kardeşiyle paylaştıkları özelliklerinden biriydi. "Hiçbir fikrim yok," dedi bıkkınlıkla. "Galiba artık gitsek iyi olur."

Julian'ın ofisine girdiğimizde Henry ve Francis çoktan gelmişti bile. Francis ödevini bitirememişti. İkinci sayfaya hızlı hızlı bir şeyler karalıyordu, parmakları mürekkepten masmavi olmuştu, Henry ise elinde dolma kalemiyle onun yazdığı ilk sayfadaki yazım hatalarını düzeltiyordu.

Kafasını kaldırıp bize bakmadan, "Merhaba," dedi. "Kapıyı kapatır mısınız lütfen?"

Charles kapıyı ayağıyla itip kapattı. "Kötü haber," dedi.

"Çok mu kötü?"

"Parasal anlamda, evet."

Francis ödevi üzerinde çalışmayı hiç kesmeden duyulur duyulmaz bir sesle fısıldar gibi küfretti. Henry son birkaç düzeltmeyi daha yaptıktan sonra mürekkebin kuruması için kâğıdı havada şöyle bir salladı.

"Tanrı aşkına," dedi usulca. "Umarım bu kötü haber biraz bekleyebilir. Ders boyunca onu düşünmek zorunda kalmak istemiyorum. Son sayfa nasıl gidiyor, Francis?"

"Bir dakika," dedi Francis, hiç durmadan hızlı hızlı bir şeyler karalıyor, yazdığı sözcükler kaleminin hızlı hareketlerine ayak uyduramıyordu.

Henry, Francis'in sandalyesinin arkasına geçti ve dirseğinin birini masanın üstüne dayayıp omzunun üzerinden eğilerek son sayfanın üst kısımlarını da düzeltmeye başladı. "Camilla onun yanında mı?" diye sordu.

"Evet. Onun o eski, pis gömleğini ütülüyor."

"Hımm." Kaleminin ucuyla bir yeri işaret etti. "Francis, burada dilek kipi yerine istek kipi kullanman gerek."

Francis neredeyse sayfanın sonuna gelmişti. Henry'nin gösterdiği yeri düzeltmek için yazdığı cümleyi yarıda bıraktı.

"Buradaki dudak ünsüzü de *pi* olacak, yani *kappa* değil, *kappi* olmalı."

Bunny geç geldi, öfkesi burnundaydı. "Charles, eğer kardeşinin bir koca bulmasını istiyorsan önce ona nasıl ütü yapılacağını öğretmen gerek," diyerek çıkıştı. Yorgunluktan ölmek üzereydim, derse hiç hazırlanamamıştım ve tüm gücümü derse odaklanmaya çalışmak için harcadım. Saat ikide Fransızca dersim vardı ama Yunancadan çıkar çıkmaz doğruca odama gittim ve bir uyku hapı alıp yattım. Uyku hapı gibi haricî bir yardıma ihtiyacım yoktu aslında ama en ufak uykusuzluk olasılığını, kötü rüyalarla ve su tesisatından gelen seslerle bölünmüş bir öğle uykusu uyuma ihtimalini aklıma getirmek bile istemiyordum.

Böylece mışıl mışıl uyudum, hatta olması gerekenden çok daha derin bir uyku çektim ve koskoca bir gün geçip gitti. Hava neredeyse

tamamen kararmışken rüyamın derinliklerinde bir yerden kapının tıklatıldığını duydum.

Gelen Camilla'ydı. Görünüşüm korkunç olmalıydı çünkü beni gördüğü anda kaşlarını havaya kaldırıp gülmeye başladı. "İşin gücün uyumak," dedi. "Neden seni her görmeye geldiğimde uyuyor oluyorsun acaba?"

Şaşkınlıkla ona bakıyordum. Perdelerim sıkı sıkı kapalıydı, koridor da çok karanlıktı ve uyku hapının etkisini atlatamamış sersem halimle her zamanki gibi göz alıcı, ulaşılmaz görünmüyordu gözüme, aksine gölgeler içindeki incecik bilekleri ve karmakarışık saçlarıyla tarifi imkânsız puslu bir hayalet gibiydi, tüm sakinliği ve güzelliğiyle rüyalarımdaki o kasvetli odada yaşayan Camilla'ydı sanki.

"İçeri gelsene," dedim.

İçeri girdi. Kapıyı kapattım. Darmadağınık yatağımın kenarına oturdum, ayaklarım çıplaktı, gömleğimin yakası göğsüme kadar açılmıştı ama ben eğer bu gerçekten bir rüyaysa şimdi yerimden kalkıp onun yanına gitsem, ellerimle yüzünü tutup onu göz kapaklarından, dudaklarından, bal rengi saçlarının altın rengine dönüştüğü şakaklarından öpsem ne güzel olurdu diye düşünüyordum.

Uzun bir süre birbirimize baktık.

"Sen hasta mısın?" diye sordu.

Odamın karanlığında altın bilekliğinin ışıltısı. Yutkundum. Ne söyleyeceğimi düşünmekte güçlük çekiyordum. Yeniden ayağa kalktı. "Ben gitsem iyi olacak," dedi. "Rahatsız ettiysem özür dilerim. Ben araba gezintisine gelmek ister misin diye sormak için uğramıştım."

"Neye?"

"Araba gezintisine. Her neyse, sorun değil. Başka zaman gelirsin."

"Nereye?"

"Herhangi bir yere. Hiçbir yere. On dakika sonra Francis'le ana binada buluşacağım."

"Dur, bekle," dedim. Nedense kendimi harikulade hissediyordum. Uyku hapının verdiği o nefis ağırlık kollarımla bacaklarımda asılı kalmıştı ve o hipnotize olmuş gibi sersemlemiş halimle onunla birlikte hava kararırken karların üstünde ana binaya yürümenin ne kadar keyifli olacağını düşünüyordum.

Ayağa kalktım – bunu yapmam çok uzun bir zaman almıştı, sanki boyum gitgide daha çok, daha da çok uzuyormuşçasına bastığım yer anbean benden uzaklaşıyordu. Dolabıma gittim. Yer altımdan usulca kayıyordu, sanki bir hava gemisinin güvertesindeydim. Paltomu bulup giydim, sonra atkımı aldım. Eldivenleri giymeye çalışmakla uğraşamayacaktım.

"Tamam," dedim. "Hazırım."

Camilla tek kaşını havaya kaldırdı. "Dışarısı çok soğuk," dedi. "Ayağına ayakkabılarını giymeye ne dersin?"

Yerdeki eriyip çamurlaşmış karlara basa basa, soğuk yağmurun altında ana binaya yürüdük. Oraya gittiğimizde Charles, Francis ve Henry bizi bekliyordu. Bunny dışındaki herkesin orada olduğu bu toplantı tam olarak üstüne basamasam da önemli bir şeylerin döndüğü hissini uyandırmıştı bende. Şaşkın şaşkın yüzlerine bakıp, "Neler oluyor?" diye sordum.

"Hiç bir şey," dedi Henry, şemsiyesinin keskin, parlak ucuyla yerde bir şekil çiziyordu. "Arabayla biraz dolaşacağız sadece. Okuldan biraz uzaklaşmak, belki bir yerlere gidip yemek yemek eğlenceli olur diye düşündüm..." deyip duraksadı.

Bütün bunları Bunny yokken yapmak eğlenceli olur, asıl bunu kastediyor, diye düşündüm. O neredeydi sahi? Henry'nin şemsiyesinin ucu parıldadı. Kafamı kaldırdığımda Francis'in kaşlarını havaya kaldırmış bana baktığını fark ettim.

"Ne oldu?" diye sordum hırçın bir tavırla. Hafiften kapıya doğru seğirttim.

Derin bir nefes verdi, bu halimin onu eğlendirdiği belliydi. "Sarhoş musun sen?" diye sordu.

Hepsi tuhaf tuhaf suratıma bakıyordu. "Evet, sarhoşum," dedim. İşin doğrusu bu değildi ama onlara açıklama yapacak havamda da değildim.

Kapalı, puslu hava ve ağaçların tepelerine çisil çisil yağan yağmur, Hampden'ın o tanıdık manzarasını bile sıradan ve uzak bir hale

getirmeyi başarmıştı. Vadiler sisten bembeyaz kesilmişti, Cataract Dağı'nın tepesini soğuk bir duman kaplamıştı, dağ görünmüyordu bile. Hampden'ın eteklerine kurulduğu ve tüm duyularıma yön veren o tanrısal dağı göremediğim için kendimi toparlayıp nereye gittiğimizi anlamakta zorlanıyordum. Bu yoldan türlü hava şartlarında belki yüz defa geçmiş olsam da sanki hiç gitmediğim, adı sanı bilinmeyen bir yerlere doğru ilerliyormuşuz gibi geliyordu bana. Henry her zamanki gibi yine oldukça hızlı gidiyordu; arabanın tekerlekleri o ıslak, asfalt yolda âdeta akarcasına gidiyor, etrafa su sıçratıyordu.

"Burayı bir ay kadar önce buldum," dedi, tepenin birindeki beyaz badanalı çiftlik evine yaklaşınca hızını azalmıştı; karla kaplı otlakta terk edilmiş saman balyaları karların üstünde siyah noktacıklar gibi görünüyordu. "Hâlâ satılık ama bence çok fazla istiyorlar."

Camilla, "Arazi kaç dönüm?" diye sordu.

"Altı yüz."

"Bu kadar büyük araziyi ne yapacaksın yahu?" Gözlerinin önüne düşen saçlarını geriye doğru atmak için elini kaldırınca bilekliğinin pırıltısı gözüme çarptı: savrulan o tatlı saçlar, dudaklarına düşen kestane rengi saçlar... "Çiftçilik yapmayı düşünmüyorsun herhalde?"

"Bana göre arazi ne kadar genişse o kadar iyidir," dedi Henry. "O kadar geniş bir arazim olsun ki yaşadığım yerden tek bir otoyol, telefon direği ya da istemediğim hiçbir şey görmeyeyim. Tabii bu çağda böyle bir şeyin olması imkânsız, zaten burası da resmen ana yolun üstünde. Başka bir çiftliğe daha baktım ama o New York sınırlarında kalıyor..."

Bir kamyon etrafa su sıçratarak yanımızdan geçip gitti.

Herkes hiç olmadığı kadar sakin ve rahat görünüyordu ve galiba bunun nedenini biliyordum. Bunny yanımızda değildi de ondan. Kasti bir umursamazlıkla o konuyu açmaktan kaçınıyorlardı, şimdi bir yerlerde sorup öğrenmek istemeyeceğim bir şeyler yapıyor olmalıydı. Arkama yaslandım ve rüzgârın camıma vurduğu yağmur damlalarının çıkardığı titrek, gümüşi izlere baktım.

"Eğer bir ev alacak olsam, kesinlikle buradan bir ev alırdım," dedi Camilla. "Deniz kıyısındansa dağları hep daha çok sevmişimdir."

Henry, "Ben de öyle," dedi. "Bu anlamda zevklerim oldukça Helenistik diyebilirim. Etrafı karalarla çevrili yerler daha çok ilgimi çekiyor, uzak köyler, ıssız araziler. Denize en ufak bir ilgi duymuyorum mesela. Tıpkı Homeros'un Arkadyalılar için söylediği gibi, hatırlıyor musunuz? Ne yapacaklarını bilemedikleri gemilerle..."

"Ortabatıda büyüdün de ondan böyle diyorsun," dedi Charles.

"Ama bu mantığa göre dümdüz arazileri, ovaları seviyor olmam gerekirdi. Ama öyle değil. Truva şehrinin İlyada'daki tasvirleri korkunç – dümdüz bir toprak, yakıcı bir güneş. Hayır. Ben her zaman engebeli, vahşi arazilere ilgi duymuşumdur. En acayip diller, en tuhaf mitolojiler, en eski şehirler ve en barbar dinler de böyle yerlerden çıkar zaten – Pan dağlarda doğmuştur mesela, biliyorsunuz. Zeus da öyle. *Rheia Parrhasia'da doğurdu seni*," dedi bir anda hülyalara dalıp Eski Yunancaya dönerek, "*en sık çalılıkların siper ettiği küçük bir tepede...*"

Hava tamamen kararınıştı artık. Etrafımızdaki kırlar örtülerin ardına gizlenmiş gibi esrarengiz görünüyordu, gecenin ve sisin içinde sessizliğe bürünmüştü. Burası uzak, pek kimsenin uğramadığı kayalıklarla ve sık ağaçlarla kaplı bir araziydi, Hampden'ın o tuhaf cazibesinden, yuvarlak tepelerinden, kayak evleri ve antika dükkânlarından yoksundu ama çok yüksek, tehlikeli ve ilkeldi, her yer kapkaranlıktı, tek bir reklam tabelası bile yoktu.

Bölgeyi diğer hepimizden çok daha iyi tanıyan Francis yakınlarda küçük bir otel olduğunu söylemişti ama yüz kilometre mesafede herhangi bir yerleşim yeri olduğuna inanmak çok güçtü. Sonra bir virajı döndük ve farlarımız mermi izlerinden delik deşik olmuş paslı bir tabelayı yalayıp geçti, bu tabeladan dosdoğru gidince varacağımız Hoosatonic Otel'in Pie à la Mode'un[19] doğduğu yer olduğunu öğrenmiş olduk.

Bel vermiş sallanan sandalyelerin durduğu, boyası soyulan köhne bir veranda binayı çevreliyordu. İçeri girdiğimiz anda karşı karşıya kaldığımız lobiye maun mobilyalar ve güve yemiş kadife perdeler hâkimdi. Bütün o karmaşanın içinde, oraya buraya serpiştirilmiş geyik başları, benzin istasyonlarından alınma eşantiyon takvimler ve İki Yüzüncü

19 Yanında dondurmayla servis edilen turta. (ç. n.)

Yıl Kutlamaları'ndan kalma birbirine tutturulup duvara asılmış hatıra tablaları göze çarpıyordu.

Yemek odası akşam yemeklerini yiyen birkaç köylü dışında bomboştu, içeri girdiğimizde hepsi birden dönüp gözlerinde saf bir merakla bize baktı. Koyu renkli takım elbiselerimiz ve gözlüklerimiz, Francis'in adının baş harflerini taşıyan kol düğmeleri ve Charvet marka kravatı, Camilla'nın çocuksu saç kesimi ve parlak, astragan ceketi ilgilerini çekmişe benziyordu. Kötücül ya da kınayan bakışlardan uzak tavırlarındaki bu açıklık başta beni biraz şaşırttıysa da çok geçmeden bu insanların muhtemelen bizim üniversite öğrencisi olduğumuzu anlamadıkları geldi aklıma. Başka yerde olsak civar kentlerin birinden gelen, bir sürü gürültü yaptıktan sonra adam gibi bahşiş de bırakmayan zengin çocukları olarak yaftalanırdık hemen. Ama yabancılara pek rastlanmayan bu yerde birer yabancıydık sadece.

Kimse siparişimizi almaya gelmedi. Akşam yemeğimiz âdeta sihirli bir şekilde şipşak masamızda beliriverdi: domuz rostosu, tuzlu çörek, şalgam, mısır ve balkabağı, hepsi de kenarlarında (Nixon'a kadar olan) başkanların resimlerinin bulunduğu kalın porselen kaplarda gelmişti.

Tırnaklarını dibine kadar yemiş, kırmızı suratlı genç bir delikanlı olan garson bir süre masamızın etrafında oyalandı. En sonunda dayanamayıp çekinerek de olsa, "Siz New York'tan mı geliyorsunuz?" diye sordu.

"Hayır," dedi Charles, çörek tabağını Henry'nin elinden alırken. "Biz de buralıyız."

"Hoosatonicli mi?"

"Hayır. Vermontlu demek istemiştim."

"New Yorklu değilsiniz yani?"

Francis rostoyu dilimlerken neşeyle, "Hayır," dedi. "Ben Bostonlıyım."

Çocuk, "Oraya gitmiştim," dedi, etkilenmişe benziyordu.

Francis kayıtsızca gülümsedi ve uzanıp bir tabak aldı.

"O zaman sizler Red Sox taraftarı olmalısınız."

"Aslına bakarsan öyleyim," dedi Francis. "Yani öyle sayılırım. Ama sanki hiçbir maçı kazanamıyorlar, değil mi?"

"Bazenleri de kazanıyorlar. Ama şampiyon olduklarını hiç göremeyeceğiz herhalde."

Hâlâ etrafımızda oyalanıyor, söyleyecek başka bir şeyler bulmaya çalışıyordu ki Henry kafasını kaldırıp ona baktı.

"Otursana," dedi durup dururken. "Sen de bizimle birlikte ye, olmaz mı?"

Kısa bir tereddütten sonra, bir sandalye çekip yanımıza oturdu ama yemek yemedi; yemek salonu saat sekizde kapanıyormuş, bize öyle dedi, o saatten sonra başka kimsenin geleceği de yokmuş zaten. "Otoyoldan uzakta kalıyoruz," dedi. "Buraya gelen insanlar erkenden yatıp uyurlar." Adının John Deacon olduğunu öğrendik, o da benim gibi yirmi yaşındaydı, Hoosatonic merkezindeki Equinox Lisesi'nden daha iki sene önce mezun olmuştu. Dediğine göre, mezun olduğundan bu yana amcasının çiftliğinde çalışıyordu, bu garsonluk işine de kış aylarında vakit geçirmek için daha yeni girmişti. "Daha buradaki üçüncü haftam," dedi. "Burayı sevdim, sanırım. Yemekler güzel. Hem de ben bedavaya yiyorum."

Teyplerini omuzlarına koymuş bangır bangır etrafta dolaşan ergenlerden, Yale Amerikan Çalışmaları mezunu ve inanılmaz zengin bir adam olan Hampden Üniversitesi dekanına kadar geniş bir skalaya aldığı ayaktakımından hiç hazzetmeyen Henry, yoksullara, sıradan insanlara ve köylülere gerçek bir yakınlık gösterirdi. Hampden Üniversitesi'nin memurları ondan nefret ederken hademeleri, bahçıvanları ve aşçıları ona bayılırdı. Onlara ne kendi dengiymiş gibi davranır –Henry hiç kimseye kendi dengiymiş gibi davranmazdı zaten– ne de zenginlere özgü o hor gören yapmacık samimiyeti takınırdı. Julian'ın bir keresinde, "Galiba hastalık ve yoksulluk konularında bizden önce yaşayanlara kıyasla çok daha ikiyüzlü davranıyoruz," dediğini hatırlıyorum. "Amerika'daki zenginler, yoksul insanlar para haricinde her açıdan kendileriyle eşit konumdaymış gibi davranmaya çalışırlar, oysa bu kesinlikle doğru değil. Platon'un *Devlet*'teki adalet tanımını hatırlayanınız var mı? Bir toplumda adalet ancak hiyerarşinin her kademesi kendi içinde işlediği ve kendi düzeninden memnun olduğu zaman ortaya çıkar. Bulunduğu

konumdan daha yukarıya çıkmak isteyen yoksul bir adam kendisini boş yere helak etmiş olur sadece. Aklı başında yoksullar bunun her zaman farkındadırlar, tıpkı aklı başında zenginlerin olduğu gibi."

Bunun doğru olduğundan tam anlamıyla emin değilim çünkü eğer doğru olsaydı ben şimdi nerede olurdum? Hâlâ Plano'da arabaların ön camlarını siliyor olurdum herhalde? Ama Henry kendi becerilerine ve dünyadaki konumuna öyle güveniyordu ve kendini bulunduğu noktada öyle rahat hissediyordu ki (ben de dâhil olmak üzere) diğerlerinin de ondan daha aşağıda kalan konumları her ne olursa olsun, kendilerini bulundukları noktada rahat ve mutlu hissetmelerini sağlıyordu. Yoksul insanlar çoğunlukla onun hal ve tavırlarından pek etkilenmezlerdi ve böylelikle ilk bakışta görünenin ardındaki gerçek Henry'yi görmeyi başarabiliyorlardı, yani pek çok açıdan tıpkı kendileri gibi basit ve açık sözlü olan, benim tanıdığım o ketum, kibar Henry'yi görüyorlardı. Aynı özelliğe Julian da sahipti, etrafta yaşayan taşralıların ona duyduğu müthiş hayranlık, insanın aklına merhametli Plinius'un Comum ve Tifernum kentlerinin yoksul halkından gördüğü büyük sevgiyi getirirdi.

Henry ve o delikanlı akşam yemeği boyunca son derece samimi ve bence şaşırtıcı bir şekilde Hampden ve Hoosatonic çevresindeki arazilerden, bu arazilerin imar ve gelişim planlarından, dönüm fiyatlarından, sahipsiz arazilerden, mülkiyet haklarından ve hangi arazinin kime ait olduğundan konuşup durdular. Geri kalanımız ise sessizce akşam yemeklerimizi yiyip onları dinledik. Bu, taşradaki herhangi bir benzin istasyonunda kulak misafiri olabileceğiniz türden bir sohbet olsa da bu sohbeti dinlemek beni garip biçimde mutlu etmiş ve içimi rahatlatmıştı.

Geriye dönüp bakınca o çiftçinin ölümünün, iç dünyası benimki kadar hastalıklı ve histerik birinin üzerinde ne kadar az etkisi olduğunu görmek tuhafıma gidiyor. Böyle bir olayın ateşleyeceği kâbusları bile hayal edebiliyorum aslında – hayalî bir sınıfın kapısını açıyorum, yüzü olmayan, oduncu gömlekli bir kişi tıpkı bir hortlak gibi sıralardan birinin üstüne tünemiş oturuyor ya da tahtaya yazı yazarken birden

elindeki tebeşiri bırakıp bana dönüyor ve pis pis sırıtıyor. Ama işin doğrusu bu olayı neredeyse hiç düşünmedim bile, hatta o zamanlar bir şekilde hatırlatılmadıkça aklıma bile getirmiyordum. Diğerlerinin de bu meseleyi pek dert ettiği yoktu, benden bile daha az düşünüyorlardı desem yeri, çok uzun bir süre hayatlarına gayet normal bir biçimde, neşelerinden hiçbir şey kaybetmeden devam etmeleri de bunu kanıtlıyor zaten. Âdeta bir canavara dönüşmüş olan o ceset, ışıklar yandığında seyircileri şaşkına çevirsin diye sahne görevlilerinin ortalık karanlıkken getirip Henry'nin ayaklarının dibine bıraktıkları bir dekordan başka bir şey değildi sanki, dili tutulmuş, gözleri fal taşı gibi açılmış, kanlar içindeki cesedin zihinlerinde beliriveren görüntüsü küçük bir ürpertiye sebep olsa da Bunny'nin yarattığı o fazlasıyla gerçek ve ısrarcı tehdide kıyasla çok daha zararsız görünüyordu.

Bunny dışarıdan bakınca her zaman ne kadar cana yakın ve vurdumduymaz görünürse görünsün aslında son derece dengesiz bir karaktere sahipti. Bunun pek çok sebebi vardı ama hepsinin içinde en önemlisi eyleme geçmeden önce üzerinde biraz olsun düşünmekteki acizliğiydi. Dürtülerinin ve alışkanlıklarının loş ışığında dünyaya yelken açmış ilerliyordu, bu yolculukta salt hızdan gelen gücün aşamayacağı hiçbir engelle karşılaşmayacağına dair inancı tamdı. Ancak bu cinayetin ortaya koyduğu yeni koşullarda, içgüdüleri onu yüzüstü bırakmıştı. Tabiri caizse, karanlık bir gecede o çok güvendiği yol işaretlerinin yerleri değişiverince ruhunun yolunu bulmak için kullandığı otomatik dümen mekanizması artık boşa çıkmıştı, sular altında kalmış güvertede amaçsızca çırpınıp duruyor, dümeni bir o tarafa, bir bu tarafa çevirerek kıyıya ulaşmanın bir yolunu arıyordu.

Herhangi birinin gözünde her zamanki neşeli kişiliğine sahipmiş gibi görünebilirdi – yine insanların sırtına bir şaplak indiriyor, kütüphanenin okuma odasında kekler, gofretler yiyip kırıntılarını Yunanca kitaplarının arasına döküyordu. Ama bu sahte görünüşün ardında bariz ve oldukça meşum birtakım değişiklikler meydana geliyordu, bu değişikliklerin az çok farkına varmaya başlasam da kendilerini zaman içinde belli edeceklerdi.

Bazı açılardan sanki hiçbir şey olmamış gibiydi. Derslere gidiyor, Yunanca çalışıyor, birbirimizin ve başkalarının yanındayken hiçbir sorun yokmuş gibi davranmayı çoğu zaman başarıyorduk. Bunny'nin ruhsal durumu bariz bir biçimde kötü olmasına rağmen eski rutinini böyle kolaylıkla sürdürebilmesi o zamanlar beni sevindiriyordu. Ama tabii şimdi bakınca bu rutinin onu ayakta tutan tek şey olduğunu görüyorum. Bu onun tutunacak tek dalıydı ve bu dala Pavlovyan bir kararlılıkla sımsıkı tutunuyordu, kısmen alışkanlıktan, kısmen de onun yerine koyabileceği hiçbir şeyi kalmadığı için sanırım, diğerleri eski alışkanlıkların yalandan da olsa sürdürülmesinin Bunny'nin yararına olduğunu, onu bir nebze olsun yatıştırmaya yaradığını düşünüyordu ama ben onlarla aynı fikirde değildim; yine de şimdi anlatacağım olay yaşanıncaya kadar, onun gerçekten ne kadar dengesizleştiğini fark etmemiştim bile.

Hafta sonunu Francis'in evinde geçiriyorduk. O zamanlar Bunny'nin bulunduğu her ortamda kendini az da olsa belli eden o gergin hava dışında her şey yolunda gidiyormuş gibi görünüyordu, o gece akşam yemeğinde Bunny'nin keyfi de yerindeydi. Ben yatmak için odama çıkarken o hâlâ alt katta yemekten kalan şarabı içiyor ve Charles'la tavla oynuyordu, dışarıdan bakınca her zamanki Bunny'ydi. Ama gecenin bir yarısı, Henry'nin koridorun diğer ucundaki odasından gelen kesik kesik bağırışlarla uykudan uyandım.

Yatağımda doğrulup oturdum ve ışığı yaktım.

Bunny'nin, "Senin hiçbir şey umurunda değil, değil mi?" diye bağırdığını duydum, bunu paldır küldür sesler izledi, galiba masanın üstündeki kitapları yere devirmişti. "Kendi götünü kurtarmaktan başka hiçbir şey umurunda değil, senin de diğerlerinin de, bakalım ona bazı şeyleri anlattığımda Julian senin hakkında ne düşünecek, seni piç kurusu... Sakın dokunma bana," diye çığlık attı, "uzak dur!"

Mobilyalar yerle bir olmuş gibi gümbürtüler duyuldu, sonra Henry'nin hızlı hızlı konuşan öfkeli sesi. Bunny'nin sesi onunkini hemen bastırdı. "Hadi bakalım!" diye bağırdı, o kadar yüksek sesle konuşuyordu ki bütün evi uyandırdığından eminim. "Beni durdurmayı dene. Senden

korkmuyorum. Midemi bulandırıyorsun, pis ibne, pis Nazi, seni alçak, paragöz Yahudi..." Sonra yine parçalanan tahta sesi. Çarpılan kapı. Alt kata inen ayak sesleri. Sonra bastırılmaya çalışılan hıçkırıklar, uzun bir süre devam eden korkunç hıçkırıklar ve iç çekmeler.

Saat üç gibi, ev yeniden sessizliğe büründüğünde tam da yeniden yatmak üzereyken koridorda ayak sesleri duydum ve kısa bir duraksamanın ardından kapım tıklatıldı. Gelen Henry'ydi. "Tanrım," dedi, çok telaşlı görünüyordu, boş boş bakan gözleri yattığım sayvanlı karyolanın ve yanındaki kilimin üstüne fırlatıp attığım giysilerimin üzerinde dolaşıyordu. "Uyanık olmana sevindim. Işığının yandığını gördüm."

"Tanrı aşkına neler oldu öyle?"

Elini darmadağınık olmuş saçlarının arasında gezdirdi. "Ne olduğunu sanıyorsun?" dedi boş gözlerle yüzüme bakarak. "Bilmiyorum, gerçekten. Onu çileden çıkaracak bir şey yapmış olmalıyım ama yemin ederim ne yaptım, bilmiyorum. Odamda kitap okuyordum, yanıma gelip benden sözlük istedi. Daha doğrusu, sözlükten bir şeye bakmamı istedi, sonra... Aspirinin yoktur, değil mi?"

Yatağımın kenarına oturup komodinin çekmecesini kurcalamaya başladım; mendillerin, okuma gözlüklerinin ve Francis'in yaşlı teyzelerinden birine ait Hristiyan Bilimi el ilanlarının arasında aspirin aradım. "Yok galiba," dedim. "Ne oldu peki?"

Derin bir iç geçirip kendini koltuğun üstüne bıraktı. "Benim odamda aspirin var," dedi. "Paltomun cebindeki küçük, teneke bir kutuda. Bir de mavi renkli bir ilaç kutusu var. Ve sigaralarım. Onları alıp bana getirir misin?"

Beti benzi atmış, feci sarsılmış bir haldeydi, hastalandığını sandım. "Neyin var?" diye sordum

"Oraya gitmek istemiyorum."

"Neden peki?"

"Bunny benim yatağımda uyuyor da ondan."

Ona bakakaldım. "Aman Tanrım," dedim. "O oradayken odana gitmeye hiç niyetim yok..."

Bitkin düşmüş elini sallayarak sözlerimi savuşturdu. "Bir şey olmaz. Gerçekten. Oraya kendim gidemeyecek kadar sarsılmış haldeyim sadece. O mışıl mışıl uyuyor zaten."

Sessizce odamdan çıkıp koridoru geçtim. Henry'nin odası diğer uçtaydı. Bir elimi kapının tokmağına koyup bir süre durup bekledim, içeriden Bunny'nin tuhaf horlama sesleri geliyordu.

Duyduğum bütün o gürültüye rağmen odayı o halde göreceğimi tahmin edemezdim: kitaplar yerlere fırlatılmıştı, komodin devrilmişti, Malacca işi siyah sandalyeden sağlam kalan parçalar duvarın dibinde duruyordu. Ayaklı abajur yana eğilmişti ve odanın içini asimetrik tuhaf bir ışıkla dolduruyordu. Bunny bütün bu karmaşanın içinde yüzünü tüvit ceketinin koluna gömmüş, sivri uçlu ayakkabısını çıkarmadığı ayağı yatağın bir ucundan aşağıya sarkar halde yatmış uyuyordu. Ağzı aralıktı, gözleri şimişti, gözlükleri olmadan bir tuhaf görünüyorlardı, uykusunda burnunu çekip bir şeyler homurdandı. Henry'nin istediği eşyaları alıp oradan hemen çıktım.

Bunny ertesi gün öğlene doğru şişmiş gözleri ve asık suratıyla aşağıya indiğinde Francis, ikizler ve ben kahvaltı ediyorduk. Ona günaydın dememize hiç aldırmadan doğruca mutfak dolabına gitti, kendine koca bir kâse dolusu şekerli mısır gevreği doldurdu ve tek kelime etmeden masaya oturdu. Bir anda odayı dolduruveren garip sessizlikte Bay Hatch'in ön kapıya geldiğini duydum. Francis izin isteyip aceleyle masadan kalktı, o ikisi holde mırıl mırıl bir şeyler konuşurken Bunny tüm suratsızlığıyla katır kutur mısır gevreğini yiyordu. Birkaç dakika geçti. Çaktırmadan mısır gevreği kâsesinin başına çökmüş oturan Bunny'ye bakıyordum, sonra hemen arkasındaki pencereden Bay Hatch'in bahçenin öte tarafındaki açık araziye doğru yürüdüğünü ve Malacca işi sandalyeden kalan süslü, kıvrımlı parçaları çöp tenekesine taşıdığını gördüm.

Her ne kadar rahatsız edici olursa olsun bunun gibi histerik patlamalar çok sık yaşanmıyordu. Ama yine de bu gibi krizler Bunny'nin psikolojisinin ne kadar altüst olduğunu ve tahrik edildiği takdirde ne kadar

kavgacı bir hale gelebileceğini gösteriyordu. En çok öfke duyduğu kişi Henry'ydi, ona ihanet eden Henry'ydi, bütün bu patlamaların hedefi de yine Henry'ydi. Ama tuhaftır, her gün görmeye tahammül edebildiği tek kişi de yine Henry'ydi. Diğer herkes az çok sinirlerini bozuyordu. Söylediği bir lafa takılıp büyüklük taslamaya çalıştığını iddia ederek Francis'e patlayabiliyordu mesela ya da Charles ona dondurma almayı teklif ettiğinde yok yere öfkelenebiliyordu ama böyle ufak tefek, önemsiz şeyler yüzünden Henry ile kavgaya girişmiyordu pek. Hatta Henry diğer herkes gibi onun gönlünü alma zahmetine girmemesine rağmen ona pek bulaşmıyordu. Şu gemi gezisi konusu açıldığında –ki her fırsatta bu konuyu açıyordu– Henry baştan savma sözlerle onu geçiştiriyor, hep aynı mekanik ve zorlama cevapları veriyordu. Bana göre Bunny'nin bu kendinden emin beklentileri, öfke patlamalarından çok daha sinir bozucuydu. Kendini nasıl bu kadar kandırabiliyor, bu seyahatin gerçekleşeceğine nasıl inandırabiliyordu, bir türlü aklım almıyordu, hem gerçekleşse bile bu seyahatin kâbustan beter olacağı belliydi. Ama bir akıl hastası kadar mutlu olan Bunny elini çenesine dayayıp hülyalı hülyalı boşluğa bakarak saatlerce Fransız Rivierası'na dair boş hayallerini anlatıyor, ne Henry'nin sinirden çenesinin kasılmasına ne de bu konu açıldığında ortama çöken tuhaf sessizliğe aldırıyordu.

Görünüşe bakılırsa çoğu zaman Henry'ye duyduğu öfkeyi dünyanın geri kalanından çıkarıyordu. Kaba saba konuşuyor, karşısındakini aşağılıyor ve bir şekilde iletişim kurduğu herkesle çok geçmeden kavga etmeye başlıyordu. Bu gibi asabi davranışları çeşitli yollardan kulağımıza çalınıyordu. Dışarıda istop oynayan hippilere odasının camından taş atmış, radyonun sesini çok açtığı için yan odada kalan çocuğu dövmekle tehdit etmiş, Burs Ofisi'nde çalışan kadınlardan birine gudubet demiş. Sanırım çok geniş olduğunu iddia ettiği arkadaş çevresi aslında düzenli olarak görüştüğü birkaç kişiden ibaret olduğu için şanslıydık. Julian da Bunny'yi sık sık görüyordu aslında ama onların ilişkisi sınıfın dışına pek taşmıyordu. Eski okul arkadaşı Cloke Rayburn'le olan ilişkisi de epey sıkıntılıydı ama hepsinden kötüsü Marion'la olan ilişkisiydi.

Marion'un da tıpkı bizim gibi Bunny'nin davranışlarındaki değişikliği fark ettiğini ve bu durumun onu da allak bullak edip öfkelendirdiğini biliyordum. Bize nasıl davrandığını görse Bunny'nin davranışlarındaki tuhaflığın sebebinin kendisi olmadığını anlayacaktı kesinlikle ama o yalnızca Bunny'nin durup dururken yarıda kestiği randevulara, onun ruh halindeki ani değişimlere, suratsızlıklarına ve doğrudan, yalnızca kendisine yönelttiği anlamsız öfke patlamalarına tanık oluyor ve kafasında soru işaretleri oluşuyordu: Acaba başka bir kız mı vardı? Ayrılmak mı istiyordu? Okul Öncesi Eğitimi Merkezi'ndeki bir tanıdığı Camilla'ya, bir gün işteyken Marion'un Bunny'yi tam altı kez aradığını ve sonuncusunda Bunny'nin telefonu kızın suratına kapattığını söylemişti.

Bu haberi aldığımızda, "Tanrım, Tanrım lütfen şu kız artık bu herife yol versin," dedi Francis yüzünü gökyüzüne çevirerek. Bu konuda başka bir şey konuşulmadı ama onları dikkatle izlemeyi ve ayrılmaları için içten içe dua etmeyi sürdürdük. Eğer kafası biraz çalışsaydı Bunny çenesini kapalı tutması gerektiğini bilirdi ama bilinçaltı saklandığı yerden çıkmayı başarmış, kafatasının boş koridorlarında tıpkı bir yarasa gibi oradan oraya çarpıyordu, ne yapabileceğini kestirmenin hiçbir yolu yoktu.

Cloke ile çok sık görüşmüyordu zaten. Birlikte okudukları okul dışında pek bir ortak yanları yoktu. Kalabalık bir grupla takılan ve çok fazla uyuşturucu kullanan Cloke daha çok kendisiyle meşguldü, Bunny'nin değişen davranışlarına bırak kafa yormayı, bunu fark edecek durumda bile değildi. Cloke benim kaldığım binanın hemen yanındaki yurtta, Durbinstall Yurdu'nda kalıyordu (kampüstekiler buraya "Hapçı Yurdu" adını takmıştı, okul yönetiminin "narkotik aktiviteler" olarak adlandırdığı uyuşturucu alışverişlerinin merkeziydi ve burada sık sık yalnız takılan müptelaların ya da bodrum katta çalışan kimya öğrencilerinin çıkardığı küçük yangınlar ve patlamalar yaşanırdı). Şansımıza Cloke'un odası zemin kattaydı ve ön tarafa bakıyordu. Perdelerini hiç kapatmadığı ve o bölgede hiç ağaç olmadığı için on beş yirmi metre ilerideki kütüphanenin verandasında oturup ağzı beş karış açık, elindeki çizgi romana bakan ya da ellerini kollarını sallaya sallaya görüş

alanımıza girmeyen Cloke'a bir şeyler anlatan Bunny'yi apaçık görmek mümkündü.

"Ben sadece onun nereye gittiğini bilmek istiyorum," diyordu Henry. Ama aslında Bunny'yi göz hapsinde tutmak oldukça kolaydı çünkü bence onun da diğerlerini, özellikle de Henry'yi uzun süre gözünün önünden ayırmaya hiç niyeti yoktu.

Henry'ye biraz olsun saygı gösteriyor olsa da geri kalanlarımız onun yorucu, günbegün artan öfkesine katlanmak zorunda kalıyorduk. Hiçbir şey yapmadığında bile sinir bozucu olmayı başarıyordu. Mesela hakkında doğru dürüst hiçbir şey bilmediği halde Katolik Kilisesi'ne saydırıp duruyordu. Bunny'nin ailesi Episkopal Kilisesi'ne mensuptu, benim ailemse bildiğim kadarıyla herhangi bir dinî mezhebe yakınlık duymuyordu ama Henry, Francis ve ikizler Katolik olarak yetiştirilmişlerdi ve hiçbiri düzenli olarak kiliseye falan gitmese bile Bunny'nin tüm cehaletiyle bıkıp usanmadan inançlarına saldırması onları deli ediyordu. Pis pis gülüp göz kırparak günaha giren rahibelerden, yollu Katolik kızlardan, sübyancı rahiplerden dem vuruyordu ("Sonra bu Rahip Bilmemkim ayinde kendisine yardım eden çocuğa ki bu çocuğun daha dokuz yaşında ve bizim izci ekibindeki yavru kurtlardan olduğunu hatırlatayım, yani bizim Tim Mulrooney'ye, 'Evlat, benim ve diğer rahiplerin geceleri nerede uyuduğunu görmek ister misin?' demesin mi?!"). Kimi papalar hakkında abartılı sapkınlık hikâyeleri uyduruyordu, Katolik öğretilerinin pek bilinmeyen noktalarına ışık tutuyordu, ortaya attığı iddiaları Henry'nin kesinlikle çürütmesine ve Francis'in kendi kendine konuşur gibi toplumda yükselişe geçen Protestanlardan söz etmesine hiç aldırmadan Vatikan'la ilgili çıkan komplo teorilerini ballandıra ballandıra anlatıyordu.

Bundan çok daha kötüsü, özellikle tek bir kişinin üstüne gitmeyi seçtiği zamanlardı. En doğru zamanda karşısındakini en çok yaralayacak ve öfkelendirecek noktayı bulup çıkarmakta olağanüstü bir yeteneğe sahipti. Charles oldukça yumuşak başlı, kolay kolay sinirlenmeyen bir tipti ama bazen bu Katolik karşıtı sözler onu o denli rahatsız ediyordu ki çay fincanını tutan eli sinirden tir tir titriyordu.

Çok içki içtiği konusunda yapılan yorumlara karşı da çok hassastı. İşin doğrusu Charles gerçekten de çok içiyordu. Aslında hepimiz çok içiyorduk ama yine de göze çarpan herhangi bir aşırılığını görmesem de hiç olmadık zamanlarda Charles'ın nefesinde alkol kokusunu alıyor ya da öğle saatlerinde evlerine uğradığımda elinde hep bir kadeh içki buluyordum. Bütün bu olup bitenleri düşününce bu hali anlaşılabilirdi belki. Bunny, Charles'ın bu hali onu çok endişelendiriyormuş gibi ona numaradan, sinir bozucu bir ilgi gösteriyor, aralara da ayyaşlara ve akşamcılara dair art niyetli sözler sıkıştırmayı ihmal etmiyordu. Charles'ın kokteyl tüketiminin çetelesini tutup rakamları şişiriyordu. Charles'ın posta kutusuna isimsiz zarfların içinde ("Günü atlatmak için bazen bir içkiye ihtiyaç duyar mısınız?" diye soran) anketler ve (kapağında ağlamaklı gözlerle, "Anneciğim, 'sarhoş' ne demek?" diye soran çilli bir kız çocuğu resmi bulunan) kitapçıklar bırakıyordu. Hatta bir keresinde Charles'ın adını kampüsteki Adsız Alkolikler grubuna yazdıracak kadar ileri gitmişti ve Charles'ın evine bir dolu broşür gönderilmiş, sürekli telefonla aranmış ve hatta bu illetten kurtulmayı başarmış bir üye çat kapı ziyarete gelmişti.

Öte yandan konu Francis olunca işler çok daha sert ve nahoş bir hal alıyordu. Bunu kimse yüksek sesle dile getirmese de hepimiz onun eşcinsel olduğunu biliyorduk. Öyle çok uçkuruna düşkün bir tip değildi belki ama bir partiye falan gittiğimizde bir anda esrarengiz biçimde ortadan kayboluverirdi. Hatta bir keresinde, daha ilk tanıştığımız zamanlarda, sandalda ikimiz yalnızken ve feci sarhoşken üstü kapalı ama su götürmez bir şekilde bana bile kur yapmıştı. Küreklerden birini düşürmüştüm, telaşla onu sudan almaya çalışırken Francis'in parmak uçlarının yanağımda gezindiğini hissetmiştim. Afallamış bir halde kafamı kaldırıp ona baktım, gözlerimiz birbirine kenetlendi, bir süre öylece birbirimize baktık, altımızdaki sandal yalpalayıp duruyordu, düşürdüğüm küreği unutmuştuk bile. İki ayağım bir pabuca girmiş, ne yapacağımı şaşırmıştım, utanıp hemen gözlerimi kaçırmıştım ama o beni daha da şaşırtarak o telaşlı halime kahkahalarla gülmeye başlamıştı.

"Hayır mı diyorsun?" dedi.

"Hayır," dedim, rahatlamıştım.

Bu olayın aramızı açıp arkadaşlığımızı bozduğu düşünülebilir. Klasik eserleri incelemeye bu denli enerji harcayan herhangi birinin eşcinsellikten öyle çok rahatsız olacağını hiç sanmasam da bu durum beni de doğrudan ilgilendirdiği için bu konuda o kadar da rahat olduğumu söyleyemem. Francis'i ne kadar sevsem de daha önceleri onun yanında hep tedirgin olur, gerilirdim; tuhaftır, aramızdaki havayı yumuşatan da yine bana kur yapması olmuştu. Sanırım böyle bir durumun kaçınılmaz olduğunun farkındaydım ve bundan korku duyuyordum. Bu olay yaşanıp bu mesele aradan çıktıktan sonra ise en acayip koşullarda bile –mesela sarhoşken, onun evindeyken ya da hatta bir arabanın arka koltuğuna sıkışmaya çalışırken bile– onunla yalnız kalmaktan çekinmez olmuştum.

Francis ve Bunny arasındaki ilişki ise bambaşka bir hikâyeydi. Yanlarında başkaları da varken bir arada olmaktan mutluydular ama ikisinden biriyle biraz fazla zaman geçirdikten sonra o ikisinin birlikte neredeyse hiçbir şey yapmadıklarını ve asla yalnız zaman geçirmediklerini anlıyordunuz. Bunun nedenini biliyordum, hepimiz biliyorduk. Yine de birbirlerinden hakikaten bu denli hoşlanmadıkları ve ne kadar saklamaya çalışırsa çalışsın aslında Bunny'nin hırçın şakalarının altında özellikle Francis'e yönelik bariz bir kötü niyet yattığı hiç aklıma gelmemişti.

Daha önce göremediğin bir şeyin farkına varmanın şoku, insanın yaşayabileceği en korkunç şoklardan biri bence. Bunny'nin çok gülünç bulduğum o uçuk, önyargılı sözleri aslında hiç de komiklik olsun diye söylemediğini, bu sözlerinde son derece ciddi olabileceğini göz önüne almamakla hata etmişim.

Francis normal koşullarda ona ağzının payını verebilirdi aslında. Çabuk sinirlenirdi, sivri dilliydi, dilediği anda Bunny'ye fena halde haddini bildirebilirdi ama haklı olarak, bunu yapmaktan çekiniyordu. Bunny'nin gece gündüz hep yanında taşıdığı o mecazi nitrogliserin şişesinin ne yazık ki hepimiz farkındaydık, arada sırada, eğer içimizden biri bunun varlığını unutur gibi olursa hemen çıkarıp şöyle bir gösterir,

onu canı istediği zaman yere savurup hepimizi yakma gücünün kendi elinde olduğunu hatırlatırdı.

Francis'e yaptığı ve söylediği bütün o rezil şeyleri sayıp dökmeye gönlüm elvermiyor; bütün o eşek şakalarını, ibneler ve nonoşlar üzerine yaptığı konuşmaları, Francis'e başka insanların yanında tercihleri ve yaptıkları hakkında sorduğu aşağılayıcı soruları hatırlamak bile istemiyorum ama lavmanlar, şişeler ve ampullerle ilgili sözüm ona tamamen tıbbi ve inanılmaz detaylı sorularını bir türlü aklımdan çıkaramıyorum.

Francis'in öfkeden sıktığı dişlerinin arasından âdeta tıslayarak, "Sadece bir kez," dediğini hatırlıyorum. "Tek bir kez onu çok fena..."

Ama kimsenin yapabileceği ya da söyleyebileceği hiçbir şey yoktu.

O noktada ne Bunny'ye ne de insanlığa karşı herhangi bir suç işlemiş, tamamen masum biri olarak benim bu süregelen yaylım ateşinin hedeflerinden biri olmadığım düşünülebilir. Ne yazık ki bu doğru değildi ve çok daha yazık ki beni de hedef seçmesi benden çok kendisinin zararına oldu. Etrafındaki tek tarafsız kişiyi, olası tek müttefikini de kendisinden uzaklaştırmanın onun için ne kadar tehlikeli olabileceğini göremeyecek kadar kör olmuştu gözleri. Çünkü ben diğerlerini sevdiğim kadar Bunny'yi de seviyordum ve eğer benim üstüme de o kadar gaddarca saldırmamış olsaydı diğerlerinin kaderine bu kadar kolay ortak olmazdım. Belki de kendi kafasında bana karşı duyduğu kıskançlığın öcünü alıyordu çünkü grup içindeki yerinin sarsılması aşağı yukarı benim aralarına dâhil olduğum zamana rastlıyordu. Bütün bunlara zavallı bir çocuk gibi içerliyordu ama yine de eğer o denli paranoyaklaşmamış olsaydı, dostlarını düşmanlarından ayırt edebilseydi, içine attığı bunca kin böyle kolay kolay su üstüne çıkmayacaktı, bundan hiç şüphem yok.

Yavaş yavaş ona olan nefretim arttı. Dünya üzerinde kendimi güvensiz hissettiğim, saklamak için büyük ızdıraplar çektiğim her ne varsa, acımasız bir av köpeği gibi hiç bıkıp usanmadan hemen bulup ortaya çıkarıyordu. Benimle sadistçe tekrar tekrar oynadığı oyunları vardı. Allem edip kallem edip beni yalan söylemek zorunda bırakıyordu. Bir keresinde, "Kravatın muhteşemmiş, Hermès olmalı, öyle değil mi?"

demişti mesela, sonra ben onayladığımda hemen yemek masasının üstünden uzanıp ucuz kravatımın mütevazı markasını herkese göstermişti. Ya da havadan sudan sohbet ederken bir anda durup, "Richard, dostum, neden etrafta annenle babanın hiç resmi yok?" deyiverirdi.

Bu ancak onun yakalayacağı türden bir detaydı. Kendi odası mükemmel ailesini hatırlatan envaiçeşit şeyle doluydu, bütün aile resimleri sanki bir reklamdan alınmış kadar kusursuzdu: siyah beyaz ışıl ışıl bir oyun alanında ellerindeki lakros sopalarını sallayan Bunny ve ağabeyleri, ailece geçirdikleri bir Noel'den kalma, pahalı sabahlıklarının içinde birbiriyle son derece uyumlu görünen şık bir anneyle baba, köpekleriyle yerde yuvarlanan bir örnek pijamalar giymiş sarı saçlı beş küçük oğul ve arka planda çok para harcandığı belli olan bir oyuncak tren seti ile şatafatlı bir Noel ağacı, Bunny'nin sosyeteye takdim partisinde, beyaz renkli vizon kürkünün içinde genç ve mağrur görünen annesi.

"Ne yani?" diye sorardı saf ayağına yatıp. "Kaliforniya'da fotoğraf makinesi yok mu? Yoksa arkadaşların annenin polyester pantolonlar giydiğini görsün istemiyor musun? Sahi, seninkiler hangi okula gitmiş?" derdi ben tek kelime etmeye fırsat bulamadan tekrar araya girerek. "Ivy League okullarından birinde mi okumuşlar, yoksa devlet üniversitelerinden birinde mi?"

Bu yaptığı çok gereksiz bir zulümdü. Ailem hakkında sağlam yalanlar söylediğimi düşünüyordum ama bu yalanlar böylesine ateşli saldırılara dayanamayabilirdi. Annem de babam da liseyi bitirmemişti, annem gerçekten de bir fabrika mağazasından satın aldığı polyester pantolonlar giyerdi. Annem elimdeki tek ve bulanık fotoğrafında bir eli evin etrafını saran tel örgüde, diğer eli babamın yeni aldığı çim biçme makinesinde, gözlerini kısmış kameraya bakıyordu. Görünüşe bakılırsa annem yeni aldıkları bu eşyanın ilgimi çekeceğini düşünmüş olmalı ki bana fotoğrafı göndermişti, bense onun sahip olduğum tek fotoğrafı olduğu için bu resmi tutuyor, masamın üstünde duran Webster sözlüğünün arasında (Anne'nin A'sında) saklıyordum. Ama bir gece yatağımdan fırlayıp kalktım, birdenbire Bunny'nin odamı kurcalarken bu fotoğrafı bulabileceğine dair bir korku dolmuştu içime.

Saklayabileceğim hiçbir yer yeterince güvenli görünmüyordu gözüme. En sonunda fotoğrafı kül tablasına koyup yaktım.

Biz bizeyken beni böyle sorguya çekmesi zaten yeterince can sıkıcıyken bu eşsiz sanatını başkalarının yanında sergilediğinde çektiğim eziyeti anlatacak kelime bulamıyorum. Bunny şimdi ölü, *requiescat in pace*[20] ama ben yaşadığım sürece ikizlerin dairesindeyken benim üzerimde oynadığı o sadizm oyununu asla ama asla unutmayacağım.

Bunny birkaç gün önce hangi üniversite hazırlık okuluna gittiğimi sorup duruyor, kendince beni sıkıştırıyordu. Neden işin doğrusunu, yani Plano'daki bir devlet okuluna gittiğimi söyleyip ondan kurtulmadım, bilmiyorum. Francis İngiltere ve İsviçre'nin en seçkin okullarına gitmişti, Henry de on birinci sınıfta okulu tamamen bırakmadan önce Amerika'nın en seçkin okullarında okumuştu ama ikizler Roanoke kırsalındaki küçük bir gündüzlü okula gitmişlerdi. Hatta Bunny'nin o adını dilinden düşürmediği Saint Jerome bile aslında yerel dergilerin arka kapaklarına reklam veren, akademik anlamda başarı gösteremeyen çocuklarla özel olarak ilgilenilen pahalı ama basit bir okuldu. Bu bağlamda, benim gittiğim okulun öyle çok utanç verici bir yer olduğu söylenemezdi ama ben nedense bu soruyu uzun bir süre geçiştirmiş, en sonunda köşe sıkışınca San Francisco yakınlarında, tenis kortlarıyla meşhur bir erkek okulu olan Renfrew Hall'a gittiğimi söyleyivermiştim. Bu cevap onu tatmin etmişe benziyordu ama daha sonra, beni müthiş bir sıkıntıya sokarak herkesin içinde bu konuyu bir kez daha açtı.

"Demek sen Renfrew'de okudun," dedi bir anda neşeyle bana doğru dönüp, sonra ağzına bir avuç dolusu Antep fıstığı attı.

"Evet."

"Ne zaman mezun oldun peki?"

Gerçek lise mezuniyet tarihimi verdim ona.

"Aaa," dedi, bir yandan da ağzındaki fıstıkları katır kutur yerken. "Demek Von Raumer'la aynı zamanlarda oradaydın."

"Kim?"

---

20 (Lat.) Huzur içinde yatsın. (ç. n.)

"Alec. Alec Von Raumer. San Francisco'dan. Bizim Cloke'un arkadaşı. Geçen gün onun odasında denk geldik, biraz sohbet ettik. Hampden'da Renfrew'den gelen çok öğrenci varmış, öyle diyor."

Hiçbir şey söylemedim, konuyu burada bırakacağını umuyordum.

"Demek sen Alec'i ve diğerlerini tanıyorsun."

"Eh, sayılır," dedim.

"Çok tuhaf, o seni hatırlamadığını söyledi," dedi Bunny, sonra gözlerini benden bir an olsun ayırmadan uzanıp bir avuç fıstık daha aldı. "Hem de hiç."

"Sonuçta orası büyük bir okul."

Sahte sahte öksürdü. "Öyle mi dersin?"

"Evet."

"Von Raumer ise o okulun ufacık bir yer olduğunu söyledi. Sadece iki yüz öğrencisi varmış." Durdu, ağzına bir avuç fıstık daha attı ve bir yandan onları yiyip diğer yandan bana laf yetiştirmeyi sürdürdü. "Sen hangi yurtta kaldığını söylemiştin?"

"Sen nereden bileceksin."

"Von Raumer sana bilhassa bunu sormam gerektiğini söyledi."

"Söylesem bile ne fark eder?"

"Aman, hiçbir şey, hiçbir şey tabii, eski dostum," dedi Bunny tüm şirinliğiyle. "Sadece bu durum çok acayip, *n'est-ce pas*[21]? Alec ve sen tam dört yıl boyunca Renfrew gibi ufacık bir okulda okumuşsunuz ama o seni bir kez bile görmemiş?"

"Ben orada iki yıl okudum."

"Peki o zaman yıllıkta neden yoksun?"

"Yıllıkta varım."

"Hayır, yoksun."

İkizler üzgün görünüyordu. Henry sırtını dönmüş, bizi dinlemiyormuş gibi yapıyordu. Sonra birdenbire, arkasını bile dönmeden, "Onun yıllıkta olup olmadığını sen nereden biliyorsun?" dedi.

21 (Fr.) Öyle değil mi? (ç. n.)

"Hayatım boyunca tek bir yıllıkta bile yer aldığımı sanmıyorum," dedi Francis hemen heyecanla. "Fotoğrafımın çekilmesine katlanamıyorum. Ne zaman bunu yapmaya kalksam..."

Bunny onların dediklerine hiç aldırmıyordu. Arkasına iyice yaslandı. "Hadi ama," dedi bana bakarak. "Kaldığın yurdun adını söylersen sana beş dolar veririm."

Gözleri gözlerime kenetlenmişti, yaptığından ürkütücü bir zevk aldığını gözlerinden okuyabiliyordum. Anlaşılmaz bir şeyler mırıldandım, sonra dehşet içinde ayağa kalkıp bir bardak su almak için mutfağa gittim. Lavabonun kenarına dayanıp soğuk cam bardağı şakağıma tuttum, oturma odasında Francis'in öfkeli bir sesle anlaşılmaz bir şeyler söylediğini duyabiliyordum, sonra Bunny çirkin bir kahkaha attı. Doldurduğum suyu lavaboya döktüm ve o kahkahayı duymak zorunda kalmamak için musluğu sonuna kadar açtım.

Benim gibi kafası karışık, tedirgin ve her adımını ölçüp tartan biri, cinayet gibi bir şokun ardından hayatına sorunsuzca ayak uydurabilirken, Bunny gibi son derece kuvvetli ve fazlasıyla sıradan birinin dengesi nasıl bu denli şaşabiliyordu? Bunu şimdi bile bazen düşünürüm. Bunny'nin asıl istediği şey öç almaksa eğer, kendini hiç riske atmadan, kolaylıkla yapabilirdi. Bu yavaş ve bir noktada patlak vermesi muhtemel işkence yönteminden nasıl bir fayda sağlayacağını düşünmüş olabilirdi ki? Tabii eğer kafasında bir planı, bir amacı var idiyse eğer. Yoksa bütün bu yaptıklarına bizim gibi kendisi de hiçbir anlam veremiyor muydu?

Belki de bütün bunlar aslında hiç de anlamsız değildi. Çünkü işin en kötü yanı, bir keresinde Camilla'nın da söylediği gibi, aslında Bunny şizofrenik bir kırılma yaşayıp kişiliği bir anda tamamen değişivermemişti, kişiliğinin daha önce yalnızca bir kısmını gördüğümüz çirkin tarafları bir araya toplanıp büyüyerek korkunç bir güç kazanmıştı sadece. Bütün bu antipatik hareketlerine hepimiz daha önce de tanık olmuştuk, yalnızca o zamanlar bunu bu kadar sık ve bu kadar can yakıcı bir şekilde yapmıyordu. En mutlu zamanlarımızda bile Kaliforniya aksanımla, ikinci el ceketimle, şık biblolarla süslü olmayan

bomboş odamla alay ediyordu ama bunu öyle saf, öyle masum bir tavırla yapıyordu ki gülüp geçmekten başka bir şey yapamıyordunuz. (Eskimiş çizmelerimden birini alır ve parmağını tabanındaki delikten sokup, "Tanrı aşkına, Richard," derdi. "Siz Kaliforniyalı gençlerin derdi ne böyle? Zenginleştikçe daha bir kılıksız oluyorsunuz. Baksana bir berbere bile gitmiyorsun. Bir gün bir bakacağım, saçların omuzlarını geçmiş, Howard Hughes gibi üstünde süprüntülerle etrafta dolaşmaya başlamışsın.") Söylediklerine alınıp gücenmek aklımın ucundan bile geçmezdi; sonuçta o Bunny'ydi, cebinde benden bile daha az parası olan ve pantolonunun arkasında kocaman bir sökükle dolaşan arkadaşımdı benim. Yeni halinin beni bu denli dehşete sokmasının en büyük sebebi de zaten benimle alay ettiği o eski ve samimi haline çok benzemesiydi. Ama dostluğa dair yazılı olmayan kurallardan bir anda bu denli uzaklaşması karşısında sanki iki arkadaş kendi aramızda şakalaşırken bir anda beni köşeye sıkıştırmış ve öldüresiye dövmüş gibi afallamış ve öfkelenmiştim.

İşin kötüsü –tam tersini sayıp döktüğüm bunca hatıraya rağmen– içindeki o eski Bunny'yi, benim tanıdığım ve sevdiğim Bunny'yi hâlâ görebiliyordum. Bazen onu uzaktan, ellerini ceplerine sokmuş, ıslık çalarak ve her zamanki gibi yaylana yaylana yürürken görürdüm ve yüreğime sevgi ve pişmanlık karışımı bir sancı saplanırdı. Onu affettim, belki yüz defa, hem de yalnızca bir bakışı, bir jesti, kafasını yana atıverişi uğruna. Böyle zamanlarda ne yaparsa yapsın ona kızmak mümkün değilmiş gibi gelirdi bana. Ne yazık ki çoğu zaman tam da böyle anlarda saldırmayı seçerdi. O eski deli dolu, cana yakın, sevimli haliyle sohbet ederken bir anda tavrını hiç değiştirmeden ve hiç tereddüt etmeden arkasına yaslanır ve öylesine korkunç, öylesine ağır, öylesine rezil bir şey söylerdi ki bunu asla unutmayacağıma ve onu asla affetmeyeceğime yemin ederdim. Bu sözümden defalarca kez döndüm. Ama en sonunda sözümü tutmak zorunda kaldım diyecektim fakat bu doğru değil. Bugün bile Bunny'ye karşı öfkeye benzer herhangi bir his duymuyorum. Doğrusunu söylemem gerekirse onun hemen şimdi buğulu gözlükleri ve ıslak yün kokan ceketiyle odaya girmesinden ve ihtiyar

bir köpek gibi saçlarındaki yağmur suyunu silkeleyerek, "Dickie, evlat, bu susamış ihtiyara verecek bir içkin var mı bakalım?" demesinden daha çok isteyeceğim hiçbir şey yok şu hayatta.

İnsan şu klişenin, *amor vincit omnia* sözünde gerçek bir anlam gizli olduğunu düşünmek istiyor. Ama şu kısa ve acıklı hayatımda öğrendiğim bir şey varsa eğer, o da bu sözün yalan olduğudur. Sevgi her zorluğun üstesinden gelmez. Geleceğine inanan da tam bir ahmaktır.

Camilla'ya sırf kız olduğu için eziyet ediyordu mesela. Bazı açılardan en savunmasız hedef oydu ama bu kesinlikle ondan kaynaklanmıyordu, bunun asıl suçlusu Yunan âleminde, genelde, kadınların kulağa değil, göze hitap eden, ikinci derece mahlûklar olarak görülmesiydi. Argoslular arasında yaygın olan bu inanış, kültüre öylesine nüfuz etmiş ki dillerinin temeline kadar işlemiş, bunu açıklamak için Yunan dilinin gramerinde öğrendiğim ilk önerme olan, *erkeklerin arkadaşları, kadınların akrabaları, hayvanların kendi cinsleri ile münasebeti olur* cümlesinden daha iyi bir örnek düşünemiyorum.

Bunny, Eski Yunanların namus anlayışına duyduğu ilgiden değil, tamamen kendi kötü kalpliliği yüzünden bu bakış açısını destekliyordu. Kadınları sevmezdi, onlarla vakit geçirmekten hoşlanmazdı ve o kendinden menkul mantığına göre Marion'u bile küçük görüyor, kıza resmen metres muamelesi yapıyordu. Camilla söz konusu olduğunda ise biraz daha babacan bir havaya bürünmek zorunda kalıyor, kızının yanlışlarını alttan alırmışçasına ihtiyar bir babanın alık çocuğuna yaklaştığı gibi yaklaşıyordu. Diğerlerimize gelip Camilla'nın kendi boyunu aşan işlere kalkıştığından, gerçek ilim yapmamıza mani olduğundan yakınıyordu. Bizse onun bu laflarını çok komik buluyorduk. Dürüst olmak gerekirse, hiçbirimiz, en akıllımız bile ilerleyen yıllarda müthiş akademik başarılara imza atmayacaktık; Francis fazla tembel olduğu için, Charles fazla dağıttığı için, klasik filolojinin Mycroft Holmes'ü diyebileceğim Henry ise fazla sebatsız ve genelde tuhaf olduğu için. Camilla da ondan çok farklı sayılmazdı; o da benim gibi içten içe Yunancanın gerektirdiği ağır ameleliği yapmaktansa İngiliz edebiyatının kolay ulaşılır zevkle-

rini yeğlerdi. İşin en gülünç yanı ise zavallı Bunny'nin başkalarının entelektüel yeterliliğinden endişe duyacak son insan olmasıydı.

Onca erkeğin arasındaki tek kız olmak Camilla'yı oldukça zorlamış olmalı. Ama o mucizevi bir şekilde bu durumu sert ya da geçimsiz biri haline gelerek eşitlemeye çalışmadı. O hâlâ bir kızdı; hem de yatağında uzanıp çikolata yiyen, saçları mis gibi sümbül kokan, beyaz fularları en ufak esintide fütursuzca uçuşan narin, sevimli bir kızdı. Gelmiş geçmiş en büyüleyici ve en zeki kızdı. Ama kapkara yünlerin arasındaki bir tutam ipek misali her ne kadar farklı ve narin olursa olsun, sanıldığı gibi kırılgan biri değildi kesinlikle. Pek çok açıdan en az Henry kadar serinkanlı ve becerikliydi; kafasına koyduğunu tek başına kalsa bile yapacak kadar inatçı ve bir o kadar da kendi halinde bir kızdı. Kır evine gittiğimiz zamanlarda sık sık ortadan kaybolur, kalkıp tek başına göle gider ya da aşağıya, mahzene inerdi, onu bir defasında mahzene terk edilmiş bir kızağın içine oturup kürklü mantosunu da dizlerinin üstüne örtmüş kitap okurken bulmuştum. O olmasa her şey çok tuhaflaşır, dengesiz bir hal alırdı. İki Sinek Valesi'nin, bir Kupa Papazı'nın ve Joker'in işini tek başına bitiren Kupa Kızıydı o.

İkizleri bu kadar büyüleyici bulmamın nedeni sanırım onların adını koyamadığım esrarengiz bir yanları olmasıydı, bazen bunun ne olduğunu anlayacak gibi olsam da bir türlü çıkaramıyordum. Charles, o kibar ve biraz da uçuk kaçık halleriyle tam bir bilmeceydi ancak asıl muamma, açmayı asla başaramadığım kapalı kutu Camilla'ydı. Herhangi bir konuda ne düşündüğünden asla emin olamazdım, Bunny'nin onu çözmekte benden bile daha çok zorlandığının farkındaydım. İyi zamanlarında onu farkına varmadan, istemeden incitirdi ama araları bozulduğu anda, Camilla'yı çeşitli şekillerde rencide edip aşağılamaya çalışır fakat çoğu zaman hedefi ıskalardı. Görünüşüyle ilgili hakaretlere hiç kulak asmazdı, Bunny en kaba, en utanç verici şakaları yaparken o gözünü bile kırpmadan onun yüzüne bakardı, Bunny onun zevklerini ya da zekâsını hor görmeye kalktığında buna güler geçerdi, zihninin derinliklerinden bulup çıkarmak için büyük çaba gösterse de her defasında yanlış aktardığı alıntılarla süslediği nutuklarını duymazlıktan

gelirdi. Bu sözüm ona bilgece konuşmaları hep kadınların kati surette kendisinden aşağı varlıklar olduğu fikrine dayanıyordu, kadınlar –onun gibi– mantık, felsefe ve sanatla uğraşmak için değil, bir koca bulup evini çekip çevirmek için yaratılmışlardı.

Sadece tek bir kez Camilla'nın damarına basmayı başardığını gördüm. İkizlerin evindeydik, saat çok geçti. Neyse ki Charles evde yoktu, Henry'yle birlikte buz almaya gitmişti. Daha şimdiden çok içkili olduğu için o anda evde olsaydı işlerin çığırından çıkacağı kesindi. Bunny de öyle sarhoş olmuştu ki düzgünce oturamıyordu bile. O akşam pek geçimsizlik etmemişti ama sonra, hiç umulmadık bir anda Camilla'ya dönüp, "Siz iki kardeş neden birlikte yaşıyorsunuz?" diye sordu.

Camilla ikizlerin hep yaptığı gibi tek omzunu silkti.

"Ha?"

"Böylesi işimize geliyor," dedi Camilla. "Ucuz çünkü."

"İyi de bence bu çok ama çok tuhaf bir durum."

"Ben doğduğumdan beri Charles'la yaşıyorum."

"Özel hayat diye bir şey yoktur tabii, değil mi? Böyle ufacık bir evde? Sürekli dip dibesiniz?"

"Burası iki yatak odalı bir daire."

"Peki gecenin bir yarısı yalnızlık çektiğinizde ne yapıyorsunuz?"

Kısa bir sessizlik oldu.

"Ne demeye çalıştığını anlamıyorum," dedi Camilla buz gibi sesle.

"Anlıyorsun, anlıyorsun," dedi Bunny. "Böylesinin işinize geldiği belli. Hatta çok klasik. O Yunanlar da kardeşleriyle işi pişiriyormuş ya zaten – eyvah," dedi, koltuğun kolundan düşmek üzere olan viski kadehini son anda yakalamıştı. "Tabii bu yasalara falan aykırı," dedi. "Ama sen bunu takar mısın hiç? Bir yasayı çiğneyen, hepsini çiğner, değil mi ama?"

Şok olmuştum. Francis ve ben şaşkınlıktan alık alık onun suratına bakarken Bunny kadehini umarsızca kafaya dikip yeniden viski şişesine uzanmıştı.

Camilla ise beni çok ama çok daha şaşırtarak, "Seninle yatmıyorum diye kardeşimle yattığını sanmana gerek yok," dedi sert bir tavırla.

Bunny çirkin bir kahkaha attı. "Üstüne para versen bile seninle yatmam ki be kızım," dedi. "Dünyaları versen olmaz."

Camilla donuk, ifadesiz gözlerle onu süzdü. Sonra ayağa kalkıp mutfağa gitti ve Francis ile beni hayatımda tanık olduğum en ızdıraplı sessizliklerden birine terk etti.

Dine attığı iftiralar, geçirdiği sinir krizleri, ettiği hakaretler, yaptığı baskılar, aldığı borçlar... bunların hepsi ufak tefek, önemsiz, aklı başında beş insana cinayet işletecek kadar mühim olmayan şeyler gibi görünebilir. Ama şunu açık yüreklilikle söyleyebilirim: Bir adamın öldürülmesine bizzat yardım edinceye kadar, cinayet işlemenin aslında ne kadar tarifi zor ve karmaşık bir eylem olduğunu ve illaki büyük bir sebebe dayanması gerekmediğini bilmiyordum. Cinayet sebebine böyle bir büyük anlam yüklemek fazla kolay olurdu. Bir sebebi vardı, orası kesin. Ama kendini koruma içgüdüsü sanıldığı kadar güçlü bir içgüdü değil aslında. Bunny'nin arz ettiği tehlike ani bir tehlike değildi sonuçta; içten içe, yavaş yavaş kaynayan bir tehlikeydi, en azından görünürde geciktirilebilir ya da çok başka yönlere çevrilebilirdi. Bizi orada, önceden belirlediğimiz o tarihte ve o yerde, bir anda durup yapacağımız şeyi tekrar düşünmek ve hatta belki bir felaketten son dakikada geri dönmek için yanıp tutuşurken hayal edebiliyorum hâlâ. Kendi hayatlarımız için duyduğumuz endişe bizi onu idam sehpasına çıkarıp ilmiği boynuna geçirmeye itmiş olabilirdi ama gerçekten bir adım ileri gidip altındaki sandalyeyi çekivermek için çok daha itici bir güç gerekiyordu.

Bunny, farkında bile olmadan, bu gücü bize kendi elleriyle vermişti. Beni yaptığım şeyi yapmaya iten, karşı koyamayacağım korkunç bir sebebim vardı, demek isterdim. Ama böyle bir şey söylersem size yalan söylemiş olurum, sizi nisan ayının o pazar gününde gerçekten de herhangi bir sebebin peşinden sürüklendiğime inandırmam büyük bir yalan olur.

Enteresan bir soru geliyor aklıma: Hayatının son anı olacak o anda, neler olduğuna inanmak istemeyen gözlerinin şaşkınlıktan ("Hadi

ama millet, şaka yapıyorsunuz, değil mi?") fal taşı gibi açılmasını izlerken aklımdan neler geçiyordu? Arkadaşlarımı kurtarmaya yardım ettiğim falan yoktu kesinlikle, korku ya da suçluluk da değildi. Küçük şeylerdi. Hakaretler, imalar, ufak tefek işkenceler. Aylardır yavaş yavaş içimi dolduran, öcü alınmamış yüzlerce aşağılanma. Onlar geçiyordu aklımdan, başka bir şey değil. Onlar sayesinde içimde en ufak acıma ya da pişmanlık hissetmeden, gözümü bile kırpmadan izleyebilmiştim –o kayalığın ucunda çok uzunmuş gibi gelen tek bir an boyunca– muz kabuğuna basıp ayağı kayan bir sessiz film komedyeni misali kollarını çırparak, gözlerini devirerek sendeleyişini ve sonra ölümüne doğru sırtüstü düşüşünü.

Henry'nin bir planı vardı, öyle sanıyordum. Ama ne olduğunu bilmiyordum. Birtakım esrarengiz işlerini halletmek için sürekli ortadan kayboluyordu. Bunlar muhtemelen onun her zamanki tuhaf işleriydi işte ama ben hiç olmazsa içimizden birinin bu meseleyi ele aldığına inanmak istediğim için bir umut, onun bu işlerine belki biraz fazla anlam yüklüyordum. Gece geç saatlerde ona gittiğimde, ışıklarının yandığını gördüğüm ve evde olduğunu bildiğim halde sık sık kapıyı açmadığı oluyordu; belki defalarca kez akşam yemeğine geç kalıyor, geldiğinde de ayakkabıları ıslak, saçları rüzgârdan dağılmış, jilet gibi ütülü pantolononun paçaları çamura batmış oluyordu. Arabasının arka koltuğunda Arapçaya benzettiğim Yakın Doğu dillerinden birinde yazılmış ve Williams Üniversitesi Kütüphanesi damgasını yaşıyan bir yığın kitap gözüme çarpmıştı. Bu beni iki kat şaşırtmıştı, zira ne Arapça okumayı biliyordu ne de Williams Üniversitesi Kütüphanesi'nden ödünç kitap alma hakkına sahipti. Kitaplardan birini çaktırmadan kurcalarken kütüphane kartının hâlâ arka kapağın içinde durduğunu gördüm; bu karta göre kitabı kütüphaneden en son alan, F. Lockett isminde biriydi ve kitabı ta 1929'da ödünç almıştı.

Galiba en tuhafına bir öğlen Judy Poovey'nin arabasıyla Hampden'a giderken rastlamıştım. Birkaç giysimi temizlemeciye götürecektim, zaten kasabaya inecek olan Judy beni arabasıyla oraya bırakmayı teklif

etmişti. İşlerimizi hallettik, tabii Burger King'in otoparkında bir sürü kokain çekmeyi de ihmal etmedik. Sonra yolda bir yerde kırmızı ışıkta durduk, Corvette'in teybinde, Manchester radyo istasyonunun çaldığı berbat müziği ("Free Bird") dinliyorduk. Judy tam kayışı koparmış bir kokainman gibi hiç nefes almadan konuşup duruyor, Food King'de sevişirken yakalanan iki herifi anlatıyordu ("Hem de dükkânın ortasında! Dondurulmuş yiyecek reyonunda!") ki birden camdan dışarı bakıp gülmeye başladı. "Bak," dedi. "Şuradaki senin o dört göz arkadaşın değil mi?"

Şaşırmıştım, hemen dönüp baktım. Caddenin hemen karşı tarafında küçük bir *head shop*[22] vardı – tezgâhın arkasında bonglar, duvar halıları, teneke kutularda ne idiği belirsiz haplar ve her türlü yabani ot ve tütsü satılıyordu. Dükkânın sahibi ve bir Hampden mezunu olan, babaanne gözlüklü o acınası ihtiyar hippi dışında orada daha önce kimseyi görmemiştim. Ama şimdi şaşkınlık içinde, yıldız haritalarının ve tek boynuzlu at figürlerinin arasındaki takım elbiseli, şemsiyeli dört başı mamur Henry'ye bakıyordum. Tezgâhın önünde durmuş, önündeki kâğıda bakıyordu. Hippi bir şeyler söylemeye çalıştıysa da Henry onun sözünü kesti ve tezgâhın arkasındaki bir şeyi işaret etti. Hippi omuzlarını silkip rafta duran küçük şişelerden birini aldı. Âdeta nefes almadan onları izliyordum.

"Orada ne arıyor sence, şu zavallı ihtiyar herifi taciz mi ediyor yoksa? Orası çok boktan bir dükkân bu arada. Bir keresinde biraz pul almak için girmiştim, meğer pul satmıyormuş, kristal küreler falan o tarz bok püsür vardı. Hani şu benim yeşil pullar var ya... Hey, sen beni dinlemiyorsun ki," diye mızırdandı, hâlâ dışarıya bakmaya devam ettiğimi görünce. Hippi eğilmiş, tezgâhın altında bir şeyler arıyordu. "Kornaya basmamı ister misin?"

"Hayır!" diye bağırıp elini kornanın üstünden çektim, kokain yüzünden sinirlerim gerilmişti.

22 Amerika'da tütün ve esrar tüketiminde kullanılan şeylerin ve bunlara özgü kültürel nesnelerin satıldığı dükkânlara verilen ad. (yay. n.)

"Aman Tanrım. Beni böyle korkutmasana." Elini göğsüne bastırdı. "Siktir. Beynim yanıyor sanki. Kokainin içine met mi karıştırmışlar, n'apmışlar... Tamam ya, tamam," dedi ışık yeşile dönüp de arkamızdaki kamyon şoförü korna çalmaya başlayınca.

Çalıntı Arapça kitaplar? Hampden'daki o tuhaf dükkân? Henry'nin ne yapmakta olduğuna akıl erdiremiyordum ama yaptıkları ne kadar tutarsız görünürse görünsün, ona çocuksu bir güven duyuyor, sadık dost Dr. Watson'ın Sherlock Holmes'ün yaptıklarını bir an olsun şüphe etmeden izlediği gibi, ben de Henry'nin planlarını ortaya dökeceği anı bekliyordum.

Ki birkaç gün içinde hepsi ortaya çıktı.

Bir perşembe gecesi, saat on iki buçuk civarlarıydı, pijamalarımı giymiş, bir ayna ve küçük bir makas yardımıyla kendi saçlarımı kesmeye çalışıyordum (ve asla iyi bir iş çıkaramıyordum, sonuç her seferinde tıpkı Arthur Rimbaud'unki gibi diken diken, çocuksu bir saç oluyordu) ki kapım çalındı. Elimdeki makasla aynayı bırakmadan kapıyı açtım. Gelen Henry'ydi. "Aa, merhaba," dedim. "İçeri gelsene."

Yerdeki kahverengi saç öbeklerinin üstünden atlayarak geçip masamın başına oturdu. Bense aynadaki yansımamı şöyle bir inceleyip saç kesme işine geri dönmüştüm. "Ne var ne yok?" dedim ve uzanıp kulağımın üstünden taşan uzun tutamı kesiverdim.

"Sen bir süre tıp okumuştun, değil mi?" dedi.

Bunun arkasından sağlıkla ilgili bir soru geleceğini çok iyi biliyordum. Tıp fakültesinde okuduğum hazırlık senesinin bana en iyi ihtimalle çok kısıtlı bir bilgi kazandırdığını söyleyebilirdim ama tıptan hiç anlamayan ve bu tıp ilmini fen bilimlerinin bir kolundan ziyade bir büyücülük türü olarak gören diğerleri, gidip cadı doktora danışan barbar yerliler gibi, çektikleri ağrılar için ısrarla benim fikrime danışıyorlardı. Bu konudaki bilgisizlikleri acıklı olduğu kadar şaşırtıcıydı da. Henry belki de sık sık rahatsızlandığı için diğerlerinden daha fazla bilgi sahibiydi ama o bile salgı bezleri ya da dalakla ilgili saçma sapan bir şey sorup beni şoka sokabiliyordu bazen.

"Hasta mısın yoksa?" diye sordum gözümü aynadan ayırmadan.

"Doz ayarlaması yapmak için formüle ihtiyacım var."

"Doz ayarlaması yapmak derken? Neyin dozundan söz ediyorsun?"

"Böyle bir formül vardır, değil mi? Boya ve kiloya göre uygulanması gereken doğru dozun ne olduğunu bulmaya yarayan matematiksel bir formül olmalı?"

"İlacın konsantrasyonuna göre değişir," dedim. "Sana kafadan bir şey söyleyemem. Sen en iyisi *Doktorun El Kitabı*'na bak."

"Olmaz."

"Çok basit, kolay anlaşılır bir kitaptır."

"Onu demiyorum. *Doktorun El Kitabı*'nda bulamadığım için soruyorum."

"Yok canım."

Bir süre odanın içinde makas sesinden başka çıt çıkmadı. En sonunda, "Anlamıyorsun. Benim sorduğum şey doktorların kullandığı bir şey değil," dedi.

Makası elimden bırakıp aynadan Henry'nin suratına baktım.

"Tanrı aşkına, Henry," dedim. "Ne aldın sen? LSD falan mı yoksa?"

"Öyle diyelim," dedi sakinliğini hiç bozmadan.

Aynayı da bırakıp ona doğru döndüm. "Henry, bence bu hiç iyi bir fikir değil," dedim. "Sana bunu daha önce anlatmış mıydım bilmiyorum ama ben birkaç kez LSD kullandım. Lise ikinci sınıftayken. Şimdiye kadar yaptığım en büyük hataydı..."

"Böyle bir ilacın konsantrasyonunu ölçmenin zor olmasını anlıyorum," dedi hiç istifini bozmadan. "Ama diyelim ki elimizde birtakım ampirik bulgular var. Mesela, atıyorum, a miktarda ilacın otuz kiloluk bir hayvana etki etmeye, birazcık daha fazlasının ise öldürmeye yettiğini biliyoruz diyelim. Kabataslak bir formül çıkardım zaten ama ortada hâlâ çok ince bir fark söz konusu. Yani elimdeki var olan bilgilerle geri kalanını nasıl hesaplayabilirim?"

Sırtımı şifonyere yaslayıp ona baktım, saçlarımı kestiğimi unutmuştum bile. "Elindeki bilgiler neymiş bir bakalım?" dedim.

Kısa bir süre dikkatle yüzüme baktı, sonra elini cebine soktu. Avucunu açtığı anda, gördüğüm şeye inanamadım, biraz daha yaklaşıp öyle baktım. Avucunun içinde soluk renkli, ince saplı bir mantar duruyordu.

"*Amanita caesarea*," dedi. Yüzümdeki ifadeyi görünce, "Sandığın şey değil," diye ekledi.

"Amanitanın ne olduğunu biliyorum."

"Amanita mantarlarının hepsi zehirli değil. Bu tamamen zararsız mesela."

"Nedir bu?" dedim, mantarı onun elinden alıp ışığa doğru tutarak. "Bir halusinojen mi?"

"Hayır. Aslında yenilebilir mantarlardan, Romalılar bunlara bayılırmış ama kötü ikiziyle kolaylıkla karıştırılabildikleri için insanlar genelde bunları yemekten kaçınırlar."

"Kötü ikizi derken?"

"*Amanita phalloides*," dedi Henry yine sakin bir sesle. "Halk arasında bilinen adıyla köy göçüren."

Bir süre hiçbir şey söylemedim. Sonra dayanamayıp, "Bununla ne yapacaksın?" diye sordum.

"Sence?"

Ayağa kalktım, elim ayağım birbirine karışmıştı, masaya doğru yürüdüm. Henry mantarı cebine geri koyup bir sigara yaktı. "Kül tablan var mı?" diye sordu tüm nezaketiyle.

Ona boş bir kola kutusu uzattım. Ben yeniden konuşmaya başlayıncaya kadar sigarası neredeyse bitmişti bile. "Henry, bunun iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum."

Henry tek kaşını havaya kaldırdı. "Nedenmiş o?"

Nedenmiş o diyordu bir de. "Çünkü," dedim, artık sinirlenmeye başlamıştım, "kandaki zehri tespit edebilirler. Hangi zehir olursa olsun. Bunny pat diye düşüp ölüverdiğinde insanların bunu tuhaf bulmayacaklarını mı sanıyorsun? En aptal adli tıpçı bile..."

Henry, "Bunu ben de biliyorum," dedi sabırla. "Sana doz işini o yüzden soruyorum zaten."

"Bu işin dozla hiçbir alakası yok. En küçük miktar bile..."

"...birini feci hasta etmeye yeter," dedi Henry, sonra bir sigara daha yaktı. "Ama illa öldürecek diye bir şey yok."

"Ne demek istiyorsun?"

"Demek istediğim," dedi gözlüklerini geriye doğru iterek, "öldürücülük anlamında son derece iyi olan bir sürü zehir var, hatta bu zehirlerin çoğu söz konusu mantardan çok daha üstün. Ormanlar çok yakında yüksük otları ve kurtboğanlarla dolacak mesela. Sinek kâğıdından istediğim kadar arsenik de elde edebilirim. Hatta buralarda çok bilinmeyen bazı şifalı otlar var ki – Tanrım, Borgia ailesi geçen hafta Brattleboro'da bulduğum sağlıklı yiyecek dükkânını görse oturup ağlardı. Karacaot, adamotu, saf pelinotu yağı... Galiba insanlar doğal olduğunu düşündükleri her şeyi satın alıyorlar. Pelinotu yağını organik böceksavar diye satıyorlardı, sanki organik olması onu süpermarketlerdeki kimyasallardan daha güvenilir yapıyormuş gibi. Onun tek bir şişesi koca bir orduyu öldürmeye yeter." Yine gözlükleriyle oynamaya başladı. "Bu şeyler her ne kadar müthiş olurlarsa olsunlar, uygulamaya geçme kısmı biraz sıkıntılı. Bütün diğer zehirlerin içinde amatoksinler en berbatları. Kusma, sarılık, kasılmalar. İşi nispeten çabucak ve tertemiz gören şu İtalyan haplarına hiç benzemezler. Ama öte yandan hangisini kullanmak daha kolay olur ki sanki? Ben de botanikçi değilim ya. Mantar uzmanları bile amanitaları birbirinden ayırmakta zorlanıyorlar sonuçta. Özenle toplanmış mantarlar... aralarına kötülerden de birkaç tane karışıveriyor... arkadaşlardan biri çok fena hastalanıyor, diğeriyse?.." Ellerini iki yana açıp omuzlarını silkti.

Birbirimize baktık.

"Kendin de fazla kaçırmayacağından nasıl emin olabilirsin ki?" diye sordum.

"Galiba olamam," dedi. "İnandırıcı olmak için benim hayatımın da tehlikeye girmesi lazım, bu yüzden çok hassas bir hata payı söz konusu. Ama yine de bu işin üstesinden gelme şansım çok yüksek. Kendimden başka kaygılanmam gereken hiçbir şey yok. Geri kalanı kendi kendine hallolacak zaten."

Ne demek istediğini anlıyordum. Planın birkaç ciddi kusuru vardı ama özünde gerçekten de mükemmeldi: Eğer neredeyse matematiksel bir kesinlikle güvenebileceğimiz bir şey varsa o da Bunny'nin, önüne ne konursa konsun, diğerlerinin yediğinin en az iki katını yiyeceğiydi.

Henry'nin sigara dumanının ardında kalan yüzü solgun ve dingindi. Elini cebine sokup mantarı yeniden çıkardı.

"Bak şimdi," dedi. "Aşağı yukarı bu büyüklükteki tek bir *amanita phalloides* otuz kiloluk sağlıklı bir köpeği hasta etmeye yetiyor. Kusma ve ishal tamam ama gördüğüm kadarıyla kasılmalara sebep olmuyor. Karaciğer yetmezliği gibi ciddi bir sorun yarattığını sanmıyorum fakat sanırım işin o kısmını veterinerlere bırakmak gerekecek. Belli ki..."

"Henry, sen bütün bunları nereden biliyorsun?"

Bir süre sessiz kaldı. Sonra, "Benim üst kattaki çiftin iki tane korkunç köpeği vardı hani, hatırlıyor musun?" dedi.

İma ettiği şey tüyler ürperticiydi, yine de kendimi tutamayıp güldüm. "Yok artık," dedim. "Bunu yapmış olamazsın."

"Korkarım yaptım," dedi ve umursamaz bir tavırla sigara izmaritini ezip söndürdü. "Bir tanesi gayet iyi, ne yazık ki. Ama diğeri avludaki çöplerimi kurcalayıp etrafa saçamayacak artık. Yirmi saat içinde öldü, hem de yalnızca diğerinden birazcık daha yüksek bir doz aldığı için, aradaki fark bir gram ya vardı ya yoktu. Bunu gördükten sonra her ikimizin de alması gereken zehir miktarını belirlemem gerektiğini anladım. En çok kafama takılan zehir miktarının mantardan mantara değişiklik göstermesi. Bir eczacının elinden ölçüyle çıkmıyorlar sonuçta. Belki ben yanılıyorumdur –sen muhtemelen bu konuda benden daha bilgilisindir– ama iki gramlık bir mantarda üç gramlık bir mantarda olduğu kadar zehir olabilir, değil mi? İşte benim açmazım da bu."

Elini göğüs cebine sokup üstü rakamlarla dolu bir kâğıt parçası çıkardı. "Seni bu işe karıştırmak hiç hoşuma gitmiyor ama senden başka kimsenin matematikten anladığı yok, bu konuda kendime bile hiç güvenmiyorum. Şuna bir bakar mısın?"

Kusma, sarılık, kasılmalar. Bir robot gibi bana söyleneni yaptım ve kâğıdı onun elinden aldım. Kâğıt cebirsel denklemlerle doluydu ama

doğrusu o anda cebir aklımdaki son şeydi. Kafamı olmaz dercesine salladım ve tam kâğıdı ona geri vermek için kafamı kaldırmıştım ki bir şey beni durdurdu. Bu işe bir son verme gücü benim elimdeydi, hemen oracıkta, o anda. Benim yardımıma gerçekten ihtiyacı vardı, yoksa kalkıp bana gelmezdi, yalvarıp yakarmanın bir faydası olmayacağının farkındaydım ama eğer ne yaptığımı biliyormuşum gibi davranırsam onu bu işten vazgeçirebilirdim.

Kâğıdı alıp masama oturdum, elime bir kalem aldım ve önümdeki karman çorman rakamları adım adım çözmeye çalıştım. Kimyasal derişim denklemleri, kimyada pek iyi olduğum bir konu değildi, damıtılmış su süspansiyonundaki sabit derişimi hesaplamak bile yeterince zorken mantar gibi düzgün bir şekle sahip olmayan bir nesnenin değişkenlik gösteren derişimini çözmeye çalışmak resmen imkânsızdı. Bu denklemi çözebilmek için bütün temel cebir bilgisini kullanmıştı muhtemelen ki anlayabildiğim kadarıyla hiç de fena bir iş çıkarmamıştı. Ama bu, cebirle çözülebilecek bir problem değildi, herhangi bir şekilde çözülebileceğini bile sanmıyordum. Üniversitede üç ya da dört yıl kalkülüs eğitimi almış biri çok daha ikna edici görünen bir sonuca ulaşabilirdi belki. Rakamların üzerinden şöyle bir geçip Henry'nin bulduğu oranı biraz olsun düzelttim ama bildiğim sınırlı kalkülüsü de unutmuştum, bu yüzden ulaştığım sonuç onunkinden birazcık daha yakın olsa da doğru sonucun yanına bile yaklaşamıyordu.

Kalemi elimden bırakıp kafamı kaldırdım. O uyduruk sonuca ulaşmam bile neredeyse yarım saatimi almıştı. Henry kitaplığımdan Dante'nin *Araf*'ını alıp okumaya başlamıştı, kendini epey kaptırmışa benziyordu.

"Henry."

Dalgın dalgın suratıma baktı.

"Henry, bu denklemin işe yarayacağını sanmıyorum."

Parmağını araya koyup kitabı kapattı. "İkinci kısımda bir hata yapmışım, değil mi?" dedi. "Etkenlerin başladığı yerde."

"İyi bir deneme olmuş ama sadece uzaktan bakarak bile kimyasal tablolara ve iyi bir kalkülüs ve kimya bilgisine sahip olmadan bu denk-

lemin çözülemeyeceğini söyleyebilirim. Bunu başka türlü çözmenin imkânı yok. Yani en basiti, kimyasal derişimler gramla ve miligramla ölçülmez mesela, mollerle ölçülür."

"Benim için biraz daha uğraşamaz mısın?"

"Maalesef, zaten elimden geleni yaptım. Açık konuşmak gerekirse, sana kesin bir cevap veremem. Bir matematik profesörü bile gelse bu denklemi kolay kolay çözemez."

"Hımm," dedi Henry, omzumun üstünden masada duran kâğıda bakıyordu. "Ben Bun'dan daha ağırım, biliyorsun. Yaklaşık on kilo kadar. Bu fark da bir şeylere etki eder, öyle değil mi?"

"Evet ama hata payı bu kadar büyükken boyut farkına güvenemezsin. Yirmi yirmi beş kilo daha ağır olsaydın, belki..."

"Zehrin etkisini göstermesi en az on iki saat alıyor," dedi. "Yani almam gereken dozu aşsam bile kendimi sağlama alacak kadar vaktim olacak. Ne olur olmaz diye elimde bir panzehir bulundurursam..."

"Panzehir mi?" dedim öfkeyle, sonra arkama yaslandım. "Bunun panzehiri de mi varmış?"

"Atropin. Güzelavrat otunda varmış."

"Yapma lütfen, Henry. Biriyle öldürmezsen diğeriyle öldüreceksin kendini."

"Atropin küçük miktarlarda alındığı sürece oldukça güvenlidir."

"Aynısını arsenik için de söylüyorlar ama şahsen denemeyi istemem."

"Etkileri birbirinin tamamen zıddı. Atropin sinir sistemini harekete geçiriyor, kalp atışını falan hızlandırıyor. Amatoksinlerse tam tersi, yavaşlatıyor."

"Zehre karşılık zehir kullanmak bana çok sakat bir işmiş gibi geliyor."

"Hiç de değil. Persler zehir işinde ustaydı ve onların dediğine göre..."

Henry'nin arabasındaki kitapları hatırladım. "Persler mi?" dedim.

"Evet. Onların en büyük..."

"Farsça bildiğinden haberim yoktu."

"Bilmiyorum zaten, daha doğrusu pek iyi sayılmam ama Persler zehir konusunda uzmanlar, hatta ihtiyacım olan çoğu kitap dilimize

tercüme edilmemiş. Bir sözlük alıp elimden geldiğince anlam çıkarmaya çalışıyorum işte."

Gördüğüm o tozlu, yıllar içinde ciltleri kırışmış kitapları düşündüm. "Ne zaman yazılmışlar?"

"On beşinci yüzyılın ortalarında diyebilirim."

Kalemi elimden bıraktım. "Henry."

"Ne var?"

"Saçmalama lütfen. O kadar eski metinlere güvenemezsin."

"Persler zehirde uzmandı. Bunlar işe yarar kitaplar, neyin nasıl kullanılacağını gösteren rehber kitaplar diyebiliriz. Bu kitaplar gibisini hiçbir yerde görmedim."

"İnsanları zehirlemekle onları iyileştirmek çok farklı şeyler."

"İnsanlar bu kitapları yüzyıllardır kullanıyorlar. Doğrulukları su götürmez."

"Tamam, antik öğretilere ben de en az senin kadar saygı duyuyorum ama Orta Çağ'dan kalma tedavi yöntemi kullanarak hayatımı tehlikeye atmayı da istemem."

"İyi, tamam, başka kaynaklara da bakarım," dedi ama beni pek ikna edememişti.

"Gerçekten. Bu çok ciddi bir mesele..."

"Teşekkür ederim," dedi yumuşak bir sesle. "Bana çok yardımcı oldun." Dante'nin *Araf*'ını tekrar eline aldı. "Bu çeviri pek iyi değil, haberin olsun," dedi, kitabın sayfalarını şöyle bir çevirerek. "İtalyanca bilmiyorsan en iyisi Singleton'dır, kelimesi kelimesine çevirmiş diyebilirim ama bütün o *terza rima* kaybolmuş tabii. O nazım türünün lezzetini alabilmek için eserin orijinalini okuman gerek. Böyle müthiş şiirlerin müziğini dilini bilmesen bile yakalayabilirsin. Tek kelime İtalyanca bilmezken bile Dante'ye hayran kalmıştım."

"Henry," dedim alçak ama telaşlı bir sesle.

Dönüp bana baktı, keyfi kaçmıştı. "Ne yaparsam yapayım tehlikeli olacak, biliyorsun," dedi.

"Ama bu uğurda ölmenin kimseye faydası olmayacak."

"O lüks gemi turunu duydukça ölüm gözüme daha çekici gözükmeye başladı," dedi. "Bana çok yardımcı oldun. İyi geceler."

Ertesi gün öğlene doğru Charles bana uğradı. "Of, burası çok sıcakmış," deyip ıslanmış paltosunu çıkardı ve sandalyelerden birinin üstüne attı. Saçları nemliydi, yüzü de kızarmış, ışıl ışıl parlıyordu. Uzun, biçimli burnunun ucunda bir su damlası titreşiyordu. Burnunu çekip o su damlasını elinin tersiyle sildi. "Ne yaparsan yap, sakın dışarı çıkma," dedi. "Dışarısı berbat. Bu arada, Francis'i gördün mü hiç?"

Elimle saçlarımı şöyle bir düzelttim. Cuma günü öğle saatleriydi, dersim yoktu, bütün gün odamdan hiç çıkmamıştım, önceki gece de pek uyuyamamıştım zaten. "Dün gece Henry uğradı," dedim.

"Öyle mi? Ne derdi varmış? Aa, az kalsın unutuyordum." Paltosunun cebinden peçeteye sarılmış küçük bir paket çıkardı. "Sen öğle yemeğine gelmeyince sana bir sandviç getirdim. Camilla yemekhanedeki kadının sandviçi çaldığımı gördüğünü ve listedeki adımın üstüne kara bir çizgi çektiğini söyledi."

Sandviç krem peynir ve marmelatlıydı, bunu daha bakmadan adım gibi biliyordum. İkizler bu sandviçe bayılırdı ama ben pek sevmezdim. Paketi köşesinden açıp küçük bir ısırık aldıktan sonra masamın üstüne bıraktım. "Yakın zamanda Henry'yle konuştun mu?"

"Daha bu sabah konuştuk. Beni arabayla bankaya götürdü."

Sandviçten bir ısırık daha aldım. Odayı henüz süpürmemiştim, kestiğim saçlar öbek öbek yerde duruyordu. "Sana herhangi bir şey söyledi mi?" diye sordum.

"Ne hakkında?"

"Birkaç hafta içinde Bunny'yi özel bir akşam yemeğine davet edeceği hakkında."

"Ha, onu diyorsun," dedi Charles, yatağıma uzanıp kafasını yastıklarla destekledi. "Ben bu durumdan haberin var sanıyordum. Epey zamandır düşünüyor bunu."

"Sen ne diyorsun peki?"

"Bence Bunny'yi hasta etmeye yetecek kadar mantar bulmakta epey zorluk çekecek. Daha çok erken. Geçen hafta Francis'le beni ona yardım etmemiz için yanında sürükledi, bir tane mantar bile bulamadık. Francis heyecanla, 'Aaa aman Tanrım, şu bulduğum mantarlara bir bakın,' diye koşarak döndü ama çantasına bakınca bir avuç işe yaramaz kurtmantarı bulduğunu anladık."

"Yani sen yeterince mantar bulabileceğini düşünüyor musun?"

"Biraz daha beklerse bulur tabii ki. Sende hiç sigara yoktur, değil mi?"

"Hayır, yok."

"Keşke sen de sigara içseydin. Neden içmiyorsun anlamıyorum. Lisedeyken sporcu falan değildin sen, değil mi?"

"Hayır."

"Bun o yüzden içmiyor. Temiz yaşam tutkunu futbol antrenörü daha küçük yaşta onun aklına girmiş."

"Bunny'yle görüşüyor musunuz bu aralar?"

"Pek sayılmaz. Gerçi dün gece bizdeydi, kalkıp gitmek bilmedi."

"Bu iş boş laftan ibaret değil galiba?" dedim yüzünü dikkatlice inceleyerek. "Bunu gerçekten yapacaksınız yani?"

"Bunny'nin hayatım boyunca ensemde boza pişirmesindense hapse girmeyi tercih ederim. Yok ya, şimdi düşündüm de hapse girmeye de hiç niyetim yok. Biliyor musun?" dedi, yatağım üstünde doğrulup oturdu ve sanki karnı ağrıyormuş gibi iki büklüm eğildi. "Keşke birkaç tane sigaran olsaydı. Şu karşı odada kalan kızın adı neydi – Judy?"

"Poovey," dedim.

"Gidip kapısını bir tıklatsana, ne olur, benim için bir paket sigara isteyiver. Odasında karton karton sigara saklayacak bir tipe benziyor."

Havalar ısınıyordu. Ilık yağmurlar yerdeki kirli karı eritip çiçek bozuğuna çevirmiş, altındaki balçığa dönmüş, sararmış otları yer yer göz önüne sermişti, buz saçakları sıcaktan kırılıp çatıların sivri tepelerinden birer hançer gibi toprağa saplanıyordu.

"Şimdi Güney Amerika'da olabilirdik," dedi Camilla, bir gece benim odamda çay fincanlarına doldurduğumuz viskileri içip saçaklardan düşen yağmur damlalarının sesini dinlerken. "Çok tuhaf, öyle değil mi?"

"Evet," dedim ama ben oraya davet edilmemiştim.

"Bu fikir o zaman hiç hoşuma gitmemişti. Şimdi düşününce orada başımızın çaresine bakardık diyorum."

"Bunu nasıl yapacaktınız?"

Yanağını yumruk yaptığı eline dayadı. "O kadar da kötü olmazdı yahu. Hamaklarda uyurduk. İspanyolca öğrenirdik. Bahçesinde tavuklar gezen küçük bir evde yaşardık."

"Hastalanırdınız," dedim. "Vurulurdunuz."

"Benim aklıma çok daha kötüleri geliyor," derken gözünün ucuyla bana baktı ve yüreğimi delip geçti.

Aniden bastıran sağanak tıkır tıkır pencerelerin camlarına vuruyordu.

"Ben gitmediğinize seviniyorum," dedim.

Bu söylediğimi duymazlıktan geldi, karanlık pencereden dışarıya bakıp fincanından bir yudum daha aldı.

Hiçbirimizin iyi zamanlar geçirmeyeceği nisan ayının ilk haftasına gelmiştik bile. Son zamanları nispeten sakin geçiren Bunny şimdi burnundan soluyordu çünkü Henry onu Washington'a, Smithsonian'daki Birinci Dünya Savaşı'ndan kalma çift kanatlı uçaklar sergisini görmeye götürmüyordu. İkizleri bankalarındaki şom ağızlı görevli B. Perry, Henry'yi ise kendi bankasından D. Wade diye biri günde iki kez arıyordu, Francis'in annesi ortak hesaplarından para çekmeye çalıştığını öğrenmişti, her gün farklı şekillerde oğluna ulaşmaya çalışıyordu. Francis son gelen zarfı da yırtıp içinden çıkan mektubu yüzünü buruşturarak incelemeye başladı. "Aman Tanrım!"

"Ne diyor?"

Francis, "'Bebeğim. Chris ve ben senin için çok endişeleniyoruz,'" diye ifadesiz bir sesle okumaya başladı. "'Gençlerle ilgili meselelerde

uzman rolü taslamayacağım, belki de yaşlı annenin anlayamayacağı türden sorunlarla boğuşuyorsundur ama her ne problemin varsa Chris'e danışmaktan çekinme sakın.'"

"Bana sorarsan Chris'in senden çok daha fazla sorunları var," dedim. Chris'in *Genç Doktorlar* dizisinde oynadığı karakter ağabeyinin karısıyla yatıyor ve bir bebek kaçakçılığı karteliyle iş birliği yapıyordu.

"Chris'in hakikaten büyük sorunları var. Daha yirmi altı yaşında ve annemle evli, daha ne olsun? 'Aslında bu konuyu açmak bile istemiyordum,'" diye mektubu okumaya devam etti, "'Chris ısrar etmese böyle bir şeyi önermezdim bile ama seni ne kadar sevdiğini biliyorsun tatlım, eğlence sektöründe bu tarz şeylerle daha önce de sık sık karşılaşmış. Ben de bu yüzden Betty Ford merkezine bir telefon açtım bir tanem, peki sen ne dersin? Senin için çok güzel, çok tatlı bir oda ayırdılar, tatlım' – yok, yok, dur bir bitireyim," dedi, ben dayanamayıp gülmeye başlayınca. "'Bu fikri öne sürdüğüm için bana kızacaksın ama bunda utanacak hiçbir şey yok, bu bir hastalık, bebeğim, oraya gittiğimde bana da ilk söyledikleri buydu ve böyle düşünmek bana o kadar iyi geldi ki tahmin bile edemezsin. Tabii tam olarak ne kullandığını bilmiyorum canım ama işin maddi kısmını düşünecek olursak bunun ziyadesiyle pahalı bir madde olduğu belli ve dürüst olmam gerekirse bu kadarını karşılayacak paramız yok, özellikle de büyükbaban bu durumdayken ve evin vergileri ödenmeyi beklerken...'"

"Oraya gitmelisin," dedim.

"Dalga mı geçiyorsun? Sözünü ettiği klinik Palm Springs ya da onun gibi bir yerde, hem galiba orada seni odana kilitliyorlar ve zorla aerobik yaptıyorlar. Annem çok fazla televizyon seyrediyor," dedi yeniden elindeki mektuba bakıp.

Derken telefon çalmaya başladı.

"Kahretsin," dedi bıkkın bir sesle.

"Açma."

"Açmazsam annem polisi arar," dedi ve ahizeyi kaldırdı.

Onun telefonu kapatmasını beklemeden (Francis odanın içinde volta atıyordu: "Tuhaf mı? Sesin bir tuhaf geliyor da ne demek?") evden

çıktım ve postaneye gittim. Posta kutumda Julian'ın beni ertesi gün öğle yemeğine davet eden zarif notunu görünce epey şaşırdım.

Julian bazen özel günlerde hepimiz için öğle yemeği hazırlardı, muhteşem bir aşçıydı ve genç bir delikanlıyken ailesinden kalan parayla Avrupa'da yaşadığı zamanlarda muhteşem bir ev sahibi olmasıyla da epey ünlenmişti. İşin aslı, hayatı boyunca edindiği onca ünlü dostunu da bu müthiş ev sahipliğine borçluydu. Osbert Sitwell günlüğünde Julian Morrow'un verdiği "küçük, görkemli partiler"den söz etmiş, Charles Laughton'dan Windsor Düşesi'ne ve Gertrude Stein'a kadar pek çok kişi de yazdıkları mektuplarda benzer şeylerden bahsetmişler. Memnun edilmesi çok zor bir konuk olmasıyla nam salan Cyril Connolly, Harold Acton'a Julian'ın tanıdığı en zarif Amerikalı olduğunu söylemiş – tabii bunun iğneli bir kompliman olduğunu itiraf etmek gerek. Kendisi de oldukça iyi bir ev sahibi olan Sara Murphy ise Julian'a bir mektup yazıp onun meşhur *sole véronique* tarifini istemiş. Julian'ın baş başa öğle yemeği yemek için Henry'yi sık sık evine davet ettiğini biliyordum ama beni daha önce hiç tek başıma yemeğe davet etmemişti, bu yüzden hem gururum okşanmış hem de biraz meraklanmıştım. O günlerde her zamankinden biraz bile farklı olan her şeyden kuşku duyar olmuştum ve bu davete her ne kadar sevinsem de bunun altında başka bir sebep yattığını düşünmeden edemiyordum. Bu küçük davetiyeyi odama götürüp inceledim. Üstündeki yana eğik, rahat el yazısı işin içinde görünenden daha fazlası olduğundan duyduğum şüpheyi gidermeye yetmiyordu. Santrali arayıp ertesi gün geleceğimi haber veren bir mesaj bıraktım.

Henry'yi tek başına yakaladığım ilk fırsatta, "Julian olup bitenler hakkında hiçbir şey bilmiyor, değil mi?" diye sordum.

Henry kafasını okuduğu kitaptan kaldırıp, "Efendim? Ha, evet," dedi. "Tabii ki biliyor."

"O adamı öldürdüğüzü biliyor mu?"

Sert bir sesle, "Bu kadar bağırmana hiç gerek yok doğrusu," deyip sandalyesini bana doğru yaklaştırdı. Sonra alçak sesle konuşmaya devam etti: "Ne yapmaya çalıştığımızı biliyordu. Ve bunu onaylıyordu. Olayın ertesi günü arabayla onun kır evine gittik. Ona neler olduğunu anlattım. Çok hoşuna gitti."

"Ona her şeyi anlattın yani?"

"Yani onu da telaşlandırmaya gerek duymadım diyelim, eğer öbür durumu kastediyorsan," dedi Henry, sonra gözlüklerini düzeltip kitabına geri döndü.

Julian yemeği kendi elleriyle hazırlamıştı tabii ki, bu leziz yemekleri ofisindeki büyük yuvarlak masada yedik. Haftalardır yaşadığım sinir bozukluğundan, ettiğimiz karamsar sohbetlerden ve yemekhanede yediğim kötü yemeklerden sonra onunla baş başa yemek yeme düşüncesi bile keyfimi yerine getirmeye yetmişti aslında; Julian çekici, cana yakın bir adamdı ve hazırladığı yemekler göze ne kadar basit görünse de aslında âdeta Augustan çağını andıran bir besleyiciliğe ve bolluğa sahipti ve insanı tıka basa doyuruyordu.

Yemekte kuzu kavurma, taze patates, pırasalı ve rezeneli pilaki ve epey pahalı olduğu belli olan bir şişe dolusu leziz mi leziz Château Latour üretimi şarap vardı. Uzun zamandır hiç olmadığı kadar büyük bir iştahla yemeğimi yerken dördüncü yemek sanki sihirli bir şekilde hiç dikkat çekmeden hemen kolumun dibinde belirivermişti: bir tabak dolusu mantar. Tıpkı daha önce gördüklerim gibi soluk renkli, ince saplıydılar, üstlerine dökülen kırmızı şaraplı sıcacık sos kişniş ve sedef otu kokuyordu.

"Bunları nereden buldunuz?" diye sordum.

"Ah. Senin gözünden de hiçbir şey kaçmıyor," dedi keyifli keyifli. "Fevkalade görünmüyor mu? Bu mantarlar çok nadir bulunur. Bana da Henry getirdi."

Yaşadığım şaşkınlığı gizlemek için hemen şarabımdan bir yudum aldım.

"Dediğine göre – ben de biraz alabilir miyim?" dedi başıyla tabağı işaret ederek.

Mantarları ona uzattım, kaşıkla birazını alıp tabağına koydu. "Teşekkür ederim," dedi. "Ne diyordum? Ha, evet. Henry'nin dediğine göre, bu mantar türü İmparator Claudius'un favorisiymiş. Bu bana çok enteresan geldi doğrusu, Claudius'un nasıl öldüğünü hatırlıyorsundur."

Hatırlıyordum. Agrippina bir akşam imparatorun yemeğine zehirli bir mantar koyuvermişti.

"Çok lezzetliler," dedi Julian, ağzına bir tane daha atıp. "Sen de Henry'yle birlikte mantar toplama gezisine çıktın mı hiç?"

"Henüz değil. Beni hiç çağırmadı."

"Daha önce mantara bu kadar düşkün olmadığımı söylemeliyim ama bana getirdiklerinin hepsi olağanüstü lezzetli çıktı."

Birden kafama dank etmişti. Bu da Henry'nin zekice kurguladığı planının zeminini hazırlayan parçalardan biriydi. "Size daha önce de mi getirdi?"

"Evet. Tabii normalde böyle bir şey için kimseye güvenmem ama Henry bu konuda oldukça bilgili görünüyor."

"Öyle gerçekten de," dedim komşusunun köpeklerini düşünerek.

"Elini attığı her işte bu kadar iyi olması fevkalade bir şey. Çiçek yetiştiriyor, saatleri bir kuyumcu titizliğiyle tamir ediyor, çok büyük rakamları bile kafadan toplayabiliyor. Kesik parmağa bant yapıştırmak kadar basit bir şeyde bile herkesten daha iyi iş çıkarmayı başarabiliyor." Kendine bir kadeh daha şarap doldurdu. "Yunan klasikleri üzerine çalışmayı seçmesi ailesini epey hayal kırıklığına uğramıştır diye düşünüyorum. Ondan müthiş bir doktor, asker ya da bilim insanı olurdu çünkü."

Güldüm. "Ya da müthiş bir casus," dedim.

Julian da güldü. "Bence hepiniz harika casuslar olabilirdiniz," dedi. "Gizlice gazinolara sızıp devlet başkanlarının konuşmalarını dinlerdiniz. Sahi, sen neden bu mantarlardan biraz tatmıyorsun? Çok lezzetliler."

Şarabımın geri kalanını tek seferde içtim. "Neden olmasın?" dedim ve uzattığı tabağı aldım.

Öğle yemeğini bitirdikten ve tabaklar masadan kaldırıldıktan sonra, havadan sudan konuşurken Julian damdan düşer gibi, son zamanlarda Bunny'de herhangi bir tuhaflık fark edip etmediğimi sordu.

"Şey, hayır, yani fark etmedim," dedim ve çayımdan bir yudum aldım.

Julian tek kaşını havaya kaldırdı. "Hayır mı? Bence çok acayip davranıyor. Daha dün Henry'yle onun ne kadar haşin ve hırçın biri haline geldiğini konuşuyorduk."

"Bence sadece biraz canı sıkkın."

Julian kafasını salladı. "Bilemiyorum. Edmund basit, kendi halinde bir tip. Onun yapacağı ya da söyleyeceği hiçbir şeye şaşırmam sanırdım ama geçen gün aramızda oldukça garip bir sohbet geçti."

"Garip mi?" dedim tedirginlikle.

"Belki sadece okuduğu bir şey onu rahatsız etmiştir. Bilemiyorum. Onun için endişeliyim."

"Neden ki?"

"Açıkçası onun din değiştirmek üzere olduğundan ve bunun bir felaketle sonuçlanacağından korkuyorum."

Afallamıştım. "Gerçekten mi?" dedim.

"Ben buna daha önce de tanık oldum. Son zamanlarda ahlaki meselelere bu denli ilgi duymaya başlamasına başka bir sebep göremiyorum. Böyle söyleyince Edmund'un ahlaksızın teki olduğunu iddia ettiğimi sanma ama işin doğrusu manevi değerleri pek umursamadığını hepimiz biliyoruz. Tüm samimiyetiyle bana gelip günah ve bağışlayıcılık gibi müphem konularda sorular sormaya başlayınca çok şaşırdığımı söylemeliyim. Dine dönmeyi düşünüyor, bundan eminim. Belki de bu işin içinde o kızın bir parmağı vardır, sen ne dersin?"

Marion'u kastediyordu. Bunny'nin tüm kusurlarını, onun bütün o tembelliklerini, kaprislerini, zevsizliklerini hep dolaylı olarak Marion'a yorardı. "Belki de," dedim.

"O kız Katolik mi?"

"Presbiteryen olması lazım," dedim. Julian kibarlığını asla bozmasa da Yahudi-Hristiyan geleneğin neredeyse bütün formlarına acımasızca dudak bükerdi. Bunu ona söyleyecek olsanız hemen yan çizip Dante ve Giotto'ya duyduğu hayranlıktan dem vururdu ama dine dair en ufak şey hemen içindeki paganı uyandırırdı. Pek çok açıdan benzediği Plinius gibi o da içten içe dinin abartılı boyutlara ulaşmış yoz bir inançtan başka bir şey olmadığını düşünüyordu bence.

"Presbiteryen mi? Ciddi misin?" dedi üzüntüyle.

"Öyle sanıyorum."

"Katolik Kilisesi için ne denirse densin, önemli ve güçlü bir hasım olduğu kesin. Bu inanca kaymasını saygıyla karşılarım. Ama onu Presbiteryenlere kaptırırsak gerçekten çok üzüleceğim."

Nisanın ilk haftası hava bir anda yılın o zamanı için hiç normal olmayan bir şekilde güzelleşti. Gökyüzü masmaviydi, hava ılıktı, en ufak bir rüzgâr esmiyordu ve güneş haziran ayına özgü tatlı bir sabırsızlıkla çamurlu topraklara ışık saçıyordu. Ormanın kıyısına doğru yeni yeni büyüyen ağaçlar ilk yapraklarını verip renklenmeye başlamıştı, çalılıkları tıkır tıkır didikleyen ağaçkakanlar bile sanki gülüşüyorlardı. Açık camın karşısındaki yatağımda uzanırken eriyen karların gece boyunca oluklardan şırıl şırıl aktığını duyabiliyordum.

Nisanın ikinci haftası herkes havaların böyle devam edip etmeyeceğini merakla bekliyordu ki öyle de oldu. Çiçek tarhlarında sümbüllerle nergisler, çayırlarda menekşelerle manolyalar açtı, ıslanıp sersemleyen beyaz kelebekler çalı çitlerin üzerinde sarhoş gibi uçuşuyordu. Kışlık paltomla çizmelerimi kaldırdım ve sevinçten âdeta deliye dönmüş bir halde etrafta sadece gömlekle dolaşmaya başladım.

"Bu çok uzun sürmez," dedi Henry.

Nisanın üçüncü haftası, çayırlar cennet gibi yemyeşile bürünmüş, elmalar pervasızca çiçek açmışken, bir cuma gecesi odamın camını ardına kadar açmış, masamın üstündeki kâğıtları birbirine katan serin ve

nemli rüzgârın eşliğinde kitap okuyordum. Bahçenin karşı tarafındaki partiden yükselen kahkahalar ve müzik gecenin havasına karışıyordu. Saat gece yarısını çoktan geçmişti. Elimde kitapla uykusuzluktan başım düşerken dışarıda birinin adımı seslendiğini duydum.

Şöyle bir irkilip ayağa kalkmıştım ki Bunny'nin ayakkabılarından biri açık penceremden uçarak içeriye girdi ve tak diye yere düştü. Hemen pencereye gidip dışarı baktım. Ta aşağıda, sendeleyen, sonra da küçük bir ağacın gövdesine tutunarak ayakta durmaya çabalayan kabarık saçlı biri duruyordu.

"Neyin var senin, ne bu halin?"

Soruma cevap vermedi, yalnızca boştaki elini selam verir gibi sallayıp yine sendeleye sendeleye gözden kayboldu. Arka kapı çarparak kapandı ve az sonra odamın kapısı güm güm vurulmaya başladı.

Kapıyı açtığımda topallayarak içeri girdi, bir ayağında ayakkabı vardı, diğerinde yoktu. Arkasında birbiriyle ürkütücü derecede uyuşmayan çamurlu ayak izleri bırakıyordu. Gözlükleri gözünde yamuk duruyor, leş gibi viski kokuyordu. "Dickie, dostum," dedi dili dolaşarak.

Dışarıdan bana seslenmek için harcadığı çaba onu yormuşa benziyor, nedense pek konuşmuyordu. Çamurlu çorabını ayağından çıkarıp havaya fırlatıverdi. Çorap yatağımın üstüne düştü.

Akşam neler olduğunu kelime kelime de olsa ağzından almayı başardım. İkizler onu önce akşam yemeğine, ardından kasabadaki bir bara içki içmeye götürmüştü, sonra tek başına karşıdaki partiye gitmiş, partide bir Hollandalı ona zorla ot içirmeye çalışmış, birinci sınıftaki kızlardan biriyse elindeki termostan tekila ikram etmişti. ("Ufak tefek, güzel bir kız. Ama keşin teki. Ayağında takunyalar vardı, ne olduklarını biliyorsun değil mi? Bir de batik tişört giymiş. Böylelerine bakmaya bile tahammül edemiyorum. 'Canım, senin gibi tatlış bir kız bu kılıkta nasıl dışarıya çıkar?' dedim ona.") Sonra bir anda konuşmayı kesti ve sallana sallana odadan dışarı çıktı, odamın kapısını açık bırakıp öyle gitmişti ve az sonra istifra sesleri duyulmaya başladı.

Uzun bir süre geri dönmedi. Döndüğündeyse ekşi ekşi kokuyordu ama sararmış yüzüne su vurmuş, kendini biraz olsun toparlamış gibi

görünüyordu. "Off," dedi, kendini sandalyemin üstüne atıp alnını kırmızı bir bandanayla sildi. "Yediğim bir şey dokundu herhalde."

"Banyoya kadar ulaşabildin mi?" dedim şüpheyle. Kusma sesleri kapıma feci şekilde yakından gelmişti.

"Yok ya," dedi, hızlı hızlı soluk alıp vererek. "Süpürge dolabına kadar koşabildim. Bana bir bardak su getiriversene."

Koridora çıktığımda hademelerin kullandığı dolabın kapısı biraz aralıktı, içerideki pis kokulu kusmuk az çok görünüyordu. Yanından hızla geçip mutfağa yürüdüm.

Odaya geri döndüğümde Bunny donuk gözlerle suratıma bakıyordu. Yüzündeki ifade tamamen değişmişti, nedense beni huzursuz ediyordu. Getirdiğim bardağı ona uzattım, çölde susuz kalmışçasına bardağı hemen kafasına dikti.

"Yavaş ol," dedim, paniğe kapılmıştım.

Beni hiç umursamadı ve suyun geri kalanını da tek nefeste içti, sonra titreyen eliyle bardağı masanın üstüne koydu. Alnındaki boncuk boncuk terler dikkat çekiyordu.

"Oh, Tanrım," dedi. "Çok şükür."

İçimde huzursuz bir hisle geçip yatağımın üstüne oturdum. Konuşacak havadan sudan bir konu arıyordum ama ben daha ağzımı açmaya fırsat bulamadan Bunny yeniden konuştu.

"Ben bunu daha fazla sineye çekemeyeceğim," dedi dili dolaşarak. "Yapamayacağım. Yüce Tanrım."

Hiçbir şey söylemedim.

Titreyen eliyle alnını sildi. "Ne boktan bir işten bahsettiğim hakkında hiçbir fikrin yok senin, değil mi?" dedi, sesi birden çirkin bir tona bürünmüştü.

Telaştan ne yapacağımı şaşırınca oturuşumu değiştirip bacaklarımı altımda topladım. Böyle olacağı belliydi, aylardır bugünün er ya da geç geleceğini düşünüp korkuyordum. İçimden odadan çıkıp gitmek, onu orada öylece bırakmak geçiyordu ama sonra yüzünü ellerinin içine gömdü.

"Hepsi doğru," diye mırıldanıyordu. "Hepsi doğru. Yemin ederim. Benden başka kimse bilmiyor."

Nedense bambaşka bir konudan bahsediyor olabileceğini düşündüm. Belki Marion'dan ayrılmıştı. Belki babası kalp krizi geçirip ölmüştü. Felce uğramış gibi oturduğum yere çakılıp kalmıştım.

Gözlerinin yaşını silercesine ellerini yüzünden çekti ve gözlerimin içine baktı. "Neler döndüğünden haberin yok senin," dedi. Gözleri kan çanağına dönmüş, rahatsız edici bir pırıltılı gelip yerleşmişti. "Oğlum, senin hiçbir boktan haberin yok."

Daha fazla dayanamayıp ayağa kalktım, telaşla etrafıma bakınmaya başladım. "Iıı," dedim, "aspirin ister misin? Daha önce de soracaktım ama aklımdan çıkmış. Şimdi ağzına iki tane atarsan yarın uyandığında o kadar da kötü..."

Bunny birden, "Delirdiğimi düşünüyorsun, değil mi?" diyerek sözümü kesti.

Nedense bunun günün birinde aynen bu şekilde, gecenin bir yarısında, ikimiz baş başayken, Bunny içip içip sarhoş olmuşken yaşanacağını biliyordum. "Yok canım, nereden çıktı?" dedim. "Bence senin asıl ihtiyacın olan şey..."

"Kafayı yediğimi düşünüyorsun. Balataları sıyırmış diyorsun içinden. Kimse beni dinlemiyor," dedi, sesi giderek yükseliyordu.

Paniğe kapılmıştım. "Sakin ol," dedim. "Ben seni dinliyorum."

"İyi, o zaman anlatacaklarımı dinle," dedi.

Konuşması bittiğinde saat sabahın üçü olmuştu. Sarhoş kafasıyla daldan dala atlayarak, olayların sırasını değiştirerek, sürekli küfür edip aralara kendini haklı çıkaracak sözler sokuşturmayı da ihmal etmeden tüm hikâyeyi anlattı. Ben bu hikâyeyi duymuştum zaten. Bir süre tek kelime etmeden karşılıklı oturduk. Masa lambamın ışığı gözüme vuruyordu. Karşı taraftaki parti tüm hızıyla devam ediyor, gürültülü bir rap şarkısının gümbürtüsü ta buraya kadar geliyordu.

Bunny'nin astımı azmış, hırıltıyla nefes alıp vermeye başlamıştı. Başı bir anda göğsüne düşünce irkilerek uyandı. Biri arkasından yaklaşıp kulağına bağırmış gibi, "Ha?" dedi, şaşkına dönmüştü. "Ha. Evet."

Hiçbir şey söylemedim.

"Duyduklarım hakkında ne düşünüyorsun, hı?"

Cevap veremedim. İçten içe, artık sızıp uyusa keşke diye düşünüyordum.

"Boktan bir iş. Gerçek, kurmacadan daha doğrudur, dostum. Dur ya, o laf öyle değildi. Nasıldı?"

"Gerçek, kurmacadan daha tuhaftır," dedim mekanik bir sesle. Neyse ki sarsılmış ya da şaşkına dönmüş numarası yapmama gerek kalmamıştı. Öylesine allak bullak olmuştum ki midem ağzıma geliyordu.

"Bu durum da gösteriyor işte," dedi, Bunny sarhoşluktan konuşmakta güçlük çekiyordu. "En yakın dostun da böyle bir şey yapabilir, hemen yan komşun ya da herhangi biri de. Asla bilemezsin."

Ellerimi yüzüme kapattım.

"Git istediğine anlat," dedi Bunny. "İstersen belediye başkanına anlat. Umurumda değil. Onları adliyenin oradaki o postaneden bozma hapishaneye attır. Kendini o kadar zeki sanıyor ki," diye mırıldandı sonra. "Eee ama eğer Vermont'ta olmasaydı geceleri başını yastığa o kadar kolay koyamazdı, onu sana söyleyeyim. Babamın en yakın arkadaşı Hartford'da polis komiseri. Bu olayı bir duyacak olsa var ya. Babamla aynı okulda okumuşlar. Onuncu sınıftayken kızıyla çıkmıştım hatta..." Başı yine düşüyordu ki kendini sarsıp uyandırdı. "Aman," dedi, az kalsın sandalyeden düşecekti.

Ona bakakalmıştım.

"Şu ayakkabıyı uzatsana bana."

Hem ayakkabısını hem de çorabını alıp uzattım. Bir süre boş boş ayakkabısıyla çorabına baktı, sonra onları blazer ceketinin cebine tıkıştırdı. "İyi geceler, tatlı rüyalar," dedi ve dışarı çıkarken odamın kapısını açık bırakıp gitti. Ayaklarını sürüye sürüye merdivenlerden aşağıya indiğini duyabiliyordum.

Kalbimin her atışında odanın içindeki eşyalar bir büyüyüp bir küçülüyormuş gibi geliyordu. Serseme dönmüş bir halde yatağımın üstüne oturdum, bir dirseğimi pencere pervazına dayayıp kendimi toplamaya çalıştım. Karşı binada berbat rap şarkıları çalıyordu, çatıya çömelip oturan karanlıklar içindeki iki gölge, aşağıdaki şenlik ateşinin başında toplanıp kimseye aldırış etmeksizin esrar içen hippilere boş bira kutuları fırlatıyordu. Birbiri ardına yere düşen bira kutularından biri tak diye hippilerden birinin kafasına indi. Kahkahalar ve öfkeli çığlıklar aynı anda yükseldi.

Çöp tenekesinden yükselen kıvılcımlara bakarken aklıma korkunç bir şey geldi. Bunny neden Cloke'un ya da Marion'un yerine benim odama gelmeyi seçmişti? Camdan dışarıya bakıp düşünürken bu sorunun cevabı o kadar açıktı ki tüylerim diken diken oldu. En yakını benim odamdı da ondan. Marion kampüsün diğer ucundaki Roxburgh Yurdu'nda kalıyordu, Cloke'un odası ise Durbinstall'ın öteki tarafındaydı. Gecenin bir vakti önünü bile göremeyen bir sarhoşun gidebileceği yerler değildi ikisi de. Ama Monmouth Yurdu yalnızca on metre mesafedeydi, ışıkları apaçık yanan odam onun sarhoş gözlerine işaret fişeği gibi görünmüş olmalıydı.

İki arada bir derede kaldığımı, önümde uzanan iki yolun muhtemel ahlaki sonuçları arasında gidip geldiğimi söylesem ilginç olurdu belki. Ama böyle bir ikilem yaşadığımı hiç anımsamıyorum. Ayağıma makosenlerimi geçirdiğim gibi Henry'yi aramak için aşağıya indim.

Monmouth'taki ankesörlü telefon arka kapının yan tarafındaki bir duvarda duruyordu, benim için fazla göz önündeydi. Bu yüzden çiyle kaplı çimlerin üstünde şlap şlap yürüyerek Fen Bilimleri binasına kadar gittim ve üçüncü kattaki kimya laboratuvarlarının orada gözden uzak bir telefon buldum.

Telefon belki yüz defa çaldı. Açan olmadı. En sonunda çileden çıkıp ahizeyi pat diye yerine koydum, sonra tekrar kaldırıp bu kez ikizleri aradım. Telefon sekiz dokuz defa çaldı ve neyse ki en sonunda Charles'ın uykulu sesi alo dedi.

"Selam, benim," dedim hemen. "Bir şey oldu."

"Ne oldu?" dedi, bir anda paniğe kapılmıştı. Yatağından fırlayıp oturduğunu duyabiliyordum.

"Gelip anlattı. Az önce."

Uzun bir sessizlik oldu.

"Alo?" dedim.

Charles, "Henry'yi ara," dedi birdenbire. "Hemen telefonu kapatıp onu ara."

"Aradım zaten. Telefonu açmıyor ki."

Charles duyulur duyulmaz bir küfür savurdu. "Biraz düşüneyim," dedi. "Kahretsin ya. Buraya gelebilir misin?"

"Tabii ki. Hemen şimdi mi?"

"Ben bir koşu Henry'ye gidip kapıyı açtırmaya çalışacağım. Sen buraya gelinceye kadar biz de dönmüş oluruz. Anlaştık mı?"

"Tamam," dedim ama o telefonu kapatmıştı bile.

Yirmi dakika kadar sonra oraya vardığımda, Henry'nin evinin o taraftan gelmekte olan Charles'la karşılaştım, yalnızdı.

"Şansın yaver gitmemiş sanırım."

"Aynen," dedi, nefes nefese kalmıştı. Saçları darmadağınıktı, gördüğüm kadarıyla pijamasının üstüne bir yağmurluk alıp evden öyle çıkmıştı.

"Ne yapacağız?"

"Bilmiyorum. Yukarı gelsene. Bir şeyler düşünelim."

Eve girip paltolarımızı askıya asmıştık ki Camilla'nın odasının ışığı yandı ve Camilla kıpkırmızı olmuş yanaklarıyla kapıda belirdi, gözlerini kırpıştırıyordu. Önce, "Charles?" dedi, sonra beni görünce, "Sen ne arıyorsun burada?" diye ekledi.

Charles yalan yanlış da olsa ona neler olduğunu açıkladı. Camilla kolunu uykulu gözlerine siper ederek durup onu dinledi. Üstünde ona çok büyük gelen bir erkek geceliği vardı, kendimi onun çıplak bacaklarına –bronz baldırlarına, incecik bileklerine ve o sevimli, tabanları tozlu çocuk ayaklarına– bakarken yakaladım.

"Evde mi peki?" dedi.

"Evdedir kesin."

"Emin misin?"

"Sabahın üçünde başka nerede olabilir?"

"Bir saniye bekleyin," deyip telefonun başına geçti. "Bir şey deneyeceğim." Henry'nin numarasını çevirdi, bir süre dinleyip kapattı, sonra yeniden aradı.

"Ne yapıyorsun sen?"

"Bu bir parola," dedi, ahizeyi kulağıyla omzunun arasına sıkıştırmıştı. "İki kere çaldır, kapat, sonra tekrar ara."

"Parola mı?"

"Evet. Bir keresinde konuşmuştuk. Aa, Henry, merhaba," dedi bir anda ve koltuğa oturdu.

Charles dönüp bana baktı.

"Olur şey değil," dedi sessizce. "Ben kapısında beklerken o hep uyanıkmış meğer."

"Evet," diyordu Camilla, gözlerini yerden ayırmıyor, bacak bacak üstüne atmış, ayağının tekini sallayıp duruyordu. "Peki. Ona söylerim."

Telefonu kapattı. Sonra bana dönüp, "Seni oraya çağırıyor, Richard. Hemen gitmen gerek. Seni bekliyor." Sonra Charles'a, "Neden bana öyle bakıyorsun?" dedi ters ters.

"Parola demek, ha?"

"Ne olmuş yani?"

"Bana bundan hiç bahsetmedin."

"Saçmalama yahu. Bahsetmek aklıma bile gelmedi."

"Henry'yle aranızda neden gizli bir parola geliştirdiniz ki?"

"Gizli falan değil."

"O zaman bana neden söylemedin?"

"Charles, bebek gibi sızlanmayı kes."

Henry –tamamen uyanıktı, bir açıklama yapma gereği bile duymadı– beni üstünde sabahlığıyla kapıda karşıladı. Peşinden mutfağa kadar gittim, bana bir fincan kahve doldurdu ve oturmamı söyledi. "Şimdi," dedi, "bana neler olduğunu anlat."

Anlattım. Tam karşımda oturuyor, lacivert gözlerini benimkilerden bir an olsun ayırmadan sigara üstüne sigara içiyordu. Yalnızca bir iki kez araya girip birkaç soru sordu. Bazı kısımları tekrar anlatmamı istedi. O kadar yorgundum ki konuyu biraz dağıtmıştım ama o sabırla dinliyordu.

Anlatmayı bitirdiğimde güneş doğmuştu, kuşlar cıvıldıyordu. Gözlerimin önünde noktacıklar uçuşuyordu. Nemli, serin bir rüzgâr perdeleri kımıldatıyordu. Henry lambayı söndürdü ve ocağın başına geçip âdeta mekanik hareketlerle pastırmalı yumurta pişirmeye koyuldu. Bense yeni doğan güneşin aydınlatmaya başladığı loş mutfakta yalın ayak oradan oraya hareket edişini izliyordum.

Yumurtayı yerken merakla yüzünü inceledim. Rengi atmıştı, gözleri yorgun ve dalgın görünüyordu ama yüzündeki ifadede ne düşündüğünü belli eden hiçbir işaret yoktu.

"Henry," dedim.

İrkildi. Yarım saatten fazla bir süredir herhangi birimizin söylediği tek söz bu olmuştu.

"Ne düşünüyorsun?"

"Hiç."

"Eğer hâlâ onu zehirlemeyi düşünüyorsan..."

Beni oldukça şaşırtan ani bir öfke patlamasıyla, "Saçmalama," diye çıkıştı. "Bir dakika çeneni tutup biraz düşünmeme izin versen keşke."

Gözlerimi dikmiş ona bakıyordum. Birdenbire ayağa fırladı ve kendisine biraz daha kahve doldurdu. Bir süre bana sırtını dönmüş, ellerini önünde kavuşturmuş bir halde tezgâhın başında oyalandı. Sonra önünü döndü.

"Kusura bakma," dedi bıkkınlıkla. "İnsanın üstünde onca düşünüp onca emek verdiği bir şeyin büyük bir saçmalıktan ibaret olduğunu fark etmesi pek hoş bir şey değil. Zehirli mantarmış. Sör Walter Scott kitaplarından fırlayıp gelmiş kadar tuhaf bir fikir."

Resmen afallamıştım. "Ama ben bunun iyi bir fikir olduğunu düşünüyordum," dedim.

Gözlerini ovuşturdu. "Fazla iyiydi," dedi. "Her şey için zihnini kullanmaya bu denli alışkın olan biri böylesine dümdüz bir eylemle karşı karşıya kaldığında bunu gereğinden fazla süsleyip fazla zekâ gerektiren bir hale getirebiliyor galiba. Kâğıt üzerinde belli bir simetri söz konusu. Ama şimdi bu işi gerçekleştirme noktasına gelmişken nasıl korkunç derecede karmaşık olduğunu görüyorum."

"Sorun ne peki?"

Gözlüklerini düzeltti. "Zehir çok yavaş etki gösteriyor."

"Senin de böyle olmasını istediğini sanıyordum."

"Sorun bu kadarla bitmiyor ki. Bazılarını sen de söylemiştin. Dozu kontrol etme işi çok riskli ama bence asıl mesele zaman. Bana kalırsa etki etme süresi ne kadar uzarsa o kadar iyi ama düşününce... Bir insan on iki saat içinde çok şey konuşabilir." Bir süre sessiz kaldı. "Bunu başından beri biliyordum aslında. Ama onu öldürme fikri o kadar rahatsız edici geliyordu ki bu işi zorlu bir satranç hamlesi olarak görmeye çalıştım hep. Bir oyunmuş gibi. Bunun üzerine ne kadar kafa yorduğumu bilemezsin. Zehri bütün özelliklerine kadar araştırdım. Gırtlağı şişirdiği söyleniyor mesela, bunu biliyor muydun? Kurbanların dili tutuluyormuş, kendilerini zehirleyenin adını bile veremiyorlarmış." Derin bir iç çekti. "Kafamı Medicilerle, Borgialarla, bütün o zehirli yüzükler ve güllerle falan meşgul etmek kolaydı. Bir gülü zehirleyip sonra bunu hediye olarak sunmak mümkünmüş, biliyor musun? Gülün dikeni kadının parmağına batar ve kadın düşüp ölüverir. Kapalı bir odada yakıldığında içerideki herkesi öldürebilecek bir mum yapmayı biliyorum mesela. Ya da bir yastığı veya bir dua kitabını zehirleyeceğimi de..."

"Uyku hapına ne dersin?" dedim.

Gözlerimin içine baktı, kızmıştı.

"Ben ciddiyim. Uyku hapları yüzünden bir sürü insan ölüyor."

"Uyku hapını nereden bulacağız?"

"Burası Hampden Üniversitesi. Uyku hapı bulmak istersek kolayca buluruz."

Birbirimize baktık.

"Hapları ona nasıl vereceğiz?" dedi.

"Tylenol olduklarını söyleyeceğiz."

"Tek seferde dokuz on tane Tylenol yutmasını nasıl sağlayacağız peki?"

"Hapları ezip viskisine katabiliriz."

"Bunny'nin dibinde beyaz tozlar olan bir kadehten viski içeceğini düşünüyor musun gerçekten de?"

"Bir tabak dolusu zehirli mantar yemektense bunu yapması çok daha mümkün bence."

Uzun bir sessizlik oldu, dışarıda bir kuş durmaksızın şakıyordu. Henry gözlerini yumdu ve parmak uçlarıyla şakaklarını ovuşturdu.

"Ne yapacaksın şimdi?" diye sordum.

"Dışarı çıkıp birkaç işimi halledeceğim," dedi. "Senin de odana gidip biraz uyumanı istiyorum."

"Aklına bir fikir geliyor mu?"

"Hayır. Ama gözden geçirmek istediğim bir şey var. Seni okula ben bırakırdım ama şimdi bizi yan yana görmesi pek iyi olmaz." Sabahlığının cebini kurcalamaya başladı ve cebinden kibritler, divit uçları ve mavi ilaç kutusunu çıkardı. En sonunda birkaç bozuk para bulup masanın üstüne bıraktı. "Al bunları," dedi. "Yurda giderken büfeye uğrayıp bir gazete al."

"Neden ki?"

"Sabahın bu saatinde dışarıda ne aradığını merak eden birileri olursa diye. Bu akşam seninle konuşmam gerekebilir. Eğer sana odandan ulaşamazsam, Doktor Springfield aradı diye mesaj bırakırım. Çok gerekmedikçe o zamandan önce benimle temasa geçmeye çalışma."

"Peki."

"O zaman sonra görüşürüz," deyip kapıya doğru yürüdü. Çıkmadan önce durdu ve dönüp bana baktı. "Bu yaptığını asla unutmayacağım, bilesin," dedi alçak bir sesle.

"Önemli değil."

"Çok önemli, bunu sen de biliyorsun."

"Senin de bana bir iki iyiliğin dokunmuştur," dedim ama o çoktan mutfaktan çıkmış, muhtemelen söylediğimi duymamıştı. Cevap bile vermedi.

Sokağın sonundaki küçük dükkândan bir gazete aldıktan sonra ana yoldan sapıp yeşile bürünmüş rutubetli ormanın içine girdim, kaya parçalarının ve arada bir yolumu tıkayan çürümeye yüz tutmuş ağaç kütüklerinin üstünden atlaya atlaya yürüyüp okula geri döndüm.

Kampüse vardığımda saat henüz çok erkendi. Monmouth'a arka kapıdan girdim ve merdivenlerin başına gelince durdum, yurt müdürü ve hâlâ sabahlıklarının içindeki bir grup kız süpürge dolabının önünde toplanmış, öfke yüklü tiz sesleriyle hararetli hararetli bir şeyler konuşuyorlardı. Yanlarından geçip odama gitmeye çalışırken siyah bir kimonoya sarınmış Judy Poovey beni kolumdan yakaladı. "Baksana," dedi. "Biri süpürge dolabına kusmuş."

"O lanet olası birinci sınıflardan biridir kesin," dedi hemen dibimdeki kız. "Zilzurna sarhoş oluyorlar, sonra da gelip üst sınıfların katına kusuyorlar."

"Kimin yaptığını bilmem," dedi yurt müdürü, "ama her kimse akşam yemeğinde spagetti yemiş."

"Hımm."

"Demek ki yemekhanede yememiş."

Aralarından geçip odama gittim, kapıyı arkamdan kilitledim ve hiç vakit kaybetmeden uykuya daldım.

Kafamı yastığıma gömüp bütün gün ölü gibi mışıl mışıl uyudum, arada bir rüyanın koyu, kan kırmızı sularının arasından gerçekliğe dair incecik bir akıntı –konuşmalar, ayak sesleri, çarpan kapılar– sızıyordu yalnızca. Gün geceye kavuştu ve ben hâlâ uyuyordum, ta ki tuvalette çekilen sifon sesi beni yerimden sıçratıp uyandırana dek.

Cumartesi gecesi partisi hemen yandaki Putnam Yurdu'nda başlamıştı bile. Bu da akşam yemeği vaktinin çoktan geçtiği, büfenin kapandığı ve en az on dört saat uyuduğum anlamına geliyordu. Kaldığım

yurt bomboştu. Yataktan kalkıp tıraş oldum ve sıcak bir duş aldım. Sonra üstüme sabahlığımı geçirip yurt mutfağında bulduğum elmayı yiye yiye yalın ayak alt kata indim ve bana mesaj bırakan olmuş mu diye telefonun yanına gittim.

Üç mesaj vardı. Bunny Corcoran, altıya çeyrek kala, Kaliforniya'daki annem ise saat sekiz kırk beşte aramıştı. Ve bir de diş doktoru Dr. H. Springfield aramış, ilk fırsatta kendisini ziyaret etmemi tembihlemişti.

Açlıktan midem kazınıyordu. Henry'nin evine gittiğimde Charles ve Francis'in soğuk bir tavukla biraz salatayı didiklediklerini görünce sevindim.

Henry onu son gördüğümden beri hiç uyumamış gibi görünüyordu. Dirsekleri çıkmış eski bir tüvit ceket giymişti, pantolonun dizlerinde de çim lekeleri vardı, tabanlarını çamur kaplamış ayakkabılarının üstüne hâkî rengi tozluklar geçirmişti. "Karnın açsa tabaklar büfede duruyor," dedi ve tarladan yeni dönmüş yaşlı bir çiftçi misali sandalyelerden birini çekip kendini üstüne bırakıverdi.

"Sen nerelerdeydin?"

"Bunu yemekten sonra konuşalım."

"Camilla nerede?"

Charles gülmeye başladı.

Francis elindeki tavuk budunu tabağına bıraktı. "Randevusu var," dedi.

"Dalga geçiyorsun herhalde. Kiminle?"

"Cloke Rayburn."

"Partiye gittiler," dedi Charles. "Camilla'yı partiden önce bir yere içki içmeye bile götürdü."

"Marion ve Bunny de onlarla birlikte," dedi Francis. "Henry'nin fikriydi. Bu gece malum kişiye göz kulak oluyor."

"Malum kişi öğleden sonra beni arayıp mesaj bırakmış," dedim.

"Malum kişi gün boyu burnundan soluyordu," dedi Charles kendine bir dilim ekmek keserken.

"Şimdi konuşmayalım, lütfen," dedi Henry bitkin bir sesle.

Bulaşıklar yıkanıp kaldırıldıktan sonra Henry dirseklerini masanın üstüne dayayıp bir sigara yaktı. Tıraş olma vakti gelmiş de geçiyordu bile, gözlerinin altında koyu halkalar belirmişti.

Francis, "Ee, plan nedir?" dedi.

Henry elindeki kibriti söndürüp kül tablasına fırlattı. "Bu hafta sonu," dedi. "Yarın."

Kahve fincanını ağzıma götürürken öylece kalakaldım ve dönüp ona baktım.

"Aman Tanrım," dedi Charles, telaşlanmıştı. "Bu kadar çabuk mu?"

"Bu iş daha fazla bekleyemez."

"Peki nasıl? Bu kadar kısa sürede ne yapabiliriz ki?

"Bu durum benim de hiç hoşuma gitmiyor ama eğer beklersek önümüzdeki hafta sonuna kadar başka fırsat bulamayacağız. Öyle olursa hiç fırsatını bulamayabiliriz de."

Kısa bir sessizlik oldu.

Charles, "Bunu gerçekten yapıyor muyuz şimdi?" dedi, tereddüt ettiği belliydi. "Yani kesin mi?"

"Hiçbir şey kesin değil," dedi Henry. "Gerekli koşullar tamamen bizim kontrolümüz altında olmayacak. Ama şayet fırsat doğarsa diye ne olur ne olmaz hazır olmamızı istiyorum."

Francis, "Bu bana biraz belirsiz geldi," dedi.

"Öyle zaten. Başka türlüsü mümkün değil ne yazık ki zira işin çoğunu Bunny yapacak."

"Nasıl yani?" dedi Charles arkasına yaslanarak.

"Bir kaza. Daha doğrusu, bir dağ yürüyüşü kazası." Henry durakladı. "Yarın günlerden pazar."

"Evet."

"Yani yarın hava güzel olursa Bunny çok büyük ihtimalle yürüyüşe çıkacak."

Charles, "Her zaman gitmiyor ama," dedi.

"Biz gittiğini varsayalım. Hangi güzergâhı kullandığını aşağı yukarı biliyoruz."

"Güzergâhı sık sık değişiyor," dedim. Önceki dönem Bunny'ye bu yürüyüşlerinde pek çok kez eşlik etmiştim. Derelerin üstünden geçer, çitleri atlar, sık sık hiç beklenmedik yollara sapardı.

"Evet, öyle tabii ama genel anlamda izlediği güzergâhı biliyoruz," dedi Henry. Cebinden bir kâğıt parçası çıkarıp masanın üstüne yaydı. Uzanıp bakınca bunun bir harita olduğunu gördüm. "Yurdun arka kapısından çıkıyor, tenis kortlarının arkasından dolaşıyor ve ormana ulaştığında Kuzey Hampden'a değil, doğuya, Cataract Dağı'na doğru ilerliyor. O taraf epey ağaçlıklı, yürünecek pek yol yok. Şu geyik yolu var ya hani –sen orayı biliyorsun, Richard, şu beyaz kayanın olduğu patika– oraya varıncaya kadar devam ediyor, sonra güneydoğuya dönüp o yönde devam ediyor. O yol bir kilometre kadar gittikten sonra iki kola ayrılıyor..."

"Ama orada beklersen onu kaçırabilirsin," dedim. "Onunla birlikte o yolda çok yürüdüm ben. Güneye gittiği kadar batıya da dönebiliyor."

"İyi de ona bakılırsa onu daha önce de gözden kaybedebiliriz," dedi Henry. "Bazen o yola hiç girmeyip doğuya döndüğünü ve ta otoyola kadar gittiğini de biliyorum. Ama ben dediğim yoldan gideceği ihtimaline dayanarak konuşuyorum. Hava güzel olduğu için daha zorlu bir yoldan gitmek isteyecektir."

"Ama ya diğer yola dönerse? Oradan ne tarafa gideceğini bilemezsin."

"Bilmemize gerek yok ki. O yolun nereye çıktığını hatırlamıyorsun galiba? Dosdoğru uçuruma varıyor."

"Aa," dedi Francis. Uzun bir sessizlik oldu.

Henry, "Şimdi beni dinleyin," deyip cebinden bir kalem çıkardı. "Bunny okuldan, yani güneyden geliyor olacak. Biz bu güzergâhı tamamen es geçip altıncı otoyoldan, batıdan gireceğiz."

"Arabayla mı?"

"Kısmen, evet. Hurdalığı geçtikten hemen sonra, Battenkill'e giden sapağa gelmeden önce çakıllı bir yol var. Oranın özel bir mülke ait olabileceğini düşünmüştüm, bu durumda oradan uzak durmamız gerekecekti ama bugün öğleden sonra belediyeye gidip o yolun tomruk taşımak için kullanılan eski bir yol olduğunu öğrendim. Orma-

nın ortalarına kadar uzanıp çıkmaz bir noktada sonlanıyor. Oradan uçuruma aşağı yukarı beş yüz metre kadar bir mesafe kalıyor. O yolu da yürüyebiliriz."

"Uçuruma vardığımızda ne olacak peki?"

"Bekleyeceğiz. Öğleden sonra Bunny'nin okuldan uçuruma kadar yürüyeceği bütün yolu gidip geldim ve giderken de gelirken de süre tuttum. Odasından çıkıp uçuruma varması en az yarım saatini alır. Bu da bize arka yoldan dolaşıp onu şaşırtmak için epey zaman kazandırır."

"Peki ya gelmezse?"

"Eh, o durumda kaybettiğimiz tek şey zamanımız olur."

"Birimiz onunla birlikte gitsek?"

Henry kafasını salladı. "Bunu ben de düşündüm," dedi. "İyi bir fikir değil. Eğer tuzağa tek başına, kendi iradesiyle düşerse bizden şüphelenmek kimsenin aklına gelmez."

"Öyle olursa, böyle olursa," dedi Francis yüzünü ekşiterek. "Bu iş gözüme çok plansız göründü."

"Ben plansız programsız olmasını istiyorum zaten."

"İlk planda ne sorun vardı anlamıyorum."

"İlk plan fazla uğraşılmış olacaktı. Baştan aşağı her detayıyla uğraşıldığı belli oluyordu."

"İyi de işi şansa bırakmaktansa uğraşılmış olanı seçmek daha mantıklı bence."

Henry masanın üstündeki buruşuk haritayı elinin ayasıyla düzeltti. "İşte burada yanılıyorsun," dedi. "Eğer her şeyi en ince detayına kadar planlayıp A noktasına mantıklı bir yoldan ulaşmaya kalkarsak yine A noktasından çıkılıp aynı mantıklı yoldan bize ulaşılabilir. Sezgileri kuvvetli gözler mantıklı olanı kolayca görür. Ama ya şans öyle mi? Şans görünmezdir, değişkendir, ilahîdir. Kendi açımızdan düşünecek olursak, Bunny'nin ölümüne giden yolu kendisinin seçmesine izin vermekten daha iyi ne olabilir?"

Her şey durgundu. Dışarıda çekirgeler tekdüze, tiz sesleriyle ötüyordu.

Solgun yüzünde ter damlaları beliren Francis dudağını ısırıyordu. "Şunu bir açıklığa kavuşturalım. Uçurumda bekleyip onun oradan

geçmesi için dua edeceğiz. Olur da gelirse onu güpegündüz, oracıkta uçurumdan aşağıya itip eve geri döneceğiz. Doğru mu?"

Henry, "Aşağı yukarı," dedi.

"Ya tek başına gelmezse? Ya başka birileri de oradan geçerse?"

"Güzel bir ilkbahar günü ormanda dolaşmak suç değil ya," dedi Henry. "Uçurumun kenarında durduğu ana kadar istediğimiz zaman vazgeçebiliriz. Bunu yapmamız bir saniyemizi alır. Böyle bir şey olacağını hiç sanmıyorum ama hani olur da arabaya giderken birilerini görürsek arkadaşımızın kaza geçirdiğini, yardım çağırmaya gittiğimizi söyleyebiliriz."

"Ya birileri ne yaptığımızı görürse?"

Henry, "Ben böyle bir ihtimalin son derece düşük olduğunu düşünüyorum," dedi ve kahvesine şap diye bir kaşık dolusu şeker attı.

"Ama yine de mümkün."

"Ona bakarsan her şey mümkün ama biz izin vermedikçe hiçbir ihtimal ayağımıza dolanamaz," dedi Henry. "Öncesinde farkına bile varmadığımız birinin tam da Bunny'yi uçurumdan aşağı iteceğimiz saniyenin onda biri kadar zamanda ormanın o ıssız köşesinden geçme ihtimali yüzde kaç sence?"

"Olmayacak şey değil."

"Her şey olabilir, Francis. Bu gece bir arabanın altında kalıp bizi bütün bu dertlerden kurtabilir de."

Yağmur ve elma çiçeği kokan yumuşacık, nemli bir rüzgâr pencereden içeriye esti. Terleyip yapış yapış olduğumu o ana kadar hiç fark etmemiştim, yanağıma vuran serin rüzgâr terli vücudumu ürpertti.

Charles bir şey söyleyecekmiş gibi boğazını temizleyince dönüp ona baktık.

"Şeyi biliyor musun..." dedi. "Yani yeterince yüksek mi acaba? Ya oradan düşüp de..."

"Bugün oraya giderken yanımda bir mezura götürdüm," dedi Henry. "En yüksek noktası yaklaşık on beş metre, bu kadarı işimizi görür bence. İşin can alıcı kısmı onu tam da o noktaya götürmekte. Daha alçak bir noktadan düşecek olursa basit bir bacak kırığıyla yırtabilir.

Tabii bu düşüşe de bağlı. Yüzüstü değil de arkaüstü düşmesi daha çok işimize yarar gibi."

"Ama uçaktan düşüp de ölmeyen insanlar bile var," dedi Francis. "Ya bu düşüş onu öldürmezse?"

Henry elini gözlüklerinin altına sokup gözünü ovuşturdu. "Şey, uçurumun dibinde küçük bir dere var, biliyorsunuz," dedi. "Öyle çok derin sayılmaz ama iş görür. Ne olursa olsun epey bir afallamış olacak zaten. Onu dereye kadar sürükleyip bir süre kafasını suya batırmamız gerekebilir, birkaç dakikadan fazla alacağını sanmıyorum. Eğer bilinci yerinde olursa birkaçımızın oraya inip onu biraz hırpalaması gerekebilir..."

Charles eliyle kıpkırmızı suratını, terlemiş alnını sildi. "Aman Tanrım," dedi. "Aman Tanrım. Şu konuştuklarımıza bir bak."

"Ne oldu?"

"Delirdik mi biz?"

"Ne diyorsun sen?"

"Delirdik. Aklımızı yitirdik. Böyle bir şeyi nasıl yapabiliriz?"

"Bu durum benim de hiç hoşuma gitmiyor."

"Delilik bu. Böyle şeyleri nasıl konuşabildiğimize bile anlam veremiyorum. Başka bir yol bulmamız lazım."

Henry kahvesinden bir yudum aldı. "Eğer aklına gelen bir şey varsa," dedi, "seve seve dinlerim."

"Yani ne bileyim, neden çekip gitmiyoruz? Bu gece arabaya atlayıp uzaklara gidelim?"

Henry, "Peki nereye?" dedi yüzünde donuk bir ifadeyle. "Hangi parayla?"

Charles cevap veremedi.

Henry, "Şimdi," dedi ve haritanın üstüne kalemle bir çizgi çizdi. "Kimseye görünmeden oradan uzaklaşmanın gayet kolay olacağını düşünüyorum ama yine de o çakıllı yola girip oradan otoyola çıkarken çok dikkatli olmalıyız."

Francis, "Benim arabamı mı kullanacağız, seninkini mi?" diye sordu.

"Benimkini alalım bence. İnsanlar senin arabana dönüp dönüp bakıyorlar."

"Bir araba kiralasak daha iyi olmaz mı?"

"Hayır. Böyle bir şey yapmak her şeyi mahvedebilir. Her zamanki gibi normal davrandığımız sürece kimse bizden kuşku duymaz. İnsanlar gördüklerinin yüzde doksanına dikkat etmezler."

Duraksadı.

Charles hafifçe öksürdü. "Ya sonra?" dedi. "Öylece dönüp eve mi gideceğiz?"

"Öylece dönüp eve gideceğiz," dedi Henry. Bir sigara yaktı. "Cidden, endişe edecek hiçbir şey yok," dedi, elindeki kibriti sallayıp söndürdü. "Şimdi size riskli gibi görünüyor ama biraz daha mantıklı bakarsanız daha güvenli olamayacağımızı göreceksiniz. Cinayet gibi görünmeyecek hiç. Onu öldürmek için bir sebebimiz olduğu kimin aklına gelir?" Benim araya girip bir şey söylemeye çalıştığımı görünce, "Biliyorum, biliyorum," dedi. "Ama başka kimseye bir şey söylediğini sanmıyorum ben."

"Ne yapıp yapmadığını nereden bilebilirsin? Partidekilerin yarısına anlatmış olabilir."

"Ama ben anlatmadığına bahse girerim. Bunny'nin sağı solu belli olmaz, orası doğru ama yaptıklarına şimdilik hâlâ az da olsa anlam verebiliyorum. Gelip ilk sana anlatacağını tahmin ediyordum mesela."

"Nasıl yani?"

"Gidip konuşabileceği onca insan varken sana gelmesinin tesadüf olduğunu sanmıyorsun değil mi?"

"Bilmem, bulunduğu yere en yakın olan bendim diye bana geldi sanmıştım."

Henry, "Başka kime anlatabilirdi ki?" dedi sabırsızca. "Kalkıp polise gidemezdi. Böyle bir şey yaparsa kendisinin de kaybedecek çok şeyi olduğunu biliyor. Yine aynı sebeple cesaret edip herhangi bir yabancıya da anlatamazdı. Geriye sırrını saklayabilecek çok sınırlı sayıda kişi kalıyor. İlki, Marion. İkincisi annesiyle babası. Üçüncüsü Cloke. Julian çok uzak bir ihtimal. Geriye bir de sen kalıyordun."

"Peki gidip Marion'a da anlatmadığını nereden biliyorsun mesela?"

"Bunny aptalın teki olabilir ama o kadar da aptal değil. Ona anlatmış olsaydı ertesi gün daha öğlen olmadan bütün okul öğrenmiş olurdu. Cloke'a anlatmış olmasıysa bambaşka sebeplerden ötürü çok düşük. Diğeri gibi paniğe kapılıp önüne gelene anlatmazdı belki ama yine de pek sağlam ayakkabı sayılmaz. Dengesiz ve sorumsuz bir tiptir. Kendi çıkarlarından başka bir şey düşünmez. Bunny onu sever –hatta ona gıpta ediyor bence– ama böyle bir konuda ona danışacağını hiç sanmam. Annesiyle babasınaysa ölse bir şey söylemez. Oğullarının arkasında durup ona destek olurlardı, orası kesin ama eminim doğruca polise giderlerdi."

"Peki ya Julian?"

Henry omuzlarını silkti. "Julian'a anlatabilir. Buna hiç lafım yok. Ama henüz anlatmadı ve bence anlatma olasılığı çok düşük, en azından bir süre için daha."

"Nedenmiş o?"

Henry tek kaşını kaldırıp bana baktı. "Julian hangimize daha çok inanır sence?"

Kimse tek kelime etmedi. Henry sigarasından derin bir nefes çekti. "Yani," dedi ve sigara dumanını üfledi. "Tek tek eleyecek olursak eğer, başkalarına söylerler diye korktuğu için Marion ve Cloke'a söylemez. Yine aynı sebepten ötürü annesiyle babasına da söylemez, belki ancak son çare olarak görüyordur onları. Peki bu durumda geriye kaç ihtimal kalıyor? Yalnızca iki. Kendisine inanmayacak olan Julian ya da inanması ve sırrını saklaması muhtemel olan sen."

Dimdik gözlerinin içine baktım. "Tamamen varsayım," dedim sonra.

"Hiç de değil. Başka birine anlatmış olsaydı şu an burada oturuyor olur muyduk sence? Her şeyi sana bir bir anlatmışken senin nasıl bir tepki vereceğini görmeden gidip üçüncü bir kişiye anlatmaya cesaret eder mi sence? Bugün seni neden aradı sanıyorsun? Bütün gün neden başımızın etini yedi durdu dersin?"

Ona cevap vermedim.

"Çünkü," dedi Henry, "nabız yokluyordu. Dün gece sarhoştu, tek derdi her şeyi anlatıp içini ferahlatmaktı. Bugün ise senin ne düşün-

düğünü merak ediyor. Başkasından fikir almak istiyor. Ne yapacağına karar vermeden önce senin tepkini ölçecek."

"Anlamıyorum," dedim.

Henry kahvesinden bir yudum aldı. "Neyi anlamıyorsun?"

"Benden başka kimseye anlatmayacağını düşünüyorsan onu öldürmek için neden bu kadar acele ettiğini anlamıyorum."

Omuzlarını silkti. "Henüz kimseye anlatmadı. Ama bu anlatmayacağı anlamına gelmiyor."

"Belki onu caydırabilirdim."

"Böyle bir riski almak istemem açıkçası."

"Bana kalırsa çok daha büyük bir risk almak üzeresin."

Kafasını kaldırıp sulanmış gözlerini benimkilere dikti ve "Dinle," dedi sakin bir sesle. "Kusura bakma ama seninle açık konuşacağım, eğer Bunny'nin üzerinde herhangi bir etkin olduğunu düşünüyorsan ne yazık ki çok yanılıyorsun. Hatta dürüst olmak gerekirse senden pek hoşlanmıyor, bildiğim kadarıyla sana karşı hiçbir zaman öyle bir yakınlık duymadı. Bu yüzden özellikle de senin bu işe karışıp ara buluculuk yapman büyük bir felaketle sonuçlanacaktır."

"Gelip her şeyi anlattığı kişi bendim."

"Bunun nedenlerini daha az önce konuştuk, hiçbiri duygusal bir sebep değil." Omuzlarını silkti. "Hiç kimseye anlatmayacağından emin olduğum sürece sonsuza dek bekleyebilirdik. Ama sana anlatması tehlike çanlarının çaldığını gösteriyor. Sana anlattıktan sonra hiçbir şey olmadı işte, o kadar da zor değilmiş diye düşünecek ve ikinci bir kişiye anlatması çok daha kolay olacak. Sonra bir başkasına daha anlatacak. Bu ilk adımı attıktan sonrası yokuş aşağı gidecek, biz neler olduğunu anlamaya fırsat bile bulamadan olaylar hızla gelişiverecekmiş gibi hissediyorum."

Avuçlarım terliyordu. Pencere açık olmasına rağmen oda kapalı ve havasız geliyordu. Herkesin nefes alıp verişini duyabiliyordum, ürkütücü bir uyum içerisinde sessiz ve ölçülü nefesler alıp veren dört çift akciğer odadaki kısıtlı oksijeni yiyip bitiriyordu.

Henry iki elinin parmaklarını birleştirip kollarını öne doğru uzatarak gerindi. "Artık gidebilirsin, istersen," dedi bana dönüp.

"Gitmemi mi istiyorsun?" dedim sertçe.

"İster git ister kal," dedi. "Ama kalman için hiçbir sebep yok. Sana durum hakkında genel bir bilgi vermek istedim ama bazı açılardan ne kadar az detay bilirsen senin için o kadar iyi." Esnedi. "Bilmen gerektiğini düşündüğüm bazı şeyler vardı ama seni işin içine bu kadar dâhil etmekle bile sana haksızlık yaptığımı hissediyorum."

Ayağa kalkıp etrafıma bakındım.

"Güzel," dedim. "Güzel. Çok güzel."

Francis kaşlarını kaldırmış bana bakıyordu.

Henry, "Bize şans dile," dedi.

Omzuna pat pat vurdum. "Bol şans," dedim.

Charles, Henry'nin bakış açısından uzakta, benimle göz göze geldi. Gülümseyip dudak hareketleriyle şunları söyledi: *Seni yarın ararım, tamam mı?*

Birden, durup dururken yoğun bir duygu seline kapıldım. Sonradan pişmanlık duyacağım çocukça bir şey söylemekten ya da yapmaktan çekindiğim için ceketimi giydim, kahvemin kalanını tek yudumda içtim ve onlara yarım yamalak veda edip evden çıktım.

Başım önde, ellerim ceplerimde, karanlık korunun içinden geçip yurda doğru yürürken Camilla'yla resmen kafa kafaya geldim. Çok sarhoş ve biraz fazla neşeliydi.

"Selam," dedi ve hemen koluma girip beni daha az önce geldiğim tarafa çevirdi. "Bil bakalım ne oldu? Bu gece biriyle flört ettim."

"Duydum."

Güldü, o küçük, tatlı kıkırdayışı içimi ısıtıyordu. "Çok komik değil mi ama?" dedi. "Kendimi tam bir casus gibi hissediyorum. Bunny yurda daha az önce gitti. Şimdiki sorunumuz şu: Galiba Cloke benden hoşlanıyor."

O kadar karanlıktı ki onu zar zor görebiliyordum. Koluma doladığı kolunun ağırlığını duymak hoşuma gidiyor, tatlı bir içki kokan nefesi yanağımı ısıtıyordu.

"Cloke uslu durdu mu?" diye sordum.

"Evet, çok kibardı. Bana akşam yemeği ve tadı buzlu dondurmayı andıran kırmızı içkiler ısmarladı."

Korunun içinden çıkıp Kuzey Hampden'ın mavi ışıklı ıssız sokaklarına girdik. Ay ışığında her şey sessiz ve tuhaf görünüyordu. Hafif bir esinti verandalardan birindeki rüzgâr çanlarını tıngırdattı.

Birden yürümeyi kesip durunca Camilla kolumu çekiştirdi. "Sen gelmiyor musun?" dedi.

"Hayır."

"Nedenmiş o?"

Saçları dağılmıştı, buzlu dondurma tadındaki içkinin rengi o güzel dudaklarına bulaşmıştı, sadece ona bakınca bile Henry'nin evinde neler döndüğü hakkında en ufak bir fikri olmadığını görebiliyordum.

Yarın onlarla birlikte gidecekti. Muhtemelen içlerinden biri gitmesi gerekmediğini söyleyecekti ona ama o yine de onlarla birlikte gidecekti.

Öksürdüm. "Baksana," dedim.

"Ne var?"

"Benimle odama gel."

Kaşlarını çattı. "Şimdi mi?"

"Evet."

"Neden?"

Rüzgâr çanları bir kez daha tıngırdadı, sesi berrak ve sinsiydi.

"Çünkü gelmeni istiyorum."

Sarhoşluğun verdiği rahatlık ve boş gözlerle bana baktı, bileğini hiç zorlanmadan düzgün bir L şeklinde yana bükmüş, siyah çoraplı ayağının topuğuna dayanarak tıpkı bir tay gibi karşımda dikiliyordu.

Avucumun içindeki elini sımsıkı tuttum. Bulutlar ayın önünden âdeta koştura koştura geçip gidiyordu.

"Hadi gel," dedim.

Parmak uçlarında yükselip dudaklarıma buzlu dondurma tadında ufacık bir öpücük kondurdu. *Ah be*, dedim içimden, kalbim yerinden çıkacakmış gibi küt küt atıyordu.

Sonra birden kollarımdan sıyrıldı. "Gitmem gerek," dedi.

"Hayır. Lütfen gitme."

"Gitmeliyim. Nerede olduğumu merak ederler."

Beni bir kez daha öptü, sonra yürüyüp gitti. Köşeyi dönüp gözden kaybolunca kadar arkasından baktım, sonra ellerimi ceplerime sokup yurda doğru yola koyuldum.

Ertesi gün serin gün ışığı ve koridorun sonundan yükselen gümbürtülü müzik sesiyle uykumdan irkilerek uyandım. Saat epey geçti, belki öğlen olmuş, belki öğleyi bile geçmişti. Uzanıp komodinin üstündeki saatimi aldım ve tekrar, bu kez daha da beter irkildim. Saat üçe çeyrek vardı. Hemen yataktan fırlayıp tıraş olma ya da saçlarımı tarama zahmetine bile girmeden alelacele giyinmeye başladım.

Koridora çıkmış, ceketimi giymeye çalışırken Judy Poovey'nin hızla bana doğru geldiğini gördüm. Başını yana yatırmış, küpesini takmaya çalışıyordu, her zamanki haline kıyasla bugün epey giyinip süslenmişti.

"Sen de geliyor musun?" dedi beni görünce.

"Nereye geliyor muyum?" dedim, şaşırmıştım, elim hâlâ kapı tokmağındaydı.

"Neyin var senin? Mars'ta mı yaşıyorsun yoksa?"

Boş boş suratına baktım.

"Partiyi diyorum," dedi sabırsızca. "Bahara Merhaba partisi. Arkadaki Jennings binasında. Bir saat önce başladı."

Burun delikleri kızarmış, titriyordu, pençeyi andıran kırmızı ojeli eliyle burnunu sildi.

"Az önce ne yaptığını çok iyi biliyorum," dedim.

Güldü. "Bende daha çok var. Jack Teitelbaum geçen hafta sonu New York'a gitmişti, gelirken bir ton getirmiş. Laura Stora'da biraz ekstazi var, Durbinstall Yurdu'nun bodrumunda çalışan şu kimyacı acayip

tip var ya hani, o da koca bir parti met hazırlamış. Bütün bunlardan haberin olmadığını mı söylüyorsun sen şimdi?"

"Şimdi senden duydum."

"Bahara Merhaba partisi önemli bir olaydır. Herkes aylardır bu partiye hazırlanıyor. Gerçi keşke dün olsaydı, dün hava çok güzeldi. Öğle yemeğine gittin mi sen?"

Bugün odandan hiç çıktın mı demek istiyordu. "Hayır," dedim.

"Yani hava çok fena sayılmaz aslında ama biraz soğuk. Dışarıya çıkıp biraz yürüdüm de ha siktir dedim. Neyse. Geliyor musun?"

Kızın suratına boş boş baktım. Bir anda fırlayıp kendimi odadan dışarı atmıştım ama nereye gideceğim konusunda hiçbir fikrim yoktu. "Gidip bir şeyler yemem lazım," dedim en sonunda.

"İyi fikir. Geçen seneki partiye hiçbir şey yemeden gitmiştim, sonra orada ot çektim, neredeyse otuz kadeh martini içtim. Başta hiçbir şeyim yoktu, gayet iyiydim ama sonra şu lunaparka gittim. Hatırlıyor musun? Hani burada bir festival olmuştu ya – aa, gerçi sen o zaman burada değildin. Her neyse. Büyük bir hata yaptım. Bütün gün deli gibi içmiştim zaten, bir de üstüne güneşte yandım, Jack Teitelbaum ve arkadaşlarıyla falan takılıyorduk. Aslında ben binmeyecektim ama sonra tamam ya neden olmasın deyip dönme dolaba atladım. Normalde dönme dolaba binerim, hiç sorun değil..."

Tıpkı tahmin ettiğim gibi Judy'nin dayanamayıp bir sandviç büfesinin arkasına kusmasıyla son bulan hikâyesini kibarca dinledim.

"Bu yüzden bu sene daha baştan asla olmaz, sen koladan şaşma sakın dedim kendi kendime. *Ferahlatan serinlik.* Bu arada, senin şu arkadaşın var ya hani, neydi adı, Bunny miydi? Bence onu da alıp öyle gelmelisin. Az önce kütüphanedeydi."

"Ne?" dedim, bir anda kulak kesilmiştim.

"Aynen. Onu oradan çıkar. Birkaç nefes ot falan çeksin."

"Kütüphanede mi dedin?"

"Evet. Daha az önce pencerenin önünden geçerken okuma odasında gördüm. Arabası yok muydu onun?"

"Yok."

"Şey, ben de bizi arabasıyla götürür belki diye düşünmüştüm. Jennings Yurdu buradan epey uzak kalıyor. Ya da ne bileyim, belki benim tembelliğimdendir. Yemin ederim bende kondisyon mondisyon kalmadı artık, Jane Fonda egzersizlerine tekrar başlamam lazım."

Artık saat üçü geçmişti bile. Kapımı kilitleyip kütüphaneye doğru yürüdüm, gerginlikten cebimdeki anahtarı şıngırdatıp duruyordum.

Tuhaf, durgun, bunaltıcı bir gündü. Kampüs terk edilmiş gibi duruyordu –herkes partide herhalde diye düşündüm– yemyeşil çimler ve gösterişli laleler yüzlerini ümitle bulutlu gökyüzüne çevirmişlerdi. Bir yerlerde bir panjur gıcırdıyordu. Tepemdeki karaağacın şeytani, kapkara pençelerine takılıp mahsur kalan bir uçurtma çırpınıp duruyordu, sonra durdu. *Bu, büyük tufan öncesi sessizlik*, dedim içimden.

Kütüphane resmen mezar gibiydi, soğuk floresan ışıklarıyla aydınlatılmış olsa da dışarıdaki havayı olduğundan daha soğuk ve daha gri göseriyordu. Okuma odasının pencereleri açık ve bomboştu, dopdolu kitap raflarına kıyasla çalışma kabinleri de öyle – kimsecikler yoktu.

Peggy adındaki kadın, o sinir bozucu kütüphaneci, masasının başında oturmuş, bir kadın dergisi okuyordu, kafasını kaldırıp bakmaya bile tenezzül etmedi. Köşedeki fotokopi makinesi usulca vızıldıyordu. Hemen merdivenlere yönelip ikinci kata çıktım ve yabancı diller bölümünün arka tarafındaki okuma odasına yöneldim. Oda bomboştu, tam da düşündüğüm gibi ama öndeki masalardan birinin üstünde kitaplardan, kâğıt tomarlarından ve yağlı cips paketlerinden küçük bir yığın vardı.

Yakından bakmak için masaya doğru yürüdüm. Masanın sakini daha az önce kalkıp gitmiş gibi duruyordu, masada dörtte üçü içilmiş bir üzüm suyu şişesi vardı, hâlâ soğuk sayılırdı, üstünden su damlacıkları süzülüyordu. Bir süre durup ne yapacağımı düşündüm –belki tuvalete kadar gitmişti, belki de az sonra gelirdi– sonra tam dönüp gidecekken o notu gördüm.

Ansiklopedi ciltlerinden birinin üstünde çizgili defterden koparılıp ikiye katlanmış bir kâğıt duruyordu, kâğıdın üst kısmında Bunny'nin

küçük, kargacık burgacık yazısıyla "Marion" yazıyordu. Hemen açıp okudum:

Yavrum

Ben sıkıntıdan patladım. Partiye gidip bi bira alıcam. Senle sonra görüşürüz.

B.

Kâğıdı yeniden katlayıp yerine koyduktan sonra Bunny'nin koltuğunun koluna çöktüm. Bunny yürüyüşe gideceği zaman öğlen bir sularında çıkardı. Saat şu anda üçtü. Jennings'teki partiye gitmişti. Onu kaçırmışlardı.

Arka merdivenlerden inip zemin kattaki kapıdan çıktım, kırmızı tuğla cephesiyle boş gökyüzüne uzanan bir sahne perdesini andıran ana binaya geçtim ve ankesörlü telefondan Henry'yi aradım. Telefonu açan olmadı. İkizlerin telefonu da açılmadı.

Birkaç bezgin hademe ve bütün hafta sonu santralin başında oturup gelen aramalara hiç aldırmadan örgü ören kırmızı peruklu kadın dışında ana binada kimsecikler yoktu. Her zamanki gibi telefonların durmadan yanıp sönen ışıklarına sırtını dönmüş oturuyordu, bu kadının ihmalkârlığı *Titanic*'in battığı gece *Californian* gemisinde görevli o tembel telsiz operatörünü aklıma getiriyordu. Kadının yanından geçip koridorun arka tarafındaki otomatlara gittim, buradan tatsız tuzsuz bir hazır kahve alıp yeniden ankesörlü telefonun yolunu tuttum. Hâlâ açan yoktu.

Telefonu kapattım, postanede bulduğum mezunlar dergisini koltuk altıma sıkıştırıp terk edilmiş gibi duran ortak salona geri döndüm. Pencerenin kenarındaki koltuklardan birine oturup kahvemi içtim.

Orada on beş dakika geçirdim, sonra yirmi. Mezunlar dergisi içimi karartmıştı. Görünüşe bakılırsa Hampden mezunları okul bittikten sonra Nantucket'ta küçük seramik dükkânları açmak ya da Nepal'de aşramlara katılmak dışında pek bir şey yapmıyorlardı. Dergiyi kenara atıp boş boş pencereden baktım. Dışarıdaki ışık çok tuhaftı. Bu tuhaf

ışık çimlerin yeşilini öyle bir yoğunlaştırmıştı ki bütün o geniş çayırlar doğallıktan uzak, âdeta fosforluymuş gibi görünüyordu, bu dünyaya ait değildi sanki. Menekşe rengi gökyüzünde tek başına, sapasağlam duran Amerikan bayrağı, gönderde ileri geri çırpınıyordu.

Bir süre daha orada oturup dışarıya baktım, sonra daha fazla dayanamayıp birdenbire ayağa fırladım, ceketimi giydim ve uçuruma doğru yola koyuldum.

Ormanın içi ölüm gibi sessiz, hiç görmediğim kadar ürkütücüydü – çamur ve küf kokularından ağırlaşan, yeşil ve siyahın hüküm sürdüğü durgun bir hava vardı. Hiç rüzgâr esmiyordu, tek bir kuş şakımıyor, tek bir yaprak kıpırdamıyordu. Bembeyaz çiçeklenip gerçeküstü bir güzelliğe kavuşmuş kızılcıklar kararan gökyüzüne ve ağırlaşan havaya inat dimdik duruyordu.

Daha hızlı yürümeye başladım, üstüne bastığım incecik dallar ayaklarımın altında çıtırdıyor, hırıltılı nefesim kendi kulağıma kadar geliyordu. Çok geçmeden yürüdüğüm patika bir açıklığa ulaştı. Orada öylece durdum, âdeta nefes nefese kalmıştım, etrafta kimsenin olmadığını anlamam biraz zaman aldı.

Bir anda aşağıdaki sarp kayalara uzanan bu derin, kalleş uçurum, açıklığın sol tarafında kalıyordu. Çok kıyısına gitmemeye dikkat ederek, biraz daha yakından bakmak için o tarafa yaklaştım. Etraf inanılmaz sakindi. Dönüp az önce geldiğim tarafa doğru yöneldim.

Derken, hafif bir hışırtı duyuldu ve Charles'ın kafası çalıların arasından apansız çıkıverince şaşırdım kaldım. "Hey!" diye fısıltıyla seslendi, beni gördüğüne sevinmiş gibiydi. "Sen ne arıyorsun burada?"

Sert bir ses, "Kes sesini," dedi ve hemen ardından Henry sanki bir sihir yapılmış gibi çalılıkların arasından ortaya çıkıp yanıma geldi.

Heyecandan dilim tutulmuştu. Henry gözlerini kırpıştırarak bana bakıyordu, rahatsız olduğu belliydi, tam ağzını açmış bir şey söyleyecekti ki dalların arasında bir hışırtı duyuldu. Dönüp baktım ve şaşkınlıkla hâkî pantolonlu Camilla'nın tırmandığı ağaçtan yere inmeye çalıştığını gördüm.

Francis'in çok yakınlarda bir yerden, "Neler oluyor?" diyen sesini işittim. "Artık bir sigara içebilir miyim?"

Henry buna cevap vermedi. "Senin burada ne işin var?" dedi çok kızgın bir ses tonuyla.

"Bugün bir parti varmış."

"Ne?"

"Parti diyorum. Bunny şu anda orada." Duraksadım. "Buraya gelmeyecek."

"Gördün mü, sana söylemiştim," dedi Francis, belli ki lafının dinlenmemesine içerlemişti, o da hemen çalılıkların arasından çıkıp ellerini temizledi. Her zaman olduğu gibi, duruma uygun giyinmemişti, üstünde yine o şık takım elbiselerinden biri vardı. "Beni kimse dinlemiyor ki. Bir saat önce geri dönmeliydik."

Henry, "Partide olduğunu nereden biliyorsun?" diye sordu.

"Not bırakmış. Kütüphanede buldum."

Charles yanağındaki çamur lekesini elinin tersiyle silerek, "Hadi eve gidelim," dedi.

Henry ona hiç kulak asmıyordu. "Kahretsin," dedi ve üstündeki suyu silkeleyen bir köpek gibi hızla kafasını salladı. "Bugün bu işi halledip artık kurtulacağımızı ummuştum."

Uzun bir sessizlik oldu.

Sonra Charles, "Karnım acıktı," dedi.

Camilla da dalgın dalgın, "Ben de açlıktan ölüyorum," dedi. Sonra gözleri fal taşı gibi açıldı. "Yoo, olamaz."

Herkes bir ağızdan, "Ne oldu?" dedi.

"Yemek. Bugün pazar. Bu akşam bize yemeğe gelecek."

Yine ağır bir sessizlik çöktü.

"Bu aklıma hiç gelmemişti," dedi Charles. "Bir kez bile."

"Ben de unutmuşum," dedi Camilla. "Evde ağza atacak tek lokma bile yok."

"Eve dönerken markete uğramamız gerek."

"Ne alacağız?"

"Bilmem. Çabuk yollu bir şeyler."

"Size inanamıyorum," dedi Henry ters ters. "Bunu daha dün gece hatırlatmıştım."

"Ama unutmuşuz işte," dedi ikizler aynı anda çaresizce.

"Nasıl unutabilirsiniz?"

"Birini öğlen saat ikide öldürmeyi planlıyorsan, akşam yemeğinde cesedine ikram edeceğin şeyleri düşünme fırsatın olmuyor pek."

Francis onlara yardımcı olmak için, "Kuşkonmazın tam mevsimi," dedi.

"Evet ama Food King'de kuşkonmaz var mıdır?"

Henry derin bir iç çekip ağaçların arasına doğru yürümeye başladı.

Charles telaşla, "Nereye gidiyorsun?" dedi.

"Gidip biraz eğrelti otu koparacağım. Sonra gideriz."

"Aman, bırak şunu," dedi Francis, bir sigara yakıp kibriti yere fırlattı. "Bizi kimse görmeyecek."

Henry arkasını dönüp ona baktı. "Birileri görebilir. Eğer böyle bir şey olursa, buraya gelmek için bir bahanemiz olmasını istiyorum. Ayrıca o kibriti yerden almalısın," dedi, sigarasının dumanını koca bir bulut halinde havaya üfleyip kızgın kızgın bakan Francis'e.

Hava anbean daha da kararıp soğuyordu. Ceketimin düğmelerini ilikledim, uçuruma bakan nemli kayalardan birine oturdum, bir yandan aşağıda süzülen üstü yapraklarla kaplı çamurlu dereciğe bakıyor, diğer yandan yemekte ne yapacaklarını tartışan ikizleri dinliyordum. Francis bir ağacın gövdesine dayanmış, sigarasını içiyordu. Bir süre sonra sigarasının izmaritini ayakkabısının tabanıyla ezip söndürdü ve yanıma gelip oturdu.

Dakikalar geçti. Gökyüzü öylesine bulutlarla kaplanmıştı ki rengi âdeta mora dönmüştü. Karşı kıyıdaki huş ağaçlarının arasından soğuk bir rüzgâr esince üşüyüp ürperdim. İkizler tekdüze bir sesle aynı konuyu tartışmayı sürdürüyordu. Ne zaman böyle huzursuz, keyifsiz bir ruh haline bürünseler, şu çizgi filmdeki saksağanlar Heckle ve Jeckle gibi çeneleri düşüyordu.

Henry telaşla çamurlu ellerini pantolonuna silerek ansızın ağaçların arasından çıkıp geldi. "Birisi geliyor," dedi sessizce.

İkizler konuşmayı kesip ona baktılar.

Charles, "Ne?" dedi.

"Arka taraftan biri geliyor. Dinleyin."

Sessizliğe büründük, şaşkınlıkla birbirimize bakıyorduk. Ağaçların arasından esen serin rüzgâr kızılcıkların beyaz çiçeklerini olduğumuz yere doğru savurdu.

"Ben hiçbir şey duymuyorum," dedi Francis.

Henry parmağını dudaklarına götürdü. Beşimiz olduğumuz yerde kalakalmış, bir an daha öylece bekledik.

Ayak sesleri, ağaç dallarının çıtırtısı. Birbirimize baktık. Henry dudağını ısırdı ve hemen etrafa bakındı. Uçurumun olduğu açıklık çıplaktı, saklanacak hiçbir yer yoktu, onca kişiyken ses çıkarmadan koşup ormana doğru kaçmamız mümkün değildi. Henry tam bir şey söylemek için ağzını açmıştı ki hemen yakınımızdaki çalılıklardan gelen hışırtıyı duydu ve bir kapıdan içeriye dalar gibi iki ağacın arasından geçip ormana daldı.

O açıklıkta kalakalan diğerlerimiz önce birbirimize, sonra da dönüp on metre ötede, ormanın kıyısındaki bir kuytuya saklanan Henry'ye baktık. O da bize bakıp sabırsızca el sallıyordu. Tam o anda çakıl taşlarının üstünde yürüyen ayak seslerini duydum ve ne yaptığımın farkında olmadan, hemen arkamı dönüp yakınlardaki bir ağacın gövdesini inceliyormuş gibi yapmaya başladım.

Ayak sesleri yaklaşıyordu. Ensemdeki karıncalanma hissi her geçen saniye artıyordu, eğilip ağacın gövdesini biraz daha yakından inceledim: Parmaklarımla dokunduğum bu gümüşi gövdenin üstündeki yarıktan çıkan karıncalar tek sıra halinde marş marş yürüyordu.

Derken –neredeyse ben farkına bile varmadan– ayak sesleri durdu, hem de tam arkamda.

Kafamı kaldırdığım anda karşımda duran Charles'ı gördüm. Yüzünde dehşet dolu bir ifadeyle arkama bakıyordu, ona tam *ne var, ne oluyor* diye sormak üzereyken Bunny'nin hemen arkamdan gelen sesini duyan kulaklarıma inanamadım.

"Yok daha neler," dedi şaşkınlıkla. "Ne bu? Doğa Kulübü'nün toplantısı mı?"

Dönüp baktım. Gerçekten de Bunny'ydi bu, tüm heybeti ve ayak bileklerine kadar uzanan o kocaman, sarı yağmurluğuyla karşımda duruyordu.

Korkunç bir sessizlik oldu.

Camilla duyulur duyulmaz bir sesle, "Merhaba, Bun," dedi.

"Asıl size merhaba." Elinde bir bira şişesi vardı –bir şişe Rolling Rock, tuhaftır, bunu hâlâ hatırlarım– şişeyi kafasına dikip lıkır lıkır içti ve sonra, "Ohh," dedi. "Siz son günlerde bu ormanda sinsi sinsi fazla dolaşmaya başladınız. Sahi," deyip beni dürtükledi. "Ben de sana ulaşmaya çalışıyordum."

Aniden bu kadar yakınımda beliriveren varlığını kaldırmakta zorlanıyordum. Elindeki şişeden biraz daha bira içerken, sonra şişeyi yeniden indirirken, elinin tersiyle ağzını silerken aval aval suratına bakıyordum, o kadar yakınımda duruyordu ki bira kokan ağır nefesini tenimde hissedebiliyordum.

"Aaah," dedi, yüzüne düşen saçları geriye doğru itip geğirdi. "Eee, geyik katilleri, bu seferki olay ne? Hep birlikte toplanıp şu bitki örtüsünü bir inceleyelim mi dediniz?"

Ağaçların arasından hışırtılar ve âdeta onun bu sözlerine itiraz eden hafif bir öksürük sesi duyuldu.

"Yok, pek sayılmaz," dedi buz gibi bir ses.

Bunny döndü, şaşırmıştı –ben de öyle– Henry'nin karanlıkların içinden çıktığını gördük.

Bunny'ye doğru yaklaşıp onu dikkatle süzdü. Çamurdan simsiyah olmuş elinde küçük bir bahçe küreği vardı. "Merhaba," dedi. "Bu ne güzel sürpriz."

Bunny de sert bakışlarla onu uzun uzun süzdü. "Tanrım," dedi. "Ne yapıyordun sen, ölüyü mü gömüyordun?"

Henry gülümsedi. "Aslına bakarsan yolunun buraya düşmesi hoş bir tesadüf oldu."

"Yine bir tören falan mı yapıyorsunuz?"

Henry, bir süre duraksadıktan sonra, "Ah, evet," dedi yumuşak bir sesle. "Öyle de denebilir bence."

"Diyorsun," dedi Bunny dalga geçercesine.

Henry dudağını ısırdı. "Evet," dedi tüm ciddiyetiyle. "Öyle diyorum. Ama ben olsam bu şekilde ifade etmezdim herhalde."

Her şey o kadar durgundu ki. Ormanın içinde, uzaklarda bir yerde bir ağaçkakanın tuhaf kahkahasını işittim.

Bunny, "Söylesene," dedi, sesinde ilk defa küçük de olsa bir şüphe tınısı duyduğumu sandım. "Siz burada ne halt ediyorsunuz cidden?"

Orman sessizdi, çıt çıkmıyordu.

Henry gülümsedi. "Ne olacak canım, taze eğrelti otu topluyoruz," dedi ve ona doğru bir adım attı.

2. Kitap

Dionysus tam bir illüzyon ustasıdır, bir geminin güvertesinden sarmaşıklar çıkarabilir ve ona inananlara dünyayı hiç olmadığı bir yer gibi gösterebilir.

E. R. DODDS,
The Greeks and The Irrational

6. Bölüm

Yeri gelmişken söyleyeyim, kendimi hiç de kötü bir insan gibi görmüyorum (şimdi tam bir katil gibi konuştum işte!). Ne zaman bir cinayet haberi okusam, kurbanlarını boğarak öldüren canilerin, iğneyle delik deşik eden çocuk doktorlarının, her türden kötülük ve ahlaksızlıkla suçlananların inatla ve neredeyse dokunaklı bir inançla içlerindeki kötülüğü reddetmelerine, böylesine yapmacık bir ahlaklılık taslamalarına hayret ederim. "Ben aslında çok iyi bir insanımdır." Bu cümleyi kuran, yakın zamanda kanlı baltasıyla Teksas'ta yarım düzine hemşireyi katleden ve idam cezasına çarptırılacağı söylenen bir seri katil mesela. Davasını gazetelerden ilgiyle takip etmiştim.

Fakat hiçbir zaman öyle çok iyi biri olduğumu düşünmediysem de son derece kötü bir insan olduğuma da inanmıyorum doğrusu. Belki de Teksaslı dostumuzun da gösterdiği gibi, insan ne olursa olsun kendisine öyle kötü şeyleri yakıştıramıyordur. Yaptığımız korkunç bir şeydi ama ben hâlâ hiçbirimizin kötü insanlar olduğunu düşünmüyorum; bütün bu olanları benim zayıflığıma, Henry'nin kibrine ve Yunan nesrine fazla düşkünlüğüne ya da neye isterseniz ona yorabilirsiniz.

Bilmiyorum. Kendimi nasıl bir işe bulaştırdığım üzerinde biraz daha fazla düşünmeliydim sanırım. Yine de ilk cinayet –şu çiftçi cinayeti– çok basit görünmüştü gözüme, suyun üstünde tek bir kıpırtı yaratmadan gölün dibine çöküveren küçük bir taştı o. İkincisi de yine kolay olmuştu, en azından başlangıçta ama diğerinden bu kadar farklı olacağı hiç aklıma gelmezdi. Bizim pıt diye suya düşüp hemen dibe çökübereceğini, karanlık suların koynunda geride hiçbir iz bırakmak-

sızın kaybolup gideceğini zannettiğimiz o küçük, basit taş aslında bir su bombasıydı ve daha berrak suların üstündeyken birdenbire patlayıvermişti, bu patlamanın yankılarının hâlâ daha tam olarak geçtiğini söyleyemem.

On altıncı yüzyılın sonlarına doğru, İtalyan fizikçi Galileo Galilei, söylentilere bakılırsa Pisa Kulesi'nin tepesinden birtakım cisimler atarak düşen cisimlerin doğasına dair pek çok deney yapmış, düşme anındaki ivme oranını ölçmeye çalışmış. Bütün bu deneylerin sonucunda şu bulguya ulaşmış: Düşen cisimler düşerken hız kazanırlar. Bir cisim ne kadar yüksekten düşerse o kadar hızla hareket eder. Düşen cismin sürati, yerçekimi yüzünden, düşene kadar geçen her saniye katlanarak artar. Kısacası, bizim olayımızdaki değişkenleri göz önüne alırsak, bizim düşen cismimiz, aşağıdaki kayalıklara çarptığında saniyede on metreden fazla bir hızla hareket ediyordu.

Yani her şeyin ne kadar hızlı olup bittiğini görüyorsunuz. Bu filmi yavaşlatmak, kare kare incelemek imkânsız. O zaman kazanın verdiği o çabuk, aldatıcı rahatlama anında ani bir alev parlaması misali ne gördüysem şimdi de aynı şeyi görüyorum: havaya savrulan çakıl taşları, çırpınan kollar, can havliyle bir ağaç dalına tutunup sonra kaçıran bir el. Çalılıkların arasından ansızın çığlık çığlığa çıkıp gökyüzüne karışan kara kargalar. Ve görüntü uçurumun kenarından bir adım geri çekilen Henry'ye dönüyor. Sonra film kopuyor ve ekran kararıyor. *Consummatum est.*[23]

Geceleyin yatağımda yatarken kendimi hiç istemeden de olsa bu sakıncalı küçük belgeseli izlerken bulursam (gözlerimi açtığımda hemen kaybolur, gözlerimi kapattığımdaysa her seferinde ta en baştan başlar), bakış açısının ne kadar tarafsız, detayların ne kadar ayrıksı ve büyük ölçüde duygusallıktan mahrum olduğuna hayret ederim. Bu açıdan geçen onca yıl, onca zaman sonra hatırlanan bu olaya düşündüğünüzden çok daha net bir ayna tutuyor diyebilirim. Zaman ve defalarca kez tekrar tekrar izlemek bu hatıraya aslının sahip olmadığı bir korku hissi katıyor. Olup biten her şeyi şaşkınlık ve merak dışında hiçbir korku ve

23 (Lat.) Bitti. (ç. n.)

acıma hissi duymadan, öyle büyük bir sakinlikle izlemiştim ki hepsi bir daha asla silinmemek üzere göz sinirlerime kazınmış ama nedense yüreğime hiç dokunmamıştı.

Ne yaptığımızı idrak etmem saatler, ehemmiyetini kavramaya başlamamsa günler, hatta belki aylar, yıllar aldı. Bütün bu plan hayal gücümüzün ürünü olmaktan çıkıp ürkütücü bir biçimde ete kemiğe bürününceye kadar üzerinde o kadar çok düşünmüş, o kadar çok konuşmuştuk ki... Her nasılsa kendimi bunun basit bir oyundan ibaret olduğuna inandırdığım için böylesi tek bir kez bile aklımdan geçmemişti. Bu gerçekdışılık havası en sıradan detaylara bile sinmişti, sanki arkadaşımızın ölümünü değil, gerçekleşeceğine şahsen hiç inanmadığım olağanüstü bir seyahat programı planlıyorduk.

Düşünemediğin şeyi yapamazsın. Julian Yunanca derslerimizde hep böyle söylerdi, bunu bizi zihinsel faaliyetlerimizi artırmaya teşvik etmek için söylediğini bilsem de ürkütücü şekilde, söz konusu meseleyle de ilişkilendirilebilir. Bunny'yi öldürme fikri dehşet vericiydi, imkânsızdı, yine de bıkmadan usanmadan bunu düşünüp durmuş, bundan başka çaremiz olmadığına kendimizi inandırmış ve başta olanaksız ve saçma görünse de gerçekte oldukça işe yaradığını gördüğümüz planlar geliştirmiştik... Bilmiyorum. Daha bir iki ay önce olsa, cinayetin düşüncesi bile beni dehşete düşürürdü. Ama o pazar günü, olduğum yerde bir cinayeti izlerken gözüme dünyanın en kolay işi gibi görünmüştü. Ne çabuk düşüvermişti, ne çabuk olup bitivermişti her şey.

Bu bölümü yazmak nedense benim için çok zor, bu konuyu mide bulantısı ve sinir bozukluğuyla geçen dakikaların saat dörtten beşe ilerlemeye ayak diredigi pek çok geceyle ilişkilendirdiğim için muhtemelen. Analiz yapma çabalarının tamamen faydasız olduğunu bildiğim için elim gitmiyor belki de. Neden yaptığımızı bilmiyorum. Şartlar böyleyken şimdi olsa bunu asla yapmazdık da diyemiyorum. Yaptığımdan bir nebze üzüntü duysam bile bunun artık hiçbir önemi yok.

Hikâyemin özünü oluşturan bu bölümü böylesine baştan savma ve uyduruk bir şekilde yorumladığım için de üzgünüm. En boşboğaz,

en utanmaz katillerin bile sıra işledikleri suçu anlatmaya geldiğinde suspus olduklarını fark ettim. Birkaç ay önce havaalanındaki kitapçıdan sırf heyecan olsun diye adam öldüren meşhur bir katilin kendi hayat hikâyesini yazdığı kitabı satın almış, ürkütücü detaylardan yoksun olduğunu görünce dudak bükmüştüm. Gerilimin en yükseldiği anlarda (mesela yağmurlu bir gece, ıssız bir sokakta, katilin parmakları dört numaralı kurbanın incecik boynuna dolandığı anda) bir anda utanıveriyor, tamamen alakasız bambaşka bir konuya atlayıveriyordu. (Okuyucu onun hapishanedeyken IQ testine sokulduğunu biliyor muydu? IQ skorunun ünlü araştırmacı Doktor Jonas Salk'ınkine yakın olduğunun ortaya çıktığından haberi var mıydı?) Kitabın çok büyük bir kısmı hapishane hayatına dair basmakalıp laflardan ibaretti – kötü yemekler, avluda çıkan şamatalar, hapishane gediklilerinin edindiği meşakkatli hobiler falan filan. Beş dolarımı boşa harcamıştım.

Gerçi bu meslektaşımın ne hissettiğini bir bakıma anlıyorum. Her şey kararmış falan değildi, öyle bir şey yoktu, ilkel, uyuşturucu bir içgüdünün etkisiyle olayın kendisi bir bakıma karanlıkta kalıyor, muğlaklaşıyor sadece. Paniğe kapılmış annelerin çocukları uğruna hiç düşünmeden buz kaplı nehirlere atlamasını ya da cayır cayır yanan evlere dalmasını, en sevdiğini kaybetmiş birinin cenaze törenini tek damla gözyaşı dökmeden atlatmasını sağlayan da yine bu aynı içgüdü bence. Hemen idrak edilemeyecek kadar korkunç şeyler vardır. Bazı şeylerse tüm çıplaklığına ve izi asla silinmeyecek ürkütücülüğüne karşın bir türlü idrak edilemez. Ancak çok sonra, yapayalnız, hatıralara dalmışken varırsın farkına – küller soğuduğunda, başsağlığı dilemeye gelenler bir bir gittiğinde, insan etrafına şöyle bir bakıp kendini bambaşka bir âlemde buluverdiğinde.

Arabaya geri döndüğümüzde kar yağmaya başlamamıştı daha ama ağaçlar akşam karanlığında üstlerine çökmeyi bekleyen karın ve buzun ağırlığını hissediyormuşçasına büzüşmüş, sessizce bekliyorlardı.

"Yok artık, şu çamura bak," dedi Francis, yoldaki çukurlardan birinin daha üstünden geçerken ön cama sıçrayan kalın çamur tabakasına bakarak.

Henry vitesi bire düşürdü.

Dişlerimi zangırdatan koca bir çukura daha girdik. Çukurdan çıkmaya çalıştıkça arabanın tekerlekleri inliyor, dört bir yana çamur sıçratıyordu, en sonunda sarsılarak çukura saplanıp kaldık. Henry bir küfür savurup arabayı geri vitese taktı.

Francis camını indirdi ve kafasını dışarı çıkarıp durumu görmeye çalıştı. "Ah, Tanrım," dediğini duyuyordum. "Arabayı durdur. Buradan çıkmamıza imkân yok..."

"Çamura saplanmış değiliz."

"Saplanmışız işte. Sen daha da beter bir hale getiriyorsun. Hadi ama Henry. Durdur şu..."

Henry onu susturdu. "Kes sesini!"

Tekerlekler yine inlemeye başladı. İki yanımda oturan ikizler arka camı kaplayan çamurun arasından dışarıyı görmeye çalışıyorlardı. Henry bir anda birinci vitese taktı ve yüreğimi ağzıma getiren bir sıçrayışla arabayı saplandığı o çukurdan çıkardı.

Francis kendini koltuğa bıraktı. O çok dikkatli araba kullanırdı, Henry'nin kullandığı arabaya binmek en uygun koşullarda bile onu geriyordu.

Kasabaya varır varmaz Francis'in dairesine gittik. İkizler ve ben orada onlardan ayrılıp kendi yolumuza –ben kampüse, ikizler evlerine– gidecektik, Henry ve Francis ise arabayla ilgilenecekti. Henry motoru durdurdu. Arabanın içindeki sessizlik tekinsiz ve sarsıcıydı.

Dikiz aynasından bana bakıyordu. "Gitmeden önce biraz konuşmamız gerek," dedi.

"Ne oldu ki?"

"Odandan kaçta çıktın?"

"Üçe çeyrek kala falan."

"Seni gören oldu mu?"

"Sanmıyorum. Bildiğim kadarıyla hayır."

Bu uzun ve meşakkatli yolculuktan sonra artık soğumaya koyulan araba tıkırdıyor, tıslıyor, âdeta kaportasına yeniden yerleşiyordu. Henry bir süre sessiz kaldı, sonra tam bir şey söylemek için ağzını açmıştı ki Francis pencereden dışarıyı işaret etti. "Şuraya bakın," dedi. "Kar mı yağıyor?"

İkizler hemen dönüp dışarı baktılar. Dudaklarını ısırmakla megul olan Henry hiç aldırmadı. "Biz dördümüz," dedi en sonunda, "kasabadaki Orpheum Sineması'ndaydık – saat birden dört elli beşe kadar sürecek olan 'iki film birden' seansına gittik. Sonra biraz arabayla dolaşıp..." saatine baktı, "beş çeyrekte eve döndük. Bizim hikâyemiz bu şekilde. Ama seni ne yapacağız hiç bilmiyorum."

"Neden sizinle birlikte olduğumu söylemiyorum?"

"Bizimle değildin çünkü."

"Bunu kim, nereden bilecek ki?"

"Sinema gişesindeki kız bilecek. Öğle seansı için hep birlikte gidip bilet aldık, ücretini yüz dolarlık bir banknotla ödedik. Bizi hatırlayacaktır, bundan emin olabilirsin. Balkonda oturduk ve ilk film başladıktan on beş dakika kadar sonra acil çıkış kapısından sıvıştık."

"Sizinle orada buluşmuş olamaz mıyım?"

"Olabilirdin ama araban yok. Taksiye bindim de diyemezsin çünkü bunu kolayca kontrol edebilirler. Hem sen dışarıda dolaşmıyor muydun? Yanımıza gelmeden önce ana binaya gittiğini söylemiştin."

"Evet."

"O zaman oradan çıkıp doğruca yurda gittiğini söylemekten başka çaren yok. İdeal bir hikâye olduğunu söyleyemem ama bu noktada söyleyebileceğin başka bir şey yok. Bir ihtimal birileri seni görmüş olursa diye filmden sonra bizimle bir yerde buluştuğunu düşünebiliriz. Seni arayıp saat beşte otoparkta seninle buluştuk diyelim. Bizimle birlikte arabaya binip Francis'e gelmiş, buradan yine yurda dönmüş ol – doğrusunu istersen, bu da çok iyi bir açıklama değil ama idare edeceğiz artık."

"Pekâlâ."

"Yurda gidince hemen telefonun başına git ve saat üç buçukla beş arasında sana herhangi bir mesaj bırakan olmuş mu, onu kontrol et. Eğer varsa telefona neden cevap vermediğin için bir bahane bulmamız gerekecek."

"Baksanıza," dedi Charles. "Cidden kar yağıyor."

Minicik kar taneleri ancak çamların tepelerinde görünüyordu.

"Bir şey daha var," dedi Henry. "Çok önemli bir haber almayı bekliyormuşuz gibi diken üstünde görünmek istemeyiz. Odana git. Kitap oku. Çok gerekmediği takdirde bu gece tekrar görüşmeyelim bence."

"Yılın bu vaktinde kar yağdığını görmemiştim hiç." Francis camdan dışarı bakıyordu. "Daha dün hava yirmi dereceydi."

"Kar bekleniyor muydu acaba?"

"Hiç duymadım."

"Yok artık, şu hale bak. Hem de Paskalya'ya bu kadar az kalmışken."

Henry, "Neden bu kadar heyecanlandığınızı anlamıyorum," dedi ters ters. Tıpkı bir çiftçi gibi hava koşullarının mahsulü, filizlenmeyi, çiçeklenme vaktini filan nasıl etkilediğini iyi bilirdi. "Bütün çiçekleri öldürecek, o kadar."

Çok üşüdüğüm için son hızla yurda doğru yürüdüm. Müthiş bir tezatla, nisan manzarasına kasım ayının durgunluğu çöküyordu. Kar ciddi ciddi yağmaya başlamıştı artık – çoktan ilkbahara bürünen ağaçlardan kocaman suskun taç yaprakları esiyor bembeyaz çiçek demetleri halinde karlı karanlığa, kâbus gibi bir masal kitabından çıkma, tarumar olmuş toprağa karışıyordu. Yolum sıra sıra dizilmiş elma ağaçlarının altından geçiyordu, alacakaranlıkta, çoktan çiçeğe oturmuş ışıl ışıl halleriyle yürüdüğüm yolu beyaz şemsiyelerle süslenmiş bir sokağa çevirmişlerdi. İri, beyaz kar taneleri rüya gibi usulca esiyordu aralarından. Durup bir an olsun bakmadım ama, hatta yürüyüşümü daha bile hızlandırdım. Hampden'da geçirdiğim o kâbus gibi kış yüzünden kardan ödüm kopuyordu.

Beni arayıp herhangi bir mesaj bırakan yoktu. Odama çıktım, giysilerimi değiştirdim, çıkardıklarımı ne yapacağıma bir türlü karar

veremedim, gidip yıkamayı istiyordum ama sonra bunun şüphe çekebileceğini düşündüm, en sonunda hepsini kirli çamaşır sepetimin en dibine tıkıştırdım. Sonra yatağımın üstüne oturup saate baktım.

Akşam yemeği vakti gelmişti, bütün gün ağzıma tek lokma koymamıştım ama hiç aç hissetmiyordum. Pencerenin önüne gidip kar tanelerinin tenis kortlarını aydınlatan sokak lambalarının ışığında fırıl fırıl dönmelerini izledim, sonra tekrar geçip yatağımın üstüne oturdum.

Dakikalar birbiri ardına geçiyordu. Olup bitenleri ne olduğunu bile anlamadan atlatmamı sağlayan o anestezi her ne ise etkisi artık geçmeye başlamıştı ve bütün gece orada tek başıma oturacağım düşüncesi her geçen saniye daha da dayanılmaz geliyordu. Radyoyu açtım, sonra kapattım, okumaya çalıştım. Bir kitaptan sıkılıp hemen diğerine geçiyordum. Daha on dakika ya geçmiş ya geçmemişti. İlk başladığım kitabı tekrar elime aldım, sonra yine bıraktım. Derken kendimi tutamayıp alt kattaki ankesörlü telefona indim ve Francis'in numarasını çevirdim.

Telefonu daha ilk çalışta açtı. Arayanın ben olduğumu anlayınca, "Selam," dedi. "Ne oldu?"

"Hiç."

"Emin misin?"

Henry'nin arka taraftan gelen homurtularını duyabiliyordum. Francis ahizeyi ağzından uzaklaştırıp ona anlayamadığım bir şeyler söyledi.

"Siz ne yapıyorsunuz?" diye sordum.

"Hiç. Bir şeyler içiyoruz. Bekle bir saniye," dedi arkadan gelen homurtuya cevaben.

Kısa bir sessizlik oldu, tam duyamadığım bir şeyler konuşuldu, sonra telefonun diğer ucunda Henry'nin sert sesi duyuldu. "Sorun ne? Neredesin sen?"

"Yurttayım."

"Ne oldu peki?"

"Yanınıza gelip ben de sizinle bir içki mi içsem diyordum da."

"Bu hiç iyi bir fikir değil. Ben de şimdi kalkmak üzereydim."

"Ne yapacaksın?"

"Şey, doğrusunu istersen bir banyo yapıp yatacağım."

Kısa bir sessizlik oldu.

Henry, "Orada mısın?" dedi.

"Henry, ben delirmek üzereyim. Ne yapacağımı şaşırdım."

"Güzel, canın ne istiyorsa onu yap," dedi Henry tatlı bir sesle. "Yeter ki o yurttan çok uzağa ayrılma."

"İyi de ne fark eder ki sanki..."

Henry hemen araya girip, "Kafanı bulandıran, seni kaygılandıran bir şey olduğunda başka bir dilde düşünmeyi denedin mi hiç?" dedi.

"Ne?"

"Bunu yapmak seni sakinleştirir. Düşüncelerini kontrol altına alır. Koşullar ne olursa olsun iyi bir disiplin yöntemidir. Ya da Budistlerin yaptığını deneyebilirsin."

"Neymiş o?"

"Zen pratiklerinde *zazen* denilen bir egzersiz var, anladığım kadarıyla Theravada okulunun vipassana tekniğine benziyor. Boş bir duvara dönüp oturuyorsun. Ne hissedersen hisset, hislerin ne kadar güçlü ya da şiddetli olursa olsun hiç kıpırdamıyorsun. Hep duvara bakıyorsun. Tabii asıl disiplin oturmayı sürdürmekte."

Bir sessizlik oldu, bu aptal tavsiye hakkında ne düşündüğümü yeterince ifade edecek sözcükleri seçmeye çalışıyordum.

"Bak, beni dinle," dedi, ben konuşmaya fırsat bulamadan. "Çok yorgunum. Seninle yarın derste görüşürüz, tamam mı?"

"Henry," dedim ama o çoktan kapatmıştı bile.

Kendimden geçmiş bir halde yukarı çıktım. Bir içki içmek için yanıp tutuşuyordum ama içeçek hiçbir şeyim yoktu. Yatağımın üstüne oturup pencereden dışarı baktım.

Uyku haplarımın da hepsi bitmişti. Çoktan bittiğini biliyordum ama ne olur ne olmaz diye çekmeceyi kurcalayıp şişeyi kontrol ettim yine de. Revirden aldığım birkaç C vitamini tabletinden başka hiçbir şey yoktu. Küçük beyaz haplar. Hepsini masamın üstüne döktüm, farklı şekillerde dizdim ve sonra yutma refleksinin kendimi daha iyi hissettireceğini umarak bir tane alıp ağzıma attım ama hiçbir işe yaramadı.

Hiç kıpırdamadan oturuyor, düşünmemeye çalışıyordum. Sanki bir şey bekliyor gibiydim, tam olarak ne olduğunu bilmiyordum ama gerginliğimi alıp kendimi iyi hissetmemi sağlayacak bir şeydi istediğim, gerçi bunu yapmaya muktedir tek bir şey gelmiyordu aklıma, ne geçmişte ne şimdi ne de gelecekte. Bana sonsuzluk gibi gelen bir süre geçti. Sonra birden korkunç bir düşünce saplandı zihnime: böyle mi oluyordu yani? Bundan sonra hep böyle mi olacaktı?

Saate baktım. Daha bir dakika bile geçmemişti. Ayağa kalktım, odamın kapısını kilitleme zahmetine bile girmeden Judy'nin koridorun diğer ucundaki odasına kadar yürüdüm.

Mucize eseri odasındaydı, sarhoştu, dudağına ruj sürüyordu. Gözlerini aynadan hiç ayırmadan, "Selam," dedi. "Partiye gitmek ister misin?"

Ona ne dediğimi hatırlamıyorum bile, kendimi iyi hissetmediğimi söyledim herhalde.

"Bir simit falan ye," dedi, kafasını bir sağa bir sola çevirip kendisini inceliyordu.

"Eğer varsa senden bir uyku hapı almayı tercih ederim."

Rujla işi bitince kapağını kapatıp bir kenara koydu, sonra makyaj masasının çekmecesini açtı. Bu bir makyaj masası değildi aslında, tıpkı benim odamdaki gibi üniversitenin sağladığı yurt mobilyalarından biriyidi ama elindeki eşyanın ne işe yaradığını anlamadığı için ona kafasına göre işlev yükleyen bir yabani gibi, hiç üşenmeden üstüne bir parça cam kestirip, bacaklarını saten kumaşla kaplayıp bir de üç taraflı, ışıklı bir ayna eklemiş ve bu çalışma masasını bir makyaj masasına dönüştürüvermişti. İçi çeşit çeşit pudralar ve kalemlerle karman çorman dolan çekmeceyi kurcalayıp reçeteli bir ilaç şişesi çıkardı, onu ışığa doğru tutup üstünü okudu ve çöp kutusuna fırlattı, sonra eline başka bir şişe aldı. "Bu işini görür," deyip şişeyi bana uzattı.

Şişeyi inceledim. Dibinde iki tane hap duruyordu. Etiketinde sadece AĞRI İÇİN yazıyordu.

"Bu ne ya? Anacin falan mı?" dedim. Canım sıkılmıştı.

"Bir tane dene. İyi gelecek. Hava da nasıl bozdu birden, değil mi?"

"Hı hı," dedim, haplardan birini yutup şişeyi ona geri uzattım.

"Yok, sende kalsın," dedi, çoktan süslenmeye geri dönmüştü bile. "Aman yahu burada da kar bitmek bilmiyor. Ne halt ettim de kalkıp buraya geldim. Bir bira al istersen."

Giysi dolabının içinde kendine ait mini buzdolabı vardı. Bütün o kemerlerin, şapkaların ve dantelli bluzların arasından buzdolabına ulaşıp iki şişe aldım.

"Yok, ben istemiyorum," dedi bir tanesini ona uzatınca. "Bitik haldeyim. Partiye gitmedin, değil mi?"

"Hayır," dedim, birayı tam ağzıma götürmüştüm ki donup kaldım. Biranın tadındaki, kokusundaki bir şey beni durdurmuştu, sonra hatırladım: Bunny'nin nefesindeki bira kokusu, yere dökülen biranın köpüklenişi, onun peşi sıra tangır tungur uçurumdan aşağıya yuvarlanan şişe.

"Akıllılık etmişsin," dedi Judy. "Hava çok soğuktu, müzik grubu da berbattı. Senin şu arkadaşını gördüm, neydi adı? Albay."

"Ne?"

Güldü. "Ya, bizim Laura Stora ona bu adı taktı da. Eskiden onun yanındaki odada kalıyormuş, senin arkadaşın hiç durmadan John Philip Sousa marşları çalıp onu deli ediyormuş."

Bunny'yi kastediyordu. Bira şişesini yere bıraktım.

Ama neyse ki Judy kaş kalemiyle meşguldü. "Biliyor musun?" dedi. "Bence Laura'nın yeme bozukluğu var, anoreksiya değil ama, hani şu Karen Carpenter şeyi var ya, kendini zorla kusturuyorsun. Dün akşam o, Trace ve ben restorana gittik, çok ciddiyim, nefes alamayacak hale gelinceye kadar tıkındı durdu. Sonra kusmak için erkekler tuvaletine girdi. Tracy ve ben, şimdi bu normal bir şey mi yani, diye birbirimize bakakaldık. Sonra Trace dedi ki, hani Laura sözüm ona öpücük hastalığına yakalandığı için hastaneye yatmıştı ya? İşte, aslında olay çok başkaymış..."

Nefes bile almadan anlattı durdu. Bense kafamdaki korkunç düşüncelerin içinde kaybolmuş bir halde boş gözlerle ona bakıyordum.

Birden konuşmayı kestiğini fark ettim. Bir şey söylememi beklercesine suratıma bakıyordu.

"Hı?" dedim.

"Duyduğun en gerizekâlıca şey değil mi, dedim."

"Hımm."

"Annesiyle babasının umurunda bile değil anlaşılan." Makyaj malzemelerinin durduğu çekmeceyi kapatıp bana doğru döndü. "Her neyse. Şimdi sen partiye gelmek istiyor musun, istemiyor musun?"

"Kim veriyor partiyi?"

"Jack Teitelbaum tabii ki seni şapşal. Durbinstall'ın bodrum katında. Sid'in grubu çalacaktı, davulda Moffat olacak. Kafesin içindeki bir striptizciden de söz ediyorlardı galiba. Hadi gel sen de."

Nedense ona hiçbir cevap veremiyordum. Judy'nin davetlerini koşulsuz şartsız reddetmek bende öyle güçlü bir refleks haline gelmişti ki evet demekte güçlük çekiyordum. Sonra odamı düşündüm. Yatağımı, dolabımı, masamı. Bıraktığım yerde darmadağınık duran kitapları.

"Hadi ama," dedi çapkın çapkın. "Benimle hiç takılmıyorsun."

"Pekâlâ," dedim en sonunda. "Gidip paltomu alayım."

Judy'nin verdiği hapın ne olduğunu çok sonra anlayacaktım: Demerol. Biz gittiğimizde parti hareketlenmeye başlamıştı. Bütün o sert köşeler, renkler, pıtır pıtır dökülen kar taneleri, Sid'in grubunun çıkardığı patırdı – her şey tatlı, yumuşak ve sonsuz hoşgörülüydü. Daha önce itici bulduğum insanların yüzlerinde tuhaf bir güzellik buluyordum. Herkese gülümsüyordum, karşılığında herkes de bana gülümsüyordu.

Judy (Judy! Eksik olmasın!) beni arkadaşı Jack Teitelbaum ve Lars adındaki herifin yanında bırakıp bize içki getirmeye gitti. Her şey kutsal bir ışıkla yıkanmıştı sanki. Jack ve Lars'ın tilt makinelerinden, motosikletlerden, kadın boksörlerden konuşmalarını dinledim, beni de sohbete dâhil etmeye çalışmaları yüreğimi ısıttı. Lars elindeki bongdan bir nefes çekmem için bana uzattı. Bu hareketi beni inanılmaz derecede duygulandırdı ve o anda bu insanlar hakkında çok yanıldığımı anladım. Bunlar iyi insanlardı, sıradan insanlardı, dürüst kimselerdi, tanıdığım için kendimi şanslı hissetmem gereken kişilerdi.

Judy elinde içkilerle geri döndüğünde ben yaşadığım bu aydınlanma anını söze dökmenin bir yolunu arıyordum. Bana getirdiği içkiyi içtim, bir tane daha almak için ayağa kalktım ve kendimi akışkan, hoş bir sersemliğin içinde sürüklenirken buldum. Birisi bana bir sigara vermişti. Jud ve Frank de oradaydı, Jud'un kafasında Burger King'den aldığı karton bir taç duruyordu. Garip şekilde bu taç ona müthiş bir hava katmıştı. Başını geriye doğru atmış, ulur gibi kahkaha atar ve elindeki kocaman bira bardağını sağa sola savururken tıpkı Cuchulainn'e, Brian Boru'ya ya da İrlandalı başka bir efsanevi krala benziyordu. Cloke Rayburn arka odada bilardo oynuyordu. Onun göremeyeceği bir yerde durup tüm ciddiyetiyle sopayı tebeşirlemesini ve masanın üstüne eğilirken saçlarının yüzüne düşmesini izledim. *Tak*. Renkli toplar dört bir yana dağıldı. Gözlerimin önünde benekler uçuşuyordu. Aklıma atomlar, moleküller, göremeyeceğiniz kadar küçük şeyler geldi.

Sonra başımın döndüğünü, kalabalığı yararak biraz hava almaya çalıştığımı hatırlıyorum. Önüne beton tuğla konup aralanan kapı gözüme çok davetkâr görünüyordu, serin havanın yüzüme vurduğunu hissediyordum. Sonra – sonrasını bilmiyorum, sızmış olmalıyım çünkü gözümü açtığım anda kendimi bambaşka bir yerde bir duvara dayanmış halde buldum, yanımda hiç tanımadığım bir kız vardı, bana bir şeyler anlatıyordu.

Uzun bir süredir onunla birlikte orada durduğumu yavaş yavaş anladım. Gözlerimi kırpıştırdım, çaktırmadan odaklanmaya, onu daha net görmeye çalışıyordum. Çok güzeldi, minicik, kalkık bir burnu vardı, sevimliydi; siyah saçlı, çilli ve mavi gözlüydü. Onu daha önce de bir yerde, belki de bardaki sırada görmüş ama pek dikkat etmemiştim. Ve şimdi bir hayalet gibi yeniden ortaya çıkıvermiş, plastik bir bardaktan kırmızı şarap içiyor ve bana adımla sesleniyordu.

Neden bahsettiğine pek anlam veremesem de sesi bütün o gürültüyü aşıp kendini duyurmayı başarıyordu: neşeli ve boğuktu, kulağıma tuhaf şekilde hoş geliyordu. Ona doğru eğildim –bir elli boylarında ufak tefek bir kızdı– elimi kulağıma götürdüm. "Efendim?" dedim.

Güldü, parmaklarının ucunda yükseldi, yüzünü benimkine yaklaştırdı. Parfüm kokusu. Yanağıma değen sıcak nefesi.

Onu bileğinden yakaladım. Kulağına eğilip, "Burası çok gürültülü," dedim, dudaklarım saçlarına değiyordu. "Dışarı çıkalım."

Yine güldü. "Ama daha şimdi içeri girdik," dedi. "Soğuktan buz kestiğini söylemiştin."

Hımm, diye düşündüm. Açık renk gözlerinden canının sıkıldığı anlaşılıyordu, o güçsüz ışığın altında samimi bir ilgiyle beni süzüyordu.

"Sessiz bir yere gideriz diye düşünmüştüm," dedim.

Bardağını kafasına dikip şarabın hepsini içti ve bana baktı. "Senin odana mı gidelim, benimkine mi?"

Bir an bile tereddüt etmeden, "Seninkine," dedim.

Sevimli, neşeli, eğlenceli bir kızdı. Karanlıkta tatlı tatlı kıkırdıyor, saçları yüzüme düşüyor, lisede takıldığım kızlar gibi arada bir nefesi kesiliyordu. Kollarımın arasında bir bedeni sarmanın sıcaklığını âdeta unutmuştum. Birini en son ne zaman böyle öpmüştüm? Kim bilir kaç ay önce...

Bir şeylerin bu kadar basit olabileceğini düşünmek tuhaf. Bir parti, birkaç kadeh içki, tanımadığım güzel bir kız. Okuldaki çoğu akranım böyle bir hayat sürüyordu; sabahları kahvaltıda, sanki günah sıralamasında içkinin altında, açgözlülüğün üstünde yer alan bu zararsız, küçük çapkınlığın sonucunda bir günahkârlık ve aşırılık uçurumunun kenarında gezinmişçesine mahcup bir edayla bir önceki gece yaşadıkları ilişkiyi anlatırlardı.

Posterler, bira bardağına konmuş kuru çiçekler, karanlığın içinde etrafını aydınlatan teybin ışığı. Banliyöde geçen gençlik yıllarımdan çok tanıdıktı her şey ama ilk balo gecesinden kalma çoktan unutulmuş bir anı misali, bir o kadar da uzak ve masum geliyordu nedense. Dudak parlatıcısının tadı şekerli sakızı anımsatıyordu. Yüzümü boynunun yumuşak, hafif ekşimtrak kokulu tenine gömdüm; anlaşılmaz bir şeyler mırıldanarak, inleyerek üstünde ileri geri hareket ediyor

ve her hareketimle karanlık, neredeyse unutulmuş bir hayata doğru düşüyor, düşüyordum.

Şeytan kırmızısı dijital saate göre gece iki otuzda müthiş bir panik içerisinde uykudan uyandım. Bir rüya görmüştüm, öyle çok korkunç sayılmazdı aslında, Charles ile birlikte bir trende gidiyor, gizemli üçüncü bir yolcudan kaçmaya çalışıyorduk. Sallana sallana koridorlarında yürümeye çalıştığımız vagonlar geceki partiden insanlarla doluydu – Judy, Jack Teitelbaum, karton taçlı Jud, hepsi oradaydı. Fakat rüya boyunca bütün bunların hiç önemi olmadığını, benim aslında çok daha büyük bir derdim olduğunu hissediyor ama ne olduğunu bir türlü anımsayamıyordum. Sonra hatırladım ve o anın şokuyla uykudan uyandım.

Bir kâbustan çok daha kötü bir kâbusa uyanmıştım sanki. Doğrulup oturdum, kalbim küt küt atıyordu, elektrik düğmesini bulmak için bir süre boş duvarı âdeta tokatladıktan sonra kendi odamda olmadığım kafama dank etti. Yabancı şekiller, alışılmadık gölgeler korkunç bir şekilde etrafıma üşüşüvermişti, nerede olduğum hakkında tek bir ipucu bile yoktu, bir an için hezeyana kapılıp acaba öldüm mü diye düşündüm. Sonra yanımda birinin uyuduğunu fark edip içgüdüsel olarak irkildim ve onu dirseğimle usulca dürttüm. Hiç kıpırdamadı. Bir iki dakika daha yataktan çıkmadan kafamı toplamaya çalıştım, sonra kalktım, giysilerimi buldum, o karanlıkta olabildiğince giyinip odadan çıktım.

Dışarıya adımımı attığım anda buz tutmuş basamakta kayıp iki karış karın içine yüzüstü düştüm. Bir süre düştüğüm yerde öylece kalakaldım, sonra kalkıp dizlerimin üstüne oturdum ve gözlerime inanamayarak etrafıma bakındım. Birkaç kar tanesi tamamdı da havanın bir anda böylesine değişebileceği aklımın ucundan bile geçmemişti. Çiçekler kara gömülmüş, yerdeki çimler ve diğer her şey gözden kayboluvermişti. Üstünde tek bir iz olmayan uçsuz bucaksız kar önümde masmavi uzanıyordu.

Ellerimin derisi soyulmuş, dirseğim çürümüştü. Güçlükle de olsa ayağa kalktım. Dönüp nereden çıktığıma bakınca, geceyi Bunny'nin kaldığı yurt binasında geçirdiğimi görüp dehşete kapıldım. En alt kattaki

odası karanlığa ve sessizliğe gömülmüştü. Masasının üstünde duran yedek gözlüklerini, boş yatağını, aile fotoğraflarındaki karanlığa bakıp gülümseyen yüzleri düşündüm.

Kafamı toparlayamadığım için yolu uzatarak da olsa odama ulaştığımda paltomu ve ayakkabılarımı bile çıkarmadan kendimi hemen yatağa attım. Işıklar açıktı, kendimi son derece çıplak ve korunmasız hissediyordum ama ışıkları kapatmayı istemiyordum. Yatak sal gibi hafif hafif sallanıyordu, sallanmasın diye ayağımın birini yere dayadım.

Sonra uyudum, birkaç saat boyunca mışıl mışıl uyudum, ta ki odamın kapısı tıklatılıncaya kadar. Yeniden paniğe kapılarak yerimden fırladım ve nasıl olduysa dizlerimin etrafına dolanıp âdeta canlı bir varlığın gücüyle bana saldıran paltomdan kurtulmaya çalıştım.

Kapı gıcırdayarak açıldı. Bir süre çıt çıkmadı. Sonra sert bir ses, "Senin neyin var böyle?" dedi.

Hâlâ kapı girişinde duran Francis siyah eldivenli elini kapının tokmağına koymuş, delirmişim gibi şaşkınlıkla suratıma bakıyordu.

Paltomdan kurtulmaya çalışmayı bırakıp kendimi yatağa atıverdim. Onu gördüğüme o kadar sevinmiştim ki gülesim gelmişti, hatta aldığım haplar yüzünden kafam çok iyi olduğu için muhtemelen gülmüştüm de. "François," dedim salak salak.

Kapıyı kapattı, yatağımın yanına kadar geldi ve tepemde dikilip bana baktı. Gerçekten de oydu – saçlarında ve o uzun, siyah paltosunun omuzlarında kar taneleri vardı. Uzun bir süre duraksadıktan sonra yüzünde alaycı bir gülümsemeyle, "Sen iyi misin?" dedi.

Gözlerimi ovuşturup tekrar kendime gelmeye çalıştım. "Selam," dedim. "Kusura bakma. Ben iyiyim. Cidden."

Hiçbir şey söylemeden ifadesiz bir yüzle bana bakmayı sürdürdü. Sonra paltosunu çıkarıp sandalyelerden birinin arkasına astı. "Biraz çay içmek ister misin?" dedi.

"Hayır."

"Peki, sakıncası yoksa ben kendime biraz yapacağım."

Odaya geri döndüğünde az çok kendimi toparlamıştım. Çaydanlığı ısıtıcının üstüne koydu, hiç çekinmeden çekmecemi açıp birkaç çay

poşeti çıkardı. "Al," dedi. "Çatlak olmayan fincanla sen iç. Mutfakta hiç süt kalmamış."

Orada, yanımda olması içimi rahatlatıyordu. Yatağın üstüne oturup çayımı içtim ve onun ayakkabılarıyla çoraplarını çıkarmasını izledim. Sonra onları kurusunlar diye kaloriferin üstüne koydu. Ayakları uzun ve inceydi, o incecik, kemikli bileklerine göre fazla uzundular. Ayak parmaklarını büküp esnettikten sonra bana baktı. "Korkunç bir geceydi," dedi. "Sen dışarıda mıydın?"

Yattığım kızla ilgili kısmı atlayarak ona gecemin nasıl geçtiğinden biraz bahsettim.

"Vay," dedi yakasını gevşeterek. "Ben de evde öylece oturuyordum. Bütün gece içim içimi yedi."

"Kimseden haber var mı?"

"Yok. Saat dokuz gibi annem aradı, onunla bile konuşamadım. Ödev yapıyorum deyip geçiştirdim."

Nedense masamın üstünde huzursuzca kıpırdanıp duran ellerinden gözlerimi alamıyordum. Ellerine baktığımı görünce durup avuç içlerini masaya dayadı. "Sinirlerim bozuk," dedi.

Bir süre hiçbir şey konuşmadan öylece oturduk. Çay fincanını pencerenin pervazına koydum ve arkamı duvara yasladım. Aldığım Demerol zihnimde hızla yanımdan geçip uzaklara doğru yitip giden araba tekerleklerinin vızıltısına benzer, tuhaf bir Doppler etkisi bırakmıştı. Uyuşmuş bir halde kim bilir ne kadar süredir odanın tam karşı duvarına bakıyordum, sonra yavaş yavaş Francis'in yüzünde dikkatli, kararlı bir ifadeyle bana baktığını fark ettim. Bir şeyler mırıldanıp ayağa kalktım ve bir Alka-Seltzer almak için çekmeceyi açtım.

Ani hareketler yapmak başımı döndürmüştü. Sersem sersem ayakta dikiliyor, ilaç kutusunu nereye koyduğumu düşünüyordum ki birdenbire Francis'in hemen arkamda durduğunu fark edip döndüm.

Yüzü, yüzüme çok yakındı. Beni çok şaşırtan bir şey oldu – ellerini omuzlarıma koyup bana daha da yaklaştı ve beni dudaklarımdan öptü.

Gerçek bir öpücüktü bu; uzun, yavaş, ne yaptığını bilen. Beni bir anda hazırlıksız yakalamıştı, düşmemek için koluna tutundum. Derin

bir nefes aldı, elleri sırtımdan aşağıya doğru inmeye başladı, ne oluyor demeye kalmadan bir de baktım ki ben de onu öpüyorum – ama refleksten başka bir şey değildi bu. Ağzımın içinde dolaşan dili sertti. Dudaklarının çay ve sigaradan ibaret erkeksi bir tadı vardı.

Derken biraz geriye çekildi, nefes nefeseydi, uzanıp boynumu öpmeye başladı. Gözlerim odanın içinde dört dönüyordu. *Tanrım*, diyordum içimden, *ne gece ama.*

"Francis, bekle," dedim, "kes şunu."

Oysa o gömleğimin en üst düğmesini açmaya çalışıyordu. "Seni şapşal," deyip kıkırdadı. "Gömleğini ters giymişsin."

Öyle yorgun, öyle sarhoştum ki dayanamayıp gülmeye başladım. "Hadi ama, Francis," dedim. "Beni rahat bırak."

"Çok eğleneceğiz," dedi. "Söz veriyorum."

İşler ilerledi. Yorgun sinirlerim uyanmaya başladı. Kelebek gözlüklerinin ardındaki gözleri büyümüş, şeytani pırıltılarla dolmuştu. Az sonra gözlüklerini çıkarıp tak diye şifonyerimin üstüne atıverdi.

Sonra, hiç beklenmedik bir anda kapı tıklatıldı. Anında birbirimizden ayrıldık. Gözleri kocaman açılmıştı. Birbirimize baktık, sonra kapı tekrar tıklatıldı.

Francis ısırdığı dudaklarının arasından alçak sesle küfür etti. Bense panik içinde gömleğimin düğmelerini iliklemeye çalışırken kapıya doğru seslenecek oldum ama Francis hemen parmağını dudaklarına götürüp şişşt diyerek beni susturdu.

"Ama ya?.." diye fısıldadım.

Ama ya gelen Henry ise, diyecektim. Oysa aklımdan asıl geçen soru, "Ama ya gelen polislerse?" idi. Francis de aynı şeyi düşünüyordu; bunu biliyordum.

Kapı yeniden, bu kez biraz daha ısrarla tıklatıldı.

Kalbim küt küt atıyordu. Korkudan afallamış bir halde geçip yatağımın üstüne oturdum.

Francis elini saçlarının arasında gezdirdi. "İçeri girin," diye seslendi.

O kadar sarsılmış durumdaydım ki gelenin Charles'tan başkası olmadığını anlamam biraz zaman aldı. Dirseğinin biriyle kapı çerçe-

vesine dayanmıştı, öylesine kat kat doladığı upuzun, kırmızı atkısı boynundan sarkıyordu. Odaya adımını attığı anda zilzurna sarhoş olduğunu anladım. "Merhaba," dedi Francis'e. "Sen burada ne arıyorsun?"

"Ödümüzü kopardın."

"Keşke senin buraya geldiğinden haberim olsaydı. Henry beni arayıp zorla uykumdan etti."

İkimiz de ona bakıyor, bu dediğini biraz açıklamasını bekliyorduk. Paltosunu çekiştire çekiştire üstünden çıkardı ve sonra sulanmış gözlerini gözlerime dikti. "Seni rüyamda gördüm," dedi.

"Ne?"

Gözlerini kırpıştırarak bana bakmayı sürdürüyordu. "Şimdi hatırladım," dedi. "Bu gece bir rüya gördüm. Rüyada sen de vardın."

Ben de gözlerimi ondan alamıyordum. Benim de rüyamda onu gördüğümü söylemeye fırsat bulamadan Francis daha fazla dayanamayıp araya girdi: "Hadisene, Charles. Sorun ne, onu söyle."

Charles eliyle rüzgârda dağılmış saçlarını düzeltti. "Hiç," dedi. Paltosunun cebine uzandı ve içinden uzunlamasına katlanmış bir tomar kâğıt çıkardı. "Bugüne teslim etmemiz gereken Yunanca ödevini yaptın mı?" diye sordu bana.

Gözlerimi devirdim. Bu gece düşüneceğim son şey Yunanca dersiydi.

"Henry unutmuş olabileceğini tahmin etti. Beni arayıp ne olur ne olmaz diye ödevimi sana getirmemi söyledi. Benimkini kopyalayacakmışsın."

Çok sarhoştu. Konuşurken dili dolaşmıyordu belki ama leş gibi viski kokuyor, ayakta zor duruyordu. Yüzü kıpkırmızı ve tıpkı bir meleğinki gibi ışıl ışıldı.

"Henry'yle konuştun mu sen? Kulağına çalınan bir şey var mı?"

"Havanın durumu çok canını sıkıyor. Bildiği kadarıyla herhangi bir haber yok. Off, burası çok sıcak," dedi ve üstündeki ceketi de çıkardı.

Francis, pencerenin kenarındaki sandalyede, ayak bileği diğer bacağının diz kapağının üstüne gelecek şekilde bacak bacak üstüne atmış oturuyordu, çay fincanını ayak bileğinin üstüne yerleştirmiş, kısık gözlerle Charles'a bakıyordu.

Charles hafiften sendeleyerek ona doğru döndü. "Sen neye bakıyorsun öyle?" diye sordu.

"Senin cebinde içki şişesi mi var?"

"Yoo."

"Yalan söyleme, Charles, cebinde lıkır lıkır ettiğini duyabiliyorum."

"Ne fark eder?"

"Ben de biraz içmek istiyorum."

Charles, "Ha, peki," dedi ama rahatsız olduğu belliydi. Ceketinin iç cebinden küçük, yassı bir şişe çıkardı. "Al bakalım," dedi. "Ama hepsini bitirme."

Francis çayının geri kalanını içtikten sonra uzanıp şişeyi aldı. "Teşekkürler," dedi ve şişenin dibindeki iki üç parmak içkiyi fincana doldurdu. Ona bakıyordum – üstünde koyu renkli takım elbisesi vardı, artık normal bir şekilde bacak bacak üstüne atmış, öyle oturuyordu. Çıplak ayaklarını görmezden gelirseniz saygınlığın ete kemiğe bürünmüş hali gibi görünüyordu. O anda onu dünyanın geri kalanının gördüğü gibi, onunla ilk tanıştığım zaman onu gördüğüm gibi görebildiğimi fark ettim – havalı, terbiyeli, zengin ve son derece kusursuz. Bu öylesine ikna edici bir yanılsamaydı ki doğru olmadığını adım gibi bildiğim halde beni bile bir nebze avutuyordu.

Fincana doldurduğu viskiyi bir yudumda içti. "Seni ayıltmamız lazım, Charles," dedi. "Birkaç saat sonra derse gideceğiz."

Charles derin bir iç çekip yatağımın ayak ucuna oturdu. Çok yorgun görünüyordu; bu yorgunluk gözlerinin altındaki koyu halkalarla ya da tenindeki solgunlukla değil, yanaklarını kızartan hülyalı bir hüzünle belli ediyordu kendini. "Buraya kadar yürümek beni toparlar sanmıştım."

"Senin biraz kahveye ihtiyacın var."

Terli alnını elinin tersiyle sildi. "Bana kahveden daha sert bir şey lazım," dedi.

Verdiği kâğıtları elimle düzeltip masamın başına geçtim ve ödevi kopyalamaya başladım.

Francis de yatağın üstüne, Charles'ın yanına oturdu. "Camilla nerede?"

"Uyuyor."

"İkiniz bütün gece ne yaptınız? İçip içip sarhoş mu oldunuz?"

Charles, "Hayır," diye kestirip attı. "Evi temizledik."

"Yok artık. Ciddi olamazsın."

"Dalga geçmiyorum."

Kafam hâlâ o kadar iyiydi ki kopyaladığım metinden birkaç cümle dışında hiçbir şey anlamıyordum. *Marş marş yürümekten yorulan askerler kurban vermek için tapınakta durdular. Ben o ülkeden döndüm ve Gorgon'u gördüğümü ama beni taşa çevirmediğini söyledim.*

"Bizim ev lale dolu, isterseniz alabilirsiniz," dedi Charles anlamsızca.

"Nasıl yani?"

"Şöyle ki kar kalınlaşmadan önce dışarı çıkıp hepsini topladık. Her yeri laleyle doldurduk. Su bardaklarını bile."

Önümdeki karman çorman harflere bakarak, *laleler*, diye düşündüm. Acaba eski Yunanlar onlara ne diyordu, tabii onlarda lale vardıysa eğer? Yunancadaki *psi* harfinin şekli tıpkı laleye benzer. Birdenbire önümdeki harf ormanının orasında burasında yağmur damlaları gibi pıtır pıtır küçük siyah laleler belirivermeye başladı.

Görüşüm bulanıyordu. Gözlerimi kapadım. Uzun bir süre orada öyle, yarı uyuklar halde oturdum, sonra Charles'ın adımı söylediğini duyup irkildim. Arkamı döndüm. Gidiyorlardı. Francis yatağımın yan tarafına oturmuş, ayakkabılarını bağlıyordu.

"Nereye gidiyorsunuz?" dedim.

"Giyinmeye eve gidiyoruz. Saat geç oluyor."

Oysa ben yalnız kalmak istemiyordum ama bir yandan da nedense ikisinden de bir an önce kurtulmak için yanıp tutuşuyordum. Güneş iyiden iyiye yükselmişti. Francis uzanıp lambayı söndürdü. Sabah aydınlığı gösterişsiz ve solgundu, odamı fena halde sessiz gösteriyordu.

"Seninle sonra görüşürüz," dedi, ardından merdivenlerden uzaklaşan ayak seslerini duydum. Şafak vaktinde her şey solgun ve sessizdi, kirli çay fincanları, dağınık yatak, tehlikeli bir sükûnetle pencerenin diğer tarafında uçuşan kar taneleri. Kulaklarım çınlıyordu. Ödevin başına geri döndüğümde mürekkep lekeli, titrek parmaklarımın arasındaki

dolma kalemim kâğıdın üstünde hışırdıyordu. Bunny'nin karanlık odasını ve kilometrelerce ötedeki o uçurumu; o katman katman sessizliği düşündüm.

Biz gramer kitaplarımızı açarken, Julian, "Edmund bu sabah nerelerde peki?" diye sordu.

"Yurttadır herhalde," dedi Henry. Derse geç gelmişti, konuşma fırsatımız olmamıştı. Sakindi, güzelce dinlenmişe benziyordu, bence hakkı olduğundan çok daha iyi durumdaydı.

Diğerleri de şaşırtıcı ölçüde sakindi. Francis ve Charles bile güzelce giyinmiş, tıraş olmuştu, her zamanki kaygısız hallerindeydiler. Camilla ikisinin arasında oturuyordu, dirseğini masanın üstüne dayayıp çenesini avucunun içine koymuş, bir orkide kadar durgun görünüyordu.

Julian tek kaşını kaldırıp Henry'ye baktı. "Hasta falan mı?"

"Bilmiyorum."

"Bu havada yürümekte zorlanmış olabilir. Biz en iyisi birkaç dakika daha bekleyelim."

Henry, "Bence de bu çok iyi bir fikir," dedi ve kitabına geri döndü.

Dersten sonra Lyceum'dan uzaklaşıp huş ağaçlarıyla kaplı koruya girer girmez, Henry etrafı kolaçan edip bizi duyabilecek birileri olup olmadığına baktı, ne söyleyeceğini duymak için hepimiz birbirimize sokulmuştuk ama tam da o anda, kafa kafaya vermiş, nefeslerimiz beyaz bulutlar halinde birbirine karışırken birinin ta uzaklardan adımı seslendiğini duydum – Dr. Roland'dı bu, karların üstünde sallana sallanan yürüyen bir cesede benziyordu.

Diğerlerinden ayrılıp ona doğru yürüdüm. Nefes nefese kalmıştı, aksırıp tıksırıyordu, ofisinde görmem gerektiğini düşündüğü bir şey olduğundan bahsetti.

Onunla birlikte gitmekten başka çarem yoktu. Ben de adımlarımı onun kurşun kadar ağır adımlarına uydurdum. Binaya girdikten sonra merdivenleri tırmanırken pek çok kez durdu, hademenin gözden kaçırdığı çer çöpü ayağıyla şöyle bir itip bir şeyler söyledi. Beni yarım saat

kadar alıkoydu. Nihayet elinden kurtulduğumda kulaklarım çınlıyordu, kollarım rüzgârda uçmasından korktuğum bir tomar kâğıtla doluydu, huş ağacı korusuysa bomboştu.

Ne olmasını umuyordum bilmiyorum ama bir gecede dünyanın yörüngesinden çıkıvermediği kesindi. İnsanlar aceleyle oraya buraya gidiyor, derslerine yetişmeye çalışıyordu, her şey her zaman olduğu gibi sürüp gidiyordu. Gökyüzü gıpgriydi, Cataract Dağı'ndan buz gibi bir rüzgâr esiyordu.

Büfeden bir milkshake alıp yurda gittim. Koridorda ağır ağır yürüyerek odama doğru gidiyordum ki Judy Poovey'yle burun buruna geldim.

Bana ters ters bakıyordu. Fena halde akşamdan kalmışa benziyordu, gözlerinin altında kapkara halkalar belirmişti.

"Aa, merhaba," deyip yanından geçip gittim. "Pardon."

"Hey," dedi.

Arkamı dönüp baktım.

"Demek dün gece Mona Beale'le birlikteydin?"

Başta ne demek istediğini anlamadım. "Efendim?"

"Nasıldı?" diye sordu, birden şirret bir tavra bürünüvermişti. "Yatakta iyi miydi bari?"

Şaşırmıştım, omuzlarımı silktim ve arkamı dönüp odama doğru yürümeye devam ettim.

Canımı sıkmaya kararlıydı, peşimden gelip beni kolumdan yakaladı. "Onun bir erkek arkadaşı var, biliyor muydun? Dua et de kimse ona söylemesin."

"Umurumda değil."

"Geçen dönem Mona'ya asılıyor sandığı için Bram Guernsey'yi fena patakladı."

"Bana asılan kızın kendisiydi."

Judy göz ucuyla bana sinsi bir bakış attı. "Ee, o kızın tam bir sürtük olduğu belli."

Tam uyanmadan önce korkunç bir rüya gördüm.

Kocaman, eski moda bir banyodaydım, altın rengi armatürleri, aynaları, duvarlardaki ve yerlerdeki pembe fayanslarıyla Zsa Zsa Gabor filminden çıkmış gibiydi. Köşedeki ince, uzun kaidenin üstünde küçük bir akvaryum dolusu Japon balığı duruyordu. Balıklara bakmak için akvaryuma doğru yürüdüm, ayak sesim fayansların üstünde yankılanıyordu, derken küvet musluğundan hep aynı ritimle gelen pıt pıt pıt sesini fark ettim.

Küvet de pembeydi ve içi suyla doluydu; Bunny, tamamen giyinik bir halde, hiç kıpırdamadan küvetin dibinde yatıyordu. Gözleri açıktı, gözlükleri yana eğilmişti, göz bebekleri farklı büyüklükteydi, biri kocaman ve simsiyahtı, diğeriyse iğne ucu kadar ufacıktı. Su berrak ve çok durgundu. Kravatının ucu suyun üstünde duruyordu.

Pıt pıt pıt. Yerimden kımıldayamıyordum. Sonra bir anda bana doğru yaklaşan ayak sesleri duydum, derken başka sesler de. İçimde yükselen büyük korkuyla birlikte cesedi bir şekilde bir yere saklamam gerektiğini anladım ama nereye saklayacağımı bilemiyordum, ellerimi o buz gibi suyun içine daldırdım, onu koltuk altlarından yakalayıp sudan çekip çıkarmaya çalıştım ama faydasızdı, faydasız; başı geriye doğru yatmış boş boş sallanıyor, açık ağzına sular doluyordu...

Cesedin ağırlığının altında ezilsem de geriye doğru uzandım ve kaidenin üstündeki akvaryumu yere devirip paramparça ettim. Japon balıkları ayaklarımın dibinde, cam kırıklarının arasında çırpınıp duruyordu. Biri kapıyı yumrukladı. Korkuya kapılıp cesedi elimden bıraktım, pat diye küvetin içine düşüp etrafa su sıçrattı ve o anda uyandım.

Hava neredeyse kararmıştı. Sanki göğüs kafesime kocaman bir kuş hapsolmuş da ölümüne kanat çırpıyormuş gibi yüreğim göğsümde küt küt atıyordu. Kendimi nefes nefese yatağa geri bıraktım.

Rüyanın etkisi biraz olsun hafifleyince doğrulup oturdum. Tir tir titriyordum, ter içinde kalmıştım. Uzun gölgeler, kâbus gibi bir ışık. Dışarıdaki karda oynayan birkaç çocuğu görebiliyordum, o ürkütücü, somon rengi gökyüzüne karşı hayal meyal karaltılar gibi görünüyorlardı. Bağırışları ve kahkahaları onca mesafeden bile muazzam bir

netlikte duyuluyordu. Ellerimin ayalarını gözlerime bastırdım. Süt beyazı noktacıklar, iğne ucu kadar ışıklar. Ah, Tanrım, dedim içimden.

Sakalsız yanağımı soğuk fayansa dayadım. Sifon öyle bir gürültüyle su püskürtüyordu ki beni bile yutuverecek sandım. Tıpkı hastalıktan midemin ağzına geldiği zamanlardaki gibiydi, sarhoş olup benzincilerin ve barların tuvaletlerine kusmalarım gibi. O her zamanki kuş bakışı görüntü: tuvaletin alt tarafındaki, başka zamanlarda farkına varmadığın irili ufaklı musluk başları, terleyen fayanslar, boruların uğultusu, önce gürül gürül çağlayıp sonra döne döne gözden kaybolan sular.

Yüzümü yıkarken ağlamaya başladım. Gözyaşlarım hemen yüzüme çarptığım soğuk suya, yüzüme kapadığım ellerimin arasından damlayan sulara karışmıştı; başta ağladığımın bile farkına varamadım. Hıçkırıklarım düzenliydi, duygudan yoksundu, daha az önce duran kuru öğürtüler kadar mekanikti, bu gözyaşları için hiçbir sebep yoktu, bunların benimle hiçbir alakası yoktu. Kafamı kaldırıp aynadaki ağlayan yansımama mesafeli bir ilgiyle baktım. *Bu ne anlama geliyor şimdi?* diye düşündüm. Berbat görünüyordum. Başka kimse böyle dağılmamıştı, oysa ben orada tir tir titriyor, *Yaratılan Adam* filmindeki Ray Milland gibi yarasalar görüyordum.

Pencereden içeriye soğuk bir rüzgâr esiyordu. Sarsılmıştım evet ama tuhaf şekilde kendime de gelmiştim. Küveti sıcak suyla doldurdum, içine Judy'nin banyo tuzlarından bir avuç alıp attım, banyodan çıkıp giyindiğimde her zamanki halime dönmüştüm bile.

Koridordan odama doğru yürürken, *nihil sub sole novum,*[24] diye düşündüm. Vadesi geldiğinde her fiil hiçliğe karışır.

O akşam yemek için ikizlerin evine gittiğimde hepsi oradaydı, radyonun etrafına toplanmış, cepheden savaş haberi bekler gibi hava durumunu dinliyorlardı. "Uzun süreli hava tahminlerine göre," diyordu spikerin fazla neşeli sesi, "perşembe günü soğuk hava bekleniyor, hava bulutlu ve sağanak yağışlı olabilir ancak birkaç gün sonra daha ılıman bir..."

24 (Lat.) Güneşin altında yeni hiçbir şey yok. (ç. n.)

Henry radyoyu pat diye kapattı. "Eğer şanslıysak yarın gece kar yerden kalkmış olur. Öğleden sonra neredeydin, Richard?"

"Yurtta."

"Burada olmana sevindim. Senden küçük bir iyilik isteyeceğim, tabii bir sakıncası yoksa."

"Neymiş?"

"Yemekten sonra şehir merkezine gidip Orpheum sinemasında oynayan şu filmleri izlemeni ve sonra dönüp bize anlatmanı istiyorum. Zahmet olmazsa?"

"Olmaz."

"Ertesi gün okul varken bu işin tam bir angarya olduğunun farkındayım ama bizden birinin oraya tekrar gitmesinin akıllıca bir iş olacağını sanmıyorum. İstersen Charles senin yerine Yunanca ödevini yapacakmış."

Charles da araya girip, "Senin kullandığın şu sarı kâğıtlardan birine senin kaleminle yaparsam Julian farkına bile varmaz," dedi.

"Sağ ol," dedim. Charles imza ve yazı taklit etmede şaşırtıcı ölçüde yetenekliydi, Camilla'nın dediğine göre bu yeteneği ta çocukluktan geliyordu – daha dördüncü sınıftayken karnedeki imzaları, altıncı sınıftaykense koskoca izin kâğıtlarını kopyalamakta ustaymış. Mesai kartlarıma Dr. Roland'ın yerine ona imza attırırdım hep.

Henry, "Cidden," dedi, "senden bunu istediğim için çok üzgünüm. İkisi de berbat filmler."

Gerçekten de oldukça kötüydüler. İlki bir yol filmiydi, yetmişlerin başında çekilmişti, arabasıyla ülkeyi bir uçtan diğerine dolaşmak için karısını terk eden bir adamı anlatıyordu. Bu yolculukta yolundan sapıp kendini Kanada'da buluyor ve bir grup asker kaçağına bulaşıyordu filmin sonundaysa karısına geri dönüyor ve ikisi bir hippi töreniyle evlilik yeminlerini tazeliyorlardı. Filmin en kötü yanı müzikleriydi. Hepsinin içinde "özgür" kelimesi geçen, akustik gitarla çalınmış şarkılardan ibaretti.

İkinci film daha yakın bir zamanda çekilmişti. Vietnam Savaşı hakkındaydı, adı da *Utanç Toprakları* idi. Bir sürü Hollywood yıldızının

yer aldığı büyük bütçeli filmlerdendi. Özel efektleri benim için biraz fazla gerçekçiydi. İnsanların kolları bacakları kopup havaya uçuyordu falan.

Sinemadan çıktığımda Henry'nin arabası farları sönük şekilde sokağın sonunda bekliyordu. Charles ve Camilla'nın evine döndüğümüzde herkes mutfak masasının etrafında toplanmış, kollarını sıvamış, Yunanca ödevine gömülmüş haldeydi. Biz içeri girince biraz canlanmaya başladılar, ben filmlerle ilgili aldığım notları okurken Charles kalkıp kahve yaptı. İki filmin de doğru dürüst bir konusu yoktu, ana fikirlerini bulup aktarmakta epey zorlandım.

"Ama bu filmler korkunçmuş," dedi Francis. "İnsanların bu berbat filmleri izlemeye gittiğimizi sanmasından utandım."

Camilla, "Dur bir dakika," dedi.

Charles da hemen araya girdi: "Ben de hiç anlamadım. O çavuş iyi insanların yaşadığı köyü neden bombaladı ki?"

"Evet ya," dedi Camilla. "Neden? Hem bütün o çatışmanın arasına giriveren o köpekli çocuk da kimdi? Charlie Sheen'i nereden tanıyordu?"

Charles Yunanca ödevimde iyi iş çıkarmıştı, ertesi gün dersten önce kâğıda bir göz gezdirirken Julian içeri girdi. Kapı girişinde durdu, boş sandalyeye bakıp güldü. "Yok artık," dedi. "Yine mi?"

Francis, "Öyle görünüyor," dedi.

"Umarım derslerimiz bu denli can sıkıcı ve bıktırıcı bir hale gelmemiştir. Lütfen Edmund'a söyleyin, şayet yarınki derse gelirse ilgisini çekmek için elimden geleni yapacağım."

Öğlene doğru hava tahminlerinin yanıldığı anlaşıldı. Sıcaklık tam on derece düşmüştü, öğleden sonra kar daha da fazla yağmaya başladı.

O akşam beşimiz yemeğe çıkacaktık, ikizlerle birlikte Henry'nin dairesine gittiğimizde suratını beş karış asık bulduk. "Bilin bakalım kim aradı?" dedi.

"Kim?"

"Marion."

Charles koltuğa oturdu. "Ne istiyormuş?"

"Bunny'yi görüp görmediğimi sordu."

"Sen ne dedin?"

"E tabii ki görmediğimi söyledim," dedi Henry sinirle. "Pazar gecesi için sözleşmişler, cumartesiden beri onu hiç görmemiş."

"Endişeli miydi?"

"Pek sayılmaz."

"O zaman sorun ne?"

"Hiç." Bir iç çekti. "Sadece şu soğuk havanın yarın kırılmasını umuyorum."

Ama kırılmadı. Çarşamba sabahı pırıl pırıl, buz gibi bir havaya ve gece yağan beş santim daha kara uyandık.

Julian, "Tabii Edmund'un arada sırada bir iki dersi ekmesinde hiçbir sakınca yok," dedi. "Ama bu üst üste üçüncü oluyor. Zaten arayı kapatmakta güçlük çektiğini biliyorsunuz."

O gece ikizlerin evinde yarısı yenmiş pastırmalı yumurtalarla dolu tabakların başında sigara içerken, "Böyle daha fazla devam edemeyiz," dedi Henry.

"Ne yapabiliriz ki?"

"Bilmiyorum. Ama tam yetmiş iki saattir ortada yok, yavaş yavaş endişelenmeye başlamış gibi yapmazsak tuhaf görünecek."

Charles, "Başka kimsenin endişelendiği yok," dedi.

"Bizden başka kimse onunla o kadar sık görüşmüyordu da ondan." Saate bir göz atıp, "Acaba Marion evde midir?" dedi.

"Neden sordun?"

"Onu arasam iyi olabilir belki."

Francis, "Tanrı aşkına," dedi. "Onu bu işin içine karıştırma."

"Onu herhangi bir işe karıştırmaya hiç niyetim yok. Sadece Bunny'yi üç gündür hiçbirimizin görmediğini bilmesini istiyorum."

"Bu konuda onun ne yapmasını bekliyorsun ki?"

"Polisi aramasını umuyorum."

"Sen aklını mı kaçırdın?"

"İyi de eğer o aramazsa bizim aramamız gerecek," dedi Henry sabırsızca. "Aradan ne kadar zaman geçerse bu iş o kadar kötü görünecek. Büyük bir patırtı kopmasını, insanların sorular sormaya başlamasını istemiyorum."

"O zaman neden polisi arıyoruz?"

"Çünkü onlara vaktinde gidersek herhangi bir patırtı kopacağını sanmıyorum. Belki etrafı kolaçan etmek için bir iki adam gönderirler, bunun yanlış alarm olduğunu düşünürler..."

"Onu bulan olmadığı sürece Hampden'dan gelen iki trafik polisinin ne faydası olacak sence?"

"Onu bulan olmadı çünkü arayan kimse yok. Bir kilometre bile uzakta değil."

Telefona her kim baktıysa, gidip Marion'u getirmesi epey vakit aldı. Henry ayakta dikilmiş sabırla bekliyor, gözlerini yerden ayırmıyordu, sonra bakışlarını etrafa çevirmeye başladı, beş dakika geçtikten sonraysa sıkıldığını belli eden bir ses çıkarıp tavana baktı. "Tanrım," dedi. "Neden bu kadar uzun sürdü anlamadım ki? Bana bir sigara verir misin, Francis?"

Sigarayı dudaklarının arasına koydu, Francis uzanıp sigarasını yaktıktan biraz sonra Marion nihayet telefona geldi. Ağzından dumanlar çıkararak, "Ah, merhaba, Marion," deyip bize arkasını döndü. "Sana ulaşabildiğime sevindim. Bunny yanında mı?"

Kısa bir sessizlik oldu. "Peki," dedi kül tablasına uzanırken, "nerede olduğunu biliyor musun?"

"Şey, doğrusunu istersen," dedi sonra, "ben de sana aynı şeyi soracaktım. İki üç gündür derslere de gelmiyor da."

Yine uzun bir sessizlik. Henry yüzünde boş bir ifadeyle dinliyordu. Sonra birdenbire gözleri büyüdü. "Ne?" dedi biraz fazla sert bir sesle.

Hepimiz yerlerimizden sıçramıştık. Henry hiçbirimizle göz göze gelmiyor, o masmavi donuk gözleriyle tam tepemizdeki boş duvara bakıyordu.

"Anladım," dedi en sonunda.

Telefonun diğer ucundaki Marion hâlâ bir şeyler anlatıyordu.

"Tamam, eğer sana uğrayacak olursa ona beni aramasını söylersen çok sevinirim. Dur sana numaramı vereyim."

Telefonu kapattığında yüzünde tuhaf bir ifade vardı. Hepimiz ona bakıyorduk.

Camilla, "Henry?" dedi. "Ne oldu?"

"Öfkeli. Ama hiç endişeli değil. Az sonra kapıdan içeri girmesini bekliyor. Bilemiyorum," dedi gözlerini yerden ayırmadan. "Çok acayip ama söylediğine göre arkadaşlarından biri –Rika Thalheim adındaki bir kız– bu öğlen Bunny'yi Vermont Bankası'nın önünde dikilirken görmüş."

Öyle afallamıştık ki tek kelime edemedik. Duyduklarına inanamayan Francis küçük bir kahkaha attı.

Charles, "Tanrım," dedi. "Bu imkânsız."

Henry alaycı bir ifadeyle, "Kesinlikle öyle," dedi.

"İnsan neden böyle bir şey uydurur?"

"Bilmem. İnsanlar binbir türlü şey gördüklerini sanırlar. Demek istediğim, onu görmedi tabii ki," diye ekledi oldukça tedirgin görünen Charles'a bakıp. "Ama bu durumda ne yapmamız gerektiğinden artık pek emin değilim."

"Ne demek istiyorsun?"

"Biri onu daha altı saat önce gördüğünü söylerken polise gidip kayıp ihbarında bulunamayız."

"Ne yapacağız peki? Bekleyecek miyiz?"

Henry alt dudağını ısırarak, "Hayır," dedi. "Başka bir şey düşüneceğim."

"Edmund nerelerde Tanrı aşkına?" dedi Julian perşembe sabahı. "Daha ne kadar dersi ekmeyi düşünüyor bilmiyorum ama bana bir haber bile vermeyerek büyük düşüncesizlik ediyor."

Kimse cevap veremedi. Kafasını elindeki kitaptan kaldırdı, sessizliğimiz hoşuna gitmişti.

"Ne oldu bakalım?" dedi bize sataşarak. "Şu utanç dolu yüzlere bakın. Belki de," dedi daha da rahat bir tavırla, "aranızdan bazıları dünkü derse hazırlıksız geldiği için utanç duyuyordur."

Charles ve Camilla'nın bakıştıklarını gördüm. Nedense onca haftanın içinde tam da bu hafta Julian'ın bize bir sürü ödev yükleyesi gelmişti. Yazılı ödevleri öyle ya da böyle yapmayı başarıyorduk ama verdiği okuma ödevlerine hiçbirimiz yetişemiyorduk. Önceki günkü derste Henry'nin bile bozmayı başaramadığı dayanılmaz sessizlikler olmuştu.

Julian bakışlarını kitabına çevirdi. "Belki de başlamadan önce biriniz gidip Edmund'u arasanız ve eğer mümkünse bize katılmasını rica etseniz iyi olur. Kitabı okumadıysa da önemli değil ama bu oldukça önemli bir ders, kaçırmaması lazım."

Henry ayağa kalktı. Ama sonra Camilla birden araya girip, "Odasında olduğunu sanmıyorum," dedi.

"Nerede o zaman? Şehir dışına mı çıktı?"

"Emin değilim."

Julian okuma gözlüklerini burnunun ucuna indirip gözlüklerin üstünden Camilla'ya baktı. "Ne demek istiyorsun?"

"Birkaç gündür onu hiç görmedik."

Julian'ın gözleri abartılı, çocuksu bir şaşkınlıkla büyüdü. O anda Henry'ye ne kadar benzediğini düşündüm ki bunu ilk defa düşünmüyordum, soğukluk ve sıcaklığın aynı karışımı vardı onda da. "Doğrusu, bu çok tuhaf," dedi. "Nerede olabileceği konusunda hiçbir fikriniz yok yani?"

Sesindeki o muzip, açık uçlu ton beni tedirgin etmişti. Kristal vazonun masanın üstüne yansıttığı o su gibi, dalga dalga ışık huzmelerine bakıyordum.

"Hayır," dedi Henry. "Biz de ne yapacağımızı şaşırdık."

"Öyledir tabii." Gözleri uzun, gizemli bir an boyunca Henry'ninkilere kilitlendi.

Biliyor, diye düşündüm paniğe kapılarak. *Yalan söylediğimizi biliyor. Sadece ne konuda yalan söylediğimizi bilmiyor.*

Öğle yemeğini yedikten ve Fransızca dersine girdikten sonra, kütüphanenin en üst katında bir masaya oturdum ve kitaplarımı önüme yaydım. Rüya gibi tuhaf, aydınlık bir gündü. Üstündeki tek tük insanlar küçük oyuncakları andıran çimlerin üstünü kaplayan kar, bir doğum günü pastasının üstündeki krema gibi pürüzsüz görünüyordu, küçücük bir köpek bir topun peşinden havlayarak koşuyordu, oyuncak bebek evlerini andıran binaların bacalarında gerçek dumanlar tütüyordu.

Geçen sene bu zamanlar ne yapıyordum ben, diye düşündüm. Arkadaşlardan birinin arabasıyla San Francisco'ya gitmiştim, kitapçıların şiir bölümlerinde dolanıyor, Hampden'a yaptığım başvurunun sonucunu bekliyordum. İşte şimdi buradaydım, üstümde bana tamamen yabancı giysilerle soğuk bir odada oturmuş, hapse girip girmeyeceğimi düşünüyordum.

Nihil sub sole novum. Biri bir yerlerde haşır huşur kalemini açıyordu. Kafamı kitaplarımın üstüne koydum – fısıldaşmalar, yumuşak ayak sesleri, burun deliklerime dolan eski kâğıt kokusu. Daha birkaç hafta önce ikizler Bunny'yi öldürme fikrine ahlaki itirazlarını dile getirdiklerinde Henry çok öfkelenmişti. "Saçmalamayın," diye çıkışmıştı.

"Ama nasıl?" demişti Charles, dokunsan ağlayacaktı, "soğukkanlı bir cinayeti nasıl haklı çıkarabilirsin?"

Henry bir sigara yakmıştı. "Ben bunu kartların yeniden dağıtılışı olarak görmeyi tercih ediyorum," demişti.

Yerimden sıçrayarak uyandım ve Henry ile Francis'in tepemde dikildiğini gördüm.

"Ne oldu?" dedim gözlerimi ovuşturup onlara bakarak.

Henry, "Hiç," dedi. "Bizimle birlikte arabaya gelir misin?"

Uyku mahmuru bir halde onların peşinden aşağıya indim, arabayı kitapçının önüne park etmişti.

Arabaya bindikten sonra, "Sorun ne?" diye sordum.

"Camilla'nın nerede olduğunu biliyor musun?"

"Evde değil mi?"

"Hayır. Julian da onu görmemiş."

"Onu neden arıyorsun ki sen?"

Henry derin bir iç çekti. Arabanın içi buz gibiydi, nefesi bembeyaz bir buhar halinde çıkıyordu. "Bir şeyler oluyor," dedi. "Francis'le ikimiz Marion'u Cloke Rayburn ile birlikte güvenlik kulübesine girerken gördük. Güvenlikçilerle bir şeyler konuşuyorlardı."

"Ne zaman?"

"Bir saat kadar önce."

"Bir şey yaptıklarını düşünmüyorsun, değil mi?"

"Meseleyi anlamadan yargıda bulunmayalım," dedi Henry. Kitapçının buzla kaplandığı için güneşte parlayan çatısına bakıyordu. "Camilla'nın Cloke'un yanına bir uğrayıp neler olup bittiğini öğrenmesini istiyoruz. Bunu kendim de yapardım ama ben Cloke'u pek tanımıyorum."

Francis, "Benden de nefret ediyor," dedi.

"Ben onu biraz tanıyorum."

"O kadarı bize yetmez. Charles'la araları epey iyi ama onu da bulamıyoruz."

Cebimden bir Rolaids tableti çıkarıp onu çiğnemeye başladım.

"Ne yiyorsun sen?"

"Mide rahatlatıcı tablet."

"Sakıncası yoksa bir tane de ben isterim," dedi Henry. "Geçerken evlerine bir uğrasak iyi olacak."

Camilla bu defa kapıyı azıcık da olsa aralayıp temkinlice dışarı baktı. Henry bir şey söyleyecek oldu ama Camilla ona ikaz eden sert bir bakış attı. "Selam," dedi. "İçeri girin."

Tek kelime etmeden içeri girdik, peşinden karanlık koridordan geçip oturma odasına gittik. Odada, Charles'ın yanında Cloke Rayburn oturuyordu.

Charles hemen ayağa fırladı, Cloke olduğu yerde duruyordu, ne düşündüğünü belli etmeyen uykulu gözlerle bize baktı. Teni güneşten yanmış gibi bronz görünüyordu, sakalları uzamış, tıraş olma vakti gelmişti. Charles kaşlarını kaldırıp bize baktı ve yalnızca dudaklarını oynatarak, "Sarhoş," dedi.

Henry kısa bir süre duraksadıktan sonra, "Merhaba," dedi. "Nasılsın?"

Cloke göğsü hırıldayarak kötü kötü öksürdü, önündeki sehpanın üstünde duran Marlboro paketini sallayıp içinden bir sigara çıkardı. "Fena değil," dedi. "Ya sen?"

"İyi."

Sigarayı ağzının kenarına sıkıştırıp yaktı, sonra bir kez daha öksürdü. "Hey," dedi bu kez bana dönüp. "N'aber?"

"İyidir."

"Pazar günü Durbinstall'daki partideydin."

"Evet."

"Mona'yla görüştün mü?" dedi, sesinde hiçbir ima yoktu.

"Hayır," dedim umursamaz bir tavırla, sonra birden herkesin bana baktığını fark ettim.

Şaşkınlık dolu bir sessizlikten sonra Charles dayanamayıp, "Mona?" dedi.

"İkinci sınıflardan bir kız," dedi Cloke. "Bunny'nin yurdunda kalıyor."

Henry, "Lafı açılmışken," dedi.

Cloke arkasına yaslandı ve kanlanmış, mahmur gözlerini Henry'ye dikti. "Evet," dedi. "Biz de tam Bun'dan söz ediyorduk. Son birkaç gündür onu görmediniz, değil mi?"

"Hayır. Sen?"

Cloke bir an için durdu, cevap vermedi. Sonra kafasını salladı. "Hayır," dedi boğuk bir sesle, uzanıp sigarasının külünü silkeledi. "Hangi cehennemde olduğunu hiç bilmiyorum. Onu en son cumartesi gecesi görmüştüm, gerçi bugüne kadar ortada olmadığını fark etmemiştim bile."

Henry, "Dün gece Marion'la konuştum," dedi.

"Biliyorum," dedi Cloke. "Biraz endişelenmiş. Bu sabah ana binada karşılaştık onunla, Bunny'nin beş gündür falan odasına uğramadığını söyledi. Belki eve gitmiştir diye düşünüyormuş, Bunny'nin ağabeyi Patrick'i aramış. Ağabeyi Connecticut'ta olmadığını söylemiş. Sonra Marion, Hugh ile de konuşmuş, onun dediğine göre New York'ta da değilmiş."

"Annesiyle babasını aramış mı?"

"Yok ya, Bunny'nin başını derde sokmak istememiş."

Henry bir süre sessiz kaldı. Sonra, "Nerededir sence?" diye sordu.

Cloke gözlerini kaçırdı, omuzlarını silkti, huzursuzlanmıştı.

"Sen onu benden daha uzun süredir tanıyorsun. Yale'de okuyan bir ağabeyi var, değil mi?"

"Evet. Brady. İşletme okuyor. Ama Patrick, Brady'yle konuşmuş, öyle dedi."

"Patrick ailesiyle yaşıyordu, değil mi?"

"Evet. Bir iş üstünde çalışıyor, spor malzemeleri satan bir dükkân mı ne açacakmış, onunla uğraşıyor."

"Hugh avukat olan mıydı?"

"Evet. En büyükleri. New York'taki Milbank Tweed'te çalışıyor."

"Ya diğer ağabeyi – şu evli olan?"

"Evli olan Hugh işte."

"Ama evlenen başka bir ağabeyi daha yok muydu?"

"Ha. Teddy'yi diyorsun. Onun yanında olmadığından eminim."

"Nasıl?"

"Bizim Teddy kayınpederinin evinde yaşıyor. Pek iyi anlaştıklarını sanmıyorum."

Uzun bir sessizlik oldu.

Henry, "Gidebileceği başka bir yer geliyor mu aklına?" dedi.

Cloke öne doğru eğildi, koyu renkli uzun saçları yüzüne düştü, sonra yine uzanıp sigarasının külünü silkeledi. Yüzünde sıkıntılı, gizemli bir ifade vardı, birkaç saniye sonra kafasını kaldırdı.

"Son iki üç haftadır Bunny'nin elinde bir dolu para olduğunu fark ettiniz mi?"

Henry, "Ne demek istiyorsun?" dedi biraz fazla sert bir sesle.

"Bunny'yi siz de tanıyorsunuz. Beş parasız gezer. Ama son zamanlarda cebinde epey para oluyordu. Hem de bayağı çok. Belki büyükannesi falan göndermiştir diyeceğim ama onca parayı annesiyle babasından almadığından emin olabilirsiniz."

Yine uzun bir sessizlik oldu. Henry dudağını ısırdı. "Ne söylemeye çalışıyorsun?" dedi.

"Demek ki bunu sen de fark ettin."

"Şimdi sen söyleyince fark ettim."

Cloke oturduğu yerde huzursuzca kıpırdandı. "Benden duymuş olmayın ama," dedi.

Kalbim yerinden çıkacakmış gibi oldu, kendime oturacak bir yer buldum.

Henry, "Neymiş o?" diye sordu.

"Bundan bahsetmeli miyim onu bile bilmiyorum gerçi."

Henry, "Eğer önemli olduğunu düşünüyorsan bahsetmelisin tabii ki," dedi sertçe.

Cloke sigarasından son bir nefes daha çekti, sonra izmaritini kül tablasına bastıra bastıra söndürdü. "Arada sırada kokain alışverişi yaptığımı biliyorsunuzdur herhalde?" dedi ve sonra hemen ekledi: "Ama öyle çok değil, zaman zaman birkaç gramcık. Kendim ve arkadaşlarım için sadece. Ama kolay iş, biraz para da getiriyor tabii."

Hepimiz birbirimize baktık. Bu bilmediğimiz bir şey değildi. Cloke kampüsteki en büyük torbacılardan biriydi.

Henry, "Yani?" dedi.

Cloke onun sakinliğine şaşırmışa benziyordu. Sonra omuzlarını silkti. "Yanisi şu ki," dedi, "New York'taki Mott Caddesi'nde tanıdığım Çinli bir herif var, biraz korkutucu bir adamdır ama beni sever ve ne kadar para bir araya getirebildiysem hemen o kadarlık mal ayarlar. Çoğunlukla kokain alırım ondan, arada bir de esrar falan ama onunla pek uğraşmak istemem. Bu adamı yıllardır tanırım. Bunny'yle Saint Jerome'de okurken bile ufak tefek işler yapardık onunla." Biraz durakladı. "Bunny'nin her zaman beş parasız olduğunu siz de biliyorsunuz."

"Evet."

"İşte, bu işler onun çok ilgisini çekiyordu. Böyle çabuk yoldan hızlı para kazanmak falan. Biraz parası olsa onu da bu işe dâhil ederdim –işin parasal kısmına yani– ama onun hiç parası olmazdı, hem zaten

Bunny uyuşturucu işine karışmak istemiyordu." Bir sigara daha yaktı. "Her neyse," dedi. "Ben bu yüzden endişeleniyorum."

Henry kaşlarını çattı. "Ben bu işten hiçbir şey anlamadım."

"Ben galiba büyük bir hata yaptım ama birkaç hafta önce onu da yanımda oraya götürdüm."

New York'a yaptıkları bu gezintiden haberimiz vardı. Bunny anlata anlata bitirememişti. Henry, "Ee?" dedi.

"Bilmiyorum işte. Biraz endişelendim, hepsi bu. Adamın nerede yaşadığını biliyor, anlıyor musun? Cebinde de o kadar para olunca... Sonra Marion'la konuşurken birden..."

"Tek başına kalkıp oraya gittiğini düşünmüyorsun herhalde?" dedi Charles.

"Bilemiyorum. Umarım öyle değildir. Gerçi adamla yüz yüze tanışıp konuşmadı."

Camilla, "Bunny böyle bir işe kalkışır mı ki?" diye sordu.

"Doğrusunu istersen," diye söze başladı Henry, sonra gözlüklerini çıkarıp mendiliyle hızlıca sildi, "bu bana tam da Bunny'nin yapacağı türden aptalca bir işmiş gibi geliyor."

Bir süre kimse tek kelime etmedi. Henry kafasını kaldırıp baktı. Gözlüksüz gözleri âdeta kör gibiydi, sabit ve bir tuhaf bakıyordu. "Marion'un bundan haberi var mı?"

"Hayır," dedi Cloke. "Siz de sakın anlatmayın, olur mu?"

"Bunu yaptığını düşünmeni gerektirecek başka bir sebep var mı?"

"Hayır. Ama başka nerede olabilir ki? Marion, Rika Thalheim'ın onu çarşamba günü bankada gördüğünü söylemiştir?"

"Evet."

"Bu başta çok tuhaf geliyor ama durup bir düşününce aslında hiç de tuhaf değil. Cebinde birkaç yüz dolarla New York'a gitti diyelim. Dediğine göre bu paranın kaynağında çok daha fazlası vardı. Ama bu bahsettiğim adamlar adamı yirmi dolar için doğrayıp çöp poşetine doldururverirler. Ne bileyim işte. Belki de ona buraya dönüp banka hesabını kapatmasını ve bütün parayı alıp onlara getirmesini söylemişlerdir."

"Bunny'nin banka hesabı yok ki."

Cloke, "Senin bildiğin kadarıyla olmayabilir," dedi.

Henry de onu destekledi. "Çok haklısın."

Charles, "Onları arayıp soramaz mısın?" diye sordu.

"Kimi arayacağım? Bu adam hiçbir yere kayıtlı değil, kartvizit falan da dağıtmıyor tabii."

"O zaman onunla nasıl iletişime geçiyorsun?"

"Üçüncü bir adamı arıyorum."

"O zaman onu ara," dedi Henry sakince, mendilini cebine geri sokup gözlüklerini taktı.

"Bana hiçbir şey söylemezler ki."

"İyi arkadaş olduğunuzu sanmıştım."

"Sen ne zannediyorsun?" dedi Cloke. "Bu adamlar orada bir izci taburu falan mı yönetiyorlar sence? Dalga mı geçiyorsun sen? Bunlar gerçek adamlar. Gerçek işler çeviriyorlar."

Bir an için Francis'in kendini tutamayıp kahkahalara boğulacağını sandım ama neyse ki suratını ellerinin arasına saklayarak yüzündeki ifadeyi sahte bir öksürük nöbetine çevirmeyi başarmıştı. Henry onun yüzüne bile bakmadan sırtına bir iki şaplak attı.

Camilla, "Peki sen ne yapmamızı öneriyorsun?" diye sordu.

"Bilmiyorum. Odasına girip yanına bavul falan aldı mı diye bir bakmak istiyorum."

"Kapısı kilitli değil mi?" dedi Henry.

"Kilitli. Marion güvenlikleri kapıyı açmaya ikna etmeye çalıştı ama bunu yapmadılar."

Henry dudağını ısırıyordu. "Aslında," dedi usulca, "odaya girmek o kadar da zor olmasa gerek."

Cloke sigarasını söndürdü ve ilgiyle Henry'nin suratına baktı. "Hayır," dedi. "Zor değil tabii."

"Odası zemin katta sonuçta. Fırtına için takılan dış pencereler de çıkarıldı."

"Panjurları halledebilirim zaten."

İkisi durup birbirine baktı.

Sonra Cloke, "Belki de hemen gidip bir şansımı denemeliyim," dedi.

"Biz de seninle geliriz."

"Yok," dedi Cloke, "hepimiz gidemeyiz."

Henry'nin Charles'a kaş göz işaret yaptığını gördüm, Cloke'un arka tarafında duran Charles bu işareti kaçırmadı.

"Ben giderim," dedi hemen, biraz fazla yüksek bir sesle ve içkisinin kalanını tek yudumda içti.

Camilla, "Cloke, sen böyle bir işe nasıl bulaştın Tanrı aşkına?" dedi.

Cloke sözüm ona mütevazı bir tavırla gülümsedi. "Bir şey yok ya," dedi. "Bu tip adamların suyuna gitmek lazım. Ama bana bulaşmalarına da izin vermiyorum tabii."

Henry çaktırmadan Cloke'un oturduğu koltuğun arkasına geçip Charles'ın yanına gitmiş, kulağına bir şeyler fısıldıyordu. Charles'ın tamam dercesine kafasını salladığını gördüm.

"Kimseyle uğraşmazlar da diyemem hani," dedi Cloke. "Ama ne düşündüklerini tahmin edebiliyorum. Bizim Bunny'ninse hiçbir fikri yok, bunun bir oyun olduğunu sanıyor, yüz dolarlık banknotların aptal bir çocuk gelip toplasın diye kendisini beklediğini zannediyor..."

Cloke konuşmayı kestiğinde Charles ve Henry de tartıştıkları mesele her neyse onu konuşmayı bitirmişlerdi ve Charles paltosunu almak için dolaba gitmişti. Cloke da güneş gözlüklerini takıp ayağa kalktı. Üstünden belli belirsiz bir ot kokusu yayılıyordu, Durbinstall Yurdu'nun tozlu koridorlarından hiç gitmeyen esrarkeş kokusuydu bu: paçuli yağı, karanfilli sigara, tütsü karışımı.

Charles atkısını boynuna doladı. Aynı anda hem sakin hem de tedirgin görünüyordu; gözleri uzaklara bakıyor, ağzını hiç açmıyordu ama nefes alıp verdikçe burun delikleri titreşiyordu.

Camilla, "Dikkatli ol," dedi.

O bunu Charles'a söylemişti ama Cloke dönüp gülümsedi. "Merak etme, bu iş çocuk oyuncağı."

Camilla onlarla birlikte kapıya yürüdü. Kapıyı arkalarından kapatır kapatmaz bize doğru döndü.

Henry parmağını dudaklarına götürüp onu susturdu.

Merdivenlerden aşağıya inen ayak seslerini dinledik ve Cloke arabasını çalıştırıncaya kadar sessiz kaldık. Henry pencereye gidip yırtık pırtık dantel perdeyi kenara çekti. "Gittiler," dedi.

Camilla, "Henry, bunun iyi bir fikir olduğundan emin misin?" diye sordu.

Henry omuzlarını silkti, hâlâ dışarıya bakmaya devam ediyordu. "Bilmiyorum," dedi. "Oluruna bırakmak zorunda kaldım."

"Keşke sen de gitseydin. Neden gitmedin?"

"Ben de giderdim ama böylesi daha iyi oldu."

"Charles'a ne söyledin?"

"Bunny'nin şehir dışına falan çıkmadığını Cloke bile anlayacaktır. Bütün eşyaları odada. Paraları, yedek gözlükleri, kışlık montu. Cloke'un orayı hemen terk edip kimseye bir şey söylememe ihtimali de var tabii ama Charles'a odaya bir göz atması için Marion'u çağırmasını söyledim. Odayı o da görürse tamamdır. Cloke'un anlattıkları hakkında hiçbir fikri yok sonuçta, hem zaten olsa da umursayacağını sanmam. Yanılmıyorsam artık polisi ya da en azından Bunny'nin annesiyle babasını arayacaktır. Cloke'un onu durdurabileceğini sanmıyorum."

Francis, "Onu bugün bulamazlar," dedi. "Hava birkaç saate kararacak."

"Evet ama şansımız yaver giderse yarın ilk iş aramaya başlarlar."

"Sence bizimle de konuşmak isterler mi?"

Henry dalgın dalgın, "Bilmem," dedi. "Bu işler nasıl yürüyor hiç bilmiyorum."

İncecik bir güneş ışığı huzmesi şömine rafında duran kollu şamdana vuruyor ve eğimli çatı duvarına bölük pörçük, harikulade ışıklar yansıtıyordu. Birdenbire izlediğim bütün polisiye filmlerden görüntüler zihnimde belirmeye başladı – penceresiz bir oda, sert ışıklar, dar koridorlar; hiç de yapmacık ya da yabancı görünmeyen, aksine silinmesi imkânsız bir anıdan, bizzat yaşanmış bir hatıradan kalma gibi hissettiren görüntülerdi bunlar. *Düşünme, düşünme*, diyordum kendi kendime, ayaklarımın ucundaki kilimin üstüne dolan parlak, soğuk gün ışığına diktim gözlerimi.

Camilla bir sigara yakmaya çalışıyordu ama çaktığı kibritler sigarayı yakmaya fırsat bulamadan birer birer sönüveriyordu. Henry kibrit kutusunu onun elinden alıp bir kibrit çaktı, bu defaki kibrit uzun uzun, var gücüyle yandı. Camilla bir eliyle Henry'nin bileğinden tutup diğer elini kibrit alevine siper ederek sigarasını yaktı.

Dakikalar hiç bitmeyecekmişçesine sakız gibi uzuyordu. Camilla mutfağa bir şişe viski getirdi ve masaya oturup *euchre* oynamaya başladık – Francis ve Henry, Camilla'yla bana karşıydı. Camilla iyi oynuyordu, bu onun en sevdiği ve en iyi olduğu oyundu ama ben iyi bir ortak olamadım, her eli bir bir kaybettik.

Ev çok sakindi, yalnızca kadeh tıkırtılarıyla kartların hışırtıları duyuluyordu. Henry gömleğinin kollarını dirseklerinin üstüne kadar sıvamıştı, Francis'in kelebek gözlüklerinin metalik çerçevesine vuran gün ışığı parıldıyordu. Dikkatimi oyuna vermek için elimden geleni yapıyordum ama durup durup açık kapıdan diğer odadaki şömine rafında duran saate bakmaktan alamıyordum kendimi. Bu saat ikizlerin bayıldığı, Viktorya tarzında yapılmış o tuhaf süs eşyalarından biriydi – porselenden yapılma, kocaman, beyaz bir fildi bu; saat kısmı bir semer sepetinin üstüne oturtulmuştu, altın sarıklı ufak tefek siyahi bir seyis, saatleri ve dakikaları gösteriyordu. Bu seyiste şeytani bir şeyler vardı, ne zaman saate bakmak için kafamı kaldırsam bana kötü kötü sırıtırken buluyordum onu.

Skorun kaç olduğunu, kaçıncı oyunu oynadığımızı şaşırmıştım. Oda giderek loşlaşıyordu.

Henry kartlarını açtı. "Buyrunuz."

Francis, "Artık çok sıkıldım," dedi. "Nerede bu çocuk?"

Saat büyük bir gürültüyle tik tak tik tak ediyordu; uyumsuz, ritmi bozuk tik taklardı bunlar. Elimizdeki kartları unutmuş, gitgide kararan gün ışığında sessizce oturuyorduk. Camilla tezgâhtaki büyük kâsenin içinden bir elma alıp pencerenin pervazına oturdu; bir yandan asık bir suratla elmayı yiyor, diğer yandan aşağıdaki sokağı gözetliyordu. Alacakaranlık siluetinin etrafını ateş gibi çerçeveliyor, saçlarını alev

alev yakıyor, dizlerinin üstüne kadar toplanıvermiş yünlü eteğinin tüylerinde kayboluyordu.

Francis, "Belki bir sorun çıkmıştır," dedi.

"Saçmalama. Ne sorun çıkabilir ki?"

"Milyonlarca şey olabilir. Belki de Charles aklını falan kaçırmıştır."

Henry ona kötü bir bakış attı. "Sakin ol," dedi. "Bu Dostoyevskivari fikirlere nereden kapılıyorsun anlamıyorum."

Francis tam ağzını açmış ona karşılık verecekti ki Camilla yerinden sıçradı. "Geliyor," dedi.

Henry de ayağa fırlamıştı. "Nerede? Yalnız mı?"

"Evet," dedi Camilla ve koşarak kapıya doğru gitti. Onu sahanlıkta karşılamak için hemen aşağıya indi ve birkaç saniye sonra ikisi birlikte geri döndüler.

Charles'ın gözleri bir tuhaf bakıyordu, saçları da karmakarışıktı. Paltosunu çıkardı, sandalyelerden birinin üstüne fırlattı, sonra gidip kendini koltuğun üstüne bıraktı. "Biriniz bana bir içki hazırlasın," dedi.

"Her şey yolunda mı?"

"Evet."

"Ne oldu?"

"İçkim nerede?"

Henry sabırsızca kirli kadehlerden birine biraz viski doldurup ona uzattı. "İyi gitti mi? Polis geldi mi?"

Charles içkiden kocaman bir yudum aldı, yüzünü buruşturup kafasını salladı.

"Cloke nerede? Odasına mı döndü?"

"Öyle yapmıştır herhalde."

"Bize her şeyi en başından anlat."

Charles kadehin dibini gördükten sonra onu elinden bıraktı. Yüzü terlemiş, ateşi çıkmışçasına kızarmıştı. "Oda konusunda haklıydın," dedi.

"Ne demek istiyorsun?"

"Ürkütücüydü. Korkunçtu. Yatak darmadağınıktı, her yer toz içindeydi, masanın üstünde yarısı yenmiş bayat bir kek duruyordu, üstünü karıncalar basmıştı. Cloke korktu, odadan çıkmak istedi ama o buna

fırsat bulamadan ben Marion'u çağırmıştım bile. Birkaç dakika içinde geldi. Etrafa bakındı, şaşırmış görünüyordu, pek bir şey söylemedi. Cloke ise çok telaşlıydı."

"Marion'a şu uyuşturucu işinden bahsetti mi?"

"Hayır. Birkaç kez ima etti aslında ama Marion ona pek aldırış etmedi." Kafasını kaldırıp, "Biliyor musun, Henry," dedi sert bir ses tonuyla, "oraya önce kendimiz gitmemekle büyük bir hata ettik. O ikisi görmeden önce odayı iyice gözden geçirmeliydik."

"Neden böyle söyledin şimdi?"

"Bak orada ne buldum." Cebinden bir kâğıt parçası çıkardı.

Henry kâğıdı ondan hemen alıp inceledi. "Bunu nasıl aldın?"

Charles omuzlarını silkti. "Şans işte. Masasının üstünde duruyordu. İlk fırsatta alıp cebime attım."

Henry'nin arkasından uzanıp kâğıda baktım. *Hampden Examiner* gazetesinden bir sayfanın fotokopisiydi bu. Abonelik hizmetleri bildirimiyle yarısı kesilmiş bir bahçe hortumu reklamı arasında küçük ama dikkat çekici bir manşet görünüyordu.

> BATTENKILL BELDESİNDE ESRARENGİZ ÖLÜM
> Battenkill polis karakolu, Hampden polisi iş birliğiyle 12 Kasım tarihinde hunharca işlenen Harry Ray McRee cinayetini araştırmayı sürdürüyor. Bir tavuk çiftliği sahibi ve Vermont Yumurta Üreticileri Derneği'nin eski bir üyesi olan Bay McRee'nin cesedi uzuvları parçalanmış bir halde kendisine ait Mechanicsville Çiftliği'nde bulunmuştu. Cinayet sebebinin hırsızlık olduğu düşünülmüyor. Bay McRee'nin hem tavukçuluk ve yumurta sektöründe hem de Battenkill beldesinde birkaç düşmanı olduğu bilinse de bunların hiçbiri bu cinayetin şüphelileri arasında yer almıyor.

Dehşete kapılmıştım, biraz daha yaklaştım –*uzuvları parçalanmış bir halde* kısmını okuyunca elektriğe tutulmuş gibi oldum, bütün sayfada tek görebildiğim şey oydu artık– sonra Henry kâğıdın arkasını

çevirip diğer tarafını incelemeye koyuldu. "Eh, hiç olmazsa gazeteden kesilip alınmış bir sayfanın fotokopisi değilmiş," dedi. "Muhtemelen kütüphaneye gidip gazetenin okuldaki kopyasının fotokopisini çekmiş."

"Umarım haklısındır ama bu yine de bu kâğıdın tek kopyası olduğu anlamına gelmez."

Henry kâğıdı kül tablasının içine koyup kibriti çaktı. Alevi kâğıdın kenarına dokundurduğu anda parlak, kırmızı bir çizgi halinde ortasına doğru ilerleyerek en sonunda bütün kâğıdı yalayıp yuttu, kâğıdın üstündeki sözcükler yanıp kararmadan önce bir anlığına da olsa aydınlanıvermişti. "Artık bunu düşünmek için çok geç," dedi. "Neyse ki bunu almışsın. Sonra ne oldu?"

"Marion odadan çıktı. Yandaki Putnam Yurdu'na gidip bir arkadaşını çağırdı."

"Kimi?"

"Tanımıyorum. Adı Uta mı, Ursula mı, öyle bir şeydi. Hani şu İsveçlilere benzeyen, sürekli balıkçı yaka kazaklar giyen kızlardan biri. Her neyse, o da gelip etrafa bakındı. Cloke yatağın üstüne oturmuş sigara içiyordu, midesi ağrıyordu galiba. Sonra şu kız, adı Uta mıydı neydi işte, yukarı çıkıp Bunny'nin yurt sorumlusuna haber vermemizi önerdi."

Francis gülmeye başladı. Hampden'da yurt sorumlularına ancak fırtına camlarının işe yaramadığını ya da yan odandakinin yüksek sesle müzik dinlediğini söylemeye giderdin.

Charles, "Kız iyi ki bunu önerdi, yoksa hâlâ orada dikiliyor olabilirdik," diye anlatmaya devam etti. "Hani yürüyüş botlarını ayağından çıkarmayan şu kızıl saçlı kız var ya, neydi adı? Briony Dillard mıydı?"

"Evet," dedim. Yurt sorumlusu ve öğrenci birliğinin coşkulu bir üyesi olmasının yanı sıra, kampüs dışındaki solcu bir grubun başkanıydı ve tüm umursamazlıklarına karşın Hampden gençliğini harekete geçirmeye çalışırdı.

"Her neyse işte, kız hemen gelip meseleye dâhil oldu ve işe koyuldu," dedi Charles. "İsimlerimizi aldı. Bir sürü soru sordu. Çevre odalarda kalanları koridora çıkarıp hepsine sorular sordu. Önce Öğrenci

Hizmetleri'ni, sonra güvenlikleri aradı. Güvenlikler hemen birilerini göndereceklerini," bir sigara yaktı, "ama bu işin, yani bir öğrencinin ortadan kaybolmasının yetki alanlarına girmediği için polisi aramaları gerektiğini söyledi. Bana bir içki daha verir misin?" dedi birden Camilla'ya doğru dönerek.

"Geldiler mi peki?"

Sigarasını başparmağıyla orta parmağının arasında tutan Charles elinin tersiyle alnındaki teri sildi. "Evet," dedi. "Hem de iki kişi. Yanlarında iki tane de güvenlik vardı."

"Ne yaptılar peki?"

"Güvenlik görevlileri hiçbir şey yapmadı. Ama polisler epey işe yaradı. Bir tanesi odayı incelerken diğeri herkesi koridora çıkarıp sorgulamaya başladı."

"Ne gibi sorular sordu?"

"Onu en son kim gördü, nerede gördü, ne zamandır ortada yok, nereye gitmiş olabilir falan filan. Cevapları gayet açık ortada ama hiç olmazsa nihayet birisi soru sormaya başlamış oldu."

"Cloke herhangi bir şey söyledi mi?"

"Pek sayılmaz. Ortalık epey karıştı, etrafta bir sürü kişi vardı, çoğu bildiklerini anlatmak için yanıp tutuşuyordu ama aslında hiçbir şey bildikleri yoktu. Kimse beni fark etmedi bile. Öğrenci Hizmetleri'nden gelen çokbilmiş bir kadın araya girmeye çalıştı, bu meselenin polisi ilgilendirmediğini, okulun ilgileneceğini söyleyip durdu. En sonunda polislerden biri delirdi. 'Bana bakın, sizin derdiniz ne yahu?' dedi. 'Bu çocuk tam bir haftadır ortada yok ve şu ana kadar tek bir kişi bile çıkıp durumu bildirmemiş. Bu çok ciddi bir mesele ve eğer benim naçizane görüşümü isterseniz, bunda okulun büyük hatası var.' Tabii bunu duyan Öğrenci Hizmetleri görevlisi açtı ağzını yumdu gözünü, derken birdenbire odayı inceleyen polis, elinde Bunny'nin cüzdanıyla çıkıp geldi.

"Bir anda herkes sessizliğe büründü. Tam iki yüz dolar ve Bunny'nin bütün kimlikleri içindeydi. Cüzdanı bulan polis, 'Galiba çocuğun ailesine ulaşsak iyi olacak,' dedi. Herkes fısıldaşmaya başladı. Öğrenci

Hizmetleri'nde çalışan kadının beti benzi atmıştı, hemen ofise gidip Bunny'nin dosyasını getireceğini söyledi. Polislerden biri onunla birlikte gitti.

"Artık herkes koridora doluşmuştu. Dışarıdan gelip geçenler bile neler olduğunu anlamak için binaya uğruyordu. Diğer polis herkese evlerine dönmesini ve kendi işlerine bakmasını söyledi, Cloke da bu kargaşadan faydalanıp oradan sıvıştı. Ama gitmeden önce beni bir kenara çekip şu uyuşturucu meselesinden kimseye bahsetmememi söylemeyi ihmal etmedi."

"Umarım polisler artık gidebileceğini söyleyinceye kadar beklemişsindir."

"Bekledim tabii. Zaten çok sürmedi. Polis, Marion'la konuşmak istedi, benimle şu Uta denen kıza da isimlerimizi ve numaralarımızı aldıktan sonra evlerimize gidebileceğimizi söyledi. Bu olay bir saat kadar önce oluyor."

"Neden hemen geri dönmedin?"

"Ben de oraya geliyorum. Eve gelirken yolda kimseye rastlamak istemedim, bu yüzden kampüsün arka tarafından, fakülte binalarının arkasından dolaştım. Ama büyük hata etmişim. Daha koruya ulaşamadan, Öğrenci Hizmetleri'nden gelen baş belası, hani şu kavgayı başlatan kadın dekanın ofisinin penceresinden beni gördü ve oraya çağırdı."

"Dekanın odasında ne işi varmış?"

"Şehirlerarası telefon hattını kullanmaya gitmiş. Bunny'nin babasını aramışlar – adam herkese bağırıp çağırıyor, dava açmakla tehdit ediyormuş. Dekan onu sakinleştirmeye çalışmış ama Bay Corcoran tanıdığı biriyle konuşmak için ısrar etmiş. Başka bir telefondan seni aramışlar, Henry ama evde yokmuşsun."

"Benimle konuşmak mı istemiş?"

"Belli ki. Tam da Julian'ı çağırmak için Lyceum'a birini gönderecekken o kadın camdan beni görmüş. Odada yüz tane insan vardı – polis, dekan sekreteri, koridordan sesleri duyup gelen dört beş kişi, kayıt bürosunda çalışan çatlak kadın. Hemen yandaki kayıt kabul bürosundakilerden biri rektöre ulaşmaya çalışıyordu. Etrafta dolaşan birkaç

hoca da vardı. Galiba Öğrenci Hizmetleri'nde çalışan kadın yanında polis memuruyla dan diye içeri giriverdiğinde dekan önemli bir toplantının tam ortasındaymış. Senin Doktor Roland da oradaydı, Richard.

"Her neyse. Ben girince içerideki kalabalık aralandı, dekan telefonu bana uzattı. Bay Corcoran kim olduğumu anlayınca sakinleşti. Hemen sesini alçaltıp bunun okuldaki kardeşlik derneklerinden birinin işi olup olmadığını sordu."

Francis dayanamayıp, "Ah, yok artık," dedi.

Charles göz ucuyla ona baktı. "Seni de sordu. 'Bizim havuç kafa nerelerde?' dedi."

"Başka ne söyledi?"

"Çok nazikti. Cidden tek tek hepinizin hatırını sordu. Herkese selam söylememi istedi."

Odaya uzun, tedirgin bir sessizlik çöktü.

Henry alt dudağını ısırıp kendine bir kadeh içki doldurmak için içki büfesine gitti. "Şu banka meselesinden bahseden oldu mu?"

"Evet. Marion polislere kızın adını verdi. Bu arada," kafasını kaldırıp baktı, gözleri dalgın dalgın, boş boş bakıyordu, "daha önce söylemeyi unuttum, Marion polislere senin adını da verdi. Hatta seninkini de, Francis."

"Neden ki?" dedi Francis, telaşlanmıştı. "Niçin yani?"

"Arkadaşlarının kim olduğunu öğrenmek istediler."

"Ama neden ben?"

"Sakin ol, Francis."

Oda artık iyice kararmıştı. Gökyüzü leylak rengine bürünmüştü, karlı sokaklar aya benzer, gerçeküstü bir parıltıya sahipti. Henry lambayı yaktı. "Aramaya bu gece başlarlar mı dersin?"

"Bir gün aramaya başlayacakları kesin. Ama doğru yere bakacaklar mı, bilemem."

Bir süre kimse tek kelime etmedi. Charles dalgın dalgın elindeki kadehi çeviriyor, içindeki buzları tıkırdatıyordu. "Biz korkunç bir şey yaptık, biliyorsunuz değil mi?"

"Yapmak zorunda kaldık Charles, bunu defalarca konuştuk."

"Biliyorum ama Bay Corcoran'ı düşünmeden edemiyorum. Onların evinde geçirdiğimiz tatilleri hatırlıyorum. Telefonda da öyle tatlı konuşuyordu ki."

"Onsuz hepimiz çok daha iyiyiz."

"Kendi adına konuş."

Henry acı acı gülümsedi. "Ah, bilemiyorum," dedi. "*Πελλαίονβοῦς μέγας ἐιν ' Αίδη.*"

Bu, Ölüler Diyarı'nda kocaman öküz bile ancak bir kuruş eder anlamına gelen bir sözdü ama ben Henry'nin ne demeye çalıştığını anlamıştım, dayanamayıp güldüm. Antik Yunanlarda cehennemde her şeyin ucuz olduğuna dair geleneksel bir inanış vardı.

Henry geçerken beni de okula bırakmayı teklif etti. Saat geç olmuştu, yurt binasının arka tarafında durduğumuzda ona benimle ana binada akşam yemeği yemek isteyip istemediğini sordum.

Henry'nin postalarını kontrol etmek için önce postaneye uğradık. Posta kutusuna ancak üç haftada bir baktığı için epey büyük bir yığın onu bekliyordu, çöp kutusunun başında durdu, gelen postalara ilgisizce şöyle bir gözden geçirip zarfların yarısını daha açmadan çöpe attı. Sonra durdu.

"Ne oldu?"

Güldü. "Posta kutuna bak. Okul anketi bırakmışlar. Julian'ı değerlendirmemizi istiyorlar."

Biz gittiğimizde yemekhaneyi kapatıyorlardı, hademeler yerleri paspaslamaya başlamıştı bile. Mutfak da kapanmıştı, bu yüzden gidip birkaç dilim ekmekle fıstık ezmesi istedim, Henry de kendine biraz çay yaptı. Ana yemekhanede kimsecikler yoktu. Köşedeki masalardan birine oturduk, pencerelerdeki siyah dökme camlar bizi ayna gibi yansıtıyordu. Henry bir kalem çıkarıp Julian'ı değerlendirmemiz için bırakılan anketi doldurmaya başladı.

Ben de sandviçimi yerken bana bırakılan anketi inceledim. Sorular birden beşe –kötüden mükemmele– kadar puanlandırılmıştı: *Öğretim üyesi dakik midir? Derse hazırlıklı mı gelir? Öğrencilerine*

sınıf dışında da yardım etmeye hazır mıdır? Henry hiç duraksamadan listeyi baştan sona kadar inceleyip bütün beş puanları işaretledi. Sonra boşluklardan birine on dokuz rakamını yazdığını gördüm.

"O ne için?"

Kafasını kâğıttan kaldırmadan, "Julian'dan aldığım ders sayısı," dedi.

"Julian'dan tam on dokuz ders mi aldın?"

"Yani etütlerle falan o kadar ediyor," dedi, bozulmuştu.

Bir süre Henry'nin kaleminin kâğıt üzerindeki hışırtısından ve mutfaktaki bulaşıklığın devrilmesinden başka çıt çıkmadı.

"Bu anketten herkese mi veriyorlar, yoksa sadece bize mi?" diye sordum.

"Sadece bize."

"Neden boşuna zahmete giriyorlar anlamadım."

"Kayıtlara geçmek için sanırım." Neredeyse tamamı boş bırakılan son sayfayı çevirdi. *Söz konusu öğretim üyesi hakkında eklemek istediğiniz bir şey varsa lütfen buraya yazınız. Gerekli görüldüğü takdirde fazladan kâğıt eklenebilir.*

Kalem kâğıdın üzerinde bir süre öyle bekledi. Sonra Henry kâğıdı katlayıp kenara koydu.

"Ne yani, hiçbir şey yazmayacak mısın?" dedim.

Henry çayından bir yudum aldı. "Dekana aramızda bir ilah yaşadığını nasıl anlatabilirim?"

Yemekten sonra odama döndüm. Önümde uzanan geceden korkuyordum ama zannedileceği gibi polislerden endişelendiğim ya da vicdanım rahatsız ettiği için falan değil. Tam aksine. Birtakım bilinçaltı vasıtalar sayesinde bu cinayet ve onunla ilgili her şeye zihinsel bir ket vurmayı başarmıştım artık. Belirli kişilerin yanındayken bundan bahsediyordum fakat yalnızken nadiren getiriyordum aklıma.

Yalnızken yaşadığım şey genel anlamda nevrotik bir korku, sıradan bir sinir krizi, kendinden maksimum düzeyde nefret etme şeklinde tezahür ediyordu. Ağzımdan çıkan her acımasız ya da anlamsız söz, etkisi fazlasıyla artmış bir netlikle bana geri dönüyordu, kendi kendime

konuşmam ya da bu düşünceleri uzaklaştırmak için kafamı silkmenin faydası yoktu, ta çocukluğuma kadar uzanan eski hakaretler, suçlar ve utançlar –dalga geçtiğim sakat çocuk, ellerimle sıkıp öldürdüğüm paskalya civcivi– parlaklığıyla can yakan bir ihtişama bürünmüş, bir bir önümde sıralanıyordu.

Yunanca çalışmaya çalıştım ama işe yaramadı. Sözlüğü açıp bir sözcüğe bakıyor, sonra daha deftere yazmadan unutuveriyordum, ismin halleri, fiil formları zihnimden silinip gitmişti. Gece yarısına doğru alt kata inip ikizleri aradım. Telefonu Camilla açtı. Sesi uykulu geliyordu, biraz da sarhoştu, yatmak üzere olduğunu söyledi.

"Bana komik bir hikâye anlatsana," dedim.

"Komik bir hikâye gelmiyor ki aklıma."

"Herhangi bir şey."

"*Sindirella? Üç Ayı?*"

"Küçükken senin başına gelen bir şey anlat."

Böylece annesiyle babası ölmeden önce babasına dair hatırladığı tek şeyi anlattı. Kar yağıyormuş, Charles uyuyormuş, Camilla ise beşiğinde dikilmiş pencereden dışarı bakıyormuş. Babası, üstünde eski, gri renkli bir kazakla bahçeye çıkmış, çitlere doğru kar topu atıyormuş. "Tam da öğle saatleri olmalıydı. Orada öyle ne yapıyordu bilmiyorum. Tek bildiğim şey onu gördüğüm ve yanına gitmeyi çok istediğim, parmaklıkları tırmanıp beşiğimden çıkmak ve ona gitmek istiyordum. Sonra büyükannem içeri girip parmaklıkları asla tırmanamayacağım kadar yükseltince ağlamaya başladım. Bu defa Hilary dayım –aslında büyükannemin ağabeyiydi, ben küçükken bizimle birlikte yaşardı– odaya geldi ve benim ağladığımı gördü. 'Zavallıcık seni,' dedi. Ceplerini kurcalayıp bir şerit metre çıkardı ve oynamam için bana verdi."

"Şerit metre mi?"

"Evet. Hani düğmesine basınca hop diye içine çekilenler var ya. Charles'la ikimiz onun için durmadan kavga ederdik. Hâlâ evde bir yerlerde durur."

Ertesi sabah geç saatlerde kapımın tıklatılmasıyla uykumdan sıçrayarak uyandım.

Kapıyı açınca Camilla'yla karşılaştım, alelacele giyinmiş gibi görünüyordu. Ben üstümde sabahlığımla uykulu uykulu gözlerimi ovuştururken o içeri girip kapıyı arkasından kilitledi. "Bugün hiç dışarı çıktın mı?" diye sordu.

Endişe yüklü bir örümcek gelip enseme yapışıvermişti. Yatağımın kenarına oturdum. "Hayır," dedim. "Neden sordun?"

"Neler dönüyor bilmiyorum. Polisler Charles ve Henry'yle konuşuyor, Francis'in nerede olduğu hakkında hiçbir fikrim yok."

"Ne?"

"Sabah yedide bir polis gelip Charles'ı sordu. Neden geldiğini söylemedi. Charles hemen giyindi, birlikte çıkıp gittiler. Sonra saat sekizde Henry aradı. 'Bu sabah biraz geciksem senin için sorun olur mu?' diye sordu, ona neden bahsettiğini sordum, buluşmak için sözleşmemiştik ki. 'Ah, sağ ol,' dedi, 'anlayacağını biliyordum, polisler Bunny'yi sormak için buraya geldiler, biraz konuşmak istiyorlarmış da,' dedi."

"Bir sıkıntı olmayacağından eminim."

Elini bıkkın bir tavırla saçlarının arasında gezdirdi, bu hareketi bana Charles'ı anımsatmıştı. "Ama iş bu kadarla bitmedi ki," dedi. "Her taraf polis kaynıyor. Muhabirler. Polisler. Ortalık tımarhaneye dönmüş."

"Bunny'yi mi arıyorlar?"

"Ne yaptıklarını bilmiyorum. Cataract Dağı'na doğru çıkacaklar galiba."

"Belki bir süre kampüsten uzaklaşsak iyi olur."

Solgun, gümüşi bakışları endişeyle odamda gezindi. "Belki de," dedi. "Hadi sen giyin, sonra ne yapacağımıza karar veririz."

Banyoya gitmiş, usturayı hızlıca yüzümde gezdiriyordum ki Judy Poovey içeri girip hemen yanıma sokuldu, telaştan yanağımı kestim. "Richard," dedi elini koluma koyup. "Olanları duydun mu?"

Yüzüme dokundum ve parmak uçlarıma bulaşan kanı gördüm, sonra öfkeli bakışlarımı ona çevirdim. "Neyi duydum mu?"

"Bunny'yi," dedi, gözlerini iri iri açmış, alçak sesle konuşuyordu.

Ne söyleyeceğimi bilemediğim için boş boş suratına bakmakla yetindim.

"Bana da Jack Teitelbaum anlattı. Dün gece Cloke'la konuşmuşlar. Daha önce kimsenin böyle durup dururken ortadan kaybolduğunu duymamıştım. Çok tuhaf. Jack de diyor ki, eğer onu şimdiye kadar bulamadılarsa... Yani ben onun iyi olduğundan eminim," dedi ona nasıl baktığımı görünce.

Bense söyleyecek hiçbir şey bulamıyordum.

"Eğer gelip bir uğramak falan istersen ben odamda olacağım."

"Tamamdır."

"Yani biraz konuşmak falan istersen hani. Ben hep buralardayım. İstediğin zaman gel."

"Sağ ol," dedim hemen.

Bana baktı, gözleri şefkat doluydu, yalnız kalma isteğimi ve çektiğim acıyı belli etmekten çekinmemi anlayışla karşılıyordu. "Her şey yoluna girecek," deyip kolumu sıktı ve sonra gitti, kapıdan çıkmadan önce son bir kez durup hüzünlü gözlerle arkasına bakmayı ihmal etmedi.

Camilla'nın anlattıklarına rağmen dışarıdaki cümbüşe hazırlıksız yakalandım. Otopark tıklım tıklımdı, etrafta Hampden kasabasından bir dolu insan vardı, bunların çoğu da görünüşlerinden anladığım kadarıyla ellerinde sefer tasları ya da çocuklarıyla gelmiş fabrika işçileriydi. Ellerindeki sopaları yere vura vura uzun ve dağınık bir sıra halinde Cataract Dağı'na doğru yürüyorlardı, öğrencilerse etraflarında toplanmış meraklı gözlerle onları izliyordu.

Polisler, şerif yardımcıları, birkaç eyalet polisi de vardı, çayırlıkta resmî görünümlü bir iki aracın yanına park etmiş bir naklen yayın aracı, küçük bir yemek kamyonu ve ActionNews Twelve kanalına ait bir kamyonet vardı.

"Bütün bu insanların burada ne işi var?" dedim.

Camilla, "Şuraya baksana," dedi. "Francis mi o?"

İleride, kalabalıkların içinde boğazlı bir kazak ve siyah, uzun bir palto giymiş kızıl saçlı bir tip göze çarpıyordu. Camilla kolunu havaya kaldırıp ona seslendi.

Neler olup bittiğini görmek için dışarıya çıkmış olan yemekhane görevlilerini yara yara aralarından geçti. Ağzında bir sigara vardı, koltuk altına bir gazete sıkıştırmıştı.

"Selam," dedi. "Buna inanabiliyor musunuz?"

"Neler oluyor?"

"Bir hazine avı."

"Ne?"

"Corcoranlar dün gece büyük bir ödül koymuşlar. Hampden'daki bütün fabrikalar kapatılmış. Kahve isteyen var mı? Bir dolarım var."

Asık suratlı hademelerin ve tamircilerin arasından geçip yemek kamyonuna doğru yürüdük.

Francis tezgâhın arkasındaki şişman kadına, "Üç kahve, ikisi sütlü olsun lütfen," dedi.

"Süt yok, sadece kahve kreması var."

"Şey, hepsi sade olsun o zaman." Bize doğru döndü. "Bugünkü gazeteyi gördünüz mü?"

Elinde *Hampden Examiner*'ın son baskısı vardı. İlk sayfadaki sütunların birinde Bunny'nin yakın zamanda çekilmiş bulanık bir resmi basılmış, altına da şöyle yazılmıştı: POLİS VE YAKINLARI HAMPDEN'DA KAYBOLAN 24 YAŞINDAKİ GENCİ ARIYOR.

"Yirmi dört mü?" dedim, şaşırmıştım. İkizler ve ben yirmi yaşındaydık, Henry ve Francis ise yirmi birdi.

"İlkokuldayken iki sene sınıfta kalmış," dedi Camilla.

"Yaa."

Ailesi ve arkadaşlarının "Bunny" diye seslendikleri Hampden Üniversitesi öğrencisi Edmund Corcoran, pazar günü öğle saatlerinde kampüste düzenlenen bir partiye katıldı ve öğleden sonra yine bir Hampden Üniversitesi öğrencisi olan New York, Ryelı kız arkadaşı

Marion Barnbridge'le buluşmak için partiden ayrıldı. Bunny Corcoran en son o zaman görüldü.

Kaygılanan Barnbridge ve Corcoran'ın arkadaşları dün eyalet polislerini ve yerel polisleri alarma geçirdi. Polislerin Corcoran'ı derhal kayıp kişiler listesine eklemesinin ardından bugün Hampden bölgesinde arama başlatıldı. Kayıp genç *(devamı sayfa 5'te)*

Benimle birlikte haberi okuyan Camilla'ya "Okumayı bitirdin mi?" diye sordum.

"Evet. Beşinci sayfayı çevirsene."

bir doksan boylarında, 85 kilo ağırlığında, açık kumral saçlı ve mavi gözlü olarak tarif ediliyor. Ayrıca gözlük taktığı ve son görüldüğünde üstünde gri renkli spor bir ceket, hâkî pantolon ve sarı bir yağmurluk olduğu belirtiliyor.

Francis her iki elinde birer kahveyle yanımıza geldi. "Kahveni al bakalım, Richard."

Massachusetts, College Falls'taki St. Jerome Hazırlık Okulu'nu bitiren Corcoran okul takımlarında aktif olarak yer almış, hokey ve lakros oynamış, son senesinde kaptanlığını yaptığı Porsuklar lakaplı futbol takımını eyalet şampiyonluğuna taşımıştı. Hampden'da ise gönüllü itfaiye subaylığı yapıyordu. Dil Edebiyat Fakültesi'nde Yunan klasikleri okuyan Corcoran, arkadaşları arasında "âlim" olarak anılıyor.

Camilla, "Hah," dedi.

Corcoran'ın okul arkadaşlarından ve polisi durumdan ilk haberdar edenlerden biri olan Cloke Rayburn, Corcoran'ın çok düzgün, efendi bir çocuk olduğunu, uyuşturucu gibi işlerle hiç alakası olmadığını söyledi. Dün gece arkadaşının yokluğundan iyice şüphelenen

Rayburn, Corcoran'ın yurttaki odasına girmiş ve ardından hemen polise haber vermişti.

"Bu doğru değil," dedi Camilla. "Polisleri o aramadı ki."

"Charles'tan hiç bahsedilmemiş."

Camilla, "Şükürler olsun," dedi Yunanca.

Corcoran'ın ebeveynleri Connecticut, Shady Brook sakinleri Macdonald ve Katherine Corcoran beş çocuklarından en küçüğünü arama çalışmalarına katılmak için bugün Hampden'a gelecekler. (bknz. "Bir Aile Dua Ediyor" sayfa 10) Bingham Bankası ve Tröst Şirketi'nin başkanlığını yapan ve Connecticut Ulusal Bankası Yönetim Kurulu üyesi olan Bay Corcoran, yaptığımız telefon görüşmesinde, "Uzakta olunca elimizden hiçbir şey gelmiyor. Biz de elimizden geleni yapmak istiyoruz aslında," dedi. Oğluyla ortadan kaybolmadan bir hafta önce telefonla görüştüğünü ve olağandışı hiçbir durum fark etmediğini de belirtti.

Katherine Corcoran ise oğlu için, "Edmund ailesine çok bağlı bir çocuktur. Herhangi bir sorun olsaydı bizzat gelip bana ya da Mack'e söylerdi bunu," dedi.

Edmund Corcoran'ın bulunmasına yarayacak bilgiyi ulaştıran kişiye elli bin dolarlık bir ödül verilecek ve bu ödül Corcoran ailesinin, Bingham Bankası ve Tröst Şirketi'nin ve Loyal Order of the Moose Derneği Highland Heights Merkezi'nin katkılarıyla ödenecek.

Rüzgâr esiyordu. Camilla'nın yardımıyla gazeteyi katlayıp Francis'e geri verdim. "Elli bin dolar çok para," dedim.

Francis, "Hampden kasabasından onca insanın neden toplanıp geldiğini anladın mı şimdi?" deyip kahvesinden bir yudum aldı. "Hava çok soğuk yahu."

Dönüp ana binaya doğru yürümeye başladık. Camilla, Francis'e, "Charles ve Henry'den haberin var, değil mi?" diye sordu.

"Charles'a onunla konuşmak isteyebileceklerini söylemişlerdi zaten."

"Ama Henry?"

"Yerinde olsam onun için boşuna endişelenmezdim."

Ana bina fazla ısıtılmıştı ve şaşırtıcı derecede boştu. Üçümüz siyah sentetik kumaşla kaplı yapış yapış koltuğa oturup kahvelerimizi içtik. İnsanlar içeri girip çıkıyor, dışarıdaki soğuk havayı içeriye taşıyordu, bazıları da yanımıza gelip yeni bir haber var mı diye soruyordu. Öğrenci Birliği'nin başkan yardımcısı "Parti Domuzu" lakaplı Jud MacKenna elinde boş bir boya kutusuyla gelip acil arama fonuna bağış yapmak isteyip istemeyeceğimizi sordu. Aramızda bozukluklarımızı toplayıp bir dolar bağışladık.

Sonra Georges Laforgue'yle konuşmaya başladık, bize büyük bir coşkuyla uzun uzun Brandeis'te yaşanan benzer bir ortadan kaybolma vakasını anlatırken birden Henry çıkageldi.

Laforgue arkasını döndü. Gelenin kim olduğunu anlayınca soğuk bir sesle, "Aa," dedi.

Henry başını hafifçe yana eğdi. "*Bonjour, Monsieur Laforgue*," dedi. "*Quel plaisir de vous revoir.*"[25]

Laforgue abartılı hareketlerle cebinden bir mendil çıkarıp neredeyse beş dakika boyunca burnunu sümkürdü, sonra mendili katlayıp küçük bir kare haline getirdi ve Henry'ye arkasını dönüp hikâyesine devam etti. O olayda öğrencinin kimseye haber vermeden bir otobüse atlayıp New York'a gittiği ortaya çıkmış.

"Bu çocuk – Birdie'ydi, değil mi?"

"Bunny."

"Evet. Bu çocuk çok daha kısa bir süredir kayıpmış. Canı isteyince tıpış tıpış geri dönecek ve herkes aptal yerine konduğunu düşünecek." Sesini alçalttı. "Galiba okul dava açılmasından korkuyor, belki de o yüzden işi bu kadar abartmışlardır, ha? Benden duyduğunuzu kimseye söylemeyin."

"Tabii ki söylemeyiz."

"Bu sıralar dekanla aramız biraz hassas da."

Daha sonra arabaya binince, "Biraz yoruldum ama endişelenecek bir şey yok," dedi Henry.

---

25 (Fr.) Sizi yeniden görmek ne güzel. (ç. n.)

"Ne öğrenmeye çalışıyorlar?"

"Hiç. Onu ne kadar zamandır tanıyorum, tuhaf davranıyor muydu, okulu bırakmaya karar vermesi için herhangi bir sebep var mıydı falan filan. Son birkaç aydır tuhaf davranıyordu tabii, bunu söyledim. Ama son zamanlarda onu pek görmediğimi de belirttim ki bu da yalan değil." Kafasını salladı. "Cidden. Tam iki saat. Bu kadar saçma sapan bir duruma düşeceğimizi bilseydim bu işe kalkışır mıydım hiç bilmiyorum."

İkizlerin dairesine uğradığımızda Charles'ı koltukta uyurken bulduk, ayağında ayakkabıları ve üstünde paltosuyla yüzüstü uzanmıştı, kollarından biri yere sarkıp paltosu sıyrılmış, bileği ve gömlek manşeti görünüyordu.

Sıçrayarak uyandı. Yüzü şişmiş, yanağında koltuk yastığının tırtıklı izi çıkmıştı.

Henry hemen, "Nasıl geçti?" diye sordu.

Charles biraz doğrulup oturdu ve gözlerini ovuşturdu. "İyiydi, herhalde," dedi. "Dün olanları anlatan bir kâğıdı imzalamamı istediler."

"Bana da geldiler."

"Ciddi misin? Ne istiyorlarmış?"

"Aynı soruları sordular."

"Sana iyi davrandılar mı?"

"Özel bir muamele gördüğümü söyleyemem."

"Polis karakoluna götürdüklerinde bana o kadar iyi davrandılar ki. Kahvaltı bile verdiler. Kahveyle meyveli çörek."

O gün günlerden cumaydı, yani ders yoktu ve Julian, Hampden'da değil, evindeydi. Evi olduğumuz yerden çok uzakta değildi, krep yemek için gittiğimiz Albany'deki kamyon durağına giderken yol üstünde kalıyordu. Henry öğle yemeğinden sonra damdan düşercesine arabaya atlayıp Julian'ın evine gitmeyi teklif etti.

Ben Julian'ın evine hiç gitmemiştim, orayı hiç görmemiştim ama diğerlerinin oraya onlarca kez gittiğini tahmin ediyordum. Aslında –

Henry istisnası dışında– Julian pek kimsenin ziyaretini kabul etmezdi. Bu, göründüğü kadar şaşırtıcı bir durum değildi, Julian kendisiyle öğrencileri arasına kibar ama sağlam bir mesafe koyardı, bize diğer hocaların öğrencilerine olduğundan çok daha düşkün olsa da Henry ile bile olan ilişkisi eşit düzeydeki iki kişinin ilişkisi değildi ve onunla yaptığımız dersler demokrasiden çok ılımlı bir diktatörlük sularında dolaşıyordu. "Ben sizin hocanızım çünkü sizden çok daha fazla şey biliyorum," demişti bir keresinde. Davranışları ruhsal düzlemde son derece samimi olsa da görünüşte oldukça resmî ve soğuktu. En cazip özelliklerimiz dışında başka bir şey görmeyi reddeder, yalnızca bu özelliklerimizi işleyip büyütür, diğer bütün sıkıcı ve daha az makbul yanlarımızı görmezden gelirdi. Bu tam anlamıyla doğru olmasa da oldukça çekici görünen kalıba ayar uydurmaktan ve zaman geçtikçe çoktandır ustalıkla oynadığım bu karaktere dönüşmeye başladığımı görmekten müthiş bir zevk alsam da bizi bütünüyle görmeyi ya da daha doğrusu bizim için biçtiği harikulade roller dışında herhangi bir şekilde görmeyi istemediği belliydi. Biz *genis gratus, corpore glabellus, arte multiscius, et fortuna opulentus* idik onun için – bal yanaklı, yumuşak tenli, iyi eğitimli ve zengin. En sonunda Bunny'nin tamamen somut sorunlarını ruhani dertlere dönüştürebilmesini sağlayan da yine insan doğasının tüm bilinmezlerine olan bu tuhaf körlüğüydü bence.

Julian'ın sınıf dışındaki hayatına dair hemen hemen hiçbir şey bilmiyordum, hâlâ da bilmiyorum, söylediği ya da yaptığı her şeye baştan çıkarıcı, esrarengiz bir hava katan da buydu belki de. Şüphesiz onun şahsi hayatı da herkesinki kadar kusurluydu ama görmemize müsade ettiği tek yanı öyle ışıltılı bir cilayla parlatılmıştı ki bizden uzakta olduğu zamanlarda hayal bile edemeyeceğim kadar seyreltilmiş bir hayat sürüyormuş gibi geliyordu bana.

Yani doğal olarak nerede yaşadığını çok merak ediyordum. Ana yoldan kilometrelerce içeride kalan bir tepeye inşa edilmiş kocaman taş bir evdi bu, etrafta göz alabildiğine uzanan ağaçlardan ve kardan başka bir şey yoktu. Oldukça gösterişliydi ama Francis'in kır evinin

yarısı kadar bile Gotik ve azametli değildi. Evin bahçesine ve içine dair harikulade şeyler duymuştum – Attik vazolar, Meissen porselenler, Alma-Tadema ve Frith'e ait tablolar. Ama şimdi bahçe karlarla kaplıydı ve görünüşe bakılırsa Julian evde değildi, en azından kapıya bakmıyordu.

Henry dönüp tepenin eteklerine, arabada beklediğimiz yere baktı. Cebinden bir kâğıt parçası çıkarıp bir şeyler karaladıktan sonra kâğıdı katladı ve kapının kenarına sıkıştırdı.

Henry, Hampden'a geri dönüş yolunda, "Arama ekiplerinde öğrenciler de var mı?" diye sordu. "Çok göze çarpacaksak oraya gitmeyi istemem aslında. Ama öte yandan oraya hiç uğramayıp doğruca eve gitsek de çok umursamaz görüneceğiz, öyle değil mi?"

Bir süre hiç sesini çıkarmadan düşündü. "Belki gidip bir baksak iyi olur," dedi. "Charles, sen bugün çok yoruldun. İstersen eve gidebilirsin."

İkizleri evlerine bıraktıktan sonra üçümüz birlikte kampüse gittik. Arama ekibinin o vakte kadar çoktan yorulup evlerine dönmüş olacağını sanıyordum ama çalışmaların hiç olmadığı kadar yoğunlaştığını görünce çok şaşırdım. Bu ekip polislerden, okul yöneticilerinden, erkek izcilerden, tamirciler ve güvenlik görevlilerinden, (bir kısmı öğrenci birliğine aitmiş gibi daha ciddi görünen, diğerleriyse iş olsun diye katıldığı belli olan) yaklaşık otuz kadar Hampden Üniversitesi öğrencisinden ve kasaba halkından oluşuyordu. Bu oldukça büyük bir topluluktu, üçümüz onlara bir yükseltinin tepesinden bakarken, engin karların üstünde bir avuç insan gibi görünüyorlardı oysa.

Tepeden aşağıya inip kalabalığın arasına karıştık, oraya gitmeyi hiç istemeyen Francis suratını asmış, bir iki adım arkadan geliyordu. Kimsenin bize en ufak aldırış ettiği yoktu. Hemen arkamda bir telsizin kesik kesik, anlaşılmaz sesleri duyuluyordu, arkamı döndüğüm anda güvenlik müdürüyle burun buruna gelince elim ayağıma dolaştı.

"Dikkat etsene!" diye bağırdı. Huysuz bir buldoğu andıran, burnu ve gıdığı benlerle kaplı, bodur bir adamdı.

"Affedersiniz," dedim hemen. "Acaba size bir soru sorsam..."

Tükürecekmiş gibi kafasını çevirip, "Üniversiteliler," diye söylendi. "Ayağımıza dolanmaktan başka bir işe yaramıyorlar, ne yapmaları gerektiğinden bile haberleri yok."

Henry, "Biz de onu öğrenmek istiyoruz işte," diye çıkıştı.

Adam hemen bize doğru döndü ama nedense gözlerini Henry'ye değil, boş boş etrafına bakınan Francis'e dikmişti. "Demek o sensin?" dedi nefret dolu bir sesle. "Kampüs dışında yaşayıp arabasını öğretim üyelerinin otoparkına bırakabileceğini düşünen beyefendi."

Francis afallamış, şaşkın şaşkın bakıyordu.

"Evet, sen. Kaç tane ödenmemiş cezan var senin, biliyor musun? Tam dokuz tane. Bilgilerini daha geçen hafta dekanlığa ilettim. Seni okuldan uzaklaştırabilirler, transkriptlerine el koyabilirler, daha neler neler. Kütüphane haklarını bile elinden alabilirler. Elimde olsa seni hapse tıktırırdım."

Francis adama bakakalmıştı. Henry onu kolundan tutup başka yere çekiştirdi.

Kasabalılar uzun, dağınık bir sıra halinde karların üstünde yürüyorlardı, bazıları ellerindeki sopaları uyuşuk uyuşuk yere vuruyordu. Sıranın sonuna ulaşıp adımlarımızı onlarınkine uydurduk.

Bunny'nin cesedinin aslında üç dört kilometre kadar güneybatıda yattığını bildiğimiz için arama işine kendimizi pek veremiyorduk, uyuşmuş gibi, gözlerimi yerden ayırmadan herkesin peşi sıra yürüyordum. Sıranın en başındaki yetkili eyalet polisleri ve yerel polisler başlarını öne eğmiş, alçak sesle bir şeyler konuşuyor, bir Alman çoban köpeği de havlaya havlaya etraflarında dört dönüyordu. Hava ağırlaşmış gibiydi, dağların tepesindeki gökyüzü bulutlarla kaplanmış, yaklaşan fırtınayı haber veriyordu. Francis'in uzun paltosunun etekleri ardında dramatik bir havayla dalga dalga kabarıyordu, kendisine yargısız infaz yapan adam yakınlarında mı diye etrafa kaçamak bakışlar atıyor ve arada bir haline acırcasına hafif hafif öksürüyordu.

Henry, "O park cezalarını neden ödemedin ki sanki?" diye fısıldadı.

"Beni rahat bırak."

Karların arasında saatlerce yürüdük, öyle ki en sonunda ayaklarımdaki iğne batmaları rahatsız edici bir uyuşukluğa dönüşmüştü. Polislerin simsiyah, ağır çizmeleri karların üstünde gıcırdıyor, kemerlerinin kenarındaki copları sallanıyordu. Tepedemizdeki helikopter büyük bir gürültüyle ağaçların üstünde gezinip bir süre tam üstümüzde dolaştıktan sonra birden geldiği tarafa doğru hamle yapıp gözden kayboldu. Gün ışığı giderek zayıflıyor, insanlar ayaklarının altında ezilen tepeden evlerine doğru yol almaya başlıyorlardı.

Francis dördüncü ya da beşinci kez, "Hadi gidelim artık," dedi.

Nihayet ekipten ayrılmaya başlamıştık ki devriye gezen polislerden biri yolumuzu kesti. "Bu kadarı yetti galiba?" dedi gülümseyerek; kocaman, kıpkırmızı suratında kızıl bıyıkları vardı.

"Öyle oldu," dedi Henry.

"Kayıp delikanlıyı tanıyor muydunuz?"

"Aslını isterseniz tanıyorduk."

"Nereye gitmiş olabileceği hakkında bir fikriniz yok mu?"

Eğer bu bir film olsaydı, diye düşündüm polisin o tatlı, tombul suratına tatlı tatlı bakarken, *eğer bu bir film olsaydı, şimdi elimiz ayağımıza dolaşır, şüphe çekecek bir hareket yapardık.*

"Bir televizyon almak ne kadar tutar?" dedi Henry eve dönerken.

"Neden sordun?"

"Çünkü bu akşam haberleri izlemek istiyorum."

"Epey pahalıdır bence," dedi Francis.

"Monmouth Yurdu'nun tavan arasında bir televizyon olacaktı," dedim.

"Sahibi var mı acaba?"

"Vardır kesin."

"Olsun," dedi Henry, "işimiz bitince yerine koyarız."

Henry ve ben tavan arasına çıkıp kırık lambaların, kolilerin, çirkin yağlı boya tabloların arasında televizyonu ararken Francis gözcülük

ediyordu. En sonunda televizyonu eski bir tavşan kafesinin arkasında bulduk ve merdivenlerden aşağı indirip Henry'nin arabasına taşıdık. Francis'in evine doğru giderken ikizlere uğradık.

Camilla, Henry'yi görünce, "Corcoranlar bütün gün sana ulaşmaya çalıştılar," dedi.

"Bay Corcoran neredeyse on defa aradı."

"Julian da aradı. Sesi çok keyifsiz geliyordu."

Charles, "Cloke da aradı," dedi.

Henry durdu. "Ne istiyormuş?"

"Sabah polislerle konuştuğumuzda uyuşturucu işinden bahsetmediğimizden emin olmak istemiş."

"Sen ne söyledin?"

"Ben polislere hiçbir şey söylemedim ama Henry'yi bilmiyorum dedim."

Francis kolundaki saate bakarak, "Hadi, hadi," dedi. "Acele etmezsen kaçıracağız."

Televizyonu Francis'in yemek masasına koyduk ve düzgün bir görüntü yakalayıncaya kadar antenini epey bir kurcaladık. Ekranda Hooterville su kulesi ve Cannonball Ekspres treni görüntüleriyle *Petticoat Junction* dizisinin kapanış jeneriği vardı.

Sırada haberler vardı. Jenerik müziği biterken haber spikerinin masasının sol alt köşesinde küçük bir daire belirdi, dairenin içinde bir eliyle el fenerini tutup diğer eliyle köpeğinin tasmasını çekiştiren bir polisin havalı bir resmi duruyor, resmin hemen altındaysa İNSAN AVI yazıyordu.

Haber spikeri kameraya baktı. "Hampden Üniversitesi öğrencisi Edmund Corcoran'ı arama çalışmaları Hampden bölgesinde sürerken yüzlerce kişi aramalara yardım ediyor, binlercesi ise dualarını eksik etmiyor," dedi.

Ekranda sık ağaçlı bir orman belirdi, kamerayla arkadan çekilen arama ekibinden bir grup insan ellerindeki sopalarla çalılıkları ara-

larken, daha biraz önce gördüğümüz Alman çoban köpeği ekrandan bize gülümseyip havlıyor gibiydi.

Camilla, "Siz nerelerdesiniz acaba?" dedi. "Bir yerlerden görünecek misiniz?"

"Bakın," dedi Francis. "O korkunç adam şurada."

"Pazar gününden beri kayıp olan arkadaşlarını arayan Hampden Üniversitesi öğrencilerine bu sabah yüz kadar gönüllü de katıldı. Connecticut, Shady Brooklu yirmi dört yaşındaki Edmund Corcoran'a dair henüz hiçbir ipucu bulunamadı ancak ActionNews Twelve, yetkililerin davaya yeni bir yön kazandırabileceğine inandığı önemli bir telefon aldı," dedi dış ses.

Charles televizyona bakıp, "Ne?" diye sordu.

"Şimdi olay yerindeki arkadaşımız Rick Dobson'la canlı bağlantı kuruyoruz."

Ekranda elinde bir mikrofonla benzin istasyonuna benzer bir yerin önünde duran trençkotlu bir adam belirdi.

"Ben burayı biliyorum," dedi Francis öne atılarak. "6. Otoyol'daki Redeemed Repair bu."

Biri onu, "Şişşt," diye susturdu.

Rüzgâr çok sert esiyordu. Mikrofondan kulakları sağır eden tiz bir ses geldi, sonra bu ses cızırdayarak sustu. Muhabir çenesini eğip, "Bugün, öğleden sonra bir elli sularında ActionNews Twelve, Hampden'daki kayıp kişi davasında polislerin çok işine yarayabilecek önemli bir bilgi ele geçirdi."

Kamera, bir tamirci tulumuyla yağlı bir rüzgârlık giymiş, kafasına da yünlü bir bere geçirmiş yaşlı bir adama çevrildi. Adam gözlerini dikmiş yan tarafa bakıyordu, kafası yusyuvarlak, yüzündeki ifadeyse tıpkı bir bebeğinki gibi uysal ve rahattı.

"Şimdi yanımızda William Hundy var," dedi muhabir, "kendisi Hampden'daki Redeemed Repair adlı tamirhanenin sahiplerinden biri ve Hampden Kasabası Kurtarma Ekibi'nin bir üyesi. Sahip olduğu bilgiyi bizimle paylaştı."

Francis, "Henry," dedi. Bir anda beti benzinin attığını görünce korktum.

Henry cebinde sigarasını arıyordu. "Evet," dedi sadece. "Görüyorum."

"Neler oluyor?" diye sordum.

Henry paketin arkasına vurup içinden bir sigara çıkardı. Gözlerini ekrandan ayırmıyordu. "O adam," dedi, "arabamı tamir eder."

Bu sırada muhabir, "Bay Hundy, pazar günü neler gördüğünüzü bize anlatır mısınız?" diyordu.

Charles, "Aman Tanrım," dedi.

Henry onu hemen susturdu. "Şişşt."

Tamirci utana sıkıla kameraya baktı, sonra gözlerini kaçırdı. Genizden gelen Vermont aksanıyla, "Pazar günü öğle saatlerinde şuradaki pompanın başına sadece birkaç yaşında krem rengi bir LeMans yanaştı." Yerini göstermek sonradan aklına gelmiş gibi kolunu kaldırıp ileride bir yeri işaret etti. "Üç kişilerdi, ikisi önde, biri arkada oturuyordu. Kasabalı değillerdi. Aceleleri var gibiydi. Şüphe çekecek hiçbir durum yoktu aslında ama o delikanlı da onların yanındaydı. Gazetedeki resmini görünce tanıdım."

Üç adam, beyaz bir araba deyince kalbim yerinden çıkacakmış gibi oldu ama sonra detayları hatırladım. Biz dört kişiydik, Camilla da bizimleydi, hem pazar günü Bunny arabanın yanına yaklaşmamıştı bile. Ayrıca Henry'nin arabası BMW idi, Pontiac'la alakası bile yoktu.

Henry yakmadığı sigarasını paketin kenarına vurmayı kesmişti, sigara parmaklarının arasında sallanıyordu.

"Corcoran ailesinden herhangi bir fidye istenmemiş olsa da yetkililer kaçırılma olasılığını da göz ardı etmiş değil. Ben Rick Dobson, olay yerinden son haberleri bildirdim."

"Teşekkürler, Rick. İzleyicilerimizin bu son gelişme ya da başka bir durumla ilgili herhangi bir bilgisi varsa, ipucu hattımız olan 363-İPUCU numarasını sabah dokuz akşam beş saatleri arasında aramaları..."

"Bugün Hampden Kasabası Okul Yönetim Kurulu oldukça tartışmalı bir kararı oyladı..."

Şaşkın bir sessizlik içinde gözlerimizi birkaç dakika daha televizyondan ayıramadık. En sonunda ikizler birbirine bakıp gülmeye başladı.

Henry kafasını salladı, gördüklerine inanamıyormuş gibi ekrana bakıyordu hâlâ. "Vermontlular," dedi.

Charles, "Sen bu adamı tanıyor musun?" diye sordu.

"Son iki yıldır arabamı hep ona götürüyorum."

"Deli galiba?"

Henry kafasını sallıyordu. "Deli, yalancı, gözünü ödüle dikmiş. Ne diyeceğimi şaşırdım. Aslında normal bir adama benziyordu ama bir keresinde beni bir kenara çekip İsa'nın dünyadaki krallığını anlatmaya başlamıştı."

"Eh, her ne olursa olsun, bize müthiş bir iyilik yapmış oldu," dedi Francis.

Henry, "Bilemiyorum," dedi. "Adam kaçırma ciddi bir suç. Eğer bu iş bir suç soruşturmasına dönüşürse bilmelerini hiç istemeyeceğimiz bir şeyler ortaya çıkarabilirler."

"Bunu nasıl yapabilirler ki? Bütün bunların bizimle nasıl bir alakası olabilir?"

"Öyle büyük bir şeyden söz etmiyorum. Ama birileri yan yana koyma zahmetine girecek olursa oldukça can sıkıcı bir hale gelebilecek ufak tefek pek çok detay bulunur. Şu uçak biletlerini kredi kartımla almakla aptallık ettim mesela. Bunu açıklamakta epey zorlanırız. Senin vakıf fonun, her birimizin banka hesapları? Son altı ayda inanılmaz paralar çektik ve karşılığında gösterecek hiçbir şey yok elimizde. Bunny'nin dolabı ise kendisinin almış olamayacağı yepyeni kıyafetlerle dolup taşıyor."

"Bunu ortaya çıkarmaları için meseleyi epey derinden kurcalamaları gerekiyor."

"Doğru yere yapılacak iki üç telefon araması yetip de artar bile."

Tam da o sırada telefon çaldı.

Francis, "Ah, hayır," diye sızlandı.

Henry, "Açma sakın," dedi.

Ama Francis her zaman olduğu gibi yine dayanamayıp açtı. "Buyurun," dedi dikkatlice. Durdu. "Ah, size de merhaba, Bay Corcoran," dedi ve koltuğa oturup başparmağını havaya kaldırarak *sorun yok* işareti yaptı bize. "Bir haber aldınız mı?"

Uzun bir sessizlik. Francis gözlerini yerden ayırmadan, kafasını sallayarak birkaç dakika boyunca dikkatle dinledi, bir süre sonra sabırsızca ayağını da sallamaya başladı.

Charles, "Neler oluyor?" diye fısıldadı.

Francis telefonu kulağından uzaklaştırıp eliyle geveze işareti yaptı.

"Onun ne istediğini biliyorum ben," dedi Charles yüzünde tatsız bir ifadeyle. "Kaldıkları otele gidip akşam yemeğini onlarla yememizi istiyor."

"Efendim, aslında biz çoktan yemek yedik," diyordu Francis. "... Hayır, tabii ki... Evet. Şey, evet, efendim, ben de size ulaşmaya çalışıyordum ama işlerin nasıl karıştığını biliyorsunuz... Kesinlikle..."

En sonunda telefonu kapattı. Hepimiz ona bakıyorduk.

Omuzlarını silkti. "Eh," dedi, "ben elimden geleni yaptım. Yirmi dakika içinde otele bekliyor."

"Bizi de mi?"

"Tek başıma gidecek değilim herhalde."

"O yalnız mıymış?"

"Hayır." Francis muftağa gitmişti, dolap kapaklarını açıp kapattığını duyabiliyorduk. "Teddy dışında maaile oradaymış, o da her an gelebilirmiş."

Kısa bir sessizlik oldu.

"Sen ne yapıyorsun orada?" dedi Henry.

"Kendime bir içki hazırlıyorum."

"Bana da bir kadeh hazırlasana," dedi Charles.

"Viski olur mu?"

"Varsa burbonu tercih ederim."

Camilla, "Sen onu iki yap," dedi.

"En iyisi bütün şişeyi getir," dedi Henry.

Onlar gittikten sonra Francis'in koltuğuna uzandım, onun sigarasından tüttürüp onun viskisinden içerek *Riziko*'yu izledim. Yarışmacılardan biri San Gilbertoluydu, benim büyüdüğüm yere çok yakındı orası, yalnızca on kilometre uzaklıktaydı. Oralardaki banliyölerin daha biri bitme-

den diğeri başlardı, bu yüzden birinin nerede bitip diğerinin nerede başladığını bilemezdiniz.

Yarışmadan sonra televizyon için çekilmiş bir film başladı. Dünyanın başka bir gezegenle çarpışma tehdidi altında oluşunu ve dünyadaki bütün bilim insanlarının bu faciayı önlemek için bir araya gelişini anlatıyordu. Sürekli talk şovlara katılan ve adını söylesem hemen tanıyacağınız niteliksiz bir gökbilimci de küçük bir rolde kendini oynuyordu.

Haberleri tek başıma izleme düşüncesi nedense beni tedirgin ettiği için saat on bir olunca PBS kanalına geçtim ve "Metalurji Tarihi" adındaki programı izledim. Aslında oldukça ilgi çekiciydi ama o kadar yorgundum ki biraz da sarhoşluğun etkisiyle program bitmeden uyuyakaldım.

Uyandığımda üstüme bir battaniye serilmişti ve odanın içi buz gibi bir şafak vaktinin masmavi ışıklarına bürünmüştü. Francis pencere pervazında oturuyordu, sırtı bana dönüktü, üstünde hâlâ dün geceki giysileri vardı, dizinin üstüne koyduğu kavanozun içinden maraska kirazı yiyordu.

Doğrulup oturdum. "Saat kaç?"

"Altı," dedi arkasını dönmeden, ağzı doluydu.

"Beni neden uyandırmadın?"

"Eve döndüğümde saat dört buçuktu. Seni yurda bırakamayacak kadar sarhoştum. Kiraz ister misin?"

Hâlâ sarhoştu. Yakası açıktı, giysileri kırışmıştı, sesi donuk ve cansız çıkıyordu.

"Bütün gece neredeydin?"

"Corcoranların yanında."

"İçki içmişsinizdir."

"Tabii ki."

"Sabahın dördüne kadar?"

"Biz ayrıldığımızda onlar hâlâ içiyordu. Banyodaki küvetin içinde beş altı kasa bira vardı."

"Bu kadar keyifli bir ortam olacağı hiç aklıma gelmemişti."

"Food King'in hediyesiymiş," dedi Francis. "Biralar yani. Bay Corcoran ve Brady birazını alıp otele kadar getirmiş."

"Nerede kalıyorlar?"

"Bilmem," dedi yine donuk bir sesle. "Berbat bir yer. Hani şu yol kenarındaki oda servisi bile olmayan neon ışıklı moteller var ya. Bütün odalar birbirine açılıyordu. Hugh'nun çocukları çığlık çığlığa koşturup birbirlerine cips fırlatıyorlardı, bütün odalardaki televizyonlar bangır bangır çalışıyordu. Tımarhane gibiydi... Ciddiyim," dedi ben gülmeye başlayınca. "Sanırım dün geceden sonra her şeyin üstesinden gelebilirim. Bir nükleer savaştan bile sağ çıkabilirim. Uçak uçurabilirim. Biri –tahminimce o lanet olası çocuklardan biri– en sevdiğim fularımı yatağın üstünden alıp içine bir tavuk budu sarmış. Hani şu üstünde saat deseni olan ipekli fularım vardı ya. Mahvolmuş."

"Çok üzgünler miydi?"

"Kim, Corcoranlar mı? Hayır tabii ki. Farkında olduklarını bile sanmıyorum."

"Ben fularını sormuyorum."

"Ha." Kavanozdan bir kiraz daha aldı. "Hepsi üzgündü galiba, yani bir bakıma. Bu konudan başka hiçbir şey konuşulmadı zaten ama öyle akıllarını kaçırmış durumda değillerdi. Bay Corcoran bir an için üzüntüye, endişeye kapılıyor, sonra bir bakmışsın bebeklerden biriyle oynamaya, herkese bira dağıtmaya başlamış."

"Marion da orada mıydı?"

"Evet. Hatta Cloke bile. Brady ve Patrick'le birlikte arabayla dolaşmaya çıktılar, geri döndüklerinde leş gibi ot kokuyorlardı. Henry ve ben bütün gece kaloriferin üstünde oturup Bay Corcoran'la konuştuk. Camilla, Hugh ve karısına selam vermeye gitmişti ama galiba ellerinden kurtulamadı. Charles'a ne olduğundan haberim bile yok."

Sonra Francis kafasını salladı. "Bilmiyorum," dedi. "Bazen bütün bunlar sana da tuhaf şekilde komik gelmiyor mu?"

"Doğrusunu istersen ben pek komik bulmuyorum."

"Haklısın galiba," dedi, titreyen elleriyle bir sigara yaktı. "Bu arada Bay Corcoran bugün Ulusal Muhafızın da geleceğini söyledi. Ne şamata ama."

Uzun bir süre ne olduklarını tam olarak anlamadan kiraz dolu o kavanoza bakakaldım. "Neden onları yiyorsun?" diye sordum.

"Bilmem," dedi, kafasını eğip o da kavanoza baktı. "Tadı berbat."

"Çöpe at o zaman."

Pencerenin kulpunu tutmuş, çekiştiriyordu. Pencere en sonunda gıcırdayarak açıldı.

Buz gibi bir hava yüzüme çarptı. "Hey," dedim.

Elindeki kavanozu dışarıya fırlattı, sonra tüm gücüyle pencerenin kulpuna asıldı. Gidip ona yardım ettim. Nihayet pat diye kapandı, yumuşacık perdeler de hemen eski yerini aldı. Kirazların suyu etrafa sıçramış, karların üstünde kıpkırmızı bir iz bırakmıştı.

"Sanki Jean Cocteau'nun eli değmiş gibi, değil mi?" dedi Francis. "Çok yorgunum. İzin verirsen gidip bir banyo yapacağım."

Francis küvetin musluğunu açmış, ben de tam kapıdan çıkıyordum ki telefon çaldı.

Arayan Henry'ydi. "Ah," dedi. "Kusura bakma. Francis'i arıyorum sanmıştım."

"Doğru yeri aradın. Bir saniye bekle." Telefonu kenara koyup Francis'e seslendim.

Elinde ustura, yüzünün yarısı tıraşlı halde, pantolonu ve fanilasıyla içeri girdi. "Kimmiş?"

"Henry."

"Banyoda olduğumu söyle."

"Banyodaymış," dedim.

Henry, "Banyoda falan değil," dedi. "O odada senin yanında. Sesini duyabiliyorum."

Telefonu Francis'e uzattım. Ahizeye sabun köpüğü bulaştırmamak için yüzünden uzakta tutuyordu.

Henry'nin dediklerini duyamıyordum ama az sonra Francis'in uykulu gözleri kocaman açıldı.

"Ya, hayır," dedi. "Ben gelemem."

Yine Henry'nin sert ve ciddi sesi duyuldu.

"Hayır. Ciddiyim, Henry. Çok yorgunum, hemen uyuyacağım, asla olmaz..."

Birden yüzündeki ifade değişti. Bağıra çağıra küfredip telefonu pat diye kapatınca şaşkına döndüm.

"Ne oldu?"

Hâlâ telefona bakıyordu. "Tanrı'nın cezası," dedi. "Telefonu suratıma kapattı."

"Ne oldu ki?"

"Gidip yine şu arama çalışmalarına katılmamızı istiyor. Off. Ben onun gibi değilim ki. Beş altı gün hiç uyumadan ayakta duramam..."

"Şimdi mi gidecekmişiz? Ama daha çok erken."

"Çalışmalar bir saat önce başlamış, öyle diyor. Tanrı kahretsin. Bu herif hiç uyumaz mı?"

Birkaç gece önce odamda yaşadığımız olayı hiç konuşmamıştık, arabanın insanın uykusunu getiren sessizliğinde bazı şeyleri açıklığa kavuşturmamız gerektiğini düşündüm.

"Francis, bir şeyi bilmen gerek," dedim.

"Neyi?"

Yapılacak en iyi şey ne varsa açıkça söylemekti. "Şey," dedim, "ben senden o anlamda hoşlanmıyorum. Yani demek istediğim..."

"Çok ilginç değil mi?" dedi soğukkanlılıkla. "Ben de senden hoşlanmıyorum."

"Ama..."

"O anda orada sen vardın."

Okula giden yolun geri kalanını huzursuz bir sessizlik içinde gittik.

İşler inanılmaz bir biçimde gece boyunca daha da ilerlemişti. Bugün yüzlerce insan toplanmıştı: üniformalı insanlar, köpekli, megafonlu,

kameralı insanlar, yemek kamyonundan tatlı çörek satın alan ve otopark başka araçlarla dolup taştığı için ana binanın önündeki çimlere park etmiş, biri Boston'daki bir radyo istasyonuna ait olan üç farklı haber kanalının kamyonetlerinin siyah camlarından içeri bakmaya çalışan insanlar...

Henry'yi ana binanın ön avlusunda bulduk. Kendini etraftaki herkesten soyutlamış bir halde, elindeki Yakın Doğu dillerinden birinde yazılmış parşömen ciltli ufacık kitabı okuyordu. Gözlerinden uyku akan, burunları kızarmış ve fena halde dağılmış ikizler iki yeni yetme gibi bankın üstüne yayılmış, bir fincan kahveyi aralarında döndürüyorlardı.

Francis, Henry'nin ayağını neredeyse tekmelercesine dürtükledi.

Henry irkildi. "Aa," dedi. "Günaydın."

"Sen benimle dalga mı geçiyorsun? Ben daha gözümü bile kırpmadım. Üç gündür ağzıma doğru dürüst lokma koymadım."

Henry kaldığı yeri kurdeleyle işaretleyip kitabı göğüs cebine attı. "İyi," dedi keyifli bir sesle, "o zaman gidip bir çörek al kendine."

"Param yok."

"Ben sana parasını veririm."

"Ben çörek mörek istemiyorum."

Gidip ikizlerin yanına oturdum.

"Dün gece eğlenceyi kaçırdın," dedi Charles bana dönüp.

"Öyleymiş."

"Hugh'nun karısı tam bir buçuk saat boyunca bebeğinin resimlerini gösterdi bize."

"Evet, hatta daha bile fazla," dedi Camilla. "Bu arada, Henry teneke kutudan bira içti."

Sessizlik.

Charles, "Sen neler yaptın peki?" diye sordu.

"Hiç. Televizyonda bir film izledim."

İkisi de bir anda canlanıverdi. "Ah, ciddi misin? Gezegenlerin çarpıştığı film mi yoksa?"

"Bay Corcoran da onu açmıştı ama daha film bitmeden biri kanalı değiştirdi," dedi Camilla.

"Sonunda ne oldu?"

"En son hangi kısmı izlemiştiniz?"

"Dağdaki laboratuvardaydılar. Genç ve hevesli bilim insanları, yardım etmek istemeyen huysuz yaşlı bilim insanına karşı birlik olmuşlardı."

Ben filmin sonunu anlatırken Cloke Rayburn kalabalığın arasından çıkıp geldi. İkizlerle benim yanıma geleceğini sandığım için konuşmayı kestim ama o bize başıyla selam vermekle yetindi ve avlunun kenarında ayakta duran Henry'nin yanına gitti.

"Beni dinle," dediğini duydum. "Dün akşam seninle konuşma fırsatını bulamadım. New York'taki heriflere ulaşıp sordum, Bunny oraya hiç gitmemiş."

Henry bir süre hiçbir şey söylemedi. Sonra, "Onlara ulaşamadığını söylemiştin," dedi.

"Yani ulaşmak mümkün de epey uğraştırıyor. Neyse, onu görmemişler işte."

"Nereden biliyorsun?"

"Neyi?"

"Ettikleri tek kelimeye bile inanılmayacağını söylememiş miydin sen?"

Cloke şaşırmış görünüyordu. "Öyle mi dedim?"

"Evet."

"Bak, beni dinle," dedi Cloke, güneş gözlüklerini çıkardı. Gözleri şişmiş, kan çanağına dönmüştü. "Bu adamlar doğru söylüyor. Daha önce aklıma hiç gelmemişti, zaten üstünden o kadar da zaman geçmedi ama her neyse, haber New York'taki gazetelere bile çıktı. Gerçekten ona bir şey yapmış olsalardı, evlerinde oturup aramalarıma cevap vermezlerdi herhalde..." Henry herhangi bir karşılık vermeyince, "Ne oluyor, dostum?" dedi endişeyle, "kimseye bir şey söylemedin, değil mi?"

Henry genzinden anlaşılmaz bir ses çıkardı, her anlama gelebilirdi.

"Ee?"

"Kimse sormadı," dedi Henry.

Yüzünden hiçbir şey okunmuyordu. Bozulduğu her halinden belli olan Cloke onun konuşmaya devam etmesini bekliyordu. En sonunda alınmış gibi tavırla yeniden gözlüklerini taktı.

"İyi, şey, peki, tamam o zaman," dedi. "Sonra görüşürüz."

O gittikten sonra Francis şaşkın şaşkın Henry'ye baktı. "Sen ne işler çeviriyorsun?"

Ama Henry cevap vermedi.

O gün kötü bir rüya gibi geçti. Sesler, köpek havlamaları, tepedeki helikopterlerin gürültüsü. Rüzgâr çok sert esiyor, ağaçların arasında çıkardığı gürültü okyanus sesini andırıyordu. Helikopter Albany'deki New York Eyaleti Polis Merkezi'nden gönderilmişti, söylentiye göre kızılötesi ısı sensörleri vardı. Ayrıca bir hayırsever "ultra hafif" uçak denen aracını göndermişti; o da tam tepemizde dolaşıyor, ağaçların tepelerini yalayıp geçiyordu. Etrafta yüksek rütbeliler vardı artık, birkaç binbaşı elinde megafonlarla dolaşıyor, biz de karlı tepelerin üstünden dalga dalga ilerliyorduk.

Mısır tarlalarını, otlakları, tümsekleri hep çalılar bürümüştü. Dağın eteğine yaklaştıkça arazi yokuş aşağı bir eğim kazanıyordu. Altımızdaki vadiyi kalın bir sis tabakası doldurmuştu, aralardan yalnızca ağaç tepelerinin fışkırdığı, dumanı tüten bir kazandı sanki – sert ve Dantevari. Adım adım indikçe dünya da görüş açımızdan çıkıyordu. Hemen yanımdaki Charles kıpkırmızı yanakları ve hırıltılı nefesiyle gereğinden fazla gerçekçi görünüyor, göze batıyordu, biraz daha önümüzden yürüyen Henry ise âdeta bir hayalete dönmüştü, o iri yarı, kalıplı hali sislerin arasında tüy gibi hafif görünüyordu.

Birkaç saat sonra yer yeniden yükselmeye başladığında daha küçük bir arama ekibiyle karşılaştık. Bu ekiptekilerden bazılarını görünce şaşırmış ve nedense duygulanmıştım. Müzik fakültesinin yaşlı ve saygıdeğer bestecilerinden Martin Hoffer, öğle yemeği sırasında kimlikleri kontrol eden ve şimdi üstündeki incecik paltosuyla gözüme çok trajik görünen orta yaşlı kadın ve sümkürmeleri ta uzak mesafeden bile duyulan Dr. Roland da aralarındaydı.

Charles, "Baksanıza," dedi. "Şuradaki Julian olamaz, değil mi?"

"Nerede?"

"Mümkün değil," dedi Henry.

Ama oydu. Her zaman olduğu gibi, göz ardı edemeyeceği kadar yakınına yaklaşıncaya kadar bizi görmemiş numarası yaptı. Yurttaki kat görevlilerinden biri olan sivri suratlı ufak tefek kadını dinliyordu.

Kadın konuşmasını bitirince yapmacık bir şaşkınlıkla bize doğru döndü. "Tanrım, siz de nereden çıktınız? Bayan O'Rourke'la tanışıyor musunuz?"

Bayan O'Rourke utangaç utangaç gülümsedi. "Ben hepinizi daha önce de görmüştüm," dedi. "Siz çocuklar hizmetlilerin sizleri tanımadığını sanıyorsunuz ama ben hepinizi biliyorum."

"Bunu duyduğuma sevindim," dedi Charles. "Beni unutmadınız, değil mi? Bishop Yurdu on numarada kalıyordum?"

Bunu öyle cana yakın bir şekilde söylemişti ki kadının sevinçten yüzü kızardı.

"Tabii ki," dedi. "Seni hatırlıyorum. Sen hep süpürgemi alıp kaçan çocuksun."

Bu sohbet esnasında Henry ve Julian da alçak sesle konuşuyorlardı. Julian'ın, "Bana çok daha önce haber vermeliydiniz," dediğini duydum.

"Sana söyledik."

"Evet, söylediniz ama yine de. Edmund daha önce de birkaç dersi asmıştı," dedi Julian, üzgün görünüyordu. "Hasta numarası yapıyor sanmıştım. İnsanlar kaçırıldığını söylüyorlar ama bu çok saçma, öyle değil mi?"

Bayan O'Rourke, "Çocuklarımın bu karlı havada altı gün boyunca dışarıda kalmalarındansa kaçırılmasını tercih ederdim," dedi.

"Umarım ona hiçbir şey olmamıştır. Ailesinin de burada olduğunu biliyorsunuz, değil mi? Onlarla görüştünüz mü?"

"Bugün görüşmedik," dedi Henry.

"Tabii, tabii," dedi Julian hemen. Corcoranları pek sevmezdi. "Ben de daha onları görmeye gitmedim, böyle bir zamanda rahatsız etmek istemedim... Bu sabah tamamen şans eseri babasına ve ağabeylerin-

den birine rastladım. Yanlarında bir bebek de vardı. Sanki pikniğe gidiyorlarmış gibi çocuğu omuzlarına almıştı."

"Ufacık çocuğun bu havada dışarıda ne işi var?" dedi Bayan O'Rourke. "Daha üç yaşında bile değil."

"Evet, maalesef ben de aynı fikirdeyim. Bir insan küçücük bebeği neden böyle bir şeyin içine sürükler, hiç anlam veremiyorum."

"Ben olsam çocuğumun öyle bağırıp ağlamasına müsaade etmezdim."

Julian, "Belki de soğuktan ağlıyordur," diye mırıldandı. Ses tonu kibarca bu konudan sıkıldığını ve daha fazla konuşmak istemediğini ima ediyordu.

Henry boğazını temizledi. "Bunny'nin babasıyla konuştun mu?" diye sordu.

"Çok kısa. O biraz – hepimiz böyle durumları farklı şekillerde idare ediyoruz galiba... Edmund ona çok benziyor ama, öyle değil mi?"

"Ağabeyleri de öyle," dedi Camilla.

Julian gülümsedi. "Evet! Sahi onlar ne kadar çoklar öyle! Hani şu masaldaki gibi..." Saatine baktı. "Aman," dedi, "çok geç olmuş."

Olduğu yerde sessiz sessiz somurtan Francis hemen canlandı. "Gidiyor musun yoksa?" diye sordu heyecanla. "Seni arabayla bırakmamı ister misin?"

Apaçık oradan kaçmaya çalışıyordu. Henry'nin burun delikleri genişledi ama öfkeden değil, daha çok bıkkınlıktan. Francis'e kötü bir bakış attı, sonra hemen Julian'a baktı ama o gözlerini uzaklara dikmiş, ağzından çıkacak cevabı bekleyen dramadan habersiz, kafasını salladı.

"Hayır, teşekkürler," dedi. "Zavallı Edmund. Onun için çok endişeleniyorum."

Bayan O'Rourke, "Kim bilir annesiyle babası neler hissediyordur," dedi.

"Evet," dedi Julian, bunu Corcoranlara karşı duyduğu acımayı da nefreti de aynı anda belli eden bir ses tonuyla söylemişti.

"Ben olsam kafayı yerdim."

Julian durup dururken titredi ve paltosunun yakasını kaldırdı. "Dün gece o kadar üzgündüm ki gözüme uyku girmedi," dedi. "Öyle

sevimli, öyle şapşal bir çocuk ki o, onu gerçekten çok seviyorum. Eğer başına bir şey geldiyse bunu kaldırabilir miyim bilmiyorum."

Karşıdaki tepelere, bütün o mahşeri kalabalığa ve altımızda uzanan karlı ormana bakıyordu, sesi endişeli gelse de yüzünde romantik bir ifade vardı. Bu mesele onu üzmüştü, bundan emindim ama arama çalışmalarının bu filmleri andıran havasının ve estetiğinin onu anlaşılmaz bir biçimde cezbettiğinden de emindim.

Bunu Henry de görüyordu. "Tolstoy romanlarından fırlamış gibi, değil mi?" dedi.

Julian dönüp omzunun üstünden baktı, yüzündeki sahici sevinci görünce şaşırdım.

"Evet," dedi. "Öyle değil mi gerçekten de?"

Öğlen iki sularında siyah paltolu iki adam durup dururken yanımıza geldi.

"Charles Macaulay?" dedi ikiliden daha kısa olanı. Bu geniş omuzlu adamın bakışlarından sert ama aynı zamanda cana yakın biri olduğu belli oluyordu.

Hemen yanımdaki Charles pat diye durdu ve şaşkın şaşkın bakakaldı.

Adam göğüs cebinden rozetini çıkarıp gösterdi. "Ajan Harvey Davenport, FBI kuzeydoğu bölgesinden."

Bir an için Charles'ın soğukkanlılığını yitireceğini sandım. "Ne var? Ne oldu ki?" diye sordu gözlerini kırpıştırarak.

"Eğer sakıncası yoksa seninle biraz konuşmak istiyoruz."

"Çok zamanını almayacağız," dedi uzun olan. Düşük omuzlu, geniş burunlu bir İtalyandı. Sesi de yumuşak ve sıcaktı.

Henry, Francis, Camilla, hepsi birden durmuş, gözlerinden okunan farklı ölçülerde ilgi ve panikle bu yabancılara bakıyordu.

Davenport, "Hem birkaç dakikalığına da olsa bu havadan uzaklaşmak iyi gelir," dedi hemen. "Soğuktan taşaklarının donduğuna bahse girerim, ha?"

Onlar Charles'ı alıp gittikten sonra, hepimiz fena halde gerilmiştik ama tabii ki hiçbir şey konuşamıyorduk, bu yüzden kafamızı kaldırmaktan

korkarcasına gözlerimizi yerden ayırmadan yürümeyi sürdürdük. Çok geçmeden saat üç oldu, sonra dört. Hiçbir şeyin sona erdiği yoktu ama bugünkü arama çalışmalarının dağılmaya başladığına dair ilk işaretleri gördüğümüz anda sessizce adımlarımızı hızlandırıp arabaya doğru ilerledik.

Camilla belki onuncu defa, "Ondan ne istiyorlar sence?" diye sordu.

"Bilmiyorum," dedi Henry.

"İfade vermişti zaten."

"İfadesini polise verdi. Bu adamlara değil."

"Ne fark eder ki? Neden onunla konuşmak istediler şimdi?"

"Bilmiyorum, Camilla."

İkizlerin dairesine girip Charles'ın tek başına içeride olduğunu görünce rahat bir nefes aldık. Koltuğa boylu boyunca uzanmış, telefonda büyükannesiyle konuşuyordu, yanındaki sehpada bir kadeh içki duruyordu.

Biraz sarhoştu. Telefonu kapattıktan sonra, "Büyükannemin selamı var," dedi Camilla'ya. "Canı çok sıkkın. Açelyalarına böcek mi ne dadanmış."

Camilla, "Ellerine ne oldu öyle senin?" diye sordu hemen.

Charles titreyen ellerini havaya kaldırıp gösterdi. Parmak uçları kapkaraydı. "Parmak izimi aldılar," dedi. "İlginçti aslında. Daha önce hiç böyle bir şey yapmamıştım."

Hepimiz öyle şaşkındık ki bir süre hiçbirimiz tek kelime edemedik. Henry onun yanına gitti ve ellerinden birini tutup ışığın altında inceledi. "Bunu neden yaptıklarını biliyor musun?" dedi.

Charles elinin tersiyle alnını sildi. "Bunny'nin odasını mühürlemişler," dedi. "İçeride parmak izi arıyorlar, buldukları her şeyi de plastik torbalara dolduruyorlar."

Henry, Charles'ın elini bıraktı. "Ama neden?"

"Nedenini bilmiyorum. Perşembe günü odaya giren ve eşyalarına dokunan herkesin parmak izini istediler."

"Bu ne işe yarayacakmış ki? Bunny'nin parmak izi ellerinde yok."

"Görünüşe bakılırsa varmış. Bunny çocukken izciymiş, yıllar önce güvenlik rozeti almak için bütün izci grubu gidip parmak izi vermişler. Hâlâ bir yerlerde kayıtlıymış."

Henry oturdu. "Neden seninle konuşmak istemişler?"

"Bana ilk sordukları soru da buydu."

"Efendim?"

"'Sence neden seninle konuşmak istiyoruz?'" Elinin ayasıyla hafifçe şakağına vurdu. "Bu adamlar zeki, Henry," dedi. "O polislerden çok daha zekiler."

"Sana nasıl davrandılar?"

Charles omuzlarını silkti. "Davenport denen adam biraz ters. Diğeri –şu İtalyan olan– daha iyiydi ama beni korkuttu. Pek bir şey söylemedi, sadece dinledi. Diğerinden çok daha zeki..."

"Ee?" dedi Henry sabırsızca. "Mesele neymiş?"

"Hiç. Şey... bilmiyorum. Çok dikkatli olmamız lazım, hepsi bu. Birkaç defa ayağıma çelme takmaya kalkıştılar."

"Ne demek bu?"

"Yani onlara Cloke ile birlikte Bunny'nin odasına perşembe günü saat dörtte gittiğimizi söylediğimde mesela."

"E zaten o zaman gitmiştiniz," dedi Francis.

"Biliyorum. Ama şu İtalyan –cidden, çok hoş bir adam– bir anda düşünceli düşünceli bakmaya başladı. 'Bu dediğin doğru mu evlat?' dedi. 'Biraz düşün bakalım.' Kafam karışmıştı çünkü saat dörtte gittiğimizden emindim. Sonra Davenport, 'Biraz daha düşünsen iyi edersin çünkü arkadaşın Cloke birilerine haber vermeden önce o odada tam bir saat geçirdiğinizi söyledi,' dedi."

"Cloke ile ikinizin bir şeyler saklayıp saklamadığınızı anlamak istemişler," dedi Henry.

"Belki de. Belki de sadece yalan söyleyip söylemeyeceğimi görmek istediler."

"Söyledin mi peki?"

"Hayır. Ama daha hassas bir şey sormuş olsalardı... Hem biraz da korktum doğrusu. Nasıl olduğunu bilmiyorsunuz. Onlar iki kişi,

sense tek başınasın ve düşünmek için hiç vaktin yok... Biliyorum, biliyorum," dedi çaresizce. "Ama polislerle olduğu gibi değil. O küçük kasaba polisleri aslında pek bir şey bulmayı ummuyorlar zaten. İşin doğrusunu öğrenseler şoka girerler, söylesen bile inanmazlar hatta. Ama bu adamlar..." Ürperdi. "Görünüşümüzün ne kadar işimize yaradığını daha önce hiç fark etmemiştim," dedi. "Öyle çok zeki olduğumuzdan değil, sadece böyle bir şey yapmış gibi görünmediğimiz için yırtıyoruz. Diğer herkesin yanında biz kilise okulu hocası gibi kalıyoruz. Ama bu adamlar bunu yemezler." Kadehini alıp bir yudum içti. "Bu arada, İtalya gezinizle ilgili binlerce soru sordular," dedi.

Henry hemen kafasını kaldırıp ona baktı, şaşırmıştı. "Para işini mi sordular? Kim ödedi falan mı dediler?"

"Hayır." Charles kadehteki içkiyi bitirip bir süre içindeki buzları tıngırdattı. "Onu soracaklar diye ödüm koptu. Ama anladığım kadarıyla Corcoranlar epey gözlerini boyamış. Bunny'nin aynı donu iki kez giymediğini bile söylesem bana inanırlardı."

"Ya şu Vermontlu adam?" dedi Francis. "Hani dün akşam televizyona çıkan?"

"Bilmiyorum. Bana daha çok Cloke'la ilgileniyorlarmış gibi geldi. Belki de sadece anlattıklarımın onunkilerle tutup tutmadığını görmek istemişlerdir ama birkaç tuhaf soru da sormadılar değil – bilmiyorum. Cloke, Bunny'nin uyuşturucu satıcıları tarafından kaçırıldığı teorisini orada burada herkese anlatıyorsa hiç şaşırmam."

Francis, "Yok artık," dedi.

"İyi de gelip bize anlattı, biz onun arkadaşı bile değiliz. Gerçi FBI ajanları onunla yakın arkadaş olduğumu sanıyor."

"Umarım onlara işin doğrusunu anlatma zahmetine girmişsindir," dedi Henry, bir sigara yaktı.

"Eminim Cloke bunu benim yerime yapacaktır."

Henry, "Aslında yapmasa da olur," dedi. Elindeki kibriti sallayıp söndürdü ve kül tablasına attı, sonra sigaradan derin bir nefes çekti. "Biliyor musunuz," dedi, "başta Cloke'la arkadaş olduğumuzun sanıl-

masının büyük bir talihsizlik olduğunu düşünmüştüm. Şimdiyse bunun başımıza gelen en iyi şeylerden biri olduğuna inanıyorum."

Ona ne demek istediğini sormaya fırsat bulamadan kolundaki saate baktı. "Aman Tanrım," dedi. "Artık gitsek iyi olacak. Saat neredeyse altı olmuş."

Francis'in evine giderken yolda önümüze hamile bir köpek fırladı.

"Bu çok kötü bir alamet," dedi.

Ama neye alamet olduğunu söylemedi.

Haberler yeni başlıyordu. Haber spikeri önündeki kâğıtlardan kafasını kaldırdı, ciddi ama aynı zamanda halinden çok memnun görünüyordu. "Kayıp Hampden Üniversitesi öğrencisi Edward Corcoran'ı arama çalışmaları şimdilik sonuçsuz kalsa da tüm hızıyla devam ediyor."

Camilla, "Tanrım," dedi ve kardeşinin ceketinin cebinden bir sigara aldı. "Bari adını doğru söyleseydiniz."

Ekrana karlı tepelerin havadan çekilmiş görüntüsü geldi, üstündeki iğne ucu kadar görünen insanlarla tıpkı bir savaş haritasına benziyordu. Cataract Dağı da tüm haşmetiyle ön plandaydı.

"Aralarında ulusal muhafızların, polis kuvvetlerinin, Hampden itfaiyesinin ve Vermont kasabası kamu çalışanlarının da olduğu yaklaşık üç yüz kadar kişi, aramaların ikinci gününde ulaşılması çok zor olan bu bölgeyi taradılar. Ayrıca FBI da bugün Hampden'da kendi soruşturmasını başlattı," diyordu dış ses.

Görüntü karıncalandı, sonra hemen kovboy şapkalı, beyaz saçlı, sıska bir adam göründü, altyazıya bakılırsa Hampden kasabası şerifi Dick Postonkill idi bu. Adam konuşuyor ama ağzından hiç ses çıkmıyordu. Aramaya katılanlar merakla arkada toplanıyor, parmak uçlarında yükselip sessizce kameraya sırıtıyorlardı.

Birkaç saniye sonra tiz bir cızırtıyla ses geri geldi. Şerif cümlesinin tam ortasındaydı.

"...yürüyüşe çıkacaklara gruplar halinde yürümelerini, güzergâhtan kesinlikle ayrılmamalarını ve sıcaklıktaki ani düşüşlere karşı yanlarına sıcak giysiler almalarını da hatırlatmak isterim."

"Hampden kasabası şerifi Dick Postonkill izleyicilerimize yürüyüş güvenliğine dair birtakım ipuçları verdi," dedi haberci ışıl ışıl gülümseyerek. Sonra döndü, daha yakın bir kamera adamı farklı bir açıdan göstermeye başladı. "Kayıp genç davasına dair şimdiye kadar ortaya çıkan tek ipucu yerel işletmecilerden ve ActionNews Twelve izleyicilerinden biri olan ve kayıp delikanlıya dair sahip olduğu bilgiyi İPUCU hattımızı arayıp bizimle paylaşan William Hundy tarafından sağlanmış oldu. Bay Hundy bugün eyalet ve kasaba yetkilileriyle görüşüp Corcoran'ı kaçırdıklarını iddia ettiği kişilerin detaylı eşkâlini verdi..."

"'Eyalet ve kasaba,'" dedi Henry.

"Ne?"

"Federaller yok yani."

"Tabii ki olmayacak," dedi Charles. "FBI'ın bir Vermontlunun anlattığı aptal bir hikâyeye inanacağını mı sanmıştın?"

"İyi de eğer inanmadılarsa burada işleri ne?" dedi Henry.

Bu çok can sıkıcı bir durumdu. Öğle güneşinin parlak ışıkları altında bir grup adam hızla adliyenin merdivenlerini tırmanıyordu. Bay Hundy başı öne eğik bir halde onların arasındaydı. Saçları geriye doğru taranmıştı ve tamirci tulumunun yerine bebek mavisi bir takım elbise giymişti.

Bir muhabir, elinde mikrofonla onlara doğru yaklaştı – güncel konulara dair yaptığı program ve yerel haberler dâhilindeki "Film Kuşağı" bölümüyle kasabanın ünlülerinden Liz Ocavello idi bu. "Bay Hundy," dedi. "Bay Hundy."

Adam durdu, afallamıştı, yanındaki yetkililer merdivenleri çıkmaya devam edip onu basamaklarda tek başına bıraktılar. Ne olduğunu ancak sonra anlayıp geri döndüler ve hemen adamın etrafına doluştular. Bay Hundy'yi çekiştirip götürecekmiş gibi bileğinden yakaladılar ama adam elini geri çekti, gitmeye isteksizdi.

Liz Ocavello adamların arasına girip, "Bay Hundy," dedi. "Duyduğumuza göre bugün polis ressamlarına pazar günü ortadan kaybolan gençle birlikte gördüğünüz kişilerin robot resimlerini çizdirmişsiniz."

Bay Hundy hızlı hızlı kafasını salladı. Daha bir önceki günkü o utangaç, çekingen tavrı yerini çok daha kendinden emin bir havaya bırakmıştı.

"Neye benzediklerini bize de anlatabilir misiniz?"

Adamlar bir kez daha Bay Hundy'nin etrafını sardılar ama o kameranın büyüsüne çoktan kapılmış gibi görünüyordu.

"Şey," dedi, "buralı değillerdi. Iıı... koyu tenliydiler."

"Koyu tenli mi?"

Yetkililer adamı basamaklardan yukarıya çekiştirmeye başladılar ama o bir sır verircesine arkasını dönüp omzunun üstünden, "Araplar," dedi. "Anlarsınız ya."

Gözlükleri ve o kocaman haber spikeri topuzuyla Liz Ocavello bu açıklamayı öyle olağan karşıladı ki adamı yanlış duyduğumu sandım. Bay Hundy ve yanındakiler merdivenlerde gözden kaybolurken Ocavello da kameraya dönüp, "Teşekkürler, Bay Hundy," dedi. "Ben Liz Ocavello, Hampden Adliyesi'nden bildirdim."

Stüdyodaki spiker sandalyesinde neşeyle dönüp, "Teşekkürler, Liz," dedi.

"Bir dakika," dedi Camilla. "O adam duyduğumu sandığım şeyi gerçekten söyledi mi?"

"Neyi?"

"Araplar? Bunny'nin Araplarla bir arabaya binip gittiğini mi söyledi cidden?"

"Konuya ilişkin bir başka gelişme de," diyordu spiker, "bölge kiliselerinin toplanıp kayıp genç için dua etmeleri oldu. Birinci Luteryen Kilisesi rahiplerinden A. K. Poole'a göre, aralarında Baptist, Metodist, Sakrament kiliselerinin de bulunduğu çevre eyaletlerdeki pek çok kilise kayıp genç için..."

Francis, "Kafandaki makinenin içinde neler döndüğünü merak ediyorum, Henry," dedi.

Henry bir sigara yaktı. Ancak sigarayı yarısına kadar içtikten sonra, "Sana Araplarla ilgili herhangi bir şey sordular mı, Charles?" dedi.

"Hayır."

"Ama zaten daha önce Hundy'nin FBI'la görüşmediğini söylemediler mi? dedi Camilla.

"Bunu bilemezsin."

"Bütün bunların bir tuzak olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Ne düşüneceğimi şaşırdım."

Televizyondaki görüntü değişmişti. Ellili yaşlarda zayıf, iyi giyimli –Chanel hırka, inci kolye, omuz hizasında içe doğru fönlenmiş saçlar– bir kadın, genizden, tuhaf şekilde tanıdık gelen bir sesle konuşuyordu.

"Evet," dedi; bu sesi daha önce nerede duymuştum ben? "Hampdenlılar çok iyi insanlar. Dün öğleden sonra otele geldiğimizde *concierge* bizi bekliyordu..."

Francis tiksintiyle, "*Concierge*," dedi. "O uyduruk motelde *concierge* falan yok ki."

Kadını bambaşka bir gözle inceliyordum şimdi. "Bu Bunny'nin annesi mi?"

"Aynen öyle," dedi Henry. "Hep unutuyorum, sen onunla tanışmamıştın sahi."

Zayıf bir kadındı, onun yaşında ve tipindeki kadınlarda olduğu gibi boyun çevresi kırışmış ve çillenmişti, Bunny'ye o kadar çok benzemiyordu aslında ama saçları ve gözleri aynı renkti, burunları da birbirinin aynısıydı: kadının yüz hatlarına mükemmel şekilde uyum sağlayan minicik, keskin, sivri bir burun – gerçi Bunny'nin yüzünde hep çok uyumsuz görünürdü, başta unutulmuş da onun o kocaman, kaba suratına sonradan eklenmiş gibi dururdu. Annesinin tavrı kibirli ve ilgisizdi. "Ah," diyordu yüzüklü parmağını havada sallayarak, "ülkenin dört bir yanından sağanak gibi mektuplar, telefonlar, kartlar, harikulade çiçekler alıyoruz..."

"Kadına hap verip uyuşturmuşlar mı acaba?" dedim.

"Ne demek istiyorsun?"

"Çok da üzgün görünmüyor, sizce de öyle değil mi?"

"Tabii ki," dedi Bayan Corcoran soruma cevap verircesine, "tabii ki aklımızı yitirdik, gerçekten. Son birkaç gecedir yaşadıklarımı hiçbir annenin yaşamasını istemem. Ama havanın soğuğu artık kırılıyor gibi, hem öyle iyi, öyle tatlı insanlarla tanıştık ki. Kasabadaki dükkân sahipleri de bize karşı çok cömert davranıyorlar..."

Reklam arasına girince, "Doğrusunu isterseniz," dedi Henry, "kadın ekrana çok yakışıyor, yanılıyor muyum?"

"Daha çok çetin bir müşteriye benziyor."

Charles sarhoşluktan dili dolaşarak, "Korkunç bir kadın," dedi.

Francis, "Yok ya, o kadar da kötü değil," diye itiraz etti.

"Seni sürekli pohpohladığı için öyle diyorsun," dedi Charles. "Yok annen şöyleymiş, yok evin böyleymiş."

"Pohpohlamak mı? Sen neden bahsediyorsun? Bayan Corcoran'ın beni pohpohladığı falan yok."

"Korkunç bir kadın," dedi Charles. "Çocuklarına paranın dünyadaki tek şey olduğunu ama onun için çalışmanın utanç verici olduğunu söylemek korkunç bir şey. Sonra onları beş parasız sokağa atması falan. Bunny'ye tek bir sent koklatmıyordu."

"Bu Bay Corcoran'ın da hatası," dedi Camilla.

"Evet, olabilir. Bilmiyorum. Hayatımda bunlar kadar açgözlü, sığ insanlar görmedim. Onlara bakıp, aa, ne kadar da zevkli, göz alıcı bir aile diyorsun ama aslında reklamlardaki sahte karakterler gibi beş para etmez insanlar. Evlerinde bir oda var," dedi Charles bana dönerek, "adını Gucci Odası koymuşlar."

"Ne?"

"Odayı Gucci çizgileri çizip o renklere boyamışlar. Bir sürü dergiye çıkmıştı hatta. *House Beautiful* dergisinde 'Dekorasyonda Mizah' diye saçma sapan bir yazı yayımlanmıştı – hani yatak odasının tavanına kocaman bir ıstakoz çizmeni, bunun çok özgün ve havalı görüneceğini falan yazıyorlar ya." Bir sigara yaktı. "Onlar tam da böyle insanlar işte," dedi. "Yüzeysel, sığ. Bunny aralarında açık ara en iyisiydi ama o bile..."

Francis, "Gucci'den nefret ederim," dedi.

Henry daldığı hayalden uyanarak, "Öyle mi?" dedi. "Ciddi misin? Bence muazzam bir marka."

"Yapma, Henry."

"Tamam, çok pahalı ama çok da çirkin, değil mi? Bence bunu kasten yapıyorlar. Ve insanlar yine de tamamen sapkınlıktan gidip o ürünleri satın alıyorlar."

"Bunun nesini muazzam olarak görüyorsun anlamıyorum."

"Yeterince büyük oranda yapılan her şey muazzamdır," dedi Henry.

O gece ne tarafa gittiğime bile dikkat etmeden yurda doğru yürürken Putnam Yurdu'nun önündeki elma ağaçlarının orada iri yarı, asık suratlı bir herif yanıma yaklaştı. "Richard Papen sen misin?" diye sordu.

Durup ona baktım, ben olduğumu söyledim.

Bir anda suratıma yumruğu indiriverince ne olduğumu şaşırdım, arkaüstü karların üstüne düşerken bir de yere kafamı çarpınca resmen nefesim kesildi.

"Mona'dan uzak dur!" diye bağırdı bana. "Bir daha ona yaklaşacak olursan seni öldürürüm! Anlıyor musun?"

Tek kelime bile edemeyecek kadar şaşkındım, gözlerimi ondan ayıramıyordum. Karnıma bir tekme indirdi ve sonra yine geldiği gibi asık bir suratla yürüyüp gitti – ayaklarının altında ezilen karların gıcırtısını ve pat diye kapanan kapının sesini duydum.

Kafamı kaldırıp yıldızlara baktım. Çok uzak görünüyorlardı. En sonunda güçlükle de olsa ayağa kalktım, kaburgalarımda keskin bir acı vardı ama kırık falan olduğunu sanmıyordum. Karanlığın içinde ayaklarımı sürüye sürüye yurda gittim.

Ertesi sabah geç kalktım. Yanağımın üstüne yattığımda gözüm çok acıyordu. Parlak gün ışığına karşı gözlerimi kırpıştırarak orada bir süre daha öylece yattım, önceki geceye dair karmakarışık detaylar bir rüyaymış gibi zihnime üşüşüyordu, sonra komodinin üstünden saatimi alıp baktım, saat epey geçti, neredeyse öğlen olmuştu, neden kimse beni almaya gelmemişti?

Ayağa kalktım, tam karşıda duran aynadaki yansımam da hemen kalkıp beni karşıladı; durdu ve bana baktı –saçları dimdik, ağzı bir karış açıktı– kafasına sopayla vurulmuş bir çizgi roman karakteri gibi başımda yıldızlardan ve kuşlardan bir çelenk uçuşuyordu. En şaşırtıcısı ise çizgi filmlerdeki gibi muazzam şişmiş mosmor bir göz karşımda duruyor, yeşilin ve morun farklı tonlarında halka halka büyüyordu.

Dişlerimi fırçaladım, giyindim ve aceleyle dışarı çıktım, gördüğüm en tanıdık gelen kişi Lyceum'a doğru giden Julian oldu.

Masum, Chaplinvari bir şaşkınlıkla geri çekilip suratıma baktı. "Aman Tanrım," dedi, "ne oldu sana böyle?"

"Herhangi bir haber var mı?"

"Ah, hayır," dedi, hâlâ merakla yüzüme bakıyordu. "Şu gözünün haline bak. Meyhane kavgasına karışmış gibi görünüyorsun."

Başka zaman olsa ona gerçeği anlatmaktan utanç duyardım ama yalan söylemekten o kadar bıkmıştım ki gerçeği tüm açıklığıyla söylemek istiyordum, hiç olmazsa bu denli önemsiz bir konuda. Böylece ona neler olduğunu anlattım.

Tepkisi beni oldukça şaşırttı. "Demek gerçekten bir kavgaya karıştın," dedi çocuksu bir coşkuyla. "Ne heyecanlı. Kıza âşık mısın peki?"

"Onu pek tanımıyorum aslında."

Güldü. "Olur şey değil, bugün ne kadar dürüstsün böyle," dedi açık açık. "Hayat bir anda korkunç derecede dramatik bir hal aldı, öyle değil mi? Kitaplardaki, filmlerdeki gibi... Aklıma gelmişken, dün birkaç kişinin beni görmeye geldiğini söylemiş miydim sana?"

"Kimmiş onlar?"

"İki kişilerdi. Başta epey telaşlandım – Dışişleri Bakanlığı'ndan geldiler sandım. İsrami hükümetiyle yaşadığım sıkıntıları duymuşsundur?"

Julian, her ne kadar terörist bir devlet olsa da İsrami hükümetinin kendisine ne yapacağını sanıyordu bilmiyorum ama bu korkusu on yıl kadar önce ülkenin sürgündeki veliaht prensesine hocalık yapmasından ileri geliyordu. Prenses devrimden sonra saklanmak zorunda kalmış

ve kendisini bir şekilde Hampden Üniversitesi'nde bulmuş; İsrami Devleti'nin eski eğitim bakanının denetiminde, Julian prensese dört yıl boyunca özel ders vermiş. Bu eski bakan, öğretim programının ülkesinin veliahtına uygun olduğunu garantiye almak için sık sık uçtuğu İsviçre'den havyarlar ve çikolatalar taşıyormuş.

Prenses inanılmaz zenginmiş. (Henry onu bir kere görmüş –gözünde kapkara gözlükler, üstünde upuzun sansar kürkü varmış– yanında korumalarıyla birlikte Lyceum'un merdivenlerinden hızla aşağıya iniyormuş.)

Prensesin ait olduğu hanedanın kökleri Babil Kulesi'ne dayanıyormuş ve o zamandan bu zamana akıl almaz büyüklükte bir servet biriktirmişler, prensesin hayatta kalan akrabaları ve ortakları bu servetin önemli bir kısmını ülkeden kaçırmayı başarmış. Ama prensesin başına ödül konmuş, bu tehlikeden ötürü fazla korunaklı bir hayat sürdüğünden Hampden'da geçirdiği gençlik yıllarında bile bir başına, hatta çoğu zaman arkadaşsız kalmış. Sonraki yıllarda da tam bir münzevi hayatı sürmüş. Suikastçılardan korktuğu için sürekli oradan oraya taşınmış, bir iki kuzeni ve biraz yarım akıllı olduğu için tımarhaneye kapatılan erkek kardeşi dışında bütün ailesi yıllar içinde bir bir kurşuna dizilmiş. Hatta ihtiyar eğitim bakanı bile prenses üniversiteden mezun olduktan altı ay sonra Montrö'deki kırmızı çatılı küçük evinin bahçesinde otururken bir keskin nişancının kurşunuyla can vermiş.

Julian prensesi çok sevmesine ve prensip olarak devrimcilerdense kralcılardan yana olmasına rağmen İsrami devletinin politikalarına hiç karışmamış. Ama yine de uçakla seyahat etmeyi ve kargo paketlerini teslim almayı bırakmış, beklenmedik ziyaretçilerin çat kapı gelivereceği korkusuyla yaşamış ve sekiz, dokuz yıldır hiç yurt dışına çıkmamış. Bunlar mantıklı tedbirler miydi yoksa işi biraz abartmış mıydı bilmiyorum ama prensesle bağlantısı öyle çok da güçlü görünmüyor ve şahsen cihatçı İsrami devletinin New England'da yaşayan bir üniversite hocasının peşine düşmekten daha mühim işleri olduğunu düşünüyordum.

"Dışişlerinden değillerdi tabii ki ama yine de bir şekilde hükümetle bağlantılıydılar. Böyle konularda altıncı hissim kuvvetlidir, çok ilginç

değil mi? Adamlardan biri İtalyan'dı, çok çekici bir adam, hatta... tuhaf biçimde soylu bir havası vardı sanki. Kafam çok karıştı. Edmund'ın uyuşturucu kullandığını söylediler."

"Ne?"

"Sence de çok tuhaf değil mi? Bence çok tuhaf."

"Sen ne dedin peki?"

"Mümkün değil dedim. Belki kendime fazla güveniyorumdur ama Edmund'ı iyi tanıdığıma inanıyorum. Oldukça mahcup, hatta tutucudur... Onun böyle işlere karıştığını düşünemiyorum, hem zaten uyuşturucu kullanan gençler her zaman durgun ve uyuşuk olurlar. Ama bu adam bana ne dedi biliyor musun? Gençler söz konusu olduğunda bu işler hiç belli olmazmış. Ben bunun doğru olduğunu sanmıyorum. Doğru mudur sence?"

Yemekhanedeki çatal kaşık seslerini duyabildiğimiz ana binadan geçip, kampüsün o ucunda işim olduğu bahanesiyle Julian'la birlikte Lyceum'a kadar yürüdüm.

Okulun Kuzey Hampden tarafında kalan o tarafı çoğunlukla huzurlu ve ıssızdı, çam ağaçlarının altındaki karlar ilkbahara kadar ilk günkü gibi el ayak değmemiş halde kalırdı. Şimdiyse panayır yeri gibi ayaklar altında ezilmiş, pislenmişti. Biri cipini bir karaağaca toslamış, arabanın ön camı kırılmış, tamponu yamulmuş, kaportasında kocaman bir yarık açılmıştı, bir grup ağzı bozuk kasabalı çocuk bir karton parçasına binmiş, bağıra çağıra yokuştan aşağı kayıyordu.

"Ah, şu zavallı çocuklar," dedi Julian.

Onu Lyceum'un arka kapısında bırakıp Dr. Roland'ın ofisine yürüdüm. Günlerden pazardı, Dr. Roland ofiste değildi, içeri girip kapıyı arkamdan kilitledim ve bütün öğleden sonrayı mutlu mesut inzivaya çekilerek geçirdim; sınav kâğıtlarını okudum, üstünde RHONDA yazan bir kupadan çamur gibi filtre kahve içtim ve arada bir koridordan gelen seslere kulak kabarttım. Bu seslerin aslında duyulabilir olduğunu ve dikkatimi verirsem ne söylediklerini anlayabileceğimi sanıyordum ama öyle olmadı. Ancak çok sonra, ofisten çıkıp bütün bunları unuttuktan

sonra öğrendim o seslerin kimlere ait olduğunu ve belki de o öğleden sonra hiç de sandığım gibi güvende olmadığımı.

Henry'nin dediğine göre FBI'dan gelen adamlar Dr. Roland'ın ofisinin olduğu koridorun sonundaki boş sınıfta geçici bir karargâh kurmuşlar ve Henry ile de orada konuşmuşlardı. Meğer oturduğum yerden sadece yirmi adım uzaklıkta, öğretmenler odasındaki demlikte ellerimle yaptığım o çamur kahveden içiyorlarmış. "Çok tuhaf," dedi Henry. "O kahveden ilk yudumu aldığım anda aklıma sen geldin."

"Nasıl yani?"

"Tadı bir acayipti. Yanmış gibi. Senin yaptığından."

Yine Henry'nin anlattığına göre sınıfta üstü karmakarışık denklemlerle dolu bir karatahta, ağzına kadar dolu iki kül tablası ve üçünün oturup konuştuğu uzun bir konferans masası varmış. Bu masanın üstündeyse bir dizüstü bilgisayar, üstünde sarı renkli FBI işareti bulunan bir dava çantası ve çeşitli şekillerde bir kutu dolusu akçaağaç şuruplu şeker duruyormuş. Şekerler İtalyan'a aitmiş. "Benim çocuklara aldım," demiş.

Henry, elbette, müthiş bir iş çıkarmış. Bunu kendisi söylemedi ama söylemesine gerek de yoktu zaten. Bir bakıma bütün bu piyesin yazarı oydu, bir süredir perdenin kenarında durmuş, sahneye çıkıp kendisi için yazdığı rolü oynayacağı bu anı beklemişti: mesafeli ama cana yakın, biraz tutuk, ayrıntılara düşkün, zeki fakat gerçekte olduğu kadar da değil. Adamlarla konuşmak hoşuna bile gitmişti, bana öyle dedi. Davenport odun gibi bir herifmiş, bahsetmeye bile değmezmiş ama İtalyan olan ağırbaşlı, kibar, oldukça çekici bir adammış. ("Dante'nin *Araf*'ta tanıştığı yaşlı Floransalılardan biri gibiydi.") Adı Sciola'ymış. Roma'ya yaptıkları seyahatle epey ilgilenmiş, bir sürü soru sormuş, ama bir dedektiften çok meraklı bir turist gibiymiş. ("Tren istasyonunun oradaki, neydi adı, şu San Prassede'ye gittiniz mi? Hani yan tarafında küçük bir şapel var?") İtalyanca da konuşmuş hatta, Henry ile ikisi tatlı tatlı İtalyanca sohbet edecek olmuşlar ama o gıcık Davenport bu

sohbetin tek kelimesini bile anlamadığı ve bir an önce işe koyulmak istediği için onları yarıda kesmiş.

Henry konuştukları meselenin aslında ne olduğu hakkında öyle çok açık sözlü değildi, en azından bana karşı. Ama en azından didiklediklerı mesele artık her ne ise, doğru izin peşinde olmadıklarından emin olduğunu söyledi. "Üstelik, galiba kimden şüphelendiklerini anladım."

"Kimmiş?"

"Cloke."

"Onu Cloke'un öldürdüğünü mü düşünüyorlar?"

"Cloke'un anlattıklarından çok daha fazlasını bildiğini, davranışlarının da şüpheli olduğunu düşünüyorlar. Ki doğrusunu istersen öyle. Cloke'un onlara söylemediği bir sürü şeyi çoktan biliyorlar zaten."

"Ne gibi?"

"Uyuşturucu işinin lojistiği gibi. Tarihler, isimler, mekânlar. Hampden'a gelmeden önce neler yaptığını bile biliyorlar. Bu işi bana da bağlamaya çalışıyor gibiydiler ama tabii bunun için ikna edici kanıtları yoktu. Tanrım. Kullandığım ilaçları, okulun ilk yılında revirden aldığım ağrı kesicileri bile sordular. Her taraf dosya kaynıyordu, hiç kimsenin ulaşamayacağı bilgiler edinmişler – hastalık geçmişleri, psikolojik değerlendirmeler, hocaların görüşleri, ödev örnekleri, notlar... Tabii bütün bunların ellerinde olduklarını anlamam için ellerinden geleni yaptılar. Gözümü korkutmaya çalışıyorlardı sanırım. Bana ait olanlarda neler yazdığını az çok biliyorum zaten ama Cloke'unkiler... kötü notlar, uyuşturucular, uzaklaştırma cezaları – peşine düşsünler diye arkasında kâğıtlardan bir yol bırakmış sanırsın. Onları kuşkulandıran buldukları bu kayıtlar mıydı, yoksa onlarla konuşurken Cloke'un söylediği bir şeyler miydi bilmiyorum ama benden, Julian'dan, Brady ve Patrick Corcoran'dan, dün gece kiminle konuştularsa hepsinden öğrenmek istedikleri asıl şey Bunny'yle Cloke arasındaki ilişkiye dair detaylardı. Julian bu konuda hiçbir şey bilmiyordu tabii ki. Brady ile Patrick belli ki onlara epey bir şey anlatmıştı. Ben de öyle yaptım."

"Sen neden bahsediyorsun?"

"Evvelsi gece Brady ve Patrick kaldıkları otelin otoparkında onunla birlikte ot içiyorlardı mesela."

"Peki sen onlara ne söyledin?"

"Cloke'un bize anlattıklarını. New York'taki şu uyuşturucu işini."

Arkama yaslandım. "Aman Tanrım," dedim. "Sen ne yaptığını bildiğinden emin misin?"

Henry, "Elbette," dedi tüm sakinliğiyle. "Duymak istediklerini verdim onlara. Bütün gün konunun etrafında dolanıp durdular, ben sonunda ağzımdan kaçırıverince hemen üstüne atladılar... Cloke muhtemelen talihsiz birkaç gün geçirecek ama ben cidden bunun bizim şansımıza olduğunu düşünüyorum. Karlar eriyinceye kadar onları meşgul edecek daha iyi bir şey bulamazdık – hem hava son bir iki gündür ne kadar açık, farkında mısın? Bence yollar açılmaya başladı bile."

Morarmış gözüm epey ilgiye, spekülasyona ve tartışmaya sebep oldu, sırf gözlerinin fal taşı gibi açıldığını görmek için Francis'e beni bu hale FBI ajanlarının getirdiğini söyledim. Ama yine de *Boston Herald* gazetesinde çıkan yazı kadar ilgi çekmedi. *New York Post* ve *New York Daily News* gazeteleri gibi önceki gün onlar da bir muhabir göndermişlerdi ama *Herald*'ın muhabiri diğer bütün gazeteleri atlatmayı başarmıştı.

VERMONT'TAKİ KAYIP VAKASINDA
UYUŞTURUCU ŞÜPHESİ

Son üç gündür Vermont'ta büyük bir insan avına neden olan yirmi dört yaşındaki Hampden Üniversitesi öğrencisi Edmund Corcoran'ın ortadan kaybolması vakasını araştıran federal ajanlar kayıp gencin uyuşturucu işine bulaşmış olabileceğinden şüpheleniyor. Corcoran'ın odasını arayan federal yetkililer uyuşturucu teçhizatı ve ağır kokain kalıntıları tespit ettiler. Corcoran'ın daha önce uyuşturucu kullandığı bilinmese de gence yakın kaynaklar normalde oldukça dışadönük olan Corcoran'ın ortadan kaybolmasından önceki son birkaç ayda

dengesiz ve içine kapanık biri haline geldiğini ifade ediyorlar. (bkz. "Çocuğunuzun Anlatmadıkları" sayfa 6.)

Bu haber bizi allak bullak etmişti ama belli ki kampüsteki herkes durumdan haberdardı. Hikâyeyi Judy Poovey'den öğrendim.

"Odasında buldukları şey ne biliyor musun? Hani Laura Stora'nın şu aynası vardı ya? Durbinstall'daki herkesin o aynanın üstünden kokain çektiğine bahse girerim. Çok eski, kenarlarında küçük oyuklar, çentikler var, Jack Teitelbaum ona Karlar Kraliçesi adını takmıştı çünkü ne zaman umutsuzluğa kapılsan o aynadan bir iki çizgi çekebilirdin. Tabii teknik olarak ayna Laura'ya ait ama aslında bir bakıma kamu malına dönüşmüştü de diyebiliriz, Laura onu epeydir görmediğini söylüyor, birileri mart ayında yeni yurtlardan birinin oturma odasından yürütmüş. Bram Guernsey diyor ki Cloke, Bunny'nin odasına girdiğimde o ayna orada yoktu, onu oraya kesin federaller koydu demiş ama zaten Cloke bütün bunların bir tuzak, bir komplo olduğunu düşünüyormuş, Bram öyle dedi. *Görevimiz Tehlike* filmlerindeki ya da Philip K. Dick'in yazdığı şu paranoya kitaplarındaki gibi. Bram'e federallerin Durbinstall'da bir yere gizli bir kamera yerleştirdiklerini falan söylüyormuş. Bram, Cloke'un bu yüzden uyumaktan korktuğunu ve son kırk sekiz saattir aralıksız kristal met kullandığını anlattı. Kapısını kilitleyip odasından hiç çıkmadan oturuyor, sürekli met çekiyor ve Buffalo Springfield'ın şu şarkısını tekrar tekrar dinliyormuş... Neydi hani? '*Burada bir şeyler dönüyor... ne olduğu bile belli değil...*' Tuhaf değil mi ya? İnsan bir şeye üzülünce normal şartlarda asla dinlemeyecekleri eski hippi şarkıları dinlemek istiyor, kedim öldüğünde ben de hemen gidip bir arkadaşımdan Simon and Garfunkel'in plaklarını ödünç almıştım. Her neyse." Bir sigara yaktı. "Ben bu konuya nereden geldim? Hah, Laura da kafayı yemiş durumda, aynanın ona ait olduğunu bir şekilde anlamışlar, zaten şartlı tahliyede, biliyorsun, geçen sonbahar Sarsak Leach'in başı derde girdiğinde Laura'yla Jack Teitelbaum'u ispiyonlayınca kamu hizmeti cezasına çarptırılmıştı hani, ya sen zaten bunları hatırlıyorsundur, değil mi?"

"Sarsak Leach diye birini hiç duymadım."

"Aa, yok ya, Sarsak'ı kesin tanıyorsundur. Tam bir şırfıntı. Daha birinci sınfıtayken babasının Volvo'sunu çalıp tam dört kez kaza yaptı."

"Bu işin bu Sarsak denen kızla ne alakası var onu anlamadım."

"Hiçbir alakası yok tabii ki Richard, sen de tıpkı *Dragnet*'teki her zaman gerçekleri bilmek isteyen şu adam gibisin. Şöyle ki Laura aklını kaçırmak üzere, tamam mı, Öğrenci Hizmetleri de o aynanın Bunny'nin odasına nasıl girdiğini söylemezse kızı ailesine haber vermekle tehdit ediyor ama onun bu konuda hiçbir fikri yok ve daha bitmedi, bu FBI ajanları geçen haftaki Bahara Merhaba partisine getirdiği ekstazileri de öğrenmişler, onları aldığı adamların adlarını vermesini istiyorlar. Ben de ona, 'Laura sakın böyle bir şey yapma, tıpkı Sarsak'ın yaptığı gibi olacak, herkes senden nefret edecek, başka bir okula geçmek zorunda kalacaksın,' dedim. Bram diyor ki..."

"Cloke nerede şimdi?"

"Çeneni kapatabilseydin ben de sana onu anlatacaktım. Kimse bilmiyor. Dün gece balataları iyice sıyırmış, okuldan çıkmak için Bram'den arabasını istemiş ama bu sabah araba üstünde anahtarlarıyla birlikte otoparkta duruyormuş, Cloke'u hiç kimse görmemiş, odasında da değil. Bu işin içinde bir iş olduğu kesin ama ne olduğunu bilmiyorum... Met çekesim bile kalmadı. Dert kasabasına döndü buradı. Sahi, deminden beri soracağım, gözüne ne oldu senin?"

İkizlerle birlikte Francis'in evine gittiğimizde –Henry, Corcoranlarla öğle yemeği yiyordu– Judy'nin söylediklerini onlara da anlattım.

"Ama ben o aynayı biliyorum," dedi Camilla.

"Ben de biliyorum," dedi Francis. "Şu eski, benekli olan. Epeydir Bunny'nin odasındaydı."

"Ben ona ait olduğunu sanmıştım."

"Kim bilir nasıl ele geçirdi..."

"Kız o aynayı oturma odasında bıraktıysa Bunny onu orada bulup alıvermiştir," dedi Charles.

Böyle olmuş olması kuvvetle muhtemeldi. Bunny'nin kleptomaniye az da olsa bir eğilimi vardı, gözüne çarpan tırnak makası, düğme, seloteyp gibi ufak tefek, değersiz şeyleri cebine atıverirdi. Bütün bunları karmakarışık minicik kuş yuvaları gibi odasında oraya buraya saklardı. Bunu gizli gizli yapardı ama sahipsiz bulduğu çok daha değerli şeyleri açık açık almaktan da hiç çekinmezdi. İçki şişelerini ya da çiçekçinin önünde duran kutuları kolunun altına sıkıştırıp arkasına bakmadan oradan uzaklaşır ve bunu öyle bir rahatlık ve özgüvenle yapardı ki yaptığının hırsızlık olduğunu düşünmediğinden emindim. Bir defasında Marion'a yurttaki buzdolabından yiyecek çalanlara ne yapılması gerektiğini hararetli hararetli anlatırken duymuştum onu, kendi yaptıklarının farkında bile değildi.

İşler Laura Stora için zorlaştıysa da bahtsız Cloke için çok daha içinden çıkılmaz bir hal almıştı. Sonradan öğrendiğimize göre Bram Guernsey'nin arabasını kendi isteğiyle geri getirmemişti, Hampden'dan daha yirmi kilometre bile uzaklaşamadan arabayı kenara çeken FBI ajanları bunu yapmaya zorlamıştı onu. Onu yeniden karargâh olarak kullandıkları sınıfa götürmüş ve neredeyse tüm pazar gecesi boyunca orada tutmuşlardı. Ona ne söylediklerini bilmiyorum ama pazartesi sabahı bir avukat talep ettiğini çok iyi biliyorum.

Henry'nin dediğine göre Bayan Corcoran, Bunny'nin uyuşturucu kullandığını ima etmeye cüret eden herkese ağzının payını veriyormuş. Restoranda öğle yemeği yerken bir muhabir Corcoranların masasına yaklaşıp Bunny'nin odasında bulunan "uyuşturucu teçhizatı" hakkında herhangi bir yorum yapıp yapmayacaklarını sormuş.

Şaşkına dönen Bay Corcoran hemen kaşlarını indirip kem küm etmiş ama bastırılmış bir şiddetle bifteğini kesmekte olan Bayan Corcoran kafasını kaldırıp muhabirin suratına bile bakmadan iğneleyici bir münakaşaya girişmiş. "Uyuşturucu teçhizatı deyip durduğunuz şey uyuşturucu değildir, ayrıca basının kendilerini savunabilecek durumda olmayan insanlara böyle çamur atması çok yazık. İnsanlar bizi

tanımadan etmeden ortaya atılıp oğlumun bir uyuşturucu çetesinin elebaşı olduğunu iddia etmeden de yeterince derdimiz var zaten," demiş. Bunların hepsi aşağı yukarı doğruydu, *New York Post* gazetesi kadının bütün söylediklerini noktasına virgülüne bile dokunmadan yazarak, yanına Bayan Corcoran'ın pek hoş görünmeyen ağzı açık bir resmini de ekleyip, BİR ANNENİN YAKARIŞI: BENİM ÇOCUĞUM YAPMAZ, başlığıyla bastı.

Camilla pazartesi gecesi saat ikiye doğru onunla birlikte Francis'in evinden kendi evlerine kadar yürümemi istedi. Henry gece yarısına doğru çıkmıştı, saat dörtten beri aralıksız içmekte olan Francis ve Charles'ın ise durmaya niyetleri yoktu. Francis'in ışıkları sönük mutfağına kamp kurmuş, endişe verici bulduğum abartılı bir neşeyle, aslında alev alev yanan iki kalaylı maşrapanın birinden diğerine geçirip durdukları sek viskiden ibaret olan "Mavi Yalaz" adını koydukları tehlikeli kokteyller hazırlıyorlardı.

Evin önüne geldiğimizde soğuktan yanakları kıpkırmızı olan ve tir tir titreyen dalgın bakışlı Camilla beni bir çay içmek için yukarı davet etti. "Acaba onları orada tek başlarına bırakmasa mıydık?" dedi ışığı yakarken. "Kendilerini de ateşe verecekler diye korkuyorum."

"Onlara hiçbir şey olmaz," dedim ama aynı şey benim aklımdan da geçmişti.

Çaylarımızı içtik. Lambanın ışığı yumuşak, ev ise sakin ve sıcaktı. Yurttaki yatağımda, özlemle kıvrandığım o mahrem cehennemdeyken hayalini kurduğum sahneler hep böyle başlıyordu: sarhoş ve uykulu bir saatte ikimizin baş başa olduğu senaryolarda bana kazara sürtünür ya da biraz fazla yakınıma sokulur, kitaptaki bir cümleyi gösterirken yanağı yanağıma dokunurdu, bense çok daha şiddetli hazların girişi olan bütün bu fırsatları nazikçe ama erkekçe yakalar, hiç kaçırmazdım.

Çay fincanı sıcaktı, parmaklarımı yaktı. Fincanı masanın üstüne bırakıp ona baktım – yalnızca iki adım ötemde her şeyden habersiz, sigara içiyordu. O kimselere benzemeyen küçücük yüzde, güzel dudaklarının kötümserliğinde kendimi sonsuza dek kaybedebilirdim. Yanıma

gel hadi. Işıkları da kapatalım, olmaz mı? Bu cümlelerin onun ağzından, onun sesiyle döküldüğünü hayal ettiğimde öyle dayanılmaz bir tatlılığa bürünüyorlardı ki şimdi onun yanı başında otururken bütün bunların kendi zihnimin ürünü olduğunu düşünmek bile istemiyordum.

Yine de böyle bir şey neden olsundu ki? İki adamın öldürülmesinde parmağı vardı; bir Madonna heykeli kadar sakin, Bunny'nin ölümünü izlemişti. Daha altı hafta önce olanları anlatırken Henry'nin sesinin aldığı o soğuk tonu anımsadım. *Merasimin şehevi bir yanı da vardı.*

"Camilla?" dedim.

Başını kaldırıp baktı, aklı başka yerdeydi.

"O gece ormanda neler yaşandı?"

Şaşkınlık değil belki ama ufak da olsa bir tepki bekliyordum sanırım. Ama o gözünü bile kırpmadı. "Pek bir şey hatırlamıyorum aslında," dedi ağır ağır. "Hatırladıklarımı anlatmaksa neredeyse imkânsız. İki ay öncesine kıyasla daha fazla şey anımsıyorum. Oturup kâğıda dökmeye çalışsaydım iyi olacaktı galiba."

"Peki ne hatırlıyorsun?"

Buna cevap vermeden önce biraz bekledi. "Bütün bunları Henry'den dinledin zaten," dedi. "Yüksek sesle söylemek biraz aptalca geliyor. Bir köpek sürüsü hatırlıyorum. Kollarıma dolanan yılanlar. İçin için yanan ağaçlar, kocaman meşaleler gibi alev alan çamlar. Bir ara yanımızda beşinci bir kişi de vardı.

"Beşinci bir kişi mi?"

"Her zaman bir kişi de değildi."

"Ne demek istiyorsun anlamıyorum."

"Yunanlar Dionysus'a ne derdi biliyorsun. *Πολυειδής*. Pek Çok Vücuda Bürünebilen. Bazen bir erkekti, bazen bir kadın. Bazense bambaşka bir şey. Sana... sana hatırladığım başka bir şey daha söyleyeyim," dedi birden.

"Neymiş o?" dedim, nihayet tutkulu, ihtiraslı bir detay öğrenceğimi umuyordum.

"Şu ölen adam. Yerde yatıyordu. Karnı yarılıp açılmıştı, içinden dumanlar tütüyordu."

"Karnından mı?"

"Soğuk bir geceydi. Kokusunu da asla unutmayacağım. Amcam geyikleri vurup parçaladığında da aynı öyle kokardı. Francis'e sor. O da hatırlıyor."

Tek kelime bile edemeyecek kadar dehşete kapılmıştım. Çaydanlığa uzanıp fincanına biraz daha çay doldurdu. "Bu defa şansımız neden yaver gitmedi biliyor musun?" dedi.

"Neden?"

"Çünkü cesedi gömmeden bırakmak uğursuzluk getirir. O çiftçiyi hemen bulmuşlardı mesela. Ama Aeneis'teki zavallı Palinurus'u hatırla? Yıllarca oradan gitmemiş, onlara musallat olmuştu. Korkarım Bunny toprağın altına girinceye dek hiçbirimiz iyi bir uyku çekemeyeceğiz."

"Bu çok saçma."

Güldü. "Milattan önce dördüncü yüzyılda sırf bir asker hapşırdığı için koskoca Attik donanmasının yola çıkışı ertelenmiş."

"Henry'yle fazla vakit geçiriyorsun."

Bir süre sessiz kaldı. Sonra, "Henry ormandaki olaydan birkaç gün sonra bize ne yaptırdı biliyor musun?"

"Ne?"

"Bir yavru domuz öldürttü."

Beni bu dediğinden çok, onu söylerkenki tüyler ürpertici sakinliği şaşırtmıştı.

"Aman Tanrım," dedim.

"Hayvanın boğazını kestik. Sonra sırayla onu başımızın üstünde tuttuk ki kanı kafalarımıza ve ellerimize aksın. Korkunçtu. Az kalsın kusacaktım."

Bana sorarsanız bir cinayet işledikten hemen sonra –bu bir domuzun kanı bile olsa– kendini kasten kana bulamaktaki bilgelik şüpheliydi ama yine de, "Neden böyle bir şey yapmak istedi?" diye sormakla yetindim.

"Cinayet kirliliktir. Katil bu kiri temas kurduğu herkese bulaştırır. Kanı temizlemenin tek yolu ise yine kandır. Domuzun kanını üstümüze akıttık. Sonra içeri girip yıkayıp temizlendik. Ondan sonra her şey düzeldi."

"Yoksa sen bana..." dedim.

"Ah, yok, merak etme," dedi hemen. "Bu defa öyle bir şey yapmayı planladığını sanmıyorum."

"Neden? İşe yaramamış mıydı?"

Sesimdeki alaycılığı yakalayamadı. "Yo, ondan değil," dedi. "Bence oldukça işe yaradı."

"O zaman neden tekrar yapmıyoruz?"

"Çünkü Henry böyle bir şeyin seni altüst edebileceğini düşünüyor."

Dış kapının kilidinde anahtar sesleri duyuldu ve birkaç saniye sonra Charles kapıdan içeri daldı. Paltosunu üstünden çıkarıp yerdeki kilimin üstünde bıraktı.

"Selam, selam," diye şarkı söyleyerek sallana sallana içeri girdi ve ceketini de aynı şekilde yere attı. Oturma odasına girmemişti, hemen yatak odalarına ve banyoya giden koridora döndü. Önce kapılardan birini, sonra diğerini açtı. "Milly, yavrum," dediğini duyuyordum. "Neredesin, tatlım?"

Camilla, "Ah, Tanrım," dedi. Ama sonra yüksek sesle, "Buradayız, Charles!" diye seslendi.

Charles yeniden ortaya çıktı. Kravatını gevşetmişti, saçları darmadağınıktı. "Camilla," dedi, kapının çerçevesine dayandı. "Camilla." Sonra beni gördü.

"Sen," dedi, pek de kibar olmayan bir şekilde. "Burada ne arıyorsun?"

Camilla, "Biz de tam çay içiyorduk," dedi. "Sen de biraz ister misin?"

"Hayır." Arkasını dönüp tekrar koridorda gözden kayboldu. "Geç oldu. Yatacağım."

Kapıyı pat diye kapattı. Camilla'yla ikimiz birbirimize baktık. Ayağa kalktım.

"Pekâlâ," dedim, "ben de yurda gitsem iyi olacak."

Arama çalışmaları sürüyordu ama bu çalışmalara katılan kasabalıların sayısında çarpıcı bir düşüş olmuştu, öğrencilerdense neredeyse kimse katılmıyordu. Operasyon daha sıkı, gizli ve profesyonel bir hal almıştı. Polislerin bir medyum, bir parmak izi uzmanı ve Dannemora'da eğitilmiş

özel bir kan tazısı ekibi getirttiğini duymuştum. Belki de insanların gözünden kaçsa da bir köpeğin burnunun ayırt edebileceği (filmlerde başka kimselerin şüphelenmediği tatlı dilli vampirlerin kimliğini ilk ortaya çıkaran da hep köpekler olmaz mıydı zaten) görünmez bir lekeyle kirlendiğim batıl inancına sahip olduğumdan köpeklerden olabildiğince uzak durmaya çalışıyordum, hem o kan tazılarından hem de dilleri dışarıda etrafta koşturup frizbi oynamak için bekleyen o sersem labradorlardan. Henry, belki de Kassandra gibi tir tir titreyerek bir grup polise kehanetlerini fısıldadığını hayal ettiği için medyum konusunda daha çok endişeliydi. Yüzünden düşen bin parçaydı. "Eğer bizi ortaya çıkaracak olurlarsa bunu ancak bu şekilde yapabilirler," diyordu büyük bir inançla.

"Böyle şeylere inanmıyorsun herhalde."

Yüzünde tarifi imkânsız bir küçümseme ifadesiyle bana baktı.

"Sana hayret ediyorum," dedi. "Gözle göremediğin hiçbir şeyin var olmadığını sanıyorsun."

Getirdikleri medyum New York'un kenar mahallelerinden genç bir anneydi. Bağlantı kablolarından elektrik akımına kapılınca komaya girmiş, üç hafta sonra uyandığındaysa bir nesneye dokunarak ya da bir yabancının elini tutarak her şeyi "bilmeye" başlamış. Polisler onu daha önce pek çok kayıp vakasında başarıyla kullanmışlar. Bir keresinde yalnızca haritaki bir noktayı işaret ederek boğularak öldürülmüş bir çocuğun cesedini bulmuş. Yakınlarından geçebilecek kötü ruhları kovmak için arada bir kapısının önüne süt dolu bir kâse bırakacak kadar batıl inançlı bir adam olan Henry, kalın camlı gözlükleri, ucuz paltosu, puantiyeli eşarpla bağlanmış kızıl saçlarıyla kampüsün etrafında tek başına dolaşan kadını büyülenmiş gibi izliyordu.

"Çok yazık," diyordu. "Gidip onunla tanışmaya cesaret bile edemiyorum. Ama onunla konuşmayı çok istiyorum."

Fakat okuldakiler Uyuşturucuyla Mücadele Dairesi'nin ajanlarını gönderip okulda gizli bir soruşturma yürüttüğünü duyunca kıyamet koptu, oysa bunun doğru olup olmadığını bugün bilmiyorum. Alfred de

Vigny'nin *Chatterton* adlı kitabının Paris gençliği üzerindeki etkilerini yazan Théophile Gautier on dokuzuncu yüzyılda geceleri atılan tek el silah seslerinin duyulduğunu söylüyordu: şimdi burada, Hampden'da, geceleri tuvalet sifonları birbiri ardına çekiliyordu. Donuk gözlü hapçılar, kokainmanlar ani kayıplarının şaşkınlığıyla süklüm püklüm etrafta dolaşıyorlardı. Birileri heykel stüdyosundaki tuvalete o kadar çok ot atıp sifonu çekmişti ki tıkanan foseptik çukurunu açmak için Su İdaresi'nden adamlar gelmişti.

Pazartesi öğleden sonra saat dört sularında Charles odama geldi. "Selam," dedi. "Bir şeyler yemeye gidelim mi?"

"Camilla nerede?"

"Bir yerlerde işte, ben de bilmiyorum," dedi, solgun bakışlar odamda dolaşıyordu. "Gelmek istiyor musun?"

"Şey... tabii," dedim.

Yüzü parladı. "Güzel. Taksi aşağıda bekliyor."

Taksici –o sonbahar günü Bunny ile birlikte ilk dışarı çıkışımızda bizi kasabaya götüren ve üç gün sonra Bunny'yi son defa, bu kez bir cenaze arabasıyla Connecticut'a geri götürecek olan Junior adında kırmızı yanaklı bir adamdı– yola koyulur koyulmaz dikiz aynasından bize baktı ve "Şu her zamanki lüküs reztorana mı gidiyorsunuz beyler?" diye sordu.

Hep gittiğimiz yeri kastediyordu. Bize hep böyle takılırdı. "Evet," dedim.

Charles hemen araya girip, "Hayır," dedi. İyice kaykılmış, sırtını kapıya dayamıştı, gözünü ayırmadan karşıya bakıyor, parmaklarıyla kapının kolçağında tempo tutuyordu. "Catamount Caddesi 1910 numaraya gitmek istiyoruz."

"Neresiymiş orası?" dedim ona dönüp.

"Ya, umarım senin için sakıncası yoktur," dedi bana doğru dönüp gözüme bakmadan. "Bir değişiklik olsun dedim. Pek uzak sayılmaz zaten, hep aynı restorana gitmekten sıkıldım, sen sıkılmadın mı?"

Gittiğimiz mekânın –Farmer's Inn adında bir bar– ne yemekleri ne dekoru –katlanır sandalyeler ve formika masalar– ne de büyük çoğunluğunu altmış beş yaş üstü kasabalı sarhoşların oluşturduğu müşterileri beş para ediyordu. Bizim restorana kıyasla her açıdan aşağı kalıyordu ama tek iyi yanı oldukça büyük kadehlerde servis ettikleri markasız viskinin bir kadehinin sadece elli sent olmasıydı.

Barın en ucuna, televizyonun hemen yanına oturduk. Ekranda basketbol maçı vardı. Gözlerindeki turkuaz fara uysun diye turkuaz yüzükler takmış, elli yaşlarındaki garson kadın bizi, üstümüzdeki takım elbiseleri ve kravatları şöyle bir süzdü. Charles'ın iki duble viski ve bir kulüp sandviç ısmarladığını duyunca şaşırmış görünüyordu. "Vay canına," dedi, papağanı andıran bir sesle. "Ara sıra nefes almanıza izin veriyorlar galiba, ha?"

Ne demek istediğini anlamamıştım – giysilerimize mi laf sokuşturuyordu, yoksa kimliklerimizi mi görmek istiyordu? Daha bir saniye önce yüzünden düşen bir parça olan Charles hemen canlandı ve o müthiş cana yakın ve tatlı gülümsemesini takındı. Garsonlarla hep iyi anlaşırdı. Hangi restorana gitsek onun etrafında dört dönerler, onun için türlü zahmetlere girerlerdi.

Bu seferki ona baktı –keyifli ama kuşkulu görünüyordu– ve bir kahkaha patlattı. "Vay vay vay, ne hoş," dedi çatallı sesiyle, yüzüklerle bezeli eliyle hemen yan tarafta duran kül tablasında yanan incecik sigarasına uzandı. "Ben de sizi Coca-Cola içmesine bile müsaade edilmeyen şu Mormon delikanlılardan sanmıştım."

İhtiyar garsonumuz siparişimizi iletmek için sallana sallana mutfağa gider gitmez (Döner kapının arkasında "Bill!" dediğini duyabiliyorduk. "Hey, Bill! Bak sana ne anlatacağım!") Charles'ın yüzündeki gülümseme söndü. İlk fırsatta içkisini aldı içmeye başladı ve onunla göz göze gelmeye çalıştığımda keyifsizce omuzlarını silkti.

"Kusura bakma," dedi. "Umarım buraya geldiğimiz için kızmamışsındır. Restorandan daha ucuz, hem tanıdığımız kimseler yok."

Sohbet havasında değildi –bazen fıkır fıkır ve neşeli olduğu kadar tıpkı bir çocuk gibi suratsız ve suskun da olabiliyordu– dirseklerini bara dayayıp saçlarını önüne düşürmüş, boyuna içiyordu. Sandviçi gelince ekmekleri ikiye ayırıp içindeki pastırmayı yedi ve geri kalanına hiç dokunmadı, bense içkimi içiyor, Lakers maçını izliyordum. Burada olmak, Vermont'taki leş bir barda oturup bu maçı izlemek tuhaf geliyordu. Kaliforniya'da eski okulumdayken Falstaff'ın Yeri adında, geniş ekran televizyonu olan bir bar vardı, Carl denen esrarkeş bir arkadaşım bir dolarlık biralardan içip basketbol maçlarını izlemek için beni de oraya sürüklerdi. Şimdi muhtemelen o yine orada, aynı bar taburesinde oturmuş, aynı maçı izliyordu.

Ben bütün bu can sıkıcı anıları ve buna benzer şeyleri düşünür, Charles da dördüncü ya da beşinci kadeh viskisini içerken biri uzaktan kumandayla kanal değiştirmeye başladı. *Riziko*, *Çarkıfelek*, *MacNeil/Lehrer* ve en sonunda yerel bir talk şov. Programın adı, *Vermont'ta Bu Gece* idi. Bir New England çiftliğine benzer bir set kurulmuştu, fondaki fıçı tahtalarının önünde hasır mobilyalar, antik tarım aletleri, dirgenler duruyordu. Programın sunucusu Liz Ocavello'ydu. Oprah ve Phil'i taklit eden Ocavello her programın sonunda bir soru cevap bölümü yapıyordu ama bu bölüm genelde çok sönük geçiyordu zira konukları son derece sıkıcı insanlardı – Gazi İşlerinden Sorumlu Yetkili, kan bağışı duyurusu yapan Shrinecılar falan ("Adresi tekrar eder misin lütfen, Joe?").

Başta tanımam biraz zaman aldıysa da o akşamki konuğu William Hundy'ydi. Üstünde bir takım elbise vardı –ama geçen günkü mavi renkli değil, kasaba papazlarının giyeceği türden eski bir şey– müthiş bir ciddiyetle, hiç anlam veremediğim şekilde, Araplar ve OPEC hakkında atıp tutuyordu. "Texaco benzin istasyonlarının ortadan kalkmasının sebebi işte bu OPEC'tir," diyordu. "Hatırlıyorum, ben çocukken her tarafta Texaco benzinlikleri vardı ama Araplar var ya Araplar gelip, neydi adı, kaldıraçlı satın alma mı neydi..."

Charles'a dönüp, "Bak," dedim ama o, sarhoş kafasını kaldırıp ekrana bakıncaya kadar kanalı değiştirip *Riziko*'yu açmışlardı bile.

"Ne var?"

"Hiç."

Yine uzun bir süre *Riziko, Çarkıfelek, MacNeil/Lehrer* arasında gidip gelirken biri dayanamayıp, "Kes şunu artık, Dotty!" diye bağırdı.

"Ee, ne izlemek istiyorsunuz?"

Bet sesli bir koro hep bir ağızdan, "*Çarkıfelek!*" diye bağırdı.

Ama *Çarkıfelek* bitmek üzereydi (Vanna seyircilerine ışıltılı öpücükler yolluyordu), sonra birden ekranda yine o çiftlik taklidi ve William Hundy belirdi. Şimdi de önceki sabah katıldığı *Today* adlı programı anlatıyordu.

"Bakın," dedi biri, "tamirhaneyi çalıştıran adam."

"Tamirhaneyi o çalıştırmıyor."

"Kim çalıştırıyor peki?"

"Bud Alcorn'la ikisi birlikte çalıştırıyorlar."

"Aman, kapa çeneni, Bobby."

"Yok, Willard Scott'ı görmedim," diyordu Bay Hundy. "Görseydim ne söyleyeceğimi bilirdim herhalde. Büyük bir operasyon yapılıyor, televizyona o kadar çıkmaması normal."

Charles'ın ayağını dürtükledim.

"Ha," dedi ilgisizce, titreyen eliyle kadehini havaya kaldırdı.

Bay Hundy'nin yalnızca dört gün içinde bu kadar konuşkan bir adam haline geldiğini gördüğüme şaşırmıştım. Stüdyodaki izleyicilerin ona ne kadar sıcak bir tepki verdiğini gördüğümeyse daha çok şaşırmıştım; izleyiciler ceza adaleti sisteminden küçük işletmelerin toplumdaki yerine kadar değişen konularda ciddi ciddi sorular soruyor, adamın kötü şakalarına kahkahalarla gülüyordu. Bu popülerliğin adamın gördüğü ya da gördüğünü iddia ettiği şeyle hiçbir alakası olamazmış gibi geliyordu bana. O tutukluğu, kekemesi kaybolup gidivermişti. Şimdi ellerini karnında kavuşturmuş, af buyuran bir piskoposun huzur dolu gülümsemesiyle soruları cevaplıyordu, adam bunu öyle rahat bir şekilde yapıyordu ki işin içinde hiç de dürüst olmayan bir şeyler olduğu

apaçık ortadaydı. Bu denli aşikâr olan bir şeyi kimsenin görmemesine hayret ediyordum.

Liz en sonunda uzun bir süredir el sallayıp söz isteyen gömlekli, ufak tefek, esmer adama söz verdi, adam hemen ayağa kalktı ve bir çırpıda, "Benim adım Adnan Nassar, aslen Filistinli bir Amerikalıyım," dedi. "Bu ülkeye dokuz yıl önce Suriye'den geldim, bu süre içerisinde Amerikan vatandaşlığını kazandım ve 6. Otoyol'daki Pizza Pad'de müdür yardımcısı olarak çalışıyorum."

Bay Hundy başını yana eğdi. "Pekâlâ, Adnan," dedi içtenlikle, "anlattıkların senin memleketinde olağandışı olabilir. Ama burada sistem böyle çalışıyor. Herkes için. Hangi ırktan olduğuna ya da ten renginin ne olduğuna bakılmaksızın." Alkış.

Liz elinde mikrofonla insanların arasında dolaştı ve kabarık saçlı bir kadını işaret etti ama Filistinli adam öfkeyle elini kollunu sallıyordu, bu yüzden kamera tekrar ona döndü.

"Mevzu bu değil," dedi. "Ben bir Arap'ım ve halkıma attığınız ırkçı iftiralara teessüf ediyorum."

Liz, Filistinli adamın yanına gitti ve tıpkı Oprah gibi adamı yatıştırmak için kolunu omzuna attı. Podyumdaki hasır koltukta oturan Willian Hundy ise oturduğu yerde biraz öne çıktı. "Burayı seviyor musun?" diye sordu pat diye.

"Evet."

"Geri dönmek istiyor musun?"

"Şimdi," dedi Liz yüksek sesle. "Kimse böyle bir şey söylemiyor..."

"Çünkü bildiğiniz gibi," dedi Bay Hundy kadının sesini bastırarak, "gemiler çift yönlü çalışıyor."

Dotty, bizim garson kadın, hayran hayran güldü ve sigarasından bir nefes çekti. "Ağzının payını veriyor," dedi.

"Sen nerelisin sahi?" dedi Arap adam alaycı bir üslupla. "Hint asıllı Amerikalı falan mısın?"

Bay Hundy bunu duymazdan geliyordu. "Yol paranı ben karşılarım," dedi. "Bağdat'a tek yön biletler ne kadardır ki? Eğer istersen ben seve seve..."

Liz, "Bence," diyerek hemen araya girdi, "siz bu beyefendinin dediğini yanlış anladınız. O yalnızca şunu belirtmeye çalışıyor..." Kolunu Filistinli adamın omzuna attı ama adam kadının kolunu öfkeyle silkip attı.

"Bütün gece Araplarla ilgili hakarete varan sözler ettiniz," diye bağırdı. "Siz Arap nedir bilmezsiniz ki." Yumruğuyla göğsüne vurdu. "Ben biliyorum, hem de yürekten."

"Sen git de bunları arkadaşın Saddam Hüseyin'e anlat."

"Sen hangi cüretle hepimizin açgözlü olduğunu, kocaman arabalara bindiğini söylersin? Ben bunu hakaret addederim. Ben Arap'ım ve doğal kaynakları korumak için..."

"Petrol kuyularını ateşe veriyorsun herhalde?"

"Toyota Corolla kullanıyorum."

"Ben bunları senin için söylemedim ki," dedi Hundy. "Ben o OPEC taraftarı şerefsizlerden ve o genci kaçıran hasta ruhlu heriflerden söz ediyorum. Onların Toyota Corolla'lara bindiğini mi sanıyorsun sen? Burada terörizmi hoş görebileceğimizi mi sanıyorsun? Senin ülkende öyle mi yapıyorlar?"

Arap adam, "Yalan söylüyorsun!" diye bağırdı.

O karışıklıkta kamera bir an için Liz Ocavello'ya çevrildi, kadın boş gözlerle kadrajın hemen dışındaki bir yere bakıyor, benim düşündüğümün aynısını düşünüyordu: *eyvah eyvah, şimdi yandık işte...*

"Yalan değil," dedi Hundy hararetle. "Ben biliyorum. Otuz senedir benzin istasyonu işindeyim. 1975'te, Carter başkanken bizi nasıl köşeye sıkıştırdığınızı hatırlamadığımı mı sanıyorsun? Şimdi hepiniz nohutlarınızı, o pis pidelerinizi de alıp buraya geliyor, buranın da sahibi sizmişsiniz gibi davranıyorsunuz!"

Arap adam galiz bir küfür savurdu.

Liz Ocavella çaresizce, "Orada dur bakalım! Yeter!" diye bağırdı.

Bay Hundy gözleri öfkeden alev alev ayağa fırlayıp tir tir titreyen işaret parmağını seyircilere doğru salladı. "Çöl köpekleri!" diye bağırdı avaz avaz. "Çöl köpekleri! Çöl..."

Kamera hemen setin yan tarafındaki spot ışıklarına ve siyah kablo yığınına döndü. Görüntü bir süre titreşti, kamera odağını yitirmişti ama sonra ekranda hemen bir McDonald's reklamı belirdi.

"Yürü be!" diyerek bütün bu olanları takdir etti bardakilerden biri.

Tek tük alkış sesleri duyuldu.

"Duydun mu?" dedi Charles biraz duraksadıktan sonra.

Onu tamamen unutmuştum. Kelimeleri ağzında geveliyordu, saçları terli alnına yapışmıştı. "*Dikkatli ol,*" dedim ona Yunanca ve başımla garsonu işaret ettim. "*Seni duyacak.*"

Charles simli dokuma kumaşla kaplanmış krom bar taburesinin üstünde sallanarak bir şeyler mırıldandı.

"Hadi gidelim. Geç oldu," dedim, ceplerimi kurcalayıp biraz para çıkardım.

Sarsak bakışları benimkileri yakalamaya çalışıyordu, elini uzatıp bileğimi tuttu. Müzik kutusunun ışığı gözlerine vurmuş, göz bebeklerine kötü çıkan fotoğraflardaki gibi kıpkırmızı, şeytani bir ışık kondurmuştu.

"Kapa çeneni de dinle," dedi.

Kolumu elinden kurtarıp taburenin üstünde arkamı döndüm ve tam da bunu yaptığım anda uzun, kuru bir gümbürtü duydum. Gök gürültüsü.

Birbirimize baktık.

"Yağmur yağıyor," diye fısıldadı.

Gece boyunca ılık bir yağmur yağdı, saçaklardan damlıyor, pıt pıt camıma vuruyordu, sırtüstü yatağıma uzanıp yağmurun sesini dinledim.

Yağmur bütün gece ve ertesi sabah da devam etti; sıcak ve gri, pıtır pıtır, yumuşacık, rüya gibi bir yağmur.

Uykudan uyandığımda onu o gün bulacaklarını anlamıştım, pencereden dışarı bakıp karların yer yer eriyip altından sümük gibi otların çıktığını, kar sularının her yerden pıt pıt pıt aktığını gördüğüm anda anlamıştım bunu.

Hampden'daki o esrarlı, kasvetli günlerden biriydi sis, bütün ufku kaplayan dağları yutmuştu ve dünya nedense hafif, hatta bomboş ve tehlikeli görünüyordu. Kampüste yürürken, ıslak çimler ayaklarının altında vıcık vıcık ezilirken, kendini Olimpos'ta, Valhalla'da, bulutların

üstündeki terk edilmiş eski bir âlemdeymiş gibi hissediyordun, tanıdığın yerler –saat kulesi, yurtlar– daha önceki bir hayata ait anılar gibi gökyüzüne karışıyor, sisin içinde ıssız ve yapayalnız kalıyordun.

Çisenti ve nem. Ana bina ıslak giysi kokuyordu, her şey karanlık ve durgundu. Henry ve Camilla'yı üst kattaki pencerenin önündeki masalardan birinde buldum, önlerinde ağzına kadar dolu bir kül tablası duruyordu, Camilla çenesini eline dayamıştı, mürekkep lekeli parmaklarının arasında bir sigara için için yanıyordu.

Ana yemekhane ikinci katta, arka taraftaki yükleme iskelesinin üstüne uzanan modern görünüşlü asma kattaydı. Günü olduğundan da kasvetli gösteren griye boyalı o kocaman, yağmur damlalı camlar üç taraftan etrafımızı çeviriyordu ve her sabah ağaçların arasında uzanan çamurlu yoldan gelen tereyağı ve yumurta kamyonunun yanaştığı ve sonra Kuzey Hampden yönüne doğru sislerin içinde gözden kaybolduğu yükleme iskelesini tüm açıklığıyla görebiliyorduk.

Öğle yemeğinde domates çorbası vardı, bir de yağsız sütlü kahve çünkü normal süt bitmişti. Yağmur pıtır pıtır camlara vuruyordu. Henry tedirgin görünüyordu. FBI ajanları önceki gece onu tekrar ziyaret etmişti ama ondan ne istediklerini söylemiyordu, bunun yerine o iri ellerinin parmak uçlarını sanki bir ruh çağırma tahtasında gezdirirmişçesine masanın üstünde dolaştırarak alçak sesle Schliemann'ın *Ilios*'unu anlatıp duruyordu. Kış boyu onun evinde kalırken bu eğitici monologlarını bazen saatlerce sürdürür, hipnoz altındaki birinin donuk sakinliğiyle beni doğruluğu su götürmeyecek bir bilgi sağanağına tutardı. Hisarlık'taki kazılardan bahsediyordu: "Korkunç bir yer, melun bir yer," diyordu dalgın dalgın – kat kat birbirinin altına gömülü şehirler, yağmalanmış şehirler, yakılmış ve tuğlaları eriyip cama dönmüş şehirler... korkunç bir yer, dedi kendinden geçmişçesine, melun bir yer, Yunanların *antelion* dedikleri minicik, kahverengi engereklerin yuvaları ve taşlara kazınmış resimlerden meraklı ve keskin gözleriyle bakan baykuş kafalı binlerce ölüm tanrısı (hatta tanrıçası, Athena'nın berbat bir taklidi).

Francis'in nerede olduğunu bilmiyordum, Charles'ı ise sormama bile gerek yoktu. Önceki gece onu eve taksiyle bırakmak, yukarıya kadar

çıkıp yatağına yatırmak zorunda kalmıştım, onu ne halde bıraktığımı düşünürsek hâlâ orada olmalıydı. Camilla'nın tabağında peçeteye sarılmış iki adet krem peynirli ve marmelatlı sandviç duruyordu. Charles'ı eve bıraktığımda o orada değildi, şimdi de yataktan yeni çıkmış gibi görünüyordu zaten, saçları darmadağınıktı, ruj sürmemişti, üstüne kollarından sarkan gri yünden kocaman bir kazak giymişti. Sigarasının ucundan dışarıdaki gökyüzüyle aynı renkte dumanlar tütüyordu. Kasaba tarafından uzaktan beyaz bir noktacık gibi görünen bir araba ıslak yolda kaya kaya geliyor, ardında simsiyah tekerlek izleri bırakarak anbean büyüyordu.

Saat geç olmuştu. Öğle yemeği bitmişti, insanlar gidiyorlardı. Yaşlı, çirkin bir hademe elinde bir paspas ve kovayla birlikte gelmiş, içecek dolaplarının önündeki zemini homurdana homurdana silmeye başlamıştı.

Camilla camdan dışarı bakıyordu. Birden gözleri büyüdü. Usulca, gördüklerine inanamıyormuşçasına kafasını kaldırdı ve daha iyi görebilmek için yerinden kalktı.

Ben de görmüştüm, hemen ayağa fırladım. Hemen arkamıza bir ambulans park etmişti. Bir grup fotoğrafçının takip ettiği iki sağlık görevlisi yağmura karşı başlarını eğerek ellerinde bir sedyeyle koşturuyorlardı. Sedyedeki kişinin üstüne çarşaf serilmişti ama sedyeyi (yavaş çekimde ağır ağır fırına giren bir tepsi ekmek gibi) çift kanatlı kapıdan içeri itip kapıları kapatmadan önce, kenarından sarkan sarı renkli yağmurluğun ucunu görmüştüm.

Hemen aşağıdan ve uzaklardan bağırışmalar duyuluyordu, kapılar çarptı, ortalık karıştı, sesler başka sesleri bastırdı, sonra tek bir ses diğer hepsini susturdu: "Yaşıyor mu?"

Henry derin bir nefes aldı. Sonra gözlerini kapadı, elini göğsüne koyup aldığı nefesi bir anda vererek sanki vurulmuş gibi sandalyeye çöktü.

Olay şöyle gelişmiş.

Salı günü öğlen bir buçuk sularında birinci sınıf öğrencilerinden on sekiz yaşındaki New Mexico, Taoslu Holly Goldsmith golden retriever cinsi köpeği Milo'yu yürüyüşe çıkarmış.

Modern dans okuyan Holly, Bunny'yi arama çalışmalarından haberdarmış ama çoğu birinci sınıf öğrencisi gibi o da aramalara katılmamış, hatta derslere verilen bu beklenmedik aradan faydalanıp bol bol uyumuş ve sınavlarına çalışmış. Anlaşılabileceği üzere, yürüyüş yaparken arama ekiplerinden biriyle karşılaşmak istememiş, bu yüzden Milo'yu tenis kortlarının arkasından uçuruma doğru götürmüş çünkü burayı günler önce taradıklarını biliyormuş, hem zaten köpeği bu bölgeyi çok severmiş.

Holly şöyle demiş:

"Kampüsten çıktıktan sonra tek başına etrafta koşturabilsin diye Milo'nun tasmasını çözdüm. Özgürce koşturmaya bayılır...

"Ben de orada [uçurumun kenarında] durmuş onu bekliyordum. Uçurumun kenarından aşağıya indi ve her zamanki gibi etrafta koşturup havlamaya başladı. O gün tenis topunu yanıma almayı unutmuşum. Cebimde olduğunu sanıyordum ama değildi, bu yüzden gidip ona fırlatacak birkaç küçük sopa buldum. Uçurumun kenarına geri döndüğümde dişlerinin arasında bir şey tuttuğunu ve onu iki yana salladığını gördüm. Seslendim ama yanıma gelmedi. Bir tavşan falan yakaladı sandım...

"Milo onu oradan çekip çıkarmış galiba, başı ve şey, göğsü – aslında tam da göremedim. Sonra gözlükleri fark ettim... bir kulağından kaymış, diğerinin ucunda sallanıyordu... evet, aynen öyle... yüzünü yalıyordu... o anda anladım..." [gerisi anlaşılmıyordu].

Hademenin, mutfaktan kafasını çıkarmış bakan aşçıların, parmaklıkların üstünden eğilen hemşire hırkalı yemekhane çalışanlarının şaşkın bakışlarının altında üçümüz birden hemen alt kata indik, büfeyi geçtik, santraldeki kızıl saçlı kadının bir defalığına olsa şalını ve ebruli yünlerini bir kenara bırakıp elinde buruş buruş bir mendille kapının önüne fırladığı postanenin önünden geçtik, biz koridordan koşarak geçip salona girerken o meraklı gözlerle bizi izliyordu, salondaysa asık suratlı

polisler, şerif, bekçi, güvenlik görevlileri dikiliyor, hiç tanımadığımız bir kız gözyaşı döküyor, birileri fotoğraf çekiyor, herkes bir ağızdan konuşuyordu ki içlerinden biri bizi görüp seslendi: "Hey! Baksanıza! Siz bu genci tanıyordunuz, değil mi?"

Dört bir yandan flaşlar patladı ve suratımıza bir yığın mikrofon ve kamera tutuldu.

"Onu ne kadar zamandır tanıyorsunuz?"

"...uyuşturucu meselesi mi?"

"...birlikte Avrupa'yı gezmişsiniz, doğru mu?"

Henry eliyle yüzünü ovuşturdu, o halini asla unutmayacağım, yüzü kireç gibi beyaza dönmüştü, dudağının üstü boncuk boncuk terlemişti, flaşlar gözlük camlarına vuruyordu... "Beni rahat bırakın," diye homurdandı ve Camilla'yı bileğinden tutup kapıdan geçmeye çalıştı.

Haberciler hemen önünü kestiler.

"...bir şey söylemeyecek misiniz?"

"...en yakın arkadaşınız mıydı?"

Kameralardan birinin kocaman kadrajı burnuna dayanmıştı. Henry kolunu şöyle bir savurup itince kamera pat diye yere düşüp kırıldı, içindeki piller dört bir yana dağıldı. Kameranın sahibi olan Mets şapkalı şişman adam çığlığı bastı ve şaşkınlıkla yere çöktü, sonra küfür ede ede yerden kalkıp Henry'yi yakasından tutup çekecekmiş gibi öne atıldı. Parmakları Henry'nin ceketinin yakasını sıyırmıştı, Henry şaşırtıcı bir hızla arkasına dönmüştü.

Adam hemen pıstı. Çok komikti ama insanlar Henry'nin ne kadar iri olduğunu ilk bakışta asla fark edemiyorlardı. Bunun sebebi giysileri olabilirdi, çizgi romanlardaki şu beylik ama akıl almaz kılık değiştirme numaralarından biri gibiydi (o inek tipli Clark Kent'in gözlüklerini çıkardığında Superman olduğunu nasıl kimse fark edemezdi?). Ya da insanların neyi görmesine izin verdiğiydi mesele belki de. Bir odada, arabada, dilediği yerde, dilediği anda kendini görünmez kılabilme gibi müthiş bir yeteneğe sahipti ve belki de Tanrı vergisi bu yetenek diğerinin tam tersiydi, yani etrafa dağılan moleküllerini bir anda geri toplayıp

bir gölgeden ibaret olan varlığını ansızın cisimleştirme yeteneğinin – tanık olan gözleri hayrete düşen bir metamorfozdu bu.

Ambulans gitmişti. Çiseleyen yağmurda yollar bomboş ve kaygandı. Ajan Davenport başını öne eğmiş, siyah ayakkabılarını ıslak mermerin üstünde şapırdatarak hızla ana binaya çıkan basamakları çıkıyordu. Bizi görünce durdu. Hemen arkasındaki Sciola da son birkaç basamağı güç bela çıktıktan sonra elini dizine koyup dinlendi. Nefes nefese kalmıştı, Davenport'un arkasından bizi şöyle bir süzdü. "Üzgünüm," dedi.

Tepemizden bir uçak geçti, bulutların arasında gözle görünmüyordu.

"Ölmüş mü yani?" dedi Henry.

"Maalesef öyle."

Uçağın vızıltısı nemli, rüzgârlı gökyüzünde uzaklaşıyordu.

"Nerede buldunuz?" dedi Henry sonra. Yüzünün rengi solmuş, alnı, şakakları hep ter içinde kalmıştı ama son derece sakindi. Sesinde tatsız bir tını seziliyordu.

"Ormanda," dedi Davenport.

"Çok uzakta değil," dedi Sciola, torbalanmış gözlerini ovuşturarak. "Buradan bir kilometre uzaklıkta."

"Siz de orada mıydınız?"

Sciola gözünü ovuşturmayı kesti. "Ne?"

"Onu bulduklarında siz de orada mıydınız?"

"Blue Ben'de öğle yemeği yiyorduk," dedi Davenport hemen. Burnundan hırıltıyla nefes alıp veriyordu, kısacık kesilmiş kızıl saçlarında yoğunlaşmış sis damla damla duruyordu. "Sonra gidip bir baktık. Şimdi de ailesinin yanına gidiyoruz."

Camilla bir süre duraksadıktan sonra, "Haberleri yok mu?" diye sordu.

"Ondan değil," dedi Sciola. Göğsünü şöyle bir yokladı, sonra uzun parmaklarını paltosunun cebine sokup biraz kurcaladı. "Onlara bir izin kâğıdı götürüyoruz. Cesedi Newark'taki laboratuvara gönderip birkaç test yaptırmak istiyoruz. Gerçi böyle vakalarda," eli aradığı şeyi bulmuştu sonunda, cebinden buruş buruş bir paket Pall Mall çıkardı, "böyle vakalarda aileye bu kâğıdı imzalatmak zordur. Onları suçladığımı

söylemem. Bu insanlar bir haftadır bekliyorlar, bütün aile toplanmış, evlatlarını bir an önce gömüp bu işi bitirmeyi isteyeceklerdir..."

"Ne olmuş peki?" dedi Henry. "Biliyor musunuz?"

Sciola bu kez cebinden bir kibrit kutusu çıkardı, sigarasını ancak iki üç denemeden sonra yakabildi. "Bir şey söylemek zor," dedi, elindeki kibriti daha yanarken parmaklarının arasından yere bıraktı. "Uçurumun dibinde boynu kırılmış bir halde bulundu."

"Canına kıydığını düşünmüyorsunuz herhalde?"

Sciola'nın yüzündeki ifade değişmemişti ama sigaranın dumanı âdeta şaşkınlığını belli edecek şekilde burun deliklerinden döne döne havaya karıştı. "Neden böyle bir şey söyledin?"

"İçeridekilerden biri öyle bir şey söyledi de ondan."

Sciola ortağı Davenport'a baktı. "Yerinde olsam o insanlara aldırış etmezdim," dedi. "Polis ne gibi kanıtlar bulacak bilmiyorum, buna onlar karar verecek ama intihar olduğuna hükmedeceklerini sanmam."

"Neden?"

Sakin sakin gözlerini kırpıştırarak bize baktı, düşük kapaklı gözleri bir kaplumbağanınkiler gibi kırış kırıştı. "Buna işaret eden hiçbir şey yok," dedi. "Benim bildiğim kadarıyla tabii. Şerife göre belki yürüyüşe çıkmıştır, yeterince kalın giymemiştir, hava soğuyunca yurda geri dönmek için biraz fazla aceleye kapılınca..."

"Tam olarak emin değiller ama epey içki içmiş gibi görünüyor," dedi Davenport.

Sciola bıkkınlığını ifade eden, İtalyanlara özgü olduğunu düşündüğüm bir hareket yaptı. "Öyle değilse bile, yerler çamurluymuş. Yağmur yağmış. Karanlık yüzünden düşmüş de olabilir."

Bir süre kimse tek kelime etmedi.

"Bak evlat," dedi Sciola babacan bir tavırla. "Bu söyleyeceklerim tamamen benim fikrim ama bana soracak olursan arkadaşın canına kıymadı. Düştüğü yeri gördüm. Uçurumun kenarında çalılıklar şey olmuş..." Havada parmaklarını şıklattı.

Davenport, "Yerinden sökülmüş," diyerek kabaca araya girdi. "Tırnaklarının dibinde toprak vardı. Çocuk uçurumdan düşerken tutunabileceği ne varsa yakalamaya çalışmış."

"Nasıl olduğunu şimdilik kimse söyleyemez," dedi Sciola. "Ben sadece duyduğunuz her şeye inanmayın diyorum. Orası epey tehlikeli bir yer, etrafını çitle falan çevirmeliler... Belki biraz otursan iyi olacak, ha canım?" dedi Camilla'ya, yüzü âdeta yeşile dönmüştü.

"Okul her türlü okkanın altına gidecek," dedi Davenport. "Öğrenci Hizmetleri'ndeki kadının konuşmasından anladığım kadarıyla sorumluluktan kurtulmaya çalışacaklar. Eğer çocuk okuldaki partide sarhoş olduysa... İki yıl önce benim memlekette Nashua'da böyle bir dava vardı. Çocuğun teki kardeşlik derneklerinden birinin partisinde sarhoş olmuş, karların üstünde sızıp kalmış, kar küreme araçları üstünden geçinceye kadar orada olduğunu anlamamışlar bile. Ne kadar sarhoş olduğuna ve son içkisini nerede içtiğine bağlı sanırım ama sarhoş değilse bile okul için pek de hoş bir durum sayılmaz, öyle değil mi? Çocuğunu okula yolluyorsun, kampüste başına böyle bir kaza geliyor. Anneyle babaya saygısızlık etmek istemem ama onlarla tanıştım, tam da dava açıp okulu sürüm sürüm süründürecek tiplere benziyorlar."

Henry, Sciola'ya dönüp, "Sizce nasıl oldu?" diye sordu.

Bütün bu sorgulama işi bana pek akıllıca gelmiyordu, hele de şu anda, burada ama Sciola yaşlı bir köpek ya da bir sıçan gibi lekeli dişlerini göstere göstere sırıttı – çok fazla dişi vardı. "Bana mı soruyorsun?" dedi.

"Evet."

Bir süre hiçbir şey söylemedi, yalnızca sigarasından bir nefes çekip kafasını salladı. "Benim ne düşündüğümün bir önemi yok, evlat," dedi kısa bir duraksamanın ardından. "Bu federal bir dava değil."

"Nasıl yani?"

Davenport, "Bu federal bir dava değil diyor ya işte," diye çıkıştı. "İşlenen federal bir suç yok ortada. Her şeye yerel polisler karar verecek. Bizi buraya benzinlikteki şu kaçık herif yüzünden çağırdılar zaten, olayla hiçbir ilgisi de yokmuş meğer. Daha buraya gelmeden merkezden adam hakkında bir sürü şey fakslamışlardı bize. Herifin nasıl bir manyak olduğunu öğrenmek ister misiniz? 1970'lerde Enver Sedat'a deli saçması mektuplar göndermiş. Kabız ilaçları, köpek boku, Orta Doğulu çıplak kadın resimleriyle dolu kataloglar falan. Başta ona kimse

aldırış etmemiş ama Bay Sedat suikaste kurban gidince, hangi yıldı o, 82'ydi galiba, CIA Hundy'yi epey bir araştırmış, bize adam hakkındaki dosyaları CIA verdi zaten. Hiç tutuklanmamış, başını derde sokmamış ama nasıl bir manyak anlatamam. Orta Doğu'ya telefon sapıklığı yapmaktan binlerce dolarlık faturalar ödemiş. Eski İsrail başbakanı Golda Meir'a yazdığı mektupta kadına manevi kardeşim demiş... Böyle bir herif kendini ortaya atınca durumdan kuşkulanmak lazım. Bize zararsız görünmüştü, ödül peşinde bile değildi, sahte çekle onu biraz yokladık ama çeke dokunmadı bile. Ama asıl onun gibilerden korkmak lazım. Morris Lee Harden'ı hatırlıyorum mesela, ta 78'de, dünyanın en tatlı adamı gibi görünüyordu, duvar saatlerini, kol saatlerini tamir edip fakir çocuklara dağıtıyordu falan ama adamın kuyumcu dükkânının arka tarafına girdikleri o günü asla unutmayacağım..."

"Bu çocuklar Morris'i nereden bilsin, Harv?" dedi Sciola, sigarasını elinden bıraktı. "Onlar o zamanlar daha bebekti."

O döşeme taşlarının üstünde tuhaf bir yarım daire oluşturmuş halde biraz daha dikildik ve tam herkes aynı anda ağzını açıp artık gitmesi gerektiğini söyleyecekken, Camilla'nın tuhaf, boğuk bir ses çıkardığını duydum. Hayret içinde ona bakakaldım. Ağlıyordu.

Bir süre herkes ne yapacağını şaşırdı. Davenport, Henry'yle bana tiksinir gibi bir bakış attı ve *bu sizin suçunuz* dercesine hafiften arkasını döndü.

Sciola üzüntülü bir şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırarak elini Camilla'nın omzuna koymak için iki defa uzandı ama yapamadı, üçüncü denemede parmak uçları Camilla'nın dirseğine dokunabildi. "Canım," dedi ona, "seni geçerken evine bırakmamızı ister misin?"

Arabayı –tahmin edebileceğiniz gibi siyah renkli bir Ford sedandı– yokuşun dibine, fen bilimleri binasının arkasındaki çakıllı otoparka bırakmışlardı. Camilla ikisinin arasında o tarafa doğru yürüyordu. Sciola küçük bir çocukla konuşur gibi teselli ediyordu onu, bütün o ayak seslerine, pıt pıt damlayan sulara ve tepemizdeki ağaçların dallarını hışırdatan rüzgâra rağmen onun ne dediğini duyabiliyorduk. "Kardeşin evde mi?" diye sordu.

"Evet."

Kafasını usulca salladı. "Biliyor musun?" dedi. "Kardeşini sevdim. İyi bir çocuk. Tuhaf ama ben bir kızla bir erkeğin ikiz olabileceklerini bilmiyordum. Sen biliyor muydun, Harv?" dedi Camilla'nın başının üstünden ortağına bakıp.

"Hayır."

"Ben de bilmiyordum. Küçükken birbirinize daha çok benziyor muydunuz? Demek istediğim, aranızda genel bir benzerlik var tabii ama saçlarınız bile aynı renk değil. Karımın ikiz kuzenleri var mesela. Birbirlerine tıpatıp benziyorlar, hatta ikisi de Sosyal Hizmetler'de çalışıyor." Biraz duraksadı. "Sen ve kardeşin, iyi anlaşıyorsunuz, değil mi?"

Camilla boğuk bir sesle anlaşılmaz bir şeyler söyledi.

Sciola ağır ağır başını salladı. "Güzel," dedi. "Bahse girerim anlatacak çok ilginç şeyler vardır. Telepatiyle anlaşma gibi falan. Karımın kuzenleri ikizler için düzenlenen toplantılara katılıyor bazen, oradan döndüklerinde anlattıklarına inanamazsın."

Beyaz gökyüzü. Ufuk çizgisinde renkleri solan ağaçlar, gözden kaybolan dağlar. Ellerim sanki bana ait değilmiş gibi kollarımdan sarkıyordu. Bu yerde ufkun bir anda kendini silivermesine ve seni bildiğin, tanıdığın dünyanın bir taslağına benzeyen yarım kalmış bir düşün içinde bir başına kendi haline bırakıvermesine bir türlü alışamamıştım; tuvalin arka planı henüz boyanmamışken koskoca bir korunun içinden tek başına ortaya çıkan bir ağacın, sokak lambalarının, bir boşluğa doğru yükselen bacaların kabataslak çizilmiş dış hatlarıydı sanki görünen. Eski simgelerinin hâlâ görüldüğü ama birbirinden çok uzak yerlere, gelişigüzel bir şekilde dağıtıldığı ve aralarındaki sonsuz boşluktan ötürü ürkütücü hale gelen bir amnezi diyarı, çarpık çurpuk bir cennet.

Daha birkaç dakika önce ambulansın beklediği yükleme iskelesinin önündeki asfalt yolda eski bir ayakkabı teki duruyordu. Bunny'ye ait değildi bu. Kimindi, oraya nasıl gelmişti hiç bilmiyorum. Yana devrilmiş eski bir tenis ayakkabısıydı. Bunu hâlâ neden hatırladığım ya da bende neden böyle derin bir iz bıraktığı konusunda hiçbir fikrim yok.

7. Bölüm

Bunny, Hampden'da pek kimseyi tanımıyordu belki ama burası öyle küçük bir okuldu ki neredeyse herkes şu ya da bu şekilde onun farkındaydı, insanlar onun adını biliyor, sima olarak tanıyor ve pek çok açıdan en belirgin özelliği olan sesini hatırlıyordu. Tuhaf ama elimde Bunny'nin bir iki şipşak fotoğrafı olmasına rağmen, yıllardır aklımdan silinmeden kalan şey yüzü değil, sesi, o kayıp sesi olmuştur – onun o tiz, anormal derecede yankı yapan sesini bir kez duydunuz mu kolay kolay unutamazdınız, ölümünden sonraki ilk günlerde süt makinesinin yanındaki her zamanki yerinde çın çın çınlayan o müthiş anırışları olmaksızın yemekhane garip bir sessizliğe bürünmüştü.

Bu yüzden onun bu denli özlenmesi, hatta arkasından yas tutulması normaldi çünkü Hampden gibi dış dünyadan böylesine kopup birbirimize kaldığımız bir okulda içimizden birinin ölümü kolay kolay üstesinden gelinecek bir durum değildi. Ama ölümü resmîleştiği andan itibaren âdeta kusulurcasına ortaya saçılan yersiz yas gösterisi beni şaşırtmıştı. Söz konusu şartlarda bu yalnız gereksiz değil, utanç verici de görünüyordu. Ortadan kayboluşu kimseyi üzüp mahvetmiş değildi, ondan iyi haber alınamayacağının anlaşıldığı o son birkaç günde bile, hatta bütün o arama çalışmaları insanların gözünde müthiş bir sıkıntıdan başka bir şey değildi. Ama şimdi, ölüm haberini alır almaz, hepsi deliye dönmüştü. Birden herkes onu tanıyıvermişti, herkes üzüntüden kendini kaybetmişti, herkes hayatına onsuz devam etmenin bir yolunu bulmak zorunda kalmıştı. "O böyle olsun isterdi." O hafta okulda çalışan memurların, hiç tanımadığım gözü yaşlıların, yemekhanelerin

önünde birbirlerine sarılıp ağlaşanların, yani Bunny'nin ne isteyeceğini konusunda hiçbir fikri olmayan insanların dudaklarından döküldüğünü defalarca kez duyduğum cümleydi bu; Mütevelli Heyet, okulu korumak adına sözcükleri özenle seçilmiş bir açıklama yaparak onun adına Amerikan Sivil Haklar Birliği'ne "Bunny Corcoran'ın eşsiz kişiliğiyle olduğu kadar Hampden Üniversitesi'nin insancıl ve ilerici idealleriyle de uyum gösteren" büyük bir bağış yapacağını belirtmişti – oysa Bunny böyle bir kuruluş olduğunu bilse bundan tiksinirdi.

Bunny'nin ölümünün ardından sergilenen bütün sahtelikleri daha sayfalarca anlatabilirim. Bayraklar yarıya indirildi. Psikolojik danışmanlar yirmi dört saat görev başındaydı. Siyaset Bilimi bölümünden birkaç salak kollarına siyah bantlar taktı. Alelacele ağaç dikimleri, anma törenleri, bağış kampanyaları ve konserler düzenlendi. Birinci sınıflardan bir kız tamamen alakasız sebeplerle konservatuar binasının arkasındaki çalılıklarda biten zehirli dutlardan yiyerek intihara kalkıştı ama bir şekilde bu olay bile okuldaki genel histeriye bağlandı. Günlerce herkes güneş gözlükleriyle dolaştı. Ne olursa olsun her zaman hayat devam etmeli görüşünü benimseyen Frank ve Jud boya tenekeleriyle dolaşıp Bunny'nin anısına yapılacak olan bira partisi için para topladılar. Kimi okul yetkilileri, bilhassa Bunny'nin ölümü kamuoyunun dikkatini Hampden'da çok fazla sayıda alkollü etkinlik düzenlendiğine çektiği için bunun yakışıksız olduğuna inanıyordu ama Frank ve Jud buna hiç aldırmadı. "O bizim partilememizi isterdi," dediler suratlarını düşürerek ki bu kesinlikle doğru değildi, kaldı ki Öğrenci Hizmetleri'nin Frank ve Jud'dan ödü kopuyordu. Babaları yaşam boyu yönetim kurulu üyesiydiler, Frank'in babası yeni kütüphane için yüklü bir bağış yapmıştı, Jud'ınki ise Fen Bilimleri binasını yaptırmıştı. Bu ikisinin okuldan asla kovulamayacağına dair iddialar dolaşırken dekandan kınama almak onları yapmak istedikleri şeylerden alıkoyacak değildi. Böylece bira partisi tam da tahmin edileceği gibi zevksiz ve anlamsız bir etkinlik olarak gerçekleşti – ama neyse, asıl konudan sapıyorum.

Hampden Üniversitesi kitlesel olarak histeriye tuhaf şekilde yatkındı. Yalnızlıktan, kötü niyetlilikten ya da sadece can sıkıntısından

mı bilinmez, buradaki insanlar eğitimli kişilerin olması gerektiğinin aksine çok daha safdil ve telaşlıydılar, bu fazla hararetlenmiş, hava sızdırmaz atmosfer melodrama ve çarpıklığa çok uygun bir ortam hazırlamıştı. Kasabalılardan birinin şaka olsun diye sivil savunma alarmlarını çalıştırmasını izleyen o şuursuz, hayvani dehşeti çok iyi hatırlıyorum mesela. Birileri nükleer saldırı yapıldığını söylüyordu, resmen dağda olduğumuz için zaten hiç iyi çekmeyen televizyon ve radyo yayınının o gece hiç çalışmayacağı tutmuştu, bunun üzerine bir de herkes telaşla telefon hatlarına yüklenince santral kısa devre yaptı ve okulu akıl almaz derecede korkunç bir paniğe sürükledi. Otoparktan çıkmaya çalışan arabalar çarpıştı. İnsanlar çığlık attı, ağladı, eşyalarını başkalarına dağıttı, biraz olsun teselli ve sıcaklık bulmak için bir araya toplandı. Bazı hippiler Fen Bilimleri binasındaki okulun tek bomba sığınağının önüne barikat kurmuş, "Sugar Magnolia" şarkısının sözlerini bilmeyenleri içeriye almıyorlardı. Kaostan istifade hizipler oluştu, liderler ortaya çıktı. Dünya aslında yok olmamış olsa da herkes harikulade bir zaman geçirdi ve insanlar sonraki yıllarda bile bu olaydan sevgiyle söz etti.

Bunun kadar görkemli olmasa da Bunny için tutulan yas da pek çok açıdan benzer bir hadiseydi – topluluk duygusunun perçinlenmesiydi, hürmet ve korkunun dışavurumuydu. Hampden'ın düsturu *Yaparak Öğren* idi. İnsanlar sohbet gruplarına, açık hava flüt konserlerine katılarak bir tür sağlamlık ve esenlik hissini tadıyorlar, kâbuslarını yarıştırmak ya da insan içinde sinir krizine girmek için resmî bir bahane bulmuş oluyorlardı. Bu bir anlamda basbayağı rol yapmaktı ama yaratıcı ifadenin her şeyden üstün tutulduğu Hampden'da rol yapmanın kendisi de başlı başına bir işti; buradaki insanlar, oynadıkları oyundaki hayalî işlerine gidip gelen küçük çocukların ciddiyetiyle tutuyorlardı yaslarını.

Özellikle de hippilerin yas tutuşları âdeta antropolojik bir olaydı. Bunny hayattayken onlarla daimî bir savaş halindeydi: hippiler banyo küvetini batik boyalarıyla kirletip müzik setlerini son ses açarak onu rahatsız ediyor, Bunny ise onlara boş kola kutuları fırlatıp ne zaman ot içtiklerini sansa hemen güvenlikleri çağırıyordu. O öldüğündeyse,

hippiler onun başka bir düzleme geçişini gayrişahsi bir olay olarak görüp âdeta bir kabile ayinine dönüştürdüler – şarkılar söylüyor, mandalalar dokuyor, davullara vuruyor, kendi esrarengiz ve gizemli törenlerini yapıyorlardı. Henry durup şemsiyesinin kulpunu hâkî tozluklu ayakkabısına dayıyor, uzaktan onları izliyordu.

"'Mandala' Pali diline ait bir sözcük mü?" diye sordum ona.

Kafasını salladı. "Hayır, Sanskritçe. 'Çember' anlamına geliyor."

"Yani Hinduizme ait bir şey?"

"Tam olarak değil," dedi, hippilere hayvanat bahçesinde duran hayvanlarmış gibi bakıp onları baştan aşağı süzdü. "Aslında hep Tantrizmle ilişkilendirildiler – mandalalar yani. Tantrizmin, Hint Budizmi inanışı üzerinde yozlaştırıcı bir etkisi vardı; Tantrizme ait unsurlar Budist geleneğe uydurulup yeniden düzenlenmiş olsalar da MS 800'lere kadar Tantrizmin kendine ait kuramsal bir geleneği vardı – bana sorarsan yozlaşmış bir gelenekti bu ama yine de bir gelenekti sonuçta." Durdu, kızlardan birinin elinde bir tefle çimlerin üstünde sarhoş gibi dönmesini izliyordu. "Ama soruna cevap verecek olursam," dedi, "mandalanın Theravada'nın, yani esas Budizmin tarihinde oldukça saygın bir yeri vardır. Ganj ovasının röliklerle bezeli tümseklerinde ve çok daha başka yerlerde MÖ birinci yüzyıldan kalma mandalalara rastlanabilir."

Yazdıklarımı tekrar okuyunca bazı açılardan Bunny'ye haksızlık ettiğimi fark ettim. İnsanlar onu gerçekten severdi. Onu hiç kimse o kadar iyi tanımıyordu ama kişiliğinin tuhaf bir özelliği olarak onu ne kadar az tanırsanız o kadar çok seviyordunuz. Uzaktan bakınca karakteri oldukça sağlam ve güvenilir bir izlenim yaratıyordu, oysa bu izlenim ancak bir hologram kadar gerçekti, yakından bakınca toz gibi zerreciklerden ve boşluktan ibaret olduğunu, içinden kolaylıkla geçip gidebileceğinizi görüyordunuz. Fakat ondan yeterince uzaklaşırsanız, o gerçeküstü illüzyon tekrar ortaya çıkar, ıslak buklelerinden birini çekiştirerek küçük gözlüklerinin ardından kısık gözleriyle size bakıyor olurdu.

Onunki gibi bir karakter didiklendiğinde un ufak dağılıverir. Ancak anekdotlarla, rastlantılarla ya da kulak misafiri olunan cümlelerle

tanımlanabilir. Yaşarken onunla tek kelime bile etmemiş insanlar onu bir köpeğe sopa fırlatırken ya da hocalardan birinin bahçesinden lale çalarken gördüğünü yürekleri cız ederek hatırlıyorlardı. "O, insanların hayatlarına dokundu," demişti rektör kürsüyü iki eliyle birden kavrayıp öne doğru eğilerek, gerçi daha iki ay sonra (zehirli dut yemektense keskin bir jiletle işini bir çırpıda bitiriveren) birinci sınıflardan bir kız için yapılan anma töreninde de aynı cümleyi aynı şekilde söyleyecekti ama hiç olmazsa Bunny için söyledikleri tuhaf şekilde hakikaten doğruydu. O, insanların, hatta hiç tanımadıklarının hayatlarına bile beklenmedik bir şekilde dokunmuştu. Onun için –ya da o sandıkları kişi için– gerçekten, onunla yakın olmasalar da sızısı hiç değişmeyen bir acıyla yas tutanlar da yine onlardı.

Bunny'nin cazibesinin sırrı ve ölümünü bu denli üzücü bir olay haline getiren şey bu gerçekdışı, hatta deyim yerindeyse karikatürümsü karakteriydi. En iyi komedyenler gibi o da girdiği her ortamı renklendirirdi; bu becerisine hayret etmek isterseniz onu çok tuhaf durumlarda hayal edebilirdiniz: deveye binen Bunny, bebek bakıcılığı yapan Bunny, uzaya çıkan Bunny. Şimdi, öldükten sonra, bu eşsiz becerisi daha da belirginleşmiş, bambaşka bir hal almış, en trajik rolü en şaşırtıcı şekilde oynayan herkesin tanıdığı bir soytarıya dönüşmüştü.

Karlar nihayet eridiğinde her şey bir çırpıda eski haline döndü. Ormanda gölgeler içinde kalan, toprağın üstüne yağmur damlaları gibi yağan beyaz dantelli ağaç dalları ve yol kenarlarındaki çamurla karışık kar yığınları dışında yirmi dört saat içinde hepsi gözden kayboldu. Ana binanın önünde uzanan o engin, ıssız çayır üstünden Napolyon'un savaş birlikleri geçmiş gibi ezilmiş, kirletilmiş, ayak izleriyle darmadağınık edilmişti.

Paramparça bölünmüş, tuhaf bir zamandı. Cenazeden önceki günlerde pek görüşmemiştik. Corcoranlar, Henry'yi de kendileriyle birlikte Connecticut'a götürmüşlerdi, bana göre büyük bir sinir krizinin eşiğinde olan Cloke davet edilmeksizin gidip Camilla'yla Charles'ın evinde kalmaya başlamıştı, orada kutu kutu bira içiyor ve elinde yanan

sigaralarla koltuğun üstünde uyuyakalıyordu. Benim etrafımsa Judy Poovey ve arkadaşları Tracy ve Beth'le çeviriliydi. Yemek vakitlerinde hiç aksatmadan beni almaya geliyorlardı (Judy masanın üzerinden eğilip elimi tutar, "Richard, bir şeyler yemelisin," derdi); geri kalan zamanlardaysa benim için planladıkları, açık hava sinemasında Meksika yemekleri yiyip film seyretmek, Tracy'nin dairesinde margarita içip MTV izlemek gibi ufak tefek etkinliklere katılmaya mahkûm ediliyordum. Film izlemekle bir sorunum yoktu da sürekli *nachos* yiyip tekilalı kokteyller içmekten pek hoşlanmıyordum. Kızlarsa kamikaze adını verdikleri kokteyl için deliriyorlar, margaritalarını korkunç bir gök mavisine boyamaya bayılıyorlardı.

İşin doğrusu, çoğu zaman ben de onlarla birlikte olmaktan mutluydum. Kusurlarına rağmen Judy iyi kalpli bir kızdı, o kadar buyurgan ve konuşkandı ki kendimi onun yanındayken tuhaf biçimde güvende hissediyordum. Beth'ten pek hoşlanmıyordum. Santa Feli bir dansçıydı, azıcık bile gülümsediğinde ortaya çıkan gamzelerle dolu lastik gibi bir suratı vardı ve aptal aptal kıkırdayıp duruyordu. Hampden'daki herkes onu çok güzel buluyordu ama ben onun tıpkı bir spaniel gibi zıplaya zıplaya yürüyüşünden ve çoğu zaman ciyaklamaya dönüşen son derece yapmacık bulduğum küçük kız çocuğu sesinden nefret ediyordum. Arada bir sinir krizleri geçirir ve bazen yattığı yerden çipil çipil gözleriyle bakıp beni tedirgin ederdi. Tracy ise harikaydı. Güzel bir kızdı, Yahudiydi, göz kamaştırıcı bir gülümsemesi ve kendi kendine sarılmak ya da kollarını iki yana açıp kendi etrafında dönmek gibi Mary Tyler Moorevari tuhaf hareketleri vardı. Bu üçü durmadan sigara içiyor, uzun mu uzun, sıkıcı mı sıkıcı hikâyeler anlatıyor ("İşte sonra uçağımız tam beş saat pistte kaldı...") ve hiç tanımadığım insanlar hakkında konuşup duruyorlardı. Bense yakın zamanda arkadaşını kaybetmiş biri olarak, dalgın dalgın pencereden dışarıya bakmakta özgürdüm. Ama bazen onlardan çok sıkılırdım, eğer başımın ağrıdığından yakınır ya da uyumak istediğimi söylersem, Tracy ve Beth önceden kararlaştırılmış gibi hemen ortadan kaybolur, beni Judy ile yalnız bırakırlardı. Judy'nin iyi niyetli olduğundan emindim ama onun bana vermek istediği teselli

benim pek ilgimi çekmiyordu, bu yüzden onunla tek başıma on beş, yirmi dakika geçirdikten sonra Tracy'nin evinde margarita içip MTV izlemeye yeniden hazır hale geliyordum.

Aramızda en yalnızımız olan Francis kendini sıkıntılardan çabucak sıyırmıştı, arada bir beni görmeye geliyordu. Bazen beni yalnız yakalayabiliyordu, yakalayamadığındaysa çalışma masamın sandalyesinde dimdik oturuyor, alık Tracy imayı sezip odadan gidinceye kadar Henryvari bir havaya bürünüp Yunanca kitaplarımı inceliyordu. Kapı kapanır kapanmaz kitabın kapağını kapatıyor ve tedirginlikle gözlerini kırpıştırarak merdivenlerden inen ayak seslerini duymayı bekliyordu. O aralar en büyük endişemiz Bunny'nin ailesinin talep ettiği otopsiydi, Henry bir gün Corcoranların Connecticut'taki evinden sıvışarak otoyolun kenarındaki gürültülü bir ikinci el otomobil pazarındaki ankesörlü telefondan Francis'i arayıp bizi bu durumdan haberdar ettiğinde allak bullak olmuştuk. Bayan Corcoran'ın Bay Corcoran'a yapılacak en iyi şeyin bu olduğunu, aksi takdirde (Henry bunu net bir şekilde duyduğuna yemin ediyordu) asla kesin olarak bilemeyeceklerini söylediğine kulak misafiri olmuştu.

Suçluluk duygusu hakkında başka ne denirse densin, insana şeytani bir buluş gücü verdiği kesin, ağzımda berbat bir tekila tadıyla, giysilerimizden küçük bir iplik, saçlarımızdan tek bir tel düşmüş olabileceğinden, üstünde herhangi birimizin parmak izinin bulunabileceğinden ödüm koparak hayatımın gelmiş geçmiş en kötü iki üç gecesini gözüme tek damla uyku girmeden geçirdim. Otopsilere dair bildiğim her şey *Quincy* dizisinin tekrar yayınlarında gördüklerimden ibaretti ama nedense bir televizyon programından öğrendiğim bu bilgilerin doğru olmayabileceğini hiç aklıma getirmiyordum. Bu gibi şeyleri özenle araştırmıyorlar mıydı, sette danıştıkları bir hekim yok muydu sanki? Yerimden doğrulup ışıkları yaktım, ağzım korkunç bir mavi renge boyanmıştı. İçtiğim onca içki banyoda ağzımdan burnumdan püskürürken bir çamaşır suyunun tamamen berrak, müthiş güzel bir turkuaz renge dönüşmüştü.

Neyse ki Corcoranları kendi doğal ortamlarında gözlemleme imkânı bulan Henry çok geçmeden neler olduğunu anlamıştı. Francis bu güzel haberi vermek için öyle sabırsızlanmıştı ki Tracy ile Judy'nin odadan gitmesini bile bekleyemeden, telaştan dili dolandığı için kırık dökük bir Yunancayla hemen söylemiş, onu duyan sevimli budala Tracy böyle bir zamanda bile derslerimize çalışmayı ihmal etmememize hayret ettiğini söylemeden edememişti.

"*Korkacak bir şey yok*," demişti Francis. "*Annesinin tek derdi içki meselesi yüzünden oğlunun şerefine leke sürülmesiymiş.*"

Ne demek istediğini anlamamıştım. "Şerefine leke sürmek" deyimi için kullandığı (*ατιμία*) sözcük aynı zamanda "vatandaşlık haklarını kaybetmek" anlamına da geliyordu. "*Atimia?*" diye tekrarladım.

"Evet."

"*Ama haklar hayattakiler için geçerlidir, ölüler için değil.*"

"*Ομοι*," dedi kafasını sallayarak. "Yok, yok, öyle değil."

O parmaklarını şıklatarak doğru sözcüğü bulmaya çalışırken, Judy ve Tracy ilgiyle onu izliyorlardı. Ölü bir dilde iletişim kurmaya çalışmak sandığınızdan çok daha zordur. "*Çok fazla söylenti dolaşıyormuş*," dedi en sonunda. "*Annesi çok üzülüyormuş. Oğlu için değil tabii*," diye ekledi hemen, konuşmak için ağzımı açtığımı görünce, "*çünkü o korkunç bir kadın. Daha çok ailelerine sürülen utanç verici leke yüzünden üzüntü duyuyormuş.*"

"*Ne lekesiymiş bu?*"

"*Οινον*," dedi sabırsızca. "*Φάρμακον.* Cesette içki izine rastlanmadığını göstermek istiyormuş." (Burada *boş şarap kılıfına dönen cesedindeki tortular* gibi oldukça şık ama tercüme edilmesi imkânsız bir mecaz kullanmıştı.)

"*İyi de bunlara neden kulak asıyormuş Tanrı aşkına?*"

"*Çünkü insanlar dedikodu yapmaya başlamış. Genç bir delikanlının sarhoşken ölmesi utanç vericiymiş.*"

Bu doğruydu, en azından işin dedikodu kısmı. Daha önceleri kendisini dinleyecek birilerini bulduğu anda hemen dökülüveren Bayan Corcoran, şimdi böylesine onur kırıcı bir duruma düştüğü için

kızıyormuş. Başlarda çıkan gazete haberlerinde kendisi "şık giyimli", "göz alıcı", ailesiyse "mükemmel" sıfatlarıyla nitelenirken, sonrakiler BİR ANNENİN SÖZLERİ: BENİM ÇOCUĞUM YAPMAZ yazısında olduğu gibi art niyetli ve alttan alta suçlayıcı bir tona bürünmüştü. Alkol aldığına dair tek işaretin yakınlarında bulunan tek bir bira şişesi olmasına, uyuşturucudan hiçbir iz olmamasına karşın akşam haberlerine çıkan psikologlar bozuk aile düzeninden ve inkâr olgusundan söz ediyor, bağımlılık eğilimlerinin genellikle anne babalardan çocuklarına aktarıldığına dikkat çekiyordu. Bu ağır bir darbeydi. Bayan Corcoran Hampden'dan ayrılırken eski dostu muhabirlerin arasından yüzünde nefret dolu bir sırıtışla, hiçbiriyle göz göze gelmeden yürüyüp gitmişti.

Bütün bunlar *haksızlıktı* tabii ki. Haberlerde çıkanlara bakan biri Bunny'nin en tipik "madde bağımlıları"ndan ya da "sorunlu gençler"den biri olduğunu düşünürdü. Onu tanıyan herkesin (biz de dâhil; Bunny ima ettikleri gibi biri değildi) bunu inkâr etmesi vız geliyor, otopsi sonucunda kanında çok çok az miktarda alkol bulunup uyuşturucu izine rastlanmamasını, hatta onun ergenlik çağında bir çocuk olmamasını bile kimse umursamıyordu. Cesedinin başında akbabalar gibi dönüp duran dedikodular en sonunda durulup inlerine geri çekildi. *Hampden Examiner* gazetesinin arka sayfasında otopsi sonucundan bahseden kısacık bir yazı çıktı. Ama okulda dolaşan efsanelerde Bunny hâlâ ayakta zor duran ayyaş bir ergen olarak hatırlanır, birinci sınıflar karanlık odalarda otomobil kazası kurbanları, Putnam Yurdu'nun tavanarasında kendini asan genç kız ve Hampden'ın diğer bütün esrarengiz ölüleriyle birlikte onun sarhoş hayaletiyle korkutulur.

Cenaze çarşamba gününe ayarlanmıştı. Pazartesi sabahı posta kutumda iki zarf buldum: biri Henry'den, diğeri Julian'dandı. Önce Julian'ın mektubunu açtım. Üstünde New York damgası vardı, Yunanca ödevimizi düzeltirken kullandığı kırmızı dolma kalemiyle alelacele yazılmıştı.

Sevgili Richard – bu sabah ne kadar mutsuz uyandığımı bilemezsin, bundan sonraki pek çok sabah da böyle olacağından eminim.

Dostumuzun ölüm haberi beni ziyadesiyle üzdü. Bana ulaşmaya çalıştınız mı bilmiyorum ama buradan biraz uzaklaştım, kendimi pek iyi hissetmiyorum, cenazeden önce Hampden'a geri döneceğimi hiç sanmıyorum...

Çarşamba günü hepimizin bir arada olduğu son gün olacağını düşünmek çok üzücü. Umarım bu mektup eline geçer ve sana sevgilerimi iletir.

Mektubu adının baş harflerini yazarak bitirmişti.

Henry'nin Connecticut'tan yolladığı mektup ise en az batı cephesinden gönderilmiş şifreli bir metin kadar doğallıktan yoksundu.

Sevgili Richard,

Umarım iyisindir. Günlerdir Corcoranların evindeyim. Her ne kadar bu acı dolu matem günlerinde onları olması gerektiğince teselli edemediğimi düşünsem de evle ilgili ufak tefek işlerde onlara yardımcı olmama müsaade ediyorlar.

Bay Corcoran, Bunny'nin okul arkadaşlarına yazıp onları cenazeden önceki geceyi evlerine geçirmek için davet etmemi istedi benden. Anladığım kadarıyla evin bodrumunda misafir edileceksiniz. Şayet davete icabet etmeyi düşünmüyorsan, Bayan Corcoran'ı arayıp kendisine haber ver lütfen.

Seninle cenazede, hatta umarım daha da önce görüşmek dileğiyle.

Mektubu imza yerine, *İlyada*'dan Yunanca bir alıntıyla bitirmişti. Bu alıntı dostlarından koparılan Odisseas'ın düşman topraklarında yapayalnız kaldığı on birinci kitaptandı:

Metin ol, dedi yüreğim, ben bir askerim;
Bundan çok daha kötülerinin bile üstesinden geldim.

Connecticut'a Francis'le birlikte gittik. İkizler de bizimle gelir sanmıştım ama onlar bizden bir gün önce Cloke'la birlikte gittiler – bu arada

Cloke'un bizzat Bayan Corcoran tarafından davet edilmesi herkesi şaşırtmıştı. Biz onun davet bile edilmeyeceğini düşünüyorduk. Sciola ve Davenport onu kasabadan kaçarken yakaladıktan sonra Bayan Corcoran onunla konuşmayı bile reddetmişti. (Francis, "Bayan Corcoran aklı sıra başını dik tutmaya çalışıyor," dedi.) Ne olursa olsun, bizzat çağırılmıştı işte, Cloke'un arkadaşları Rooney Wynne ve Bram Guernsey de bizim gibi Henry aracılığıyla davet edilmişlerdi.

Aslında Corcoranlar cenazeye Hampden'dan epey bir kişiyi çağırmışlardı – yurttakileri, Bunny'nin tanıdığını bile bilmediğim daha bir sürü kişiyi. Fransızca sınıfından Sophie Dearbold adındaki kız da Francis ve benimle birlikte gelecekti.

Kızı almak için kaldığı yurda doğru giderken, "Bunny onu nereden tanıyormuş?" diye sordum.

"Pek tanıdığını sanmıyorum zaten. Gerçi birinci sınıftayken o kızdan hoşlanıyordu. Onu da çağırdıklarını duyunca Marion bundan pek hoşlanmayacak."

Başta yolculuğun tuhaf geçebileceğinden korkuyordum ama yanımızda yabancı birinin olması müthiş bir rahatlık sağlamıştı. Hatta epey eğlendik bile diyebilirim; radyoyu açtık, kumlu sesli, kahverengi gözlü Sophie kollarını ön koltuklara dayayıp öne çıkarak bizimle sohbet etti, Francis'in keyfi de uzun zamandır hiç görmediğim kadar yerindeydi. "Biliyor musun, sen tıpkı Audrey Hepburn'e benziyorsun," diyordu Sophie'ye. Sophie bize meyveli gazozlar, zencefilli sakızlar ikram ediyor, komik hikâyeler anlatıyordu. Yol boyunca kahkahalarla güldüm, hatta pencereden dışarı bakıp keşke son dönüşü kaçırsak diye dua ettim. Daha önce Connecticut'a hiç gelmemiştim. Daha önce hiç cenazeye de katılmamıştım zaten.

Shady Brook, otoyoldan keskin bir virajla ayrılan ve kilometreler boyunca kıvrıla kıvrıla köprülerden, çiftlik arazilerinden, otlaklardan ve tarlalardan geçen dar bir yolun üzerindeydi. Bir süre sonra inişli yokuşlu çayırlar yerini bir golf sahasına bıraktı. Tudor taklidi kulüp binasının önünde sallanan ahşap tabelada SHADY BROOK GOLF KU-

LÜBÜ yazıyordu. Bundan sonra her biri yirmi otuz dönümlük gepgeniş arazilere inşa edilmiş kocaman, çok şık evler görünmeye başladı.

Kasaba tam bir labirent gibiydi. Francis posta kutularındaki numaralara bakıyor, birbiri ardına yanlış yollara sapıp küfür ede ede vitesi geçirip oradan çıkmaya çalışıyordu. Yollarda hiçbir tabela, evlerin numaralandırılmasında hiçbir mantık yoktu, beyhude yere yarım saat kadar dolaşıp durduktan sonra evi asla bulamayacağımızı ve vazgeçip güle oynaya Hampden'a geri döneceğimizi ummaya başlamıştım.

Ama tabii ki evi bulduk. Çıkmaz sokaklardan birinin sonunda, ağartılmış sedirden yapılma, farklı yüksekliklerdeki ara katlı odaları ve bilerek bomboş bırakılmış asimetrik teraslarıyla "mimari" dedikleri türden kocaman, modern bir evdi bu. Avlusu siyah parke taşlarıyla kaplıydı, belirli aralıklarla yerleştirilmiş postmodern fıçılardaki süs ağaçlarından başka yeşillik yoktu.

Sophie gerçek bir Hampdenlı gibi *yeniye* duyduğu hürmetini derhal belli ederek, "Vay canına," dedi.

Dönüp Francis'e baktım, omuzlarını silkti.

"Annesi modern mimariyi seviyor," dedi.

Kapıyı açan adamı daha önce hiç görmemiştim ama mideme bir yumruk yemiş gibi onu hemen tanıdım. Adam iri yarıydı, yüzü kırmızıydı, belirgin çene kemikleri ve gür, bembeyaz saçları vardı, bir süre boş boş yüzümüze baktıktan sonra küçük sayılabilecek ağzı açılıp yusyuvarlak bir o şeklini aldı. Derken küçük bir çocuk gibi hızla öne atılıp Francis'in elini sıktı. "Vay vay vay," dedi. O da tıpkı Bunny gibi genizden konuşuyordu. "Bizim Havuç Kafa değil mi bu? Ne haber evlat?"

"Çok iyiyim," dedi Francis, bunu şöyleyişindeki sıcaklık ve samimiyet, Bunny'nin babasının el sıkışına karşılık verirkenki kudret beni biraz şaşırtmıştı.

Bay Corcoran kolunu onun boynuna dolayıp kendine doğru çekti. "Bu de benim oğullarımdan biri," dedi Sophie ile bana dönüp, Francis'in saçlarını karıştırıyordu. "Benim kardeşlerimin hepsi böyle kızıl saçlıydı ama oğullarımın hiçbiri böyle tam kızıl saçlı olmadı. Buna hiç anlam

veremedim. Sen kimsin peki tatlım?" dedi bu kez Sophie'ye, kolunu Francis'in boynundan çekip ona uzatmıştı.

"Merhaba. Ben Sophie Dearbold."

"Aman ne güzel kızsın sen öyle. Çok güzel değil mi ama çocuklar. Bakıyorum da hık demiş Jean halanın burnundan düşmüşsün."

Sophie kısa bir şaşkınlıktan sonra, "Efendim?" dedi.

"Halan diyorum be canım. Babanın kız kardeşi. Geçen sene kadınlar golf turnuvasını kazanan o güzeller güzeli Jean Lickfold."

"Şey, öyle değil efendim. Soyadım Dearbold."

"Dearfold, ha? Çok tuhaf. Buralarda Dearfold soyadlı kimseyi tanımıyorum. Breedlow adında bir herif tanıyordum aslında ama bu ta yirmi yıl önceydi. O da bizim işteydi ama sonra ortağıyla birlikte zimmetlerine tam beş milyon geçirdiklerini duydum."

"Ben buralı değilim."

Tek kaşını havaya kaldırdı, Bunny de tıpkı böyle yapardı. "Öyle mi?" dedi.

"Evet."

"Shady Brook'tan değilsin yani?" Buna inanmakta güçlük çekiyormuş gibi konuşuyordu.

"Hayır değilim."

"Peki sen nerelisin, tatlım? Greenwichli mi?"

"Detroitliyim."

"Tanrı iyiliğini versin. Demek onca yoldan geldin, ha?"

Sophie gülümseyerek kafasını salladı ve işin doğrusunu açıklamak için ağzını tam açmıştı ki Bay Corcoran birdenbire kollarını kızın boynuna dolayıp gözyaşlarına boğuldu.

Ne olduğumuzu şaşırmış, dehşete düşmüştük. Sophie adamın inip inip kalkan omuzlarının üstünden karnına bir bıçak saplanmışçasına korku dolu gözleri yuvalarından fırlayacakmış gibi bize bakıyordu.

Bay Corcoran yüzünü kızın boynuna gömmüş, "Ah, canım," diyerek ağlayıp inliyordu. "Onsuz nasıl yaşayacağız biz?"

Francis, "Bay Corcoran, lütfen toplayın kendinizi," diyordu adamın kolunu çekiştirerek.

"Biz onu çok sevdik, tatlım," diyordu Bay Corcoran hıçkıra hıçkıra. "Değil mi? O da seni sevdi. Bunu bilmeni isterdi. Biliyorsun, değil mi canım?"

"Bay Corcoran," dedi Francis, adamı omuzlarından tutup iyice sarstı. "Bay Corcoran."

Adam dönüp ağlaya ağlaya Francis'in üstüne devrildi.

Hemen diğer tarafına geçip kolunu boynuma doladım. Dizleri boşalmıştı, beni az kalsın yere yıkacaktı ama yine de onca ağırlığın altında yalpalayarak da olsa onu bir şekilde ayağa kaldırmayı başardık ve eve sokup, koridordan geçirip koltuklardan birine oturttuk. Sophie'nin, "*Ha siktir, ha siktir!*" diye fısıldadığını duyabiliyordum.

Bay Corcoran hâlâ ağlıyordu. Yüzü mosmor olmuştu. Yakasını gevşetmek için elimi uzatınca beni bileğimden yakaladı. "Gitti," diye inledi gözlerimin içine bakarak. "Bebeğim gitti."

O çaresiz, hoyrat bakışları kafama balyoz gibi inmişti. Birdenbire, hatta ilk defa, o geri alınması imkânsız acı gerçek, yaptığımız kötülük kafama dank etti. Koşup koşup kafaüstü duvara toslamıştım sanki. Kendimi son derece çaresiz hissederek elimi adamın yakasından çektim. O an ölmek istedim. "Tanrım," diye mırıldandım, "Tanrım, ben çok üzgünüm..."

Topuğuma yediğim tekmenin keskin acısını duydum. Francis'ti bu. Beti benzi atmıştı.

Bir ışık huzmesi gözümü acı acı yakıp geçti. Koltuğun arkasına zor tutundum, gözlerimi kapadım ve Bay Corcoran'ın hıçkırıklarının ritmik sesi beynimi tokmak gibi ezip durdukça o kırmızı ışığı görmeye devam ettim.

Derken, birdenbire durdu. Tüm sesler kesildi. Gözlerimi açtım. Gözyaşları hâlâ yanaklarından süzülen ama artık yüzü sakin görünen Bay Corcoran ayakkabısının ucunu kemiren yavru spaniele sevgiyle bakıyordu.

"Jennie!" dedi sonra sertçe. "Yaramaz kız seni. Annecik seni dışarıya salmadı mı? Hı?"

Cıvıl cıvıl bir bebek sesiyle yere uzanıp küçük köpeği kucağına aldı –köpek ayaklarını deli gibi sallıyordu– ve onu odadan dışarı çıkardı.

Tatlı tatlı, "Şimdi git bakalım, kaybol!" dediğini duydum.

Bir yerlerde bir tel kapı gıcırdadı. Bay Corcoran az sonra geri dönmüştü, sakinleşmişti artık, reklamlardaki babalar gibi yüzü ışıl ışıldı.

"Bira içmek isteyen var mı çocuklar?" diye sordu.

Üçümüz de bunun için can atıyorduk. Ama kimse cevap vermedi. Kirece dönmüş yüzümle tir tir titreyerek ona bakıyordum.

"Çekinmeyin çocuklar," deyip göz kırptı. "İsteyen yok mu?"

Francis en sonunda dayanamayıp boğazını temizledi ve "Şey, ben alırım aslında," dedi.

Bir sessizlik oldu.

Sophie, "Ben de," dedi.

Bay Corcoran bana dönüp üç parmağını havaya kaldırarak neşeyle, "Üç?" dedi.

Ağzımı açtım ama ses çıkaramadım.

Başını yana eğmiş, dikkatle yüzüme bakıyordu şimdi. "Biz seninle tanışmadık galiba, evlat?"

Kafamı salladım.

"Macdonald Corcoran," deyip elini uzattı. "Bana Mack diyebilirsin."

Ben de kendi adımı geveledim.

"Ne dedin?" dedi elini kulağına götürüp.

Adımı tekrar, bu kez daha yüksek sesle söyledim.

"Aaa! Demek sen şu Kaliforniyalısın! Sen neden bronz değilsin bakayım?" Kendi esprisine kahkahalarla gülüp biraları getirmeye gitti.

Olduğum yere çöktüm, dermanım kalmamıştı, kusmak üzereydim. Tavan pencereleri ve doğal taştan şöminesiyle kocaman bir çatı katı dairesini andıran, *Architectural Digest* dergisinden fırlamış fazla şık bir salondaydık; tüm koltuklar beyaz deri kaplıydı, kuru fasulye şeklinde İtalyan tarzı modern ve pahalı bir sehpa göze çarpıyordu. Arka duvar boydan boya uzun cam raflarla kaplıydı; bu raflarda çift kulplu kupalar, rozetler, okul ve spor müsabakası andaçları duruyordu. Bunların çok yakınındaysa birkaç tane kocaman cenaze çelengi duruyordu,

bu çelenkler bütün o kupalarla birlikte odanın o köşesine Kentucky Derbisi havası katıyordu.

"Burası ne güzel bir oda böyle," dedi Sophie. Sesi keskin yüzeylere ve cilalanmış döşemelere çarpıp yankılanıyordu.

Bay Corcoran, "Ah, teşekkürler tatlım," diye seslendi mutfaktan. "Geçen sene *House Beautiful* dergisine, ondan önceki sene de *Times*'ın dekorasyon sayfalarına çıktık. Gerçi bunların hiçbirini ben seçtim diyemem, ailemizin dekoratörü Kathy'dir."

Kapı zili çaldı. Birbirimize baktık. Sonra iki melodik çan sesiyle tekrar çaldı ve Bayan Corcoran topuklarını tıklata tıklata evin arka taraflarından bir yerlerinden geldi, bize tek kelime etmeden, hatta dönüp bakamadan yanımızdan geçip kapıya doğru yürüdü.

"Henry," diye seslendi. "Konukların gelmiş." Sonra kapıyı açtı. Dışarıda bekleyen kuryeye, "Merhaba," dedi. "Hangisinden geliyorsun sen? Sunset Çiçekçi'den mi?

"Evet hanımefendi. Şurayı imzalayın lütfen."

"Dur bakalım bir dakika. Sizi kaç defa aradım. Sabah ben dışardayken bütün bu çelenkleri neden getirip buraya bıraktığınızı öğrenmek istiyorum."

"Onları ben getirmedim ki. Ben mesaiye daha yeni başladım."

"Sen Sunset Çiçekçi'de çalışıyorsun, değil mi?"

"Evet hanımefendi." Çocuğa acımıştım. Yüzündeki sivilcelere ten rengi ilaç sürmüş yeni yetme bir delikanlıydı daha.

"Buraya yalnızca çiçek aranjmanlarıyla ev bitkilerinin gönderilmesini özellikle istemiştim. Bu çelenklerin cenaze evine götürülmüş olması gerekiyordu."

"Üzgünüm, hanımefendi. Eğer arayıp müdürle konuşmak isterseniz..."

"Derdimi anlatamadım sanırım. Bu çelenkleri evimde istemiyorum. Onları derhal kamyona yükleyip cenaze evine götürmeni istiyorum. Onu da sakın içeriye sokayım deme," dedi çocuğun kucağındaki sarı ve kırmızı karanfillerden yapılmış süslü püslü çelengi göstererek. "Kimin gönderdiğini söyle yeter."

Çocuk gözlerini kısarak kartın üstündeki yazıyı okudu. "Acınızı paylaşıyoruz, Bay ve Bayan Robert Bartle."

"Aaa!" dedi elinde biralarla kapıya giden Bay Corcoran, tepsi kullanmaya gerek duymamış hepsini eliyle tutmaya çalışıyordu. "Betty ve Bob'dan mıymış o?"

Bayan Corcoran onu duymazlıktan geldi. "Şuradaki aşk merdivenini içeriye bırakabilirsin," dedi gözleriyle folyoyla paketlenmiş saksıları işaret ederek.

Çiçekçi çocuk gittikten sonra Bayan Corcoran eğrelti otlarını bir bir kaldırarak ölü yaprak var mı diye bütün çiçekleri kontrol edip sivri uçlu bir kalemle zarfların arkasına bir şeyler karalamaya başladı.

Sonra kocasına dönüp, "Bartleların gönderdiği çelengi gördün mü?"

"Ne hoş bir jest değil mi?"

"Hiç de değil, doğrusunu istersen bir çalışanın böyle bir şey göndermesini yakışıksız buluyorum. Acaba Bob zam istemeye mi çalışıyor diye düşünmeden edemiyorum."

"Yapma tatlım."

"Bu bitkilere de inanamıyorum yani," dedi parmağını toprağa batırarak. "Bu Afrika menekşesi ölmek üzere. Louise çiçeğin şu halini görse yerin dibine girerdi."

"Önemli olan düşünmek."

"Biliyorum da neyse, bu işten çıkardığım bir ders varsa o da bir daha Sunset Çiçekçi'den asla çiçek sipariş etmemek olacak. Tina'nın Çiçek Bahçesi'nden gönderilenlerin hepsi çok daha güzel. Francis," dedi sonra aynı bıkkın ses tonuyla, kafasını bile kaldırmadan. "Geçen Paskalya'dan beri ziyaretimize gelmedin."

Francis birasından bir yudum aldı. "Şey, her şey yolunda," dedi yapmacık bir sesle. "Siz nasılsınız?"

Bayan Corcoran derin bir iç çekip kafasını salladı. "Çok zor bir zamandan geçiyoruz," dedi. "Plan yapmadan anı yaşamaya çalışıyoruz artık. Bir annenin çocuğunu toprağa vermesinin bu kadar zor olabileceğini hiç... Henry, sen misin?" dedi sertçe, merdivenlerdeki ayak seslerini duyunca.

Kısa bir sessizlik. "Hayır, anne, benim."

"Gidip şunu bulsana, Pat, buraya gelmesini söyle," dedi. Sonra tekrar Francis'e döndü. "Bu sabah annenden şahane bir Paskalya zambağı buketi aldık," dedi. "O nasıl sahi?"

"Şey, gayet iyi. Şehirde şimdi," dedi ve sonra tedirginlikle ekledi. "Bunny'yi duyunca çok üzüldü." (Francis annesinin telefonda sinir krizi geçirdiğini ve hap almak zorunda kaldığını anlatmıştı bana.)

"Annen çok hoş bir kadın," dedi Bayan Corcoran nazikçe. "Betty Ford Merkezi'ne yatırıldığını duyunca çok üzülmüştüm."

"Orada sadece birkaç gün kaldı," dedi Francis.

Bayan Corcoran tek kaşını havaya kaldırdı. "Aa? Demek o kadar çabuk iyileşti? Oranın harika bir yer olduğunu duymuştum."

Francis boğazını temizledi. "Aslında annem oraya biraz dinlenmek için gitti. Artık pek çok insan bunu yapıyor."

Bayan Corcoran'ın suratına şaşkın bir ifade belirmişti. "Ah, bu konudan bahsetmek seni rahatsız etmiyor, değil mi?" dedi. "Bence hiç rahatsız etmemeli. Annenin yardıma ihtiyacı olduğunu fark etmesi onun ne kadar çağdaş bir kadın olduğunu gösteriyor. Yakın zamana kadar insanlar bu tarz sorunlarını dile getirmekten bile çekinirlerdi. Ben genç bir kızken..."

Birden Bay Corcoran'ın, "Vay vay vay, iyi insan lafının üstüne gelirmiş," diyen sesi yükseldi.

Henry üstünde koyu renkli takım elbiselerinden biriyle merdivenlerden ağır ağır iniyordu.

Francis ayağa kalktı. Ben de öyle. Henry bizi görmezden geldi.

"Buraya gelsene evlat," dedi Bay Corcoran. "Kendine bir bira al."

"Hayır, teşekkürler," dedi Henry.

Yakından bakınca benzinin ne kadar solduğunu görüp şaşırdım. Yüzü kurşun rengine dönmüş, alnında boncuk boncuk terler birikmişti.

"Bütün gün yukarıda ne yapıyordunuz bakalım?" dedi Bay Corcoran buz dolu ağzıyla.

Henry ona şaşkın şaşkın bakakaldı.

"Ha?" dedi Bay Corcoran gülerek. "Ayıpçı dergilere mi bakıyordunuz? Kendi radyo istasyonunuzu mu kuruyordunuz?"

Henry hafifçe titrediğini gördüğüm eliyle alnını sildi. "Kitap okuyordum," dedi.

"Kitap mı okuyordun?" dedi Bay Corcoran sanki daha önce hiç böyle bir şey duymamış gibi.

"Evet efendim."

"Ne okuyordun? İyi bir şey mi bari?"

"*Upanişadlar*."

"Seni zeki çocuk seni. Bir göz atmak istersen alt katta bir raf dolusu kitabım var benim de. Birkaç Perry Mason bile var. Çok iyi kitaplar. Tıpkı dizideki gibi ama Perry kitapta Della'yla epey yakınlaşıyor ve arada bir küfür falan ediyor."

Bayan Corcoran boğazını temizledi.

İçki kadehine uzanırken, "Henry," dedi yumuşak bir sesle, "eminim bu gençler yatacakları yeri görmek isterler. Belki arabada bavulları falan vardır."

"Pekâlâ."

"Alt kattaki banyoyu kontrol edip yeterince el bezi ve havlu var mı diye bir bak. Eğer yoksa holdeki çamaşır dolabından birkaç tane alıp banyoya bırak."

Henry başını sallayarak onayladı ama o cevap vermek için ağzını açamadan Bay Corcoran bir anda yanında bitivermişti. "Bu çocuk var ya bu çocuk," dedi sırtına şaplak atarak –Henry'nin boynunun kasıldığını ve dişlerini alt dudağına geçirdiğini görüyordum– "bunun gibisi çok zor bulunur. Bu tam bir prens, değil mi ama Kathy?"

"Bize çok yardımı dokunuyor," dedi Bayan Corcoran buz gibi bir sesle.

"Aynen öyle. O olmasa bu hafta halimiz ne olurdu hiç bilmiyorum. Çocuklar," dedi Bay Corcoran, bir eliyle Henry'nin omzunu tutup sıktı, "dua edin de bunun gibi bir dostunuz olsun. Böylesi insanın karşısına her gün çıkmaz. Hayır efendim. Ah, hiç unutmam, Bunny'nin Hampden'daki ilk gecesiydi, bana telefon etmişti. 'Babacığım,' dedi bana,

'babacığım, bana oda arkadaşı diye verdikleri kaçığı görmelisin.' 'Bekle bakalım oğlum,' dedim, 'biraz şans tanı.' Bunun üstünden çok geçmeden Henry şöyle, Henry böyle demeye başladı, sonra bir de baktık her ne halt okuyorduysa değiştirip Eski Yunanca okumaya başlamış, basmış İtalya'ya gidiyor, ağzı kulaklarında." Gözleri dolmaya başlamıştı. "Bu da bize ders olmuş oldu," dedi, sevgisini göstermek için Henry'nin omzunu tutup sarsarak. "İnsanları dış görünüşleriyle yargılama. Bizim Henry kıçına sopa sokulmuş gibi kasıla kasıla dolaşıyor olabilir ama ondan iyisi bulunmaz. Bunnyciğimle son konuştuğumda yazın bu herifle Fransa'ya gideceği için sabırsızlanıyordu..."

"Yapma, Mack," dedi Bayan Corcoran ama artık çok geçti. Bay Corcoran ağlamaya başlamıştı bile.

İlk seferki kadar kötü olmasa da yine de kötüydü. Bu kez kollarını Henry'nin boynuna doladı ve yüzünü onun yakasına gömüp hıçkırmaya başladı, Henry ise müthiş bir sabır ve sakinlik göstererek gözlerini uzaklarda bir noktaya dikmiş, hiç kıpırdamadan öylece duruyordu.

Herkes utanmıştı. Bayan Corcoran yeniden bitkileri didiklemeye başlamıştı, bense kulaklarım alev alev yanarken başımı eğmiş, önüme bakıyordum. Tam da o sırada iki genç adam yüksek tavanlı geniş hole girdi. Kim olduklarını şıp diye anlamamaya imkân yoktu. Işık arkalarından vuruyordu, ikisini de çok iyi göremiyordum ama konuşup gülüşmelerini duyabiliyordum, Tanrım, o kahkahalarında çın çın yankılanan Bunny'nin sesi yüreğime hançer gibi saplanıverdi.

Babalarının gözyaşlarını görmezden gelip onun yanına gittiler. "Baba," dedi en büyükleri. Kıvırcık saçlı, otuz yaşlarında bir adamdı; yüzü Bunny'ye çok benziyordu. Kucağında *Red Sox* şapkalı bir bebek vardı.

Diğer kardeş –diğerinden daha zayıf, daha koyu tenli ve çilliydi; mavi gözlerinin altında mor halkalar vardı– uzanıp çocuğu aldı. "Hadi bakalım," dedi. "Biraz da dedenin kucağına git."

Bay Corcoran tam hıçkırıklarının ortasında bir anda ağlamayı kesti, bebeği havaya kaldırıp hayran hayran izledi. "Dedesinin şampiyonu!" diye bağırdı. "Sen Brady amcan ve babanla gezmeye mi gittin?"

"Onu McDonald's'a götürdük," dedi Brady. "Çocuk menüsü aldık."

Bay Corcoran'ın ağzı bir karış açık kalmıştı. "Hepsini yedin mi bakayım?" diye sordu bebeğe. "Bütün menüyü bitirdin mi?"

"Evet desene," dedi bebeğin babası küçük bir çocuk gibi konuşarak. "'Evet, dedejim.'"

"Atmasana, Ted," dedi Brady gülerek. "Bir lokmasını bile yemedi."

"Kutudan çıkan oyuncağı aldı ama değil mi? Diiiğ mi? Hı?"

"Göster bakayım neymiş," dedi Bay Corcoran bebeğin sımsıkı tuttuğu oyuncağa bakmaya çalışarak.

"Henry," dedi Bayan Corcoran, "genç hanımın bavullarını almasına yardım edip ona odasını gösterir misin? Brady, sen de delikanlıları alt kata indir."

Bay Corcoran hediye oyuncağı –plastik bir uçak– bebeğinden elinden almış, elinde uçuruyordu. "Bak!" dedi gözlerini kocaman kocaman açıp çok ses çıkarmamaya çalışarak.

Bayan Corcoran bize dönüp, "Zaten tek bir geceliğine geldiğiniz için aynı odayı paylaşmakta bir sakınca görmezsiniz sanırım," dedi.

Biz Brady'nin peşinden alt kata inerken Bay Corcoran bebeği şöminenin önündeki kilimin üstüne yatırmış gıdıklıyor, onunla birlikte yerde yuvarlanıyordu. Bebeğin korku ve sevinç dolu çığlıklarını ta alt kattan bile duyabiliyordum.

Biz bodrum katta kalacaktık. Odanın arka duvarının önüne, masa tenisi ve bilardo masalarının hemen yanına birkaç portatif karyola kurulmuş, köşeye de bir yığın uyku tulumu bırakılmıştı.

"Rezalete bak," dedi Francis, tek başımıza kalır kalmaz.

"Bir gece idare ediver."

"Ben başkalarıyla aynı odada uyuyamam. Bütün gece gözüme uyku girmeyecek."

Karyolalardan birine oturdum. Oda rutubet kokuyordu, pek kullanılmadığı belliydi, bilardo masasının tepesindeki lamba yeşilimsi, kasvetli bir ışık yayıyordu.

"Etraf toz içinde," dedi Francis. "Bence gidip bir otele yerleşelim."

Burnunu abartılı bir biçimde çeke çeke odadaki tozdan şikâyet ederken bir yandan da kül tablası arıyordu, odanın içine zehirli gaz sızıyor bile olsa umurumda olmazdı. Benim tek endişem önümüzdeki onca saati atlatma gücünü nereden bulacağımdı. Geleli daha yirmi dakika olmuştu ama daha şimdiden tek kurşunla beynimi patlatasım geliyordu.

Ben çaresizlikten oturduğum yere çökmüş, Francis ise şikâyet etmeye devam ederken Camilla aşağıya indi. Kulaklarına sallantılı küpeler takmış, gerçek deriden ayakkabılar ve siyah kadifeden dar kesimli şık bir takım giymişti.

"Selam," dedi Francis, ona hemen bir sigara uzattı. "Hadi gidip Ramada Inn'e yerleşelim."

Camilla sigarayı alıp çatlak dudaklarının arasına koyarken onu son birkaç günde ne kadar özlemiş olduğumu fark ettim.

"Aman, sizinki o kadar kötü sayılmaz," dedi. "Ben dün gece Marion'la uyumak zorunda kaldım."

"Aynı odada mı?"

"Aynı yatakta."

Francis'in gözleri takdir ve korkuyla büyüdü. "Ah, ciddi misin? Resmen nutkum tutuldu. Bu korkunç bir şey," dedi alçak sesle.

"Charles yukarıda onunla birlikte. Biri ona sizinle birlikte gelen kızın kim olduğunu sorunca deliye dönmüş."

"Henry nerede?"

"Onu daha görmedin mi?"

"Gördüm. Ama konuşamadım."

Durup ağzından kocaman bir duman çıkardı. "Sana nasıl göründü?"

"Daha iyi hallerini görmüştüm. Neden sordun?"

"Hasta da ondan. Yine baş ağrıları tuttu."

"Kötülerden mi yoksa?"

"Öyle diyor."

Francis bundan şüphe ediyormuş gibi görünüyordu. "O zaman nasıl ayağa kalkıp etrafta dolaşabiliyor?"

"Bilmiyorum. Galiba ilaçlarla duruyor. İlaçlarını almış, günlerdir onları içiyor."

"Peki nerede şimdi? Neden yatakta değil?"

"Bilmiyorum, Bayan Corcoran o lanet olasıca bebeğe süt alması için onu markete gönderdi."

"Araba kullanabiliyor mu ki?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Francis," dedim, "sigarana dikkat et."

Hemen yerinden düşen sigarayı havada yakaladı ama parmaklarını yaktı. Sigarayı bilardo masasının kenarına bırakmıştı, sigara için için yanıp ahşabı yakmış, yanık yer masanın cilasını eritmişti.

"Çocuklar?" Bayan Corcoran merdivenlerin başından bize sesleniyordu. "Çocuklar? Termostatı kontrol etmek için aşağıya gelmemin sakıncası var mı?"

Camilla, "Çabuk," diye fısıldadı, hemen sigarasını söndürdü. "Burada sigara içmek yasak."

"Kim var orada?" dedi Bayan Corcoran sert bir sesle. "Bir şey mi yanıyor?"

"Hayır, efendim," dedi Francis, Bayan Corcoran merdivenlerden inerken yanık yeri alelacele eliyle silip sigara izmaritini saklamaya çalıştı.

Hayatımın en kötü gecelerinden biriydi. Ev insanlarla dolup dolup taşıyordu; saatler akrabalar, komşular, ağlayan çocuklar, kirli tabaklar, garaj yolunu dolduran arabalar, çalan telefonlar, parlak ışıklar, yabancı yüzler ve tuhaf sohbetlerden ibaret karmakarışık, tüyler ürpertici bir geçit töreniydi sanki. Haşin yüzlü, kaba saba bir adam beni bir kenarda esir aldı, saatlerce böbürlene böbürlene katıldığı levrek turnuvalarından, Chicago'daki, Nashville'deki ve Kansas City'deki işlerinden bahsetti, en sonunda daha fazla dayanamayıp elinden kurtuldum ve kendimi üst kattaki banyoya kapatıp durmadan ağlayıp bağırarak içeri girmek isteyen tanımadığım küçük bir çocuğun kapıyı yumruklamalarını ve yürek parçalayıcı çığlıklarını duymazlıktan geldim.

Akşam yemeği saat yedideydi, bir restorandan getirtilmiş sözüm ona gurme işi aperitifler– şehriye salatası, Campari'de pişirilmiş ördek, *foie gras*lı turta– ve komşuların getirdiği yiyeceklerden iştah kaçırıcı bir sofra kurulmuştu: ton balıklı güveçler, plastik kaplara doldurulmuş jöleler ve nasıl tarif edeceğimi bile bilemediğim, "çılgın kek" dedikleri korkunç bir tatlı. İnsanlar ellerinde kâğıt tabaklarla etrafta dolaşıyordu. Dışarısı karanlıktı, yağmur yağıyordu. Hugh Corcoran gömleğinin kollarını sıvamış, mırıl mırıl konuşan kalabalığın arasında dolaşıp elindeki şişeyle boşalan kadehleri tazeliyordu. Suratıma bile bakmadan yanımdan geçip gitti. Bütün kardeşlerin içinde Bunny'ye en çok benzeyen oydu (Bunny'nin ölümü burada onu daha da çoğaltan ürkütücü bir olaya dönüşmüştü; kafamı nereye çevirsem bir başka Bunny ortaya çıkıyor, evdeki ahşaplardan bile yeni yeni Bunnyler çıkıyordu), sanki geleceğe hızlı bir bakış atıyor, ağabeyi Hugh'ya bakınca Bunny'nin otuz beş yaşındayken, babasına bakınca ise altmışında nasıl görüneceğini görüyordum. Ben onu tanıyordum, o beni tanımıyordu. İçimden yanına gidip koluna sarılmak, ona bir şeyler söylemek geliyordu, ne diyeceğimi de bilmiyordum aslında, sadece kaşlarının o çok iyi bildiğim şekilde birden düşüvermesini, o saf gözlerinde şaşkın bir ifadenin belirivermesini görmek için yanıp tutuşuyordum.

Rehinci kocakarıyla kız kardeşi Lizaveta'yı bir baltayla öldürüp mallarını çalan bendim.

Kahkaha, baş dönmesi. Hiç tanımadığım insanlar yanıma gelip benimle konuşuyorlardı. Kendimi Bunny'nin erkek kuzenlerinden birinin elinden zor kurtardım –Kaliforniyalı olduğumu öğrenir öğrenmez sörfçülükle ilgili bir yığın soru yağmuruna tutmuştu beni– ve o hiç susmayan kalabalığın içinden geçip Henry'yi buldum. Cam kapılardan birinin önünde, odaya arkasını dönmüş tek başına duruyor, sigara içiyordu.

Gidip hemen yanında durdum. Ne yüzüme baktı ne de tek kelime etti. Kapılar bol ışıklandırılmış ama bomboş bir terasa açılıyordu – siyah taş döşemenin üstündeki ayaklı beton vazolarda kurtbağrı ağaçları vardı, yerde sanatsal bir biçimde kırılıp parçalara ayrılmış beyaz

bir heykel duruyordu. Uzun, çarpıcı gölgeler vuran ışıklarda çisil çisil yağan yağmur görünüyordu. Terasta yaratılan etki modaya uygundu; hem bir nükleer savaştan çıkmış gibi hem de son derece antik görünüyordu – Pompeii'deki oraya buraya sünger taşı serpiştirilmiş bir avluya benziyordu.

"Gördüğüm en çirkin bahçe," dedim.

"Evet," dedi Henry. Solgun görünüyordu. "Moloz ve kül."

Arkamızdaki insanlar konuşup gülüşüyordu. Yağmur damlalı camlardan yüzüne vuran ışıklar, damlalar Henry'nin yüzünden süzülüyormuş gibi gösteriyordu.

"Biraz uzan istersen," dedim bir süre geçtikten sonra.

Dudağını ısırdı. Sigarasının külü nerdeyse üç santim uzamıştı. "İlacım kalmadı ki," dedi.

Dönüp yandan yüzüne baktım. "İdare edebiliyor musun?"

"Etmek zorundayım, öyle değil mi?" dedi hiç kıpırdamadan.

Camilla banyonun kapısını arkamızdan kapattı ve ikimiz birden hemen yere çöküp lavabonun altındaki dolapta duran ilaç şişelerini karıştırmaya başladık.

Şişelerin üstündeki yazıları okuyordu. "Yüksek tansiyon için."

"Olmaz."

"Astım için."

Kapı tıklatıldı.

"Dolu," diye bağırdım.

Camilla kafasını su borularının da geçtiği dolabın ta içine kadar sokmuş, kıçı dışarıda kalmıştı. İlaç şişelerinin tıngırtısını duyabiliyordum. "İç kulak?" dedi, dolabın içinde sesi boğuk çıkıyordu. "Günde iki defa birer kapak?"

"Bir bakalım."

Bulduğu antibiyotikleri bana uzattı; bu ilaçlar en az on yıllıktı.

"İşe yaramaz," dedim ona biraz daha yanaşarak. "'Yeniden dolum yapılmaz' ibaresi olan bir şişe görüyor musun? Dişçi falan vermiş olabilir."

"Hayır, yok."

"'Sersemliğe yol açabilir'? 'Araba ve ağır makine kullanmayınız'?"

Biri tekrar kapıyı tıklattı ve kapının kulpunu kurcaladı. Birden afalladım, sonra hemen uzanıp iki musluğu da sonuna kadar açtım.

Bulduklarımız işe yaramıyordu. Henry'nin deri döküntüsü, saman nezlesi, romatizması, göz iltihabı olsa işe yarayacak bir dolu ilaç vardı ama dolaptaki tek ağrı kesici Excedrin'di. Çaresizlik içinde bu haplardan bir avuç dolusu aldım, üstünde "sersemliğe yol açabilir" ibaresi bulunan ama antihistamin olduklarını düşündüğüm ne idiği belirsiz kapsüllerden de iki tane cebime attım.

Kapıdaki gizemli misafirimizin gittiğini sanmıştım ama kafamı dışarıya uzatır uzatmaz Cloke'u pusu kurmuş beklerken bulunca bozuldum. Bana beni küçük gördüğünü belli eden bir bakış attıktan sonra gömleğini eteğinin içine sokuşturarak hemen arkamdan çıkan saçları darmadağınık olmuş Camilla'ya baktı.

Camilla onu gördüğüne şaşırdıysa da bunu belli etmedi. "Aa, merhaba," dedi ona, sonra uzanıp dizlerindeki tozu silkeledi.

"Selam." Hemen gözlerini kaçırdı, belli ki bunu hiç beklemiyordu. Cloke'un Camilla'dan hoşlandığını hepimiz biliyorduk ama öyle olmasaydı bile Camilla banyoya kapanıp biriyle işi pişirecek türden bir kız değildi.

Aramızdan geçip alt kata inen merdivenlere yöneldi. Ben de peşinden gidecektim ama Cloke abartılı bir biçimde öksürünce dönüp ona baktım.

Sırtını duvara yaslamış, *ben senin ne mal olduğunu bilmez miyim* diyen bir bakışla baştan aşağıya beni süzüyordu. "Eee," dedi. Ütüsüz gömleğinin etekleri pantolonundan dışarı sarkıyordu, gözleri kıpkırmızıydı ama esrardan mı, uykusuzluktan mı anlayamıyordum. "Nasıl gidiyor?"

Olduğum yerde durdum. Camilla merdivenlerden aşağıya inmişti bile, bizi duyamazdı. "İyi."

"Olayın ne senin?"

"Efendim?"

"Dikkat et de Kathy sizi banyoda düzüşürken yakalamasın. Otobüs durağına zor yetişirsiniz."

Ses tonundan hiçbir şey anlaşılmıyordu. Yine de aklıma önceki hafta Mona'nın sevgilisiyle olanları getirmişti. Ama Cloke fiziksel bir tehditte bulunuyormuş gibi görünmüyordu, hem onun çok daha büyük dertleri vardı.

"Bak," dedim, "sen yanlış anladın."

"Bana ne canım. Ben sadece uyarıyorum."

"Önce beni dinle. Sonra ister inan ister inanma, bana fark etmez."

Cloke miskin miskin cebini kurcalayıp bir paket Marlboro çıkardı, paket öyle buruşmuş, özle ezilmişti ki içinden düzgün bir sigara çıkması imkânsız gibi duruyordu. "Biriyle ilişkisi var sanıyordum."

"Tanrı aşkına."

Omuzlarını silkti. "Beni hiç ilgilendirmez," dedi, içinden yamuk yumuk bir sigara çıkarıp boş paketi elinde buruşturdu. "Okuldakiler rahat bırakmıyordu, ben de buraya gelmeden önce bir süre onlarda kaldım. O zaman telefonda konuşurken duydum onu."

"Ne diyordu peki?"

"Hiç ama sabahın ikisinde, üçünde fısır fısır konuşunca insan merak ediyor." Tatsız tatsız gülümsedi. "Benim içip içip sızdığımı sanıyordu herhalde ama işin doğrusu bayağıdır doğru dürüst uyuyamıyorum... Neyse," dedi benden karşılık alamayınca. "Senin bu ilişkiden haberin yok belli ki."

"Hayır, yok."

"Tabii tabii."

"Gerçekten yok."

"O zaman orada ne yapıyordunuz?"

Bir süre yalnızca suratına baktım, sonra cebimdeki bir avuç hapı alıp ona gösterdim.

Çatık kaşlarla eğilip avucumdakilere baktı, sonra bir anda o bulutlu gözleri aydınlandı. Kapsüllerden birini eline alıp ışığa tuttu ve müthiş bir ciddiyetle inceledi. "Ne bu?" diye sordu.

"Sudafed," dedim. "Hiç zahmet etme. Orada hiçbir şey yok."

Kıkırdadı. "Neden yok biliyor musun?" dedi, gözlerinde ilk defa dostça bir bakış görüyordum. "Yanlış yere bakmışsınız da ondan."

"Ne?"

Etrafa kaçamak bir bakış attı. "Koridorun sonunda. Ebeveyn odasında. Sorsaydınız daha önce söylerdim."

Çok şaşırmıştım. "Sen nereden biliyorsun?"

Elindeki kapsülü cebine atıp tek kaşını kaldırarak bana baktı. "Ben bu evde büyüdüm sayılır," dedi. "İhtiyar Kathy on altı farklı uyuşturucu ilaç kullanıyor."

Dönüp ebeveyn odasının kapalı kapısına baktım.

"Hayır," dedi. "Şimdi olmaz."

"Nedenmiş o?"

"Bunny'nin büyükannesi. Yemek yedikten sonra oraya girip biraz uzanır. Sonra geliriz."

Aşağısı biraz sakinleşmişti ama çok değil. Camilla görünürde yoktu. Çok sıkıldığı ve sarhoş olduğu belli olan Charles sırtını bir köşeye dayamış, elindeki kadehi şakağına tutarken, saçlarını geriye doğru tarayıp Talbots mağazasının kataloğundan fırlamış gibi duran abartılı bir fiyonkla sımsıkı toplamış gözü yaşlı Marion nefes bile almadan bir şeyler anlatıyordu. Henüz Charles'la konuşma fırsatını elde edememiştim çünkü Marion geldiğimizden beri bir an olsun onun dibinden ayrılmıyordu, ona neden bu kadar yapışmıştı bilmiyorum ama Cloke'la konuşmuyordu, Bunny'nin ağabeyleriyse ya evli ya da nişanlıydı ve tabii onun yaş grubundaki diğer erkeklerin –Bunny'nin kuzenleri, Henry, Ben, Bram Guernsey ve Rooney Wynne– arasında en yakışıklısı açık ara Charles'tı.

Charles kızın omzunun üstünden bana baktı. Oraya gidip onu kurtaracak cesaretim yoktu, bu yüzden gözlerimi kaçırdım ama tam da o anda kepçe kulaklı sırıtık kardeşinden kaçan küçük bir çocuk bacaklarımın arasına dalınca az kalsın yere yuvarlanıyordum.

Etrafımda döne döne kovalamaca oynamaya devam ettiler. Küçük olanı korkudan çığlık çığlığa kendini yere atıp dizlerime sarıldı. "Göt," diye diye hıçkırıyordu.

Diğeri durup bir iki adım geriledi; yüzünde çirkin ve neredeyse şehvani diyebileceğim bir ifade belirdi. "Babaaa, babacığım," diye şakıdı, sesi bir anda şurup gibi tatlılaşmıştı.

"Babaaa."

Odanın karşı tarafındaki Hugh Corcoran elinde bir kadehle arkasını döndü. "Beni oraya getirme, Brandon," dedi.

"Ama Corey sana göt dedi babaaa."

"Göt sensin bi kere," diye hıçkırdı küçüğü. "Sensin, sensin, sensin."

Bacağımı çocuğun elinden kurtarıp Henry'yi bulmaya gittim. Bay Corcoran'la birlikte mutfaktaydı, etrafları bir sürü insanla çevriliydi. Kolunu Henry'nin omzuna atan Bay Corcoran belli ki içkiyi fazla kaçırmıştı.

"Bak, Kathy ve ben," dedi ders verircesine yüksek bir sesle, "evimizin kapılarını her zaman gençlere açtık. Masaya hep fazladan bir tabak koyduk. Dertlerini, sıkıntılarını anlatmak için çıkıp çıkıp Kathy ile bana geldiler. Bu herif var ya bu herif," dedi Henry'yi çekiştirerek. "Hiç unutmam, bir gece, akşam yemeğinden sonra çıkıp bana geldi. 'Mack', dedi –bütün gençler bana 'Mack' diye seslenir– 'bir konuda sana danışmak istiyorum, erkek erkeğe.' 'Bak evlat, sen konuşmaya başlamadan önce ben sana bir şey söyleyeyim,' dedim. 'Ben senin gibi delikanlıları iyi tanırım. Tam beş tanesini ellerimle büyüttüm. Kendim de dört erkek kardeşle birlikte büyüdüm, bu yüzden erkek çocukları konusunda epey bilgili olduğumu söyleyebilirim...'"

O, bu uydurma hatırayı anlatmaya devam ederken yüzü çok solgun ve hasta görünen Henry, yaramaz bir çocuğun dayaklarına tahammül eden iyi eğitimli bir köpek misali adamın dürtüklemelerine ve sırtına attığı şaplaklara katlanıyordu. Bay Corcoran'ın anlattığı hikâye tam bir deli saçmasıydı. Gençlik ateşi başına vurmuş Henry annesiyle babasının itirazlarına rağmen gidip tek motorlu ikinci el bir uçak almaya kalkışmıştı.

"Bu herif çok kararlıydı ama," dedi Bay Corcoran. "O uçağı ya alacak ya alacaktı. Bana gelip bütün bunları anlattıktan sonra, bir süre durdum, sonra derin bir nefes aldım ve şöyle dedim, 'Henry, oğlum, anlattığın uçak harikulade görünüyor ama sana karşı dürüst olacağım,

ben de annen ve babanla aynı fikirdeyim. Bak neden böyle dediğimi sana anlatayım.'"

"Baba ya," dedi Patrick Corcoran, kendine bir içki daha almak için mutfağa gelmişti. Bun'dan daha zayıftı, her tarafı çillerle kaplıydı ama Bunny'nin kum rengi saçları ve o ufacık, sivri burnu onda da vardı. "Sen her şeyi birbirine karıştırmışsın. Bu olay Henry'yle olmadı ki. Hugh'nun eski dostu Walter Ballantine'di o."

"Hadi lan atma," dedi Bay Corcoran.

"Gerçekten öyleydi. Hatta sonunda gidip o uçağı almıştı bile. Hugh?" diye seslendi yan odaya. "Hugh, Walter Ballantine'i hatırlıyor musun?"

Hugh, "Tabii ki," dedi ve hemen kapıda belirdi. Şu Brandon denen veledi bileğinden tutuyordu, çocuksa onun elinden kurtulmak için öfkeyle tepinip duruyordu. "Ne olmuş ona?"

"Walter gidip şu küçük Bonanza'yı almamış mıydı?"

"Bonanza değildi o," dedi Hugh, oğlunun yumruklarını ve ciyaklamalarını müthiş bir sakinlikle görmezden geliyordu. "Beechcraft'tı." Patrick'le babası iki yandan itiraz etmeye kalkışınca, "Tamam tamam, ne diyeceğinizi biliyorum," dedi. "Walter ile birlikte o küçük Bonanza'ya bakmaya ben de gitmiştim ama adam çok para istedi. Bu uçakların sadece bakımı bile bir servete mal oluyor, hem zaten bir sürü sıkıntısı da vardı. Adam bakımına para yetiştiremediği için satıyordu onu."

"Ee, şu Beechcraft nereden çıktı o zaman?" dedi Bay Corcoran. Kolunu Henry'nin omzundan çekmişti. "O ufaklığın donanımının epey sağlam olduğunu duymuştum."

"Walter onunla bayağı sıkıntı çekti. Sarı sayfalardaki bir ilandan bulmuştu onu, New Jersey'de yaşayan emekli bir milletvekiline aitti. Seçim kampanyası yaparken oradan oraya uçmak için kullanıyormuş..."

Öfke dolu, derin bir nefes alıp, elinden kurtulmayı başarıp fişek gibi odanın diğer tarafına koşturan çocuğun peşinden öne atıldı. Çocuk, babasından kaçarken önünü kesen Patrick'in elinden de kurtuldu, arkasına dönüp peşinden koşturanlara bakayım derken Henry'nin karnına tosladı.

Çok sert çarpmıştı. Hemen ağlamaya başladı. Henry'nin ağzı bir karış açık kalmış, yüzünün tüm kanı çekilmişti. Başta düşeceğini san-

dım ama vakur, yaralı bir fil gibi başını dimdik tutup ayakta kalmayı başardı, Bay Corcoran ise onun bu haline kahkahalarla gülüyordu.

Cloke'un üst kattaki ilaçlarla ilgili söylediklerine pek inanmamıştım ama onunla birlikte o banyoya gittiğimde doğru söylediğini anladım. Ebeveyn yatak odasının içinde minicik bir giysi odası vardı, bu giysi odasında ise küçük küçük çekmeceli, siyah vernikli bir tuvalet masası, üstünde de küçük bir anahtar duruyordu. Çekmecelerden birinin içinde koca bir kutu dolusu Godiva marka çikolata ve sıra sıra dizilmiş şeker gibi rengârenk haplar vardı.

Bu ilaçları yazan doktor –özenle atılmış imzasının aksine tedbirsiz bir karaktere sahip olduğu anlaşılan Dr. E. G. Hart– oldukça cömert bir dostmuş, özellikle de amfetaminler konusunda. Bayan Corcoran'ın yaşındaki kadınlar genelde Valium'u şeker gibi çiğnerlerdi ama onda Hell's Angels motosiklet çetesini ülkeyi baştan başa dolaştırmaya yetecek kadar hap vardı.

Tedirgindim. Oda yeni giysi ve parfüm kokuyordu, duvarlardaki kocaman disko aynaları her hareketimizi binlerce kez kopyalıyordu. Biri kapıdan içeri girecek olsa ne kaçabileceğimiz bir yer ne de orada olmamızı açıklayacak bir bahanemiz vardı. Cloke takdire şayan bir hızla şişeleri elden geçirirken ben gözümü kapıdan bir an olsun ayırmıyordum.

Dalmane. Sarı-turuncu. Darvon. Kırmızı-gri. Fiorinal. Nembutal. Miltown. Bana uzattığı şişelerin her birinden ikişer tane alıyordum.

"Nasıl ya," dedi Cloke, "neden biraz daha almıyorsun?"

"Eksildiklerini fark etmesini istemiyorum."

"Siktir et," dedi, eline başka bir şişe alıp içindekilerin yarısını cebine doldurdu. "İstediğin kadar al. Gelinlerinden biri gelip talan etti sanır. Aç avucunu, biraz da şundan al," dedi ve şişede kalanların çoğunu avucumun içine boşalttı. "Çok iyi bir mal bu. Farmasötik. Sınav zamanı bunun bir tanesini on on beş dolara zor bulursun."

Ceketimin sağ cebini uyarıcı, sol cebini sakinleştirici ilaçlarla doldurup alt kata indim. Francis merdivenlerin dibinde duruyordu. "Baksana," dedim, "Henry nerede biliyor musun?"

"Hayır. Asıl sen Charles'ı gördün mü?"

Telaşlı görünüyordu. "Ne oldu?" dedim.

"Arabamın anahtarlarını yürüttü."

"Ne?"

"Paltomun cebinden anahtarları alıp çıktı. Camilla onu garaj yolundan çıkarken görmüş. Arabanın üstünü de açmış. Yağmurlu havada tekleyip durur, çok uzağa gidemez zaten ama ya – siktir," dedi, elini saçlarının arasından geçirdi. "Senin bundan haberin bile yok değil mi?"

"Onu bir saat önce falan görmüştüm. Yanında Marion vardı."

"Evet, onunla ben de konuştum. Charles'ın sigara almaya gittiğini söyledi ama üstünden bir saat geçti. Sen onu gördün mü? Onunla konuştun mu?"

"Hayır."

"Sarhoş muydu? Marion sarhoş olduğunu söyledi. Sarhoş muydu sence?"

Asıl Francis sarhoş görünüyordu. "Pek sayılmaz," dedim. "Hadi Henry'yi bulmama yardım et."

"Sana söyledim. Onun nerede olduğunu bilmiyorum. Neden arıyorsun ki onu?"

"Ona bir şey vereceğim."

"*Neymiş o*?" dedi Yunanca. "*Hap mı*?"

"Evet."

"Tanrı aşkına bir tane de bana ver," dedi öne doğru sallanarak, gözleri kocaman açılmıştı.

Uyku hapı için fazla alkollüydü. Ona bir Excedrin verdim.

"Sağ ol," dedi ve hapı viskisinden kocaman bir yudum alarak yuttu. "Umarım bu gece uykumda ölürüm. Nereye gitmiş olabilir sence? Saat kaç?"

"Ona geliyor."

"*Eve* gitmeye kalkışmamıştır, değil mi? Arabayı alıp Hampden'a geri dönmüştür belki. Camilla yarın cenaze varken asla böyle bir şey yapmaz dedi ama ben bilemiyorum, bir anda ortadan kayboluverdi.

Sigara almaya gitmiş olsaydı şimdiye kadar çoktan geri dönmüş olmaz mıydı? Başka nereye gidebilir bilmiyorum. Sen ne diyorsun?"

"Birazdan gelir," dedim. "Bak, üzgünüm ama gitmem gerek. Sonra görüşürüz."

Bütün evi dolaşıp Henry'yi aradım ve sonra onu tek başına karanlık bodrumdaki karyolalardan birinin üstüne otururken buldum.

Kafasını oynatmadan göz ucuyla bana baktı. Ona iki kapsül uzattım. "Ne bunlar?" dedi.

"Nembutal. Alsana."

Hemen elimden alıp su bile içmeden ikisini de yuttu. "Başka var mı?"

"Evet."

"Hepsini versene."

"İki taneden fazla alamazsın."

"Ver diyorum."

Çıkarıp bütün hapları verdim. "Bu iş şaka değil, Henry," dedim. "Dikkatli olmalısın."

Eline bıraktığım haplara baktı, sonra cebinden mavi renkli emaye hap kutusunu çıkarıp hepsini dikkatle kutuya yerleştirdi. "Yukarı çıkıp bana bir kadeh içki getirmezsin, değil mi?"

"Bu ilaçların üstüne içki içmemelisin."

"Bütün gün içtim zaten."

"Biliyorum."

Kısa bir sessizlik oldu.

"Bak," dedi gözlüklerini geriye doğru iterek. "Biraz viski soda istiyorum. Uzun kadehte. Viskisi çok, sodası az olsun, yanında da bir bardak buzlu su. İşte bu kadar."

"Bu istediklerini sana getirmeyeceğim."

"Eğer sen getirmezsen gidip kendim almak zorunda kalacağım," dedi.

Mutfağa gidip istediklerini getirdim ama içkinin sodasını biraz fazla koydum.

"Henry'ye mi götürüyorsun?" dedi Camilla, tam ilk bardağı hazırlamış ikincisini musluk suyuyla doldururken mutfağa gelmişti.

"Evet."

"Nerede o?"

"Aşağıda."

"Nasıl peki?"

Mutfakta yalnızdık. Gözlerimi kapıdan ayırmadan ilaç dolu çekmeceyi anlattım ona.

"Tam Cloke'a yakışır bir hareket," dedi gülerek. "Aslında oldukça iyi bir çocuk, öyle değil mi? Bun hep seni ona benzettiğini söylerdi."

Bu son söz beni şaşırtmış ve biraz da gücendirmişti. Buna karşılık bir şey söyleyecek oldum ama sonra elimdeki bardağı tezgahın üstüne bırakıp, "Sabahın üçünde telefonda kiminle konuşuyorsun?" diye sordum.

"Efendim?"

Şaşkınlığı son derece doğal görünüyordu. Ama sorun şu ki öyle usta bir oyuncuydu ki bu şaşkınlığın hakikaten gerçek olup olmadığını anlamak imkânsızdı.

Gözlerimi gözlerine diktim. O da kaşlarını çatıp gözlerini hiç ayırmadan bana baktı, tam fazla sessiz kaldığını düşünecekken kafasını sallayıp gülmeye başladı. "Ne derdin var senin?" dedi. "Neden bahsediyorsun?"

Ben de güldüm. Bu oyunda onu alt etmenin imkânı yoktu.

"Seni sorguya çekiyorum sanma," dedi. "Ama Cloke sizin evdeyken telefonda konuştuklarına dikkat etmelisin."

Yüzüme boş boş bakıyordu. "Dikkat ediyorum zaten."

"Umarım öyledir çünkü seni dinliyormuş."

"Bir şey duymuş olamaz."

"Şansını zorlamak istemezsin herhalde."

Bir süre daha birbirimize baktık. Gözünün hemen altında kalbimi yerinden söküp atan, iğne ucu kadar yakut kırmızısı bir leke vardı. Kendime daha fazla engel olamadım ve ona doğru eğilip dudaklarına bir öpücük kondurdum.

Güldü. "Ne içindi bu?" diye sordu.

Yapmaya cüret ettiğim şeyin heyecanıyla âdeta bir iki saniye duran kalbim yeniden küt küt atmaya başlamıştı. Dönüp bardaklarla ilgileni-

yormuş gibi yaptım. "Hiç," dedim, "gözüme çok güzel gözüktün." Daha başka şeyler de söyleyebilirdim belki ama üstünden sular damlayan Charles pat diye mutfağa girdi, Francis de hemen arkasından.

"Neden bana haber vermedin?" dedi Francis öfkeyle fısıldayarak. Yüzü kıpkırmızıydı, sinirden titriyordu. "Koltukların sırılsıklam olmasını, muhtemelen küflenip çürüyeceğini boş ver, yarın onunla Hampden'a geri dönmem gerektiğini de boş ver. Hepsini boş ver. Umurumda bile değil. Benim asıl inanamadığım şey özellikle yukarı çıkıp paltomu arayıp bulmuş ve anahtarları almış olman, hem de..."

"Yağmur yağarken arabanın üstünü açık bıraktığını daha önce de gördüm," dedi Charles ters ters. Tezgâhın başına geçmiş, kendine bir içki dolduruyordu, Francis'e sırtını dönmüştü. Saçları kafasına yapışmış, durduğu yerde küçük bir su birikintisi oluşmuştu.

"Ne?" dedi Francis sıktığı dişlerinin arasından. "Asla böyle bir şey yapmam."

"Hayır yaptın," dedi Charles ona dönüp bakmadan.

"Ne zaman yapmışım söyle o zaman."

"Peki. Seninle birlikte Manchester'a gitmiştik hani, okul başlamadan iki hafta kadar önceydi, Equinox Otel'e gitmeye karar vermiştik..."

"O bir yaz günüydü. Sadece yağmur çiseliyordu.

"Hiç de değil. Şakır şakır yağıyordu. Şimdi bu konuyu açmak istemiyorsun çünkü o gün beni otele götürüp..."

"Sen delirmişsin," dedi Francis. "O günün bununla hiçbir alakası yok. Şu an hava kapkaranlık, deli gibi yağmur yağıyor ve sen zilzurna sarhoşsun. Birini öldürmemiş olman bir mucize. Hem sen o sigaraları nereden aldın? Yakınlarda market bile yok ki."

"Sarhoş değilim ben."

"Ha ha. Sen onu benim külahıma anlat. O sigaraları nereden aldın? Bilmek istiyorum. Bahse girerim..."

"Sana sarhoş değilim dedim."

"Ya, evet, tabii. Bahse girerim sigara bile almamışsındır. Hem almış olsan bile sırılsıklam olmuşlardır. Nerede sahi şu sigaralar?"

"Beni rahat bırak."

"Hayır ya, cidden. Göstersene. Şu meşhur sigaraları görmek istiyorum."

Charles elindeki kadehi yere fırlatıp arkasını döndü. "Beni rahat bırak," diye tısladı.

O ürkütücü ses tonu yüzündeki ifadeyle kıyaslanamazdı bile. Francis öylece bakakaldı, ağzı bir karış açılmıştı. Hiç bitmeyecekmiş gibi gelen on saniye boyunca Charles'ın sırılsıklam giysilerinden damlayan suların ritmik pıt pıt pıt sesinden başka tek ses duyulmadı.

Henry için hazırladığım bol buzlu viski sodayı ve buzsuz suyu aldım, Francis'in yanından geçtim, mutfak kapısından dışarı çıkıp bodruma indim.

Yağmur bütün gece durmaksızın yağdı. Toz içindeki uyku tulumu burnumu gıdıkladı durdu; dökme beton üzerine incecik, son derece rahatsız bir halı atılmış zemin ne tarafa dönersem döneyim kemiklerimi acıtıyordu. Yağmur damlaları yüksek camları dövüyor, bu camlardan içeriye dolan ışık, duvarda sanki tavandan yere kadar şırıl şırıl bir dere çağlıyormuş gibi gösteriyordu.

Karyolada yatan Charles ağzı açık, horlayıp duruyordu, Francis uykusunda bir şeyler mırıldanıyordu. Arada bir su birikintilerinin üzerinden hızla bir araba geçiyor, farları bir an için odanın içinde dönüp her yanı aydınlatıyordu – bilardo masası, duvara asılmış kar ayakkabıları, kürek makinesi ve Henry'nin bir elinde içki kadehi, diğerinin parmaklarının arasında için için yanan bir sigarayla hiç kıpırdamadan oturduğu koltuk. Far ışığının vurduğu hayalet gibi solgun yüzü bir an için aydınlanıyor, sonra yeniden usulca karanlığa karışıyordu.

Ertesi sabah her yanım tutulmuş ve bir yerlerde çarpıp duran açık panjurun sesiyle sersemlemiş bir halde uyandım. Yağmur hiç olmadığı kadar şiddetlenmişti. Bembeyaz, apaydınlık mutfağın pencerelerine ritmik dalgalar halinde vururken, biz konuklar masanın etrafında toplanmış sessizce kahve ve marmelatlı bisküviden oluşan kasvetli kahvaltımızı ediyorduk.

Corcoranlar üst katta giyiniyorladı. Cloke, Bram ve Rooney dirseklerini masaya dayamış kahvelerini içerken alçak sesle konuşuyorlardı. Yeni banyo yapmış, sinekkaydı tıraş olmuş, takım elbiselerinin içinde kendinden emin ama bir yandan da mahkeme karşısına çıkacaklarmışçasına tedirgin görünüyorlardı. Kızıl saçları karmakarışık, gözleri şişmiş görünen Francis'in üstünde hâlâ sabahlığı vardı. Geç kalkmıştı, alt katın su tankındaki sıcak su bittiği için burnundan soluyordu.

Charles ile ikisi masada karşı karşıya oturuyor ve birbirlerine bakmamak için büyük çaba sarf ediyorlardı. Bugün kimseyle konuşmayan asık suratlı Marion'un gözleri yine kıpkırmızıydı, saçlarında sıcak bigudiler vardı. Üstündeki lacivert takımla çok şık görünüyordu ama ten rengi naylon çoraplar giydiği ayağına pembe tüylü terliklerini geçirivermişti. İkide bir uzanıp eliyle bigudilerin soğuyup soğumadığına bakıyordu.

Henry aramızda tabutu taşıyacak tek kişiydi – diğer beşi aile dostlarından ya da Bay Corcoran'ın iş ortaklarından oluşuyordu. Tabut ağır mıdır acaba diye merak ettim, eğer öyleyle Henry onu nasıl taşıyacaktı? Etrafına terden ve viskiden oluşan belli belirsiz amonyaklı bir koku yaysa da hiç sarhoşmuş gibi görünmüyordu. Haplar sayesinde donuk, dipsiz bir sükûnete gömülmüştü. Ateşi parmak uçlarına tehlikeli ölçüde yaklaşan filtresiz sigarasından dumanlar tütüyordu. Onun bu halini gören uyuşturucu aldığından şüphelenebilirdi ama aslında her zamanki halinden çok da farklı değildi.

Mutfak saatine göre saat dokuz buçuğu biraz geçiyordu. Cenaze töreni on birde yapılacaktı. Francis giyinmeye, Marion ise bigudilerini çıkarmaya gitti. Diğerlerimiz hâlâ uyuşuk uyuşuk mutfak masasında oturmaya devam ediyor, ikinci ve sonra üçüncü fincan kahvelerimizi keyifle içiyormuş numarası yapıyorduk ki Teddy'nin karısı içeri girdi. Sürekli sigara içen ve sarı saçlarını kısacık küt şeklinde kestirmiş, sert bakışlı, güzel bir dava avukatıydı. Yanında da Hugh'nun karısı vardı: diğerinin aksine o, onca çocuğu doğurmuş olamayacak kadar genç ve çelimsiz görünen ufak tefek, halim selim bir kadındı. Talihsiz bir

tesadüf eseri ikisinin adı da Lisa idi, bu da evde pek çok karışıklığa neden oluyordu.

"Henry," dedi ilk Lisa, masaya doğru uzanıp yarısı içilmiş Vantage marka siragasını kül tablasına bastırarak söndürdü. Giorgio parfümünü biraz fazla kaçırmıştı. "Tören başlamadan önce mihraptaki çiçekleri düzenlemek ve üstündeki kartları toplamak için kiliseye gidiyoruz. Ted'in annesi," Lisa'ların ikisi de Bayan Corcoran'dan pek hoşlanmıyordu ve bu duyguları karşılıklıydı– "senin de bizimle birlikte gelip tabutu taşıyacak diğer yakınlarla buluşmanı söyledi. Tamam mıdır?"

Gözlüklerinin metal çerçevelerinde ışıklar titreşen Henry onu duyduğuna dair hiçbir şey belli etmiyordu. Tam masanın altından ona tekme atacaktım ki usulca kafasını kaldırdı.

"Neden?" dedi.

"Tabutu taşıyacak olanların on ellide sahanlıkta buluşmaları gerekiyormuş."

Henry, tam bir Vedik sükûnetiyle, "Neden?" diye tekrarladı.

"Nedenini bilmiyorum. Sadece onun söylediklerini aktarıyorum sana. Bu iş senkronize su balesi gibi planlanıyormuş. Gitmek için hazır mısın, yoksa biraz zamana ihtiyacın var mı?"

Hugh'nun karısı alçak sesle, "Dur, Brandon," dedi koşarak mutfağa girip maymun gibi annesinin kollarına asılmaya çalışan küçük oğluna. "Lütfen. Annenin canını yakıyorsun. Brandon."

"Lisa, böyle tepene çıkmasına izin vermemelisin," dedi ilk Lisa, bir yandan saatine bakarken.

"Lütfen, Brandon. Annenin gitmesi lazım artık."

"Böyle şeyler yapacak yaşı geçti. Bunu sen de biliyorsun. Yerinde olsam onu banyoya kilitleyip bir güzel pataklardım."

Bayan Corcoran yirmi dakika kadar sonra siyah şifon bir elbiseyle kapitone desenli deri çantasını kurcalayarak aşağıya indi. Yalnızca Camilla, Sophie Dearbold ve beni kupa vitrinin başında aylaklık ederken görünce, "Herkes nerede?" diye sordu.

Kimse sorusuna cevap vermeyince merdivenlerin yarısında durdu; bozulmuştu. "Eee?" dedi. "Herkes gitti mi? Francis nerede?"

"Giyiniyor sanırım," dedim, yalan söylemeden cevaplayabileceğim bir şey sorduğuna sevinmiştim. Merdivenlerde durduğu yerden diğerlerimizin oturma odasının cam kapılarından apaçık gördüğü şeyi göremiyordu: Cloke, Bram ve Rooney, yanlarında Charles ile birlikte terasın üstü kapalı kısmında durmuş ot içiyorlardı. Herkesten çok Charles'ın ot içtiğini görmek beni çok şaşırtmıştı, bunu ancak sert bir içkinin yapacağı gibi onu toparlayacağını sandığı için yapıyordur diye düşündüm. Eğer öyleyse, kendisini kötü bir sürpriz bekliyordu. On iki on üç yaşlarındayken okulda her gün ot içerdim, hoşuma gitmiyordu aslında, soğuk soğuk terlememe, paniğe kapılmama neden oluyordu ama küçük sınıflarda okurken esrarkeş olmak müthiş havalıydı, bir de yaptığı grip benzeri paranoyak semptomları saklamakta uzmanlaşmıştım.

Bayan Corcoran suratıma Nazi yemini etmişim gibi bakıyordu. "Giyiniyor mu?" dedi.

"Öyle sanıyorum."

"Şimdiye kadar giyinemedi mi? Sabahtan beri herkes ne yapıyordu?"

Ne diyeceğimi bilemedim. Merdivenlerden birer birer kayarcasına iniyordu, artık tırabzanlar önünü kapatmadığı için kafasını o tarafa çevirdiği anda, ardındaki her şeyden bihaber otçuları gözler önüne seren yağmur damlalı cam kapıları rahatlıkla görebilirdi. Hepimiz nefeslerimizi tutmuş bekliyorduk. Bazı anneler esrarlı sigarayı görseler bile ne olduğunu anlamazlar ama Bayan Corcoran'ın gayet iyi bileceğinden adım gibi emindim.

Elindeki çantanın ağzını pat diye kapattı ve yırtıcı bir kuş gibi etrafı süzdü – onda bana babamı hatırlatabilecek tek şey de buydu.

"Eee?" dedi. "Biriniz gidip ona acele etmesini söyleyecek misiniz?"

Camilla yerinden sıçradı. "Ben gidip onu getiririm, Bayan Corcoran," dedi ama köşeyi döner dönmez teras kapısına doğru seğirtti.

"Teşekkürler, tatlım," dedi Bayan Corcoran. Aradığı şeyi –güneş gözlüklerini– bulmuştu, hemen taktı. "Siz gençlerin nesi var hiç anlamıyorum," dedi. "Özellikle sizi kastetmiyorum ama çok zor bir zaman-

dan geçiyoruz, büyük stres altındayız, bu yüzden işlerin olabildiğince sorunsuz gitmesi için elimizden geleni yapmalıyız."

Cloke, Camilla'nın usulca cama vurduğunu duyunca kafasını kaldırıp kan çanağına dönmüş gözlerle boş boş baktı. Sonra kafasını çevirip bu kez oturma odasına baktı ve yüzü bir anda değişti. Ağzından pofur pofur dumanlar çıkararak, *siktir*, dediğini dudaklarından okuyabildim.

Charles da görmüş, az kalsın boğuluyordu. Cloke, Bram'in elindeki cigarayı aldı ve parmaklarının arasında ezerek söndürdü.

Neyse ki kocaman, kapkara gözlüklerini takan Bayan Corcoran hemen arkasında cereyan eden bütün bu dramadan habersizdi. Camilla görünmeden arkasından dolanıp Francis'i getirmeye giderken, Bayan Corcoran, "Kilise biraz uzakta," dedi. "Mack ve ben bizim steyşınla gideceğiz, siz de ister bizimle isterseniz de çocukların arabasıyla gelebilirsiniz. Sanırım üç arabayla gitmeniz gerekecek, gerçi sıkışırsanız iki tane de yeter... Babaannenin evinde koşmak yasak," diyerek koşarak yanından geçip oturma odasına giren Brandon ile kuzeni Neale'ı azarladı. Mavi renkli takım elbiseler giymiş, minicik papyonlar takmışlardı; rugan ayakkabıları parke zeminde tıkırdıyordu.

Brandon nefes nefese koltuğun arkasına saklandı. "Bana vurdu, babaanne."

"O da bana göt lalesi dedi."

"Demedim."

"Dedin."

Bayan Corcoran, "Çocuklar!" diye gümbürdedi. "Kendinizden utanmalısınız."

Ne olduklarını şaşırıp sus pus olmuş çocukların yüzlerine bakmak için abartılı bir tavırla durdu. "Bunny amcanız öldü, bu ne anlama geliyor biliyor musunuz? Sonsuza dek yok oldu demek. Onu ömrünüz boyunca bir daha hiç görmeyeceksiniz demek." Çocuklara dik dik baktı. "Bugün çok özel bir gün," dedi. "Onun hatırasını anacağımız gün. Ortalıkta koşturup babaannenizin daha yeni yaptırdığı parkeleri çizmek yerine sessizce oturup amcanızın sizin için yaptığı güzel şeyleri düşünmeniz gerek."

Bir sessizlik oldu. Asık suratlı Neale, Brandon'ı tekmeledi. "Bir keresinde Bunny amcam bana piç kurusu demişti," dedi.

Bayan Corcoran onu gerçekten duymadı mı, yoksa duymamayı mı seçti, emin değilim, yüzündeki ifade ikincisinin doğru olduğunu düşündürüyordu bana. Tam da o anda terasın kapıları açıldı ve Cloke peşinde Charles, Bram ve Rooney ile birlikte içeri girdi.

"Aa. Demek oradaydınız," dedi Bayan Corcoran kuşkulu bir ifadeyle. "Bu yağmurda dışarıda ne arıyordunuz?"

"Temiz hava," dedi Cloke. Gerçekten kafayı bulmuştu. Esrar kızarıklığını gidermek için kullandığı Visine göz damlasının şişesinin ucu ceketinin mendil cebinden görünüyordu.

Aslında hepsi fena kafayı bulmuştu. Zavallı Charles'ın göz bebekleri büyümüştü, her tarafından ter damlıyordu. Bu kadarını beklemediği belliydi – parlak ışıklar, fazla kıyak kafa, düşman gibi bakan bir anneyle uğraşmak zorunda kalma.

Bayan Corcoran onlara bakıyordu. Anlayıp anlamadığını merak ediyordum. Bir an için bir laf edecek sandım ama o uzanıp Brandon'ı kolundan tuttu. "Evet, artık hepiniz yola koyulmalısınız," dedi sertçe, sonra eğilip torununun dağınık saçlarını düzeltti. "Saat geç oluyor, oturma düzeniyle ilgili sorun çıkabilirmiş gibime geliyor."

Tarihî Yerler Ulusal Kayıtları'na göre kilise bin yedi yüz bilmem kaçta yapılmıştı. Kıvrıla kıvrıla uzanan köy yolunun üstündeki bina, yıllar içinde kararmış duvarları ve arkasındaki yıkık dökük mezarlıkla daha çok bir zindanı andırıyordu. Francis'in arabasının sırılsıklam koltuklarında oturmaktan giysilerimiz ıslanmış bir halde oraya vardığımızda arabalar kasabanın dans gecesi ya da tombala partisi için toplanmış gibi köy yolunun iki yanını doldurmuştu. Yağmur gri gri çiseliyordu. Arabayı golf kulübünün yakınlarında bir yere park edip kalan beş yüz metre mesafeyi çamurlu yoldan yürüdük.

İbadethane loştu, içeriye adım attığım anda mumların ışıkları gözümü aldı. Gözlerim ışığa alışınca etraftaki demir fenerleri, yerdeki

çamurlu taş döşemeyi, her tarafı dolduran çiçekleri gördüm. Mihrabın hemen yakınındaki çiçek aranjmanlarından birinin 27 rakamı şeklinde hazırlandığını görünce şaşırdım.

Camilla'nın kulağına, "Onun yirmi dört yaşında olduğunu sanıyordum," diye fısıldadım.

"Hayır o yaşı değil," dedi, "eski formasının numarası."

Kilise tıklım tıklımdı. Gözlerim Henry'yi aradı ama göremedim, birini Julian'a benzettim fakat kafasını çevirince o olmadığını anladım. Bir süre ne yapacağımı şaşırıp olduğum yerde kalakaldım. Kalabalığa yetsin diye arka duvarın dibine katlanır metal sandalyeler konmuştu ama sonra biri yarısı boş sırayı gösterince hemen o tarafa gittik: Francis, Sophie, ikizler ve ben. Camilla'nın dibine sokulan Charles'ın iyice sıyırdığı belliydi. Kilisenin karamsar korku evi atmosferinin de pek yardımı olmuyordu. Gözlerinde apaçık korkuyla etrafına bakıyordu, Camilla ise onun koluna girmiş oturacağımız yere doğru çekiştiriyordu. Marion, Hampden'dan bugün gelen birileriyle oturmak için ortadan yok olmuştu, Cloke, Bram ve Rooney ise arabayla kilise arasında bir yerde gözden kaybolmuşlardı.

Uzun bir tören oldu. Sıradan cenaze vaazına Aziz Paul'ün Birinci Korintliler'in Sevgi bölümünden alıntıladığı nasihatlerinden konuyla alakasız ama biraz dokunaklı sözler serpiştiren vaiz yarım saat kadar konuştu. (Ölüme dair görüşleri bir paganın karamsarlığıyla sıradan bir insanın korkusu arasında değişen Julian, "Çok yakışıksız bir metin değil miydi bu?" derdi.) Sonra kürsüye Hugh Corcoran çıktı ("Bir adamın sahip olabileceği en iyi kardeşti o."); sonra Bunny'nin fazla enerjik bir tipe benzeyen eski futbol antrenörü uzun uzun Bunny'nin sahip olduğu eşsiz takım ruhundan bahsedip Bunny'nin bir defasında "aşağı" Connecticut'tan (Francis, "Siyahileri kastediyor," diye fısıldadı) zorlu bir rakibe karşı maçı nasıl da son anda çevirdiğini anlattı. Bu hikâyeyi anlatmayı arada bir durup on saniye boyunca önünde kürsüye baka baka ancak bitirmişti. Sonra kafasını kaldırıp samimi gözlerle

baktı. "Cennetle ilgili çok şey bilmiyorum," dedi. "Benim işim çocuklara futbol oynamayı, hem de çok sert oynamayı öğretmek. Bugün, oyundan çok erken alınan bir çocuğu onurlandırmak için burada toplanmış bulunuyoruz. Ama bu, sahada olduğu sürece var gücüyle çabalamadığı anlamına gelmiyor. Onun kazanamadığı anlamına gelmiyor." Uzun, merak uyandıran bir sessizlik. "Bunny Corcoran kazananlardandı," diye bitirdi sesi kısılarak.

Cemaatin arasından uzun, tek bir feryat duyuldu.

İzlediğim birkaç film (*Knute Rockne, All-American*) dışında böylesine müthiş bir performans hiç görmemiştim. Antrenör yerine oturduğunda, kilisenin yarısı –kendisi dâhil– gözyaşlarına boğulmuştu. Son konuşmacı olan Henry'ye kimse pek aldırış etmedi, Henry kürsüye çıktı ve başka tek kelime etmeden pek anlaşılmaz bir sesle A. E. Housman'dan kısa bir şiir okudu.

Şiirin adı, "Pişmanlıkla Dolu Yüreğim" idi. Neden bilhassa bu şiiri seçtiğini bilmiyorum. Corcoranların ondan bir şeyler okumasını istediklerini biliyorduk, uygun bir şey seçeceğine güvendikleri için ondan bunu istediklerini tahmin ediyordum. Ama kolaylıkla başka bir şey de seçebilirdi, Tanrı aşkına, Lycidas ya da Upanişadlardan herkesin aklına gelebilecek bir şeyler ya da her ne olursa olsun, başka bir şey – Bunny'nin ezbere bildiği o şiir değil. Bunny ortaokuldayken öğrendiği modası geçmiş, klişe şiirlere bayılırdı: "Hafif Süvari Alayının Hücumu", "Flanders Tarlalarında" ve ne şairlerini ne de adlarını hatırladığım bir dolu duygusal şiir bilirdi. Bu konularda burnu havada takılan diğerlerimiz, tıpkı King Dons ve Hostess Twinkies gibi hazır keklere olan düşkünlüğü gibi, şiir konusunda da utanç verici bir zevke sahip olduğunu düşünürdük. Bunny'nin Housman'ın bu şiirini sarhoşken müthiş bir ciddiyetle, ayıkken dalga geçerek öyle çok kez okuduğunu duymuştum ki mısraları zihnime âdeta onun ses tonuyla kazınmıştı, bu şiiri eriyip akan mumların, çiçekleri titreten cereyanın ve dört bir yanda ağlayan insanların arasında, Henry'nin o resmî ve tekdüze sesinden (çok kötü şiir okurdu) duymak belki de bu yüzden, en kısa sürede mümkün olan

en büyük acıyı vermek için özel olarak geliştirilen Japon işkenceleri gibi, yüreğimi derin bir acıyla dağlayıvermişti.

Çok kısa bir şiirdi bu.

Pişmanlıkla dolu yüreğim
Altın kalpli dostlarım vardı benim
Gül dudaklı kızlar
Ve çevik delikanlılar.
Şimdi o delikanlılar
Aşılmaz derelerde boğuldular
O gül dudaklı kızlar
Güllerin solduğu bahçelerde yatıyorlar.

Fazla uzun süren kapanış duası boyunca bir o yana bir bu yana sallanırken buldum kendimi, öyle ki yeni ayakkabılarımın kenarları topuk kemiğimin altındaki hassas deriyi sıyırmıştı. Hava ağırlaşmıştı, insanlar ağlıyordu, kulağıma kadar gelip sonra kaybolan bir vızıltı duyuyordum. Bir an için bayılacağımdan korktum. Sonra bu vızıltının tepemizde daireler çize çize uçan kocaman bir eşek arısından geldiğini fark ettim. Elindeki anma töreni broşürünü ona doğru boş yere sallayıp duran Francis arıyı kızdırmayı başarmıştı, böcek ağlamakta olan Sophie'nin kafasına doğru inişe geçti ama onun hiçbir tepki vermediğini görünce yarı yolda dönüp biraz eğlenmek için sıranın arkasına konmayı seçti. Camilla usulca eğilip ayakkabısını çıkarmaya yeltenmişti ki o daha bunu yapamadan Charles arıyı *Toplu Dua Kitabı*'yla vurup öldürüverdi. Bu vuruşun sesi tüm kilisede çınlamıştı.

Duanın önemli bir yerine gelmiş olan papaz yerinden sıçradı. Gözlerini açtığı gibi bakışlarını suçlu dua kitabını hâlâ elinde tutan Charles'a dikti. "Onlar umudu olmayanlar gibi beyhude keder ve ızdırapla sürünmeseler de," dedi biraz daha yükselttiği sesiyle, "başlarını kaldırıp gözyaşlarının arasından hep sana bakarlar..."

Başımı hemen öne eğdim. Eşek arısı kara antenlerinden biriyle hâlâ sıraya asılı duyuyordu. Gözlerimi ona diktim ve *Hampden Exa-*

miner gazetesini rulo yapıp evdeki sineklerin peşinde koşturan uçan böcekleri öldürme ustası Bunny'yi, bizim zavallı Bunny'mizi düşündüm.

Törenden önce birbirleriyle konuşmayan Charles ve Francis, her nasılsa tören sırasında barışmayı başarmışlardı. Sessiz ve mükemmel bir ahenkle son kez, "Âmin!" denirken, yandaki boş sıraya geçiverdiler. Tek kelime bile etmeden hızla koşturarak erkekler tuvaletine girdiklerini gördüm, Francis duraksayıp endişeli gözlerle son bir kez arkasına baktı ama eli çoktan ceketinin cebindeki ne olduğunu adım gibi bildiğim şeye uzanmıştı bile – torpido gözünde alırken gördüğüm içinde kim bilir hangi içkinin durduğu cep matarasına.

Mezarlıkta çamurlu, kapkara bir gün yaşanıyordu. Yağmur durmuştu ancak gökyüzü hâlâ karanlıktı ve sert bir rüzgâr esiyordu. Biri kilisenin çanlarını çalmaya başladı ama pek becerebildiği söylenemezdi, hipnoz seanslarındaki gibi bir ileri bir geri giderken tempoyu tam tutturamıyordu.

İnsanlar uçuşan eteklerini ve kafalarındaki şapkaları tutarak arabalarına koşuşturdular. Camilla hemen birkaç adım önümde, parmak uçlarında sekerek rüzgârla birlikte kendisini de savuran şemsiyesini kapatmaya çalışıyordu – siyah matem elbiseli bir Mary Poppins. Ona yardım etmek için öne atıldım ama ben yanına ulaşana kadar şemsiye ters dönüvermişti. Bir anlığına kendisine ait korkunç bir hayata kavuştu şemsiye, tıpkı bir teruzor misali ciyak ciyak bağırarak telli omurgasını çırpıyordu, Camilla küçük, tiz bir çığlık atarak onu elinden bırakınca havada iki üç metre kadar uçtu, birkaç takla attı ve bir dişbudak ağacının yüksek dallarına takıldı.

"Kahretsin!" dedi, bir ağacın tepesindeki şemsiyeye bir de incecik bir kan sızan parmağına bakıyordu. "Kahretsin! Kahretsin!"

"İyi misin?"

Parmağının kesilen yerini emdi. "Bir şeyim yok," dedi ters ters, hâlâ ağacın dallarına bakıyordu. "En sevdiğim şemsiyemdi o."

Cebimden mendilimi çıkarıp ona uzattım. Mendili şöyle bir savurarak açıp parmağına sardı (*dalganan mendil, savrulan saçlar, kara-*

ran gökyüzü), onu seyrederken sanki zaman durdu ve hançer gibi bir anı beni yerime mıhladı: gökyüzü tıpkı o zamanki gibi gökgürültüsü habercisi bir griliğe bürünmüştü, yeni çıkmış yapraklar, yüzüne, dudaklarına doğru savrulan saçlar tıpkı...

(*dalganan mendil*)

(*...uçurumdaki gibi. Henry ile birlikte o da aşağıya inmiş, sonra yukarıya ondan önce dönmüştü, diğerlerimiz uçurumun kenarında bekliyorduk, soğuk rüzgâr, tir tir titremeler, onu yukarıya çekmek için hemen öne atıldık: ölmüş mü? Hı? Cebinden bir mendil çıkarıp çamurlu ellerini sildi, hiçbirimizin yüzüne bile bakmıyordu, açık renkli saçları kapkara gökyüzüne doğru savruluyordu, beklendiğinin aksine yüzü tamamen ifadesizdi...*)

Hemen arkamızda biri yüksek sesle, "Baba?" dedi.

Şaşkınlık ve suçluluk duygusuyla yerimden sıçradım. Hugh idi bu. Hızlı hızlı, koşarcasına yürüyordu; kısa sürede babasına yetişti. "Baba?" dedi tekrar, elini babasının çökmüş omzuna koydu. Adam cevap vermiyordu. Onu hafifçe sarstı. Az ileride, tabutu taşıyanlar (Henry'yi tam olarak çıkaramıyordum, aralarında bir yerde olmalıydı) onu cenaze arabasının açık kapılarından içeri sokup ittiler.

"Baba," diyordu Hugh. Son derece telaşlı görünüyordu. "Baba. Bir saniye beni dinlemen lazım."

Kapılar çarparak kapandı. Bay Corcoran usulca, yavaş yavaş döndü. Şampiyon diye çağırdıkları bebeği kucağında taşıyordu ama belli ki bebeğin varlığı bugün ona teselli olmuyordu. O iri, sarkık suratında kaybolmuş gibi tekinsiz bir ifade vardı. Oğluna onu hayatında ilk kez görüyormuş gibi bakıyordu.

"Baba," dedi Hugh. "Bil bakalım kimi gördüm? Bil bakalım kim geldi? Bay Vanderfeller," dedi aceleyle babasının kolunu sıkarak.

Corcoranların tıpkı Tanrı'ya dua ederken duydukları hürmetle andıkları bu meşhur adın yüksek sesle söylenmesi Bay Corcoran'ın üzerinde mucizevi bir iyileştirici etki gösterdi. "Vanderfeller mı geldi?" dedi etrafına bakarak. "Nerede?

Corcoranların ailece ortak bir şuursuzlukla yere göğe koyamadıkları bu muhterem kişilik, kendisinden de muhterem dedesinden kalma bir yardım kuruluşunun başkanıydı ve tesadüfe bakın, bu kuruluş Bay Corcoran'ın bankasında çoğunluk hissesine sahipti. Bu da beraberinde birlikte katıldıkları kurul toplantılarını, hayır gecelerini getiriyordu; Corcoranlar, Paul Vanderfeller'a dair bitmek bilmez bir "hoş" anılar koleksiyonuna sahiplerdi – ne kadar Avrupai olduğunu, ince esprilerinin dillere destan olduğunu anlata anlata bitiremiyorlardı. Bana sorarsanız epey kötü olan bu espriler (okuldaki bekçi kulübesinde duran güvenlikler bu adamdan çok daha zekiydi) sürekli kendini tekrar ediyor olsa da Corcoranlar her defasında samimiyetle katıla katıla gülerdi. Bunny'nin konuşmayı başlatmak için durup dururken ortaya atmayı en sevdiği cümlelerden biri, "Babam geçen gün Paul Vanderfeller'la öğle yemeği yerken..." diye başlıyordu.

Ve işte muhteremleri kanlı canlı buradaydı, haşmetinin ışığıyla hepimizi yakıp kavuruyordu. Dönüp Hugh'nun babasına işaret ettiği tarafa bakınca onu gördüm – kırklı yaşların sonralarında, şık giyimli, sıradan görünüşlü bir adamdı, yüzünde sürekli eteğinin öpülmesine alışkın birinin iyi niyetli ifadesi vardı, çirkin gözlükleri ve ortalamadan bir hayli kısa olan boyu dışında "Avrupai" hiçbir yanı yoktu.

Bay Corcoran'ın yüzüne sevecenliğe benzer bir ifade yayıldı. Tek kelime bile etmeden bebeği Hugh'nun kucağına itip aceleyle o tarafa doğru seğirtti.

Belki Corcoranlar da İrlandalı olduğu için, belki Bay Corcoran Boston'da doğduğu içindir, bilmiyorum ama nedense bütün aile Kennedylerle aralarında gizli bir akrabalık olduğuna inanıyor gibiydi. Bu, Bayan Corcoran'ın saç şekli ve çakma Jackie gözlükleriyle bilhassa artırdıkları bir benzerlik olsa da temelde benzeyen bazı fiziksel özellikler de yok değildi: Brady ve Patrick'in dişlekliği ve fazla bronzlaşmış sıskalığı Bobby Kennedy'yi akla getirirken, Bunny de dâhil olmak üzere diğer kardeşler ise suratlarının tam ortasında toplanmış gibi duran yuvarlak ağız ve burunları, çok daha iri kıyım yapılarıyla Ted Kennedy tipindey-

diler. Onları Kennedy kabilesinin ikincil üyeleri, mesela kuzenleri falan sanmak çok da imkânsız sayılmazdı. Francis bir defasında Bunny'yle birlikte Boston'da çok şık ve çok kalabalık bir restorana girdiklerini anlatmıştı. Uzun bir süre beklemişler, sonra garson onlara isim sormuş, Bun topuklarının üstünde sallana sallana, "Kennedy," demiş ve restoran çalışanları hemen koşturup masalardan birini hazırlamaya koyulmuşlar.

Belki zihnimde dolanıp duran bu eski çağırışımlardı ya da belki de daha önce sadece devlet büyüklerinin televizyonlarda yayınlanan cenazelerini görmüş olmamdandı, bilmiyorum, her halükârda Bay Vanderfeller'ın Bentley'sinin de aralarında bulunduğu, camlarına yağmur vurmuş upuzun, siyah arabalardan oluşan bu cenaze konvoyunu âdeta rüyalara dalarcasına, kafamda bir başka cenazenin konvoyuyla, çok daha meşhur bir cenaze kafilesiyle ilişkilendirmiştim. Yavaş yavaş ilerledik. Kâbuslarımın değişmez unsurlarından güllerle bezeli bir geçit törenindeki üstü açılır arabaları andıran, çiçeklerle dolu üstü açık arabalar, cenaze arabasını hemen arkasından takip ediyorlardı. Glayöller, boyalı kasımpatılar, palmiye yaprakları. Rüzgâr çok sert esiyordu; çiçeklerin parlak renkli taç yaprakları kopup havaya savruluyor, arkadan gelen arabaların ıslak camlarına konfeti gibi yapışıyordu.

Mezarlık otoyolun üzerindeydi. Mustang'i kenara çekip kapılarını aynı anda tık diye kapatarak indik. Çer çöp dolu banketin kenarında durmuş birbirimize bakıyorduk. Arabalar hemen iki metre ötemizden vızır vızır geçip gidiyordu.

Burası büyük bir mezarlıktı, dümdüz ve rüzgârlıydı, bir adı yoktu. Bir örnek mezar taşları toplu konut evleri gibi sıra sıra dizilmişlerdi. Cenaze evine ait Lincoln'ün üniformalı şoförü arkadan dolaşıp Bayan Corcoran'ın kapısını açtı. Nedendir bilmem, elinde küçük bir gonca gül buketi taşıyordu. Patrick yanına gidip ona kolunu uzattı. Bayan Corcoran eldivenli eliyle oğlunun koluna girdi, kapkara gözlüklerinin ardında ne düşündüğü belli olmuyordu; bir gelin gibi sessiz ve sakindi.

Cenaze arabasının arka kapıları açıldı, tabut aşağıya indirildi. Omuzlara alındıktan sonra yemyeşil çimlerin üstünde küçük bir kayık gibi aşağı yukarı sallanırken insanlar da onun peşinde sürükleniyorlardı. Kapağındaki sarı kurdeleler hiçbir şeye aldırış etmeksizin neşeyle çırpınıyordu. Gökyüzü engin ve karanlıktı. Üstünde balkabağından rengi solmuş ufacık bir fenerin pis pis sırıttığı küçük bir çocuk mezarının yanından geçtik.

Mezarın üstüne bahçe partilerinde kullanılanlara benzer, yeşil çizgili bir tente kurulmuştu. Çok anlamsız, aptal bir görüntüsü vardı, bu bomboş, adi, kaba saba şey bu ıssız yerde esen rüzgârla birlikte dalgalanıp duruyordu. Ne yapacağını bilemeyen küçük gruplar halinde durduk. Nedense bundan daha fazlasını bekliyordum. Çim biçme makinelerinin yuttuğu çöpler çimlerin üstüne yığılmış duruyordu. Aralarındaki sigara izmaritlerini, çikolata ambalajlarını seçebiliyordum.

Bu çok aptalca, diye düşündüm ani bir panik dalgasına kapılarak. *Bu nasıl oldu böyle?*

Otobandaki trafik sular sıçratarak ilerliyordu.

Mezar tarif edemeyeceğim kadar ürkütücüydü. Daha önce hiç mezar görmemiştim. Çok barbarca bir şeydi bu, bir yanında aile için ayrılmış katlanır sandalyeler, diğer yanında yığılmış ıslak toprak duran kör bir kuyu. *Yüce Tanrım,* dedim içimden. Birden her şeyi can yakıcı bir netlikle görmeye başlamıştım. Onu o deliğe atıp üstüne toprak döktükten sonra kalkıp evlerine gideceklerse, o tabuta, brandaya, onca törene ne gerek vardı ki madem? Hepsi bunun için miydi yani? Bir çöpmüş gibi ondan kurtulmak için miydi?

Bun, diyordum içimden, *ah, Bun, çok üzgünüm.*

Papaz töreni hızlıca gerçekleştirdi, brandanın altında o hissiz yüzü yeşile çalıyordu. Julian da oradaydı – onu görmüştüm şimdi, dördümüze doğru bakıyordu. Önce Francis, sonra da Charles ve Camilla gidip onun yanında durdular ama benim umurumda bile değildi, uyuşmuş gibiydim. Corcoranlar ellerini dizlerinin üstüne koymuş, sessizce oturuyorlardı, *orada, o korkunç çukurun başında nasıl öylece oturabiliyorlar,* diye düşündüm. Günlerden çarşambaydı. Çarşambaları saat onda Yunanca

kompozisyon dersi vardı, şimdi hepimizin orada olması gerekirdi. Tabut mezarın yanında dilini yutmuş gibi uzanıyordu. Tabutu açmayacaklarını biliyordum ama keşke açsalardı. Onu bir daha asla görmeyeceğim kafama ancak dank etmeye başlıyordu.

Tabutu taşıyanlar, bir tragedyadaki yaşlılar korosu gibi, simsiyah bir sıra halinde tabutun arkasına dizilmişlerdi. İçlerinde en gençleri Henry'ydi. Ellerini önünde kavuşturmuş, sessizce dikiliyordu – iri, beyaz, bilge eller, bakımlı ve her şeye muktedir, biz uçurumun kenarından eğilmiş nefes nefese izlerken nabzı atıyor mu diye kontrol etmek için Bunny'nin boynunu kırılmış kökünden bir sağa bir sola çeviren de yine aynı ellerdi. O uzak mesafeden bile boynunun aldığı ürkütücü açıyı, ters dönmüş ayağındaki ayakkabıyı, burnundan ve ağzından sızan kanı görebilmiştik. Ona iyice yanaşıp, yamulup Bunny'nin kafasına kadar çıkan gözlüklerine dokunmamaya dikkat ederek, göz kapaklarını başparmağıyla geriye doğru çekmişti. Bacaklarından biri tek bir kez sertçe kasıldı ve bu kasılma giderek hafifleyip seğirmelere dönüştükten sonra kayboldu. Camilla'nın kol saatinde saniye ibresi vardı. İkisinin sessizce bir şeyler konuştuğunu gördük. Camilla'nın peşinden eliyle dizini tuta tuta yukarı tırmandıktan sonra ellerini pantolonuna sildi ve hep bir ağızdan fısıldadığımız soruya *–Ölmüş mü? Hı?–* soğukkanlı bir doktor gibi kafa sallayarak cevap verdi...

Yüce Tanrım, sana yalvarıyoruz, bu dünyadan gitmiş olsa bile yine senin sevgili kulun olan kardeşimiz Edmund Grayden Corcoran'ın aramızdan ayrılışı için yas tutarken, onun ardından bir gün bizlerin de bu dünyaya veda etme sırasının geleceğini aklımızdan hiç çıkarmıyoruz. Son nefesimizde de bizden lütfunu esirgeme ve bizleri ani bir ölüme gafil avlanmaktan koru...

Böyle olacağını tahmin bile edemezdi. Ne olduğunu bile anlayamamıştı ki, o kadarcık bile vakti olmamıştı. Yüzme havuzunun kenarında kollarını sallayarak komiklik yaparmış gibi sendelemişti. Derken o kâbus gibi şaşkın düşüş. Dünyada ölüm diye bir şey olduğunu bilmeyen, gözüyle görse bile inanmayacak olan biri, ölümün günün birinde kendisini bulabileceğini aklına bile getirmez.

Kanat çırpan kargalar. Otların arasında gezinen parlak kanatlı böcekler. Yerdeki su birikintisinden yansıyan gökyüzünün donuk ve bulanık görüntüsü. Bir varmış, bir yokmuş.

...Ben dirilişin ve hayatın ta kendisiyim. Bana inanan, ölse bile yaşayacaktır, yaşadığı müddetçe bana inanan her kim olursa olsun asla ölmez...

Tabutu taşıyanlar, gıcırdayan uzun kayışlarından tutarak tabutu mezara indirdiler. Tabutun ağırlığıyla zorlanan Henry'nin kasları titriyordu, var gücüyle dişlerini sıkıyordu. Ceketinin arkası terden sırılsıklam olmuştu.

Ağrı kesicilerin yerinde durduğundan emin olmak için ceketimin cebini yokladım. Eve dönüş yolu epey uzun olacaktı.

Kayışlar geri çekildi. Papaz mezarı kutsadıktan sonra üstüne kutsal su serpiştirdi. Toprak ve karanlık. Bay Corcoran yüzünü ellerinin arasına gömmüş, tekdüze hıçkırıklarla ağlıyordu. Tente rüzgâr yüzünden sallandı.

İlk kürek dolusu toprak. Tabutun üstüne pat diye çarpan sesi içimi kapkara, bomboş, hastalıklı bir hisle doldurdu. Bayan Corcoran, bir koluna Patrick, diğerine ayık Ted girmiş halde, mezara doğru bir iki adım attı. Gül buketini eldivenli eliyle mezarın üstüne serpiştirdi.

Henry usulca, yavaş yavaş, uyuşuk ve sonsuz bir sakinlikle eğildi ve yerden bir avuç toprak aldı. Elini mezarın üstünde tutup toprağın parmaklarının arasından akmasına izin verdi. Sonra müthiş bir dinginlikle bir adım geriye çekildi ve elini göğsünde gezdirip yakasını, kravatını, özenle kolalanmış tertemiz, bembeyaz gömleğini toprağa buladı.

Gözlerimi ondan ayıramıyordum. Julian, Francis ve ikizler de dehşet içinde ona bakıyorlardı. Görünüşe bakılırsa o olağandışı bir hareket yaptığının farkında bile değildi. Rüzgâr saçlarını karıştırır, loş ışık gözlüklerinin çerçevesinde parıldarken o, yerinden kıpırmadan orada öylece dikiliyordu.

8. Bölüm

Corcoranların cenaze sonrasında düzenledikleri aile toplantısına dair anılarım, muhtemelen oraya giderken yuttuğum bir avuç dolusu ağrı kesici kokteyli yüzünden çok bulanık. Ama morfin bile bu toplantının dehşetini dindirmeye yetmezdi. Neyse ki Julian da oradaydı, tıpkı bir iyilik meleği gibi insanların arasında dolaşıyor, onlarla kısacık da olsa kibarca sohbet ediyor, herkese söylenecek doğru şeyi biliyor ve aslında birbirlerini pek sevmeseler de Corcoranlara öyle eşsiz, öyle büyülü, öyle tatlı dilli bir tavırla yaklaşıyordu ki Bayan Corcoran'ı bile yatıştırmayı başarmıştı. Üstüne üstlük, Paul Vanderfeller ile eski dost oldukları ortaya çıkmıştı ki Corcoranlar için bundan daha yüce bir şeref olamazdı. O sırada yakınlarda olan Francis, Vanderfeller'ın Julian'ı görünce hemen yanına gidip ona sarıldığını ve yanağından öptüğünü (Bayan Corcoran'ın bunu komşularından birine "Avrupai şekilde" diyerek anlattığı konuşuluyordu) gören Bay Corcoran'ın yüzündeki ifadeyi asla unutmayacağını söylüyordu.

Sabahki kederli törenin neşelerinden hiçbir şey kaybettirmediği anlaşılan küçük Corcoranlar yine etrafta koşturup kudurmaya başlamışlardı: birbirlerine kruvasanlar fırlatıyor, ciyak ciyak kahkahalar atıyor, ellerinde osuruk sesine benzer korkunç bir ses çıkaran birer oyuncakla kalabalığın içinde kovalamaca oynuyorlardı. Yemek şirketi de işi eline yüzüne bulaştırmış, âdeta felakete davetiye çıkarmıştı; çok fazla içki, çok az yiyecek vardı. Ted ve karısı durmadan kavga ediyorlardı. Bram Guernsey keten dokumalı koltuğun üstüne kusmuştu. Bay Corcoran'ın ruh hali neşeyle müthiş bir keder arasında gidip geliyordu.

Bütün bunların üstünden çok geçmeden Bayan Corcoran yatak odasına çıktı. Tekrar aşağıya indiğinde yüzü hiç görmek istemeyeceğiniz korkunç bir ifadeye bürünmüştü. Alçak sesle kocasına "soyulduklarını" söyledi, buna kulak misafiri olan birinin hemen yanında oturan kişiye aktarmasıyla birlikte bu sözler hızla tüm salona yayıldı ve hiç istenmedik bir kargaşaya neden oldu. Ne zaman olmuştu? Ne çalınmış? Polisi aramışlar mıydı? İnsanlar sohbetlerini yarıda kesip mırıl mırıl mırıldanan bir akın halinde üstüne gitmeye başladılar. Bayan Corcoran yaralı anne havasına bürünerek insanların sorularını ustalıkla geçiştirdi. *Hayır*, dedi, polisi aramaya hiç gerek yoktu, çalınanlar yalnızca kendisi için manevi değeri olan ufak tefek, önemsiz şeylerdi.

Cloke bunun üstünden çok geçmeden ilk fırsatta orayı terk etti. Kimse bu konuda ağzını açıp bir şey söylemese de Henry de çoktan gitmişti. Cenazeden neredeyse hemen sonra, Corcoranlara yarım yamalak bir veda edip kendisiyle konuşmak için can atan Julian'a tek kelime bile etmeden çantalarını toplamış, arabasına binmiş ve çekip gitmişti. Julian, "Perişan bir halde," demişti Camilla'yla bana (aldığım Dalmane'lerden ötürü tamamen uyuştuğum için ona cevap verememiştim). "Bir doktora görünse iyi olacak."

"Geçen hafta çok zor günler geçirdi," dedi Camilla.

"Kesinlikle. Ama sanırım Henry'ye biraz haksızlık ediyormuşuz, bizim sandığımızdan çok daha hassas bir çocukmuş. Bunu atlatması onun için pek çok açıdan çok zor olacak. O ve Edmund sizin düşündüğünüzden çok daha yakınlardı." Derin bir iç çekti. "Okuduğu şiir sizce de biraz tuhaf kaçmadı mı? *Phaedo*'dan bir şeyler önerebilirdim ona."

Öğlen iki sularında toplantı dağılmaya başladı. Biz akşam yemeğine de kalabilirdik; eğer sarhoş olan Bay Corcoran'ın ısrarlı daveti gerçek olsaydı, eğer onun hemen arkasında duran Bayan Corcoran'ın yüzündeki buz gibi gülümseme gerçek olmadığını üstüne basa basa söylememiş olsaydı, aile dostları olarak bodrum kattaki bize ayrılmış karyolalarda uyuyup sonsuza dek orada kalabilir, Corcoran ailesinin hayatına dâhil olup hem sevinçlerini hem üzüntülerini seve seve paylaşabilirdik: ailece

tatile çıkar, ufaklıklara bakıcılık yapar, arada bir ev işlerine yardım eder, hep birlikte, bir takım olarak çalışırdık çünkü Bay Corcoran'ın her zaman vurguladığı gibi, Corcoranlar böyle yapardı. Kolay bir hayat olmazdı bu –Bay Corcoran'ın oğullarının hayatlarını pek de kolaylaştırdığı söylenemezdi– ama karakter, cesaret ve iyi ahlak gibi açılardan akıl almaz derecede zengin olacağı kesindi, artık ebeveynlerin pek çoğunun çocuklarına iyi ahlak kazandırma zahmetine girdiğini pek sanmıyordu kendisi.

Nihayet oradan kurtulabildiğimizde saat dört olmuştu. Nedense bu defa küsüşenler Charles ve Camilla idi. Bir konuda kavga etmişlerdi, onları bahçede tartışırken görmüştüm, eve gidene kadar bütün yol boyunca arka koltukta yan yana oturuyor ve ne kadar gülünç derecede aynı göründüklerinden habersiz, ikisi de kollarını göğsünde kavuşturmuş, dimdik karşıya bakıyordu.

Sanki gerçekte olduğundan çok daha uzun süredir Hampden'dan uzaktaymışım gibi geliyordu. Odam ıssız ve küçücük görünmüştü gözüme; sanki haftalardır boş duruyordu. Pencereyi açtım ve dağınık yatağıma uzandım. Çarşaflar küf kokuyordu. Dışarısı alacakaranlıktı.

Nihayet hepsi bitmişti ama tuhaftır, düş kırıklığına uğramış gibi hissediyordum kendimi. Pazartesi günü iki dersim vardı: Yunanca ve Fransızca. Son üç haftadır Fransızca sınıfına uğramıyordum, artık derse gitmem gerektiği düşüncesi yüreğimi sıkıştırıyordu. Final ödevleri. Yatakta bir o tarafa bir bu tarafa dönüyordum. Sınavlar. Bir buçuk ay içinde yaz tatili başlayacaktı, tatili hangi cehennemde geçirecektim acaba? Dr. Roland için mi çalışacaktım? Yoksa Plano'da benzin mi dolduracaktım?

Kalkıp bir Dalmane daha aldım ve tekrar yattım. Dışarıda hava neredeyse tamamen kararmıştı. Duvarlardan yan odadaki komşumun müzik setinden yükselen sesi duyabiliyordum: David Bowie. "This is Ground Control to Major Tom..."

Tavana vuran gölgeleri seyrettim.

Uykuyla uyanıklık arasında tuhaf bir âlemde, kendimi bir mezarlıkta buldum, Bunny'nin gömüldüğü yer değildi burası, çok daha eski ve meşhur, bambaşka bir yerdi – çitler ve her dem yeşil bitkilerle çevriliydi, çatlak mermer taşlarını sarmaşıklar kaplamıştı. Parke taşlı dar bir patikadan yürüyordum. Köşeyi döndüğüm anda, o karanlığın içinde ışık saçan bulutlar gibi duran bir ortancanın beyaz çiçekleri yanağıma dokundu.

Ünlü bir yazarın mezarını arıyordum – Marcel Proust'tu galiba ya da belki George Sand. Artık her kimse, orada gömülü olduğunu biliyordum ama dört bir yanı otlar bürümüştü, taşların üstündeki isimleri okuyamıyordum, üstüne üstlük hava da kararıyordu.

Kendimi bir bayırın tepesindeki karanlık bir çam ormanında buldum. Aşağıda sisler içinde, dumanlı bir vadi uzanıyordu. Arkamı dönüp geldiğim yola baktım: Çan kulesinin mermer tepesi, loş anıt mezarlar, giderek artan karanlıkta hiç olmadığı kadar solgun görünüyordu. Ta aşağıda, belki bir meşaleye, belki de bir el fenerine ait ufacık bir ışık mezar taşlarının arasından dolaşarak bana doğru geliyordu. Daha iyi görmek için öne doğru eğildim ve tam da o anda hemen arkamdaki çalılıkların arasında bir hışırtı duyup irkildim.

Corcoranların Şampiyon diye seslendikleri bebekti bu. Boylu boyunca yerde yuvarlanıyor, ayağa kalkmaya çalışıyordu, bir süre sonra çabalamaktan vazgeçti ve olduğu yerde uzandı, ayakları çıplaktı, tir tir titriyordu, göbeği bir inip bir şişiyordu. Altında bebek bezinden başka hiçbir şey yoktu, kollarında ve bacaklarında upuzun, ürkütücü sıyrıklar göze çarpıyordu. Dehşet içinde ona bakıyordum. Corcoranlar düşüncesiz tiplerdi, evet ama bu kadarı vicdansızlıktı; *o canavarlar, o embesiller çekip gitmiş, bebeği burada tek başına bırakmışlar*, diye düşündüm.

Bebek içini çeke çeke ağlıyordu, bacakları soğuktan maviye dönmüştü. Tombul bir deniz yıldızına benzeyen elinde McDonald's'tan aldıkları çocuk menüsünün yanında verilen o plastik uçak vardı. İyi olup olmadığına bakmak için ona doğru eğildim ama tam o sırada birinin çok yakınımda abartılı ve alaycı bir biçimde boğazını temizlediğini duydum.

Bundan sonra olanlar göz açıp kapayıncaya dek yaşandı. Hemen arkamdaki karaltı, dönüp baktığım anda kayboldu ama bir anlığına da olsa gördüğüm şey beni çığlık çığlığa geriye doğru savurdu; düşüyor düşüyor, düşüyordum, en sonunda beni kucaklamak için karanlığa doğru yükselen yatağıma düştüm. Bu düşüş beni uyandırmıştı. Bir süre olduğum yerde tir tir titremekten başka bir şey yapamadım, sonra hemen kalkıp el yordamıyla ışığı açtım.

Masa, kapı, sandalye. Tekrar yatağa uzandım, hâlâ titriyordum. Yüzü ışık açıkken bile hatırlamak istemeyeceğim kadar parçalanmış, akan vıcık vıcık kanlar kuruyup kabuklaşmış olsa da onun kim olduğunu çok iyi biliyordum ve rüyada o da benim kim olduğumu biliyordu.

Son haftalarda yaşadıklarımızdan sonra birbirimizden biraz usanmış olmamız pek şaşırtıcı değildi. İlk birkaç gün derslerde ve yemekhanede görüşmek dışında hepimiz büyük ölçüde kendi içimize çekildik; Bun ölüp gömüldüğüne göre konuşacak pek fazla şeyimiz ve sabahın dörtlerine beşlerine kadar ayakta kalmak için sebebimiz kalmamıştı.

Kendimi tuhaf şekilde özgür hissediyordum. Uzun yürüyüşlere çıkıyor, tek başıma sinemaya gidiyordum, cuma gecesi kampüs dışında verilen partiye gittim, hocalardan birinin arka avlusundaki basamaklara oturup bira içtim ve bir kızın benim için diğerine, "Çok üzgün görünüyor, değil mi?" dediğini duydum. Işıl ışıl bir geceydi; cırcır böcekleri ötüyor, gökyüzünde milyonlarca yıldız parlıyordu. Kız güzeldi, tam benim sevdiğim gibi, fıkır fıkır, gözlerinin içi gülen tiplerden. Yanıma gelip sohbet açmaya çalıştı, onunla evine de gidebilirdim ama filmlerdeki trajik karakterin yaptığı gibi (Hani filmlerde savaş dönüşü travması yaşayan gazi ya da durup durup hatıralara dalan genç dul, yeni tanıştığı kadına ilgi duyar ama o masum genç kadını dâhil edemeyeceği kadar karanlık bir geçmişe saplanıp kalmıştır ya) sonunu düşünmeden kibarca flört etmenin, onun o güzel gözlerinde parlayan empati yıldızlarını izlemenin, beni kendimden kurtarmak istemesine tanıklık etmenin (*ah, canım benim*, diyordum içimden, *kendini nasıl*

bir belanın içine sokmaya çalıştığını bir bilsen), canım isterse onunla evine gidebileceğimi bilmenin zevki bana yetmişti.

Onunla gitmedim. Çünkü iyi kalpli yabancılar ne düşünürse düşünsün benim ne bana refakat edilmesine ne de boş teselliye ihtiyacım vardı. Tek istediğim şey yalnız kalmaktı. Partiden sonra odama değil, Dr. Roland'ın ofisine gittim, beni orada aramanın kimsenin aklına gelmeyeceğini biliyordum. Geceleri ve hafta sonları mükemmel derecede sessiz oluyordu burası, Connecticut'tan döndüğümüzden beri orada epey vakit geçirmiştim – kitap okuyor, koltukta uyukluyor, hem onun işlerini hem de kendi işlerimi hallediyordum.

Gecenin o saatinde hademeler bile gitmişti. Bina karanlıktı. Ofisin kapısını arkamdan kilitledim. Dr. Roland'ın masa lambası sıcak, yumuşacık bir ışık saçıyordu, radyoda Boston'ın klasik müzik çalan istasyonunu açıp sesini epey kıstıktan sonra Fransızca gramer kitabımı da alıp koltuğa yerleştim. İlerleyen saatlerde, uykum geldiğinde bu ders kitabının yerini bir gizem romanı alacak ve canım isterse ona bir fincan çay eşlik edecekti. Dr. Roland'ın kitaplığı masa lambasının ışığında sıcak, esrarengiz bir loşluğa bürünmüştü. Yanlış bir şey yapıyor olmamama rağmen, buraya gizlice girdiğim, gözlerden uzak, gizli bir yaşam sürdüğüm ve bu yaşam ne kadar güzel olursa olsun eninde sonunda yakalanacağım hissine kapılmadan edemiyordum.

İkizlerin arasındaki anlaşmazlık sürüyordu. Bazen öğle yemeğine birbirlerinden bir saat arayla geliyorlardı. Bu işin suçlusunun Charles olduğunu seziyordum, son zamanlarda çok aksiydi, onunla hiç konuşulmuyordu ve tahmin edileceği gibi içkiyi fazla kaçırıyordu. Francis bu konuda hiçbir şey bilmediğini öne sürse de onun, anlattıklarından çok daha fazlasını bildiğini düşünüyordum.

Henry'yle ise cenazeden beri ne konuşmuş ne de görüşmüştüm. Yemeğe gelmiyor, telefonlara cevap vermiyordu. Cumartesi günü öğle yemeğinde, "Henry iyi mi sizce?" diye sordum.

"Aa, iyi tabii," dedi Camilla, hâlâ çatal bıçağıyla meşguldü.

"Sen nereden biliyorsun?"

Çatalı havada, öyle kalakaldı, bakışları bana dönünce yüzüme aniden ışık tutulmuş gibi oldu.

"Çünkü onu daha yeni gördüm."

"Nerede?"

"Evinde. Bu sabah," dedi, yemeğini yemeye devam etti.

"Nasıldı peki?"

"İyi. Hâlâ biraz sarsılmış durumda ama idare ediyor."

Çenesini avucuna dayamış, hemen yanında oturan Charles, öfkeli bakışlarını hiç dokunmadığı tabağına indirdi.

O akşam ikizlerin ikisi de yemeğe gelmedi. Francis'in ise keyfi yerinde, gevezeliği üstündeydi. Manchester'dan kucak dolusu alışveriş poşetiyle daha yeni dönmüş, aldıklarını tek tek gösteriyordu: ceketler, çoraplar, pantolon askıları, çizgileri farklı renklerde yarım düzine gömlek, çeşit çeşit kravat; hatta bir tanesini –ipekli kumaştan, turuncu benekli yeşilimsi bronz renkli olanı– bana hediye olarak almıştı. (Francis kıyafetleri konusunda her zaman çok cömertti. Charles ve bana eski takımlarından öbek öbek verirdi; Charles'tan daha uzun, ikimizden de daha zayıftı aslında ama onları kasabadaki terziye götürüp üstümüze göre ayarlatırdık. O takımlardan bazılarını hâlâ giyiyorum: Sulka, Aquascutum, Gieves and Hawkes.)

Kitapçıya da uğramıştı. Gregory of Tours çevirisi bir Cortés biyografisi ve Harvard Üniversitesi Yayınları'nın çıkardığı Viktorya dönemi kadın katilleri üzerine bir inceleme almıştı. Henry için de bir hediye almayı ihmal etmemişti: Knossos'taki Miken yazıtlarının külliyatı.

Ona biraz göz attım. Devasa bir kitaptı. Kitapta hiç metin yoktu; çivi yazılı kırık dökük tabletlerin fotoğraflarından ibaretti sadece, sayfanın en altına da suretleri eklenmişti. Bazı tabletlerde yalnızca tek bir karakter vardı.

"Buna bayılacak," dedim.

"Evet, bence de," dedi Francis. "Bulabildiğim en sıkıcı kitap buydu. Yemekten sonra uğrayıp bırakırım diye düşündüm."

"Belki ben de seninle gelirim," dedim.

Francis bir sigara yaktı. "İstersen gel. Ama ben içeri girmeyeceğim. Kitabı kapının önüne koyup döneceğim."

"Ha, tamam o zaman," dedim, nedense rahatlamıştım.

Bütün pazar gününü sabah ondan itibaren Dr. Roland'ın ofisinde geçirdim. O gece saat on bir civarında bütün gün hiçbir şey yemediğimi fark ettim, gün boyu kahve içip Öğrenci Hizmetleri ofisinde bulduğum krakerleri atıştırmak dışında ağzıma tek lokma atmamıştım, bu yüzden eşyalarımı aldım, kapıyı kilitledim ve Rathskeller hâlâ açık mı diye bakmak için o tarafa doğru yürüdüm.

Açıktı. Rat, büfenin bir uzantısıydı, yiyecekleri genelde berbat olurdu ama birkaç tilt masası ve bir müzik kutusu bile vardı. Orada gerçek bir içki bulamazdınız ama sadece altmış sente koca bir plastik bardak dolusu sulandırılmış bira satın alabilirdiniz.

O gece orası çok kalabalık ve gürültülüydü. Bu Rat denen yer beni geriyordu. Jud ve Frank gibi kapıları açıldığı anda orada biten tipler içinse evrenin ana merkeziydi. Şimdi de oradaydılar, yalakalar ve beleşçilerle dolu, fazla coşkulu bir masaya oturmuşlardı, gördüğüm kadarıyla zevkten ağızlarından köpükler saçarak kırık bir cam parçasını birbirlerinin eline saplamaya çalıştıkları saçma sapan bir oyun oynuyorlardı.

Kalabalığı iterek tezgâha geçtim ve bir dilim pizzayla bir bira ısmarladım. Pizzanın fırından çıkmasını beklerken barın diğer ucunda tek başına oturan Charles'ı gördüm.

Yanına gidip selam verdim, doğru dürüst yüzüme bile bakmadı. Sarhoştu, bunu oturuş şeklinden anlamıştım, öyle sıradan bir ayyaş gibi oturmuyordu aslında ama bedenini bir başka kişi –miskin, suratsız biri– ele geçirmiş gibiydi. "Aa," dedi. "Güzel. Senmişsin."

Evdeki dolap aklına gelebilecek her türden en iyi içkilerle doluyken bu çirkin yerde tek başına bira içerek ne yapmaya çalıştığını merak ettim.

Yüksek müzik sesi ve gürültüden hiç duyamadığım bir şeyler söylüyordu. "Efendim?" dedim ona doğru biraz daha yaklaşarak.

"Biraz borç verir misin, dedim."

"Ne kadar?"

Parmaklarıyla bir şeyler hesapladı. "Beş dolar."

Çıkarıp verdim. Parayı binbir özür dileyerek ve geri ödeyeceğine dair sözler vererek kabul etti.

"Cuma günü bankaya gideceğim," dedi.

"Sorun değil."

"Hayır, cidden." Cebinden buruş buruş bir çek çıkardı. "Büyükannem bana bunu gönderdi. Pazartesi günü nakde çevirebilirim."

"Dert etme," dedim. "Burada ne arıyorsun sen?"

"Canım dışarı çıkmak istedi."

"Camila nerede?"

"Bilmiyorum."

Henüz tek başına evinin yolunu bulamayacak kadar sarhoş olmamıştı ama Rat iki saat daha açıktı, bu yüzden orada yalnız başına kalacağı fikri hiç hoşuma gitmiyordu. Bunny'nin cenazesinden beri Öğrenci Hizmetleri'ndeki sekreter de dâhil olmak üzere pek çok yabancı yanıma yaklaşıp bilgi almak için ağzımı aramıştı. Henry'den kaptığım yöntemle (ifadesiz bir surat ve duygusuz bakışlarla davetsiz kişiyi utandırıp geri çekilmeye mecbur bırak) onları kendimden uzaklaştırabilmiştim, bu neredeyse şaşmaz bir taktikti ama bütün bu insanlarla ayıkken uğraşmak başka bir şeydi, sarhoşken uğraşmak başka. Ben sarhoş değildim fakat Charles'ın canı gitmek isteyinceye kadar Rat'te takılasım da yoktu hiç. Onu buradan götürmek için göstereceğim tüm çabanın onu oturduğu tabureye daha da çivileyeceğini biliyordum, Charles sarhoşken inatçı damarı tutar, başkaları ne derse onun tam tersini yapardı.

"Camilla senin burada olduğunu biliyor mu?" diye sordum ona.

Destek almak için avucunu bara dayayıp bana doğru yaklaştı. "Ne?"

Bir kez daha, bu defa daha yüksek sesle sordum. Yüzü düştü. "Onu ilgilendirmez," dedi ve birasından bir yudum aldı.

Pizzam gelmişti. Parasını ödedikten sonra Charles'a, "Affedersin, birazdan döneceğim," dedim.

Erkekler tuvaleti barı dik kesen leş kokulu, rutubetli bir koridordaydı. O tarafa dönüp Charles'ın görüş alanından çıktım ve duvardaki ankesörlü telefonun başına gittim. Ama telefonda bir kız vardı, Almanca bir şeyler söylüyordu. Asırlar kadar gelen bir süre bekledim, tam geri dönecektim ki kız telefonu kapattı. Cebimden bir çeyreklik çıkarıp telefona attım ve ikizlerin numarasını çevirdim.

İkizler Henry gibi değildi, eğer evdelerse telefona kesin bakarlardı. Çaldı, çaldı ama kimse açmadı. Saatime bakarak numarayı tekrar çevirdim. On bir buçuk. Camilla'nın, Charles'ı almaya gelmiyorsa eğer gecenin bu saatinde başka nereye gitmiş olabileceğini tahmin edemiyordum.

Telefonu kapattım. Çeyreklik tık diye deliğe düştü. Onu cebime atıp bara, Charles'ın yanına gittim. Önce kalabalığın içinde başka bir yere geçtiğini sandım ama orada dikilip bir süre etrafa baktıktan sonra onu artık orada olmadığı için göremediğimi anladım. Birasının kalanını içmiş ve gitmişti.

Hampden birden yeniden cennet gibi yemyeşil oluvermişti. Yağan kar çiçeklerin çoğunu öldürmüştü, hanımeli ve leylak gibi geç çiçek açanlar hariç; ağaçlarsa görünüşe bakılırsa eskisinden de gürdü, ormandan geçerek Kuzey Hampden'a inen yoldaki ağaçların yaprakları öyle sıklaşmıştı ki iki yandan yolu daraltmış, güneş ışıklarının bu rutubetli, böcek dolu patikaya girmesine izin vermez hale gelmişti.

Pazartesi günü Lyceum'a biraz erken gittim ve Julian'ın ofisinin camlarını açık, Henry'yi ise beyaz vazodaki şakayıkları düzenlerken buldum. Altı yedi kilo vermiş gibi duruyordu, Henry'nin kalıbında biri için bu hiçbir şeydi ama yine de yüzü, hatta elleri ve bilekleri bile incelmişti. Ama bu değil, başka bir şey, nedense tarif bile edemediğim bir şeyler değişmişti onu son gördüğümden bu yana.

Julian ile ikisi ayinden önce kiliseyi toparlayan bir çift rahip gibi neşeli, şakacı, iddialı bir Latinceyle sohbet ediyorlardı. Demlenen çayın yoğun kokusu havayı sarmıştı.

Henry dönüp bana baktı. "*Salve, amice,*"[26] dedi, genelde son derece tutuk ve mesafeli görünen yüzünde belli belirsiz bir canlılık beliriverdi: "*Valesne? Quid est rei?*"[27]

"İyi görünüyorsun," dedim ona, gerçekten de öyleydi.

Başını hafifçe yana yatırdı. Hastayken göz bebekleri irileşip bulutlanan sözleri şimdi masmavi bir renkteydi.

"*Benigne dicis,*"[28] dedi. "Kendimi daha iyi hissediyorum."

Julian masada kalan son çöreklerle reçeli kaldırıyordu –belli ki Henry ile ikisi birlikte kahvaltı etmişlerdi, hem de epey büyük bir kahvaltı– güldü ve yemek yemenin her derdi çözeceğini anlatan Horatius'un sözlerinden birine benzetsem de tam yakalayamadığım bir şey söyledi. O her zamanki keyifli, dingin haline dönmesine sevinmiştim. Bunny'ye âdeta anlam veremediğim kadar düşkündü ama Julian güçlü duygulardan hazzetmezdi, modern şartlarda normal kabul edilen bir duygu gösterisi onun gözünde akla ziyan bir teşhircilikten başka bir şey olmayabilirdi. Bunny'nin ölümünün onu belli ettiğinden çok daha fazla etkilediğinden adım gibi emindim. Ancak Julian'ın hayata ve ölüme karşı Sokrates'i akla getiren neşeli umursamazlığı onu herhangi bir şey için uzun süre üzülmekten alıkoyuyordu.

Önce Francis geldi, sonra da Camilla, Charles yoktu, akşamdan kaldığı için yataktan çıkamamıştı muhtemelen. Hepimiz büyük, yuvarlak masanın etrafına oturduk.

Sessizlik sağlanınca, "Evet, şimdi," dedi Julian, "umarım hepimiz bu olgular dünyasını geride bırakıp daha yüce bir dünyaya geçmeye hazırızdır?"

O günlerde geç bulduğum özgürlüğümün tadını çıkarıyordum. Artık güvende olduğumuza göre, zihnimi dolduran o büyük karanlık uçup gitmişti. Dünya bana taptaze, harikulade bir yer gibi görünüyordu, yemyeşildi, keyifliydi, yepyeniydi, ben de ona taptaze gözlerle bakıyordum şimdi.

---

26 (Lat.) "Merhaba, dostum." (ç. n.)

27 (Lat.) "İyi misin? Neyin var?" (ç. n.)

28 (Lat.) "Teşekkür ederim." (ç. n.)

Tek başıma uzun yürüyüşlere çıkıyor, Kuzey Hampden'a geçip oradan Battenkill Nehri'ne kadar iniyordum. Kuzey Hampden'daki, yaşlı bir ana oğul olan sahiplerinin 1950'lerde yazılmış çok ünlü ve neredeyse bütün antolojilerde yer alan korku hikâyesine ilham kaynağı olduğu söylenen şu küçük köy bakkalına gidip bir şişe şarap almaya, sonra nehrin kıyısına inip bu şarabı sona kadar içmeye, ardından da gün boyu o ışıl ışıl parlayan altın sarısı sokaklarda sarhoş sarhoş dolaşıp zaman öldürmeye bayılıyordum. Okulla ilgili işlerde çok geri kalmıştım, yazılacak çok fazla ödev vardı, sınavlar da yaklaşıyordu ama yine de gençtim ben, çimler yemyeşildi, havada arı vızıltıları vardı ve ölümün kıyısından daha yeni dönmüştüm, güneşe ve havaya geri dönmüştüm. Artık özgürdüm; kaybettiğimi sandığım hayatım, tarifsiz bir değer ve tat kazanmış bir halde önümde uzanıyordu.

O günlerden birinde Henry'nin evine uğradım ve onu arka bahçede bir çiçek tarhı kazarken buldum. Eski pantolonlarından birini giymiş, gömleğinin kollarını dirseklerine kadar sıvamış, yani kendine özgü bahçıvan kostümüne bürünmüştü, yanındaki el arabasının içindeyse domates ve salatalık fideleri, çilek, ayçiçeği ve kırmızı sardunya tohumları duruyordu. Çuval ipiyle köklerinden bağlanmış üç, dört gül ağacı da çitlerin oraya yaslanmıştı.

Davet beklemeden yan kapıdan girdim. Epey sarhoştum. "Merhaba," dedim, "merhaba, merhaba, merhaba."

Durdu ve elindeki küreğe yaslandı. Burnunun ucu güneşten hafifçe kızarmıştı.

"Ne yapıyorsun?" diye sordum.

"Birkaç marul dikiyorum."

Uzun bir sessizlik oldu, bu sırada Bunny'yi öldürdüğümüz gün topladığı eğrelti otları çarptı gözüme. *Sürgünlü eğrelti*, demişti onlara, hatırlıyordum, Camilla bu adın kulağa ne kadar efsunlu geldiğini söylemişti. Henry onları mahzenin oraya, karanlığı ve serin havayı bulunca deli gibi coşacakları gölgeli tarafa dikmişti.

Biraz sendeledim, düşmemek için bahçe kapısına tutundum. "Yazın burada mı olacaksın?" dedim.

Bir süre durup bana baktı, ellerindeki toprağı pantolonuna sildi. "Sanırım," dedi. "Sen?"

"Bilmiyorum," dedim. Kimseye bahsetmemiştim ama daha bir gün önce yazın İngiltere'ye eğitime gidecek olan bir tarih profesörünün Brooklyn'deki evine göz kulak olma işi için Öğrenci Hizmetleri'ne başvuruda bulunmuştum. Bu iş benim için ideal görünüyordu; Brooklyn'in güzel bir yerindeki evde beş para kira ödemeden kalacaktım ve çiçekleri sulamakla karantinadan ötürü İngiltere'ye gidemeyecek olan iki Boston teriyere bakmaktan başka hiçbir görevim olmayacaktı. Leo ve mandolinleriyle yaşadığım deneyimden sonra başta bu işe de biraz temkinli yaklaşmıştım ama ofisteki memur beni bu seferkinin farklı olduğuna inandırdı ve bana bu işi daha önce yapıp memnun kalan öğrencilerin yazdığı mektuplarla dolu bir dosya gösterdi. Daha önce Brooklyn'e hiç gitmemiştim ve hakkında hiçbir şey bilmiyordum fakat şehirde, özellikle de hiç bilmediğim bir şehirde yaşama fikri hoşuma gitmişti, bütün o kalabalıkların, trafiğin, bir kitapçıda çalışmanın, bir kafede garsonluk yapmanın düşüncesi bile bana iyi gelmişti; kim bilir ne acayip bir dünyaya girecek, ne kadar yalnız kalacaktım? Yemeklerimi tek başıma yiyecek, akşamları köpekleri gezdirecektim ve kim olduğumu hiç kimse bilmeyecekti.

Henry hâlâ bana bakıyordu. Gözlüklerini geriye doğru itti. "Saat daha çok erken, biliyorsun değil mi?" dedi. Güldüm. Ne düşündüğünü biliyordum; önce Charles, şimdi ben.

"Ben iyiyim," dedim.

"Emin misin?"

"Elbette."

Tekrar işe koyuldu, küreğin ucunu toprağa saplıyor, sonra hâkî tozluklu ayağıyla küreğin kenarına basıyordu. Pantolon askıları sırtına bir X çizmişti. "O halde bu marulları dikmeme yardım edebilirsin," dedi. "Şuradaki kulübede bir kürek daha var."

Gecenin kör saatinde –gece ikide– yurt sorumlusu kapımı yumruklayıp bana bir telefon olduğunu haber verdi. Uyku sersemi üstüme sabahlığı geçirip aşağıya indim.

Arayan Francis'ti. "Ne istiyorsun?" dedim.

"Richard, ben kalp krizi geçiriyorum."

Kollarını göğsünde kavuşturmuş, telefonun başında duran ve yüzünde endişe dolu bir ifadeyle bana bakan yurt sorumlusuna –Veronica ya da Valerie olmalıydı, adını unutmuştum– göz ucuyla baktım. Arkamı döndüm. "Gayet iyisin," diye fısıldadım ahizeye. "Git yat hadi."

"Beni dinle." Sesi telaşlıydı. "Kalp krizi geçiriyorum. Galiba öleceğim."

"Hayır, ölmeyeceksin."

"Tüm semptomları gösteriyorum. Sol kolda ağrı. Göğüs sıkışması. Nefes darlığı."

"Benim ne yapmamı istiyorsun?"

"Buraya gelip beni hastaneye götürmeni istiyorum."

"Neden ambulans çağırmıyorsun?" O kadar uykum vardı ki gözlerim kapanıyordu.

"Çünkü ambulanslardan korkuyorum," dedi Francis ama sözlerinin geri kalanını duyamadım çünkü Veronica ambulans sözcüğünü duyduğu anda heyecanla araya girdi.

"Eğer sağlık görevlisi lazımsa güvenliktekiler kalp masajı yapmayı biliyorlar," dedi nefes nefese. "Gece yarısından sabah altıya kadar nöbetteler. Gerekirse özel araçla hastaneye de götürürler. Eğer istersen ben bir koşu gidip..."

"Sağlık görevlisine gerek yok," dedim. Francis telefonun diğer ucunda delirmiş gibi adımı tekrarlayıp duruyordu. "Buradayım," dedim ona.

"Richard?" Sesi güçsüz ve hırıltılıydı. "Sen kiminle konuşuyorsun? Ne oluyor?"

"Hiç. Şimdi beni dinle..."

"Sağlık görevlisinden bahseden kimdi?"

"Hiç kimse. Şimdi dinle. Dinle," dedim lafımı kesmeye kalkışınca. "Sakinleş. Bana neler olduğunu anlat."

"Buraya gelmeni istiyorum. Çok kötüyüm. Galiba bir an için kalbim atmayı kesti. Ben..."

"Uyuşturucu meselesi mi?" dedi Veronica bir sırrı paylaşır gibi alçak sesle.

"Bak," dedim kıza, "senden sessiz olmanı rica ediyorum, izin ver de şu herifin ne dediğini duyabileyim."

"Richard?" dedi Francis. "Gelip beni alır mısın? Lütfen?"

Kısa bir sessizlik oldu.

"Tamam," dedim, "birkaç dakika sonra oradayım." Telefonu kapattım.

Francis'in dairesine gittiğimde onu ayakkabıları hariç iki dirhem bir çekirdek giyinmiş, yatağında uzanırken buldum. "Nabzıma baksana," dedi.

Sırf gönlü olsun diye baktım. Hızlı hızlı ve güçlü atıyordu. Francis ise eli ayağı tutmuyormuş gibi kendini yatağın üstüne bırakıvermişti, göz kapakları titreşiyordu. "Neyim var sence?"

"Bilmiyorum," dedim. Yüzü biraz kızarıktı ama çok da kötü görünmüyordu. Yine de gıda zehirlenmesi geçiriyor ya da apandisi patlamış olabilirdi ama o anda ona bu olasılıklardan bahsetmek delilik olurdu.

"Hastaneye gitmeli miyim sence?"

"Sen söyle."

Bir süre hiç konuşmadan öylece yattı. "Bilmiyorum. Gitmeliyim bence," dedi.

"Peki o halde. Kendini daha iyi hissettirecekse. Hadi, kalk bakalım."

Hastaneye gidinceye kadar arabada pofur pofur sigara içecek kadar sağlığı yerindeydi.

Araba yolundan girdik ve üstünde Acil Servis yazan, ışıklandırılmış geniş kapının önünde durduk. Bir süre daha arabanın içinde oturduk.

"İçeri girmek istediğinden emin misin?" dedim.

Hayret ve teessüf karışımı bir ifadeyle yüzüme baktı.

"Numara yaptığımı düşünüyorsun," dedi.

"Hayır, hiç de değil," dedim şaşkınlıkla, gerçekten de böyle bir düşünce aklımın ucundan bile geçmemişti. "Sordum sadece."

Arabadan inip kapıyı çarparak kapattı. Yarım saat kadar beklemek zorunda kaldık. Francis hasta formlarını doldurdu ve oturup

asık suratla *Smithsonian* dergisinin eski sayılarına göz attı. Hemşire nihayet onu adını seslendiğinde ise ayağa kalkmadı.

"Seni çağırıyorlar," dedim.

Yine yerinden kımıldamadı.

"Ee? Kalksana hadi," dedim.

Cevap vermedi. Gözlerinde yabani ışıklar yanıp sönüyordu. "Baksana," dedi en sonunda. "Ben fikrimi değiştirdim."

"Ne?"

"Fikrimi değiştirdim diyorum. Eve gitmek istiyorum."

Hemşire kapıda durmuş bu diyalogu ilgiyle izliyordu.

"Bu çok saçma," dedim, sinirlenmiştim. "Bu kadar bekledin."

"Şimdi vazgeçtim."

"Gelmek isteyen sendin."

Bunun onu mahcup edeceğini biliyordum. Bakışlarımdan kaçınarak elindeki dergiyi çat diye masanın üstüne attı ve arkasına bile bakmadan çift kanatlı kapıdan yürüyüp içeri girdi.

Yaklaşık on dakika sonra yorgunluğu her halinden belli olan mavi önlüklü bir doktor bekleme odasına kafasını uzattı. İçeride bir tek ben vardım.

"Merhaba," dedi hemen. "Bay Abernathy'nin yakını mısınız?"

"Evet."

"Bir saniye buraya bakabilir misiniz lütfen?"

Kalkıp adamın peşinden gittim. Francis tamamen giyinik bir biçimde muayene masasının ucunda iki büklüm oturuyor, perişan görünüyordu.

"Bay Abernathy hasta önlüğü giymemekte ısrar ediyor," dedi doktor. "Hemşirenin kan almasına da izin vermiyor. Eğer bize yardımcı olmazsa onu nasıl muayene edebileceğimizi sanıyor, bilmiyorum."

Sessizlik. Muayene odasının ışıkları çok aydınlıktı. Utançtan yerin dibine girmiştim.

Doktor lavabonun başına gidip ellerini yıkamaya başladı. "Siz gençler bu akşam uyuşturucu falan mı aldınız?" diye sordu rahat bir tavırla.

Yüzümün kıpkırmızı kesildiğini hissedebiliyordum. "Hayır," dedim.

"Biraz kokain? Bir iki hap belki?"

"Hayır."

"Eğer arkadaşınız bir şey aldıysa bunun ne olduğunu bilmenin çok faydası olurdu."

"Francis," dedim alçak sesle ve nefret dolu bir bakışla susturuldum: *et tu, Brute.*[29]

"Bu ne cüret?!" diye çıkıştı. "Hiçbir şey almadım ben. Bunu sen de çok iyi biliyorsun."

"Sakin olun," dedi doktor. "Kimsenin sizi hiçbir şeyle suçladığı yok. Ama bu geceki davranışlarınız biraz tuhaf, sizce de öyle değil mi?"

Francis mahcup bir sesslikten sonra, "Hayır," dedi.

Doktor ellerini duruladıktan sonra bir havluya sildi. "Hayır mı?" dedi. "Gecenin bir saatinde kalp krizi geçirdiğinizi söyleyerek buraya geliyorsunuz ve sonra yanınıza kimseyi yaklaştırmıyorsunuz? Ne sorununuz olduğunu nasıl anlamamı bekliyorsunuz?"

Francis karşılık vermedi. Kesik kesik nefes alıp veriyordu. Gözlerini yere dikmişti. Yüzü kıpkırmızı kesilmişti.

"Ben aklınızı okuyamam," dedi doktor en sonunda. "Ama tecrübelerime dayanarak, sizin yaşınızda biri kalp krizi geçiriyorum diyorsa bunun iki sebebi olabilir."

"Neymiş onlar?" dedim.

"Pekâlâ. İlki, amfetamin zehirlenmesi."

"O değil," dedi Francis öfkeyle kafasını kaldırarak.

"Peki, peki. Diğeriyse panik bozukluk."

"O nedir?" dedim, Francis'ten tarafa bakmamaya özellikle gayret ediyordum.

"Anksiyete nöbetine benzer. Ani bir korku dalgası. Kalp ritminde düzensizlik. Titreme, terleme. Çok şiddetli bir hale gelebilir. İnsanlar çoğu zaman ölüyorum sanırlar."

Francis hiçbir şey söylemedi.

"Ee?" dedi doktor. "Bu olabilir mi sizce?"

---

29 (Lat.) Sen de mi Brütüs. (ç. n.)

Francis, yine mahcup bir sesslikten sonra, "Bilmiyorum," dedi.

Doktor sırtını lavabonun kenarına yasladı. "Sık sık korku duyar mısınız?" diye sordu. "Hiç sebepsiz yere?"

Hastaneden çıktığımızda saat üçü çeyrek geçiyordu. Francis otoparkta hemen bir sigara yaktı. Sol eliyle doktorun kasabadaki psikiyatrın adını yazdığı kâğıt parçasını buruşturuyordu.

"Kızdın mı?" dedi arabaya biner binmez.

Bunu ikinci soruşuydu. "Hayır," dedim.

"Kızdığını biliyorum."

Issız sokaklar rüyalardaki gibi puslu görünüyordu. Arabanın üstü açıktı. Karanlık evlerin önünden geçip üstü kapalı bir köprüye döndük. Tekerlekler köprünün tahta kalaslarının üstünde zangırdıyordu.

"Lütfen bana kızma," dedi Francis.

Onu duymazlıktan geldim. "Şu psikiyatra gidecek misin?" dedim.

"Bir işe yaramaz ki. Derdimin ne olduğunu biliyorum ben."

Hiçbir şey söylemedim. Psikiyatr lafı açılınca telaşa kapılmıştım. Psikiyatriye öyle çok inanıyor değildim ama yine de eğitimli bir gözün bir kişilik testinde, bir rüyada ya da ağızdan kaçıveren sözcüklerde neler görebileceğini kim bilebilirdi?

"Çocukken ruhsal bir analize maruz kalmıştım," dedi Francis. Sesi ağlamaklı çıkıyordu. "On bir on iki yaşlarındaydım sanırım. Annem bir tür yoga kampı gibi bir şeye katılmıştı, beni Boston'daki eski okulumdan zorla alıp İsviçre'de korkunç bir yere gönderdi. Bilmemne Kliniği. Herkes çoraplı ayaklarında sandaletlerle dolaşıyordu. Semazen dansı ve Kabala dersleri falan vardı. Beyaz kademedekilerin hepsi –benim olduğum sınıfı ya da seviyeyi böyle adlandırıyordu– her sabah *Çigong* yapmak ve her hafta dört saat Reichçı kişilik analizine tabi tutulmak zorundaydılar. Bense bunu altı saat yapmak zorundaydım."

"On iki yaşında bir çocuk nasıl analiz edilir ki?"

"Bol bol sözcük çağrışımı yaptırarak. Bir de anatomik açıdan eksiksiz bebeklerle tuhaf oyunlar oynatarak. Beni iki küçük Fransız kızla birlikte oradan kaçarken yakaladılar – makrobiyotik gıdalarla beslendiğimiz için açlıktan ölüyorduk, aslında tek yapmak istediğimiz az ilerideki

büfeye kadar gidip çikolata falan almaktı ama nedense bunun bir tür cinsel vaka olduğu konusunda direttiler tabii ki. Bu tarz şeyleri sakıncalı bulduklarından değil elbette ama onları böyle şeylerden haberdar etmeni istiyorlardı, bense buna uymayacak kadar cahildim. Kızlar bu konuda daha tecrübeliydi ve psikiyatrın hoşuna gidecek azgın bir hikâye uyduruvermişlerdi – *ménage à trois,*[30] saman yığınlarının arasında... Böyle bir şeyi bastırıp sakladığım için bana nasıl hasta muamelesi yaptıklarını bir görseydin. Gerçi beni eve geri yollayacaklarını bilsem onlara neler neler söylerdim." Güldü ama pek eğlendiği söylenemezdi. "Tanrım. Hatırlıyordum da kliniğin müdürü kendimi en çok hangi kurmaca karakteriyle özdeşleştirdiğimi sormuştu bir keresinde, ben de *Kaçırılan Çocuk* romanındaki Davy Balfour demiştim."

Bir virajı dönüyorduk. Birden yoluma kocaman bir hayvan çıkıverdi. Hemen frenlere asıldım. Bir an için camın diğer tarafındaki ateş gibi bir çift gözle bakışırken buldum kendimi. Sonra geldiği gibi sıçrayarak gözden kayboluverdi.

Bir süre sarsılmış bir halde yolun ortasında kalakaldık.

"Bu da neydi böyle?" dedi Francis.

"Bilmem. Geyik olabilir."

"Geyik değildi."

"O zaman köpektir."

"Bana bir tür kedi gibi geldi."

Doğrusu bana da öyle gelmişti. "Ama biraz fazla büyük değil miydi?" dedim.

"Belki de bir puma falandı."

"Buralarda puma ne arar?"

"Eskiden varmış. *Catamount* derlermiş onlara. *Cat-o-the-Mountain*, dağ kedisi yani. Kasabada bu isimde bir sokak var hatta."

Akşam esintisi üşütüyordu. Bir yerlerde bir köpek havladı. O gece yolda pek araç yoktu.

Arabayı vitese taktım.

---

30 (Fr.) Üçlü. (ç. n.)

Francis acil servise gittiğimizden kimseye bahsetmememi rica etmişti fakat pazar gecesi ikizlerin evinde içkiyi biraz fazla kaçırınca akşam yemeğinden sonra mutfakta otururken olanları Charles'a anlatırken buldum kendimi.

Charles'ın keyfi yerindeydi. O da birkaç kadeh içmişti ama benim kadar değil. Gofre kumaştan, üstünden dökülen eski bir takım giymiş –son zamanlarda o da epey kilo vermişti– boynuna da eski püskü bir Sulka kravat takmıştı.

"Zavallı François," dedi. "İyice kafayı sıyırdı. O psikiyatra gidecek mi bari?"

"Bilmiyorum ki."

Henry'nin tezgâhın üstünde bıraktığı Lucky Strikes paketinden bir dal sigara aldı. "Yerinde olsam," dedi, sigarayı bileğinin iç tarafına pıt pıt vurup etrafta koridordan gelen kimse olmadığından emin olmak için başını o tarafa doğru uzatarak, "yerinde olsam, ona bundan Henry'ye bahsetmemesini tavsiye ederdim."

Devam etmesi için bekledim. Sigarayı yakıp dumanını üfledi.

"Ben mesela, bu aralar biraz fazla içiyorum," dedi alçak sesle. "Bunu başta ben kabul ediyorum zaten. Ama Tanrı aşkına, o polislerle uğraşmak zorunda kalan bendim, o değil. Marion'la da yine ben uğraşmak zorunda kalıyorum. Her gece beni arıyor. Bir defa da onu arayıp onunla konuşsun bakalım kendini nasıl hissedecek... İstersem günde bir şişe viski içerim, ona laf düşmez. Bana karışmaya hakkı olmadığını söyledim ona, sana karışmaya da hakkı yok."

"Bana mı?"

Yüzünde şaşkın, çocuksu bir ifadeyle bana baktı. Sonra gülmeye başladı.

"Aa, duymadın mı?" dedi. "Şimdi sıra sende. Çok içiyormuşsun. Gün ortasında sarhoş sarhoş ortalıkta dolaşıyormuşsun. Sen de kendini mahvetme yolunda adım adım ilerliyormuşsun."

Şaşırıp kalmıştım. Yüzümün aldığı hali görünce yeniden gülmeye başladı ama az sonra yaklaşan ayak seslerini ve buz tıkırtılarını duyduk – gelen Francis'ti. Kapıdan içeri bakıp tatlı tatlı gevezelik etmeye

başladı, birkaç dakika sonra biz de kadehlerimizi alıp onun peşinden oturma odasına gittik.

Çok keyifli, mutlu bir geceydi, lambalar yanıyor, kadehler ışıldıyor, yağmur pıtır pıtır çatıya vuruyordu. Dışarıdaki ağaçların tepeleri bardağa konan sodanın kabarıp köpüklendiğinde çıkardığına benzer sesler çıkararak sallanıp sarsılıyordu. Pencereler açıktı, perdelerin arasından içeriye nemli ve serin bir esinti doluyordu, insanın aklını başından alacak kadar hoyrat ve tatlıydı.

Henry'nin keyfi fazlasıyla yerindeydi. Koltuğa oturup bacaklarını rahat rahat öne uzatmıştı, zindeydi, iyi dinlendiği her halinden belliydi, konuşup gülüşüyor, hemen her lafa karışıyordu. Camilla da büyüleyici görünüyordu. O nefis köprücük kemiklerini ve ense kökündeki narin omurgasını açıkta bırakan somon rengi, kolsuz, dar bir elbise vardı üzerinde, o mükemmel diz kapakları, zarif ayak bilekleri, kaslı ve çıplak güzel bacakları göze çarpıyordu. Bu elbise vücudunun zayıflığını, o kendinden habersiz, hafif erkeksi duruşunu daha da ön plana çıkarıyordu; onu seviyordum, bir şeyler anlatırken gözlerini kekelercesine tatlı tatlı kırpıştırışını ya da sigarasını tırnakları yenmiş parmaklarının arasında (tıpkı Charles gibi) sımsıkı tutuşunu seviyordum.

Charles'la araları düzelmişe benziyordu. Pek konuşmuyorlardı ama aralarındaki o eski, sessiz ikizlik bağı yerli yerine gelmiş gibi görünüyordu. Birbirlerinin sandalyesinin koluna tünüyorlar, aynı içkiyi elden ele geçiriyorlardı – ben bunu pek çok karmaşık anlam yükleyebileceğiniz tuhaf bir ikiz âdeti olarak görüyordum. Bütün bunları tam olarak neye yoracağımı bilemesem de genel olarak her şeyin yolunda olduğuna işaret ediyorlardı. Beklentilerimin aksine gönül alan taraf daha çok Camilla gibi görünüyordu ki bu da Charles'ın hatalı olduğu tezini çürütüyordu.

Şöminenin üstündeki ayna ilgi odağı olmuştu, çerçevesi gül ağacından yapılma, biraz bulanık, eski bir aynaydı bu, öyle çok ahım şahım bir şey değildi, bir bahçe satışından almışlardı ama odadan içeri adım atıldığında ilk göze çarpan şey buydu, hatta artık üstündeki çatlak

yüzünden daha da çarpıcı bir hale gelmişti – aynanın tam ortasından örümcek ağı gibi etrafa yayılan bir çatlaktı bu. Aynanın bu hale nasıl geldiği öylesine komik bir hikâyeydi ki Charles bunu iki defa anlatmak zorunda kalmıştı, gerçi aslında komik olan şey anlattıklarından çok anlatırken olayı yeniden canlandırış şekliydi – tozdan hapşıra hapşıra bahar temizliği yaparken son hapşırışla portatif merdivenin üzerinden tam da temizleyip yere koyduğu aynanın üzerine düşüvermişti.

"Benim anlamadığım," dedi Henry, "onu parçaları düşmeden nasıl tekrar asabildin?"

"Tam bir mucizeydi. Şimdi olsa asla elimi sürmem. Sizce de harika görünmüyor mu ama?"

Gerçekten de öyleydi, bunu kimse inkâr edemezdi, o lekeli ayna kırılıp çiçek dürbünü gibi parçalara ayrılmış, odayı yüz farklı şekilde yansıtıyordu.

Tam kalkmış yurda dönmek üzereyken, tamamen bir rastlantı sonucunda aynanın aslında nasıl kırıldığını anlamıştım. Elimi rafa dayamış, şöminenin önünde dikilirken gözüm şöminenin iç kısmına takıldı. Şömine yanmıyordu. Önünde ızgara, altında bir çift ayaklık duruyordu ama üstüne konan kütükleri bir parmak toz kaplamıştı. Ama sonra, eğilip biraz daha dikkatlice bakınca başka bir şey daha gördüm: aynadan kırılıp düşmüş iğne gibi cam parçalarının arasında elimde duran kadehin aynısından, altın yaldızlı bir viski kadehinin kırıkları da vardı. Bunlar dibi bir parmak kalınlığında, eski ve ağır kadehlerdi. Biri bu kadehi ta odanın karşı tarafından var gücüyle fırlatıp atmış, hem kadehi paramparça etmeyi hem de tepemde asılı duran aynayı kırmayı başarmıştı.

İki gece sonra yine kapımın tıklatılmasıyla uyandım. Allak bullak olmuş bir halde ters ters yatağımda doğruldum, uzanıp lambayı açtım ve saate baktım. Saat sabahın üçüydü. "Kim o?" diye seslendim.

"Henry," yanıtını duyunca şaşırdım.

Onu istemeye istemeye de olsa içeri aldım. Oturmadı. "Dinle," dedi. "Seni rahatsız ettiğim için üzgünüm ama çok önemli bir durum var. Senden bir iyilik isteyeceğim."

Hızlı hızlı, son derece ciddi bir tavırla konuşuyordu. Paniğe kapıldım. Yatağımın ayak ucuna oturdum.

"Beni dinliyor musun?"

"Ne oldu?" dedim.

"Yaklaşık on beş dakika önce polisler beni aradı. Charles'ı nezarethaneye atmışlar. Alkollü araç kullanmaktan tutuklanmış. Oraya gidip onu oradan çıkarmanı istiyorum."

Ensemde başlayan karıncalanmanın tüm vücuduma yayıldığını hissettim. "Ne?" dedim.

"Benim arabamı kullanıyordu. Ruhsattan adımı öğrenmişler. Ne halde olduğu konusunda hiçbir fikrim yok." Cebinden ağzı açık bir zarf çıkarıp bana uzattı. "Onu oradan çıkarmak epey tutar diye düşünüyorum ama tam ne kadar olacağını tahmin edemiyorum."

Zarfın içine baktım. Henry'nin imzasını taşıyan boş bir çek ve bir de yirmi dolarlık banknot vardı.

"Polislere arabayı ona benim verdiğimi söyledim," dedi Henry. "Eğer bu konuda bir sorun olursa beni aramalarını söyle." Pencerenin önünde durmuş dışarıya bakıyordu. "Sabahleyin bir avukatı arayacağım. Senden yapmanı istediğim tek şey onu en kısa sürede oradan çıkarman."

Bütün bunları idrak etmem bir iki dakikamı aldı.

"Peki ya bu para?" dedim en sonunda.

"Ne kadar tutarsa tutsun hepsini öde."

"Bu yirmi doları diyorum."

"Oraya taksiyle gideceksin. Ben buraya kadar taksiyle geldim. Aşağıda bekliyor."

Uzun bir sessizlik oldu. Hâlâ kendime gelememiştim. Üstümde bir fanila ve bir külotla orada öylece oturuyordum.

Ben giyinirken o ellerini arkasında kavuşturup elbise askılarının gürültüsüne ve benim çekmeceleri uyku sersemi dangır dungur açıp

kapamama aldırış etmeden camdan dışarıya, karanlık çayıra baktı, sessiz ve dalgındı, belli ki kendini kafasındaki soyut endişelere kaptırmıştı.

Hızlı çekim halinde taksiyle Henry'yi evine bırakıp kasabaya doğru yola koyuluncaya kadar içine düştüğüm durum hakkında ne kadar az bilgi sahibi olduğumu fark etmemiştim. Henry bana pek bir şey anlatmamıştı. Bir kaza mı olmuştu? Birine bir şey mi yapmıştı? Hem eğer durum bu kadar önemliyse neden o da benimle birlikte gelmiyordu? Sonuçta söz konusu olan onun arabası değil miydi?

Bomboş kavşakta telin ucunda tek bir trafik ışığı sallanıyordu.

Hampden kasabasındaki hapishane adliye binasının hemen yanına eklenmişti. Koskoca meydanda gecenin o saatinde ışıkları yanan tek bina da oydu. Taksiciye beklemesini söyleyip içeri girdim.

Geniş, aydınlık bir odada iki polis oturuyordu. Birbirinden ayrılmış bölmelerin diğer tarafında evrak dolapları, metal masalar, eski tip su soğutucusu, Civitan International vakfına ait ("Attığınız Her Sent Bir Şeyleri Değiştirir") bir şekerli sakız makinesi vardı. Polislerden birini, şu kızıl bıyıklı olanı, arama çalışmalarından tanıyordum. İkisi oturmuş, kızarmış çevirme tavuk yiyor, portatif siyah beyaz bir televizyondan, "Sally Jessy Raphael"i izliyordu.

"Merhaba," dedim.

Kafalarını kaldırıp baktılar.

"Arkadaşımı nezarethaneden çıkarmak için gelmiştim."

Kızıl bıyıklı olan bir kâğıt peçeteyle ağzını sildi. Otuzlu yaşlarında, iri yarı, sevimli tipli biriydi. "Arkadaşın Charles Macaulay olmalı," dedi.

Bunu Charles'ı uzun zamandır tanıyormuş gibi söylemişti. Belki de öyleydi. Charles, Bunny olayı sürerken burada epey zaman geçirmişti. Polislerin ona iyi davrandıklarını söylemişti hep. Onun için dışarıdan sandviç ısmarlamışlar, makineden kola almışlardı.

"Sen telefonda konuştuğum kişi değilsin," dedi diğer polis. Kırklı yaşlarında, iri yapılı, rahat bir tipti, kır saçları ve kurbağa gibi bir ağzı vardı. "Dışarıdaki senin araban mı?"

Durumu açıkladım. Bir yandan tavuklarını yiyip bir yandan beni dinlediler, ikisi de dost canlısı, cüsseli adamlardı, bellerinde kocaman polis tabancaları vardı. Duvarlar kamuyu bilgilendirici posterlerle doluydu: DOĞUM KUSURLARIYLA SAVAŞIN, GAZİLERİ İŞE ALIN, POSTA DOLANDIRICILIKLARINI BİLDİRİN.

"Bu arada, haberin olsun, arabayı almana izin veremeyiz," dedi kızıl bıyıklı polis. "Bay Winter'ın buraya gelip kendisinin alması gerekecek."

"Araba umurumda değil. Ben sadece arkadaşımı nezarethaneden çıkarmak istiyorum."

Diğer polis kolundaki saate baktı. "Peki," dedi, "altı saat sonra tekrar gel o zaman."

Dalga mı geçiyordu? "Param var," dedim.

"Kefaleti biz belirleyemeyiz. Bunu mahkemede hâkimin yapması gerekecek. Sabah saat dokuzda."

Mahkeme mi? Kalbim küt küt atmaya başladı. Neden söz ediyordu bunlar?

Polisler, "Eee, başka bir derdin var mı?" dercesine boş boş suratıma bakıyorlardı.

"Neler olduğunu anlatabilir misiniz bana?"

"Ne?"

Kendi sesim kendi kulağıma yavan ve tuhaf geliyordu. "Tam olarak ne yapmış?"

"Eyalet polisi Deep Kill yolunda onu kenara çekmiş," dedi kır saçlı polis. Bunu sanki bir yerlerden okuyormuş gibi söylemişti.

"Görünüşe göre sarhoşmuş. Alkolmetreye üflemeyi kabul etmiş ama yapmayı becerememiş. Polis onu buraya getirdi, biz de nezarethaneye koyduk. Bütün bunlar yaklaşık iki yirmi beş sularında oldu."

Hâlâ anlayamadığım şeyler vardı ama ne yaparsam yapayım soracak doğru sorular aklıma gelmiyordu. En sonunda, "Onu görebilir miyim?" diye sordum.

"Arkadaşın iyi, evlat," dedi kızıl bıyıklı polis. "Sabah geldiğinde görürsün."

Gayet güler yüzlü ve cana yakındılar. Söylenecek başka bir şey yoktu. Onlara teşekkür edip oradan ayrıldım.

Dışarı çıktığımda taksinin yerinde yeller esiyordu. Henry'nin verdiği yirmilikten kalan on beş dolarım vardı ama başka bir taksi çağırmak için tekrar içeriye girmem gerekecekti ve bunu yapmayı hiç istemiyordum. Bu yüzden ana caddeyi güney ucuna kadar yürüdüm, oradaki büfenin önünde ankesörlü telefon vardı. Ama çalışmıyordu.

Yorgunluktan âdeta rüyalar göre göre meydana geri döndüm – postanenin, hırdavatçının, ışıkları sönmüş sinemanın önünden geçtim: cam vitrinler, betonu çatlamış kaldırımlar, yıldızlar. Kütüphanenin duvar süslerindeki kabartmalı dağ kedileri etrafı kolaçan ediyorlardı. Uzun uzun yürüdüm, dükkânlar seyrekleşti, yollar karardı, otoyolun vızır vızır işleyen banketinin kenarından ta Greyhound otobüs durağına kadar yürümeye devam ettim. Durak ay ışığında fazla mahzun görünüyordu, yine de Hampden'a dair gördüğüm ilk şey oydu. Terminal kapalıydı. Dışarıda, sarı bir ampulün altındaki tahta bankta oturup içerideki telefonu kullanmak ve bir fincan kahve içmek için terminalin açılmasını bekledim.

Gözlerinin feri sönmüş şişman bir adam olan görevli saat altıda gelip kapıyı açtı. Orada ikimizden başka kimsecikler yoktu. Hemen erkekler tuvaletine gidip yüzümü yıkadım ve adamın bankonun arka tarafında elektrikli küçük bir ocağın üstünde ısıttığı demlikten istemeye istemeye verdiği kahveden bir değil, tam iki fincan içtim.

Güneş doğmuştu ama kirli camlardan dışarısını görmek pek mümkün değildi. Duvarlarda vadesi çoktan dolmuş tarifeler asılıydı, atılan izmaritler ve çiğnenmiş sakızlar yerdeki muşamba döşemenin içine işlemişti. Telefon kulübesinin cam kapıları parmak izleriyle kaplanmıştı. Kapıları arkamdan kapatıp Henry'nin numarasını çevirdim, telefonu açacağını ummuyordum ama beni oldukça şaşırtarak daha ikinci çalışta açtı.

"Neredesin? Neler oluyor?" diye sordu.

Ona neler olduğunu açıkladım. Telefonun diğer ucunda hayra yoramadığım bir sessizlik vardı.

"Tek başına bir hücrede miymiş?" dedi en sonunda.

"Bilmiyorum."

"Kendinde miydi? Demek istediğim, konuşabiliyor muydu?"

"Bilmiyorum."

Yine uzun bir sessizlik.

"Bak," dedim, "Saat dokuzda hâkimin karşısına çıkacak. Seninle adliyenin önünde buluşalım."

Henry bir süre hiçbir şey söylemedi. Sonra, "En iyisi bu işi sen tek hallet. İşin içinde başka meseleler de var."

"Eğer başka meseleler de varsa bunların ne olduğunu bilmek isterim."

"Hemen kızma," dedi çabucak. "Son zamanlarda polisle çok içli dışlı oldum. Beni tanıyorlar zaten, onu da. Hem," duraksadı, "sanırım şu anda Charles'ın görmek isteyeceği son kişi benim."

"Nedenmiş o?"

"Çünkü dün gece kavga ettik. Uzun hikâye," diye kestirip attı ben araya girmeye çalışınca. "Ama onu en son gördüğümde çok kızgındı. Ve şu anda içimizde onunla arası en iyi olan sensin."

"Püff," dedim ama bu dediği içten içe hoşuma gitmişti.

"Charles seni çok seviyor. Bunu biliyorsun. Hem polisler de seni tanımıyor. Seni şu diğer meseleyle ilişkilendireceklerini pek sanmıyorum."

"Bunun artık pek bir önemi olduğunu sanmıyorum."

"Korkarım hâlâ önemi var. Hem de düşünebileceğinden çok daha fazla."

Bir sessizlik oldu, bu süre zarfında Henry'yle konuşurken herhangi bir meselenin özüne inmeye çalışmanın ne kadar ümitsiz bir çaba olduğunu derinden hissettim. Bütün bilgileri herkesten saklayıp ancak kendi amaçlarına hizmet ettiğince sızdıran bir propagandacı gibiydi. "Bana ne anlatmaya çalışıyorsun sen?" dedim.

"Şimdi bunu tartışmanın vakti değil."

"Eğer oraya tekrar gitmemi istiyorsan bana neden bahsettiğini söylemek zorundasın."

Konuştuğunda sesi çatlıyor ve mesafeli geliyordu. "Bir ara işler senin düşündüğünden çok daha pamuk ipliğine bağlı bir hal almıştı.

Charles epey zor zamanlar geçirdi. Bu kimsenin suçu değil aslında ama o, yükün payına düşeninden de fazlasını taşımak zorunda kaldı."

Sessizlik.

"Senden çok şey istemiyorum."

Senin söylediklerini yapmamı istiyorsun sadece, dedim içimden, telefonu kapatırken.

Mahkeme salonu hücrelerin olduğu koridorun sonundaydı, oraya tepesi camlı döner kapılardan geçerek giriliyordu. 1950'lerden kalma adliyenin geri kalanından pek de farklı sayılmazdı, benekli muşambadan yer döşemesi ve üstüne çekilen bal rengi vernik yüzünden sararıp yapış yapış duran lambriyle kaplıydı.

Salonun o kadar kalabalık olacağını beklemiyordum. Hâkimin oturduğu kürsünün önünde iki masa vardı, birinde iki eyalet polisi diğerinde tanımadığım üç dört adam duruyordu, kenarda küçük tuhaf daktilosuyla bir kâtip, izleyici alanında da birbirinden ayrı yerlere oturmuş üç adam ve bir de birinden düzenli olarak dayak yiyormuş gibi görünen ten rengi yağmurluklu bir deri bir kemik zavallı bir kadıncağız vardı.

Yargıç salona girince ayağa kalktık. Önce Charles'ın davasına bakıldı.

Ayağında yalnızca çoraplarıyla kapılardan tıpkı bir uyurgezer gibi geçti, adliye memuru da hemen arkasındaydı. Charles'ın yüzü düşmüş, bulutlanmıştı. Ayakkabılarıyla birlikte kemerini de almışlardı, bu haliyle üstünde pijamaları varmış gibi görünüyordu sanki.

Yargıç gözlerini dikip ona baktı. Altmışlarında, incecik dudaklı ve bir kan tazısı gibi düşük gıdılı, suratsız bir adamdı. "Avukatın var mı?" dedi, ağır bir Vermont aksanıyla.

"Hayır, efendim," dedi Charles.

"Seni almaya gelen karın ya da annenle baban?"

"Yok efendim."

"Kefaletini ödeyebilecek misin?"

"Hayır efendim," dedi Charles. Terlemişti, ne yapacağını şaşırmış gibi görünüyordu. Ayağa kalktım. Charles beni görmedi ama yargıç görmüştü. "Bay Macaulay'in kefaletini ödemeye mi geldiniz?"

"Evet."

Charles ağzı açık bir halde dönüp baktı, yüzündeki ifade tıpkı on iki yaşında bir çocuğunki gibi boş ve dalgındı.

Yargıç, "Kefalet beş yüz dolar. Sol tarafınızdaki koridorun sonundaki gişeye ödeyebilirsiniz," dedi bıkkın, tekdüze bir ses tonuyla. "İki hafta sonra tekrar mahkeme karşısına çıkacaksın. Yanında bir avukat getirmeni tavsiye ederim. Arabanı kullanman gereken bir işin var mı?"

Ön taraftaki orta yaşlı, kılıksız adamlardan biri söz aldı. "Araba kendisine ait değil, Sayın Yargıç."

Yargıç öfkeli gözlerle Charles'a baktı, birden kızmıştı. "Doğru mu bu?" dedi.

"Arabanın sahibiyle görüştük. Henry Winter diye biri. Üniversite öğrencisi. Arabayı akşam Bay Macaulay'e kendisinin ödünç verdiğini söylüyor."

Yargıç pofurdadı. Sonra Charles'a dönüp sertçe, "Mahkeme sonuçlanana kadar ehliyetine el koyulacak. Ayın yirmi sekizinde gelirken Bay Winter'ı da getir," dedi.

Her şey şaşırtıcı derecede hızlı olup bitiverdi. Dokuzu on geçe adliyeden çıkmıştık bile.

Sabah havası nemli ve çiyliydi, mayıs ayı için fazla serindi. Ağaç tepelerinde kuşlar cıvıldıyordu. Yorgunluktan ayakta duracak halim kalmamıştı.

Charles kollarını kendine doladı. "Tanrım, hava çok soğuk," dedi.

Boş caddelerin, boş meydanın karşı tarafındaki bankanın kepenklerini daha yeni açıyorlardı. "Burada bekle," dedim. "Ben gidip bir taksi çağırayım."

Kolumdan tuttu. Hâlâ sarhoştu ama içip içip zom olduğu bu gece en büyük zararı giysilerine vermişti, yüzü bir çocuğunki kadar taze, yanakları kıpkırmızıydı. "Richard," dedi.

"Efendim?"

"Sen benim dostumsun, değil mi?"

Adliyenin merdivenlerinde durup böyle laflar dinleyecek havamda değildim. "Tabii ki," dedim ve kolumu elinden kurtarmaya çalıştım.

Ama beni daha da sıkı tuttu. "Canım Richard," dedi. "Dostum olduğunu biliyorum. Beni almaya senin gelmene o kadar sevindim ki. Senden benim için küçük bir iyilik daha yapmanı isteyeceğim sadece."

"Neymiş o?"

"Beni eve götürme."

"Ne demek istiyorsun?"

"Beni Francis'in kır evine götür. Anahtarım yok ama Bayan Hatch bana kapıyı açar ya da camlardan birini kırıp içeri girebilirim – hayır, hayır. Asıl bodrumdan girerim. Daha önce defalarca kez yaptım. Bir dakika," dedi ben bir kez daha araya girmeye çalışınca. "Sen de benimle gelebilirsin. Okula uğrar birkaç parça giysi alır ve..."

"Dur bir nefes al," dedim üçüncü defa. "Seni hiçbir yere götüremem. Bende araba yok."

Yüzü birden değişti, kolumu bırakıverdi. "Ha, öyle mi?" dedi ani bir öfkeyle. "Çok sağ ol."

"Dinle beni. Seni oraya götüremem. Arabam yok. Buraya da taksiyle geldim."

"Henry'ninkiyle gidebiliriz."

"Hayır, gidemeyiz. Polis anahtarları almış."

Elleri titriyordu. Onları darmadağınık saçlarının arasında gezdirdi. "O zaman sen de benimle eve gel. Oraya tek başıma gitmek istemiyorum."

"Tamam," dedi. O kadar yorgun ve uykusuzdum ki siyah noktacıklar görmeye başlamıştım. "Tamam. Bekle burada. Taksi çağıracağım."

"Hayır. Taksi istemem," dedi, geriye doğru sendeledi. "Kendimi çok iyi hissetmiyorum. Yürümeyi tercih ederim."

Adliyenin merdivenlerinden Charles'ın Kuzey Hampden'daki dairesine kadar giden yol hiç de azımsanacak bir yürüyüş mesafesi değildi. En az beş kilometre vardı. Büyük bir kısmıysa otoyoldan geçiyordu.

Arabalar egzoz dumanları saçarak yanımızdan geçip gittiler. Yorgunluktan ölüyordum. Başım çatlıyordu, ayaklarım kurşun gibi ağırdı. Ama sabah havası serin ve tazeydi, Charles'ı biraz kendine getirmiş gibi görünüyordu. Yolu daha ancak yarılamışken otoyolun karşı tarafındaki Gazi Hastanesi'nin önündeki tozlu camlı büfeye uğrayıp soğuk bir içecek satın aldı.

Ayaklarımız çakıl taşlı yolda takır tukur sesler çıkarıyordu. Charles bir yandan sigarasını tüttürüyor, diğer yandan kırmızı beyaz çizgili pipetten sodasını içiyordu. Kulaklarımızda karasinekler vızıldıyordu.

"Demek Henry ile tartıştınız," dedim sırf laf olsun diye.

"Sana bunu kim söyledi? O mu?"

"Evet."

"Hatırlamıyorum. Umurumda da değil. Bana ne yapacağımı söylemesinden bıktım."

"Ben asıl neyi merak ediyorum biliyor musun?" dedim.

"Neyi?"

"Bize neden ne yapacağımızı söylediği değil. Bizim neden onun söylediklerini yaptığımız."

"Hiç bilmiyorum," dedi Charles. "Onun dedikleri sayesinde başımız göğe de ermedi yani."

"Bilemiyorum..."

"Dalga mı geçiyorsun? O sikik bakkha ayini fikri mesela – ilk kimin aklına geldi? Bunny'yi İtalya'ya götürmek kimin fikriydi? O günlüğü hangi salak yazıp da ortalıkta bıraktı? Orospu çocuğu. Bütün bunlar hep onun suçu. Hem bizi bulmaya ne kadar yaklaştıklarından haberin yok senin."

"Kimin?" dedim, irkilmiştim. "Polisin mi?"

"FBI ajanlarının. Aramaların son zamanlarına doğru size anlatmadığımız çok şey oldu. Henry anlatmamam için bana yemin ettirdi."

"Nasıl? Ne oldu ki?"

Sigaranın izmaritini yere attı. "Şey, yani, her şeyi birbirine karıştırdılar," dedi. "Cloke'un işin içinde olduğunu düşündüler, aslında bir

sürü şey düşündüler. Şimdi çok komik geliyor. Biz Henry'ye o kadar alışmışız ki diğer insanlara nasıl göründüğünü fark etmiyoruz bile."

"Ne demek istiyorsun?"

"Ya bilmiyorum. Yüzlerce örnek gösterebilirim buna." Uykulu uykulu güldü. "Geçen yazı hatırlıyorum mesela, Henry bir çiftlik evi kiralamak için yanıp tutuşuyordu, onunla birlikte emlakçının şehir dışındaki ofisine gidiyordum. Her şey son derece netti. Kafasında belli bir ev vardı – toprak bir yoldan giderek ulaşılan, 1800'lerde inşa edilmiş eski bir yer, hizmetçi müştemilatlarıyla falan kocaman bir arazi. Elinde hazır nakit parası da vardı. Tam iki saat boyunca konuştular. Emlakçı kadın evdeki müdürünü arayıp ofise kadar gelmesini rica etti. Müdür gelip Henry'ye milyonlarca soru sordu. Referanslarının hepsini tek tek aradı. Her şey olması gerektiği gibiydi ama o durumda bile orayı ona kiralamadılar."

"Neden?"

Güldü. "Henry gerçek olamayacak kadar iyi görünmüyor mu sence de? Onun yaşında birinin, bir üniversite öğrencisinin sırf tek başına kalıp on iki büyük kültür üzerine çalışmak için böylesine büyük ve ıssız bir yere bu kadar para bayılabileceğine inanmadılar."

"Nasıl yani? Onun sahtekâr olduğunu falan mı düşündüler?"

"Çok da dürüst olmadığını düşündüler diyelim. Belli ki şu FBI ajanları da aynı şeyi düşünmüştü. Bunny'yi onun öldürdüğünü düşünmediler tabii ama bilip de anlatmadığı şeyler olduğuna inanıyorlardı. İtalya'da bir anlaşmazlık yaşandığı belliydi. Bunu Marion biliyordu, Cloke biliyordu, hatta Julian bile biliyordu. Beni bile oyuna getirip bunu bildiğimi itiraf ettirdiler ama bunu Henry'ye söylemedim. Bana sorarsan, FBI ajanları Bunny'yle onun Cloke'un uyuşturucu tacirliği işine para yatırdıklarını sanıyorlardı. Şu Roma seyahati büyük hataydı. Bu seyahati öyle çok göze çarpmadan da yapabilirlerdi ama Henry resmen bir servet harcadı, etrafa deli gibi para saçtı, Tanrı aşkına, gidip saray gibi yerde kaldılar yahu. Gittikleri her yerdeki insanlar onları hatırlamış. Yani Henry'yi tanıyorsun, bizim için her zamanki hali ama bir de farklı bir gözle bakmak gerek. Hastalığı da epey şüphe çekti mesela. Amerika'daki bir doktoru arayıp Demerol istemesi falan.

Ayrıca şu Güney Amerika biletleri. Onları kredi kartıyla almak yaptığı en aptalca şeydi."

"Onu da mı öğrendiler?" dedim, dehşete düşmüştüm.

"Tabii ki. Birinin uyuşturucu işine karıştığından şüphe ettiklerinde ilk baktıkları şey mali kayıtları oluyor – Tanrım, hem de o kadar yer varken tam da Güney Amerika bileti... Neyse ki Henry'nin babasının orada gerçekten de mülkleri vardı da Henry inandırıcı bahanaler uydurmayı başarabildi, gerçi ona inandıklarını sanmıyorum. Daha çok dediklerini çürütecek kanıtları olmadığı için üsteleyemediler."

"Ama bu uyuşturucu işini nereden çıkardıklarını hiç anlamıyorum ben."

"Durumun onların gözünde nasıl gözüktüğünü bir hayal etsene. Bir tarafta Cloke var. Polis onun büyük çapta torbacılık yaptığını biliyordu, daha büyük patronların aracısı olduğunu da anlamışlardı muhtemelen. Bu işle Bunny arasında açık bir bağlantı yoktu ama bir de Bunny'nin bir sürü parası olan en yakın arkadaşı vardı, bu paranın kaynağını da tam olarak anlayamıyorlardı. Bir de son aylarda Bunny'nin etrafa onca para saçması var tabii. O paraları ona Henry veriyordu ama tabii ki adamlar bunu bilmiyorlardı. Şık restoranlar. İtalyan işi takım elbiseler. Ayrıca Henry çok şüphe çekiyor. Davranışları. Giyiniş tarzı. Gangster filmlerinde gömleklerinin kollarına şeritler takıp siyah çerçeveli gözlükler kullanan herifler olur ya, bilirsin işte, Al Capone için bütün kayıtları değiştirip her şeyi kitabına uydurur." Bir sigara daha yaktı. "Bunny'nin cesedini buldukları geceyi hatırlıyor musun?" dedi. "Hani seninle ikimiz o iğrenç bara gitmiştik, küçük bir televizyon vardı, ben çok sarhoş olmuştum?"

"Evet."

"İşte o gece hayatımın en kötü gecelerinden biriydi. İşler ikimiz için de hiç parlak görünmüyordu. Henry ertesi gün tutuklanacağından neredeyse emindi."

O kadar sarsılmıştım ki bir süre konuşamadım bile. "Tanrı aşkına, neden peki?" dedim en sonunda.

Charles sigarasından derin bir nefes çekti. "FBI ajanları o öğleden sonra onu görmeye gitmişler," dedi. "Cloke'u gözaltına almalarının

üstünden çok geçmeden. Kumpas ya da delilleri saklama gibi suçlar yüzünden aralarında kendisinin de bulunduğu yarım düzine kadar kişiyi tutuklamaya yetecek sebepleri olduğunu söylemişler Henry'ye."

"Tanrım!" dedim, resmen küçük dilimi yutmuştum. "Yarım düzine kişi mi? Kimlermiş?"

"Tam olarak bilmiyorum. Blöf yapmış da olabilirler ama Henry'nin karnına ağrılar girdi. Bizim eve de gelebilecekleri konusunda beni uyardı. Orada kalıp onların gelmesini bekleyemezdim, evden çıkıp gitmek zorundaydım. Sana anlatmamam için bana söz verdirdi. Camilla'nın bile haberi yok."

Uzun süre ikimiz de bir şey diyemedik.

"Ama seni tutuklamadılar," dedim.

Charles güldü. Ellerinin hafifçe titrediğini fark ettim. "Sanırım bunun için sevgili okulumuz Hampden Üniversitesi'ne teşekkür etmemiz gerek," dedi. "Pek çok şey anlatılanlarla uyuşmuyordu tabii ki, bunu anlamaları için Cloke'la konuşmaları yetmişti. Ama yine de gerçeğe bir türlü ulaşamıyorlardı, okul onlara biraz daha yardımcı olsaydı her şey ortaya çıkabilirdi belki. Ama Bunny'nin cesedi bulununca okul yönetimi bütün bunları örtbas etmek istedi. Okulun adı kötüye çıkmıştı bile. Yeni dönem için başvurular yüzde yirmi azalmıştı. Kasaba polisi bu konularda okula epey yardımcı oldu, bu adamların asıl işi nedir anlamadım gitti. Cloke'un başı epey dertteydi, biliyorsun, o uyuşturucu meselesi epey ciddiydi, onu hapse atabilirlerdi. Ama okuldan uyarı alıp elli saatlik kamu hizmeti cezasıyla yırttı. Bu olay okuldaki siciline bile işlenmedi."

Bütün bu duyduklarımı sindirmem biraz zaman aldı. Arabalar ve kamyonlar yanımızdan vızır vızır geçip gidiyorlardı.

Charles bir süre sonra tekrar gülmeye başladı. "Çok komik," dedi ellerini ceplerinin içine sokarak. "Bir numaralı adamımızı öne sürdüğümüzü sanıyorduk ama bu işi diğerlerimizden biri halletmeye çalışsa çok daha iyi olurmuş. Mesela sen. Ya da Francis. Hatta kardeşim bile. Bu olanların yarısını yaşamayabilirdik."

"Artık bir önemi yok. Hepsi geçti."

"Onun sayesinde değil. Polislerle uğraşmak zorunda kalan bendim. O yine kendine pay çıkarıyor ama o lanet olasıca karakolda oturup onlarla birlikte saatlerce kahve içip sohbet ederek kendini sevdirmeye çalışan, onları sıradan çocuklar olduğumuza ikna etmeye çalışan bendim. FBI'la da aynı şekilde, hatta daha da kötüsü. Hepimiz için kendimi öne attım, biliyorsun, sürekli tetikteydim tam olarak doğru şeyi söyleyip her şeyi onların gözünden bakarak ölçüp tartmak zorundaydım; bu adamlarla konuşurken doğru tonu tutturman gerek, bir an için bile kendini salamazsın, bir yandan açık ve konuşkan, diğer yandan endişeli görünmelisin ama aynı zamanda öyle çok gergin de olamazsın, oysa ben kahve fincanını tutarken bile ellerimin tir tir titremesi yüzünden kahveyi dökeceğim diye ödüm kopuyordu, hatta birkaç kez öyle paniğe kapıldım ki orada düşüp bayılacağım ya da sinir krizi geçireceğim falan sandım. Bunun ne kadar zor olduğundan haberin var mı? Henry burnunu yere indirip böyle bir şey yapar mıydı sence? Hayır. Bütün bunları benim yaşamam onun için sorun değildi tabii, beyefendi hiç sıkıntıya girmemiş oldu. O adamlar var ya, Henry gibi bir tipi hayatlarında hiç görmemişler. Onun ne gibi şeyler için endişe ettiğini söyleyeyim sana. Acaba elinde doğru kitabı mı taşıyordu, acaba Homeros, Thomas Aquinas'tan daha iyi bir izlenim mi bırakırdı? Bambaşka bir gezegenden gelmiş gibiydi. Eğer aramızdan bir tek onu görüp onunla uğraşmış olsalar şimdi hepimiz gaz odasını boylamış olurduk."

Kereste yüklü bir kamyon dangır dungur geçip gitti.

"Tanrım," dedim en sonunda. Çok sarsılmıştım. "Bütün bunları bilmediğime sevindim."

Charles omuzlarını silkti. "Haklısın. Her şey yoluna girdi. Ama bana patronluk taslamaya çalışmasına katlanamıyorum hâlâ."

Uzun bir süre hiç konuşmadan yürümeye devam ettik.

"Yazı nerede geçireceğine karar verdin mi?" diye sordu.

"Bunu daha pek düşünmedim," dedim. Brooklyn işinden henüz ses çıkmamıştı, bu da bana o hayallerin suya düştüğünü düşündürtüyordu.

"Ben Boston'a gideceğim," dedi Charles. "Francis'in büyük halasının Marlborough Caddesi'nde bir dairesi var. Şehir parkından sadece

birkaç adım uzaklıkta. Kadın yazları kır evinde kalıyormuş. Francis eğer istersem orada kalabileceğimi söyledi."

"Kulağa hoş geliyor."

"Çok büyük bir daire. İstersen sen de gelebilirsin."

"Bakalım."

"Oraya bayılırsın. Francis New York'ta olacak ama arada sırada o da gelir. Boston'a gittin mi hiç?"

"Hayır."

"Gardner Müzesi'ni gezeriz. Ritz'in piyano barına gideriz."

Sonra bana Harvard'daki tamamı renkli camlardan yapılma tam bir milyon farklı çiçeğin sergilendiği bir müzeyi anlatmaya başladı, tam o sırada sarı bir Volkswagen ürkütücü bir hızla en sol şeritten seğirtip hemen yanımızda durdu.

Judy Poovey'nin arkadaşı Tracy'ydi bu. Arabanın camını indirip bize ışıl ışıl gülümsedi. "Selam beyler," dedi. "Sizi gideceğiniz yere atayım mı?"

Bizi Charles'ın evine kadar bıraktı. Saat ondu. Camilla evde değildi.

"Tanrım," dedi Charles ceketini çıkarırken. Ceketi pat diye yere atıverdi.

"Kendini nasıl hissediyorsun?"

"Sarhoş."

"Kahve ister misin?"

"Mutfakta biraz olacaktı," dedi Charles, esneye esneye kafasını kaşırken. "Ben banyoya girsem sana ayıp olur mu?"

"Yok canım, gir tabii."

"Bir dakikaya çıkarım. Kaldığım hücre leş gibiydi. Bitlendim galiba."

Bir dakikayı epey geçirdi. Onun hapşırdığını, sıcak ve soğuk muslukları açıp kapadığını, kendi kendine mırıldandığını duyabiliyordum. Mutfağa gidip kendime bir bardak portakal suyu doldurdum ve ekmek kızartma makinesine bir dilim üzümlü ekmek attım.

Dolabın içinde kahveyi ararken yarım kavanoz dolusu Horlicks marka maltlı süt tozu buldum. Kavanozun üstündeki etiket sitem eder

gibi bana bakıyordu. Aramızda maltlı süt tozu kullanan tek kişi Bunny idi. Kavanozu dolabın arka taraflarına, bir akçaağaç şurubu şişesinin arkasına itiverdim.

Kahve hazırdı, ben de ikinci dilim ekmeğimi yiyordum ki bir anahtar sesi duydum, kapı açılmıştı. Az sonra Camilla kafasını mutfaktan içeri soktu.

"Selam," dedi. Saçları darmadağınık, yüzü solgun ve tedirgindi, küçük bir erkek çocuğuna benziyordu.

"Sana da selam. Kahvaltı etmek ister misin?"

Masaya gelip hemen yanıma oturdu. "Nasıl gitti?" dedi.

Anlattım. Beni dikkatle dinliyordu, dinlerken bir yandan da uzanıp tabağımdaki tereyağı sürülmüş ekmekten bir parça kopardı.

"İyi mi peki?" dedi.

"İyi"den kastının tam olarak ne olduğunu bilmiyordum. "Herhalde," dedim.

Uzun bir sessizlik oldu. Alt kattaki komşunun radyosunda şen şakrak bir kadın sesi yoğurt hakkında bir şarkı söylüyor, bir inek korosu da ona "möö"leyerek vokal yapıyordu.

Kopardığı ekmeği yedikten sonra biraz kahve almak için ayağa kalktı. Buzdolabı vızıldayarak çalışıyordu. Dolabı kurcalayıp fincan ararken onu seyrettim.

"Bu arada," dedim, "oradaki maltlı süt tozu kavanozunu atsanız iyi olacak."

Cevap vermeden önce bir süre duraksadı. "Biliyorum," dedi. "Buraya son gelişinde unuttuğu atkısı da gardıropta duruyor. Sürekli karşıma çıkıp duruyor. Kokusu hâlâ gitmemiş."

"Neden ondan kurtulmuyorsun ki?"

"Bunu yapmak zorunda kalmamayı umuyorum sanırım. Bir gün gardırobun kapısını açacağım ve o orada olmayacak."

"Sesini duyduğumu sanmıştım, yanılmamışım," dedi Charles, kim bilir kaç dakikadır mutfak kapısında dikilmiş bizi dinliyordu. Saçları ıslaktı, üstünde yalnızca bornozu vardı, sesi de alkol yüzünden hâlâ

biraz kalın çıkıyordu, bu tonu artık çok iyi tanıyordum. "Derstesin sanmıştım."

"Az kişiydik. Julian bizi erken bıraktı. Nasılsın?"

"Harikayım," dedi Charles ve kapıdan içeriye girdi, ıslak ayakları yerdeki domates kırmızısı döşemenin üzerinde belirdiği anda buharlaşıveren izler bırakıyordu. Camilla'nın arkasına geçip ellerini omuzlarına koydu, sonra eğilip dudaklarını Camilla'nın ensesine kondurdu. "Hapishane kuşu kardeşine bir öpücük vermeyecek misin?" dedi.

Camilla onu yanağından öpmek için hafifçe döndü ama Charles elini kızın ensesine koyup başını geriye doğru kaldırdı ve dudaklarına yapıştı – kardeşçe bir öpücük değildi bu kesinlikle, uzun, yavaş, istekli bir öpücüktü; hoyrat ve şehvetli. Sol eli Camilla'nın yanağından boynuna, oradan köprücük kemiklerine doğru kayar, parmak uçları üstündeki incecik puantiyeli gömleğinin altındaki titreyen sıcacık tenine doğru süzülürken bornoz biraz sıyrılıp açılmıştı.

Hayretler içinde kalmıştım. Camilla ise kendini geri çekmiyor, hiç kıpırdamıyordu. Charles nefes almak için durduğunda Camilla saçlarını öne doğru atıp hiçbir şey olmamış gibi masanın üstündeki şeker kâsesine uzandı. Kaşık, porselen fincanın içinde tıngırdıyordu. Charles'ın tıraş olurken kullandığı ıhlamur kokulu losyonla güzelleşen o ıslak, alkollü kokusu havada asılı kalmıştı. Camilla fincanı eline alıp kahveden bir yudum içti – tam da o anda aklıma geldi: Camilla kahvesine şeker atmazdı ki. O kahvesini sütlü ama şekersiz içerdi.

Hayretler içindeydim. Bir şeyler söylemem gerekiyormuş gibi hissediyordum –herhangi bir şey– ama aklıma hiçbir şey gelmiyordu.

Bu sessizliği nihayet bozan yine Charles oldu. "Açlıktan ölüyorum," dedi, bornozunun kemerini tekrar bağlayıp buzdolabının önüne gitti. Dolabın beyaz kapısı gacırdayarak açıldı. Charles eğilip dolabın içini yokladı, yüzü soğuk bir ışıkla aydınlanmıştı.

"Galiba biraz çırpılmış yumurta yapacağım," dedi. "İsteyen var mı?"

O gün öğleden sonra yurda dönüp, bir duş alıp biraz kestirdikten sonra Francis'i görmeye gittim.

"İçeri gel, içeri gel," dedi heyecanla elini kolunu sallayarak. Yunanca kitapları masanın üstüne yayılmıştı, ağzına kadar dolu kül tablasında yanan bir sigara duruyordu. "Dün gece neler oldu? Charles tutuklandı mı? Henry bana hiçbir şey anlatmadı. Olayın bir kısmını Camilla'dan duydum ama detaylarını o da bilmiyordu... Otursana. Bir içki ister misin? Ne getireyim sana?"

Francis'e bir şeyler anlatmak her zaman çok keyifliydi. Sana doğru sokulur, ağzından çıkan her şeyi dikkatle dinler, uygun aralıklarla şaşkınlık, anlayış ya da dehşet dolu tepkiler verirdi. Anlatmayı bitirdiğimde beni soru yağmuruna tuttu. Normalde bu hevesli halini yakalayınca ben de anlatığım hikâyeyi sakız gibi uzatırdım ama kısa bir duraksamadan sonra, "Şimdi ben sana bir şey soracağım," dedim.

Bir sigara daha yakıyordu. Çakmağı tak diye kapatıp hafifçe kaşlarını çattı. "Hayrola?"

Kafamdaki soruyu kelimelere dökmenin binbir yolunu düşünmüştüm ama netlik adına en iyisi doğrudan konuya açık açık, doğrudan girmekti. "Sence Charles ve Camilla yatıyor mu?"

Daha bir saniye önce sigarasından ciğer dolusu bir nefes çekmişti. Sorumu duyunca bu dumanı öksüre tıksıra burnundan çıkardı.

"Ne diyorsun?" diye üsteledim.

Ama o öksürüyordu. "Neden böyle bir şey sordun şimdi?" dedi en sonunda.

O sabah tanık olduklarımı anlattım. Dinledi, duman yüzünden gözleri yaşarmış, kıpkırmızı olmuştu.

"Aman bir şey değilmiş ki," dedi. "Muhtemelen hâlâ sarhoştu."

"Ama soruma cevap vermedin."

Yanan sigarayı kül tablasına bıraktı. "Pekâlâ," dedi gözlerini kırpıştırarak. "Eğer şahsi fikrimi soruyorsan. Evet. Bence bazen yatıyorlar."

Uzun bir sessizlik oldu. Francis gözlerini kapatıp parmaklarıyla ovuşturdu.

"Bunun sıkça yaşandığını sanmıyorum," dedi. "Ama bilemezsin tabii. Bunny bir keresinde onları bastığını söylerdi hep."

Francis'e bakakaldım.

"Henry'ye anlatmış, bana değil. Maalesef detayları bilmiyorum. Belli ki evin anahtarları onda da varmış, kapıyı bile çalmadan pat diye içeriye dalıverirdi, biliyorsun, neyse işte," dedi. "Sen de illaki bir şeyler hissetmişsindir."

"Hayır," dedim ama aslında hissetmiştim, hem de onlarla ilk tanıştığım andan beri. Bunu hep kendi zihnimin sapkınlığına, yozlaşmış sapıkça düşüncelerime, kendi duyduğum arzulara yormuştum – çünkü Charles, Camilla'nın kardeşiydi, birbirlerine inanılmaz derecede çok benziyorlardı, onları birlikte olurken düşünmek kıskançlık, şüphe, şaşkınlık gibi tahmin edilebilir duyguların yanı sıra bunlardan çok daha büyük bir heyecan duymama da neden oluyordu.

Francis ilgiyle yüzüme bakıyordu. Bir an aklımdan geçenleri harfiyen bildiğini hissettim.

"Birbirlerini çok kıskanırlar," dedi. "Charles, Camilla'ya kıyasla çok daha kıskanç. Ben böyle sürekli atışıp durmalarının hep çocuksu, sevimli bir şey olduğunu düşünürdüm, hatta Julian bile takılırdı onlara bu konuda. Yani ben tek çocuğum, Henry de öyle, biz böyle kardeşçe duyguları nereden bileceğiz? İnsanın bir kız kardeşi olmasının ne eğlenceli olabileceğini konuşurduk hep." Kıkırdadı. "Bizim tahmin ettiğimizden de eğlenceliymiş meğer," dedi. "Gerçi bunun ahlaki açıdan falan öyle çok korkunç bir durum olduğunu düşünmüyorum açıkçası ama insanın kolay kolay anlayabileceği sıradan bir şey de değil. Çok daha derin, müstehcen bir şey. Geçen sonbahar, şu çiftçi adamın şey olduğu zamanlarda..."

Sesi kısıldı, bir süre susup sadece sigarasını içti, yüzündeki ifadeden hüsran ve belli belirsiz bir öfke okunuyordu.

"Eee?" dedim. "Ne oldu?"

Omuzlarını silkti. "Tam olarak ne olduğunu soruyorsan bunu anlatamam. O gece yaşananlara dair neredeyse hiçbir şey hatırlamıyorum ama genel durumun farkında olmadığımı da söyleyemem..." Durdu, ağzını açıp başladığı cümleye devam edecek oldu ama sonra kafasını salladı, fikrini değiştirmişti. "Yani demek istediğim, o geceden sonra

herkes anladı," dedi. "Daha önce de farkındaydık gerçi. Ama Charles beklediğimizden çok daha kötü oldu. Ben..."

Gözleri bir süre boşluğa daldı. Sonra kafasını salladı ve uzanıp bir sigara daha aldı.

"Anlatması imkânsız," dedi. "Ama bu duruma son derece basit bir noktadan bakılabilir. O ikisi birbirlerine hep çok fazla düşkündüler. Öyle bağnaz, tutucu bir tip değilimdir ama ben bile bu kıskançlığı hayretler içinde izliyorum. Camilla'nın bu konularda daha makul olduğunu söyleyebilirim. Belki de öyle olmak zorunda kaldığı içindir."

"Ne gibi konularda?"

"Charles'ın başkalarıyla yatması konusunda."

"Kiminle yattı ki?"

Francis kadehini havaya kaldırıp koca bir yudum içti. "Benimle mesela," dedi. "Bu seni şaşırtmamalı. Sen de onun kadar içseydin, seninle de çoktan yatmış olurdum."

Büründüğü o cilveli hava başka zaman olsa beni rahatsız edecek olsa da o anda sesindeki hüznü hissedebiliyordum. Kadehteki viskiyi sonuna kadar içti ve bardağı sehpanın üstüne pat diye bıraktı. Kısa bir duraksamanın ardından anlatmayı sürdürdü. "Öyle çok sık olmadı. Üç ya da dört kez. İlk seferinde ben ikinci sınıftaydım, o birinci. Geç saatlere kadar uyumamıştık, odamda içiyorduk, sonra olaylar gelişti. O yağmurlu gecede epey keyifli anlar yaşadık ama ertesi sabah kahvaltıdaki halini bir görecektin." Acı acı güldü. "Bunny'nin öldüğü günü hatırlıyor musun?" dedi. "Hani ben senin odana gelmiştim? Charles çok talihsiz bir anda gelip bizi bölmüştü?"

Ne söyleyeceğini tahmin ediyordum. "Odamdan onunla birlikte ayrılmıştın," dedim.

"Evet. Zilzurna sarhoştu. Aslında normalden sadece birazcık daha fazla sarhoştu. Bu da ertesi gün hiçbir şey hatırlamıyormuş gibi yapması için oldukça elverişli bir durumdu. Charles geceyi benim evimde geçirdikten sonra hep böyle hafıza kaybına uğrar." Göz ucuyla bana bakıyordu. "Her şeyi oldukça ikna edici bir şekilde inkâr eder ve sorun şu ki benim de aynısını yapmamı, yani hiçbir şey yaşanmamış

gibi davranmamı bekler," dedi. "Bunu suçluluk duyduğu için yaptığını sanmıyorum. Doğrusunu istersen bunu tamamen gamsız, umursamaz bir rahatlıkla yaptığını görünce öfkeden deliye dönüyorum."

"Ondan çok hoşlanıyorsun, değil mi?" dedim.

Bana bunu söyleten neydi bilmiyorum. Francis gözünü bile kırpmadı. "Bilmem," dedi soğuk bir tavırla, nikotinden sararmış uzun parmaklarıyla uzanıp bir sigara daha aldı. "Ondan epey hoşlanıyorum sanırım. Biz çok eski dostuz. Bundan daha fazlasını hayal edip kendimi kandırmıyorum kesinlikle. Ama onunla epey keyifli zamanlar geçirdim, senin Camilla'yla yapabildiğinin aksine."

Bu tam da Bunny'nin uyarı ateşi diyeceği türden bir şeydi. O kadar şaşkındım ki cevap bile veremedim.

Beni köşeye sıkıştırmaktan duyduğu memnuniyet her ne kadar yüzünden okunsa da daha fazla üstüme gelmedi. Pencere kenarındaki koltuğuna arkasını iyice yasladı, güneş ışığı vuran saçlarının uçları metalik bir kızıla dönmüştü. "Çok talihsiz bir durum ama gerçek. İkisi de kendisinden başka kimseyi düşünmüyor. Tek cephede birlikte hareket ediyormuş gibi görünmek hoşlarına gidiyor ama birbirlerini o kadar da çok önemsediklerini pek sanmıyorum. Karşılarındakini ayartmaktan sapkınca bir zevk aldıkları kesin – evet, seni o ayartıyor," dedi araya girmek için ağzımı açmama bile müsaade etmeden, "buna kaç kez tanık oldum. Henry'ye de aynı şeyi yapıyor. Henry ona sırılsıklam âşıktı, bunu biliyorsundur muhtemelen, bana sorarsan hâlâ da âşık. Charles'a dönecek olursak eğer, aslında kızlardan hoşlanıyor. Sarhoş olduğundaysa ben de işini görüyorum. Ama olur ya ben kendimi biraz naza çekecek olursam o zaman etrafımda dört döner, o kadar tatlı bir herif oluverir ki. Buna her seferinde kanıyorum. Neden bilmiyorum." Bir süre hiçbir şey söylemedi. "Biz ailece eli yüzü öyle çok güzel tipler değiliz, iri yapılı, elmacık kemikli, gaga burunlu tipleriz," dedi. "Belki de bu yüzden fiziksel güzelliği aslında onunla hiçbir ilgisi olmayan diğer güzel niteliklerle bir tutuyorumdur. Güzel dudaklar ya da bir çift buğulu göz gördüm mü bunu hemen derin bir cazibeye, çok özel yakınlıklara yoruyorum. Sırf aynı gözlere kandıkları için on hıyarın daha

etrafında dört döndüğüne aldırmıyorum bile." Uzanıp hırsla sigarasını söndürdü. "İmkân bulsa Camilla'da tıpkı Charles gibi davranırdı ama Charles çok sahiplenici bir tip, ona hiç nefes aldırmıyor. Daha kötü bir durum hayal edebiliyor musun? Atmaca gibi kızın her anını izliyor. Ayrıca çok da fakir, yani önemli olduğundan değil de hani," dedi hemen, karşısındakinin kim olduğunun farkına varınca, "ama bu durumdan oldukça rahatsız. Ailesiyle gurur duyuyor, biliyorsun, kendisininse tam bir ayyaş olduğunun farkında. Bu durum nedense bana Romalıları çağrıştırıyor, kız kardeşinin namusuna bu kadar önem vermesi falan. Bunny, Camilla'nın yanına bile yaklaşamazdı, biliyorsun, kızın yüzüne bakmaya bile çekinirdi. Camilla'nın onun tipi olmadığını söylerdi ama bence içindeki o ihtiyar Felemenk, Camilla'nın onun başına beladan başka bir şey getirmeyeceğini çok iyi biliyordu. Tanrım... Hatırlıyorum da uzun zaman önce bir akşam Bennington'da Istakoz Tapınağı diye abuk sabuk bir Çin restoranına gitmiştik. Artık kapandı. Kırmızı boncuktan perdeleri ve yapay bir şelaleyle birlikte kocaman bir Buda heykeli vardı. Şemsiyeli kadehlerde içkiler içmiştik, Charles zilzurna sarhoş olmuştu, bu onun suçu değildi aslında, hepimiz sarhoş olmuştuk, getirdikleri kokteyller öyle bir yere kıyasla fazla sertti, hem zaten içlerine ne koyduklarını bile bilmiyorduk ki. Otoparka evcil ördekler ve Japon balıklarıyla dolu bir göletin üstünden geçen bir yaya köprüsünden gidiliyordu. Nedense Camilla'yla ben diğer herkesten biraz geride kalmıştık, orada durmuş bizi bekliyorlardı. İkimiz kurabiyelerden çıkan fallarımızı okuyorduk. Onunkinde, 'rüyalarının erkeği hiç ummadığın anda öpecek seni' gibi bir şeyler yazıyordu, bu kaçırılmayacak bir fırsattı, ikimiz de çok sarhoştuk, falın gazına da gelmiştik tabii, neyse Charles birden çıkıp geldi ve beni yakamdan tutuverdi, köprüden fırlatıp atacak sandım. Bunny de oradaydı, hemen gelip beni elinden kurtardı, Charles da şaka yaptım falan diye toparlamaya çalıştı ama şaka yapmıyordu, canımı çok yakmıştı. Kolumu çevirip bükmüştü, az kalsın yerinden çıkaracaktı. Henry nerelerdeydi bilmiyorum. Muhtemelen aya bakıyor ve Tang Hanedanı'ndan ezbere bir şiir okuyordur."

Daha sonra olanlar bana unutturmuştu ama şimdi Henry'den bahsedince aklıma Charles'ın o sabah FBI ajanlarıyla ilgili söyledikleri geldi – ve bir de kafamda bir soru daha vardı, bu seferki Henry'yi de ilgilendiriyordu. Acaba bu konuyu açmak için uygun bir zaman mı diye düşünürken Francis ardından kötü haber geleceği belli olan bir sesle, "Biliyor musun, bugün doktora gittim," dedi.

Devam etmesi için bekledim. Ama etmedi.

"Ne için?" diye sordum dayanamayıp.

"Aynı şeyler. Baş dönmesi. Göğüs ağrıları. Geceleri nefes alamadığım için uykudan uyanıyorum. Geçen hafta hastaneye gidip şu testleri yaptırdım ama bir şey çıkmadı. Beni başka birine yönlendirdiler. Bir nöroloğa."

"Eee?"

Koltuğunda huzursuzca kıpırdandı. "O da hiçbir şey bulamadı. Bu köy doktorlarının hiçbiri beş para etmez. Julian New York'taki bir adamın adını verdi, İsram Şahı'nın kan hastalığını o iyileştirmiş. Hatta zamanında bütün gazetelere çıkmış. Julian onun ülkedeki en iyi teşhis uzmanı olduğunu söylüyor, dünyanın da en iyilerinden biriymiş. Ancak iki yıl sonrasına randevu bulabiliyormuşsun ama Julian diyor ki belki kendisi ararsa beni görmeyi kabul edebilirmiş."

Bir sigara daha almak için uzandı, oysa son sigarası hiç dokunulmamış bir halde hâlâ kül tablasında için için yanıyordu.

"Bu kadar sigara içmene bakılırsa nefes darlığı çekmene hiç şaşmamak gerek," dedim.

"Hiç alakası yok," dedi ters ters, sigarayı bileğinin içine vuruyordu. "Bunu o aptal Vermontlu doktorlar söyler ancak. Sigarayı bırak, içkiyi ve kahveyi azalt. Hayatımın yarısını sigara içerek geçirdim. Beni nasıl etkilediğini bilmez miyim sence? Göğsümdeki bu kramp gibi korkunç ağrılar sigaradan ya da birkaç kadeh içkiden kaynaklanmıyor. Hem zaten başka semptomlar da var. Çarpıntı. Kulak çınlaması."

"Sigara içmenin vücut üzerinde çok acayip etkileri de olabiliyor."

Francis, Kaliforniyalılara özgü olduğunu düşündüğü bir ifade kullandığımda benimle hep dalga geçerdi. "Çık aciyip?" dedi benim o boğuk, yavan, taşralı aksanımı taklit ederek. "Girçiktin mi?"

Oturduğu koltuğa çökmüş o haline baktım: puantiyeli kravatına, Bally marka ayakkabılarına, o tilki gibi sivri suratına. Yüzündeki sırıtış da tıpkı bir tilkiyi andırıyordu, dişlerini göstere göstere, pis pis sırıtıyordu. Ondan sıkılmıştım. Ayağa kalktım. Oda o kadar dumanlanmıştı ki gözlerim yaşarıyordu. "Neyse," dedim. "Benim artık gitmem lazım."

Yüzündeki o şakacı ifade kayboluverdi. "Kızmadın, değil mi?" dedi telaşla.

"Hayır."

"Evet, kızmışsın."

"Hayır, kızmadım," dedim. Aniden çark edip hemen barışmaya çalışması, alay etmesinden daha çok kızdırıyordu beni.

"Özür dilerim. Bana aldırış etme. Sarhoşum, hastayım, öyle demek istemedim."

Birden zihnimde Francis'in yirmi yıl, hatta elli yıl sonraki tekerlekli sandalyedeki halinin görüntüsü beliriverdi. Ben de oradaydım, yaşlanmıştım, dumanlı bir odada onun yanında oturuyordum, aynı konuşmayı belki beninci defa yapıyorduk. İlk başlarda hiçbir şey olmasa bile yaptığımız şeyin bizi birbirimize bağladığı fikri, sıradan arkadaşlar olmadığımız, dostluğumuzun "ölüm bizi ayırıncaya dek" baki kalacağı düşüncesi hoşuma gidiyordu. Bunny'nin ölümün ardından beni teselli eden tek şey bu düşünceydi. Şimdiyse bundan kaçış olmadığını bilmek midemi bulandırıyor. Onlarla, hepsiyle birden saplanıp kalmıştım, hem de sonsuza dek.

Francis'in evinden dönüşte başımı öne eğmiş, kelimelere dökülmesi imkânsız bir endişe ve hüzün yumağının içinde debelenerek yürürken Julian'ın adımı seslendiğini duydum.

Dönüp baktım. Lyceum'un kapısından çıkmak üzereydi. Onun o muzip, sevecen yüzünü, beni gördüğüne sevindiğini belli eden o cana yakın, babacan tavrını görünce yüreğim sızladı.

"Richard," dedi tekrar, sanki dünyada başka kimseyi gördüğüne bu kadar sevinemezmiş gibi. "Nasılsın?"

"İyiyim."

"Ben de tam Kuzey Hampden'a doğru gidiyordum. Benimle birlikte yürür müsün?"

Onun o masum, mutlu yüzüne bakıp düşündüm: Olanları bir bilse. Mahvolurdu.

"Julian, sağ ol, çok isterdim ama yurda gitmem lazım."

Durup yüzüme dikkatle baktı. Gözlerindeki kaygı kendimden tiksinmeme neden oluyordu.

"Son günlerde seni neredeyse hiç göremiyorum, Richard," dedi. "Sanki hayatımda bir gölgeye dönüşüyormuşsun gibi hissediyorum."

Etrafına yaydığı iyilik, o ruhani sakinlik öylesine net ve öylesine gerçekti ki bir an için yüreğimdeki karanlık dağılıvermiş gibi hissettim. Bu öyle derin, öyle baş döndürücü bir rahatlama hissiydi ki az kalsın hıçkırıklara boğulacaktım, derken kafamı kaldırıp yüzüne tekrar baktığım anda, bütün o ağır zehir yeniden olanca gücüyle üzerime hücum ediverdi.

"İyi olduğundan emin misin?"

Asla bilemez. Ona asla söyleyemeyiz.

"Ah, iyiyim tabii ki," dedim. "İyiyim."

Bunny meselesinin yarattığı patırtı büyük oranda dinmiş olsa da okul hâlâ tam olarak normale dönmemişti – kampüste estirdiği *Dragnet* dizisi misali uyuşturucuyla mücadele havası sayesinde bir daha hiç eskisi gibi olmayacaktı zaten. Gece geç saatlerde Rathskeller'dan dönerken Durbinstall Yurdu'nun bodrum katındaki çıplak ampul ışığında okulun hocalarından biriyle karşılaşmanın olağan sayıldığı geceler bitmişti artık, 69 yılı Berkeley mezunu Marksist ekonomi hocası Arnie Weinstein'ı ya da Sterne ve Defoe derslerini veren saçı sakalı birbirine karışmış şu yabani İngiliz'i oralarda görmek pek mümkün değildi.

Hepsi tarih olmuştu. Sert çehreli güvenliklerin bodrumdaki laboratuvarı dağıttıklarını, kolilerce deney şişesiyle bakır boruyu dışa-

rıya taşıdıklarını, Durbinstall'ın başkimyageri, Cal Clarken adındaki şu Akronlu ufak tefek sivilceli çocuğun ise ayağından hiç çıkarmadığı boğazlı spor ayakkabıları ve laboratuvar önlüğüyle kenarda dikilmiş ağladığını görmüştüm. Tam yirmi yıldır "Sesler ve Görüntüler: Carlos Castaneda'nın Düşünceleri" adındaki, dönemin son günü zorunlu kamp ateşi ritüelinde esrarlı sigara içilmesiyle ünlenen dersi veren antropoloji hocası durup dururken ücretli izin alıp Meksika'ya gideceğini duyurmuştu. Arnie Weinstein mecburen kasaba barlarına gitmeye başlamış, muhalif kasabalılarla Marksist teoriyi tartışmaya kalkışıyordu. Saçı sakalı birbirine karışmış o yabani İngiliz ise asıl ilgi alanına, yani kendisinden yirmi yaş küçük kızların peşinden koşturmaya geri dönmüştü.

Bu yeni "Uyuşturucuya Karşı Farkındalık Yaratma" politikasının bir parçası olarak Hampden Üniversitesi, öğrencilerin uyuşturucu ve alkol konusundaki bilgilerini sınayan bir yarışma programı formatında üniversiteler arası bir turnuvaya ev sahipliği yapıyordu. Sorular Alkolizm ve Madde Bağımlılığı Ulusal Konseyi tarafından hazırlanmıştı. Yarışmanın sunuculuğunu yerel bir televizyon yıldızı (Liz Ocavello) yapacak ve bu yarışma Channel 12'de canlı yayımlanacaktı.

Bu yarışma hiç beklenmedik bir biçimde son derece popüler olmuştu ama sponsorların umduğu açıdan değil. Hampden Üniversitesi filmlerdeki kaybedecek hiçbir şeyleri olmadığı için özgürlüklerini kazanma ihtimalinin peşinden koşan çaresiz firarilerden oluşan komando birlikleri misali eski müptelalardan bir takım oluşturmuştu ve bu takımın namağlup şampiyon olacağı daha en başından belliydi. Bu yıldızlar takımı şu isimlerden oluşuyordu: Cloke Rayburn, Bram Guernsey, Jack Teitelbaum, Laura Stora ve tabii ki takım lideri efsanevi Cal Clarken'dan başkası değildi. Cal, sonraki dönem okula geri dönmesine izin verilebilir umuduyla katılıyordu, Cloke, Bram ve Laura zorunlu kamu hizmeti saatlerini doldurmak için, Jack ise sırf iş olsun diye bu takımdaydı. Konu hakkındaki uzmanlıkları bir araya geldiğinde tam anlamıyla nefes kesiciydi. Hampden'a, Williams, Vassar, Sarah Lawrence gibi okulların karşısında birbiri ardına ezici galibiyetler kazandırdılar,

Torazin ailesinden beş uyuşturucu madde sayın ya da *PCP'nin etkileri nelerdir,* gibi sorulara baş döndürücü bir hız ve beceriyle cevap verdiler.

Ama işler ciddi oranda kesat gitse de Cloke'un eski zanaatini icra etmeye devam ettiğini öğrendiğimde epey şaşırmıştım, gerçi artık eskisinden çok daha gizli kapaklı bir şekilde çalışıyordu. Bir perşembe gecesi okuldaki partiye gitmeden önce aspirin istemek için Judy'nin odasına uğramıştım. Kilitli kapının ardından kısa ama gizemli bir sorguya çekildikten sonra nihayet içeri girebildiğimde Cloke'u perdeleri sımsıkı kapatılmış odada Judy'nin aynası ve eczacı terazisiyle uğraşırken bulmuştum.

"Selam," dedi, beni hızlıca içeriye soktuktan sonra kapıyı hemen tekrar kilitledi. "Sana bu gece için ne vereyim?"

"Aa, şey, sağ ol, hiçbir şey," dedim. "Ben sadece Judy'ye bakmıştım. Nerede o?"

"Ha," deyip yaptığı işe geri döndü. "Kostüm dükkânına gitti. Seni o gönderdi sanmıştım. Judy'yi severim ama her şeyi büyük bir şova dönüştürmeye bayılıyor, e bu da pek hoş olmuyor hani. Hem de..." tozdan bir ölçü alıp ağzını açtı minik kâğıt keseciğe döktü, "hiç." Elleri titriyordu, kendi mallarına özgürce dalmaktan çekinmediği belliydi. "Ama kendi terazimi atmak zorunda kaldım, anlarsın ya, şu boktan olaylardan sonra. Peki ne bok yiyecektim ben? Revire mi gidecektim? Öğle yemeğinde falan bütün gün ortalıkta, 'Nineniz geldi, nineniz geldi,' diye diye dolaşıp dolaşıyordu, neyse ki onun ne sikimden bahsettiğini kimse anlamıyordu ama yine de." Başıyla hemen yanında duran açık kitabı işaret etti – *Janson'ın Sanat Tarihi* kitabıydı bu, resmen parçalarına ayrılmıştı. "Kitaptan kesip yaptığım şu sikik kesecikleri bile havalı yapmak zorundaymışım, bir ara buna takmıştı, hayret bir şey ya, bunları böyle açınca içinden Tintoretto'nun bir tablosu görünecekmiş. Bunları böyle kafama göre kestiysem ve o sayfadaki Eros'un götü ya da artık hangi bok varsa, keseciğin tam ortasına denk gelmediyse küplere biniyor. Camilla nasıl sahi?" dedi, kafasını kaldırıp bana baktı.

"İyi," dedim. Camilla'yı düşünmek istemiyordum. Yunancayla ve Yunanca sınıfıyla ilgili hiçbir şey düşünmek istemiyordum.

"Yeni evine alışabildi mi?" dedi Cloke.

"Efendim?"

Güldü. "Senin haberin yok mu?" dedi. "Taşındı o."

"Ne? Nereye?"

"Bilmem. Caddenin aşağı tarafında bir yere herhalde. İkizlere bir uğramıştım da –şuradaki jileti uzatabilir misin bana?– dün onları görmeye gitmiştim, Henry, Camilla'nın eşyalarını kolilemesine yardım ediyordu." Terazideki işini bitirmiş, artık aynanın üzerinde çizgiler kesmeye başlamıştı. "Charles yaz için Boston'a gidiyormuş, o burada kalacakmış. O evde tek başına kalmak istemediğini, başkasına kiralamanın da çok meşakkatli olduğunu söyledi. Görünüşe göre bu yaz çoğumuz buralarda olacağız." Rulo haline getirdiği bir yirmilikle birlikte aynayı bana uzattı. "Bram ve ben de kendimize bir yer arıyoruz."

"Bu çok iyiymiş," dedim, yarım dakika falan sonra ilk mutlu kıvılcım sinapslarımda çakmaya başlamıştı bile.

"Yaa, harika, değil mi? Hele de Laura'nın sattığı o berbat şeyden sonra. Şu FBI ajanları o malı analiz ettiler, yüzde sekseni talk pudrası mıymış neymiş." Burnunu sildi. "Seninle konuşmaya geldiler mi sahi?"

"FBI mı? Yoo."

"Şaşırdım. Şu cankurtaran botu muhabbetinden sonra herkesin ağzını yokluyorlardı."

"Neden bahsediyorsun sen?"

"Tanrım. Tuhaf tuhaf şeyler söyleyip duruyorlardı. Bu işte bir komplo dönüyormuş. Henry, Charles ve benim işin içinde olduğumuzu biliyorlarmış. Başımız büyük beladaymış ve bizi bu işten kurtaracak olan cankurtaran botunda tek bir kişiye yer varmış. O kişi de ilk konuşan olacakmış." Bir çizgi daha çekti ve burnunu ovuşturdu. "Babam avukatını gönderince işler daha da sarpa sardı. Bu sefer de, 'Eğer masumsan neden avukata ihtiyaç duyuyorsun,' falan demeye başladılar. İşin kötüsü, bana neyi itiraf ettirmeye çalıştıklarını o sikik avukat bile anlayamadı. 'Arkadaşların –Henry ve Charles– seni gammazladı,' deyip durdular. Asıl suçlu onlarmış da bir an önce anlatmaya başlamazsam yapmadığım bir şey için suçlanacakmışım da."

Kalbim küt küt atıyordu, yalnızca kokainden değil. "Anlatmak mı?" dedim. "Ne anlatacakmışsın?"

"Ne bileyim ben. Avukatım, 'Sakın endişelenme, bir bok bildikleri yok,' dedi. Sonra Charles'la konuştum, ona da aynı şeyleri söylüyorlarmış. Yani şu Henry'yi seviyorsun, biliyorum ama bence bu işi fena eline yüzüne bulaştırdı."

"Nasıl yani?"

"Şunu diyorum, evet, çok düzgün bir herif, muhtemelen kütüphaneden aldığı kitapları bir gün bile geciktirmemiştir ama o sikik FBI ajanları hop diye birden onun üstüne çullanıverdi. Adamlara ne anlattı bilmiyorum ama onları yönlendirmeye çalıştığı kişiden çok kendi üstüne çekti."

"Kime yönlendirmeye çalıştı ki?"

"Bana mesela." Uzanıp bir sigara aldı. "Ve bunu söylemek hiç hoşuma gitmiyor ama galiba sana."

"Bana mı?"

"Ben senden hiç bahsetmedim dostum. Seni doğru dürüst tanımıyorum bile. Adını başka birinden almış olmalılar. Ama bu kişi ben değildim."

"Benim adımın ciddi ciddi geçtiğini mi söylüyorsun sen?" dedim kısa bir şaşkınlıktan sonra.

"Belki Marion falan bahsetmiştir, bilmiyorum. Bram'in, Laura'nın, hatta Jud MacKenna'nın adı bile geçiyordu... Seninkini sonlara doğru bir iki defa duydum. Nedenini hiç sorma, bilmiyorum ama o heriflerin gelip seninle de konuşacakları hissine kapılmıştım. Bunny'nin cesedini bulmadan önceki geceydi yanılmıyorsam. Yine Charles'la konuşmaya gidiyorlardı, bundan eminim ama Henry onu arayıp yolda olduklarını haber verdi. Ben ikizlerde kalıyordum o zaman. O herifleri benim de hiç göresim yoktu, bu yüzden Bram'in evine gittim. Charles da galiba kasabadaki barlardan birine gidip amı götü dağıtmış."

Kalbim öyle deli gibi çarpıyordu ki göğsümde kırmızı bir balon misali patlayıverecek sanıyordum. Henry korkup FBI ajanlarını benim üstüme mi salmıştı yani? Bu hiç mantıklı değildi. Kendi suçunu ortaya dökmeden bana böyle bir tuzak kurmasının hiçbir yolu yoktu, en azından bana öyle geliyordu. Ama belki de (*paranoya yapıyorsun*, dedim kendi kendime, *bunu bırakman gerek*) belki de Charles'ın o

gece bara giderken bana uğraması da tesadüf değildi. Belki de bütün bunlardan haberi olmuştu ve Henry'ye çaktırmadan gelip beni tehlikeden uzaklaştırmıştı.

"Şu haline bakılırsa sana acilen bir içki lazım dostum," dedi Cloke.

"Aynen," dedim. Çok uzun bir süredir tek kelime etmeden öylece oturuyordum. "Aynen öyle."

"Bu gece Villager'a uğrasana. Bugün Perişan Perşembe. Bir fiyatına iki içki alabilirsin."

"Sen de gidiyor musun?"

"Herkes gidiyor. Çüş artık. Daha önce Perişan Perşembe'ye hiç gitmediğini söyleme bana."

Böylece Cloke, Judy, Bram, Sophie Dearbold, Sophie'nin birkaç arkadaşı ve hiç tanımadığım daha bir sürü kişiyle birlikte Perişan Perşembe'ye gittim, yurda saat kaçta döndüğümü bile bilmiyorum ama ertesi akşam saat altıda Sophie kapımı tıklatıncaya kadar hiç kalkmadan uyumuşum. Midem bulanıyor, başım çatlayacak gibi ağrıyordu fakat sabahlığımı üstüme geçirip onu içeri aldım. Seramik dersinden geliyordu, üstünde bir tişört ve rengi solmuş eski bir kot pantolon vardı. Büfeden benim için bir simit almıştı.

"İyi misin?" dedi.

"Evet," dedim ama ayakta durabilmek için sandalyemin arkasına tutunmam gerekiyordu.

"Dün gece cidden çok sarhoştun."

"Biliyorum," dedim. Yataktan kalkmak beni daha da kötü yapmıştı. Gözlerimin önünden kırmızı noktacıklar geçiyordu.

"Nasıl olduğunu merak ettim. Gelip bir bakmak istedim." Güldü. "Seni bütün gün kimse görmemiş. Birisi güvenliğin oradaki bayrağın yarıya çekildiğini söyleyince ölmüş olabileceğinden korktum."

Yatağa oturdum, güçlükle nefes alıp vererek ona bakıyordum. Yüzü bölük pörçük hatırlanan bir rüyanın parçalarından biri gibiydi – *bar* geldi aklıma. Bir bar hatırlıyordum – İrlanda viskileri, Bram'le tilt oynayışımız, Sophie'nin uyduruk neon ışıkların altında masmavi parlayan yüzü. Bir CD kutusunun üstünde okul kimliğiyle çizgilere

bölünerek çektiğimiz kokain. Sonra birinin kamyonetiyle oradan ayrılışımız, otoyoldaki Gulf benzin istasyonunun tabelası, birinin evi? Gecenin geri kalanı karanlıktı. Sophie'yle birinin (duvarında MOMA takvimi asılı, MeisterBrau ve Genesee biralarıyla dolup taşan) mutfağındaki buz küpleriyle dolu lavabonun kenarında ettiğimiz samimi sohbet. Tabii ki –korku mideme bir yumruk gibi inivermişti– tabii ki Bunny'den bahsetmemiştim. Kesinlikle. Telaştan deliye dönmüş bir halde hafızamı yokluyordum. Bahsetmiş olsam Sophie şimdi odamda olmazdı kesinlikle, bana böyle bakıyor olmazdı, kâğıt tabağın üstündeki, kokusu midemi ağzıma getiren bu tost makinesinde ısıtılmış (soğanlı) simiti getirmezdi bana herhalde.

"Odaya nasıl geldim?" dedim kafamı kaldırıp ona bakarak.

"Hatırlamıyor musun?"

"Hayır." Yüzüme pompalanan kan, korkunç bir şekilde şakaklarımı dövüyordu.

"Sarhoş oldun hani. Jack Teitelbaum'un evine taksi çağırdık."

"Ve nereye gittik?"

"Buraya geldik."

Onunla yatmış mıydık? Yüzündeki boş ifadeden hiçbir şey anlaşılmıyordu. Eğer yattıysak bundan pişman değildim –Sophie'yi beğeniyordum, onun da beni beğendiğini biliyordum, hem ayrıca Hampden'daki en güzel kızlardan biriydi– ama bu kesin olarak emin olmak isteyeceğiniz türden bir şeydi. Ona bunu nazik bir şekilde nasıl sorabilirim diye düşünürken kapım tıklatıldı. Bu tıklatmalar silah sesi gibi gelmişti bana. Hepsi acı acı beynime saplanmıştı.

Sophie, "Girin," diye seslendi.

Francis kafasını kapıdan içeri soktu. "Vay canına, şuna bakın hele," dedi. Sophie'yi o da severdi. "Bizim yol ekibi toplanmış da kimse bana haber vermemiş demek."

Sophie hemen ayağa fırladı. "Francis! Merhaba! Görüşmeyeli nasılsın?"

"İyiyim, teşekkürler. Seninle cenazeden beri görüşemedik."

"Biliyorum. Daha geçen gün seni düşünüyordum. Nasıl gidiyor?"

Yatağıma geri uzandım, midem köpürüyordu resmen. İkisi pürneşe sohbet ediyorlardı. Keşke çıkıp gitseler diye geçirdim içimden.

"Eeee," dedi Francis bu uzun girizgâhtan sonra Sophie'nin omzunun üstünden bana bakarak. "Küçük hastamızın nesi var böyle?"

"İçkiyi fazla kaçırdı."

Baş ucuma geldi. Yakından bakınca biraz tedirgin görünüyordu. "Ee, umarım dersini almışsındır," dedi neşeyle, sonra Yunancaya dönüp ekledi: "*Önemli haberlerim var, dostum.*"

Kalbim yerinden çıkacak gibi oldu. Her şeyin içine etmiştim. Dikkatsiz davranmış, çok konuşmuş, söylememem gereken bir şeyler söylemiştim. "Ne yaptım ben?" dedim.

Bunu İngilizce söylemiştim. Francis kızgınsa bile bunu hiç belli etmiyordu. "Hiçbir fikrim yok," dedi. "Çay falan ister misin?"

Ne söylemeye çalıştığını çözmeye çabaladım. Kafamın içinde küt küt atan acı öyle canımı yakıyordu ki hiçbir şeye odaklanamıyordum. Bulantı kocaman, yeşil dalgalar halinde yükseliyor, tam tepeye ulaşmışken geri çekilip sonra tekrar yükselmeye başlıyordu. Çaresizlikten tıkandığımı hissediyordum. *Her şey, her şey yoluna girecek*, diye düşündüm titreyerek, *yeter ki birkaç saniye sessizliği dinleyip hiç ama hiç kıpırdamadan şurada yatabileyim.*

"Hayır," diyebildim en sonunda. "Lütfen."

"Lütfen ne?"

Dalga bir kez daha yükseldi. Kendimi yana doğru atıp iki büklüm oldum ve perişan bir halde uzun uzun inledim.

Sophie halimi anlamıştı. "Hadi," dedi Francis'e, "biz gidelim. Bırakalım da uyusun biraz."

İçine düştüğüm, o uykudan çok işkenceye benzer yarı rüya halinden birkaç saat sonra kapımın usulca tıklatılmasıyla uyandım. Oda kapkaranlıktı artık. Kapı gıcırdayarak açıldı ve koridordan içeriye bir parça ışık doldu. Francis hemen içeriye girip kapıyı arkasından kapattı.

Masamın üstündeki zayıf ışıklı okuma lambasını açtı ve sandalyeyi yatağın baş ucuna çekti. "Kusura bakma ama seninle konuşmam gerek," dedi. "Çok tuhaf bir şey oldu."

Birkaç saat önce yaşadığım korkuyu unutmuştum bile, o mide bulandırıcı safra dalgası yeniden içimde yükselmeye başladı. "Ne oldu?"

"Camilla taşınmış. Evden ayrılmış. Bütün eşyaları gitmiş. Charles şu anda orada, yine zilzurna sarhoş, aklını kaçırmak üzere. Camilla'nın Albemarle Inn'de kaldığını söylüyor. Düşünebiliyor musun? *Albemarle*'de?

Gözlerimi ovuşturdum, kafamı toplamaya çalışıyordum. "Ben bunu biliyordum zaten," dedim.

"Biliyor muydun?" Çok şaşırmıştı. "Sana kim söyledi?"

"Cloke'tu sanırım."

"Cloke? Ne zaman söyledi peki?"

Hafızam el verdiğince olanları anlattım. "Aklımdan çıkıvermiş, unutmuşum," dedim.

"Unutmuş musun? Böyle bir şeyi nasıl unutabilirsin?"

Yatakta hafifçe doğruldum. Kafamın içinde yeni bir ağrı dalga dalga artıyordu. "Ne fark eder ki?" dedim biraz da öfkeyle. "Evden ayrılmak istediği için onu suçlayamam. Charles'ın kendini toparlaması gerek. İşte bu kadar."

"Peki Albemarle işine ne diyorsun?" dedi Francis. "O otelin ne kadar pahalı olduğundan haberin var mı senin?"

"Var tabii ki," dedim öfkeyle. Albemarle kasabadaki en iyi oteldi. Başkanlar, film yıldızları falan gelip kalıyordu orada. "Ne olmuş yani?"

Francis ellerini kafasına koydu. "Richard," dedi, "sen ne kadar kalın kafalısın. Beyin hasarı falan mı geçirdin?"

"Neden söz ettiğini anlamıyorum."

"Geceliği ikiyüz dolarmış desem? Sence ikizlerin bunu verebilecek parası var mı? Bu parayı kim ödüyor dersin?"

Boş boş suratına baktım.

"Henry tabii ki, başka kim olacak?" dedi Francis. "Charles evde yokken gelip Camilla'nın pılını pırtısını toplayıp oraya taşımış. Charles eve gelince bir de bakmış Camilla'nın yerinde yeller esiyor. Düşünebiliyor musun? Ona ulaşamıyor bile, başka bir isimle kayıt yaptırmış. Henry de ona hiçbir şey söylemiyor. Hatta bana da söylemiyor. Charles tamamen dağılmış durumda. Benden Henry'ye telefon edip ağzını ara-

mamı istedi ama ağzından tek laf almayı başaramadım tabii ki, duvar gibiydi, tek kelime etmedi."

"Bu kadar büyütülecek ne var? Bütün bu gizlilik neden?"

"Bilmiyorum. Camilla'yı bilmem ama bence Henry büyük aptallık ediyor."

"Belki Camilla'nın kendince sebepleri vardır."

"Onun kafası böyle işlere çalışmaz," dedi Francis bıkkınlıkla. "Henry'yi tanıyorum. Bu tam da onun yapacağı şekilde, onun yapacağı türden bir şey. Ama bunun için ortada geçerli bir sebep olsa da bu şekilde hareket etmeleri çok yanlış. Hele de böyle bir zamanda. Charles böyle bir durumdayken. Henry geçen geceden sonra onu böyle kışkırtmaması gerektiğini düşünmeliydi."

Polis karakolundan eve yürürken konuştuklarımızı hatırladım huzursuzca. "Şey, aslında sana anlatmak istediğim bir şey var," dedim ve ona Charles'ın feveranlarını anlattım.

"Off, Henry'ye çok kızmışmış," dedi Francis ters ters. "Bana da aynı şeyleri anlattı, Henry bütün işi onun üstüne yıkmış falan filan. Ama ne bekliyordu ki? Durup bir düşününce bence Henry ondan öyle çok da bir şey istememiş. Ona kızmasının asıl sebebi bu değil, Camilla. Ben ne düşünüyorum biliyor musun?"

"Ne?"

"Bence Camilla'yla Henry epeydir takılıyorlar. Bence Charles da bir süredir bundan şüpheleniyordu ama yakın zamana kadar hiçbir delili yoktu. Sonra bir şeyler anladı. Tam olarak neydi bilmiyorum," dedi, araya girmeye çalışınca elini kaldırarak beni susturdu, "ama ne olduğunu tahmin etmek zor değil. Bence Corcoranlardayken oldu bu. Bir şey gördü ya da duydu. Hem bunun biz oraya gitmeden önce yaşandığını düşünüyorum. Cloke'la birlikte Connecticut'a gitmek için yola çıkmadan bir gece önce her şey yolundaydı ama Charles'ın oraya gittiğimizdeki halini hatırlasana. Oradan dönerken birbirleriyle konuşmuyorlardı bile."

Francis'e Cloke'un bana anlattıklarını aktardım.

"Kim bilir neler oldu demek ki, Cloke'un beyni bütün bunları anlamaya yettiyse tabii," dedi Francis. "Henry hastaydı, sağlıklı düşüne-

miyordu muhtemelen. Connecticut'tan geri döndüğümüz hafta var ya, hani Henry kendini evine kapatmıştı, bence o aralar Camilla çoğunlukla oradaydı. Şu Mikenlerle ilgili kitabı götürmeye gittiğim gün oradaydı mesela, biliyorum, bence birkaç kez geceyi de orada geçirdi. Ama sonra Henry iyileşince Camilla eve geri döndü, bundan sonra bir süre her şey yolundaydı. Hatırlıyor musun? Beni hastaneye götürdüğün zamanlar?"

"Ben o zamanlar da her şeyin yolunda olduğundan o kadar emin değilim," dedim. İkizlerin evindeki şöminenin içinde kırık parçaları duran kadehi ve aynayı anlattım ona.

"Tabii kim bilir gerçekte neler olup bitiyordu ama hiç olmazsa araları daha iyi görünüyordu. Henry'nin keyfi de yerindeydi. Sonra şu kavga olayı yaşandı, Charles'ın nezarethaneye düştüğü gece. O kavganın, onca şamatanın neden koptuğundan kimse söz etmek istemiyor ama ben Camilla'yla ilgili olduğundan eminim. Şimdi şu taşınma olayı oldu. Tanrım. Charles burnundan soluyor."

"Onunla yatıyor mu sence? Henry'yi soruyorum?"

"Yatmıyorsa bile Charles'ı yattığına inandırmak için elinden geleni yapıyor kesinlikle." Ayağa kalktı. "Buraya gelmeden önce onu bir kez daha aradım," dedi. "Evde değildi. Albemarle'de olduğunu düşünüyorum. O taraftan geçip arabası orada mı diye bir bakacağım."

"Camilla'nın hangi odada kaldığını öğrenmenin bir yolu olmalı."

"Bunu ben de düşündüm. Resepsiyonistin ağzından hiçbir şey alamadım. Hizmetçilerden biriyle konuşsaydım şansım daha yaver gidebilirdi belki ama galiba ben böyle şeyleri pek beceremiyorum." Derin bir iç çekti. "Keşke Camilla'yı beş dakikalığına da olsa bir görebilseydim."

"Ona ulaşsan bile eve geri dönmeye ikna edebileceğini düşünüyor musun?"

"Bilmiyorum. Şu anda Charles'la aynı evde kalmayı ben de hiç istemezdim doğrusu. Ama hâlâ Henry'nin bu meselenin dışında kalmasının daha iyi olacağını düşünüyorum."

Francis gittikten sonra tekrar uykuya daldım. Uyandığımda saat sabahın dördüydü. Neredeyse yirmi dört saattir uyuyordum.

Mevsim bahar olmasına rağmen geceleri beklenmedik derecede soğuktu; o gece çoğundan daha da soğuktu ve yurtlardaki kaloriferler sonuna kadar cayır cayır yanıyor, odanın içini pencereler açıkken bile dayanılmayacak kadar nemli ve havasız yapıyordu. Çarşaflarım terden sırılsıklam olmuştu. Ayağa kalkıp kafamı pencereden dışarıya uzattım ve biraz nefes aldım. Soğuk hava öyle iyi gelmişti ki üstüme bir şeyler giyip yürüyüşe çıkmaya karar verdim.

Gökyüzünde pırıl pırıl bir dolunay vardı. Cırcır böceklerinin seslerinden ve ağaçların arasından esen rüzgârın çıkardığı köpüksü uğultudan başka çıt çıkmıyordu. Marion'un çalıştığı Okul Öncesi Eğitimi Merkezi'nin oyun parkındaki salıncaklar usul usul sallanıyor, döner kaydırak ay ışığında gümüş gibi parlıyordu.

Parktaki en göze çarpan şey kuşkusuz devasa salyangozdu. Birkaç Güzel Sanatlar öğrencisi *Dr. Dolittle* filmindeki dev salyangozu model alarak yapmıştı. Yaklaşık iki buçuk metre boyunda, fiberglastan yapılma pembe renkli bir salyangozdu bu, çocuklar içine girip oynayabilsinler diye kabuğunun içi boştu. Ay ışığıyla aydınlanan bu sessiz gecede dağlardan inmiş, tarih öncesi bir yaratığa benziyordu, dilsiz, yapayalnız, etrafını dolduran park oyuncaklarından hiç rahatsız olmadan sabırla vaktinin dolmasını bekliyordu.

Salyangozun içine kuyruğunun ucundan başlayan ancak elli altmış santim yüksekliğindeki çocuk boyunda bir tünelden giriliyordu. Bu tünele bakıp ağzından bir çift yetişkin ayağının çıktığını görünce, hele bir de bu ayaklardaki kahve beyaz rugan ayakkabılar fazlasıyla tanıdık gelince çok şaşırdım.

Dizlerimin üstüne çöküp kafamı tünelden içeri uzattığım anda yüzüme sert ve güçlü bir viski kokusu çarptı. O içki kokulu havasız karanlıkta hafif horultular duyuluyordu. Belli ki salyangozun kabuğu bütün bu kokuyu toplayıp içine hapsetmiş ve nefes alıp verdikçe bile midemi bulandıran nemli, acı, berbat bir hale getirmişti.

Elimi uzatıp kemikli diz kapağına koydum ve onu sarstım. "Charles." Sesim o karanlık oyukta çınlaya çınlaya yankılanıyordu. "Charles."

Gözlerini bir anda on metre suyun altında açıvermiş gibi çırpınarak uyandı. Onu epey bir süre olduğumu söylediğim kişi olduğuma ikna etmeye çalıştıktan sonra tekrar nefes nefese arkasına yaslandı.

"Richard," dedi kalın bir sesle. "Şükürler olsun. Senin uzaydan gelen bir yaratık olduğunu sanmıştım."

Başta içerisi zifiri karanlıktı ama şimdi gözüm bu karanlığa alıştıkça saydam duvarlardan içeriye sızan belli belirsiz pembemsi ışığı, ay ışığını görebiliyordum. "Burada ne arıyorsun?" diye sordum.

Hapşırdı. "Moralim çok bozuktu," dedi. "Burada uyumak belki iyi gelir diye düşündüm."

"Geldi mi bari?"

"Hayır." Tekrar hapşırdı, hem de arka arkaya beş altı defa. Sonra yine yere yığıldı.

Ertesi sabah anaokulu çocuklarının uyuyan Güliver'in etrafına toplanan Liliputlular misali Charles'ın etrafına üşüşüverdiklerini hayal ettim. Merkezin başındaki kadın –bir psikiyatrdı, ofisi Dr. Roland'ınkiyle aynı koridordaydı– sevimli bir büyükanneyi anımsatıyordu bana ama çocuk parkında sızmış bir sarhoşla karşılaşınca nasıl bir tepki vereceğini kim bilebilirdi?

"Hadi kalk, Charles," dedim.

"Beni rahat bırak."

"Burada uyuyamazsın."

"Canım ne ister onu yaparım," dedi hemen kibirli bir tavır takınarak.

"Benimle yurda gelsene, birer içki içeriz."

"Ben burada iyiyim."

"Hadi ama, kalk gidelim."

"Tamam, sadece bir kadeh."

Dışarı çıkmaya çalışırken kafasını çok fena vurdu. Birkaç saat sonra okula gelecek olan çocuklar salyangozun içini dolduran Johnnie Walker kokusuna bayılacaklardı.

Monmouth Yurdu'na çıkan tepeyi tırmanırken bana yaslanmak zorunda kaldı.

"Sadece bir kadeh," diye hatırlattı.

Ben de çok iyi bir durumda olmadığım için onu merdivenlerden yukarıya taşırken epey zorlandım. Nihayet odaya ulaşabildiğimde onu yatağımın üstüne bırakıverdim. O da pek direnç göstermedi zaten; ben muftağa giderken o, yatakta uzanmış mırıl mırıl bir şeyler söylüyordu.

Birer kadeh içki teklifi boş çıkmıştı. Buzdolabını hızlıca kolaçan ettim ama tek bulabildiğim çilek aromalı, şurupsu, Hanuka'dan beri orada duran Koşer içkiydi. Bir ara belki aşırırım diye düşünerek tadına bakmış ve ağzıma almamla tükürüp vida kapaklı şişesini derhal yerine koymam bir olmuştu. Bu, aylar önceydi. Şişeyi alıp gömleğimin içine sakladım ama yukarıya, odama çıktığımda Charles kafasını yatak başlığının olması gereken yere dayamış horul horul horluyordu.

Şişeyi masamın üstüne bırakıp bir kitap aldım ve sessizce odadan çıktım. Sonra Dr. Roland'ın ofisine gittim, ceketimi üstüme örtüp koltuğa uzandım ve gün doğana kadar kitap okudum. Sonra lambayı söndürüp biraz kestirdim.

Saat ona doğru uyandım. Günlerden cumartesiydi, buna biraz şaşırdım, günleri birbirine karıştırmaya başlamıştım. Yemekhaneye gidip biraz çay ve rafadan yumurtayla geç bir kahvaltı yaptım, perşembeden beri yediğim ilk şey buydu. Öğlene doğru üstümü değiştirmek için odama gittiğimde Charles hâlâ yatakta uyuyordu. Tıraş oldum, temiz bir gömlek giydim, Yunanca kitaplarımı aldım ve Dr. Roland'ın ofisine geri döndüm.

Derslerimde çok geri kalmıştım ama (hep öyle olur ya) tahmin ettiğim kadar kötü bir durumda da değildim. Saatler nasıl olduğunu anlamadan geçip gitti. Saat altı gibi karnım acıkınca Sosyal Bilimler ofisindeki buzdolabına gidip başkalarından kalma biraz ordövr ve bir dilim doğum günü pastası buldum. Sonra bunları götürüp Dr. Roland'ın masasında kâğıt bir tabaktan parmaklarımla yedim.

Banyo yapmak istediğim için saat on bir sularında yurda döndüm, kapıdan içeri girip ışıkları açtığımda Charles'ın hâlâ yatakta olduğunu görünce şaşırdım. Uyuyordu ama masanın üstüne bıraktığım Koşer

şarabın yarısı boşalmıştı. Yüzü kıpkırmızıydı, sucuk gibi terlemişti. Onu sarsıp uyandırmak için koluna dokunduğumda çok ateşi varmış gibi geldi.

"Bunny," dedi, irkilerek uyandı. "Nereye gitti o?"

"Rüya görüyorsun."

"Ama buradaydı," dedi, delirmiş gibi etrafa bakıyordu. "Bayağıdır buradaydı. Gördüm onu."

"Rüya görüyorsun, Charles."

"Ama onu gördüm. Buradaydı. Yatağın ucunda oturuyordu.

Yan odadaki çocuktan termometresini ödünç aldım. Ateşi neredeyse kırk dereceydi. Ona iki Tylenol ve bir bardak su verip, gözlerini ovuştura ovuştura abuk sabuk şeyler söylerken bırakıp Francis'i aramak için aşağıya indim.

Francis evde değildi. Henry'yi aramayı denedim. Telefonu açan Henry değil, Francis olunca epey şaşırdım.

"Francis? Sen orada ne arıyorsun?" dedim.

"Ah, merhaba, Richard," dedi. Henry'nin yanında olduğunu belli etmek için abartılı bir tavırla konuşuyordu.

"Galiba şu anda rahat konuşamıyorsun."

"Evet."

"Ama dinle beni. Sana bir şey sormam lazım." Ona Charles'ın durumunu, oyun parkı olayını, hepsini anlattım. "Çok hasta görünüyor. Ne yapmalıyım sence?"

"Salyangoz mu?" dedi Francis. "Onu o dev salyangozun içinde mi buldun?"

"Evet. Dinle, şimdi bunun sırası değil. Ne yapacağım ben? Biraz endişeleniyorum."

Francis eliyle ahizeyi kapattı. Arkada bir şeyler konuştuklarını duyabiliyordum. Az sonra telefonu Henry aldı. "Merhaba, Richard," dedi. "Sorun nedir?"

Her şeyi en başından bir kez daha anlatmak zorunda kaldım.

"Ateşi kaç demiştin? Otuz dokuz mu?"

"Evet."

"Epey yüksek, öyle değil mi?"

Öyle olduğunu düşündüğümü söyledim.

"Aspirin verdin mi?"

"Birkaç dakika önce verdim."

"E iyi o zaman, biraz bekleyip duruma bir bak bakalım. İyi olduğundan eminim."

Benim duymak istediğim de tam olarak buydu.

"Haklısın," dedim.

"Dışarıda uyuduğu için soğuk almıştır muhtemelen. Sabah uyandığında daha iyi olacağından eminim."

Geceyi Dr. Roland'ın koltuğunda geçirdim. Kahvaltıdan sonra, yemekhaneden binbir zahmetle çalmayı başardığım kocaman bir şişe dolusu portakal suyuyla yabanmersinli keki de alıp odama gittim.

Charles uyanıktı ama ateşliydi, pek kendini bilmiyordu. Çıkarıp bir kenara fırlatıverdiği pijamalarından, yere sürünen battaniyeden ve üstündeki çarşafları sıyırdığı için açıkta kalan kir içindeki yataktan anladığım kadarıyla pek de iyi bir gece geçirmemişti. Aç olmadığını söylüyordu ama bir iki yudum da olsa portakal suyu içirmeyi başardım. Koşer şarabın geri kalanının da dün gece ortadan kaybolduğunu fark ettim.

"Nasıl hissediyorsun?" diye sordum.

Buruş buruş yastığın üstündeki kafasını salladı. "Başım çatlıyor," dedi uykulu uykulu. "Rüyamda Dante'yi gördüm."

"Dante Alighieri'yi?"

"Evet."

"Nasıl?"

"Corcoranların evindeydik," diye mırıldanmaya başladı. "Dante de oradaydı. Kareli gömlekli şişman bir arkadaşı vardı. Bize bağırdı."

Ateşini ölçtüm, tam otuz dokuzdu. Öncekine göre biraz düşmüştü ama yine de uykudan yeni uyanmış biri için epey yüksekti. Ona birkaç aspirin daha verdim ve beni araması gerekirse diye Dr. Roland'ın ofisindeki numaramı yazıp bıraktım fakat odadan çıkmadan önce tam hafta sonları santralin idari ofislere yapılan aramaları tekrar tekrar

yönlendirip durduğunu anlatırken, kafasını geriye doğru atıp bana öyle şaşkın ve umutsuz gözlerle baktı ki sözlerim ağzıma tıkanıp yarıda kaldı.

"Ya da burada da kalabilirim," dedim. "Tabii seni rahatsız etmeyeceksem."

Hemen yattığı yerden dirseklerinin üstünde doğruldu. Gözleri kan çanağına dönmüştü ama şimdi parlıyordu. "Gitme," dedi. "Korkuyorum. Biraz daha kal."

Benden ona bir şeyler okumamı istedi ama odada Yunanca kitaplarından başka bir şey yoktu, kütüphaneye gidip almamı da istemiyordu. Bu yüzden dizlerinin üstüne koyduğu sözlüğün üstünde *Euchre* oynadık, ondan sıkılınca *Casino*'ya geçtik. İlk iki eli o kazandı. Sonra kaybetmeye başladı. Son elde –kartları dağıtma sırası ondaydı– kartları öyle kötü karmıştı ki hep aynı sıralamayla gelip duruyorlardı, bu da oyunu pek de zorlu bir hale getirmiyordu ancak onun kafası o kadar yerinde değildi ki kolaylıkla kazanabileceği hamleleri bile kaçırıp duruyordu. Kartlardan birini atmak için uzanırken elim onunkine değdi. Eli o kadar sıcak ve kuruydu ki ne yapacağımı şaşırmıştım. Odanın içi epey sıcak olmasına rağmen tir tir titriyordu. Hemen ateşini ölçtüm. Yine kırka yükselmişti.

Francis'i aramak için aşağıya indim ama ne ona ne de Henry'ye ulaşabildim. Bu yüzden tekrar odaya çıktım. Artık hiç şüphe yoktu: Charles korkunç bir haldeydi. Kapıda durup bir süre ona baktım, sonra, "Bir dakika bekle," deyip Judy'nin odasına koştum.

Onu yatağına uzanmış, video departmanından ödünç aldığı VCR'dan bir Mel Gibson filmi izlerken buldum. Aynı anda tırnaklarına oje sürmeyi, sigara tüttürmeyi ve diyet kola içmeyi her nasılsa başarıyordu.

"Şu Mel'e bir baksana," dedi. "Harika bir adam değil mi? Şimdi arayıp evlenme teklif etse hiç düşünmeden anında kabul ederim."

"Judy, kırk derece ateşin olsa ne yapardın?"

"Ne yapacağım, hemen bir doktora giderdim," dedi gözünü ekrandan ayırmadan.

Charles'ın durumunu anlattım. "Gerçekten çok hasta," dedim. "Ne yapmalıyım sence?"

Gözlerini ekrana sabitlemiş, kırmızı oje sürdüğü pençe gibi tırnaklı elini havada sallayarak kurutuyordu. "Hemen acile götür."

"Öyle mi dersin?"

"Pazar günü başka yerde doktor bulamazsın. Arabamı almak ister misin?"

"Harika olur."

"Anahtarlar masanın üstünde," dedi ilgisizce. "Hadi bay."

Charles'ı hastaneye Judy'nin kırmızı Corvette'iyle götürdüm. Sağ yanağını serin cama dayamış, kıpkırmızı gözleriyle dalmış yola bakıyor, hiç ses çıkarmıyordu. Bekleme odasında ben daha önce de gördüğüm dergileri karıştırırken o, gözlerini dikmiş, tam karşımızdaki duvarda asılı duran, 1960'lardan kalma, beyaz tırnaklı parmağını yine beyaz rujlu, hafiften pornografik dudaklarına götürerek seksi bir uyarıyla hastanedeki sessizliği sağlayan hemşirenin siyah beyaz solmuş fotoğrafına bakıyordu.

Nöbetçi doktor bir kadındı. Odaya çağırılan Charles'ın yanında beş on dakika kadar kaldıktan sonra elinde hasta çizelgesiyle dışarı çıktı, gişenin üzerinden uzanarak resepsiyoniste bir şey söyledi, resepsiyonist de ona beni işaret etti.

Doktor gelip yanıma oturdu. Televizyon dizilerindeki rengârenk Hawaii gömlekleri ve spor ayakkabılar giyen şu genç ve neşeli doktorlardan biri gibiydi. "Merhaba," dedi. "Arkadaşınızı muayene ettim. Sanırım onu birkaç gün burada tutmamız gerekecek."

Elimdeki dergiyi yerine bıraktım. Bunu hiç beklemiyordum. "Nesi var?" diye sordum.

"Bronşite benziyor, ayrıca vücudu çok susuz kalmış. Ona serum takmak istiyorum. Tabii bir de ateşini düşürmemiz gerekecek. İyileşecek, merak etmeyin ama dinlenmesi ve güçlü bir antibiyotik tedavisi görmesi lazım, bunun en kısa sürede işe yaraması için de bütün bunların en az kırk sekiz saat boyunca damar yolundan verilmesi gerek. İkiniz de üniversitede mi okuyorsunuz?"

"Evet."

"Çok stres altında kalmış sanırım? Tezinin üzerinde falan mı çalışıyor?"

"Hı hı, çok fazla çalışıyor," dedim temkinlice. "Neden sordunuz?"

"Aa, hiiiç. Pek düzgün beslenmiyormuş gibi görünüyor da. Kollarında ve bacaklarındaki morluklar C vitamini eksikliğine işaret ediyor, B vitamini eksikliği olduğundan da eminim. Söylesenize. Sigara içiyor mu?"

Dayanamayıp güldüm. Her neyse, onu görmeme izin vermedi, laborantlar gitmeden hemen birkaç kan testi yaptırmak istediğini söyledi, ben de bu arada ikizlerin dairesine gidip birkaç eşya alayım dedim. Evin içi insanın keyfini kaçıracak ölçüde temiz ve düzenliydi. Pijamalarını, diş fırçasını, tıraş takımını ve keyfini biraz olsun yerine getireceğini düşündüğüm birkaç P. G. Wodehouse kitabını küçük bavula koyup hastaneye götürdüm ve resepsiyondaki kıza bıraktım.

Sabahın erken saatlerinde, Yunanca dersine gitmek için yurttan çıkmadan önce Judy kapımı tıklatıp aşağıdaki telefonda beni arayan biri olduğunu haber verdi. Önceki gece ikisini de defalarca arayıp durduğum için ya Francis ya da Henry'dir diye düşünüyordum, hatta belki Camilla bile olabilirdi ama telefonun ucundaki Charles'tı.

"Selam," dedim. "Nasıl hissediyorsun?"

"Ah, çok iyi." Sesinde yapmacık, zoraki bir neşe seziliyordu. "Burası oldukça rahat. Çantayı bıraktığın için de teşekkür ederim."

"Önemli değil. Yatağın şu yukarı aşağı indirilip kaldırılabilenlerden mi?"

"Aslına bakarsan tam da onlardan. Dinle. Senden bir şey istiyorum. Benim için bir iyilik yapar mısın?"

"Tabii."

"Bana bir şeyler getirmeni isteyeceğim." Bir kitap, mektup kâğıdı ve dolap kapağının iç tarafında asılı bulacağım sabahlığını istedi. "Bir de," dedi çabucak, "bir şişe viski olacaktı. Komodinimin çekmecesinde bulabilirsin. Bunları alıp hemen gelebilir misin?"

"Yunanca dersine gitmem gerek."

"İyi, Yunancadan sonra o zaman. Saat kaç gibi burada olursun?"

Birinden araba bulmaya çalışacağımı söyledim.

"Hiç uğraşma. Taksiye bin. Parasını ben veririm. Bütün bu yardımların için sana minnettarım. Seni saat kaç gibi bekleyeyim? On buçuk? On bir?"

"On bir buçuk gibi diyelim."

"Tamam, olur. Dinle. Rahat konuşamıyorum, hasta salonundayım. Odada olmadığım fark edilmeden geri dönmem lazım. Geleceksin, değil mi?"

"Geleceğim."

"Sabahlık ve mektup kâğıdı."

"Tamam."

"Bir de viski."

"Tabii ki."

Camilla o sabah derste değildi ama Francis ve Henry oradaydı. Ben gittiğimde Julian bile gelmişti, Charles'ın hastanede olduğunu anlattım.

Julian bu gibi zor durumlar karşısında fevkalade merhametli davransa da bazen gerçek bir merhamet duymaktan çok, bu merhamet gösterisinin zarafetiyle ilgilendiği hissine kapılırdım. Ama anlattıklarım karşısında gerçekten kaygılanmış görünüyordu. "Zavallı Charles," dedi. "Çok ciddi bir durum yok, değil mi?"

"Sanmıyorum."

"Odasına ziyaretçi alıyorlar mı? Öğlen ona bir telefon edeyim. Hoşuna gidebilecek bir şey geliyor mu aklına? Hastane yemekleri korkunçtur. Hatırlıyorum da yıllar önce New York'ta çok sevdiğim dostlarımdan biri Columbia Presbiteryen hastanesinde yatıyordu –hem de o adı batasıca Harkness Pavilion binasında– eski Le Chasseur restoranın şefi akşam yemeğini her gün elleriyle hazırlayıp ona gönderirdi..."

Tam karşımda oturan Henry ne düşündüğünü asla belli etmiyordu. Francis'le göz göze gelmeye çalıştım, bana kaçamak bir bakış atıp dudağını ısırdı ve hemen gözlerini kaçırdı.

"...ve kucak kucak çiçek gelirdi," diyerek devam ediyordu Julian, "o kadar çiçeği asla bir arada görmemişsinizdir, o kadar çok çiçek geliyordu

ki bir kısmını kendisinin gönderdiğinden şüphe ediyordum." Güldü. "Her neyse. Camilla'nın nerede olduğunu sormama bile gerek yok."

Francis'in gözleri fal taşı gibi açıldı. Bir an için ben de afallamıştım ama sonra onun tabii ki doğal olarak Charles'ın yanında, hastanede olduğunu sandığını anladım.

Julian'ın kaşları çatıldı. "Neler oluyor?" dedi.

Sorusuna karşılık olarak aldığı boş bakışlar onu gülümsetmişti.

Uzun bir duraksamanın ardından, "Bu tarz konularda Spartalılar gibi fazla yiğit davranmanın âlemi yok," dedi yumuşak bir sesle, her zamanki gibi söz konusu karmaşık durumu kendi dilediği şekilde yorumlayıp bize ona göre telkinler vermesine sevinmiştim. "Edmund sizin dostunuzdu. Ölmesine ben de çok ama çok üzüldüm. Ama bu acı yüzünden kendinizi fazla paralayıp hasta ettiğinizi düşünüyorum, bu hem bir işe yaramıyor hem de size zarar veriyor. Ayrıca ölüm gerçekten de o kadar korkunç bir şey mi? Şimdi size çok korkunç geliyor çünkü daha çok gençsiniz ama onun sizden çok daha güzel bir yerde olmadığını nereden biliyorsunuz? Ya da ölüm başka bir yere gidilen bir yolculuksa eğer, onu bir daha hiç görmeyeceğinizi nereden bileceksiniz?"

Önündeki büyük kitabı açtı ve kaldığı yeri aramaya koyuldu. "Hakkında hiçbir şey bilmediğiniz şeylerden korkmanın kimseye faydası yok," dedi. "Karanlıktan korkan çocuklar gibisiniz."

Francis okula arabasıyla gelmemişti, bu yüzden dersten sonra Henry'den beni Charles'ın dairesine götürmesini istedim. Francis –o da gelmişti– gergin ve endişeliydi, sigaraların birini yakıp diğerini söndürerek antrede volta atıyordu, Henry ise ben Charles'ın eşyalarını hazırlarken yatak odasının kapısında dikilmiş, beni seyrediyordu. Sessizdi, yüzünden hiçbir şey okunmuyordu, gözleri mutlak bir öngörüyle beni izliyor, ona Camilla'yı sormamın –ki yalnız kaldığımız anda bunu yapmaya karar vermiştim– hatta aslında herhangi bir şey sorma olasılığımın önüne geçiyordu.

Kitabı, mektup kâğıdını, sabahlığı aldım. Viskiyi almakta tereddüt ediyordum.

"Ne oldu?" dedi Henry.

Şişeyi yerine geri koyup çekmeceyi kapattım. "Hiç," dedim. Charles'ın öfkeden deliye döneceğinden emindim. İyi bir bahane uydurmam gerekecekti.

Henry başıyla çekmeceyi işaret etti. "Senden onu getirmeni mi istedi?" dedi.

Charles'ın şahsi meselelerini Henry'yle tartışmak istemiyordum. "Sigara da getir dedi ama bence bunları içmemesi gerek."

Francis koridorda bir ileri bir geri yürüyüp duruyor, kedi gibi etrafı kolaçan ediyordu. Bu konuşmayı duyunca kapının önünde durdu. Onun kaygılı gözlerle Henry'ye kaçamak bakışlar attığını görebiliyordum. "Şey, aslında..." dedi çekinerek.

Henry bana döndü. "Eğer istiyorsa –şu şişeyi yani– bence hiç durma, onu da koy çantaya."

Ses tonu canımı sıktı. "Adam hasta," dedim. "Ne halde olduğunu görmedin bile. Bu şekilde ona iyilik ettiğini sanıyorsan..."

"Richard, Henry haklı," dedi Francis tedirginlikle, sigarasının külünü avucuna silkeliyordu. "Ben bu işlerden biraz anlarım. Eğer çok içen biriysen içkiyi bir anda kesmek tehlikeli olabilir. İnsanı daha da hasta eder. Hatta öldürebilir."

Bunu duymak beni çok şaşırtmıştı. Charles'ın içki sorunu bu kadar ciddi görünmemişti hiç gözüme. Bu konuda bir şey söylemedim ama yine de, "Peki, eğer o kadar kötü durumdaysa hastanede kalması çok daha iyi olacaktır, değil mi?" demeden edemedim.

"Ne demek istiyorsun?" dedi Francis. "Onu detoksa almalarını mı istiyorsun? Bunun nasıl bir şey olduğundan haberin var mı senin? Annem içkiyi ilk bıraktığında aklını kaçırmış haldeydi. Olmayan şeyler görüyordu. Hemşireyle resmen güreşiyor, avazı çıktığı kadar bağıra çağıra saçma sapan şeyler söylüyordu."

"Charles'ın Catamount Memorial Hastanesi'nde alkol krizine girdiğini düşünmek bile istemiyorum," dedi Henry. Komodinden şişeyi çıkarıp aldı. Yarısından fazlası dolu, neredeyse bir litrelik, kocaman bir şişeydi. "Bunu saklamakta epey zorlanacak," dedi şişeyi boynundan tutarak.

"İçindekini başka bir şeye doldurabiliriz," dedi Francis.

"Yeni bir şişe alsak daha kolay olur bence. Oraya buraya akmaz sızmaz hiç olmazsa. Hem şu yassı şişelerden alırsak yastığının altında rahatça saklayabilir."

O sabah gökyüzü gri bulutlarla kaplıydı, yağmur çiseliyordu. Henry bizimle birlikte hastaneye gelmedi. Kendini eve bıraktırdı –akla yatkın sayılabilecek bir bahanesi vardı ama ne olduğunu hatırlamıyorum bile– en son kapıdan inerken bana yüz dolarlık bir banknot uzattı.

"Bunu al," dedi. "Charles'a sevgilerimi ilet. Benim yerime ona çiçek falan alırsın, olmaz mı?"

Afallamış bir halde elimdeki paraya bakıyordum. Francis parayı elimden kaptığı gibi Henry'ye geri uzattı. "Yapma, Henry," dedi, beni daha da şaşırtan bir öfkeyle. "Kes şunu."

"Bu parayı almanızı istiyorum."

"Tabii. Ona tam yüz dolarlık çiçek alırız."

"İçki almak için bir dükkâna uğramayı unutmayın," dedi Henry soğukkanlılıkla. "Paranın geri kalanıyla da ne isterseniz onu yapın. Hatta üstünü ona verin. Umurumda bile değil."

Parayı tekrar elime tutuşturup kapıyı tak diye kapattı, yüzüme çarpsa daha iyiydi. Kaldırımdan evine doğru yürüyen dimdik sırtını seyrettim.

Charles'a yassı bir şişede Cutty Sark marka viski, bir meyve sepeti, bir kutu pötifür, Çin daması oyunu ve kasabadaki çiçekçinin günlük karanfil stokunu bitirmek yerine kırmızı kilden hoş bir saksının içinde, kızıl kahve çizgili sarı renkli Oncidium türü bir orkide aldık.

Hastaneye giderken Francis'e hafta sonu neler olduğunu sordum.

"Çok can sıkıcıydı, şimdi bundan bahsetmek istemiyorum," dedi. "Camilla'yla görüştüm. Henry'nin evinde."

"Nasıldı?"

"İyi. Biraz endişeli ama genel olarak iyi. Charles'ın onun nerede olduğunu öğrenmesini istemediğini söyledi, hepsi bu. Keşke onunla yalnız konuşabilseydim ama tabii ki Henry bir an olsun yanımızdan ayrılmadı." Huzursuzca ceplerini yoklayıp bir sigara çıkardı. "Bu sana

çok saçma gelebilir belki ama," dedi, "onu görmeden önce ona bir şey olmuş olabileceğinden endişeleniyordum."

Hiçbir şey söylemedim. Aynı şey benim aklımdan da geçmişti, hem de birkaç kez.

"Yani Henry'nin onun öldürdüğünü düşündüm demek istemiyorum tabii ama biliyorsun işte, çok tuhaftı. Öyle birdenbire, kimseye tek kelime etmeden ortadan kayboluvermesi falan. Şey..." Kafasını sallıyordu. "Bunu söylemek istemezdim ama bazen Henry hakkında endişelenmeden edemiyorum," dedi. "Özellikle de bu tarz konularda – yani ne demek istediğimi anlıyorsun, değil mi?"

Cevap vermedim. Aslında ne demek istediğini çok iyi anlıyordum. Ama böyle bir şeyi yüksek sesle dile getirmek ikimiz için de korkunç bir şeydi.

Charles yarı özel bir odada kalıyordu. Kapıya yakın tarafta kalan yatağı bir perdeyle diğer taraftaki oda arkadaşınınkinden ayrılıyordu, daha sonra öğreneceğimiz üzere, oda arkadaşı Hampden postane müdürüydü, prostat ameliyatı geçirmişti. Odanın ona ait tarafı bir dolu çiçek aranjmanlarıyla, duvara yapıştırılmış klişe geçmiş olsun kartlarıyla doluydu. Arkası yastıklarla desteklenip oturur pozisyona getirtilmiş adam gürültücü aile üyeleriyle sohbet ediyordu: yemek kokuları, kahkahalar, keyifli ve rahat konuşmalar. Francis ve benim arkamdan adamın başka ziyaretçileri de geldi, bir an durup perdenin üzerinden kolunda bir serumla sırtüstü tek başına sessizce yatmakta olan Charles'a meraklı bakışlar fırlatıp diğer tarafa geçtiler. Yüzü şişmişti, teni kuru ve pürüzlü görünüyordu, orasında burasında kızarıklıklar çıkmıştı. Saçları o kadar pisti ki rengi kahverengiye dönmüştü. Televizyondaki çizgi filmi seyrediyordu, sansara benzeyen küçük hayvanların arabaları parçalayıp birbirlerinin kafalarını dağıttıkları şu şiddet içeriklilerden biriydi.

Odanın ona ait kısmına adım attığımız anda hemen doğrulmaya çalışıp oturur pozisyona geçti. Francis derhal gidip aradaki perdeyi postane müdürünün meraklı ziyaretçilerinin resmen suratına kapattı, bu iki orta yaşlı kadın Charles'ı görmek için yanıp tutuşuyordu, hatta

içlerinden biri biraz sohbet etmek umuduyla kafasını perdenin arasındaki boşluktan kafasını uzatıp "Günaydın!" diyecek kadar işi ileri götürdü.

"Dorothy! Louise!" diye seslendi diğer taraftan birisi. "Buraya gelin!"

Yerdeki muşamba döşemenin üzerinde hızlı hızlı ayak sesleri, tavuk gibi gıdaklamalar ve çığlık çığlığa selamlaşmalar duyuldu.

"Lanet olasıcalar," dedi Charles. Sesi çatlak ve bir fısıltıdan çok daha yüksek çıkmıştı. "Adamın ziyaretçileri bitmek bilmiyor. Sürekli girip çıkıyor, bir de bana bakmaya çalışıyorlar."

Biraz kafasını dağıtmak için aldığımız orkideyi Charles'a uzattım.

"Ciddi misin? Bunu benim için mi aldın, Richard?" Çok duygulanmışa benziyordu. Tam olarak Henry'nin adını geçirmeden çiçeğin aslında hepimizin hediyesi olduğunu söyleyecektim ki Francis bana sert bir bakış atınca ağzımı kapalı tuttum.

Hediyelerle dolu poşeti açtık. Charles'ın hemen Cutty Sark'ın üstüne atlayıp şişeyi bizim önümüzde açacağını düşünmüştüm ama o, teşekkür edip şişeyi gri plastikten yatak tepsisinin altındaki bölmeye koymakla yetindi.

"Kardeşimle konuştun mu?" diye sordu Francis'e. Bunu sanki, "Avukatımla konuştun mu?" dercesine son derece soğuk bir tavırla söylemişti.

"Evet," dedi Francis.

"O iyi mi?"

"Öyle görünüyor."

"Kendini haklı çıkarmak için neler anlatıyor?"

"Ne demek istediğini anlamıyorum."

"Umarım ona canın cehenneme dediğimi söylemişsindir."

Francis buna cevap vermedi. Charles ona getirdiğim kitaplardan birini alıp öylesine sayfalarını çevirmeye başladı. "Geldiğiniz için teşekkürler," dedi. "Ben artık biraz dinleneyim."

"Berbat görünüyor," dedi Francis arabaya bindiğimizde.

"Bu kavgaya son vermenin bir yolu olmalı," dedim. "Henry'ye onu arayıp özür dilemesini söyleyelim."

"Sence bu ne işe yarar? Camilla Albemarle'de kalmaya devam ettiği sürece?"

"İyi de Charles'ın hastanede olduğundan haberi yok, öyle değil mi? Acil bir durum söz konusu."

"Bilemiyorum."

Silecekler bir ileri bir geri gidip duruyorlardı. Kavşaktaki trafiği yağmurluk giymiş bir polis yönlendiriyordu. Kızıl bıyıklı polisti bu. Henry'nin arabasını tanıyınca bize bakıp gülümsedi ve eliyle devam etmemizi işaret etti. Biz de ona gülümseyip el salladık, aman ne mutlu bir gün, biz de zaten iki arkadaş biraz dolaşmaya çıkmıştık – sonra birkaç blok boyunca derin bir sessizlik içinde yola devam ettik.

"Yapabileceğimiz bir şeyler olmalı," dedim en sonunda dayanamayıp.

"Bence biz bu işe hiç karışmasak daha iyi olur."

"Charles'ın ne kadar hasta olduğunu bilse Camilla beş dakika içinde soluğu hastanede almaz mı sence?"

"Bak ben şaka yapmıyorum," dedi Francis. "Bence ikimiz de bu işe hiç karışmamalıyız."

"Nedenmiş o?"

Ama sadece bir sigara yakmakla yetindi, onu ne kadar sıkıştırırsam sıkıştırayım ağzından tek laf alamadım.

Odama geri döndüğümde Camilla'yı çalışma masama oturmuş kitap okurken buldum. "Selam," dedi hemen kafasını kaldırıp. "Kapın açıktı. Umarım izinsiz girdiğim için kızmamışsındır."

Onu görünce elektriğe tutulmuş gibi oldum. Beklenmedik şekilde, içimde yoğun bir öfkenin yükseldiğini hissettim. Penceredeki telden içeriye yağmur giriyordu, gidip pencereyi kapattım.

"Burada ne arıyorsun?" dedim.

"Seninle konuşmak istedim."

"Ne hakkında?"

"Kardeşim nasıl?"

"Neden gidip kendi gözlerinle görmüyorsun?"

Elindeki kitabı bıraktı – *ah, ne kadar tatlı*, diye düşündüm ümitsizce, onu seviyordum, onu sadece görmeyi bile seviyordum: Nil yeşili

yumuşacık kaşmir bir kazak vardı üstünde, ışıl ışıl, gri gözleri de aynı uçuk yeşile bürünüvermişti. "Taraf tutman gerektiğini sanıyorsun ama buna gerek yok," dedi.

"Ben taraf tutmuyorum. Sadece her ne yapıyorsan bunun için kötü bir zaman seçtiğini düşünüyorum."

"İyi zamanı nereden bulacaktım?" dedi. "Sana bir şey göstereceğim. Bak."

Şakaklarını örten açık renkli saçlarından bir tutamı kaldırdı. Altında bozuk para büyüklüğünde kabuk bağlamış bir yara görünüyordu, birinin buradaki saçlarını tutup kökünden kopardığı anlaşılıyordu. Nutkum tutulmuştu.

"Bir de buna bak." Kazağının kolunu yukarı sıvadı. Bileği şişmiş, biraz morarmıştı ama beni asıl dehşete düşüren kolunun alt tarafındaki korkunç görünen ufacık yanıktı: etini yakıp dağlamış derin bir sigara yanığıydı bu.

Bir süre daha ağzımı açıp tek kelime edemedim. "Aman Tanrım, Camilla! Charles mı yaptı bunu?" diyebildim en sonunda.

Kazağının kolunu tekrar indirdi. "Neler olduğunu anladın mı şimdi?" dedi. Sesi duygusuz, yüzündeki ifade dikkatli, hatta neredeyse iğneleyiciydi.

"Bu ne zamandır devam ediyor?"

Sorumu duymazlıktan geldi. "Ben Charles'ı tanıyorum," dedi. "Senden çok daha iyi tanıyorum hem de. Şimdilik uzak durmak çok daha akıllıca olacak."

"Albemarle'de kalman kimin fikriydi?"

"Henry'nin."

"Onun bu olaylardaki rolü ne?"

Buna cevap vermedi.

Birden aklımdan korkunç bir düşünce geçti. "Sana bunu yapan o değil, öyle değil mi?" dedim.

Şaşkınlıkla yüzüme baktı. "Hayır. Bunu da nereden çıkardın?"

"Ben ne düşüneceğimi şaşırdım artık."

Birden yağmur bulutlarının arkasından güneş çıkıverdi ve odayı duvarların üstünde su damlaları gibi titreşen olağanüstü bir ışıkla

doldurdu. Camilla'nın yüzü birden ışıl ışıl parlamıştı. İçim ürkütücü, sıcacık, tatlı bir hisle dolup taştı. Bir an için her şey, ayna, tavan, yerdeki döşeme, her şey ama her şey bir rüyadaymış gibi ışıklar saçıp yer değiştirmeye başlamıştı. İçimde azgın, karşı koymakta zorlandığım bir arzu duyuyordum, Camilla'yı o morarmış bileğinden tutup acıdan bağırtıncaya dek kolunu arkasına bükmek, sonra yatağımın üstüne fırlatıp boğazına yapışmak, onun ırzına geçmek, bilmem daha neler neler yapmak istiyordum. Sonra bulutlar güneşi tekrar kapattı ve daha az önce hayat bulan her şey birden sönüverdi.

"Buraya neden geldin?" diye sordum.

"Çünkü seni görmek istedim."

"Benim ne düşündüğümü umursadığını sanmıyorum." Bunu söylerken sesimin aldığı tondan nefret ettim ama kontrol edemiyordum, ağzımdan çıkan her şey mağrur, kırgın bir ses tonuna bürünüyordu. "Benim ne düşündüğümü umursadığını sanmıyorum ama bence o otelde kalarak işleri daha da kötü bir hale getiriyorsun."

"Peki ne yapmalıyım sence?"

"Neden gidip Francis'in evinde kalmıyorsun?"

Güldü. "Çünkü Charles zavallı Francis'e ölümüne zulmediyor," dedi. "Francis iyi niyetli. Bunu biliyorum. Ama Charles'ın karşısında beş dakika bile dayanamaz."

"İstesen bir yerlere gitmen için sana biraz para verebilir."

"Bunu yapacağını biliyorum. Teklif de etti zaten." Cebinden sigara paketini çıkardı, markasının Lucky Strikes olduğunu görünce içim sızladı, Henry'nin sigarasıydı bu.

"Parayı alıp dilediğin yerde kalabilirsin," dedim. "Nereye gittiğini söylemezsin."

"Francis'le bütün bunları konuştuk zaten." Duraksadı. "Mesele şu ki ben Charles'tan korkuyorum. Charles ise Henry'den. Durum tamamen bundan ibaret aslında."

Bunu söylerkenki soğukkanlılığı beni dehşete düşürmüştü.

"Demek öyle?" dedim.

"Ne demek istiyorsun?"

"Tamamen kendi menfaatini düşünüyorsun?"

"Beni öldürmeye kalkıştı," dedi sakince. Gözlerini gözlerime dikti, samimi ve gerçekti.

"Peki Henry de Charles'tan korkmuyor mu?"

"Neden korksun ki?"

"Nedenini biliyorsun."

Ne demek istediğimi anladığı anda derhal savunmaya geçmesi beni oldukça şaşırttı. "Charles asla böyle bir şey yapmaz," dedi hemen çocuksu bir süratle.

"Diyelim ki yaptı. Polise gitti."

"Ama o böyle bir şey *yapmaz*."

"Nereden biliyorsun?"

"Hem bizi hem kendini yakabilir mi diyorsun yani?"

"Şu noktada hiçbir şeyi umursayacağını sanmıyorum."

Bunu bilhassa onun canını yakmak için söylemiştim, bunu başardığımı görmek hoşuma gitmişti. Şaşkın gözlerini benimkilere dikti. "Belki de," dedi. "Ama unutma, Charles şu anda hasta. Kendinde değil. Ve bana sorarsan bunun farkında." Durdu. "Charles'ı seviyorum," dedi. "Onu seviyorum ve onu dünyadaki herkesten çok daha iyi tanıyorum. Ama bir süredir çok büyük bir baskı altında ve böyle çok içmeye başlayınca da bilmiyorum işte, bambaşka biri haline geliyor. Kimseyi dinlemiyor, yaptıklarının yarısını bile hatırladığından şüpheliyim. İşte bu yüzden hastanede olduğu için şükrediyorum. Bir iki günlüğüne de olsa içmeyi kestiğinde tekrar sağlıklı düşünmeye başlar belki."

Henry'nin ona koca bir şişe viski gönderdiğini duysa ne düşünürdü acaba diye geçirdim içimden.

"Henry'nin gerçekten Charles'ın iyiliğini düşündüğüne yürekten inanıyor musun?" dedim.

"Tabii ki," dedi, şaşırmıştı.

"Senin iyiliğini düşündüğüne de?"

"Kesinlikle. Neden düşünmesin ki?"

"Henry'ye çok güveniyorsun, değil mi?" dedim.

"Beni hiç hayal kırıklığına uğratmadı."

Nedense içimdeki öfke yeniden uyanmıştı. "Peki ya Charles ne olacak?" dedim.

"Bilmiyorum."

"Yakında hastaneden çıkacak. Onu görmek zorunda kalacaksın. O zaman ne yapacaksın?"

"Bana neden bu kadar kızgınsın, Richard?"

Başımı öne eğip ellerime baktım. Titriyorlardı. Farkında bile değildim. Öfkeden tir tir titriyordum.

"Lütfen git," dedim. "Gitmeni istiyorum."

"Sorun ne?"

"Git işte. Lütfen."

Ayağa kalkıp bana doğru yaklaştı. Bense birkaç adım uzaklaştım. "Peki," dedi, "peki." Arkasını döndü ve çekip gitti.

Yağmur o gün ve gece boyunca hiç durmadan yağdı. Birkaç uyku hapı içip sinemaya gittim, bir Japon filmi vardı, olayları takip edemiyordum. Karakterler bomboş odalarda dolaşıyor, hiç kimse tek kelime konuşmuyordu, dakikalar boyunca projektörün uğultusundan ve çatıya vuran yağmur sesinden başka çıt çıkmadı. Arkalarda bir yerde oturan bir adam haricinde salon bomboştu. Projektörün ışığında toz zerrecikleri uçuşuyordu. Dışarı çıktığımda yağmur devam ediyordu, havada tek bir yıldız bile yoktu, gökyüzü sinema salonunun tavanı kadar karanlıktı. Sinemanın ışıklı panosunun ışıkları ıslak kaldırımda parıldıyordu. Çağırdığım taksiyi beklemek için içeriye, mısır patlağı kokulu halı kaplı lobiye geri döndüm. Ankesörlü telefondan Charles'ı aradım ama hastane santrali telefonumu bağlamadı; ziyaret saati geçmiş, herkes uyuyormuş, santraldeki kadın öyle dedi. Ben onunla tartışmaya devam ederken taksi gelip kaldırıma yanaştı, farlarının ışıklarında yağmur damlaları parıldıyor, tekerleklerinden sular süzülüyordu.

O gece rüyamda yine o merdivenleri gördüm. Bu rüyayı kışın çok sık görmüştüm ama o zamandan beri pek görmüyordum. Yine mandolinci Leo'nun evindeki o paslı, incecik, korkuluksuz merdivenlerdeydim ama bu defa merdivenler sonsuz bir karanlığa doğru uzanıyordu ve her bir basamağı farklı uzunluktaydı: kimileri uzun, kimileri kısa, hatta kimileri ayakkabımın zor sığabileceği kadar dardı. Ucu bucağı görünmüyordu.

Nedense acele etmem gerekiyordu fakat düşeceğim diye de ödüm kopuyordu. İndim, indim. Merdivenler giderek daha da kırılgan bir hale geliyordu, en sonunda ortada basamak bile kalmadı, oysa daha aşağıda –nedense her seferinde en ürkütücü kısım burası oluyordu– benden epey ileride basamakları hızlı hızlı inen bir adam vardı...

Saat dörde doğru uyandım, bir daha da uykuya dalamadım. Bayan Corcoran'ın sakinleştiricilerinden çok fazla alıyordum, vücudumda ters tepki göstermeye başlamışlardı, artık onları gündüzleri içiyordum, devrilip yatmama yetmiyorlardı. Yataktan çıkıp pencerenin kenarına oturdum. Nabzım parmak uçlarımda atıyordu. Kapkara pencerenin, camdaki hayaletimin (*Neden bu kadar yorgun ve de solgunsun, deli âşık?*) ardında, ağaçların arasında esen rüzgârı duyuyor, bütün o tepelerin karanlıkla birlikte üstüme üstüme çullandığını hissediyordum.

Keşke düşünmeme engel olabilseydim. Ama bir sürü düşünce zihnime doluşuveriyordu. Mesela: Henry neden beni de bu işin içine karıştırmıştı, hem de daha iki ay önce (oysa bana bir ömür kadar uzun geliyordu)? Çünkü artık çok açıktı, bütün bunları bana anlatması da tamamen hesaplanmış, planlanmış bir şeydi. Tamamen egoma oynamış, her şeyi kendim çözdüğüme inanmamı sağlamıştı (*aferin sana*, demişti sırtını koltuğuna yaslayarak; bunu söylerken yüzündeki ifadeyi hâlâ çok net hatırlıyordum, *aferin sana, gerçekten sandığım kadar zekiymişsin*), ben de onun bu övgüsünü kazandığım için kendimle gurur duymuştum, oysaki överek, tatlı sözlerle kandırarak beni yönlendiren bizzat kendisiydi – bunu ancak şimdi görebiliyordum, zamanında kibrimden gözüm görmemişti. Belki de bütün bunlara önayak olan o tesadüf de bu planın bir parçasıydı, bu düşünce tüm vücudumu ele geçirince soğuk terler dökmeye başladım. Yanlış yere konmuş şu sözlük mesela: Acaba Henry onu almaya geleceğimi bildiği için bilerek mi çalmıştı onu? Girip dolaşacağımı adı gibi bildiği o bomboş ev, hatta telefonun yanında bulduğum o uçuş numarası bile oraya kasten bırakılmış gibi geliyordu şimdi, bunlar Henry'nin gözden kaçıracağı türden hatalar değildi. Belki de her şeyi çözmemi o istemişti. Belki de sorgusuz sualsiz onlara uymamı sağlayan, içimdeki o korkağı, o iğrenç sürü içgüdüsünü doğru sezmişti.

Ki bu yalnızca ağzını kapalı tutma meselesi de değildi, diye düşündüm, kesif bir mide bulantısıyla penceredeki bulanık yansımama bakarak. *Çünkü bunu ben olmadan yapamazlardı.* Bunny bana gelmişti, bense onu doğruca Henry'nin kollarına ittim. Ve durup bir kez olsun sorgulamadım bunu.

"*Sana anlatması tehlike çanlarının çaldığını gösteriyor, Richard*," demişti. "İlk sana anlatacağını biliyordum. Bu ilk adımı attıktan sonrası yokuş aşağı gidecek, biz neler olduğunu anlamaya fırsat bile bulamadan olaylar hızla gelişiverecekmiş gibi hissediyorum."

Olaylar hızla gelişiverecek. Bu son sözleri söylerken sesinin aldığı o ironik, âdeta gülünç tonu hatırlayınca her yanım karıncalanmaya başladı – *ah, Tanrım*, diyordum içimden, *Tanrım, onun sözünü nasıl dinledim ben?* Yine haklıydı, en azından olayların hızla gelişivereceği konusunda. Üzerinden daha yirmi dört saat bile geçmeden Bunny ölmüştü bile. Onu uçurumdan aşağıya itme işini bizzat yapmamış olsam bile –o zaman bu çok önemli bir fark gibi gelmişti bana– artık bunun hiçbir önemi yokmuş gibi geliyordu.

Bütün bu düşüncelerin en karanlık olanını hâlâ zihnimde geri plana atmaya çalışıyordum, en ufak iması bile başımdan aşağıya kaynar sular dökülmüş gibi hissetmeme neden oluyordu. Acaba Henry yaptığı plan başarısız olursa kurban olarak beni öne sürebileceğini mi düşünmüştü? Eğer öyleyse bunu nasıl başaracağından pek emin değildim ama eğer böyle bir şeyi yapmak isterse, bir yolunu bulup yapacağından hiç şüphem yoktu. Bildiklerimin çoğu dolaylı olarak öğrendiklerimden, onun bana anlattıklarından ibaretti, durup bir düşününce hiç bilmediğim daha bir sürü şey olduğunu görebiliyordum. Ve birinci tehlike atlatılmış gibi görünse de bir yıl sonra, yirmi yıl sonra, elli yıl sonra tekrar su üstüne çıkmayacağını kimse garanti edemezdi. Cinayet suçunda zaman aşımı söz konusu olmadığını televizyondan biliyordum. Yeni kanıtlar bulunuyor, dosyalar tekrar açılıyordu. Böyle şeyleri gazetelerde hep okuyorduk.

Hava hâlâ karanlıktı. Kuşlar saçaklarda cıvıldıyordu. Çekmecemi açıp kalan uyku haplarını saydım: bu şeker gibi rengârenk güzellikler beyaz bir dosya kâğıdının üstünde duruyordu. Hâlâ epey hap vardı

elimde, kafamdaki şeyi yapmama yeter de artardı bile (Bayan Corcoran kaderin bu cilvesini, mesela kendisinden çalınan hapların oğlunun katilini öldürdüğünü öğrense kendini daha iyi hisseder miydi acaba?). Çok kolaydı, hepsinin birer birer boğazımdan aşağıya kaydığını daha şimdiden hissedebiliyordum ama masa lambamın ışığının altında gözlerimi kırpıştırarak otururken vücudum mide bulantısı kadar güçlü bir tepki vererek âdeta isyan etti. Şu an içinde bulunduğum karanlık her ne kadar korkunç olursa olsun, diğerinden, o daimî karanlığa, o dipsiz çamur çukuruna düşmekten ödüm kopuyordu. O saf korkunun neye benzediğini Bunny'nin yüzünde bir an için de olsa okumuştum; tüm dünya tepetaklak kucağını açıvermişti, gökyüzü üstünde bomboş sonsuzluğa doğru uzanırken, hayatı karga çığlıkları arasında yere yıkılıverdi. Sonrası hiçlik. Çürümüş ağaç kökleri, ölü yaprakların üstünde gezinen tespih böcekleri. Toprak ve karanlık.

Yatağa uzandım. Kalbimin göğsümün içinde atan aksak ritmini duyabiliyordum, göğüs kafesimde küt küt atan o kanlı, tiksinç, zavallı kas parçası midemi bulandırıyordu. Yağmur camlarda sel gibi akıyordu. Dışarıdaki çayır sırılsıklam olmuş, bataklığa dönmüştü. Gün doğup da şafak vaktinin o en küçük, en soğuk ışığı ortalığı aydınlattığında dışarıdaki parke taşlarının üstünü yer solucanlarının doldurduğunu gördüm: o narin, iğrenç yaratıkların yüzlercesi birden yağmurda ıslanıp kararmış taşların üstünde çaresizce kıvrıla kıvrıla dolaşıyordu.

Salı günkü derste Julian, Charles'la telefonda konuştuğundan bahsetti. "Haklıymışsın," diye mırıldandı. "Sesi hiç iyi gelmiyordu. Çok halsiz ve zihni bulanıkmış gibi geldi bana, sizce de öyle değil mi? Sakinleştirici ilaç falan veriyorlar herhalde." Elindeki kâğıtları gözden geçirirken gülümsedi. "Zavallı Charles. Ona Camilla'nın nerede olduğunu sordum – onunla da konuşmak istiyordum, bana söylediği şeye hiç anlam veremedim, çok hüzünlü bir sesle," bu noktada sesini birazcık değiştirdi, onu tanımayan biri olsa Charles'ı taklit ettiğini düşünebilirdi ama aslında bu yine Julian'ın bizzat kendi ölçülü sesiydi, taklit için bile olsa o melodik ritmini değiştirmeye katlanamadığını kanıtlarcasına, belki yalnızca bir ton yükseltmişti, "'benden saklanıyor,' dedi. Rüya falan

görüyordu herhalde. Bu sevimli hali çok hoşuma gitti. Onu güldürmek için, 'İyi o zaman, sen de gözlerini kapayıp ona kadar say. Açtığında gelmiş olur,' dedim."

Güldü. "Ama o bana çok kızdı. Gerçekten çok ilginçti. 'Hayır,' dedi, 'hayır, gelmeyecek.' 'Ama sen rüya görüyorsun,' dedim ona. 'Hayır,' dedi, 'rüya falan görmüyorum. Rüya değil bu. Gerçek.'"

Doktorlar Charles'ın nesi olduğunu çözemiyorlardı. Hafta boyunca iki farklı antibiyotik denemişlerdi ama bu enfeksiyon, artık her ne ise, ilaçlara yanıt vermiyordu. Üçüncü deneme biraz daha başarılı oldu. Çarşamba ve perşembe günleri onu görmeye giden Francis'e Charles'ın iyileşmeye başladığını, eğer her şey yolunda giderse hafta sonundan sonra eve çıkabileceğini söylemişlerdi.

Cuma günü, uykusuz geçen bir gecenin daha ardından, saat on civarında Francis'in evine doğru yürüyordum. Sıcak ama bulutlu bir sabahtı, ağaçlardaki yapraklar parıldıyordu. Kendimi yorgun ve bitkin hissediyordum. Sıcak hava eşek arılarının vızıltısında ve çim biçme makinelerinin uğultusunda titreşiyordu. İki kırlangıç gökyüzünde birbirlerinin peşinden kanat çırpıp cıvıldaştılar.

Başım ağrıyordu. Keşke güneş gözlüğüm olsaydı diye geçirdim içimden. Aslında Francis'le saat on bir buçukta buluşacaktık ama odam harabeye dönmüştü, haftalardır çamaşır yıkamıyordum, yan odadan gümbür gümbür yükselen müzik sesini duymazlıktan gelerek darmadağınık yatağımda ter içinde uzanmaktan daha çok efor gerektiren bir şey yapmak için hava fazla sıcaktı. Jud ve Frank ana binanın önündeki çimlerin üstüne modernist tarzda kocaman, uyduruk bir şey inşa ediyorlardı, çekiç ve matkap sesleri sabahın erken saatlerinde başlamıştı. Ne olduğunu bilmiyordum –farklı farklı kaynaklardan bunun bir sahne, bir heykel, Grateful Dead grubuna adanmış Stonehenge tarzında bir anıt olduğunu duymuştum– ama penceremden dışarı bakıp tam karşımda dimdik yükselen o destek sütunlarını ilk gördüğümde belki de aldığım Fiorinal'in sersemletici etkisiyle kapkaranlık, mantık dışı bir korku doldu içime: *darağaçları bunlar*, diye düşündüm, *darağaçlarını kuruyorlar, bizi okulun tam ortasına asacaklar...* Bu halüsinasyon

birkaç saniye içinde geçti ama hiç olmadık anlarda, tuhaf yerlerde ortaya çıkmaya devam etti; mesela süpermarketlerde satılan korku romanlarının kapaklarındaki resimlerde: bir tarafa çevirince sarı saçlı, güleryüzlü bir çocuk, diğer tarafa çevirince alevler içinde yanan bir kurukafa. Bu inşaat da bazen sıradan, saçma, tamamen zararsız görünüyordu ancak sabahın erken saatlerinde ya da akşamüstü hava kararırken dünyam yerinden oynuyordu ve tepesinde kuşlar dolaşan Orta Çağ'dan fırlamış kapkara darağaçlarına dönüşüveriyorlardı yine. Geceleri olur da bir an için içim geçerse o kısacık uykuma bile uzun gölgeleri vuruyordu.

Esas sorun bir süredir çok fazla hap kullanıyor olmamdı, düzenli aralıklarla aldığım uyarıcıları artık sakinleştiricilerle karıştırıyordum çünkü bu sakinleştiriciler beni uyutmuyorlardı artık, bütün gün boyunca daimî bir alacakaranlıkta berbat bir uyuşuklukla etrafta dolaşmama yarıyorlardı yalnızca. İlaç almadan uykuya dalmak imkânsızdı, çok uzak bir çocukluk rüyasından kalma güzel bir peri masalıydı. Ama sakinleştiricilerim epey azalmaya başlamıştı, istesem Cloke'tan, Bram'den ya da başka birinden bulabileceğimi biliyordum ama ilaçları birkaç günlüğüne kesmeye karar verdim – teorik olarak çok iyi bir fikirmiş gibi görünse de hayatımı tekinsiz bir uyuşukluk denizinin dibinde geçirirken birden tekrar bu gürültü ve ışık izdihamının ortasına düşüvermek işkenceden farksızdı. Dünya ahenksiz, fazla keskin bir netlikle çalkalanıyordu, her yer yemyeşildi, ter ve özsuları, son yüz yılın sert geçen ocak donlarında şişip şişip kabarmaktan damarlanmış bembeyaz mermer taşlı patikanın orasında burasındaki çatlaklardan bile otlar fışkırıyordu. Bu mermer yolu buraya yaptıran bir milyonerdi, yazlarını Kuzey Hampden'da geçiren bu adam 1920'lerde kendini Park Bulvarı'ndaki bir pencereden aşağıya atmıştı. Dağların ardındaki hava kapalıydı, gökyüzü barut rengindeydi. Hava sıkıntılıydı, yağmur geliyordu, hem de çok yakında. Beyaz badanalı evlerin önündeki kırmızı sardunyalar insanın gözünü alıyordu, kireçli ahşap kaplamanın yanında fazla çarpıcı, hatta rahatsız ediciydi.

Henry'nin evinin önünden kuzeye doğru uzanan Water Caddesi'ne döndüm, eve doğru yaklaşırken bahçenin arka tarafında bir karaltı gördüm. *Hayır*, dedim içimden.

Ama doğru görmüştüm. Dizlerinin üstüne çökmüştü, yanında da bir kova su ve bir bez vardı, ona doğru yaklaştıkça ilk gördüğümde sandığım gibi yerdeki parke taşları değil, bir gül ağacını yıkadığını gördüm. Ağacın yanında diz çökmüş, *Alice Harikalar Diyarı*'ndan fırlamış çılgın bir bahçıvan misali her bir yaprağı müthiş bir titizlikle silip parlatıyordu.

Herhalde birazdan bitirir diye düşünmüştüm ama hâlâ devam ediyordu, en sonunda dayanamayıp arka kapıdan içeri girdim. "Henry," dedim. "Ne yapıyorsun sen?"

Sakince kafasını kaldırdı, beni gördüğüne hiç şaşırmamıştı. "Kırmızı örümcekler," dedi. "Nemli bir ilkbahar geçiriyoruz. Daha önce iki defa su püskürtmüştüm ama yumurtalardan kurtulmanın en iyi yolu elle yıkamak." Bezi kovanın içine attı. Ne kadar iyi göründüğünü, o donuk, kasıntı halinin yerini rahat, doğal birinin aldığını fark ettim, son zamanlarda sık sık farkına varıyordum bu değişimin. Henry'yi yakışıklı bir adam olarak görmemiştim hiç, hatta aslında onu vasatlıktan kurtaran tek şeyin o vakur duruşu olduğunu düşünürdüm ancak bu kasıntılıktan kurtulmuş, hareketlerini kısıtlamayan rahat halinde kendinden emin, âdeta yabani bir zarafet vardı ve onun bu çevik, rahat halleri beni çok şaşırtıyordu. Alnına düşen bir bukle saç rüzgârla birlikte uçuşuyordu. "Bu bir *Reine des Violettes*," dedi gül ağacını göstererek. "Eski, nefis bir gül türüdür. Buraya 1860'da getirilmiş. Şunun adı da *Madame Isaac Pereire*. Çiçekleri ahududu gibi kokar."

"Camilla burada mı?" diye sordum.

Yüzünden ne herhangi bir duygu ifadesi ne de bunu saklamak için herhangi bir çaba okunuyordu. "Hayır," dedi, yaptığı işe geri döndü. "Ben çıktığımda uyuyordu. Uyandırmak istemedim."

Ağzından Camilla'yla ilgili bu kadar samimi laflar çıktığını duymak bende şok etkisi yarattı. Pluto ve Persephone. Benim gözüme oldum olası bir rahip kadar bağnaz görünen Henry'ye bakıp ikisini birlikte hayal etmeye çalıştım. O küt tırnaklı, kocaman, beyaz ellerini.

Sonra durup dururken, "Charles nasıl?" dedi.

"İyi," dedim, tuhaf bir duraksamanın ardından.

"Yakında hastaneden çıkacaktır sanırım."

Çatıdaki pis tente gürültüyle kanat çırpıyordu. Henry yaptığı işe devam etti. Siyah pantolonu ve beyaz gömleğinin sırtında çaprazlama duran siyah askısıyla Amişleri andırıyordu.

"Henry," dedim.

Kafasını kaldırıp bakmadı bile.

"Henry, beni ilgilendirmez ama Tanrı aşkına umarım ne yaptığını biliyorsundur," dedim. Durdum, bir karşılık vermesini bekliyordum fakat vermedi. "Sen Charles'ı görmedin ama ben gördüm. Onun ne halde olduğunun farkında değilsin bence. Bana inanmıyorsan Francis'e sor. Julian bile bir şeyler anlamaya başladı. Yani sana defalarca kez anlatmaya çalıştım ama galiba anlamamakta ısrar ediyorsun. Charles aklını kaçırmış durumda, Camilla'nın haberi bile yok, Charles eve döndüğünde ne yapacağız hiç bilmiyorum. Tek başına kalabileceğinden bile emin değilim. Diyorum ki..."

Henry, "Pardon," diyerek araya girdi, "zahmet olmazsa şu bahçe makasını uzatabilir misin?"

Uzun bir sessizlik oldu. Sonunda uzanıp makası kendisi aldı. "Pekâlâ," dedi kibarca. "Sorun değil." Ağacın dallarını itinayla ayırdı, makası yandaki daha uzun dallara zarar vermeyecek şekilde dikkatli bir açıda tutup tam ortadakini kesti.

"Senin derdin ne yahu?" Sesimi alçaltmakta güçlük çekiyordum. Üst dairelerden bazılarının arka tarafa bakan pencereleri açıktı, insanların konuştuklarını, radyo dinlediklerini, etrafta dolaştıklarını duyabiliyordum. "Bu işi neden herkes için bu kadar zor bir hale getiriyorsun ki?" Arkasını dönüp bana bakmadı bile. Bahçe makasını elinden kaptığım gibi yere fırlattım. "Cevap ver bana," dedim.

Uzun bir süre karşılıklı bakıştık. Gözlük camlarının ardındaki gözleri sakin ve masmaviydi.

En sonunda usulca, "Söylesene," dedi.

Bakışlarındaki şiddet beni korkutmuştu. "Ne söyleyeyim?"

"Başka insanlar için öyle çok büyük hisler duymuyorsun, değil mi?"

Afallamıştım. "Sen neden bahsediyorsun?" dedim. "Tabii ki duyuyorum."

"Öyle mi dersin?" Tek kaşını havaya kaldırdı. "Hiç sanmıyorum. Önemli değil," dedi, uzun ve gergin bir aranın ardından. "Ben de duymuyorum."

"Nereye varmaya çalışıyorsun?"

Omuzlarını silkti. "Hiç," dedi. "Sadece benim hayatım ekseriyetle çok tatsız ve renksiz geçti. Ölü gibiydim yani. Dünya benim için bomboş, anlamsız bir yerdi. En ufak şeylerin bile tadını çıkarmaktan acizdim. Ne yaparsam yapayım ölü gibi hissediyordum kendimi." Ellerindeki toprağı silkeledi. "Ama sonra, her şey değişti," dedi. "O adamı öldürdüğüm gece."

Elimi ateşe tutmuş gibi irkilmiş, biraz da ürkmüştüm – aramızda sessiz bir anlaşma yapmışçasına hep şifrelerle, parolalarla, belki yüz farklı şekilde ima ederek söz ettiğimiz bir şeyden böylesine apaçık bir şekilde bahsetmesi beni şaşırtmıştı.

"Hayatımın en önemli gecesiydi," dedi sakince. "En çok istediğim şeyi yapmamı sağladı."

"Neymiş o?"

"Düşünmeden yaşamak."

Hanımellerinin arasında uçuşan arılar vızıldıyordu. Gül ağacını budamaya, tepesindeki küçük dalları inceltmeye devam ediyordu.

"Daha önce felçli gibiydim ama bunun farkında bile değildim," dedi. "Çünkü çok düşünüyordum, çok fazla zihnimin içinde yaşıyordum. Karar vermekte zorlanıyordum. Yerimden kımıldayamaz hale gelmiştim."

"Ya şimdi?"

"Şimdi," dedi, "şimdi dilediğim her şeyi yapabileceğimi biliyorum." Kafasını kaldırıp bana baktı. "Eğer yanılmıyorsam sen de benzer bir şeyi tecrübe ediyorsun."

"Neden söz ettiğini bilmiyorum."

"Öyle mi, ama bence çok iyi biliyorsun. İçinde dalga dalga yükselen o güç, keyif, özgüven, kontrol duygusu. Aniden dünyanın zenginliğine, sonsuz imkânlarına ulaşmışlık hissi."

Uçurumdan söz ediyordu. Dehşet içinde, bir bakıma haklı olduğunu fark ettim. Her ne kadar korkunç olursa olsun, Bunny cinayetinin, sonrasında yaşanan her şeyi ışıl ışıl, rengârenk bir hale çevirdiğini inkâr edemezdim. Bu yepyeni ve berrak bakış açısı çoğu zaman fazlasıyla sinir bozucu olsa da tamamen nahoş bir his olduğunu söylemek mümkün değildi.

"Bunun konumuzla ne alakası olduğunu anlamıyorum," dedim arkasından bakarak.

"Ben de anlamıyorum zaten," dedi, hafifçe geri çekilerek gül ağacının duruşunu şöyle bir tartıp sonra yine tam ortadaki dallardan birini dikkatlice kesiverdi. "Tek bildiğim, artık hiçbir şeyin öyle çok önemli olmadığı. Son altı ay bunu açıkça göstermişti. Son zamanlardaysa benim için gerçekten önemli olan bir iki şey bulmam gerekiyormuş gibi gelmeye başladı. Hepsi bu."

Bunu söylerken birden sesi kesildi. "Hah," dedi sonra. "İyi görünüyor mu? Yoksa ortasını biraz daha aralayayım mı dersin?"

"Henry," dedim. "Beni dinle."

"Çok da kesmek istemiyorum aslında," dedi kendi kendine konuşur gibi. "Bunu bir ay önce yapmalıydım. Budama işi bu kadar geçe kalınca saplar özsuyunu kusuyor ama ne derler, geç olsun da güç olmasın."

"Henry. Lütfen." Ağlamak üzereydim. "Neyin var senin? Aklını mı kaçırdın? Neler olduğunun farkında değil misin?"

Ayağa kalktı, ellerinin tozunu pantolonuna sildi. "Artık içeri girmem lazım," dedi.

Bahçe makasını duvardaki çivilerden birine asıp çekip gitmesini izledim. Son anda dönüp bir şey söyler, bari bir hoşça kal der diye düşündüm. Ama yapmadı. İçeriye girdi. Kapıyı arkasından kapattı.

Francis'in dairesini tamamen karartılmış bir halde buldum, kapalı panjurların arasından jilet gibi incecik ışıklar sızıyordu. Francis uyuyordu. Evin içini ekşi bir kül kokusu doldurmuştu. Cin kadehinin içinde sigara izmaritleri yüzüyordu. Yatağının yanı başındaki vernikli komodinin üstünde siyah bir yanık lekesi görünüyordu.

İçeri biraz güneş ışığı girsin diye panjurları açtım. Gözlerini ovuşturdu, bana başka birinin adıyla seslendi. Sonra beni tanıdı. "Aa," dedi, albino beyazına dönmüş yüzü allak bullaktı. "Sen miydin? Ne işin var burada."

Charles'ı ziyaret etmek için sözleştiğimizi hatırlattım.

"Bugün günlerden ne?"

"Cuma."

"Cuma." Kendini tekrar yatağa attı. "Cumalardan nefret ederim. Çarşambalardan da. Uğursuzluk getirirler. Kederleri Katolik dualarında bile geçer." Yatakta uzanıyor, tavana bakıyordu. Sonra birden, "Senin içine de çok kötü bir şeyler olacakmış gibi bir his doğuyor mu?" diye sordu.

Telaşlanmıştım. "Hayır," dedim hemen savunmaya geçercesine, oysa benim içimde de aynı his vardı. "Ne olacağını düşünüyorsun ki?"

"Bilmem," dedi olduğu yerden hiç kıpırdamadan. "Belki yanılıyorumdur."

"Bir pencere açsan iyi olacak," dedim. "Evin içi leş gibi kokmuş."

"Bana ne. Ben koku alamıyorum nasılsa. Sinüzitim var." Umursamazca uzanıp el yordamıyla komodinin üstündeki sigarasını aradı. "Off, çok canım sıkkın," dedi. "Charles'la uğraşacak halim yok."

"Ama gitmemiz lazım."

"Saat kaç?"

"On bire geliyor."

Bir süre sessiz kaldıktan sonra, "Baksana, aklıma bir şey geldi," dedi. "Bir yerde öğle yemeği yiyelim. Hastaneye sonra gideriz."

"Bütün gün aklımızda olacak ama."

"Julian'a da sorarız. O da bizimle gelir."

"Julian'ı çağırmak da nereden çıktı şimdi?"

"Çok canım sıkkın. Onu görmek iyi gelir." Yatakta yuvarlandı. "Belki de gelmez. Bilmiyorum."

Julian, tıpkı kapısını ilk çaldığımda yaptığı gibi, başta kapıyı hafifçe araladı, sonra gelenin biz olduğumuzu görünce ardına kadar açtı. Francis ona hemen öğle yemeğine çıkmak isteyip istemediğini sordu.

"Tabii. Çok sevinirim." Güldü. "Çok tuhaf bir sabah geçiriyorum doğrusu. Çok acayip. Yolda size de anlatırım."

Julian'ın çok acayip olarak tanımladığı şeyler genelde gülünç derecede sıradan olurdu. Dış dünyayla o kadar az temas kurmayı seçiyordu ki çok alelade şeyleri bile garip buluyordu: bir bankamatiği mesela ya da süpermarkette gördüğü yeni bir şeyi – vampir şeklindeki mısır gevreklerini ya da buzdolabında soğutulmayan teneke kapaklı yoğurt kaplarını. Yirminci yüzyıla sonradan düşmüş gibi anlattığı bu küçük şaşkınlıklarını dinlemek çok hoşumuza giderdi, bu yüzden Francis de ben de neler olduğunu hemen anlatması için üsteledik.

"Şey, Dil ve Edebiyat Bölümü'nün sekreteri geldi az önce," dedi. "Bana bir mektup getirmiş. Orada, edebiyat bölümünün ofisinde gelen ve giden posta kutuları var, biliyorsunuzdur, yazdığınız mektupları oraya bırakıp gelen mektuplarınızı oradan alabiliyorsunuz ama ben bu kutuları hiç kullanmam. Konuşmak isteyebileceğim herkes beni burada, kendi ofisimde bulabileceğini bilir. Bana yazılmış bu mektup," masanın üstünde, okuma gözlüklerinin hemen yanında açık bir şekilde duran kâğıdı gösterdi, "ücretli izinde olan Bay Morse'un posta kutusundan çıkmış nasıl olduysa. Oğlu bu sabah gelen postaları almak için okula uğradığında babasının kutusunda yanlışlıkla bırakılmış bu mektubu bulmuş."

"Ne mektubuymuş bu?" dedi Francis masaya doğru eğilerek. "Kimdenmiş?"

"Bunny'den," dedi Julian.

Kalbime korku dolu bir bıçak saplandı. Beynimizden vurulmuş bir halde suratına bakakalmıştık. Julian halimize bakıp gülümsedi, şaşkınlığımızın tomurcuklanıp son haline gelmesi için bekledi.

"Yani aslında Edmund'dan gelmiyor tabii ki," dedi. "Sahte bir mektup bu, çok zekice yapıldığını da söyleyemeyeceğim. Daktiloda yazılmış, üstünde ne bir imza var ne de tarih. Hiç de gerçekmiş gibi görünmüyor, değil mi?"

Francis nihayet ağzını açıp bir şey söylemeyi başarabildi. "Daktiloda mı yazılmış?"

"Evet."

"Bunny'nin daktilosu yoktu ki."

"Yani neredeyse dört yıl boyunca öğrencim oldu, bir defa bile daktilo edilmiş bir ödev vermedi bana. Hatta daktiloda yazmayı bildiğini bile sanmıyorum doğrusu. Yoksa yanılıyor muyum?" dedi zeki gözlerini bize dikerek.

"Hayır," dedi Francis, bir süre düşünceli düşünceli duraksadıktan sonra, "hayır, bilmiyordu, haklısın." Ben de aynı şeyleri tekrarladım, oysaki aslında Bunny'nin daktiloda yazabildiğini adım gibi biliyordum, Francis de öyle. Kendi daktilosu yoktu, evet, söylediklerinin bu kısmı tamamen doğruydu ama sık sık Francis'inkini ödünç alır ya da kütüphanedeki eski, pis daktiloları kullanırdı. İşin doğrusu –o anda ikimiz de bu noktaya dikkat çekecek değildik ama– hiçbirimiz Julian'a daktilo edilmiş ödevler vermezdik. Bunun çok basit bir nedeni vardı. İngilizce klavyeli bir daktiloda Yunan alfabesiyle yazmak imkânsızdı; Henry'nin aslında bir yerlerde Mykonos'ta tatildeyken satın aldığı küçük, portatif bir Yunanca klavyesi vardı ama bunu hiç kullanmıyordu çünkü bir defasında bana açıkladığı üzere bu klavye İngilizcesinden çok farklıydı, sadece kendi adını yazmak bile beş dakikasını alıyordu.

"Birinin böyle bir oyun oynamak istemesi çok üzücü," dedi Julian. "Böyle bir şeyi kim yapabilir, aklım almıyor."

"Ne zamandır posta kutusundaymş acaba?" dedi Francis. "Biliyor musun?"

"Doğrusu, bu da ayrı bir mesele," dedi Julian. "Herhangi bir zaman konulmuş olabilir. Sekreter Bay Morse'un oğlunun posta kutusunu bundan önce en son mart ayında kontrol ettiğini söyledi. Bu da daha dün bile konmuş olabileceği anlamına geliyor." Masanın üstündeki mektubu işaret etti. "Baksanıza. Ön tarafta sadece benim adım var, o da daktiloyla yazılmış. Ne bir gönderen adresi ne bir tarih ne bir posta pulu. Çirkin bir oyun olduğu çok belli. Ama mesele şu ki böylesine acımasız bir şakayı yapabilecek kimse gelmiyor aklıma. Aslında bir yanım dekanı durumdan haberdar et diyor ama Tanrı biliyor ya bütün o yaygaradan sonra insanları tekrar ayağa kaldırmak istemiyorum."

O ilk, korkunç şok geçtikten sonra birazcık daha rahat nefes alabilmeye başlamıştım. "Nasıl bir mektupmuş bu?" diye sordum.

Julian omuzlarını silkti. "İstersen bir göz atabilirsin."

Mektubu elime aldım. Francis de omzumun üstünden benimle birlikte okuyordu. Beş ya da altı küçük sayfaya tek satır aralığıyla yazılmıştı, kâğıtların bazıları Bunny'nin kullandığı yazı kâğıtlarına benzemiyor değildi. Bu kâğıtlar aşağı yukarı aynı boyutlarda olsalar da hepsi birbirinin aynısı değildi. Şeridin mektup kâğıtlarının üstünde yer yer bıraktığı yarı kırmızı yarı siyah izlere bakarak bu satırların yirmi dört saat kullanıma açık olan çalışma odasındaki daktiloda yazıldığını söyleyebilirdim.

Mektubun kendisiyse tutarsız, kopuk kopuktu, şaşkın gözlerime göre gerçekliği su götürmezdi. Yazılanlara şöyle bir göz gezdirdim, şu anda o kadar az bir kısmını hatırlıyorum ki buraya aktarmam imkânsız ama bunu Bunny yazdıysa sandığımızdan çok daha büyük bir sinir krizinin eşiğindeymiş diye düşündüğümü anımsıyorum. Bunny'nin en ümitsiz haldeyken bile Julian'a yazdığı bir mektupta kullanabileceğini hayal bile edemediğim türlü çeşit küfürlerle dolup taşıyordu. Mektup imzalı değildi belki ama içinde yazarının Bunny Corcoran ya da oymuş gibi davranan biri olduğunu belli eden çok net işaretler vardı. Bir sürü yazım hatası vardı, hem de pek çoğu Bunny'nin karakteristik hatalarıydı, neyse ki Julian'ın bunu anlaması imkânsızdı çünkü Bunny yazma işinde o kadar kötüydü ki ödevlerini teslim etmeden önce birinin illaki kontrol edip düzeltmesi gerekiyordu. Böylesine yalan yanlış, paranoyak sözleri yazanın kim olduğundan ben bile şüphe duyabilirdim belki, şu Battenkill cinayetinden bahsetmemiş olsaydı eğer: "O" –(Henry yani, mektup bir noktada onu işaret etmeye başlamıştı)– "iğrenç bir Canavarın teki. O adamı öldürdü, şimdi de Beni öldürmek istiyor. Herkes işin içinde. Ekim ayında Battenkill kasabasındaki adamı onlar öldürdüler. Adamın adı McRee idi. Bence onu öldüresiye dövdüler galiba." Başka suçlamalar da vardı, kimileri doğru (ikizlerin cinsel münasebetleri gibi) kimileri yanlıştı ama hepsi bir araya gelince ortaya o kadar vahşi ve sarsıcı bir resim çıkıyordu ki kendi kendini yalancı çıkarmaktan başka bir işe yaramıyordu. Benden hiç bahsedilmiyordu. Mektubun çaresiz, sarhoş bir kafayla yazıldığını belli eden havası hiç de yabancı gelmiyordu. Bu o zamanlar aklıma gelmemişti ama şimdi

düşünüyorum da sarhoş bir halde odama gelip bana her şeyi anlattığı gece bana gelmeden ya hemen önce ya da hemen sonra, hatta büyük olasılıkla gelip konuştuktan sonra çalışma odasına gidip öyle yazmış olmalıydı bu mektubu, bu durumda Henry'yi aramak için Fen Bilimleri binasına giderken karşılaşmamış olmamız büyük şanstı. Tek bir şeyi, mektubun içimi sızlatan tek yeri olan kapanış cümlesini bugün bile çok net hatırlıyorum: "Lütfen Yardım et bana, sana bunları bu yüzden yazıyorum, bana yardım edebilecek tek kişi sensin."

"Bunu kim yazmış bilmiyorum ama," dedi Francis en sonunda, sesi alaycı ve son derece normal çıkıyordu, "her kimse yazım kurallarından haberi bile yokmuş."

Julian güldü. Mektubun gerçek olabileceğini kesinlikle düşünmediği belliydi.

Francis mektubu elimden alıp sayfaları şöyle bir elden geçirdi. Rengi diğerlerinden birazcık farklı olan sondan bir önceki kâğıtta durup ağır hareketlerle arkasını çevirdi. "Görünüşe bakılırsa..." dedi ve sonra durdu.

"Ne görünüyormuş bakalım?" dedi Julian tatlı tatlı.

Francis devam etmeden önce kısa bir süre duraksadı. "Görünüşe göre bunu her kim yazdıysa acilen yeni bir daktilo şeridi alması gerekiyor," dedi, o an aklından geçen şey, benim aklımdan geçen şey, hatta aslında söyleyeceği şey de bu değildi. Söylemek üzere olduğu şey artık her neyse, o rengi farklı kâğıdın arkasını çevirdiği anda ikimizin de dehşet içinde gördüğü şeyle kafasından uçup gitmişti. Bu kâğıt bir otelden alınmıştı, bu antetli kâğıdın en tepesinde Excelsior'un adresi yazıyordu: yani Bunny ve Henry'nin Roma'dayken kaldıkları otelin.

Henry daha sonra başını ellerinin arasına almış, Bunny'nin ölmeden önceki gün ondan yeni bir yazı malzemesi kutusu istediğini anlatmıştı bize. Beyaz üstüne krem çizgili, İngiltere'den ithal bir kâğıt-zarf setiymiş bu, kasabadaki dükkânın elindekilerin en iyisiymiş. "Keşke alsaydım ona o kutuyu," dedi. "Belki on defa istedi. Ama şimdi ne gerek var diye düşündüm, nasılsa..." Excelsior'dan kalma kâğıt öyle çok ağır, çok kaliteli değildi. Henry, Bunny'nin kendi mektup kâğıtları azalınca masasını kurcalayıp arkasına yazmak için diğer kâğıtlarla aşağı yukarı

aynı boyutta olan bu kâğıtlardan aldığını tahmin ediyordu – muhtemelen de haklıydı.

Kâğıda bakmamaya çalışıyordum ama bir şekilde sürekli gözüme batıyordu. Mavi mürekkeple çizilmiş bir saray ve altında İtalyanca bir yemek menüsünü andıran yazılar. Mavi kenar süsleri. Apaçık ortadaydı.

"Doğrusunu söylemem gerekirse mektubu daha sonuna kadar okumadım bile," dedi Julian. "Belli ki bunu yazan kişi oldukça dengesiz, rahatsız biri. Kesin konuşmak zor tabii ama bence bunu başka bir öğrenci yazmış olmalı, sizce de öyle değil mi?"

"Okuldaki hocalardan hiçbirinin böyle bir şey yazmış olabileceğini düşünmüyorum ben açıkçası," dedi Francis, hemen antetli sayfanın arkasını çevirdi. Göz göze gelmiyorduk. Ama aklından geçen şeyi adım gibi biliyordum: Bu kâğıdı nasıl çalabiliriz? Bundan nasıl kurtulabiliriz?

Julian'ın dikkatini dağıtmak için pencereye doğru yürüdüm. "Bugün çok güzel bir gün, öyle değil mi?" dedim, sırtım ikisine de dönüktü. "Daha bir ay önce her yerin karla kaplı olduğuna inanmak çok zor..." Neler söylediğimin farkında bile olmadan böyle laflar geveleyip durdum, arkamı dönmeye korkuyordum.

"Evet," dedi Julian kibarca, "evet, dışarısı çok güzel." Ama sesi tahmin ettiğim kadar yakından değil, aksine epey uzaktan, ta kitaplığın oradan geliyordu. Arkamı dönünce Julian'ın ceketini giymekte olduğunu gördüm. Francis'in yüzündeki ifadeden kâğıdı almayı başaramadığını anlamıştım. Yana doğru dönmüş, gözünün ucuyla Julian'ı izliyordu, sonra bir an, Julian öksürmek için başını eğdiğinde, kâğıdı alıverebilirmiş gibi geldi ama o daha kâğıda elini sürdüğü anda Julian dönüp bakmış, Francis'in onu diğerlerinin arasına koyup sanki kâğıtlar karışmış da onları tekrar düzenliyormuş gibi yapmaktan başka çaresi kalmamıştı.

Julian kapının önünde gülümseyerek bize bakıyordu. "Gençler, hazır mısınız?" dedi.

"Kesinlikle," dedi Francis, olduğundan çok daha hevesli görünmeye çalıştığının farkındaydım. Mektubu katlanmış halde masanın üstüne bıraktı ve ikimiz de gülüşe konuşa Julian'ın peşinden dışarı çıktık,

oysa Francis'in omuzlarının duruşundaki gerginliği apaçık görüyor, ben de sinirden alt dudağımı kemiriyordum.

İçler acısı bir yemekti. Güneşli, ışıl ışıl bir gün olduğundan, pencereye fazlasıyla yakın bir masada oturduğumuzdan ve gözüme giren güneş ışığının sersemliğimi ve rahatsızlığımı artırdığından başka pek bir şey hatırlamıyorum. Ve tabii yemek boyunca hep o mektubu konuştuk durduk. Gönderen kişinin Julian'a karşı bir garezi olabilir miydi? Yoksa bize kızdığı için mi göndermişti? Francis benden daha sakindi ama şarapları birbiri ardına içiyordu ve alnı ter içinde kalmıştı.

Julian mektubun sahte olduğunu düşünüyordu. Bu aşikârdı. Ama o anteti gördüğü anda oyun bitecekti çünkü Bunny'yle Henry'nin iki hafta boyunca Excelsior'da kaldıklarını o da biliyordu. Tek umudumuz mektubu başka kimseye göstermeden ve daha fazla incelemeden çöpe atıvermesiydi. Ama Julian entrikayı ve gizemi severdi ve bu tam da onun günlerce üstünde düşünüp tahminler yürütebileceği türden bir şeydi. ("*Yoo*. Öğretim üyelerinden biri olabilir mi acaba? Ne diyorsunuz?") Bense daha önce söylediği şeyi, mektubu dekana gösterme meselesini düşünüp duruyordum. Bir şekilde o mektubu ele geçirmeliydik. Gizlice ofisine girebilirdik belki. Ama onu orada, bulabileceğimiz bir yerde bırakacağını düşünsek bile bu altı yedi saat daha bekleyeceğimiz anlamına geliyordu.

Öğle yemeği sırasında epey içki içtim ama yemek bittiğinde hâlâ o kadar gergindim ki tatlımın yanında kahve yerine brendi içtim. Francis iki defa telefon etmek için yanımızdan ayrıldı. Henry'ye ulaşmaya çalıştığını, biz Julian'ı restoranda esir alırken ona ofise gidip mektubu aşırmasını söyleyeceğini biliyordum, masaya geri döndüğünde yüzünün aldığı gergin ifadeden şansının yaver gitmediğini de anlıyordum. Masaya ikinci kez dönüşünde aklıma bir fikir geldi: telefon etmek için masadan kalkabiliyorsa eğer, neden arka kapıdan çıkıp hemen arabaya atlamıyor ve mektubu kendisi almıyordu ki? Arabanın anahtarları keşke bende olsaydı, o zaman bunu kendim yapabilirdim. Francis hesabı öderken aklıma geldi, arabada bir şey unuttuğumu ve kapıyı açıp onu almak için anahtarlara ihtiyacım olduğunu söyleyebilirdim – ama artık çok geçti.

Gergin bir sessizlik içinde okula geri dönerken birbirimizle dilediğimiz her an iletişim kurabileceğimiz fikrine çok güvendiğimizi fark ettim. Başka zaman olsa böyle acil bir durumda bir aforizma ya da alıntı süsü verip Yunanca bir şeyler konuşabilirdik. Ama şimdi bu imkânsızdı.

Julian bizi yukarıya, ofisine davet etmedi. Merdivenlerden çıkarken arkasından baktık, Lyceum'un arka kapısına varıp arkasını döndüğünde ona el salladık. Saat öğleden sonra bir buçuk olmuştu bile.

Julian ofise girdikten sonra bir süre daha arabanın içinde hiç kıpırdamadan oturduk. Francis'in vedalaşırken takındığı içten gülümseme yüzünde donmuştu. Birdenbire, âdeta ödümü koparan bir şiddetle alnını direksiyona vurdu. "Siktir!" diye bağırdı. "Siktir! Siktir!"

Kolunu tutup sarstım onu. "Kes şunu," dedim.

"Ha siktir," diye inledi kafasını kaldırırken, ellerini şakaklarına bastırıyordu. "Siktir. Sonumuz geldi, Richard."

"Kapa çeneni."

"Her şey bitti. Sonumuz geldi. Hapse gireceğiz."

"Kapa çeneni," dedim yine. Onun telaşı nedense beni ayıltmıştı. "Ne yapacağımızı düşünelim."

"Baksana," dedi Francis. "Hadi gidelim buradan. Şimdi yola çıkarsak daha hava kararmadan Montreal'e varırız. Orada bizi kimse bulamaz."

"Hiç mantıklı konuşmuyorsun."

"Birkaç gün Montreal'de kalırız. Arabayı satarız. Sonra bir otobüse atlayıp, ne bileyim, Saskatchewan'e falan gideriz. Bulabildiğimiz en tuhaf yere gideriz."

"Francis, keşke bir dakikalığına sakinleşsen. Bunu halledebiliriz bence."

"Ne yapacağız?"

"Şey, bence önce gidip Henry'yi bulalım."

"Henry mi?" Dönmüş, hayretler içinde suratıma bakıyordu. "Onun elinden bir şey geleceğini nereden çıkardın? Aldığı ilaçlardan kafayı üşütmüş halde o, ne tarafa döneceğini bile..."

"Julian'ın ofisinin anahtarı yok muydu onda?"

Bir süre sessiz kaldı. Sonra, "Evet," dedi. "Evet, var galiba. En azından bir aralar vardı."

"Al işte," dedim. "Henry'yi bulup oraya götüreceğiz. O, Julian'ı ofisten çıkarmak için bir bahane uydurur. Sonra ikimizden biri anahtarla birlikte arka merdivenlerden yukarıya sıvışır."

Bu iyi bir plandı. Tek sorun, Henry'yi arayıp bulmak umduğumuz kadar kolay olmadı. Evinde yoktu, Albemarle'ye gittiğimizde arabası orada da değildi.

Kütüphaneye bakmak için kampüse döndük, sonra Albemarle'ye geri döndük. Bu defa Francis'le ikimiz arabadan inip otelden içeri girdik.

Albemarle on dokuzuncu yüzyılda nekahet dönemindeki zengin hastaların inzivaya çekildikleri bir yer olarak inşa edilmişti. Uzun panjurları ve büyük, serin avlusuyla gölgelikler içinde, lüks bir yerdi, Rudyard Kipling'den Franklin D. Roosevelt'e kadar pek çok kişiye ev sahipliği yapmıştı ama aslında büyük bir malikâneden daha büyük değildi.

"Resepsiyonisti yokladın mı hiç?" diye sordum Francis'e.

"Aklından bile geçirme. Sahte isimle kaydolmuşlar, Henry otel sahibesine inandırıcı bir hikâye uydurmuş olmalı çünkü geçen gece ağzını aramaya çalıştığımda kadın gıkını bile çıkarmadı."

"Lobiyi geçebilmemizin bir yolu var mı?"

"Hiçbir fikrim yok. Annemle Chris bir kere burada kalmışlardı. O kadar büyük bir yer değil. Bildiğim kadarıyla tek bir merdiven var, oraya ulaşmak için resepsiyonun önünden geçmek gerek."

"Ya alt kat?"

"Bence onlar üst katlardan birinde kalıyorlar. Camilla bavulları yukarı çıkarmakla ilgili bir şeyler söylemişti. Belki yangın merdiveni falan vardır ama oraya girsek bile onları nasıl bulacağımızı bilmiyorum."

Avluya ayak bastık. Tel kapıdan bakınca içerideki loş, serin lobiyi görebiliyorduk, resepsiyonda altmış yaşlarında bir adam vardı, yarım ay şeklindeki gözlüklerini burnunun ucuna indirmiş, *Bennington Banner* gazetesini okuyordu.

"Konuştuğun adam bu muydu?" diye fısıldadım.

"Hayır. Karısıydı."

"Seni daha önce hiç gördü mü?"

"Hayır."

Kapıyı itip önce kafamı soktum, sonra kendim de içeri girdim. Otel sahibi adam kafasını gazetesinden kaldırıp bizi kibirle baştan aşağıya süzdü. New England'da sık sık karşılabileceğiniz türden, yerel televizyonlarda reklamı yapılan antika dergilerine abone olup onların verdiği promosyon bez çantalarla dolaşan gıcık emeklileri andırıyordu.

En güzel gülümsememi takınıp adama yaklaştım. Arkada üstünde oda anahtarlarının durduğu bir pano vardı. Katlara göre ayrılmıştı. İkinci katta toplam üç anahtar eksikti: 2-B, C ve E, üçüncü kattaysa sadece bir tanesi yerinde değildi: 3-A.

Adam buz gibi gözlerle bize bakıyordu. "Size nasıl yardımcı olabilirim?" dedi.

"Affedersiniz," dedim, "acaba ebeveynlerimizin Kaliforniya'dan gelip gelmediğinden haberiniz var mı?"

Şaşırmıştı. Kayıt defterini açtı. "İsim neydi?"

"Rayburn. Bay ve Bayan Cloke Rayburn."

"Herhangi bir rezervasyon göremiyorum."

"Rezervasyon yaptırdıklarını sanmıyorum."

Adam gözlüklerinin üstünden yüzüme baktı. "Genelde en az kırk sekiz saat öncesinden rezervasyon yaptırılıp kapora ödenmesini talep ederiz," dedi.

"Yılın bu vaktinde rezervasyona ihtiyaç duymayacaklarını düşündüler."

"Pekâlâ, ama geldiklerinde boş oda bulacaklarının garantisini veremeyiz," dedi ters ters.

Otelinin yarısından fazlasının boş olduğunu, odaları tutmak için birbirini ezen kimseyi görmediğimi söylemek isterdim ama tekrar gülümseyip, "O zaman kaderlerine razı olacaklar," demekle yetindim. "Uçakları öğlen Albany'ye indi. Varmak üzeredirler."

"Peki o halde."

"Burada beklememizin sakıncası var mı?"

Belli ki vardı ama bunu söyleyemedi. Kafasını salladı, dudaklarını büzmüş, rezervasyon politikası hakkında ebeveynlerimize atacağı nutku düşünüyordu kuşkusuz. Sonra abartılı hareketlerle açıp gazetesini okumaya geri döndü.

Resepsiyondan mümkün olan en uzaktaki Viktorya tarzı koltuğa sıkışıp oturduk.

Francis çok gergindi, etrafı kolaçan edip duruyordu. "Burada durmak istemiyorum," diye fısıldadı kulağıma, dudaklarını bile oynatmadan. "Karısının çıkıp gelmesinden korkuyorum."

"Adam korkunç bir herif değil mi?"

"Karısı daha da beter."

Adam bile bile bizden tarafa bakmıyordu hiç. Sonra bize sırtını döndüğünü gördüm. Francis'in koluna dokundum. "Hemen döneceğim," diye fısıldadım. "Adama tuvalete gittiğimi söylersin."

Merdivenler halı kaplıydı, çok ses çıkarmadan yukarıya çıkmayı başardım. 2-C ve hemen yanındaki 2-B numaralı odaları buluncaya kadar koridoru koşturarak dolaştım. Kapılar bomboş ve göz korkutucuydu ama tereddüt edecek zaman değildi. 2-C'nin kapısını çaldım. Açan olmadı. Kapıyı bir kez daha, bu defa daha sert tıklattım. "Camilla!" diye seslendim.

Sesimi duyan küçük bir köpek koridorun sonundaki 2-E numaralı odada yaygara koparmaya başladı. *Kes şunu*, dedim içimden. Tam üçüncü kapıyı çalacaktım ki kapı kendiliğinden açıldı ve karşıma golfçü eteği giymiş, orta yaşlı bir kadın çıktı. "Buyurun," dedi. "Birini mi aramıştınız?"

Son kata çıkan merdivenleri tırmanırken, *çok tuhaf*, diye düşündüm ama en üst katta olacakları içime doğmuştu. Koridorda bir kucak dolusu katlanmış havlu taşıyan, altmış yaşlarında kara kuru bir kadının yanından geçtim; üstünde basma kumaştan bir elbise, gözünde kedi gözü dedikleri türden çerçeveli gözlükler vardı, o sivri, çirkin suratı tıpkı bir kanişinkini andırıyordu. "Bekle bakalım!" diye ciyakladı. "Nereye gidiyorsun sen?"

Ama ben onun yanından çoktan geçip koridorun diğer ucuna gitmiş, 3-A'nın kapısını çalmaya başlamıştım bile. "Camilla!" diye bağırıyordum. "Ben Richard! Kapıyı aç!"

Derken, işte karşımdaydı, bir mucize gibi: ardında parlayan güneş ışıkları koridoru doldurmuştu, yalın ayak kapıya çıkmış, şaşkın gözlerini kırpıştırıyordu. "Merhaba," dedi, "merhaba! Burada ne arıyorsun sen?" Otelcinin hemen arkamda dikilen karısıysa, "Sen burada ne yaptığını sanıyorsun? Kimsin sen?" diye bas bas bağırıyordu.

"Sorun yok," dedi Camilla.

Nefesim kesilmişti. "İçeri girebilir miyim?" dedim güçlükle nefes alarak.

Beni içeri aldıktan sonra kapıyı kapattı. Çok güzel bir odaydı, duvarlar meşe lambriyle kaplıydı, bir şöminesi ve iç taraftaki odada ayak ucuna yatak kıyafetleri atılıvermiş darmadağınık tek bir yatak vardı, görmüştüm... "Henry burada mı?" dedim.

"Ne oldu?" Yüzü birden kıpkırmızı oluverdi. "Charles'la ilgili, değil mi? Neler oldu?"

Charles. Onu unutmuştum bile. Nefes alıp vermekte hâlâ güçlük çekiyordum. "Hayır," dedim. "Anlatacak vaktim yok. Henry'yi bulmamız gerek. Nerede o?"

"Neden ki?" Dönüp saatine baktı. "Julian'ın ofisinde olması lazım."

"*Julian'ın ofisinde* mi dedin?"

"Evet. Sorun ne?" dedi, yüzümün allak bullak olduğunu görünce. "Saat ikide onunla randevusu vardı galiba."

Otel sahibiyle karısı bir araya gelip durumumuzdaki tuhaflığı fark etmeden hemen aşağıya, Francis'in yanına indim.

Francis arabayı okula doğru sürerken, "Ne yapacağız?" dedi. "Dışarıda bekleyip yolunu mu gözleyeceğiz?"

"Bence onu çoktan kaçırmış olacağız. En iyisi birimiz ofise çıkıp onu alıp getirsin."

Francis bir sigara yaktı. Kibritin alevi titreşiyordu. "Belki sorun kalmamıştır," dedi. "Belki Henry mektubu ele geçirmiştir."

"Bilmem ki," dedim. Ama ben de aynı şeyi düşünüyordum. Henry otelin antetini gördüyse onu öyle ya da böyle ele geçirmeye çalışacağından ve bu konuda Francis ve benden çok daha başarılı olacağından emindim. Hem önemsiz bir ayrıntıymış gibi görünse de Henry, Julian'ın favorisiydi. Eğer kafasına koyarsa mektubu polise vereceği ya da yazıyı analiz ettireceği bahanesiyle Julian'ın elinden alabilirdi, hatta onun aklına kim bilir daha neler gelirdi.

Francis göz ucuyla bana bakıyordu. "Julian bu işi öğrenirse ne yapar dersin?"

"Hiçbir fikrim yok," dedim, gerçekten de yoktu. Öyle akla hayale sığmaz bir düşünceydi ki bu, ancak melodramatik ve umulmadık tepkiler geliyordu aklıma. Julian'ın ölümcül bir kalp krizi geçirmesi ya da kalbi kırık, acılı bir baba misali gözyaşlarına boğulması gibi.

"Bizi ele vereceğini zannetmiyorum."

"Bilemiyorum."

"Böyle bir şey yapamaz. Bizi *sever* o."

Hiçbir şey söyleyemedim. Julian'ın benim için ne hissettiğinden bağımsız olarak, benim ona karşı hislerimin gerçek bir sevgi ve güven olduğunu asla inkâr edemezdim. Kendi öz annemle babam, zaten yıllardır adım adım yapmaya çalıştıkları gibi, benden gitgide daha da uzaklaşırlarken hayatımda babacan sevginin tek timsali Julian oluvermişti, tabii böyle bir sevgi söz konusuysa eğer. O benim gözümde dünya üzerindeki tek koruyucumdu.

"Bu bir hataydı," dedi Francis. "Bunu anlaması lazım."

"Belki de anlar," dedim. Bütün olup bitenleri öğrendiğini hayal bile edemiyordum ama, bu felaketi birine anlatmak zorunda kaldığımı gözümde canlandırmaya çalıştığımda, yaşananları Julian'a anlatmanın diğer herkesten çok daha kolay olacağını fark ediyordum. Belki onun tepkisi de benimki gibi olur, diyordum içimden. Belki bu cinayetleri aslında olduğu gibi bencilce yapılmış bir kötülük olarak görmek yerine kötü, acıklı ve hatta pitoresk bir vahşet olarak görürdü. ("Ben hayatta her şeyi yaptım," diye böbürlenmez miydi yaşlı Tolstoy, "bir adam bile öldürdüm.")

"Julian'ın söylediği bir laf vardı hani, hatırlıyor musun?" dedi Francis.

"Hangisi?"

"Hindu bir azizin savaş meydanında bin canı katletse bile bundan pişmanlık duymadığı sürece günah işlemiş olmayacağını söylerdi ya."

Julian'ın bunu söylediğini hatırlıyordum ama ne demek istediğini daha önce hiç anlamamıştım. "Biz Hindu değiliz ki," dedim.

"*Richard*," dedi Julian, aynı anda hem beni içtenlikle karşılayan hem de kötü bir zamanda geldiğimi anlatan bir ses tonuyla.

"Henry burada mı? Onunla bir şey konuşmam gerekiyor da."

Şaşırmış görünüyordu. "Tabii," dedi ve kapıyı açtı.

Henry, Yunanca dersini yaptığımız masada oturuyordu. Julian'ın pencerenin hemen önündeki sandalyesi Henry'ninkinin yanına çekilmişti. Masanın üstünde başka kâğıtlar da vardı ama mektup tam önlerinde duruyordu. Kafasını kaldırıp baktı. Beni gördüğüne sevinmemişti.

"Henry, seninle konuşabilir miyim?"

"Elbette," dedi soğuk bir sesle.

Arkamı dönüp koridora çıktım ama o peşimden gelmemişti. Benimle göz göze gelmekten kaçınıyordu. *Lanet olasıca*, dedim içimden. Bahçedeki konuşmaya devam etmek istediğimi sanmıştı.

"Bir dakikalığına dışarıya gelir misin lütfen?" dedim.

"Ne var?"

"Sana bir şey söylemem gerek."

Tek kaşını havaya kaldırdı. "Benimle özel olarak konuşmak istediğin bir şey mi var yani?"

O anda onu öldürebilirdim. Julian kibarlığından bütün bu konuşmaları duymuyormuş gibi yapıyordu ama artık onun da merakı uyanmıştı besbelli. Sandalyenin arkasında dikilmiş bekliyordu. "Ah, Tanrım," dedi. "Umarım kötü bir durum yoktur. Ben çıkayım mı?"

"Ah, hayır, Julian," dedi Henry, Julian'ın değil, benim yüzüme bakarak. "Hiç zahmet etme."

Julian, "Her şey yolunda mı?" diye sordu bana.

"Evet, evet," dedim. "Sadece Henry'yle bir saniyeliğine konuşmam lazım. Önemli bir durum var da."

"Bekleyemez mi?" dedi Henry.

Mektup masanın üstünde duruyordu. Mektubun her sayfasını kitap gibi ağır ağır çevirip inceliyormuş gibi yaptığını görünce dehşete düştüm. Anteti görmemişti. Ne olduğundan haberi bile yoktu.

"Henry," dedim. "Acil bir durum var. Seninle hemen konuşmam lazım."

Sesimdeki telaş dikkatini çekmişti. Durdu, sandalyesinden kalkmadan bana doğru döndü –artık karşılıklı durmuş, bakışıyorduk– bunu yaparken bir yandan da elindeki kâğıdı ters çevirmişti. Kalbim yerinden çıkacak gibi oldu. Otelin anteti apaçık masanın üstünde duruyordu. Mavi kıvrımlı beyaz saray.

"Pekâlâ," dedi Henry. Sonra Julian'a döndü: "Kusura bakma. Az sonra dönerim."

"Tabii," dedi Julian. Yüzü son derece ciddi ve kaygılı görünüyordu. "Umarım mühim bir şey yoktur."

Ağlamak istiyordum. Henry'nin dikkatini çekmiştim, bunu başarmıştım ama artık dikkatinin bende olmasını istemiyordum. Antetli kâğıt masanın üstünde apaçık duruyordu.

"Neler oluyor?" dedi Henry, gözleri benimkilere kenetlenmişti.

Nazik ama aynı zamanda bir kedi kadar temkinliydi. Julian da bana bakıyordu. Mektup masanın üstünde, ikisinin arasında, Julian'ın görüş hizasında duruyordu. Başını eğip bakması yeterliydi.

Bakışlarımı önce mektuba, sonra Henry'ye yönelttim. Durumu hemen anladı, başını telaşa kapılmadan ama hızla o tarafa çevirdi ama yeterince hızlı değildi, o saniyenin onda biri kadar kısacık anda Julian da öylesine başını eğip bakmıştı ama Henry'den bir saniye daha hızlıydı.

Bunu izleyen sessizliği hatırlamak bile istemiyorum. Julian eğilip uzunca bir süre o antete baktı. Sonra kâğıdı eline alıp bu kez yakından inceledi. *Excelsior. Via Veneto.* Mavi mürekkeple çizilmiş mazgallı siperler. Kendimi tuhaf biçimde hafiflemiş ve bomboş hissediyordum.

Julian gözlüklerini takıp yerine oturdu. Kâğıdın önünü arkasını büyük bir dikkatle inceledi. Dışarıda bir yerden çocuk kahkahaları çalınıyordu kulağıma. En sonunda mektubu katladı ve ceketinin cebine koydu.

"Pekâlâ," dedi sonra. "Pekâlâ."

Hayatta eli kulağında bekleyen bütün kötü şeylerde olduğu gibi, kendimi bu olasılığa hiç hazırlamamıştım. Orada öylece dikilirken hissettiğim şey korku ya da vicdan azabı değil, yalnızca çocukluğumdan beri hiç duymadığım korkunç ve ezici bir aşağılık duygusu, yüz kızartıcı bir utançtı. Henry'nin o halini görmek ve onun da aynı şeyleri belki benden çok daha yoğun bir şekilde hissettiğini anlamak bundan daha da kötüydü. Ondan nefret ediyordum, ona o kadar kızgındım ki boğazını sıkıp öldüresim geliyordu ama nedense onu o halde görmeye hiç hazır değildim.

Kimse tek kelime bile etmiyordu. İçeri dolan güneş ışıklarında toz zerrecikleri uçuşuyordu. Albemarle'deki Camilla'yı, hastanedeki Charles'ı, arabada umutla bekleyen Francis'i düşündüm.

"Julian," dedi Henry, "bunu açıklayabilirim."

"Lütfen açıkla," dedi Julian.

Sesi âdeta kanımı dondurdu. Henry ile ikisinin en bariz ortak yönü bazen yanlarındayken hava sıcaklığının sıfırın altına düştüğünü hissettirecek kadar soğuk davranışları olsa da Henry'nin soğukluğunun ta iliklerine kadar işlemiş bir kişilik özelliği olduğunu düşünürken, Julian'ınkinin esasında oldukça sıcak ve sevecen mizacına taktığı bir maskeden ibaret olduğuna inanırdım hep. Ama şimdi bakınca Julian'ın gözlerinde gördüğüm pırıltı tamamen mekanik ve donuktu. Sanki o göz alıcı tiyatro perdesi inmişti ve onu ilk defa gerçekte olduğu haliyle görüyordum: o iyi yürekli, yaşlı bilge, o hayallerimdeki hoşgörülü, kol kanat gerici baba değildi, ahlaken neye inandığı, ne düşündüğü belli olmayan, o aldatıcı, göz boyayan havasıyla aslında ne kadar uyanık, yanardöner ve kalpsiz olduğunu gizleyen bir adamdı bu karşımdaki.

Henry konuşmaya başladı. Onun kekeleye kekeleye derdini anlatmaya çalışmasını dinlemek öyle acıklıydı ki –ah, Henry!– korkarım söylediklerinin çoğuna kulak tıkamışım. Başta çok tipik bir şekilde kendini haklı çıkarmaya çalıştı ama bu çaba Julian'ın sessizliğinin görünmez aleviyle çok geçmeden boşa çıktı. Derken –şimdi hatırlayınca bile tüylerim diken diken oluyor– âdeta yalvaran, çaresiz bir ses tonuna büründü. "Yalan söylemek zorunda kalmaktan hiç hoşlanmadım tabii ki." *Hoşlanmadım* mı?! Sanki çirkin bir kravattan, sıkıcı bir akşam

yemeğinden söz ediyordu! "Sana yalan söylemeyi hiç istemedik ama böyle olması gerekiyordu. Yani böyle olması gerektiğini düşündüm. İlk olay bir kazaydı, o konuda tasalanıp durmanın kimseye faydası yoktu, öyle değil mi? Ama sonra Bunny... Son aylarda hiç de mutlu bir insan değildi. Senin de bunun farkında olduğundan eminim. Kendi şahsi sorunları vardı, ailesiyle de pek çok sorun yaşıyordu..."

Bu minvalde konuştu durdu. Julian'ın sessizliği buz dağları gibiydi. Kafamın içinde kapkara uğultu yankılanıyordu. *Buna dayanamayacağım*, diye geçirdim içimden, *buradan çıkıp gitmem lazım*, ama Henry hâlâ konuşmayı sürdürüyordu, bense orada öylece duruyor, Henry'nin sesini duydukça, Julian'ın yüzündeki ifadeyi gördükçe kendimi çok daha kötü, çok daha çaresiz hissediyordum.

Buna daha fazla katlanamayacaktım, en sonunda çıkıp gitmek için döndüm. Julian beni gördü.

Ansızın Henry'nin sözünü kesti. "Bu kadarı yeter," dedi.

Odayı korkunç bir sessizlik kapladı. Ona bakakaldım. *Buraya kadarmış*, diye düşündüm, büyülenmişçesine büyük bir dehşetle. *Daha fazlasını dinlemeyecek. Onunla yalnız kalmak bile istemiyor.*

Julian elini cebine soktu. Yüzündeki ifadeyi okumak imkânsızdı. Mektubu çıkarıp Henry'ye uzattı. "Sanıyorum bunu saklamak istersin," dedi.

Masadan kalkmadı bile. Henry ile ikimiz tek kelime etmeden ofisten çıkıp gittik. Şimdi düşünüyorum da ne kadar tuhaf. Bu onu son görüşüm oldu.

Koridora çıktığımızda Henry ile birbirimize tek kelime etmedik. Gözlerini birbirinden kaçıran iki yabancı gibi yavaş yavaş yollarımız ayrıldı. Ben merdivenlerden aşağıya inerken o, sahanlıktaki pencerenin kenarında durmuş, dışarıya bakıyor ama aslında gözleri hiçbir şey görmüyordu.

Francis yüzümdeki ifadeyi görünce paniğe kapıldı. "Ah, hayır," dedi. "Ah, aman Tanrım. Neler oldu?"

Uzun bir süre ağzımı açıp tek kelime konuşamadım. Sonra, "Julian gördü," dedim.

"Ne?"

"Antetli kâğıdı gördü. Mektup artık Henry'de."

"Nasıl aldı onu?"

"Julian verdi."

Francis'in yüzünde güller açmıştı. "O verdi yani? Ona mektubu Julian verdi?"

"Evet."

"Ve bundan hiç kimseye bahsetmeyecek?"

"Hayır, bahsedeceğini sanmıyorum."

Sesimdeki üzüntü onu şaşırtmıştı.

"Ee, o zaman sorun ne?" diye bağırdı acı acı. "Farkındasın değil mi? Sorun kalmadı. Her şey yolunda artık. Öyle değil mi?"

Arabanın camından dışarıya, Julian'ın ofisinin penceresine bakıyordum.

"Hayır," dedim, "hayır, her şeyin yolunda olduğunu hiç sanmıyorum."

Yıllar önce, eski bir deftere şöyle yazmışım: "Julian'ın en etkileyici yanlarından biri herkesin ve her şeyin içindeki gerçek ışığı görebilmesi." Daha sonra altına başka bir kalemle şu satırları eklemişim: "belki benim de en etkileyici yanlarımdan biri budur (?)"

Julian'ı romantize etmeden anlatmam çok zor. Pek çok açıdan, aralarında en çok onu sevdim, beni kendimi nakış nakış işlemeye, kendimi yüceltmeye, hatta aslında beni kendimi yeniden şekillendirmeye en çok teşvik eden de oydu. Çünkü Julian nezaket, hikmet, cesaret ya da letafet bahşederek bunlardan yoksun olduğunu gördüğü insanları ve olayları sürekli olarak yeniden şekillendiriyordu. Bu, onu sevmemin nedenlerinden yalnızca biriydi – içimdeki o ışığı görmesini, onun yanındayken bambaşka biri haline gelmemi ve şu anda olduğum kişi olmamı sağlamasını hiç saymıyorum bile.

Dümeni tam karşı uca döndürmek benim için çok daha kolay olurdu. Julian'ın cazibesinin sırrının aslında kendini diğer herkesten daha üstün hissetmek isteyen genç insanlara tutunmak olduğunu, onların aşağılık duygusunu üstünlük ve kibir duygularına dönüştürmek gibi Tanrı vergisi tuhaf bir yeteneğe sahip olduğunu söyleyebilirdim. Hatta

bütün bunları fedakârlıktan değil, tamamen bencillikten, kendi egoist dürtülerini beslemek amacıyla yaptığını da iddia edebilirdim. Bütün bu sözleri daha da uzatıp detaylandırabilirim ve aslında söylediklerimde çok da haksız sayılmam. Ama bu ne onun kişiliğinin özünde yer alan o tuhaf sihri ne de daha sonra yaşanan bütün her şeye rağmen içimdeki onu hâlâ ilk gördüğümdeki haliyle görme isteğini açıklayabilir – her ne olursa olsun o, hiç ummadığım bir anda ıssız bir yol kenarında karşıma çıkan ve bana bütün hayallerimi gerçekleştirmeyi vadeden ak sakallı dede benim için.

Fakat peri masallarında bile böyle büyüleyici teklifler sunan bu iyi kalpli ihtiyar dedeler her zaman göründükleri gibi çıkmazlar. Geldiğimiz noktada bunun doğruluğunu kabul etmek benim için pek de zor olmamalı aslında ama nedense öyle. Yaptığımız şeyi öğrendiğinde Julian'ın suratının üzüntüden allak bullak olduğunu söyleyebilmeyi her şeyden çok isterdim. Başını masanın üstüne koyup ağladığını, Bunny için, bizim için, saptığımız yanlış yön ve harcadığımız hayatlarımız için ağladığını söyleyebilseydim keşke, hiç olmazsa kendisi için, bu kadar kör olduğu için, defalarca kez gözünün önündekini görmeyi reddettiği için ağlasaydı bari.

Ne yazık ki gerçekte yaşananlarla hiç ilgisi olmasa bile bütün bu saydıklarımı yaptığını söylemek için güçlü bir istek duyuyorum içimde.

İster toplumsal ister kişisel olsun, yapmacık çehrelerin şaşaasının ardında yatanı görebilen keskin gözlere sahip olmasıyla tanınan George Orwell, birkaç kez Julian'la aynı ortamda bulunmuş ve ondan hiç hoşlanmamış. Arkadaşına gönderdiği bir mektupta şöyle yazmış: "Julian Morrow ile ilk tanıştığında insan onun fevkalade cana yakın ve samimi bir adam olduğu izlenimine kapılıyor. Fakat senin 'Asyalı sükûneti' olarak tanımladığın şey, bence onun özündeki muazzam soğukluğu gizleyen bir maskeden başka bir şey değil. Sen ona hangi yüzünü gösterirsen o da büyük bir samimiyet ve derinlik illüzyonu yaratarak sana değiştirmeye gerek bile duymadan senin aynını yansıtıyor, oysa aslında kendisi tıpkı bir ayna kadar kırılgan ve sığ. Acton," –bu, o sıralar kendisi de Paris'te bulunan ve hem Orwell'ın hem de Julian'ın

arkadaşı olan Harold Acton'dı belli ki– "benimle aynı fikirde değil. Ama ben Morrow'un güvenilir bir adam olmadığını düşünüyorum."

Bu sözlerin üzerinde sık sık düşünüyorum ve bir de, onca kişinin söylediği onca söz dururken Bunny'nin yaptığı şu zekice yorumu hiç unutmuyorum. "Biliyor musun," demişti bir keresinde, "Julian kendi sevdiği çikolataların hepsini ayırıp kutunun geri kalanını bir kenara atıveren insanlara benziyor." Bu ilk bakışta oldukça muammalı bir yorum gibi gelebilir ama doğrusu Julian'ın kişiliğini anlatan daha iyi bir benzetme düşünemiyorum. Julian'ı yine yerlere göklere sığdıramadığım bir gün Georges Laforgue'nin söylediği bir söze benziyor Bunny'nin dedikleri. "Julian," demişti Laforgue sertçe, "asla birinci sınıf bir bilgin olamayacak çünkü o yalnızca kendi görmeyi seçtiği şeyleri görebiliyor."

Ben bu sözlere hararetle karşı çıkıp insanın tüm dikkatini yalnızca iki şeye vermesinin, hele de bu iki şey sanat ve güzellikse, ne gibi bir sakınca olduğunu sorduğumda Laforgue şöyle cevap vermişti: "Güzelliği sevmenin hiçbir sakıncası yok. Ama güzellik, daha anlamlı bir şeyle el ele vermediği sürece yüzeysel kalmaya mahkûmdur. Senin kıymetli Julian'ın yalnızca kendi yüce gördüğü belirli şeylerle ilgilenmekle kalmıyor, asıl sorun en az onun görmeyi seçtikleri kadar değerli olan diğer her şeyi görmezden gelmesinde."

Tuhaf. Bütün bu olup bitenleri söze dökerken ona duyduğumuz hürmeti daha anlaşılır kılabilmek, bu hürmetin ilginç insanları iyi insanlar sanma eğilimimden çok daha büyük bir şeye dayandığına ikna edebilmek uğruna Julian'ı yüceltmemek, onu âdeta bir aziz gibi göstermemek ve böylelikle aslında onu bambaşka biri haline getirmemek için kendimle çok mücadele ettim. Daha önce onun mükemmel bir insan olduğunu söylediğimi biliyorum ama o mükemmel değildi, hatta mükemmellikten çok uzaktı; budala, kibirli, mesafeli ve hatta çoğu zaman gaddar bir adam olabilirdi ancak biz yine de onu seviyorduk – bütün bunlara rağmen, bütün bunlar yüzünden.

Charles ertesi gün hastaneden taburcu edildi. Francis'in bir süreliğine onun evinde kalması için ettiği ısrarlara rağmen Charles kendi evine

gitmekte diretti. Yanakları çökmüş, epey kilo vermişti ve acil bir saç kesimine ihtiyacı vardı. Yüzü asık, canı sıkkındı. Olanları ona anlatmadık.

Francis'e acıyordum. Charles için endişelendiği ve onun bu kadar saldırgan ve ketum biri haline gelmesine üzüldüğü belliydi. "Güzel bir öğle yemeğine ne dersin?"

"İstemem."

"Hadi ama. Bizim restorana gideriz."

"Aç değilim."

"Çok iyi gelecek. Sana tatlı olarak şu çok sevdiğin rulo pastadan ısmarlarım."

Restorana gittik. Saat sabah on birdi. Talihsiz bir rastlantı sonucunda garson bizi yine pencere kenarındaki masaya, daha yirmi dört saatten az bir zaman önce Julian'la birlikte oturduğumuz yere oturtmuştu. Charles menüye bile bakmadı. İki Bloody Mary ısmarlayıp ikisini de ardı ardına içti. Sonra üçüncüyü söyledi.

Francis ve ben ellerimizdeki çatalları bırakıp huzursuzca bakıştık.

"Charles," dedi Francis, "neden bir omlet falan yemiyorsun?"

"Sana aç olmadığımı söylemiştim."

Francis menüyü eline alıp hızlıca bir göz attı. Sonra garsona işaret etti.

Charles, "Sana aç olmadığımı söyledim!" diye bağırdı onun yüzüne bile bakmadan. Sigarasını başparmağıyla orta parmağı arasında dengede tutmakta zorlanıyordu.

Bunun üzerine kimse pek bir şey konuşmadı. Sessizce yemeklerimizi bitirip hesabı istedik, bu arada Charles üçüncü Bloody Mary'sini bitirip dördüncü ısmarlamıştı bile. Koluna girip onu arabaya kadar taşımak zorunda kaldık.

Yunanca dersine gitmeyi iple çektiğim söylenemezdi ama pazartesi günü geldiğinde ne olursa olsun yataktan kalkıp gittim yine de. Henry ve Camilla ayrı ayrı geldiler, olur da Charles derse gelmeye karar verirse diye tedbir alıyorlardı sanırım ama şükürler olsun ki gelmedi. Henry'nin yüzü solgun, gözleri şişmiş görünüyordu. Pencereden dışarıya bakıyor, Francis ve beni görmezden geliyordu.

Camilla gergindi, Henry'nin davranışlarından utanmıştı belki de. Charles'la ilgili bir şeyler öğrenmek için yanıp tutuşuyor, bir sürü soru soruyor, bu soruların çoğuna da hiçbir yanıt alamıyordu. On dakika geçti, on beş dakika geçti.

"Julian hiç bu kadar geç kalmamıştı," dedi Camilla kolundaki saate bakarak.

Henry birden boğazını temizledi. Sesi uzun süre kullanılmamışçasına çatlak ve pürüzlü çıkıyordu. "O gelmeyecek," dedi.

Hepimiz dönüp ona baktık.

"Ne?" dedi Francis.

"Bugün buraya geleceğini hiç sanmıyorum."

Tam o sırada önce ayak sesleri duyduk, sonra kapı tıklatıldı. Gelen Julian değildi, dekandı. Kapıyı hafifçe araladı ve içeriye baktı.

"Ooo," dedi. Ellili yaşlarının başlarında, saçlarının tepesi açılmaya başlamış, ukalalığıyla tanınan tilki gibi kurnaz bir adamdı. "Demek mabedin içi böyle görünüyormuş. Yücelerin yücesi. Daha önce buraya bir kez bile girememiştim."

Adama bakakalmıştık.

"Hiç fena değil," dedi kendi kendine konuşur gibi. "Hatırlıyorum da on beş yıl kadar önce, şu yeni Fen Bilimleri binası daha yapılmadan, danışmanların bazılarını burada bir odaya sıkıştırmak zorunda kalmışlardı. Psikologlardan biri ofisinin kapısını açık bırakmayı seviyormuş, ona göre bu daha samimi bir hava yaratıyormuş. Julian ne zaman kapının önünden geçse ona, 'Günaydın, iyi günler,' diye seslenmeyi asla ihmal etmezmiş. Bunun üzerine Julian'ın Channing Williams'ı, benden önceki o korkunç dekanı arayıp kadının yeri derhal değiştirilmezse işi bırakmakla tehdit ettiğine inanabiliyor musunuz?" Kıkırdadı. "'Ne korkunç bir kadın,' derdi o psikolog için. 'Yanından her geçip gittiğimde o korkunç kadının bana asılmasına katlanamıyorum,' diyordu."

Bu, Hampden Üniversitesi'nde hâlâ konuşulan bir hikâyeydi ama dekan hikâyenin bir kısmını eksik bırakmıştı. Psikolog kadın sadece kendi ofisinin kapısını açık bırakmakla kalmamış, Julian'ı da aynı şeyi yapması için ikna etmeye çalışıyormuş.

"Aslına bakarsanız," dedi dekan, "ben biraz daha klasik bir tarz bekliyordum. Gaz lambaları. Disk atmalar. Yerlerde güreşen çıplak gençler falan."

"Ne istiyorsunuz?" dedi Camilla, pek kibar olduğu söylenemezdi.

Adam durdu, hazırlıksız yakalanmıştı, Camilla'ya dönüp yapmacık yapmacık gülümsedi. "Biraz konuşmamız lazım," dedi. "Ofisime yeni ulaşan bir bilgiye göre Julian çok acil bir çağrı alıp okuldan ayrılmak zorunda kalmış. Süresiz izin almış ve ne zaman geri döneceğini bilmiyormuş. Tabii söylemeye gerek bile yok ama," bunu alaycı bir kibarlıkla söylemişti, "bu sizleri akademik anlamda oldukça enteresan bir duruma sokuyor, hele de dönemin bitmesine sadece üç hafta kalmışken. Anladığım kadarıyla Julian'ın yazılı sınav yapma gibi bir alışkanlığı yokmuş?"

Hepimiz hâlâ ona bakıyorduk.

"Makale mi yazıyordunuz? *Şarkı mı söylüyordunuz*? Son notlarınızı nasıl vermeyi uygun görüyordu?"

"Her ders için birer sözlü sınav," dedi Camilla. "Uygarlık dersi için bir de dönem ödevi isterdi." Aramızda konuşabilecek kadar kendini toplayıp sakinleşebilen bir o vardı. "Kompozisyon dersleri için onun seçtiği uzun birer metni İngilizceden Yunancaya çevirirdik."

Dekan bütün bunları zihninde ölçüp tartıyormuş gibi yapıyordu. Sonra derin bir nefes alıp, "Eminim siz de farkındasınızdır ama şu anda karşı karşıya olduğunuz problem, bu dersleri üstlenebilecek başka bir hocamızın olmaması. Bay Delgado Yunanca metinleri okuyabilecek düzeyde dil biliyor ve yazılı ödevlerinizi seve seve kontrol edebileceğini söylüyor ama kendisinin bu dönem zaten çok fazla ders yükü var. Bu konuda Julian bize hiç yardımcı olmadı. Yerine birini önermesini rica ettim kendisine ama bildiği kimse olmadığını söyledi," dedi. Cebinden bir kâğıt çıkardı. "Şimdi, burada aklıma gelen üç makul alternatif var. Birincisi dersleri bu dönem için bırakıp gerekli ders yükünü güz döneminde tamamlamanız. Ama sorun şu ki bildiğim kadarıyla Dil Edebiyat Fakültesi'nin yeni bir Eski Yunanca hocası bulup işe alacağından şüpheliyim. Bu alana pek ilgi duyulmuyor, genel kanı bu

bölümün aşamalı olarak kapatılmasından yana, hele de an itibarıyla Göstergebilim bölümümüzü kurmaya çalışıyorken."

Derin bir nefes aldı. "İkinci alternatif yine şu anki dersleri bırakıp yaz okulundan ders almanız. Üçüncü olasılık ise bir yedek öğretmen bulup getirmemiz ama bunun geçici bir süreliğine olacağını hatırlatayım. Şunu anlamanız gerek. Bu noktada Hampden Üniversitesi'nde Eski Yunanca bölümünde eğitim vermeyi sürdürebileceğimizden şüpheliyim. Yola bizimle birlikte devam etmek isteyenleriniz için, İngiliz Edebiyatı bölümümüzün sizi en az kredi kaybıyla devralacağından eminim ancak bölüm koşullarını karşılayabilmeniz için okulu iki dönem kadar uzatmak zorunda kalacağınızı da söylemeliyim. Her neyse." Elindeki listeye baktı. "Hackett'ı, şu erkek hazırlık okulunu daha önce duymuşsunuzdur herhalde," dedi. "Hackett'ta Eski Yunanca alanında pek çok ders veriliyor. Bu sabah okul müdürüyle görüştüm, hocalarından birini sizinle ilgilenmesi için haftada iki defa buraya gönderebileceğini söyledi. Sizin açınızdan bakınca bu en iyi seçenek gibi görünebilir ancak başka bir okulun yardımlarıyla hareket etmenin ideal bir durum olduğunu söyleyemem..."

Charles tam da bu noktada kapıyı pat diye açıp paldır küldür içeri girdi.

Sallana sallana, etrafa baka baka yürüdü. O anda teknik olarak sarhoş olmasa da yakın zamana kadar fena halde sarhoş gezdiği her halinden belliydi. Gömleğinin etekleri dışarı fırlamıştı. Kirli saçları tutam tutam yüzüne dökülüyordu.

"Ne oluyor ya?" dedi biraz sonra. "Julian nerede?"

"Sen kapıyı çalmaz mısın?" dedi dekan.

Charles dengede durmakta zorlanarak dönüp adama baktı.

"Neler oluyor?" dedi. "Sen de kimsin?"

"Ben," dedi dekan tatlı bir sesle, "fakülte dekanıyım."

"Julian'a ne yaptın?"

"Sizi terk etti. Hatta yüzüstü bıraktı bile diyebilirim. Acil bir çağrı alıp gitmiş, ne zaman döneceğini bilmiyor ya da hiç düşünmemiş bile. Meselenin Dışişleri'yle ve İsrami hükümetiyle alakalı olduğunu biraz çıtlattı bana. Prenses zamanında bu okula gittiği için bu türden daha

büyük sorunlarla karşılaşmamış olmamız bile büyük şans bence. İnsan başta böyle bir öğrencinin kazandıracağı prestiji düşünüyor sadece, ne yazık, yaratacağı başka sorunları hiç aklına getirmiyor. İsramilerin Julian'a neler yapabileceğini düşünmek bile istemiyorum doğrusu. O da bizim Hampden'ın Salman Rushdie'si." Bu dediği çok hoşuna gitmiş gibi kendi kendine kıkırdadı, sonra tekrar elindeki kâğıda döndü. "Her neyse. Hackett'tan gelecek hoca sizinle yarın burada öğleden sonra saat üçte buluşacak, umarım kimsenin planlarıyla çakışmıyordur. Eğer öyle bir durum varsa bile önceliklerinizi bir kez daha gözden geçirmenizi tavsiye ederim çünkü bu, sorularınıza cevap bulmak için son şansınız olabilir..."

Camilla'nın Charles'ı bir haftadan fazladır görmediğini biliyordum ve onu o kadar kötü bir halde görmeye hazır olmadığından da emindim ama ona şaşkınlıktan çok panik ve korku dolu gözlerle bakıyordu. Henry bile afallamışa benziyordu.

"...ve tabii bu durumda sizin de kendi çapınızda birtakım tavizler vermeniz söz konusu..."

"Ne?" dedi Charles adamın sözünü bölerek. "Ne dedin sen? Julian gitti mi dedin?"

"Dilimizi bu kadar hızlı kavradığın için seni tebrik ederim, genç adam."

"Ne oldu? Birden çekip gitti mi yani?"

"İşin aslı, evet."

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Charles yüksek bir sesle, "Henry, nedense bütün bunların senin suçun olduğu hissine kapılmadan edemiyorum," dedi.

Bunu uzun ve hiç de hoş olmayan bir sessizlik izledi. Sonra Charles arkasını dönüp kapıyı çarparak bir hışımla çıkıp gitti. Dekan boğazını temizledi.

"Nerede kalmıştık?" diyerek konuşmaya devam etti.

Böyle bir zamanda Hampden'daki eğitimimin büyük ölçüde heba olmasına üzülebilmiş olmam çok tuhaf ama gerçek. Dekan "okulu iki dönem kadar uzatmak zorunda kalmak"tan söz ettiği anda resmen

kanım dondu. Annemle babamı zaten ıkına sıkına verdikleri ama çok ihtiyaç duyduğum o ufacık desteğe bir yıl daha devam etmeye ikna etmemin imkânı olmadığını adım gibi biliyordum. Tam üç defa bölüm değiştirerek, Kaliforniya'dan geçiş yapmayı bekleyerek epey zaman kaybetmiştim zaten, şimdi tekrar başka bir okula geçiş yaparsam daha da fazla zaman kaybedecektim – tabii önce bu kötü notlarım ve kötü akademik geçmişimle başka bir burs bulmayı başarmam gerekiyordu. *Neden*, diye soruyordum kendime, *ah, neden, neden böyle bir aptallık etmiştim?* Neden bir bölüm seçip onda devam edememiştim ki, üniversite hayatımın üçüncü yılının sonuna geldiğim halde elimde nasıl işe yarar tek bir şey bile olmazdı?

Beni daha da öfkelendiren şey bütün bunların diğerlerinin umurunda bile olmamasıydı. Onlar için hiçbir şey fark etmeyeceğini biliyordum. Okulu bir dönem uzatsalar ne olacaktı ki sanki? Mezun olamasalar, eve dönmek zorunda kalsalar ne olacaktı? En azından onların dönebilecekleri evleri vardı. Onların vakıf hesapları, devasa harçlıkları, kâr payı çekleri, üzerlerine titreyen büyükanneleri, nüfuzlu amcaları, sevgi dolu aileleri vardı. Üniversite onlar için yolun üstündeki ara bir duraktan, bir gençlik eğlencesinden başka bir şey değildi. Oysa benim elimdeki tek şanstı. Ve bu şansı boşa harcamıştım.

Birkaç saat delirmiş gibi volta attıp durdum odamda – bu odaya "benim odam" demeye alışmıştım ama aslında bana ait sayılmazdı artık, üç hafta içinde burayı boşaltmam gerekiyordu, daha şimdiden benim olmaktan çıkmış, kişiliksiz bir hal almaya başlamıştı bile. Sonra oturup burs ofisine yazacağım dilekçenin üstünde çalışmaya başladım. Okulu bitirebilmemin tek yolu, yani esas itibarıyla yaşamımı sürdürmeye yetecek kadar idare edebilmemin tek yolu Hampden Üniversitesi'ni toplam eğitim süreme eklenen bu ekstra yılın tüm ücretlerini üstlenmeye ikna etmekti. Julian'ın okuldan ayrılmaya karar vermesinin benim suçum olmadığını üstüne basa basa, hatta biraz da agresif bir üslupla belirttim. Sekizinci sınıftan bu yana aldığım bütün takdirnameleri ve ödülleri çaresizce bir bir sayıp döktüm. Eski Yunanca bölümünde Yunan klasiklerini okuyarak geçirdiğim bu bir yılın şu an önümdeki tek

seçenek olan İngiliz Edebiyatı eğitimimi zenginleştirip desteklemeye yarayacağını öne sürdüm.

En sonunda, korkunç bir el yazısıyla hararetli hararetli kaleme aldığım bu yakarışları yazmayı bitirdim ve kendimi yatağa atıp uyudum. Saat on birde uyandım, dilekçede birkaç değişiklik yaptıktan sonra daktiloda temize çekmek için yirmi dört saat açık olan çalışma odasına doğru yola koyuldum. Yolumun üstündeki postaneye uğradığımda posta kutumda Brooklyn'deki işi aldığımı ve evine göz kulak olacağım hocanın takvimi belirlemek için önümüzdeki hafta bir ara benimle görüşmek istediğini bildiren notu bulunca sevinçten havalara uçtum.

İyi, hiç olmazsa yazı kurtarmış olduk, diye düşünüyordum.

Güzel bir geceydi, dolunay vardı, çayır gümüş gibi parlıyordu, yurt binalarının çimlerin üstüne vuran gölgeleri kapkara oyuklar gibi görünüyordu. Pencerelerin çoğu karanlıktı, herkes uyuyordu demek ki erkenden yatmışlardı. Çimlerin üstünden hızla kütüphaneye doğru yürüdüm, en üst kattaki çalışma odasının lambaları yanıyor, ağaçların tepelerine sarı ışıklar saçıyordu. Bunny o eski, mutlu günlerimizde "Ebedî İrfan Yuvası" derdi bu odaya. Dışarıdaki merdivenlerden yukarıya çıktım; yangın merdivenlerini andıran bu demir basamaklar bana kâbuslarımdaki merdivenleri anımsatıyordu, kafam bu kadar dalgın olmasa ayakkabılarımın çıkardığı metalik sesler ödümü patlatırdı kesin.

Derken, pencereden bakınca içeride siyah takım elbiseli birinin tek başına oturduğunu gördüm. Henry'ydi bu. Önündeki masanın üstüne kitapları yığmıştı ama çalıştığı yoktu. Nedense Dr. Roland'ın ofisinin camından bakarken onu sokak lambasının ışığında, ellerini paltosunun ceplerine sokmuş, döne döne yağan karın altında tek başına yürürken gördüğüm o şubat akşamı gelmişti aklıma.

İçeri girip kapıyı arkamdan kapattım. "Henry," dedim. "Henry. Ben geldim."

Kafasını çevirip bana bakınadı bile. "Az önce Julian'ın evindeydim," dedi tekdüze bir sesle.

Yanına oturdum. "Ee?"

"Evi kapatmış. Gitmiş."

Uzun bir sessizlik oldu.

"Bunu yaptığına hâlâ inanamıyorum." Tavandaki ışık gözlük camlarına vuruyordu, koyu renkli parlak saçlarının ardındaki yüzü ölü gibi bembeyazdı. "Bu yaptığı büyük korkaklık. Bu yüzden çekip gitti, biliyor musun? Korktuğu için kaçtı."

Perdeler açıktı. Nemli bir rüzgâr ağaçları hışırdatıyordu. Ağaçların ardındaki gökyüzünde, bulutlar ayın önünden hızla geçip gidiyordu.

Henry gözlüklerini çıkardı. Onu o gözlüksüz, o çıplak ve savunmasız haliyle görmeye bir türlü alışamamıştım.

"Korkağın teki," dedi. "Bizim yerimizde o olsa, o da aynısını yapardı. Ama bunu kendine bile itiraf edemeyecek kadar ikiyüzlü."

Hiçbir şey söylemedim.

"Bunny'nin ölmesi umurunda bile değil. Böyle çekip gitmesinin sebebi bu olsaydı onu affedebilirdim ama öyle değil. On tane adam öldürmüş olsak bile umurunda olmazdı. Onun için önemli olan tek şey adını bu işe bulaştırmamak. Dün gece onunla konuşmaya gittiğimde de temelde bunu söyledi."

"Onu görmeye mi gittin?"

"Evet. İnsan bu meselede tek umursadığı şey kendi rahatı olmasaydı keşke diyor. Ele verilmek istediğimden değil ama bizi ele verse bu hiç olmazsa biraz karakterli olduğunu gösterirdi. Ama bu yaptığı, böyle kaçıp gitmesi korkaklıktan başka bir şey değil."

Bütün olup bitenlere rağmen sesindeki acı ve hayal kırıklığı içimi parçalıyordu.

"Henry," dedim. Ona içten bir şeyler söylemek istiyordum, Julian'ın da bir insan olduğunu, yaşlı bir adam olduğunu, zaten insanın doğası gereği zayıf ve güçsüz olduğunu, bazen o çok hayran olduğumuz hocalarımızdan daha büyük davranmak zorunda kalabileceğimizi söylemek istiyordum. Ama ağzımı açıp tek kelime bile edemedim.

Baktığını görmeyen kör bakışlarını bana çevirdi.

"Ben onu kendi babamdan bile çok sevdim," dedi. "Ben onu dünyadaki herkesten çok sevdim."

Rüzgâr çıkmıştı. Yağmur damlaları pıtır pıtır üstümüzdeki çatıya vuruyordu. Orada çok uzun bir süre öyle hiç konuşmadan oturduk.

Ertesi gün öğlen üçte yeni hocayla tanışmaya gittim.

Julian'ın ofisine adım attığım anda âdeta şoka girdim. İçerisi bomboştu. Kitaplar, kilimler, o büyük yuvarlak masa, hepsi gitmişti. Geride yalnızca pencerelerdeki perdeler ve Bunny'nin ona hediye ettiği ve Julian'ın duvara raptiyelediği Japon posteri kalmıştı. Camilla oradaydı, oldukça huzursuz görünen Francis ve Henry de öyle. Henry pencerenin kenarında duruyor, odadaki yabancıyı görmezden gelmek için elinden geleni yapıyordu.

Yeni hoca yemekhaneden birkaç sandalye getirmişti. Otuzlu yaşlarında, yuvarlak suratlı, açık renk saçlı, genç bir adamdı, balıkçı yaka bir kazak ve kot pantolon giymişti. Parmağındaki alyans dikkat çekiyor, tıraş losyonunun ağır kokusu etrafa yayılıyordu. "Hoş geldin," dedi, uzanıp elimi sıktı, sesinde ergenlerle çalışmaya alışkın bir adamın hevesi ve kibri seziliyordu. "Benim adım Dick Spence. Ya seninki?"

O bir saat kâbus gibi geçti. Anlatmaya dilim varmıyor bile: başlangıçtaki tepeden bakan havası (Yeni Ahit'ten bir sayfa dağıtırken, "Çok ince noktaları anlamanızı beklemiyorum elbette, ana fikrini anlamanız yeterli benim için," diyordu) giderek şaşkınlığa ("Vay canına! Lisans öğrencileri için oldukça ileri düzeydeymişsiniz!") savunmaya ("Sizin seviyenizde öğrencilerle çalışmayalı epey zaman oldu tabii") ve en sonunda utanca dönüşmüştü. Hackett'ta vaizlik yapıyordu, papaz okulundayken öğrendiği Yunancası benimkinin yanında bile son derece eksik ve kötü kalıyordu. Sözcükleri hatırlatıcılar yoluyla ezberleten dil öğretmenlerindendi o da ("*Agathon*. Ben bu sözcüğü nasıl aklımda tutuyorum biliyor musunuz? 'Agatha Christie *iyi* gizem romanları yazar.'") Henry'nin yüzündeki aşağılayıcı ifadeyi kelimelere dökmem imkânsız. Diğerlerimiz sessiz ve mahcup bir halde yerlerimizde oturuyorduk. Yaklaşık yirmi dakika sonra Charles'ın bu defa apaçık sarhoş bir halde içeriye dalıvermesi de duruma hiç yardımcı olmadı. Onun gelişi baştaki formalitelerin (Hoş geldin! Benim adım Dick Spence. Ya seninki?")

ve hatta inanmayacaksınız ama şu utanç verici *agahton* hadisesinin tekrarlanmasına neden oldu.

Ders bittiğinde (genç hocamız çaktırmadan kolundaki saate bakıp, "Vay canına! Görünüşe bakılırsa pek vaktimiz kalmamış!" demişti) beşimiz müthiş bir sessizlik içinde tek sıra halinde sınıftan çıkıp gittik.

"Neyse, iki hafta daha dişimizi sıkacağız," dedi Francis dışarı çıktığımızda.

Henry bir sigara yaktı. "Ben bir daha gelmem."

"Tabii ya," dedi Charles alaycı bir tavırla. "Haklısın. Adama ağzının payını vermek lazım."

"Ama Henry," dedi Francis, "gelmek gerek."

Henry sigarasını dudaklarını büzüp derin nefesler çekerek içiyordu. "Hayır, gerekmiyor," dedi.

"İki hafta. Hepsi bu kadar."

"Zavallı adam," dedi Camilla. "Elinden geleni yapıyor."

"Ama bu Henry'ye yetmez," dedi Charles neredeyse bağıra bağıra. "Ne bekliyordu ki acaba? Richmond Lattimore mu gelecekti ayağına?"

"Henry, eğer gelmezsen sınıfta kalacaksın," dedi Francis.

"Umurumda değil."

"*Onun* okula gitmesi gerekmiyor ki," dedi Charles. "*O* sikik canı ne isterse yapabilir. Bütün bu siktiğimin derslerinden kalabilir, babası ona yine her ay dolgun bir harçlık gönderir nasılsa..."

"Daha fazla küfredip durma," dedi Henry alçak ama sert bir sesle.

"Aa, *sikmek* lafına mı takıldın, Henryciğim? Daha önce hiç duymamış mıydın yoksa? Kız kardeşimle her gece yaptığın şey bu değil mi yani?"

Hatırlıyordum da daha küçük bir çocukken, bir keresinde babamın anneme yok yere vurduğunu görmüştüm. Aynı şeyi arada sırada bana da yapıyor olsa da bunu tamamen kendi öfkesinden ötürü yaptığını ve kendini haklı çıkarmak için uydurduğu bahanelerin (çok konuşuyorsun; bana öyle bakma) nasıl oluyorsa bu cezayı gerektirdiğine inandığını daha önce hiç fark etmemiştim. Ama anneme vurduğunu gördüğüm gün (çünkü annem saf saf komşuların evlerine ek bir oda yaptırdığını

söylemişti, babam attığı tokattan sonra bu lafın kendisini tahrik ettiğini, böyle laflar etmenin eve para getiren kişi olarak kendisine hakaret anlamına geleceğini iddia etmiş, annemse gözü yaşlı bir şekilde ona hak vermişti) çocuk gözüyle babamı hep bir adalet timsali olarak görmekle çok yanıldığımı anlamıştım. Bu cahil ve uydurduğu bahanelerle ancak kendini kandırabilen ama her anlamda yetersiz ve beceriksiz adama bağımlıydık. Üstelik annemin ona karşı duramayacağını da o anda çok iyi anlamıştım. Uçağın kokpitine girip her iki pilotun da içip içip oturdukları yerde sızdıklarını görmek gibi bir şeydi bu. Lyceum'un önünde dikilirken içime dolan o kapkara, inanması güç korku, aslında daha on iki yaşındayken, Plano'daki güneşli evimizin küçük mutfağındaki taburede otururken hissettiğim korkudan çok da farklı değildi. *Kontrol kimin elinde,* diye düşünüyordum çaresizce. *Bu uçağı kim uçuruyor?*

Esas sorun, Charles ve Henry'nin, Henry'nin arabasıyla yaşanan mesele yüzünden bir haftadan daha az bir süre içerisinde birlikte hâkim karşısına çıkmak zorunda olmalarıydı.

Endişeden Camilla'nın karnına ağrılar girdiğini biliyordum. Daha önce hiçbir şeyden korktuğunu görmediğim kız şimdi korku içindeydi, onun bu sıkıntılı hali bana içten içe sapkın bir zevk verse de aynı odada oldukları anda gırtlak gırtlağa gelen Henry ve Charles hem mahkemeye çıkmak hem de orada iş birliği yapıp iki yakın dost gibi davranmak zorunda kaldıklarında durumun felaketle sonuçlanacağı daha şimdiden belliydi.

Henry kasabada bir avukat tutmuştu. Üçüncü bir kişinin aralarındaki anlaşmazlıkları tatlıya bağlayabileceği umudu Camilla'yı biraz olsun rahatlatır gibi olduysa da avukatla görüşmeye gittikleri gün öğleden sonra bana telefon etti.

"Richard," dedi. "Francis ve seninle konuşmam lazım."

Ses tonu beni ürkütmüştü. Francis'in evine vardığımda Francis'i feci şekilde sarsılmış, Camilla'yı da gözyaşları içinde buldum.

Onu daha önce sadece bir kez ağlarken görmüştüm, o zaman tamamen sinir bozukluğundan ve yorgunluktan ağlıyordu bence. Ama

bu kez farklıydı. Yüzü ifadesizdi, gözleri yuvalarına çökmüştü, her halinden çaresizlik okunuyordu.

"Camilla, neyin var senin?" diye sordum.

Bana hemen cevap vermedi. Bir sigara yaktı, sonra bir tane daha. Sonra yavaş yavaş döküldü. Henry ve Charles avukatla görüşmeye gitmişler, Camilla da ara bulucu olarak yanlarındaymış. Başta her şey yolunda gidecekmiş gibi görünüyormuş. Henry'nin, avukatı sırf iyilik olsun diye tutmadığı anlaşılmış, meğer davaya bakacak olan yargıç sarhoşken araç kullananlara sert davranmasıyla tanınıyormuş ve Charles'ın geçerli bir ehliyeti olmadığı ve Henry'nin sigortası onu kapsamadığı için Henry'nin ehliyetini ya da arabasını, hatta belki ikisini birden kaybetme olasılığı varmış. Charles her ne kadar kendini olayın mağduru olarak görse de iş birliği yapmaya hazırmış, kendini dinletebildiği herkese söylediği gibi, bunu Henry'ye bayıldığından değil, sırf kendi suçu olmayan şeyler için suçlanmaktan bıktığı ve Henry ehliyetini kaybedecek olursa bunu sonsuza kadar kafasına kakacağını bildiği için yapacakmış.

Ama toplantı tam bir faciaymış. Charles avukatın bürosuna girdiği anda suratını asmış, kimseyle tek kelime etmemiş. Bu durum zaten yeterince utanç vericiyken bir de üstüne avukat onu biraz fazla sıkıştırınca birdenbire zıvanadan çıkmış, kendini kaybetmiş. "Neler söylediğini duymalıydınız," diyordu Camilla. "Henry'ye arabasını kaybedip kaybetmemesinin umurunda bile olmadığını, yargıç ikisini de elli yıl hapis cezasına çarptırsa bile umursamadığını söyledi. Bunun üzerine Henry – eh, Henry'nin nasıl tepki verdiğini tahmin edersiniz. Öfkeden deliye döndü. Avukat ikisinin de aklını kaçırdığını düşündü. Charles'ı sakinleştirmek, makul davranmasını sağlamak için elinden geleni yaptı. Sonra Charles, 'Onun başına ne geldiği benim umurumda bile değil. İsterse geberip gitsin. Hatta keşke geberse,' dedi."

İşler öyle korkunç bir hale gelmiş ki avukat onları bürosundan kovmuş. Koridordaki bütün kapılar açılmış, sigortacı, vergi memuru, beyaz önlüklü dişçi, hepsi ofislerinden fırlamış neler olduğunu anlamaya çalışıyormuş. Charles öfkeyle çıkıp gitmiş – artık eve yürümüş mü, taksiyle mi gitmiş, Camilla'nın hiçbir fikri yokmuş.

"Peki ya Henry?"

Camilla kafasını salladı. "O da çok öfkeliydi," dedi, sesi yorgun ve ümitsiz geliyordu. "Tam peşinden arabaya gidecekken avukat beni kenara çekti. 'Bana bak,' dedi. 'Mesele nedir bilmiyorum ama kardeşinin aklını kaçırdığı belli. Lütfen ona sakinleşmediği takdirde kendini düşündüğünden çok daha büyük bir belanın içinde bulacağını söyle. Bu yargıç içeriye iki mazlum kuzu gibi girseler bile hiç anlayışlı davranmayacak onlara. Kardeşini zorunlu alkol tedavisi programına göndereceklerinden eminim ki bugünkü halini görünce bunun hiç de kötü bir fikir olmadığı kanısındayım. Yargıç onu şartlı tahliye edebilir ama bu göründüğü kadar kolay değil. Onu hapse tıkması ya da Manchester'daki rehabilitasyon merkezinin hapisten farksız koğuşlarından birine atması da mümkün.'"

Camilla son derece üzgün görünüyordu. Francis'in yüzü küle dönmüştü.

"Henry ne diyor peki?" diye sordum.

"Arabanın umurunda olmadığını söylüyor," dedi. "Hiçbir şey umrunda değil. 'Bırakalım hapse girsin o zaman,' diyor."

Francis, "Sen bu yargıcı gördün mü?" diye sordu bana.

"Evet."

"Nasıl biriydi?"

"Doğrusunu istersen, sert kayaya çarptığını söyleyebilirim," dedim.

Francis bir sigara yaktı. "Charles mahkemeye gitmezse ne olur peki?" dedi.

"Bilmiyorum. Ama onun peşine düşeceklerinden eminim."

"Ya onu bulamazlarsa?"

"Sen ne demeye çalışıyorsun?" dedim.

"Bence Charles'ı bir süreliğine kasabadan uzaklaştırsak iyi olacak," dedi Francis. Çok gergin ve endişeli görünüyordu. "Okul kapanmak üzere. Onu burada tutan bir şey de yok zaten. Bence onu birkaç haftalığına New York'a, annemle Chris'in yanına gönderelim."

"Şu anki halindeyken hem de?"

"Sarhoşluğunu mu diyorsun? Sence annem onun sarhoş olmasına aldırır mı? Orada bir bebek kadar güvende olur."

"Onu gitmeye ikna edebileceğini sanmıyorum," dedi Camilla.

"Ben kendim götürürüm onu," dedi Francis.

"Ama ya kaçıp giderse?" dedim. "Vermont tamam da New York'ta başını çok daha büyük bir belaya sokabilir."

"Tamam tamam," dedi Francis, bozulmuştu. "Benimki sadece bir fikirdi." Elini saçlarının arasından geçirdi. "Ne yapabiliriz biliyor musunuz? Onu kır evine götürebiliriz."

"Sizin eve mi?"

"Evet."

"Bu ne işe yarayacak ki?"

"Birincisi, onu oraya götürmek kolay olacak. Oraya gittikten sonra ne yapabilir ki? Elinin altında araba olmayacak. Otoyoldan kilometrelerce içeride olacak. Hampdenlı taksicileri ne pahasına olursa olsun oraya götüremezsin."

Camilla düşünceli düşünceli onun yüzüne bakıyordu.

"Charles kır evini çok sever," dedi.

"Biliyorum," dedi Francis, sevinmişti. "Daha rahat bir yer bulamayız. Onu orada o kadar uzun süre tutmamız da gerekmez. Richard'la ben onunla kalırız. Ona bir kasa şampanya da alırım. Parti veriyormuşuz gibi olur."

Charles'ı kapıya getirmek hiç de kolay olmadı. Belki yarım saat boyunca kapıyı çaldık durduk. Camilla bize anahtarını vermişti ama zorunda kalmadıkça kullanmayı istemiyorduk fakat tam acaba artık kullansak mı diye düşünürken kapı aralandı ve Charles bu aralıktan burnunu uzattı.

Darmadağınık, perişan bir haldeydi. "Ne istiyorsunuz?"

"Hiç," dedi Francis belki bir saniye kadar şaşkın şaşkın duraksadıktan sonra. "İçeri girebilir miyiz?"

Charles bir ona bir bana bakıp duruyordu. "Yanınızda başka kimse var mı?"

"Hayır," dedi Francis.

Kapıyı açıp bizi içeri aldı. Perdeler kapalıydı, evin içini ekşi bir çöp kokusu doldurmuştu. Gözlerim karanlığa alışınca kirli tabakları, elma çöplerini, nerdeyse her yeri dolduran hazır çorba kutularını görebildim.

Buzdolabının yanındaki boşlukta müthiş bir düzenle sıra sıra dizilmiş viski şişeleri duruyordu.

Kıvrak bir karaltı mutfak tezgâhının üstündeki kirli tencerelerin ve boş süt kutularının arasından hızla geçip gitti, *Tanrım, yoksa bir sıçan mı,* diye geçirdim içimden. Ama sonra o karaltı yere atlayıp kuyruğunu sallamaya başladı, o zaman bunun bir kedi olduğunu anladım. Karanlığın içinde gözleri yeşil yeşil parlıyordu.

"Onu boş bir arsada buldum," dedi Charles. Nefesi tuhaf şekilde alkol değil, naneli bir şey kokuyordu. "Pek evcil sayılmaz." Sabahlığının kolunu yukarı sıyırıp bize bileğindeki mikrop kapmış gibi görünen tırmık izlerini gösterdi.

"Charles," dedi Francis elindeki araba anahtarlarını sallayarak. Yüzünde gergin bir ifade vardı. "Kır evine gidiyorduk da geçerken sana da bir uğradık. Buradan biraz uzaklaşmak iyi olabilir diye düşündük. Sen de gelmek ister misin?"

Charles gözlerini kıstı. Sabahlığının kolunu indirdi. "Sizi Henry mi gönderdi?" dedi.

"Yoo, hayır," dedi Francis, şaşırmıştı.

"Emin misiniz?"

"Onu günlerdir hiç görmedik."

Charles hâlâ ikna olmuşa benzemiyordu.

"Biz onunla konuşmuyoruz bile," dedim.

Charles bu kez dönüp bana baktı. Gözleri sulanmış, biraz da dalgın bakıyordu. "Richard," dedi. "Selam."

"Selam."

"Biliyor musun," dedi, "seni başından beri hep çok severim."

"Ben de seni severim."

"Sen benim arkamdan iş çevirmezsin, değil mi?"

"Tabii ki hayır."

"Çünkü," dedi başıyla Francis'i işaret ederek, "çünkü bu çevirir, biliyorum."

Francis bir şey söyleyecekmiş gibi ağzını açtı, sonra kapattı. Tokat yemiş gibi görünüyordu.

"Francis'e haksızlık ediyorsun," dedim sakin ve yumuşak bir sesle. Diğerleri onunla kuralcı bir öğretmen gibi sert ve saldırgan bir şekilde konuşarak onu ikna edebileceklerini düşünmekle hata ediyordu, oysa onun tek istediği küçük bir çocuk gibi teselli edilmekti. "Francis seni çok seviyor. O senin dostun. Ben de öyle."

"Dostum musunuz gerçekten?" dedi.

"Elbette."

Mutfaktaki sandalyelerden birini çekip kendini üstüne bırakıverdi. Kedi hemen sinsice sokulup ayaklarına dolanmaya başlamıştı bile. "Ben," dedi kısık bir sesle. "Ben, Henry'nin beni öldürmesinden korkuyorum."

Francis'le ben birbirimize baktık.

"Neden... Neden böyle bir şey yapmak istesin ki?" dedi Francis.

"Çünkü ben onun önünü tıkıyorum." Kafasını kaldırıp yüzümüze baktı. "Bunu yapar, siz de biliyorsunuz," dedi. "Hem de gözünü bile kırpmadan." Tezgâhın üstündeki küçük, etiketsiz ilaç şişesini işaret etti. "Şunu görüyor musunuz?" dedi. "Onu bana Henry verdi. Daha birkaç gün önce."

Şişeyi elime alıp baktım. İçinde Corcoranlardayken Henry için yürüttüğüm Nembutal'ların durduğunu görünce kanım dondu.

"Bu hapların ne olduğunu bile bilmiyorum," dedi Charles kirli saçlarını geriye doğru atarak. "Uyumama yardımcı olacaklarını söyledi. Uyumak için bir şeyler almam lazım, orası kesin ama bunları içmeye korkuyorum."

Şişeyi Francis'e uzattım. O da önce şişeye, sonra bana baktı, dehşete düşmüştü.

"Kapsül şeklinde bir de," dedi Charles. "İçine ne koydu kim bilir."

Oysa içlerine başka bir şey koymasına gerek yoktu. Henry'ye bunları içkiyle karıştırmanın ne kadar tehlikeli olduğunu ısrarla anlatmaya çalıştığımı hatırlayınca içim bir tuhaf oldu.

Charles gözlerini ovuşturdu. "Onu gece evde gizlice dolaşırken görüyorum," dedi. "Arka kapıdan çıkıp gidiyor. Neler karıştırıyor bilmiyorum."

"*Henry* mi?"

"Evet. Eğer bana bulaşmaya kalkışırsa," dedi, "bu, hayatında yaptığı en büyük hata olur."

Onu arabaya binmeye ikna etmek tahmin ettiğimden çok daha kolay oldu. Abuk sabuk laflar ediyor, paranoyak espriler yapıyordu, bizim endişeli halimiz onu nedense avutuvermişti. Henry'nin nereye gittiğimizden haberi olup olmadığını defalarca kez sordu. "Onunla konuşmadınız, değil mi?"

"Hayır," dedik ona, "hayır, konuşmadık tabii ki."

Kediyi de yanımda götüreceğim diye tutturmuştu. Hayvanı yakalamakta epey zorlandık, Francis'le ben tabakları yerlere devirerek karanlık mutfakta kedinin peşinden koşturur, onu termosifonun arkasına kıstırıp yakalamaya çalışırken Charles kenarda dikilmiş, "Hadi bakalım, tatlı kedicik," gibi laflar edip bizi daha da telaşlandırıyordu. En sonunda çaresizce kedinin cılız arka ayağını yakaladığım anda hayvan hemen canhıraş dönüp dişlerini koluma geçiriverdi ama neyse ki onu hep birlikte tutup bir mutfak bezinin içine sarmayı başardık, kulakları geriye doğru yatmış, bezin açık ucundan yalnızca o patlak gözleri görünüyordu. Bu tıslayıp duran mumyalanmış kediyi Charles'a verdik. Francis arabada, "Bak, onu çok sıkı tut," deyip duruyor, kaygılı gözlerini dikiz aynasından ayırmıyordu, "dikkatli ol, sakın kaçmasın..."

Ama tabii ki kaçtı ve kaçtığı gibi kendini ön tarafa attı, az kalsın Francis'i yoldan çıkarıyordu. Fren ve gaz pedallarının altında dolaştıktan sonra –dehşet içindeki Francis aynı anda hem ona dokunmamaya hem de onu tekmeleyip kovalamaya çalışıyordu– ayaklarımın dibine yerleşip oturdu, derken feci bir ishal nöbetine tutuldu ve zayıf düşüp uyuyakaldı.

Francis'in kır evine en son Bunny ölmeden önceki hafta gitmiştim. Garaj yolundaki ağaçların hepsi yemyeşil yaprağa durmuş, bahçeyi gür ve karanlık otlar bürümüştü. Leylakların etrafında arılar vızıldıyordu. Otuz metre ilerideki çimleri biçen Bay Hatch bizi başıyla selamlayıp el salladı.

Evin içi loş ve serindi. Mobilyaların üstünü bir parmak toz bürümüştü, ahşap parkelerin üstünde toz yumakları uçuşuyordu. Kediyi

üst kattaki banyoya kilitledik, sonra Charles aşağıya, mutfağa indi, kendisine yiyecek bir şeyler hazırlayacağını söyledi. Sonra mutfaktan bir elinde bir kavanoz dolusu fıstık, diğerinde koca bir su bardağına doldurduğu duble martiniyle çıkıp odasına geçti ve kapıyı kapattı.

Sonraki otuz altı saat boyunca Charles'ı pek göremedik. Odasından neredeyse hiç çıkmadan fıstık yiyip içki içiyor, *Define Adası*'ndaki yaşlı korsan gibi pencereden dışarıyı izliyordu. Bir kere kütüphaneye indi, Francis'le ben kâğıt oynuyorduk, tüm ısrarlarımıza rağmen bize katılmayı reddetti ve bir süre raflara göz attıktan sonra bir kitap seçip merdivenlerden yukarıya çıktı. Sabahları üstünde Francis'in eski bir sabahlığıyla aşağıya kahve içmeye iniyor, mutfaktaki pencerenin pervazına oturup sanki birinin yolunu gözlüyormuşçasına dalgın dalgın dışarıya bakıyordu.

Francis, "Sence en son ne zaman banyo yapmıştır?" diye fısıldadı.

Kediye olan bütün ilgisini kaybetmişti. Francis, Bay Hatch'i gönderip bir yerlerden kedi maması aldırdı, her sabah ve akşam kediyi beslemek için banyodan içeriye giriyor ("Uzak dur benden, uzak dur, pis şeytan!" diye bağırdığını duyuyordum), oradan çıktığındaysa kediyi uzak tutmak için kullandığı gazete paramparça edilmiş oluyordu.

Oradaki üçüncü günümüzde akşamüstü saat altı sularında, Francis çatı katına çıkmış, teyzesinin bulursa alabileceğini söylediği eski bozuk paralarla dolu kavanozu arıyor, bense alt kattaki koltuğa uzanmış buzlu çay içiyor ve Fransızca dilek kipindeki düzensiz fiilleri ezberlemeye çalışıyordum (çünkü final sınavına bir haftadan az bir süre kalmıştı), derken mutfaktaki telefonun çaldığını duydum. Onu açmaya gittim.

Arayan Henry'ydi. "Demek oradasınız," dedi.

"Evet."

Uzun, cızırtılı bir sessizlik oldu. Sonra, "Francis'le konuşabilir miyim?" dedi.

"Şu anda telefona gelemez," dedim. "Ne oldu?"

"Sanırım Charles da orada sizin yanınızda."

"Bana bak Henry," dedim. "O hapları Charles'a vermek de nereden çıktı?"

Sesi buz gibi soğuk çıkıyordu. "Neden bahsettiğini bilmiyorum."

"Hayır, çok iyi biliyorsun. Kendi gözümle gördüm."

"Bana senin verdiğin hapları mı diyorsun?"

"Evet."

"Haplar onun elindeyse banyomdaki ecza dolabından almıştır."

"Onları senin verdiğini söylüyor," dedim. "Senin onu zehirlemeye çalıştığını düşünüyor."

"Saçmalık bu."

"Öyle mi dersin?"

"O da orada, değil mi?"

"Evet," dedim, "onu evvelsi gün buraya getirdik..." Sonra durdum, çünkü bu cümleye başladığım anda tık diye bir ses duymuş, evdeki diğer telefonlardan birinin açıldığını anlamıştım.

"İyi, beni dinle," dedi Henry. "Onu bir iki gün daha orada tutarsanız çok sevinirim. Herkes bu büyük sırrı benden köşe bucak saklamaya çalışıyor nedense ama inan bana, onun ortalıkta olmaması benim daha çok işime geliyor. Eğer mahkemeye gelmezse gıyaben suçlu sayılacak ama ona öyle büyük bir ceza verebileceklerini sanmıyorum."

Hattaki diğer kişinin nefes alıp verişini duyabiliyordum.

"Ne oluyor?" dedi Henry, birden telaşlanmıştı.

Bir süre Henry de ben de tek kelime etmedik.

"Charles?" dedim sonra. "Charles, sen misin?"

Üst katta ahizeyi yerine çarparak telefonu kapattı.

Hemen yukarı çıkıp Charles'ın kapısını çaldım. Cevap vermedi. Kapı tokmağını yokladım ama kilitliydi.

"Charles," dedim. "Kapıyı aç."

Yine cevap yoktu.

"Charles, sandığın gibi değil," dedim. "Durup dururken aradı. Ben sadece telefonu açmış bulundum."

Hâlâ cevap vermiyordu. Birkaç dakika daha koridorda durup bekledim, akşam güneşi yerdeki cilalı döşemenin üstünde pırıl pırıl parlıyordu.

"Cidden, Charles, bence biraz saçmalıyorsun. Henry sana zarar veremez. Burada güvendesin."

İçeriden, "Palavra," diyen boğuk sesi duyuldu.

Söylenecek başka bir şey yoktu. Tekrar aşağı inip fiil çekimlerine geri döndüm.

Koltuğun üstünde uyuyakalmış olmalıydım, saat kaç olmuştu bilmiyordum ama –çok zaman geçmiş olamazdı, dışarısı hâlâ aydınlıktı– Francis gelip beni sarsarak uyandırdı, pek de nazik sayılmazdı.

"Richard," dedi. "Richard, uyan hadi. Charles gitmiş."

Hemen doğrulup oturdum, gözlerimi ovuşturdum. "Gitmiş mi?" dedim. "Nereye gidebilir ki?"

"Bilmiyorum. Evde değil."

"Emin misin?"

"Her yere baktım."

"Buralarda bir yerlerde olmalı. Belki bahçeye çıkmıştır.

"Onu bulamıyorum."

"Belki de saklanıyordur."

"Ayağa kalk da aramama yardım et."

Ben üst kata çıktım. Francis dışarıya koştu. Tel kapı ardından çarparak kapandı.

Charles'ın odası darmadağınıktı, komodinin üstünde kütüphanedeki içki dolabından aldığı yarısı içilmiş Bombay cin şişesi duruyordu. Eşyalarının hepsi yerli yerinde duruyordu.

Üst kattaki tüm odaları dolaştım, sonra çatı katına çıktım. Abajurlar, resim çerçeveleri, eskiyip sararmış organze elbiseler. Renkleri griye dönmüş ahşap döşemeler öyle yıpranmıştı ki delik deşik görünüyorlardı. Evin ön tarafına bakan yuvarlak penceredeki mozaik katedral camından içeriye tozlu ışık huzmeleri süzülüyordu.

Arka tarafta bulunan ancak bir metre genişlikteki basık tavanlı klostrofobik merdivenlerden inip kilere, oradan mutfağa, oradan da arka avluya çıktım. Francis ve Bay Hatch az ilerideki garaj yolunda duruyorlardı. Bay Hatch, Francis'e bir şeyler anlatıyordu. Bay Hatch'in daha önce kimseyle bu kadar uzun konuştuğunu görmemiştim, huzur-

suzluğu yüzünden okunuyordu. Eliyle kel kafasını sıvazlayıp duruyordu. Konuşurken af dilercesine ezilip büzülüyordu.

Arka avluya doğru yürüyen Francis'in karşısına çıktım.

"Sana harika bir haberim var," dedi. Serseme dönmüş gibiydi. "Bay Hatch bir buçuk saat kadar önce Charles'a kamyonetinin anahtarlarını verdiğini söylüyor."

"Ne?"

"Charles onun yanına gidip halletmesi gereken küçük bir iş olduğunu söylemiş. Kamyoneti on beş dakika içinde geri getireceğine söz vermiş."

Bakıştık.

"Nereye gitti sence?" diye sordum.

"Ben nereden bileyim?"

"Çekip gitti mi yani?"

"Öyle görünüyor, değil mi?"

Alacakaranlıkta iyice loşlaşan eve girdik ve pencere kenarındaki üstüne bir çarşaf serilmiş divana oturduk. Ilık havada tatlı bir leylak kokusu vardı. Bay Hatch'in az ilerideki çayırda çim biçme makinesini tekrar çalıştırmaya çalıştığını duyabiliyorduk.

Francis kollarını kavuşturup divanın sırtına koymuş, çenesini de koluna dayamıştı. Pencereden dışarıya bakıyordu. "Ne yapacağımı bilmiyorum," dedi. "O kamyoneti çaldı, farkındasın, değil mi?"

"Belki geri döner."

"Kaza yapmasından korkuyorum. Ya da polislerin onu kenara çekmesinden. Yine zilzurna sarhoş olduğuna bahse girerim. Zaten şu anda tek ihtiyacı olan şey, sarhoş araç kullandığı için durdurulmaktı."

"Çıkıp onu arasak daha iyi olmaz mı?"

"Nereden başlayacağımızı bilmiyorum. Boston'a giden yolu yarılamış bile olabilir."

"Elimizden gelen başka bir şey yok mu? Böyle oturup telefonun çalmasını mı bekleyeceğiz?"

Şansımızı önce barlarda denedik: Farmer's Inn, Villager, Boulder Tap, Notty Pine, Notch, Four Squires, The Men of Kent. Hafif puslu, harika

bir yaz akşamıydı, bütün bu barların çakıl taşlı otoparkları kamyonetlerle doluydu ama hiçbiri Bay Hatch'inki değildi.

Sırf iş olsun diye içki dükkânına uğradık. Reyonlar ışıl ışıl ve bomboştu, rengârenk rom vitrinleri ("Tropik Ada Tatili Çekilişi!") ciddi ve ağır başlı votka ve cin raflarıyla yarışıyordu. Şarap soğutucusu reklamı yapan afişler tavandan aşağıya sarkıyordu. İçeride hiç müşteri yoktu, kolunda çıplak kadın dövmesi olan yaşlı ve şişman bir Vermontlu kasaya yaslanmış, hemen yandaki büfede çalışan çocukla laflıyordu.

"İşte sonra," dediğini duydum alçak sesle, "sonra adam kısa namlulu bir pompalı tüfek çıkardı. Emmett hemen yanımda, tam da şu an durduğum yerde duruyordu. 'Kasanın anahtarı bizde yok,' dedi. Herif tetiği çektiği anda Emmett'ın beyninin patlayıp," eliyle gösteriyordu, "bütün duvara saçıldığını gözlerimle gördüm..."

Arabaya atlayıp kampüse gittik, kütüphaneye baktık ("Orada değildir," demişti Francis, "bir milyonuna bahse girerim") sonra tekrar barlara bir göz attık.

"Kasabadan ayrıldı," diyordu Francis. "Bundan eminim."

"Bay Hatch polisi arar mı dersin?"

"Sen olsan ne yapardın? Kaçırılan kamyonet senin olsa? Önce benimle konuşmadan hiçbir şey yapmayacaktır ama Charles yarın öğlene kadar geri dönmemiş olursa..."

Bir de Albemarle'ye uğrayalım dedik. Henry'nin arabası ön tarafta duruyordu. Francis'le ikimiz dikkatli adımlarla lobiye ayak bastık, otel sahibi adamla karşılaşınca ne yapacağımızı bilemiyorduk ama şansımıza mucizevi bir şekilde resepsiyonda duran kimse yoktu.

Merdivenlerden çıkıp 3-A numaralı odaya gittik. Camilla ve Henry oda servisinden ısmarladıkları akşam yemeklerini yiyorlardı – kuzu pirzolası, burgonya şarabı, incecik bir vazo içinde sarı bir gül goncası.

Henry bizi gördüğüne hiç sevinmemişti. "Sizin için ne yapabilirim?" dedi çatalını elinden bırakıp.

"Charles," dedi Francis. "Kaçtı. Firar etti."

Onlara kamyonet meselesini anlattık. Camilla'nın yanına oturdum. Karnım çok acıkmıştı, pirzolalar da leziz görünüyordu. Camilla

onlara baktığını görünce tabağı dalgın dalgın bana doğru itti. "Biraz alsana," dedi.

Hiç ikiletmedim, bir kadeh de şarap doldurdum. Henry bir yandan dinlerken diğer yandan usulca yemeye devam ediyordu. "Nereye gitti sence?" dedi Francis anlatmayı bitirince.

"Ben nereden bileyim?"

"Bay Hatch'in şikâyetçi olmasına engel olabilirsin, değil mi?"

"Kamyoneti geri getirmezse ya da bir yere vurup dağıtırsa biraz zor."

"Bir kamyonet ne kadardır ki yani? Hatta onu Bay Hatch'e teyzen almış bile olabilir."

"Bunun konumuzla hiç alakası yok."

Henry peçetesiyle ağzını sildi ve cebinden bir sigara çıkardı. "Charles epey sorun çıkarmaya başladı," dedi. "Ne düşünüyorum biliyor musun? Acaba özel hemşire tutmak ne kadara mal olur?"

"Ona içkiyi bıraktırmak için mi yani?"

"Aynen öyle. Onu hastaneye yatıramayacağımız belli. Belki bir otel odası kiralarız –burada değil elbette, başka bir otelde– bir de şöyle güvenebileceğimiz, hatta belki İngilizcesi çok da iyi olmayan birini bulursak..."

Camilla hasta gibi görünüyordu. Sandalyede çökmüş gibi oturuyordu. "Henry, ne yapacaksın? Onu kaçıracak mısın?"

"Ben buna *kaçırmak* demezdim."

"Kaza falan yapmasından korkuyorum. Bence çıkıp onu aramalıyız."

"Biz kasabanın her yerine baktık," dedi Francis. "Hampden'da olduğunu sanmıyorum."

"Hastaneyi aradınız mı?"

"Hayır."

"Bence asıl yapmamız gereken şey," dedi Henry, "polisi aramak. Herhangi bir trafik kazası olup olmadığını sormak. Sence Bay Hatch'i kamyoneti Charles'a kendisinin ödünç verdiğini söylemeye ikna edebilir miyiz?"

"Kamyoneti Charles'a o vermiş zaten."

"O halde hiçbir sorun yok demektir," dedi Henry. "Tabii polis kenara çekip sarhoş olduğunu anlamazsa eğer."

"Ya da onu önce biz bulursak."

"Bana göre," dedi Henry, "Charles'ın şu anda yapabileceği en iyi şey yeryüzünden tamamen yok olmak olur."

Birden kapı güm güm yumruklanmaya başladı. Birbirimize baktık.

Camilla'nın yüzündeki ifade rahatlamıştı. "Charles," dedi, "Charles." Ve hemen yerinden kalkıp kapıya doğru seğirtti ama biz girdikten sonra kapıyı kimse kilitlememişti, Camilla daha oraya ulaşamadan kapı pat diye açılıverdi.

Gelen Charles'tı. Kapıda durdu, sarhoş gözlerle odayı şöyle bir süzdü, onu gördüğüme o kadar şaşırmış ve o kadar sevinmiştim ki elinde bir silah olduğunu ancak biraz sonra fark ettim.

İçeri bir adım attı ve kapıyı ayağıyla iterek kapattı. Francis'in teyzesinin komodinde sakladığı küçük Beretta'ydı bu, geçen sonbahar atış talimi yaparken kullanmıştık onu. Şaşkına dönmüş bir halde Charles'a bakıyorduk.

En sonunda Camilla oldukça sakin bir sesle, "Charles, sen ne yaptığını sanıyorsun?" dedi.

"Kenara çekil," dedi Charles. Çok sarhoştu.

"Demek beni öldürmeye geldin?" dedi Henry. Sigarasını elinden bırakmamıştı. Son derece sakin görünüyordu. "Öyle mi?"

"Evet."

"Peki bunun neye yarayacağını düşünüyorsun?"

"Sen benim hayatımı mahvettin, orospu çocuğu." Tabancayı Henry'nin göğsüne doğrulttu. Atış talimlerinde ne kadar iyi olduğunu, cam kavanozları sıra sıra nasıl vurduğunu hatırlayınca kalbim yerinden çıkacakmış gibi oldu.

Henry, "Aptallık etme," diye çıkıştı, ensemin gerçek bir panikle karıncalanmaya başladığını hissettim. Bu saldırgan, tehditkâr ses tonu Francis'te, hatta bende bile işe yarayabilirdi ama Charles'ta kullanması ancak felaket getirirdi. "Dertlerin için suçlayacak birini arıyorsan kendini suçla."

Henry'ye çenesini kapatmasını söylemek istedim ama ben ağzımı açıp tek kelime edemeden Charles sallana sallana yaklaşıp menzilini düzeltti. Camilla araya girdi. "Charles, tabancayı bana ver," dedi.

Charles koluyla saçlarını geriye doğru itti, tabancayı diğer eliyle sımsıkı tutuyordu. "Seni uyardım, Milly." Ona taktığı isimlerden biriydi bu, nadiren kullandıklarından biri. "Kenara çekilsen iyi edersin."

"Charles," dedi Francis. Beti benzi atmıştı. "Otursana. Biraz şarap iç. Bütün bunları geride bırakalım."

Pencere açıktı, cırcır böceklerinin cıvıltısı var gücüyle odayı dolduruyordu.

"Seni piç kurusu," dedi Charles, geriye doğru yalpaladı, bunu Francis'e ya da Henry'ye değil, bana söylediğini ancak birkaç saniye sonra kavrayabildim, kanım dondu. "Sana güvenmiştim. Ona yerimi sen söyledin."

Donup kalmıştım, ağzımı bile açamıyordum. Gözlerimi kırpıştırarak suratına bakıyordum.

"Nerede olduğunu zaten biliyordum," dedi Henry soğukkanlılıkla. "Eğer beni vurmak istiyorsan hiç durma, vur hadi Charles. Bu hayatında yaptığın en aptalca şey olur."

"Hayatımda yaptığım en aptalca şey seni dinlemekti," dedi Charles.

Sonrasında yaşananlar nerdeyse bir saniye içinde olup bitti. Charles kolunu kaldırdı, onun en yakınında duran Francis bir kadeh şarabı bir çırpıda suratına fırlatıverdi. Aynı anda Henry oturduğu yerden fırlayıp araya girdi. Ardı ardına mantar tabancayı andıran dört el silah sesi duyuldu. İkinci patlamada camlardan birinin tuzla buz olduğunu duydum. Üçüncüde karnımda, göbek deliğimin hemen solunda sıcacık bir batışma hissi duyumsadım.

Henry, Charles'ı geriye doğru itmiş, sağ elini iki eliyle birden tutup yukarı kaldırmıştı, Charles silahı sol eline almaya uğraşıyordu ama Henry onun bileğini büküverdi ve tabanca halının üstüne düştü. Charles hemen atıldı ama Henry çok daha hızlıydı.

Ben hâlâ olduğum yerde duruyordum. *Vuruldum*, diyordum içimden, *vuruldum ben*. Elimi uzatıp karnımın üstüne koydum. Kan. Beyaz gömleğimde hafif yanık ufacık bir delik açılmıştı, *Paul Smith gömleğim*, diye düşündüm üzüntüyle. San Francisco'dayken bunun için bütün haftalığımı vermiştim. Karnım sıcacıktı. O küçük delikten dalga dalga sıcaklık yayılıyordu.

Silah Henry'nin elindeydi. Charles'ın kolunu sırtına doğru bükmüştü, Charles debeleniyor, elinden kurtulmaya çalışıyordu ama Henry tabancayı sırtına dayayıp onu kapıdan uzaklaştırdı.

Neler olduğunu hâlâ tam olarak kavrayamamıştım. *Belki otursam iyi olur*, diye düşündüm. Mermi hâlâ içimde miydi? Ölecek miydim? Bunun düşüncesi bile saçma geliyordu, hiç mümkün görünmüyordu. Karnım alev alev yansa da kendimi tuhaf şekilde dingin hissediyordum. Vurulmanın insanın canını bundan çok daha fazla yakacağını düşünürdüm. Usulca geri çekildim, bacaklarım daha önce oturduğum sandalyeye değdi. Oturdum.

Charles bir kolu sırtına mıhlanmış olsa da diğer kolunun dirseğini Henry'nin midesine indirmeye çalışıyordu. Henry onu ite kaka odanın diğer tarafına götürüp sandalyeye oturttu. "Otur şuraya," dedi.

Charles kalkmaya çalıştı. Henry omuzlarından bastırarak kalkmasına engel oldu. İkinci kez kalkmaya çalıştığındaysa Henry onun yüzüne bir tokat indirdi, tokadın sesi silah sesinden daha yüksek çıkmıştı. Sonra elinde silahla birlikte pencereye gidip perdeleri çekti.

Elimi gömleğimdeki deliğin üstüne koydum. Hafifçe öne doğru eğildiğimde keskin bir acı duydum. Herkesin durup bana bakmasını bekliyordum. Kimsenin aldırdığı yoktu. Acaba bağırıp dikkatlerini çeksem mi diye düşündüm.

Charles'ın başı geriye doğru düşmüştü. Ağzının kenarından incecik bir kan sızdığını gördüm. Gözleri donuk donuk bakıyordu.

Henry tabancayı da tuttuğu eliyle gözlüklerini çıkarıp gömleğinin eteğine sildi. Sonra tekrar gözüne taktı. "Pekâlâ, Charles," dedi. "Artık her şeyin içine ettin."

Açık pencereden alt kattaki patırtıları duyabiliyordum – ayak sesleri, bağırışmalar, çarpan bir kapı.

"Sence duymuşlar mıdır?" dedi Francis endişeyle.

"Duymamış olamazlar," dedi Henry.

Camilla, Charles'ın yanına gitti. Charles onu itekleyip kendisinden uzaklaştırdı.

"Uzak dur ondan," dedi Henry.

"Şu kırılan pencereyi ne yapacağız?" dedi Francis.

"Asıl beni ne yapacağız?" dedim.

Hepsi birden dönüp bana baktı.

"Beni vurdu."

Nedense bu cümle beklediğim dramatik etkiyi yaratmamıştı. Biraz daha üstlerine gitme fırsatını bulamadan merdivende ayak sesleri duyuldu ve biri gelip kapıyı yumrukladı.

"Neler oluyor orada?" Otel sahibinin sesini hemen tanımıştım. "Neler oluyor?"

Francis yüzünü ellerine gömdü. "Ha siktir," dedi.

"Açın kapıyı."

Charles ağzında bir şeyler geveledi ve sarhoş kafasını kaldırmaya çalıştı. Henry dudağını ısırdı. Cama gidip perdenin kenarından dışarıya baktı.

Sonra döndü. Tabanca hâlâ elindeydi. "Gel buraya," dedi Camilla'ya.

Camilla dehşet içinde ona bakıyordu. Francis ve ben de öyle.

Tabancayı tutan eliyle ona işaret etti. "Gel buraya," dedi. "Çabuk."

Bayılmak üzereydim. *Ne yapıyor bu,* diye düşündüm, şaşkına dönmüştüm.

Camilla ondan bir adım uzaklaştı. Korkusu bakışlarından okunuyordu. "Hayır, Henry," dedi, "yapma..."

Henry beni şaşırtarak ona gülümsedi. "Sana zarar vereceğimi mi sanıyorsun?" dedi. "Gel buraya."

Camilla onun yanına gitti. Henry onu alnından öptü ve kulağına bir şey fısıldadı – ne dediğini hep merak etmişimdir.

"Anahtarım var," diye bağırıyordu otel sahibi kapıyı yumruklarken. "İçeriye girebilirim."

Oda etrafımda dönüyordu. *Salak herif,* diyordum içimden, *kapı tokmağını çevirmeyi denesene.*

Henry, Camilla'yı bir kez daha öptü. "Seni seviyorum," dedi. Sonra yüksek sesle, "Girebilirsiniz," diye seslendi.

Kapı ardına kadar açıldı. Henry tabancayı tutan elini kaldırdı. *Onları vuracak,* diye düşündüm afallamış bir halde, otel sahibi adamın ve hemen arkasındaki karısının da aynı şeyi düşündüğü belliydi çünkü odaya doğru üç adım attıktan sonra oldukları yerde donup kalmışlardı

ama sonra Camilla'nın, "Hayır, Henry!" diyen çığlığını duydum ve onun ne yapacağını anladım, artık çok geçti.

Tabancayı şakağına dayadı ve ateşledi, tam iki kez. İki boğuk patlama sesi. Kafası sola doğru savrulmuştu. İkinci vuruşu tetikleyen silahın geri tepmesiydi sanırım.

Ağzı bir karış açılmıştı. Açık kapıdan esen rüzgâr, perdeleri tabanca ateşinin açtığı boşluğa doğru itti. Birkaç saniye hışırdadıktan sonra iç çeker gibi bir sesle yeniden içeri savruldular, Henry, gözlerini sımsıkı yummuştu, birden dizlerinin bağı çözülüverdi ve pat diye halının üstüne yığıldı.

Sonsöz

Yazık, zavallı adam,
Gençliğinin yıkıntıları gibi değil,
O yıkıntıların da yıkıntısı gibi görünüyordu.

JOHN FORD,
The Broken Heart

Ertesi haftaki Fransızca sınavlarıma girmekten kurtuldum, haklı mazaretim de karnımda bir kurşun yarası olmasıydı.

Hastanede çok şanslı olduğumu söylediler, sanırım gerçekten de öyleydim. Kurşun beni resmen delip geçmişti, bağırsak duvarımı bir iki milimetre, dalağımı da yine aşağı yukarı o kadar ıskalayıp girdiği yerin dört santim kadar sağından çıkıp gitmiş. Ambulansta sırtüstü yatıyor, çocukların bisikletlerine bindiği, pervane böceklerinin sokak lambalarına üşüştüğü o ılık ve gizemli yaz akşamının hızla uçup gittiğini hissediyor, acaba böyle mi oluyormuş, ölmek üzereyken hayat böyle hız mı kazanıyormuş diye düşünüyordum. Durmadan kanıyordum. Görüntülerin kenarları bulanıklaşıyordu. Ölüler diyarına giden bu karanlık yolculuk ne tuhafmış, karanlık tünel Shell Petrol, Burger King levhalarıyla aydınlatılmış diyordum içimden. Ambulansın arkasında benimle ilgilenen sağlık görevlisi benden daha büyük değildi, hatta bıyıkları yeni bitmiş, cildi bozuk bir delikanlı sayılırdı. Daha önce hiç kurşun yarası görmediği için beni soru yağmuruna tutuyordu: *Ne hissettin? Hafif bir ağrı mı yoksa keskin bir acı mı? Sızı gibi miydi, yanma gibi mi?* Başım çok dönüyordu, ona düzgün cevaplar veremedim tabii ki ama hayal meyal sanki ilk sarhoş oluşuma ya da bir kızla ilk yatışıma benzediğini hatırlıyorum, hiç umduğum gibi değildi aslında fakat o anı yaşadıktan sonra başka türlüsü olamazdı herhalde diye düşünüyordum. Neon ışıkları: Motel 6, Dairy Queen. Renkler öyle parlaktı ki kalbimi acıtıyordu.

Henry öldü elbette. Kafasına sıktığı iki kurşundan sonra başka türlüsü olamazdı sanırım. Yine de on iki saat daha yaşamayı başararak doktorları bile hayrete düşürmüş. (Beni ilaçla uyutmuşlardı, bunları

sonradan anlattılar.) Böylesine ciddi kurşun yaraları çoğu insanı anında öldürürdü demişler. Acaba bu onun ölmek istemediği anlamına mı geliyordu diye düşünürüm hâlâ, eğer öyleyse kendini neden vurmuştu peki? Albemarle'deki durum her ne kadar kötü görünürse görünsün, bir şekilde toparlayabilirdik diye düşünüyorum. Çaresizlikten yapmamıştı bunu. Korkudan da değildi bence. Julian meselesi ağırına gitmiş, onu derinden yaralamıştı. Galiba soyluluk etmek gerektiğini düşünmüştü, Julian'ın öğrettiği o asil prensiplerin uygulamaya konulabileceğini hem bize hem kendisine kanıtlamanın bir yolunu bulmuştu. *Vazife, hürmet, sadakat, fedakârlık*. Tabancayı kafasına dayarken aynada gördüğüm yansımasını hâlâ hatırlıyorum. Yüzünde, tahtanın ucuna doğru hızla yaklaşan bir dalışçının dalgın konsantrasyonu, zafer duygusu okunuyordu; gözlerini kısmış, keyifle, suya dalacağı büyük anı bekliyordu.

Bunu sık sık düşünüyorum aslında, yüzündeki o ifadeyi. Pek çok şeyi düşünüyorum. İlk kez bir huş ağacı gördüğüm anı düşünüyorum, Julian'ı son görüşümü düşünüyorum, öğrendiğim ilk Yunanca cümleyi düşünüyorum. *Χαλεπά τα καλά*. Güzellik acıdır.

En sonunda Hampden'dan mezun olacaktım, İngiliz Edebiyatı'na geçiş yaptım. Sonra karnım tıpkı gangster gibi sargılarla sarılmış bir halde ("Vay canına!" demişti profesör halimi görünce, "yalnız burası Brooklyn Heights, Bensonhurst değil, söylemiş olayım!") Brooklyn'e gittim ve bütün yazı çatı katındaki terasta içip içip sızarak, sigara tüttürerek, Proust okuyarak, ölüm, atalet, güzellik ve zaman konularında düşünüp hayallere dalarak geçirdim. Sonbaharda okula geri döndüm. Kurak ve enfes bir eylül yaşıyorduk, o yıl ağaçların nasıl güzel bir hal aldıklarına inanamazdınız: masmavi gökyüzü, pislik içindeki korular, ne zaman yanlarından geçsem fısıldaşmaya başlayan insanlar.

Francis sonbaharda okula dönmedi. İkizler de öyle. Albemarle'de yaşanan hikâye basitti, kendi kendini anlatıyordu sahiden: intiharı kafaya koyan Henry bir tabanca bulmuş, arada beni de yaralamış ama sonunda kendini öldürmüştü. Bunun bir bakıma Henry'ye haksızlık olduğunu düşünüyordum ama öte yandan pek de haksızlık sayılmazdı.

Hatta bir şekilde kurşunun yoluna çıkan sıradan bir görgü tanığındansa –ki işin aslı öyleydim– korkusuzca silahın önüne atılan bir kahraman olduğumu hayal etmek tuhaf biçimde yüreğime su serpiyordu.

Camilla, Henry'nin cenazesinin olduğu gün Charles'ı da alıp Virginia'ya gitti. Rastlantı bu ya, cenaze Henry ile Charles'ın hâkim karşısına çıkacakları güne denk gelmişti. Cenaze töreni St. Louis'de yapıldı. Francis dışında hiçbirimiz orada değildik. Ben hâlâ hezeyanlar içinde hastanede yatıyor, Albemarle'deki halının üstüne devrilmiş şarap kadehini ve meşe dallarıyla bezeli duvar kâğıdını görüyordum.

Henry'nin annesi daha birkaç gün önce oğlunu son kez görmek için morga gittikten sonra benim yanıma da uğramıştı. Keşke bu ziyarete dair daha çok şey hatırlayabilseydim. Tek anımsayabildiğim Henry'nin gözlerini taşıyan siyah saçlı, güzel bir kadındı; odama girip çıkan, saatlerce baş ucumda oturan, gerçek ve hayalî, sağ ve ölü, akın akın ziyaretçiden yalnızca birisiydi. Julian gibi. Ölmüş dedem gibi. Kayıtsızca oturmuş tırnaklarını kesen Bunny gibi.

Henry'nin annesi elimi tuttu. Ben oğlunun hayatını kurtarmaya çalışmıştım. Odada bir doktor ve bir iki hemşire de vardı. Henry'yi de gördüm, annesinin arkasındaki köşede duruyordu, üstünde bahçeyle uğraşırken giydiği eski giysileri vardı.

Ancak hastaneden ayrılmadan önce eşyalarımın arasında Henry'nin arabasının anahtarını görünce hatırladım annesinin anlatmaya çalıştığı şeyi. Henry'nin evrak işlerini incelerken arabasının ruhsatını benim üstüme geçirmeye çalıştığını öğrenmiş (bu durum resmî hikâyeye de cuk oturuyordu – sahip olduğu her şeyi dostlarına dağıtan intihara meyilli genç adam, bu cömertliği öldüğü zaman Henry'nin arabasını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya olmasına bağlamak hiç kimsenin, hatta polisin bile aklına gelmemişti). Her halükârda, BMW artık benimdi. Annesi bu arabayı oğluna on dokuzuncu doğum günü hediyesi olarak bizzat kendisi seçmişti. Onu satmaya da görmeye de dayanamıyordu. Yatağımın baş ucunda oturmuş sessizce ağlarken bunları anlatmaya çalışıyordu bana, Henry de hemen arkasındaki karanlıkta dalgın dalgın

dolaşıyor, oraya buraya bırakılıvermiş çiçek vazolarını özenle düzene sokuyordu ama hemşireler onun farkında bile değildi.

Yaşadığımız onca şeyden sonra Francis, ikizler ve benim yıllar içinde çok daha yakın ilişkiler kurduğumuzu düşünebilirsiniz. Ama Henry öldükten sonra, bizi bir arada tutan ip sanki incelip kopuverdi; çok geçmeden her birimiz bambaşka yerlere sürüklendik.

Benim Brooklyn'de olduğum yaz boyunca Francis de Manhattan'daydı. Bütün o süre zarfında belki beş kez telefonda konuştuk ve ancak iki kez yüz yüze görüştük. İkisinde de Yukarı Doğu Yakası'nda, annesinin yaşadığı apartmanın hemen altındaki barda buluştuk. Evden çok uzaklaşmak istemediğini söylüyordu; kalabalık onu geriyormuş, iki blok öteye gitse binalar üstüne çökecekmiş gibi hissetmeye başlıyormuş. Kül tablasına uzanan elleri titriyordu. Bir doktorla görüşmeye başlamış. Bol bol kitap okuyormuş. Belli ki bardakilerin hepsi onu tanıyordu.

İkizler Virginia'daydı, büyükannelerinin evinde inzivaya çekilmiş, kimseyle görüşmüyorlardı. Camilla o yaz bana üç kart attı ve iki defa aradı. Sonra ekim ayında okula geri döndüğüm zaman yazdığı mektupta Charles'ın içkiyi bıraktığını, bir aydır ağzına tek damla alkol sürmediğini haber vermişti. Sonra Noel'de bir kart attı. Şubat ayında, doğum günüm için attığı kartta nedense Charles'tan hiç haber yoktu. Derken, bu karttan sonra uzun bir süre hiç ses çıkmadı.

Okuldan mezun olduğum sıralarda yeniden tek tük görüşmeye başladık. "Hampden'dan elinde diplomayla ayrılmayı aramızdan bir tek senin başaracağın kimin aklına gelirdi," yazmıştı Francis. Camilla da bir tebrik kartı göndermiş, bir iki kez de telefon etmişti. İkisi de Hampden'a gelip beni mezuniyet töreninde üstümde cüppeyle göreceğinden bahsetmiş ama o iş lafta kalmıştı; tabii buna şaşırdığımı söyleyemeyeceğim.

Okulun son yılında Sophie Dearbold'la çıkmaya başlamış, son dönemdeyse onun kampüs dışındaki dairesine taşınmıştım. Sophie'nin evi Water Caddesi'nde, Henry'nin evinden birkaç bina aşağıdaydı; o bu ahududu kokulu güllerin tomurcuklandığını bile görememişti ama arka

bahçedeki Madame Isaac Pereire gülleri iyice coşmuştu, mantarlı kimya deneylerinden hayatta kalan son köpek ise ne zaman evin önünden geçsem koşup deli gibi havlıyordu. Okul bittikten sonra Sophie Los Angeles'taki bir dans grubunda iş buldu. Birbirimize âşık olduğumuzu sanıyorduk. Evlilikten bile söz ediyorduk. Bilinçaltımın uyarılarına (geceleri rüyalarımda araba kazaları, otobana pusu kurmuş keskin nişancılar, banliyö evlerinin bahçelerinde havlayan vahşi köpeklerin öfkeli gözlerini görüyordum) aldırmadan lisansüstü başvurularımı yalnızca Güney Kaliforniya'daki okullarla sınırlandırdım.

Kaliforniya'ya yerleştikten altı ay sonra Sophie'yle ayrıldık. Benimle iletişim kuramadığını söylüyordu. Ne düşündüğümü asla bilemiyormuş. Bazen sabahları uyandığımda ona bakarken yüzümün aldığı ifade onu korkutuyormuş.

Tüm vaktimi kütüphanede, Jakoben dönemi oyun yazarlarını okuyarak geçiriyordum. Webster, Middleton, Tourneur ve Ford. Bu pek kimsenin aldırmadığı bir alandı ama onların kurduğu, günahların cezasız kalıp masumiyetin bozulduğu bu mum ışıklı kalleş dünya benim tek cazip bulduğum dünyaydı. Yazdıkları oyunların adları bile baştan çıkarıcıydı, fani dünyanın altından usul usul sızan nefis ve şeytani günahlara açılan kapıları andırıyordu: *Tatminsiz. Beyaz Şeytan. Kırık Kalp.* Bütün bu oyunları didik didik ediyor, sayfa boşluklarına notlar alıyordum. Jakobenlerin mutlak bir yıkım anlayışları vardı. Görünüşe bakılırsa sadece kötülüğü değil, kötülüğün kendini iyilik gibi göstermek için oynadığı türlü numaraları da anlamışlardı. Doğruca meselenin özüne, dünyanın temelindeki kokuşmuşluğa iniyorlardı.

Christopher Marlowe'u da oldum olası çok sevmiştim zaten, kendimi sık sık onu düşünürken buluyordum. Çağdaşlarından biri "İyi Kalpli Kit Marlowe," dermiş ona. O üstün bir âlim, Raleigh ve Nashe'in yakın dostu, Cambridgelilerin en zeki ve en bilgilisiydi. En yüksek edebiyat ve politika çevrelerinde yer almıştı, döneminin bütün şairleri içinde Shakespeare'in doğrudan adını zikrettiği tek kişi oydu, aynı zamanda bir sahtekârın, katilin, en rezil insanlara ve alışkanlıklara

düşkün adamın tekiydi, daha yirmi dokuz yaşındayken bir meyhanede "küfrederek ölmüş"tü. O gün yanında bir ispiyoncu, bir yankesici ve "fuhuş düşkünü bir uşak" vardı. İçlerinden biri Marlowe'u tam gözünün üstünden bıçaklamıştı: "İşte İsa'nın aldığı bu yaradan, öldü Marlowe çok yaşamadan."

Doktor Faustus'ta yazdığı şu dizeler sık sık aklıma gelir:

Sanıyorum efendim pek yakında ölecek
Tüm mallarını bana verdiğine göre...

Ve bir de Faustus'un üstünde siyah cübbesiyle imparatorun karşısına çıktığı gün kenardaki şövalyenin şu sözünü hiç unutmam:

Doğrusu, daha çok bir büyücüyü andırıyor.

Tezimi Tourneur'un *İntikamcının Trajedisi* üzerine yazdığım sıralarda Francis'ten şu mektubu aldım:

Sevgili Richard,

Keşke bu mektubu yazmanın benim için çok zor olduğunu söyleyebilseydim ama doğrusu hiç de zor değil. Hayatım yıllardır bozulup çürümekte ve ben artık, nihayet, onurlu bir şey yapma vaktimin geldiğini hissediyorum.

Yani bu, seninle konuşabilmek için son şansım, en azından bu dünyada. Sana söylemek istediğim şey şu. Çok çalış. Sophie'yle mutlu ol. [Ayrıldığımızdan haberi yoktu.] Yaptığım her şey ama en çok da yapmadıklarım için beni affet.

Mais, vrai, j'ai trop pleuré! Les aubes sont navrantes.[31] *Ne kederli, ne güzel bir mısradır bu. Bir gün bir yerde kullanabilmeyi isterdim hep. Belki de çok yakında gideceğim âlemdeki şafaklar bu kadar can yakıcı olmazlar. Hem Atinalılar ölümü basit bir uykudan ibaret görmezler miydi zaten. Pek yakında bizzat öğreneceğim.*

31 (Fr.) Ama, sahiden, ne çok ağladım ben! Şafak vakti yürek burkuyor gerçekten. (ç. n.)

Acaba öbür tarafta Henry'yi görür müyüm, merak ediyorum. Olur da görürsem ona neden hepimizi birden vurup bizi de bu dertten kurtarmadığını sormak için can atıyorum.

Bütün bu olanlar için kendini çok üzme. Ciddiyim.

Sevgilerimle,

Francis

Onu üç yıldır hiç görmemiştim. Zarfın üstünde Boston damgası vardı, dört gün önce gönderilmişti. Her şeyi bırakıp hemen havaalanına koştum ve bulduğum ilk uçakla Logan Havalimanı'na gittim. Francis'i bileklerinde iki jilet kesiğiyle Brigham and Women's Hastanesi'nde iyileşmeye çalışırken buldum.

Berbat durumdaydı. Yüzü ceset gibi beyaza kesmişti. Hizmetçisi onu küvette bulmuş, öyle söyledi.

Özel bir odada kalıyordu. Yağmur damlaları gri çerçeveli camları dövüyordu. Onu gördüğüme çok ama çok sevinmiştim, sanırım o da beni gördüğü için mutluydu. Saatlerce sohbet ettik ama aslında pek bir şey konuştuğumuz söylenemez.

"Evleneceğimden haberin var mı?" dedi sonra.

"Hayır," dedim, şaşırmıştım.

Dalga geçiyor sandım. Ama sonra yatakta hafifçe doğruldu, komodinin çekmecesini biraz kurcaladıktan sonra kızın bir fotoğrafını bulup bana gösterdi. Marion'un tipinde, şık giyimli, mavi gözlü bir sarışındı.

"Güzelmiş."

"Aptalın teki," dedi Francis öfkeyle. "Ondan nefret ediyorum. Kuzenlerim ona ne isim taktı biliyor musun? Kara Delik."

"Nedenmiş o?"

"Çünkü o odaya girdiği anda sohbet hava boşluğuna çekilmiş gibi oluyor."

"O zaman onunla neden evleniyorsun?"

Bir süre cevap vermedi. Sonra, "Biriyle görüşüyordum," deyiverdi. "Bir avukat. Ayyaş herifin tekiydi ama idare ediyordum. Harvard mezunu. Tanısan severdin. Adı, Kim."

"Eee?"

"Sonra dedem durumu öğrendi. Hem de aklına gelebilecek en melodramatik şekilde."

Uzanıp bir sigara aldı. Bileklerinden ötürü sigarasını ben yakmak zorunda kaldım. Başparmağına giden tendonlardan birine zarar vermişti.

"İşte bu yüzden," dedi sigara dumanını havaya üfleyerek, "evlenmek zorundayım."

"Evlenmezsen ne olur?"

"Evlenmezsem dedem bana bir sent bile vermez."

"Kendi kendini idare edemez misin?"

"Hayır."

Bunu öyle kesin bir ifadeyle söylemişti ki beni çok rahatsız etti.

"Ben ediyorum," dedim.

"Ama sen alışkınsın."

Tam o sırada odanın kapısı aralandı. Francis'in hemşiresiydi bu – hastanede çalışanlardan biri değil, annesinin özel olarak ayarladığı kadındı.

"Bay Albernathy!" dedi kadın neşeyle. "Dışarıda sizi görmek isteyen biri var!"

Francis gözlerini yumdu, sonra tekrar açtı. "Bu o," dedi. Hemşire kenara çekildi. Francis'le birbirimize baktık.

"Yapma bunu, Francis," dedim.

"Başka çarem yok."

Kapı açıldı ve fotoğraftaki sarışın yüzünde güller açarak kapıdan içeriye süzüldü, kar tanesi desenli pembe bir kazak giymiş, saçlarını da yine pembe bir kurdeleyle sımsıkı toplamıştı. Gerçekten de güzel kızdı. Getirdiği kucak dolusu hediyelerin arasında oyuncak bir ayı, şeffaf kâğıda sarılı jelibonlar, *GQ, The Atlantic Monthly, Esquire* dergileri vardı. *Francis ne zaman dergi okumaya başladı Tanrı aşkına*, dedim içimden.

Hemen yatağın yanına gelip Francis'i alnından çabucak öptü. "Ama tatlım," dedi Francis'e, "sigarayı bırakmaya karar verdiğimizi sanıyordum."

Beni hayretler içinde bırakan bir şey yaptı ve sigarayı Francis'in parmaklarının arasından çekip kül tablasına bastırarak söndürdü. Sonra bana dönüp ışıl ışıl gülümsedi.

Francis sargılı elini saçlarının arasında gezdirdi. "Priscilla," dedi donuk bir sesle, "bu benim arkadaşım Richard."

Kızın mavi gözleri aydınlandı. "Merhaba!" dedi. "Hakkında çok şey duydum!"

"Ben de senin hakkında," dedim kibarca.

Bir sandalye çekip Francis'in baş ucuna koydu ve nazikçe oturdu, hâlâ gülümsüyordu.

Ve sanki büyü yapılmışçasına, sohbet bıçak gibi kesiliverdi.

Ertesi gün Camilla da Boston'a geldi, o da Francis'ten bir mektup almıştı.

Ben Francis'in yatağının yanında uyukluyordum. Francis'e Dickens'tan *Müşterek Dostumuz*'u okumaya başlamıştım; şimdi düşünüyorum da ne tuhaf, Henry'nin Vermont'ta benim başımda beklediği gibi ben de Boston'daki hastanede Francis'in başında bekliyordum. Francis'in şaşkın çığlıklarını duyunca uykudan uyandım ve kasvetli Boston güneşinin vurduğu odada onu karşımda görünce bir an için rüyadayım sandım.

Daha olgun görünüyordu. Avurtları çökmüştü. Saçları farklıydı, kısacık kesilmişti. O zamana kadar farkında bile olmadan onun bir hayalet olduğunu düşünmeye başlamıştım fakat şimdi onu böyle solgun ama hâlâ tüm güzelliğiyle kanlı canlı karşımda görünce kalbim mutluluktan yerinden çıkacakmış gibi oldu, dayanamayıp gözyaşlarına boğulacağımı, hemen oracıkta ölüp gideceğimi sandım.

Francis yatakta doğrulmuş, kollarını öne uzatmıştı. "Canım," dedi. "Gel buraya."

Üçümüz dört gün boyunca Boston'da birlikteydik. Bütün bu süre zarfında yağmur bir an olsun dinmedi. Francis ikinci gün hastaneden çıktı, bu da şansımıza Paskalya orucunun ilk gününe, yani Kül Çarşambası'na denk gelmişti.

Daha önce Boston'a hiç gelmemiştim, nedense burayı hiç görmediğim Londra'ya benzetmiştim. Gri gökyüzü, islenmiş tuğla kaplı evler, sisler içinde kalmış Çin manolyaları. Camilla ve Francis kilisedeki ayine gitmek istedi, ben de onların peşine takıldım. Kilise kalabalıktı, içerisi esiyordu. Ben de önümdeki sırayı takip ederek onlarla birlikte itiş kakış mihraba çıktım. Siyahlar içindeki ihtiyar rahip elinde bir çanak külle öne doğru eğilmişti. Başparmağını küle batırıp alnıma bir haç işareti çizdi. *Dust thou art, to dust thou shalt return.*[32] Komünyon vakti gelince tekrar ayağa kalktım ama Camilla hemen beni kolumdan tutup geri çekti. Kilisenin sıraları yine birer birer boşalıp mihraba doğru ilerlerken üçümüz yerimizde kaldık.

"Biliyor musunuz," dedi Francis kiliseden çıkarken, "bir keresinde Bunny'ye günah üzerine düşünüp düşünmediğini sormak gibi bir hata yapmıştım."

"Ne dedi peki?" diye sordu Camilla.

Francis acı acı güldü. "'Hayır, düşünmedim tabii ki. Ben Katolik değilim ki,' dedi."

Günün geri kalanını Boylston Caddesi'ndeki küçük, loş bir barda sigara tüttürüp İrlanda viskisi içerek geçirdik. Laf dönüp dolaşıp Charles'a geldi. Görünüşe bakılırsa son birkaç yıldır ara ara Francis'in evine misafir oluyormuş.

"Francis iki yıl kadar önce ona epey bir borç para verdi," dedi Camilla. "O bunu iyiliğinden yaptı ama keşke yapmasaydı."

Francis omuzlarını silkip kadehteki içkinin hepsini kafasına dikti. Bu konunun onu rahatsız ettiği belliydi. "İçimden geldi," dedi.

"O paranın üstüne soğuk su iç bence."

"Sorun değil."

Merakıma yenik düştüm. "Charles nerelerde sahi?"

"Ha, şey, orada burada işte," dedi Camilla. Bu konunun onu da rahatsız ettiği belliydi. "Kısa bir süre amcamla çalıştı. Sonra barın

32 (İng.) Topraktan geldin, toprağa döneceksin. (ç. n.)

birinde piyano çalmaya başladı, tabii tahmin edersiniz ki bu iş yürümedi. Büyükannem deliye döndü. En sonunda amcamla konuşup eğer kendine bir çekidüzen vermezse evden çekip gitmek zorunda kalacağını söyletti ona. O da çıktı gitti. Kasabada bir oda kiraladı, bardaki işine devam ediyordu. Ama en sonunda adamlar onu işten atınca eve geri dönmek zorunda kaldı. İşte o zaman buraya, Francis'e gelip gitmeye başladı. Sağ ol," dedi Francis'e dönüp, "sen de ona epey katlandın."

Francis başını eğip elindeki içkiye baktı. "Yok ya," dedi, "önemli değil."

"Ona karşı çok iyi davrandın."

"O benim dostumdu."

"Francis, Charles'a bir tedavi merkezine yatması için borç verdi," dedi Camilla. "Bir hastaneye yatacaktı. Ama orada sadece bir hafta kaldı. Koğuşta tanıştığı onun gibi alkol tedavisi gören otuz yaşında bir kadınla kaçtı. İki ay boyunca ikisinden de haber alan olmadı. En sonunda kadının kocası..."

"Kadın evli miydi?"

"Evet. Bir bebeği bile vardı. Küçük bir oğlan çocuğu. Her neyse, kadının kocası özel bir dedektif tutmuş, en sonunda San Antonio'da izlerini buldular. Çöplük gibi korkunç bir yerde yaşıyorlardı. Charles lokantanın birinde bulaşıkçılık yapıyormuş, kadın da – şey, kadının ne iş yaptığını bilmiyorum. Berbat durumdalarmış ama ikisi de evlerine dönmek istememiş. Birlikte çok mutluymuşlar, öyle demişler."

Durup içkisinden bir yudum aldı.

"Eee?" dedim.

"Sonuçta hâlâ birlikteler," dedi. "Ama artık Teksas'talar. San Antonio'dan taşınmışlar. Bir ara Corpus Christi şehrindeydiler. En son Galveston'a taşındıklarını duyduk."

"Hiç aramıyor mu?"

Uzun bir sessizlik oldu. En sonunda, "Charles ve ben artık görüşmüyoruz," dedi.

"Hiç mi?"

"Hiç." Viskisinden bir yudum daha içti. "Büyükannem bu duruma çok üzülüyor," dedi.

Yağmurlu akşamüstü gün batarken Şehir Parkı'ndan geçerek Francis'in evine yürüdük. Sokak lambaları yanmaya başlamıştı bile.

Francis durup dururken, "Biliyor musunuz, hâlâ Henry'nin bir yerlerden çıkıp gelmesini bekliyorum," dedi.

Bu laf beni allak bullak etmişti. Bundan hiç bahsetmemiştim ama ben de aynı şeyi düşünüyordum. Üstüne üstlük, Boston'a geldiğimden beri göz göze geldiğim insanlarda hep onu görüyordum; taksilerin içinde gelip geçen karaltılarda, iş hanlarının kapılarında.

"Biliyor musunuz, o küvetin içinde yatarken onu gördüğümü sandım," dedi Francis. "Musluktan pıt pıt sular damlıyordu, her yer kan içinde kalmıştı. Orada öylece dikiliyordu, üstünde sabahlığı vardı, yani şu ceplerinde sigaralarını falan taşıdığı sabahlığı vardı ya, işte o, pencerenin kenarındaydı, hafiften sırtı dönüktü, sonra bana tiksinir gibi bir sesle, 'Hadi bakalım, Francis, umarım artık mutlusundur,' dedi."

Yürümeye devam ettik. Kimse tek laf etmiyordu.

Sonra, "Çok tuhaf," dedi Francis. "Onun gerçekten öldüğüne inanmakta zorlanıyorum. Yani ölmüş numarası yapmış olamaz tabii ama, ne bileyim işte, gittiği yerden dönmenin bir yolu olsa bunu ilk onun bulacağından eminim. Reichenbach Şelalesi'nden dönmenin bir yolunu bulan Sherlock Holmes gibi. Bütün bunların bir oyun olduğunu, bugün yarın ortaya çıkıp her şeye detaylı bir açıklama getireceğini düşünmeden edemiyorum."

Bir köprüden geçiyorduk. Sokak lambalarının sarı ışıkları karanlık suyun üstünde parıldıyordu.

"Belki de o gördüğün gerçekten oydu," dedim.

"Ne demek istiyorsun?"

"Ben de onu gördüğümü sanmıştım," dedim uzun, düşünceli bir sessizliğin ardından. "Odama gelmişti. Hastanede yatarken."

"Julian ne derdi hatırlıyor musunuz?" dedi Francis. "Hayalet diye bir şey vardır. Dünyanın her yerinde insanlar bunu bilirler. Bizler de

onlara tıpkı Homeros'un inandığı gibi inanıyoruz aslında. Ama şimdi sadece bambaşka isimlerle adlandırıyoruz onları. Hafıza. Bilinçaltı."

"Sakıncası yoksa konuyu değiştirebilir miyiz?" dedi Camilla birdenbire. "Lütfen?"

Camilla'nın cuma sabahı gitmesi gerekiyordu. Büyükannesinin sağlığının iyi olmadığını söyledi, bir an önce dönmesi gerekiyormuş. Bense önümüzdeki haftaya kadar buralardaydım.

Onunla birlikte platformda dururken gittiğini görmeye katlanamayacakmışım gibi hissediyordum, Camilla ayağını sabırsızca yere vurup duruyor, uzanıp gelip giden var mı diye raylara bakıyordu. Francis ise köşedeki büfeye, trende okuması için ona bir kitap almaya gitmişti.

"Gitmeni istemiyorum," dedim.

"Ben de gitmek istemiyorum."

"O zaman gitme."

"Gitmek zorundayım."

Durup birbirimize baktık. Yağmur yağıyordu. Yağmur rengi gözleriyle bana bakıyordu.

"Camilla, seni seviyorum," dedim. "Hadi evlenelim."

Uzun bir süre cevap vermedi. En sonunda, "Richard, bunu yapamayacağımı biliyorsun," dedi.

"Neden yapamayacakmışsın?"

"Yapamam. Bavullarımı toplayıp kalkıp Kaliforniya'ya gelemem. Büyükannem çok yaşlandı. Tek başına kalamıyor artık. Birinin yanında olup ona bakması gerekiyor."

"Kaliforniya'yı boş ver o zaman. Ben o tarafa taşınırım."

"Richard, olmaz. Tezin ne olacak? Ya okulun?"

"Okul umurumda bile değil."

Uzun bir süre bakıştık. Sonra gözlerini kaçırdı.

"Şu anda nasıl bir hayat yaşadığımı anlaman lazım, Richard," dedi. "Büyükannem kötü durumda. Onunla ve o kocaman evle ilgilenmek zorundayım. Yaşıtım tek bir arkadaş yok çevremde. En son ne zaman bir kitap okudum onu bile bilmiyorum."

"Ben sana yardım ederim."

"Bana yardım etmeni istemiyorum." Kafasını kaldırıp gözlerimin içine baktı, bakışları bir morfin iğnesi gibi sert ve tatlıydı.

"İstersen dizlerimin üstüne bile çökerim," dedim. "Cidden, yaparım bunu."

Gözlerini kapattı, göz kapakları koyulaşmış, gözlerinin altına karanlık gölgeler gelip oturmuştu, yaşlanmıştı gerçekten, âşık olduğum o ışıl ışıl bakan kız değildi artık ama güzelliğinden hiçbir şey kaybetmemişti, duyularımı harekete geçirmekten çok yüreğimi paramparça eden bir güzelliğe bürünmüştü sadece.

"Seninle evlenemem," dedi.

"Neden?"

Çünkü seni sevmiyorum, diyeceğini sanıyordum, bu öyle ya da böyle doğru bir cevap olurdu ama o beni çok şaşırttı. "Çünkü ben Henry'yi seviyorum," dedi.

"Henry öldü."

"Elimde değil. Ben onu hâlâ seviyorum."

"Onu ben de sevdim," dedim.

Kısacık bir an için bocaladığını sandım. Ama sonra hemen gözlerini kaçırdı.

"Biliyorum," dedi. "Ama bu yetmez."

Yağmur benimle birlikte Kaliforniya'ya kadar geldi. Oradan aniden ayrılmak bana çok ağır gelecekti, biliyordum, eğer doğuyu bırakıp geri döneceksem, bunu ancak adım adım, azar azar yapabilirdim, bu yüzden bir araba kiraladım, manzara değişmeye başlayıncaya kadar hiç durmadan sürdüm, sürdüm, ortabatıya ulaşmıştım ve o yağmur Camilla'nın veda öpücüğünden geriye kalan tek şeydi. Yağmur damlaları ön camı dövüyordu, radyo istasyonları bir duyulup bir kayboluyordu. Bütün o gri, engin toprakları mısır tarlaları dolduruyordu. Ona daha önce bir kez veda etmek zorunda kalmıştım ama ona bir kez daha, son bir defa veda etmek zorunda kalmak tüm gücümü tüketmişti, son bir kez dönüp biricik aşkının hayaletine bakan ve aynı anda onu sonsuza

dek kaybeden zavallı Orpheus misali; *hinc illae lacrimae* – bu gözyaşları onun içindi.

Galiba hikâyemizin geri kalan aktörlerine neler olduğunu anlatmaktan başka yapacak bir şey kalmadı artık.

Cloke Rayburn şaşırtıcı bir şekilde hukuk fakültesine girdi. Şimdi New York'taki Milbank Tweed'in birleşmeler ve satın almalar biriminin başında; ilginçtir, Hugh Corcoran da aynı bankanın ortaklarından biri oldu. Söylentilere bakılırsa ona bu işi Hugh ayarlamış. Bu doğru olabilir de olmayabilir de ama ben doğru olduğuna inanıyorum, zira Cloke hangi okula gitmiş olursa olsun öyle çok başarılı olup ön plana çıkacak bir tip değildi. Oturduğu ev, Francis ve Priscilla'nın Lexington ve Seksen Birinci Cadde'nin köşesindeki evlerine çok yakınmış. Tabii bu arada Francis harikulade bir dairede yaşıyor, Priscilla'nın emlak işleriyle meşgul olan babası düğün hediyesi olarak onlara bu müthiş evi verdi. Hâlâ uyumakta güçlük çeken Francis sabahın erken saatlerinde sigara almak için gittiği büfede arada sırada Cloke'a rastladığını söylüyor.

Judy Poovey artık kendi çapında ünlü biri. Sertifikalı bir aerobik hocası olarak kendisi gibi bir grup kaslı, güzel kızla birlikte sık sık kablolu televizyondaki *Harekete Geç!* isimli egzersiz programına çıkıyor.

Frank ve Jud okul bittikten sonra paralarını birleştirip Farmer's Inn'i satın aldılar ve bu barı Hampden'ın en uğrak mekânı haline getirdiler. Duyduğuma göre işleri epey iyi gidiyor. Daha geçen gün mezunlar dergisinde gördüğüm yazıya bakılırsa eski Hampden öğrencilerinden Jack Teitelbaum ve Rooney Wynne de onların yanında çalışıyormuş.

Biri Bram Guernsey'nin Yeşil Bereliler'e katıldığını söyledi ama ben bunun doğru olduğuna pek inanmadım.

Georges Laforgue hâlâ Hampden'da Dil ve Edebiyat bölümünde çalışıyor, anlaşılan düşmanları onun yerini almayı bir türlü başaramamış.

Dr. Roland ise aktif eğitim hayatını sonlandırıp emekli oldu. Hampden'da yaşıyor, yıllar içerisinde üniversitede çektiği fotoğraflardan oluşan bir kitap çıkardı, bu da onu kasabadaki çeşitli kulüplerde aranılan bir konuşmacı haline getirdi. Benim için yazdığı övgü dolu

tavsiye mektubunda benden defalarca kez "Jerry" adıyla bahsettiği için az kalsın lisansüstü programına reddedilmeme neden olacaktı.

Charles'ın bulduğu yabani kedi şaşırtıcı şekilde iyi ve uslu bir hayvanmış meğer. O yaz Francis'in kuzeni Mildred onu sahiplendi ve sonbaharda Boston'a dönerken onu da yanında götürdü, hâlâ onunla birlikte Exeter Caddesi'ndeki on odalı dairede, erkek olmasına rağmen "Prenses" ismiyle mutlu mesut yaşıyor.

Marion evlendi, hem de Brady Corcoran'la. Brady'nin şehre gidip gelmesi kolay olsun diye New York, Tarrytown'da yaşıyorlar, hatta yakın zamanda küçük bir kızları olmuş. Bu kız bebek Corcoranların soyunda kim bilir kaç nesildir doğan ilk kız bebekmiş. Francis'in dediğine göre Bay Corcoran bu bebek için deli oluyormuş, bütün çocuklarını, diğer torunlarını ve ev hayvanlarını bir kenara atmış. Küçük bebek Mary Katherine adıyla vaftiz edilmiş ama bu ismi giderek kimse kullanmaz olmuş çünkü Corcoranlar nedense kendi aralarında bebeğe "Bunny" adını takmışlar.

Sophie ile arada sırada görüşüyoruz. Bir ara bacağını incitti ve dans grubundan ayrılmak zorunda kaldı ama kısa süre önce yeni bir projede büyük rollerden birini kaptı. Bazen birlikte akşam yemeğine çıkıyoruz. Gecenin kör saatlerinde beni aradığında erkek arkadaşlarıyla yaşadığı sorunları anlatıyor genelde. Sophie'yi seviyorum. Buradaki en iyi arkadaşım o diyebilirim. Ama beni bu lanet olası yere geri dönmek zorunda bıraktığı için onu bir türlü affedemiyorum nedense.

Onu Henry'yle birlikte ofisinde gördüğüm o günden bu yana Julian'ı hiç görmedim. Francis olağanüstü zorluklarla Henry'nin cenazesinden birkaç gün önce ona ulaşmayı başarmıştı. Julian'ın kendisini içtenlikle selamladığını anlatmıştı; Henry'nin ölüm haberini kibarca dinlemiş ve sonra, "Haber verdiğin için teşekkür ederim, Francis. Ama korkarım elimden bundan başka bir şey gelmiyor," demekle yetinmiş.

Bir yıl kadar önce Francis bana kulağına çalınan bir dedikodudan söz etti – ikimiz de bunun uydurma bir hikâye olduğuna karar verdik. Sözüm ona Julian, Doğu Afrika'da bir yerdeki Suaoriland diye bir ülkenin küçük veliaht prensinin özel hocası olmuş. Bu hikâye her

ne kadar uydurma olsa da hayal dünyamda tuhaf bir yaşam sürmeye devam etti. Julian'ın kaderinde günün birinde Suaori krallığının ardındaki güç olmaktan, küçük bir öğrenciyi bir filozof-krala dönüştürmekten başka ne olabilirdi? Bu uydurma hikâyedeki prens daha sekiz yaşındaydı. Julian beni sekiz yaşındayken eline almış olsa kim bilir şimdi nasıl bir adam olurdum merak ediyorum. Aristo'nun yaptığı gibi günün birinde dünyaya hükmedecek olan adamı yetiştirebileceğini hayal etmek hoşuma gidiyor.

Ama Francis'in dediği gibi, belki de yanılıyorumdur.

Ajan Davenport'a ne olduğunu bilmiyorum, muhtemelen hâlâ New Hampshire'ın Nashua ilçesinde yaşıyordur fakat Dedektif Sciola öldü. Üç yıl kadar önce akciğer kanseri yüzünden hayatını kaybetti. Ben bunu bir gece vakti televizyondaki kamu spotundan öğrendim. Sciola, Dante gibi kara kuru, bir deri bir kemik halde siyah bir fonun önünde duruyordu. "Siz bu görüntüleri izlerken," diyordu, "ben ölmüş olacağım." Sonra onu öldüren şeyin emniyet güçlerindeki kariyeri değil, günde iki paket sigara içmesi olduğunu anlatıyordu. Ben bu görüntüleri sabahın üçünde, dairemde tek başıma, siyah beyaz bir televizyondan izledim. Görüntü cızırtılı ve karlıydı. Yine de televizyon ekranından doğrudan benimle konuşuyormuş gibi hissediyordum. Önce bir an afalladım, paniğe kapıldım; bir hayalet dalga boylarını aşıp elektronik noktacıklar halinde bir resim lambasının içinde belirebilir miydi? Ölüler de zaten dalgalardan ve enerjiden başka bir şey değil miydi? Ölü bir yıldızın yaydığı bir ışık belki?

Bu, Julian'ın laflarından biriydi, bu arada. *İlyada*'yı okuduğumuz derste Patroklos'un Akhilleus'un rüyasına nasıl girdiğini anlatırken söylemişti. Hikâyenin bu kısmında hayaleti görünce sevinçten havalara uçan Akhilleus'un kollarını eski dostunun hayaletine sardığı anda hayaletin gözden kayboluverdiği çok dokunaklı bir sahne vardır. *Ölüler rüyalarımızda bize görünürler,* demişti Julian, *çünkü bize kendilerini gösterebilmelerinin tek yolu budur; bizim gördüğümüz şey boş bir görüntü değil, çok uzaklarda bir yerde ölü bir yıldızın yaydığı ışıktır...*

Şimdi bunu hatırlayınca aklıma birkaç hafta önce gördüğüm bir rüya geldi.

Kendimi savaş ya da hastalık yüzünden nüfusu yok olmuş, ıssız, yabancı, Londra gibi eski bir şehirde bulmuştum. Geceydi, sokaklar karanlıktı, bombalanmış, terk edilmişti. Uzun bir süre amaçsızca etrafta dolaştım, yıkılmış parkların, parçalanmış heykellerin, yabani otlar bürümüş boş arsaların ve paslı demirleri iki yanından fırlayan harabeye dönmüş apartmanların yanından geçtim. Bu kocaman, eski binalardan geriye kalan yıkıntıların arasına serpiştirilmiş gibi orada burada yeni binalar da görmeye başlamıştım, bu yeni binalar aydınlatılmış fütüristik patikalarla birbirlerine bağlanmıştı. Bu yüksek ve şık modern mimari örnekleri, bütün o enkazın arasında ışıl ışıl yükseliyordu.

Bu yeni binalardan birinin içine girdim. Bir laboratuvara ya da belki bir müzeye benziyordu. Ayak seslerim yerdeki fayans döşemelerde yankılanıyordu. Bir grup adam o loş salonda ışıl ışıl parlayan ve alttan vurarak yüzlerini öcü gibi aydınlatan camdan sandığın içinde sergilenen bir şeyin etrafında toplanmış, pipo içiyordu.

Biraz daha yaklaştım. Sandığın içinde yuvarlak bir levhanın üstünde usulca dönüp duran bir makine vardı, bu makinenin metal parçaları dağılıp sonra tekrar birleşerek, yer değiştirerek yeni şekiller oluşturuyordu. Bir İnka tapınağı... klik klik klik... Piramitler... Partenon. Gözlerimin önüne her saniye tarihin bir başka simgesi geliyor, sonra hemen değişiveriyordu.

"Seni burada bulacağımı biliyordum," dedi hemen dibimde bir ses.

Henry'ydi bu. O loş ışıkta bakışları sakin ve donuktu. Kulağının hemen üstünde, gözlüklerinin tel çerçevesinin altında kalan barut yanıklarını ve sağ şakağındaki karanlık deliği görebiliyordum.

Onu gördüğüme sevinmiştim ama nedense buna pek şaşırmamıştım. "Biliyor musun," dedim ona, "herkes senin öldüğünü söylüyor."

Eğilip makineye baktı. Collesium... klik klik klik... Pantheon. "Ölmedim," dedi. "Pasaportumla ilgili ufak bir sorun var sadece."

"Efendim?"

Boğazını temizledi. "Hareketlerim kısıtlandı," dedi. "Artık dilediğim gibi özgürce seyahat edemiyorum."

Ayasofya. Venedik'teki San Marco Bazilikası. "Neredeyiz biz?" diye sordum ona.

"Üzgünüm ama bu çok gizli bir bilgi."

Merakla etrafıma bakındım. Görünüşe bakılırsa oradaki tek ziyaretçi bendim. "Burası halka açık mı?" dedim.

"Genelde değil, hayır."

Ona baktım. Ona sormak istediğim, söylemek istediğim çok şey vardı ama bir şekilde çok vaktimiz olmadığını, vaktimiz olsa bile bunun tamamen yersiz kaçacağını biliyordum.

"Burada mutlu musun?" dedim en sonunda.

Bunu bir süre düşündü. "Pek sayılmaz," dedi. "Ama sen de olduğun yerde pek mutlu sayılmazsın."

Moskova'daki Aziz Vasil Katedrali. Chartres, Salisbury ve Amiens Katedralleri. Saatine baktı.

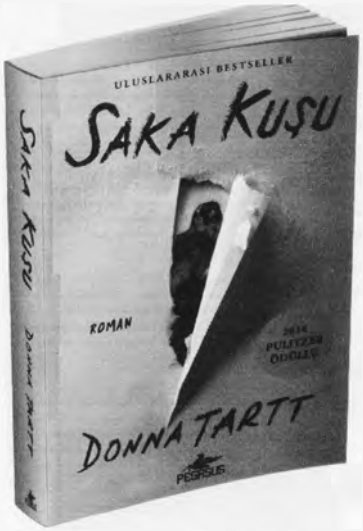
"Umarım kusuruma bakmazsın ama randevuma geç kalıyorum," dedi.

Sonra yanımdan ayrılıp yürüyüp gitti. Ardından bakıp, o uzun, ışıl ışıl koridorda benden giderek uzaklaşmasını seyrettim.

Teşekkür

Bu kitap için verdiği sonsuz çaba nedeniyle kelimelerimi kifayetsiz kılan Binky Urban'a, her şeyi mümkün kılan Sonny Mehta'ya, *il miglior fabbro* Gary Fisketjon'a, bana karşı gösterdikleri sabır gözlerimi yaşartan Garth Battista ve Marie Behan'a teşekkürler.

Homerosvari bir gemi kataloğu gibi duyulma riskine rağmen bana sundukları yardım, sevgi ve ilham kaynağı için şimdi isimlerini sıralayacağım herkese teşekkür ederim: Russ Dallen, Greta Edwards-Anthony, Claude Fredericks, Cheryl Gilman, Edna Golding, Barry Hannah, Ben Herring, Beatrice Hill, Mary Minter Krotzer, Antoinette Linn, Caitlin McCaffrey, Joe McGinniss, Paul ve Louise McGloin, Mark McNairy, Willie Morris, Erin "Maxfield" Parish, Delia Reid, Pascale Retourner-Raab, Jim ve Mary Robinson, Elizabeth Seelig, Mark Shaw, Orianne Smith, Maura Spiegel, Richard Stilwell, Mackenzie Stubbins, Rebecca Tartt, Minnie Lou Thompson, Arturo Vivante, Taylor Weatherall, Alice Welsh, Thomas Yarker ve hepsinden önemlisi sevgili eski Boushé ailesi.

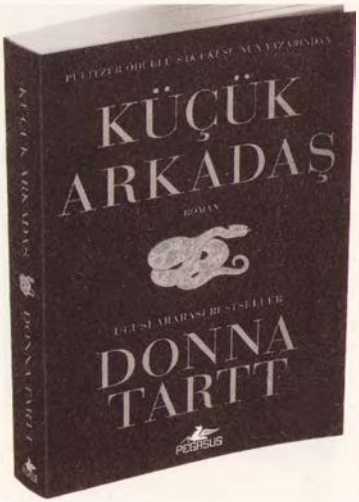

"Birini benim, annemi özlediğim kadar özlemek nasıl mümkün olabiliyordu? Onu öyle çok özlüyordum ki ölmek istiyordum; suyun altında havaya hasret kalmak gibi sert, somut bir özlem."

"*Saka Kuşu* bir zafer. Donna Tartt ortaya olağanüstü bir kurgu eser çıkarmış."
Stephen King

"Keder, kayıp, kimsesizlik, kader ve iyiyle kötünün doğası üzerine kaygıları, zengin karakterleri ve toplumsal anlamda geniş tuvaliyle Proust, Dickens, Dostoyevski ve Nabokov ile karşılaştırılmayı hak ediyor. Çatısı ve temposu titizlikle oluşturulmuş; bu kitabı okumak Tartt'ın görüsü ve sesini bütünüyle özümseme deneyimidir. Güzel ve önemli bir kitap."
Elaine Showalter

"Modern bir destan ve eski usül bir kutsal yolculuk, maharetli bir maceraperest ve ağırsıklet bir başyapıt. Bu kitap Tartt'ın büyük ölçüde erkeklerden oluşan Büyük Amerikan Romanı kulübüne girip John Steinbeck, Harper Lee, Saul Bellow, Philip Roth ve diğerleri ile şerefine içmesini sağlayamayacaksa şayet, bu dükkânı kapatıp Büyük Evrensel Roman için başka bir yer açalım, zira bu tam da öyle bir şey."
The Times

İyilik ve kötülük, yin ve yang gibi aslında; kötülük olmasaydı masumları ayırt edemezdik, iyilik olmasaydı da şeytan nedir bilemezdik. Ve işte insan dediğin de ya birinden birine meyletmiş ya da içindeki sonsuz dengeyi bulmuş bir varlık değil mi zaten?

"Birazcık anlayış ve hak ettiği intikamı arayan küçük bir kızın yüzünüze tokat gibi inecek öyküsü... Geçmişin bizi asla yalnız bırakmadığı karanlık bir yola doğru derin bir keşif."
Esquire

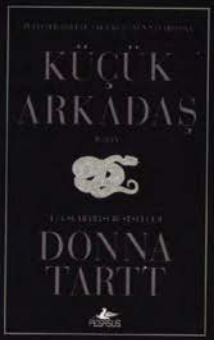
"Harriet Cleve Dufresnes'a ilk görüşte âşık olmazsanız kalbinizin yerinde bir taş taşıyorsunuz demektir... Tartt kurguyu gerçekmiş gibi okumanızı sağlıyor. Anlatımı bir şarkı gibi, muazzam. Farkına bile varmadan zihninize işliyor."
Financial Times

"Eski moda, cafcaflı bir gece elbisesine benziyor bu kitap... Anlatımı zengin, özenli ve son derece kontrollü."
O, The Oprah Magazine

Greenwood, Mississippi'de doğan Donna Tartt, Bennington College mezunudur. *Gizli Tarih* ve *Küçük Arkadaş* kitapları otuz dile çevrilmiş, *Saka Kuşu* ile de Pulitzer Ödülü'nü kazanmıştır.

KAPAK GÖRSELİ: Versay Dianası, mermer geyik ile Artemis heykeli / De Agostini Picture Library / G. Dagli Orti / Bridgeman Images

YAZAR FOTOĞRAFI: Beowulf Sheehan

Ahşabı içeriden kemiren bir tahtakurusu gibiydi sakladıkları sır. Dışarıdan görünen heybetli, parlak ve güçlü bir bedendi, içeride ise un ufak olmuştu ruhları.

Richard Papen büyük hayallerle geldiği üniversitede Antik Yunanca profesörünün ve onun özenle seçilmiş öğrencilerinin cazibesine kapılıp bir şekilde aralarına girmeyi başarır. Fakat içlerine girdikçe bu cazibenin altında karanlık bir şeylerin yattığını fark eder.

Antik Yunan felsefesinden, kültüründen ve mitolojisinden etkilenen gençlerin başına, gerçekleştirdikleri bir ayin sırasında korkunç bir olay gelir. Etik ve ahlak sınırlarının aşıldığı, masum ile suçlunun birbirine karıştığı ve hatta işlerin cinayete kadar varabileceği bir karmaşanın içinde bulurlar kendilerini. Gerçek dünyaya döndüklerindeyse artık saklamak zorunda oldukları büyük bir sır ve omuzlarında hayatları boyunca taşıyacakları bir yük vardır.

"Dostoyevski'nin *Suç ve Ceza*'sının kurgusunu alın, Euripides'in *Bakkhalar*'ının hikâyesiyle birleştirin ve arka plana da Bret Easton Ellis'in *Çekim Kuralları*'nı ekleyin. Çok güçlü bir yapıt."
The New York Times

"Donna Tartt gençliğin seks, uyuşturucu ve rock and roll gibi bilindik yanlarını değil, bir Yunan trajedisindeki gibi karanlık ve gerilim dolu yanını almış. Tansiyon hiç düşmüyor."
Newsday

"Bu kitap pek çok şeyi aynı anda vadediyor okura: psikolojik gerilim, popüler kültüre ve üniversite gençliğine bir eleştiri, yaşamlara felsefi bakış açısı..."
Library Journal

THG 0604880 HYL

www.pegasusyayinlari.com
ISBN: 978-605-299-401-6
9 786052 994016